UNIVERSITAS CATHOLICA
IN OPPIDO LOVANIENSI.

FACULTAS THEOLOGICA.
1866—67.

Nº CCCXXVI.

DE VITA ET SCRIPTIS

S. JACOBI SARUGENSIS.

DE VITA ET SCRIPTIS
SANCTI JACOBI,
BATNARUM SARUGI IN MESOPOTAMIA EPISCOPI,

CUM EJUSDEM SYRIACIS CARMINIBUS DUOBUS INTEGRIS
AC ALIORUM ALIQUOT FRAGMENTIS,
NECNON GEORGII EJUS DISCIPULI ORATIONE PANEGYRICA,
EX CODICIBUS VATICANIS NUNC PRIMUM EDITIS ET LATINE REDDITIS.

DISSERTATIO HISTORICO-THEOLOGICA

QUAM CUM SUBJECTIS THÉSIBUS,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
ET AUSPICE BEATISSIMA VIRGINE MARIA,
EX AUCTORITATE RECTORIS MAGNIFICI
NICOLAI JOSEPHI LAFORET,
S. D. CUBICUL. INT., ECCL. CATH. NAMURC. CAN. HON., S. THEOL. DOCT.,
ORD. CHRISTI DEC., ACAD. RELIG. CATH. ROM. SODALIS,
ET CONSENSU S. FACULTATIS THEOLOGICÆ,
PRO GRADU DOCTORIS IN S. THEOLOGIA
IN UNIVERSITATE CATHOLICA, IN OPPIDO LOVANIENSI,
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDO,
PUBLICE PROPUGNABIT

JOANNES BAPTISTA ABBELOOS, EX GOYCK, PRESB. ARCHIDIOEC.
MECHLINIENSIS, S. THEOL. LICENT.

Diebus XI, XIII et XV mensis Julii, ab hora X ad I, an. MDCCCLXVII.

LOVANII
EXCUDEBANT VANLINTHOUT FRATRES,
UNIVERSITATIS TYPOGRAPHI.

EMINENTISSIMO · AC · REVERENDISSIMO

SANCTÆ · ROMANÆ · ECCLESIÆ · PRINCIPI

ENGELBERTO · CARDINALI · STERCKX

ARCHIEPISCOPO · MECHLINIENSI

BELGII · PRIMATI

CONCREDITI · GREGIS · PASTORI · OPTIMO · VIGILANTISSIMO

DOCTRINA · PIETATE · MANSUETUDINE · SPECTATISSIMO

STUDIORUM · FAUTORI · MUNIFICENTISSIMO

IN · TESTIMONIUM · FILIALIS · AMORIS · ET · OBSEQUII

ILLUSTRISSIMO · PRUDENTISSIMO

NICOLAO · JOSEPHO · LAFORET

SANCTISSIMI · DOMINI · NOSTRI · PII · PAPÆ · IX · CUBICULARIO · INTIMO

ACADEMIÆ · CATHOLICÆ · LOVANIENSIS · RECTORI · MAGNIFICO

SUISQUE · IN · LINGUIS · ORIENTALIBUS · INSTITUTORIBUS

VIRO · ILLUSTRISSIMO

JOANNI · THEODORO · BEELEN

SANCTISSIMI · DOMINI · NOSTRI · PII · PAPÆ · IX · CUBICULARIO · AD · HONORES

ET · VIRO · EXIMIO

THOMÆ · JOSEPHO · LAMY

COLLEGII · MARIÆ · THERESIÆ · PRÆSIDI

IN · PERENNE · GRATISSIMI · ANIMI · ARGUMENTUM

HUNC · SUUM · QUALEMCUMQUE · LABOREM

D. D. D.

Auctor.

PRÆFATIO.

Operis hujus in limine pauca quædam præmonenda duxi, quibus ejus occasio, consilium et argumentum lectoribus meis aperiantur.

Adeptus igitur in alma nostra Lovaniensi Academia licentiæ gradum, mecum ipse cogitare cœpi, quamnam dissertationis, pro more majorum scribendæ ad summos in S. Theologia honores obtinendos, materiem mihi seligerem. Interea vero contigit ut beneficio eminentissimi principis, S. R. E. CARDINALIS STERCKX, archiepiscopi Mechliniensis, Romam mitterer. Quam ob rem, Ill. J. TH. BEELEN et Ex. TH. J. LAMY, præceptores mei colendissimi, auctores mihi fuerunt ut syriacis monumentis, quæ magno numero in Urbe asservantur, operam meam impenderem et ex eis nonnulla evulgarem.

Huic ego consilio morem gerens, Romæ, dum cætera ejus sacrarum disciplinarum adjumenta non negligebam,

in bibliotheca Vaticana codices syriacos lustrando et nonnulla inde excerpendo, quantum otii nactus sum sedulo impendi.

Quod dum mente recolo, non possum quin gratum meum animum publice significem Bibliothecæ præpositis, maxime vero ejus primo custodi, illustrissimo Comiti Alexandro Asinari di Sanmarzano, archiepiscopo Ephesino, pro insigni illa benevolentia qua me ibi et primum excepit et perpetuo deinceps est prosecutus.

Grato pariter animo recordor, me hisce studiis Romæ vacantem frequenter usum fuisse consiliis Patris Pii Zingerle, Benedictini sodalis orbi litterato notissimi, et Rev. Professoris Al. Vincenzi, linguæ hebraicæ in Bibliotheca scriptoris, virorum doctissimorum quibus ea de re gratias ago quam maximas.

Sed jam, age, paucis dicam quænam illa sint monumenta, quæ ex codicibus Vaticanis excerpsi.

1° E codice qui in *Catalogo* assemaniano notatur numero 135, foll. 93-100 : ܐܓܪܬܐ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ ܕܫܕܪ ܠܒܝܬ ܡܪܝ ܐܝܣܚܩ ܕܓܒܘܠܐ ܠܡܝܩܪܐ ܡܪܝ ܫܡܘܐܝܠ ܪܝܫܕܝܪܐ *Epistola Mar Jacobi doctoris, quam misit monasterio sancti Isaaci Gabulensis ad venerabilem Mar Samuelem abbatem.*

2° E codice 107, foll. 57 verso-60 : ܬܘܒ ܕܝܠܗ ܕܝܢ ܕܝܠܗ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܀ ܕܠܘܬ ܣܛܦܢܐ ܒܪ ܨܘܕܝܠܝ Epistola *ejusdem Mar Jacobi ad Stephanum Barsudailum.*

3° E codice 109, foll. 28-30 verso : ܬܘܪ̈ܓܡܐ ܕܣܝ̈ܡܝܢ ܠܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ ⁘ ܩܕܡܝܐ ܕܥܠ ܒܝܬ ܡܘܠܕܗ ܕܡܪܢ Ex homiliis compositis a Mar Jacobo doctore, homilia prima : de nativitate Domini.

Tria hæc soluta oratione conscripta sunt, reliqua vero ligata.

4° E codice 117, foll. 504 verso-505 : ܕܡܐܡܪܗ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ ܥܠ ܗܝ ܕܐܡܪ ܦܘܠܘܣ ܫܠܝܚܐ ܕܚܕ ܗܘ ܡܨܥܝܢܐ ܕܐܠܗܐ ܘܕܒܢܝ̈ܢܫܐ ܒܪܢܫܐ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܦܪܘܩܐ Carmen *Mar Jacobi de hoc Pauli apostoli effato : unus est mediator Dei et hominum homo Jesus Christus redemptor.*

5° E codice 117, foll. 498-501 verso, collato cod. 251, foll. 21 seqq. : ܬܘܒ ܡܐܡܪܐ ܕܡܠܦܐ ܗܘ ܕܦܓܪܐ ܚܫܘܫܐ ܘܡܝܘܬܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܠܡܪܢ ܒܙܒܢܐ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܩܕܡ ܩܝܡܬܐ ܕܝܠܗ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ *Carmen quo docetur Dominum nostrum tempore dispensationis ante resurrectionem habuisse corpus passibile et mortale, ejusdem Mar Jacobi.*

6° E codice 118, foll. 259 verso-261 verso, collata descriptione cl. P. Zingerle quam confecit e ms. syriaco Musæi Borghiani in Collegio de propaganda fide : ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ . ܡܐܡܪܐ ܕܬܠܬܐ ܕܥܠ ܙܩܝܦܘܬܐ *Ejusdem sancti Mar Jacobi carmen tertium de crucifixione.*

7° E codice 118, foll. 224 verso-226 : ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ . ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܚܘܝܐ ܕܢܚܫܐ *Sancti Mar Jacobi carmen de serpente æneo.*

8° E codice 117, foll. 505 verso-507 verso ܕܝܠܗ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܥܠ ܢܣܝܒܘܬܐ ܕܐܪ̈ܙܐ ܩ̈ܕܝܫܐ *Mar Jacobi de perceptione mysteriorum sanctorum* carmen primum.

9° E codice 117, foll. 509-511 : ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܕܥܠ ܢܣܝܒܘܬܐ ܕܐܪ̈ܙܐ ܩ̈ܕܝܫܐ *Mar Jacobi de perceptione mysteriorum sanctorum* carmen alterum.

10° E codice 118, foll. 26-31, collato cod. 117, foll. 64 verso seqq. : ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܐܡܪܐ܀ ܕܥܠ ܛܘܒܢܝܬܐ ܒܬܘܠܬܐ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܡܪܝܡ *Sancti Mar Jacobi carmen de beata virgine Dei genitrice Maria*. Cfr. *Dissert*. pagg. 202-252.

11° E codice 118, foll. 31 verso-37 : ܬܘܒ ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܐܡܪܐ܀ ܕܥܠ ܩܕܝܫܬܐ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܘܒܬܘܠܬܐ ܒܟܠܙܒܢ ܡܪܝܡ܀ ܘܠܘܩܒܠ ܐܝܠܝܢ ܕܡܓܕܦܝܢ ܘܐܡܪܝܢ܀ ܕܠܐ ܩܘܝܬ ܒܒܬܘܠܘܬܗ ܡܢ ܒܬܪ ܡܘܠܕܗ *Ejusdem sancti Mar Jacobi carmen de sancta Dei genitrice et semper virgine Maria, et contra eos qui blasphemant, dicentes eam post partum suum in virginitate sua non permansisse.*

12° E codice 117, foll. 67 verso-70 verso : ܡܐܡܪܐ ܐܚܪܢܐ ܕܝܠܕܬ ܐܠܗܐ: ܕܐܬܐܡܪ ܠܡܠܦܢܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܦܫܝܩܐ ܘܦܐܫ ܠܘܩܒܠ ܒܨܘ̈ܝܐ *Carmen aliud de Dei genitrice, prolatum a Mar Jacobo doctore et congruens adversus scrutatores.*

13° E codice 118, foll. 65-69 verso : ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ

ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ . ܡܐܡܪܐ . ܕܥܠ ܬܘܫܒܚܬܗ ܕܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ ܘܟܪܘܙܐ ܩܕܡܝܐ *Sancti Mar Jacobi carmen de laudibus Johannis baptistæ et præcursoris.*

14° E codice 119, foll. 121-125 verso : ܕܝܠܗ ܕܡܠܦܢܐ ܡܪܝ ܐܝܣܚܩ ܕܥܠ ܚܫܝܫܘܬܐ ܘܠܐ ܚܫܝܫܘܬܐ ܕܡܠܬܐ ܕܐܬܒܣܪ *Mar Isaaci Doctoris carmen de passibilitate et impassibilitate Dei Verbi incarnati.*

15° E codice 117, foll. 110-114 : ܡܐܡܪܐ ܥܠ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ ܕܒܛܢܢ ܕܣܪܘܓ ܐܡܝܪ ܠܡܪܝ ܓܝܘܪܓܝ ܬܠܡܝܕܗ *Carmen de Mar Jacobo doctore, Batnarum Sarugi* episcopo, *compositum a Mar Georgio ejus discipulo.* Cfr. *Dissert.* pagg. 24-84.

Documenta hæc omnia, duobus exceptis, quorum alterum S. Isaaco Magno tribuitur, alterum vero Georgio cuidam Jacobi Sarugensis discipulo, auctorem habent sanctum Jacobum, sæculo sexto ineunte Batnarum Sarugi in Mesopotamia episcopum orthodoxum Syrisque doctorem insignem.

In his autem e manu scriptis codicibus excerpendis versatus sum quam potui fidelissime, apographon meum iterato semper, plerumque vero etiam pluries cum textu codicis ms. conferendo.

Ex quindecim monumentis supra recensitis tria nunc integre, præter aliorum fragmenta, publici juris facio. In quibus edendis hanc curam adhibui, ut typis quam accu-

ratissime exprimerem ea quæ in ms. cod. invenissem; neque ipsa sphalmata, ubi ea in codice deprehendi, unquam correxi, quin de correctione a me facta lectores admonerem. Attamen in punctis diacriticis apponendis, ex defectu typographicæ supellectilis aliquoties non licuit ad amussim omnia exprimere quæ in codice invenirentur, quod præsertim dictum sit de codicibus 118 et 155, quadratis sive estrangelicis litteris exaratis.

Porro in monumentis ligata oratione conscriptis, versus singulos distinctis lineis expressi, quamquam hoc in codicibus factum non est; nimirum existimavi futurum hoc esse nonnullius utilitatis ad faciliorem textus intelligentiam.

Ad interpretationem meam latinam quod attinet, in hac, nulla quæsita sermonis elegantia, interpres esse volui fidelissimus.

Monumentis syriacis in hoc opere editis præmittitur DISSERTATIO DE S. JACOBI SARUGENSIS VITA ET SCRIPTIS, ubi et de theologica ejus doctrina inquiritur. Atque his adjecimus brevem *antiquæ litteraturæ syriacæ conspectum* et tractatulum *de Syrorum metro et poësi.*

Ex anecdoctis meis syriacis tria tantum, ut jam dixi, nunc in publicum prodeunt : GEORGII oratio panegyrica, et ex scriptis S. JACOBI SARUGENSIS carmina duo de beatissima virgine MARIA. Causa autem, ob quam hæc præ cæteris seligerem, hæc fuit. GEORGII *panegyricum*, licet in se valoris sit exigui, aliquid tamen ad vitam S. JACOBI SARUGENSIS

plenius cognoscendam conferre videbatur; duo vero ipsius JACOBI de beatissima MARIA virgine carmina assumpsi, cum quod doctrinam theologicam non vulgarem continent et dictionis leporem habent, tum etiam, ut illud candide fatear, quia jucundum mihi erat, tanquam primitias mearum in hac palæstra exercitationum anecdotum elogium almæ Virginis eruere, sicque ejus patrocinio syriaca mea studia auspicari.

Ceterum hunc qualemcumque meum laborem sacræ traditioni catholicæ haud omnino inutilem vel syriacæ litteraturæ studiosis non prorsus ingratum fore magnopere opto. Defectus vero nævosque, qui ibi procul dubio occurrunt, harum litterarum periti mihi in iisdem tironi facile, confido, condonabunt.

Reliquum est ut codices manu scriptos, ex quibus præcipua dissertationis meæ documenta desumpsi, paucis describam.

CODEX 117.

Olim Nitriensis V, formæ maximæ, in charta bombycina, scriptura *maronitica* exaratus.

Constat foliis 555, quæ ubique, excepto Georgii oratione panegyrica (videsis *Dissert.* pag. 23), tres habent columnas; alta sunt 0,477 *metr.*, lata 0,32 *metr.*; scriptura vero ipsa ab alto deorsum 0,371 *metr.* habet longitudinis; singulæ columnæ habent 0,08 *metr.*, in panegyrico autem 0,1 *metr.* latitudinis.

Pertinet codex iste ad eam Mss. Codd. collectionem, quæ circa initium sæculi XVIII e monasterio Syrorum, Deiparæ et S. Pisoi

nuncupato, in deserto Scetensi sive Nitriæ, ex Ægypto Romam transvecta fuerat.

Quod ad ejus ætatem attinet, hæc, cum nullibi notata reperiatur, certo definiri nequit. Ex charactere litterarum quibus conscriptus est, conjici potest codicem non esse sæculo duodecimo recentiorem.

Conscripsit hunc codicem monachus quidam, nomine Abdo, uti ipse declarat in adnotatione ultimo folio apposita : ܠܬܫܒܘܚܬܐ ܘܠܐܝܩܪܐ ܘܠܡܪܘܪܒܘܬܐ ܕܬܠܝܬܝܘܬܐ ܩܕܝܫܬܐ ܘܡܫܒܚܬܐ ܘܣܓܝܕܬܐ ܡܢ ܟܠ. ܐܒܐ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ. ܚܕ ܐܠܗܐ ܫܪܝܪܐ. ܕܒܥܘܕܪܢܗ ܫܪܝܢܢ ܘܫܠܡܢܢ ܒܚܝܠܗ ܒܐܝ̈ܕܝ ܡܚܝܠܬܐ ܘܚܛܝܬܐ ܕܥܒܕܐ ܕܒܫܡܐ ܕܝܪܝܐ ܘܠܐ ܒܥܒܕ̈ܐ · ܐܬܟܬܒ ܠܕܝܪܐ ܕܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܕܡܬܩܪܐ ܕܐܒܐ ܒܫܘܝ ܦܢܩܝܬܐ ܗܕܐ ܕܥܘܕܪܐ ܕܟܠܗ ܫܢܬܐ.... ܘܒܥܐ ܐܢܐ ܒܚܘܒܐ ܡܫܝܚܝܐ ܕܬܨܠܘܢ ܥܠ ܩܕܝܫܐ ܪܝܫܕܝܪܐ ܕܝܠܢ ܪܒܢ ܝܘܚܢܢ ܘܥܠ ܫܪܟܐ ܕܐܚ̈ܐ ܪܒܢ ܒܣܝܠܝܘܣ ܦܪܢܣܐ ܘܪܒܢ ܣܪܓܝܣ ܘܪܒܢ ܨܠܝܒܐ ܘܪܒܢ ܝܘܚܢܢ ܣܒܐ ܘܪܒܢ ܝܘܚܢܢ ܛܠܝܐ ܘܪܒܢ ܓܒܪܐܝܠ ܘܪܒܢ ܝܘܣܦ ܘܪܒܢ ܐܗܪܘܢ ܘܪܒܢ ܡܬܝ ܡܫܡܫܢܐ ܘܪܒܢ ܫܡܥܘܢ ܘܪܒܢ ܩܘܪܝܩܘܣ ܘܪܒܢ ܩܪܝܐ ܘܪܒܢ ܝܘܣܦ ܘܪܒܢ ܓܒܪܐܝܠ ܘܪܒܢ ܒܣܝܠܝ ܘܪܒܢ ܒܪܨܘܡܐ. ܘܫܪܟܐ

Ad laudem et honorem et exaltationem sanctæ, laudabilis et ab omnibus adorandæ Trinitatis, Patris et Filii et Spiritus sancti, unius Dei veri, cujus ope incepimus cujusque virtute perfecimus. Manibus meis, humilis et peccatoris Abdonis, nomine tenus, non operibus monachi, conscriptus fuit in gratiam monasterii Deiparæ, quod patris Pisois nuncupatur, codex iste in circulum totius anni dispositus.... *Rogo autem vos per amorem christianum, ut oretis pro sancto abbate Rabban Johanne et pro reliquis fratribus Rabban Basilio œconomo, Rabban Sergio, Rabban Saliba, Rabban Johanne seniore, Rabban Johanne juniore, Rabban Gabriele, Rabban Josepho, Rabban Aarone,*

Rabban Josue diacono, Rabban Simeone, Rabban Barsauma, Rabban Benedicto, Rabban Josepho, Rabban Gabriele, Rabban Basilio, Rabban Baralaha, etc.... (reliqua legi nequeunt).

Adsunt præterea quatuor ejusdem librarii inscriptiones, foll. 33, 34, 117, 303 verso, et quatuor recentiores : *syriacæ* tres, scilicet foll. 203 verso, 204, 353, una vero *arabica* fol. 34. Demum fol. 2 in adnotatione quadam syriaca testatur Georgius monachus, ex urbe Cypri oriundus, librum vetustate detritum a se fuisse colligatum anno Græcorum 1787, id est Christi 1476.

Continentur in codice sermones, epistolæ aut tractatus diversi omnino 227, quorum pleraque Jacobum Sarugensem habent auctorem. Enumerantur hæc *Dissert.* pagg. 106 seqq. Reliqua vero sunt :

1° S. Ephræmi numeri 19.

2° Balæi : *de Aaron sacerdote epitaphium* tetrasyllabum.

3° S. Isaaci Magni numeri 18.

4° Severi Antiocheni : *homilia de ss. Basilio et Gregorio.*

5° Georgii Arabum episcopi : *de Chrismate.*

6° S. Johannis Chrysostomi homiliæ tres.

7° Anonymi : *vita s. Ephræmi.*

8° Georgii : *encomium s. Jacobi Sarugensis.*

9° Jacobi cujusdam *sermo adversus synodum chalcedonensem.*

10° *De Andrea apostolo*, carmen heptasyllabum Ephræmo tributum.

11° *De Thoma apostolo*, carmen dodecasyllabum Jacobo tributum.

Codex 118.

Inter Syriacos a Jos. Sim. Assemano ex Oriente in bibliothecam Vaticanam inlatos olim VII, in charta pergamena, charactere *estrangelico* sive vetustiore nitidissime exaratus.

Constat foliis 319, quarum unaquæque tribus componitur columnis : foliorum altitudo est 0,40 *metr.*, latitudo 0,27, columnarum vero 0,271 *metr.* et 0,054 *metr.*

Septem adsunt in hoc codice adnotationes, quinque *carshunicæ*, id est arabica lingua sed litteris syriacis exaratæ, foll. 155, 174 verso, 185, 247 et 252, una *latino-italiana* fol. 228, ac tandem *syriaca* una a SIMEONE quodam monacho scripta anno Græcorum 1432, i. e. Christi 1121, die duodecima mensis Haziran (Junii) quam huc refero :

ܐܢܐ ܡܚܝܠܐ ܫܡܥܘܢ ܒܫܡܐ ܕܝܪܝܐ ܕܟܬܒܬ ܗܠܝܢ ܣܛܪ̈ܐ ܒܟܬܒܐ ܗܢܐ ܠܘܬ ܐܒܘܢ ܛܘܒܢܐ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܡܠܟܐ ܦܛܪܘܣ ܕܡܪܘܢܝܐ ܕܥܡܪ ܒܕܝܪܐ ܩܕܝܫܐ ܕܡܝܦܘܩ ܒܢܚܠܐ ܕܐܝܠܝܓ ܒܐܬܪܐ ܕܒܬܪܘܢ ܠܡܐ ܕܝܗܒ ܠܝ ܫܘܠܛܢܐ ܕܐܗܘܐ ܪܝܫܐ ܥܠ ܕܝܪܐ ܕܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܒܐܬܪܐ ܕܩܘܙܒܢܕܝ ܒܓܙܪܬܐ ܕܩܘܦܪܘܣ ܒܝܘܡܝ ܕܝܪ̈ܝܐ ܕܥܡܪܝܢ ܒܕܝܪܐ ܕܡܪܝ ܝܘܚܢܢ ܕܐܬܐܡܪ ܡܢ ܩܕܡ . ܘܗܠܝܢ ܫܡܗ̈ܝܗܘܢ . ܕܝܪܝܐ ܕܘܝܕ . ܡܘܫܐ ܩܫܝܫܐ ܘܝܘܣܦ ܕܝܪܝܐ ܘܪܝܫ ܒܝܬ ܣܡܟܐ . ܘܕܝܪܝܐ ܓܘܪܓܝܣ . ܘܕܝܪܝܐ ܕܢܝܐܝܠ . ܘܗܠܝܢ ܟܗ̈ܢܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܘܡܫܡܫܝܢ ܠܡܪܝܐ ܒܫܢܬ ܐܠܦ ܘܐܪܒܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ . ܒܬܪܥܣܪ ܝܘܡܝܢ ܒܝܪܚ ܚܙܝܪܢ . ܘܫܘܒܚܐ ܠܐܠܗܐ ܐܡܝܢ . *Ego humilis Simeon, monachus nomine, has lineas in isto codice exaravi, ad beatum patrem nostrum Petrum patriarcham Maronitarum, qui habitat in sacro monasterio Maiphuc, in valle Ailig, territorii Botrensis, donec dedit mihi potestatem ut præessem monasterio Mar Johannis in territorio Cuzabandi in insula Cypri, diebus monachorum qui in præfato Mar Johannis monasterio habitant, quorum hæc nomina sunt : David monachus, Moyses presbyter, Joseph monachus et architriclinus, Georgius monachus, Daniel monachus; hi presbyteri sunt Dominoque serviunt anno Græcorum millesimo quadringentesimo trigesimo secundo, die duodecimo mensis Haziran. Et laus Deo. Amen.*

Præterea conspiciuntur in hoc codice duæ imagines, quos Assemanus in *Catalogo* ita describit : « Binæ in hoc codice exstant pictæ « pervetustæ imagines. Prima fol. 212 exhibet Christum Dominum « super asinam sedentem, apostolos duodecim sequentes ac turbam « partim præeuntem, partim vestimenta sua per viam sternentem ; « cum epigraphe græca H *βαιφορος*, et syriaci ܐܘܫܥܢܐ i. e. *hosanna*. « Altera fol. 262 repræsentat Christum Dominum cruci adfixum, « duobis clavis in pedibus totidemque in manibus confixis, Deiparam « Virginem a dextris stantem et Johannem evangelistam a sinistris, « radiatis tum Christi Domini, tum Deiparæ et Johannis capitibus, « latronem præterea dexterum et sinistrum, quorum tamen protome « tantum visitur ; demum supra crucem titulum *Βασιλευς των* « *Ιουδαιων*, *Rex Judæorum*, et loco Patris manum e nubibus demis- « sam cum epigraphe græca : H *Σταύρωσις* (*sic*) et syriaca ܙܩܝܦܘܬܐ. » — Porro ad ætatem hujus præstantissimi codicis dignoscendam has imagines aliquid posse conferre ratus, de iis consului archæologum peritissimum, clarissimum D. equitem Joan. Bapt. de Rossi, qui sententiam suam hac de re mecum benignissime hisce verbis communicavit : « J'ai examiné les miniatures du manuscrit syriaque « que vous avez désigné à mon attention. Quoique je connaisse « par expérience le danger que l'on court en voulant juger des « produits de l'art oriental d'après les habitudes acquises sur les « monuments de l'Occident, j'ose émettre une opinion sur la question « proposée. L'entrée de Notre-Seigneur à Jérusalem semble copiée « d'après un original ou type traditionnel, qui rappelle le sixième ou « le septième siècle ; mais le crucifiement me paraît plus récent. »

Jam vero ex litterarum forma patere opinor codicem 118 non fuisse post sæculum nonum vel decimum conscriptum ; cumque picturarum altera paulo antiquior atque ad codicem ab initio pertinuisse

videatur, probabile est codicem ipsum esse illa ætate sæculo uno aut altero vetustiorem. Id certe erroneum est, quod scribit Jos. Sim. Assemanus in *Biblioth. Orient.*, tom. I, pag. 611, codicem exaratum fuisse anno Christi 1121 sub Petro Maronitarum patriarcha; testatur solummodo Simeon monachus sese hoc tempore lineas quasdam in codice scripsisse, quas esse totius codicis scriptura multo posteriores inspicienti statim apparet.

Continet autem codex iste sermones Jacobi Sarugensis unum et septuaginta, metro dodecasyllabo concinnatos; quos recensitos videsis *Dissert.* pag. 107 seqq.

INTRODUCTIO.

SYRORUM HISTORIA LITTERARIA AD TEMPORA S. JACOBI SARUGENSIS SUMMATIM DEDUCTA.

Propositum est, quod in præfatione jam significavi, de sancti Jacobi Sarugensis vita et scriptis disserere. At vero huic instituto haud superfluum arbitror fore, vel lectori injucundum, si de litteraturæ syriacæ fatis necnon de veteribus hujus linguæ documentis summa quædam prælibavero, ut traditionis serie aliqua tenus saltem perspecta, quo loco auctor noster ejusque scripta sint habenda luculentius appareat.

De syriacæ autem linguæ antiquitate et præstantia fusius tractavit Georgius Amira maronita, in præludiis ad *grammaticam syriacam sive chaldaicam* (1), ubi illam hebraica antiquiorem et Christi Domini ore consecratam contendit : cujus quidem prior hæc assertio etiamnum linguarum peritis injudicata manet, posterior vero ea tenus tantum rata potest haberi, qua tenus latiori sensu lingua syriaca varias dialectos aut etiam idiomata plura complecti intelligatur.

(1) Romæ in typographia linguarum externarum, apud Jacobum Lunam. 1596.

Porro ad scriptores ipsos et ingenii monumenta quod attinet, eorum aliqua ab Eusebio, Hieronymo (1) et Gennadio (2) indicantur; apud recentiores autem nonnulla recensentur ab Abrahamo Ecchellensi (3), Fausto Nairono (4), Guilielmo Cave (5), Renaudotio (6) ac aliis passim. Verum qui de iis plura scire cupiat præ ceteris Josephum Simonium Assemanum adibit; is enim fere omnia quæ antea in Europa, seu potius Romæ ubi hæ litteræ tum maxime florebant, quoad historiam Syrorum litterariam peracta fuerant, complexus est, ordine digessit ac veluti fons uberrimus suppeditavit in egregio suo opere, quod *Bibliotheca Orientalis* (7) inscribitur : in quo non modo suorum in hac palæstra prædecessorum labores utiliter adhibuit, sed insuper maximam apud eruditos laudem promeruit ex iis quæ proprio marte præstitisse comperitur. Nimirum ingentem codicum farraginem quæ in bibliotheca Vaticana asservabatur, aut ab ipso auspice Clemente XI pontifice maximo eo illata fuit, præcipua quadam diligentia lustravit, pervolvit et argumentorum accurata expositione in publicum studiosorum usum aptiorem præbuit et faciliorem. Recentiora, quæ in hoc genere prodierunt, plerumque ejus operis aut hujus partis alicujus non nisi compendium constituunt, quamquam

(1) *De viris illust.*, apud Migne, *Patrol. lat.* tom. XXXIII, p. 607 seqq.

(2) *De scriptoribus eccles.*, apud Migne, tom. LVIII, p. 1053 seqq.

(3) *Catalogus librorum chaldæorum, auctore Hebediesu, latinitate donatus et notis illustratus ab Abrahamo Ecchellensi.* Romæ 1653.

(4) *Dissertatio de nomine, origine ac religione Maronitarum.* Romæ 1679. Item *Evoplia fidei catholicæ romanæ.* Romæ 1694.

(5) Guilielmi Cave, SS. Th. Pr. canonici Windesor. *Scriptorum ecclesiasticorum historia litteraria, a Christo nato ad sæc. XIV.* Coloniæ Allobrogum 1705, in fol., passim.

(6) In *tom. II Liturgg. orientt.*; Parisiis 1715, passim.

(7) *Bibliotheca orientalis clementino-vaticana.* Romæ impressa typis S. C. de propaganda fide, 1719 - 1728. Habet tres tomos in folio, quorum tertius est bipartitus. — Deinceps opus illud summarie notabo litteris initialibus B. O., adjecto voluminis et paginæ numero.

alioquin plures doctissimi viri lucubrationi assemanianæ criticum lumen affuderint, aut in edendis monumentis quæ adhuc in bibliothecarum pluteis latebant, eximiam operam navarint, in Britannia præsertim et Germania (1).

Jam, ut recta propositum aggrediamur, omnia quæ hucusque in publicam notitiam scripta syriaca devenerunt ea ad aeram christianam pertinent, nec enim antiquiora ulla, quod sciam, tulerunt ætatem. At cum lux evangelica iis regionibus affulsisset, plures viri ingenio et eruditione insignes de omni fere disciplinarum genere præsertim rei sacræ scripta monumenta tradiderunt, ex quibus profecto quamvis temporum injuria diminutis sat ampla messis superest eruditis, vix paucis adhuc manipulis inde collectis. Etenim « certa et constans fama est quam omnium « gentium orientalium mira consensio confirmat, ratamque « Eusebius Cæsariensis et Hieronymus habent, Thaddæum, « seu ut Syri malunt Addæum (2), vel apostolum vel disci- « pulum Christi, statim ab ejusdem in cœlum ascensu, « ad Abgarum Edessæ toparcham profectum fuisse, atque « Mesopotamenos populos in fide christiana instituisse, rege « ipso Abgaro sacrum baptisma suscipiente. Tunc palam « prædicatum est iis in locis evangelium, exstructæ ecclesiæ, « erecta altaria, sacri codices ex hebraico sermone in « syriacum translati, episcopi, presbyteri et diaconi ordi-

(1) Plurima de recentioribus linguæ syriacæ studiis erudite exhibet Cl. D. Nève in hisce opusculis : 1° *De la renaissance des lettres syriaques.* Paris 1854. 2° *Coup d'œil sur les monuments du christianisme primitif publiés récemment en syriaque.* Paris 1856. 3° *L'Eglise d'Orient en son histoire d'après les monuments syriaques.* Paris 1860.

(2) Si Moysi Chorenensi sæculi V historiographo fides est, Thaddæus et Adæus non sunt unius ejusdemque discipuli nomina; sed Thaddæus, primum ab apostolo Thoma ad Abgarum deputatus, deinde post Edessenorum ad fidem conversionem, Adæum ab ipso baptizatum in edessena civitate ut vices proprias gerentem reliquit, ipse ad Sanatrugum Abgari ex sorore nepotem profecturus.

« nati, aliique ecclesiastici ritus et canones instituti, docti
« denique viri bene multi cœperunt verbo et scriptis divi-
« nam doctrinam populo tradere, et antiquos recentesque
« errores editis voluminibus confutare.... Et vero credibile
« est illos multa sic ingenii monumenta reliquisse, sed quæ
« vel injuria temporum exciderint, vel in Syriæ angulis ad-
« huc delitescant. Accessere frequentes incursiones Persa-
« rum, Arabum et Tartarorum in Mesopotamiam finitimasque
« Syrorum provincias, quibus urbes funditus eversæ sunt,
« monasteria solo æquata, ecclesiæ igne absumptæ et præ-
« stantissimi codices sublati. Siqui autem barbarorum manus
« evaserunt (bene multos evasisse certum est) ii vel blattas
« tineasque in eremis pascunt, vel ab ignaris possessoribus
« lacerantur, discerpuntur et profanis usibus mancipantur.
« Scriptores vero qui catalogos virorum illustrium texue-
« runt, quum syriaci sermonis rudes essent, ne nomina
« quidem eorum qui syriace scripserunt nobis tradidere.
« Historici demum syri, qui gentilium suorum memoriam
« ad posteros propagare potuissent, periere fere omnes (1). »

Ex his quidem liquet infausta diu fuisse litterarum syriacarum fata, ab eo præsertim tempore quo Sarraceni orientales regiones ferreo suo jugo subjecerunt; verum enimvero ultimis hisce sæculis egregia conamina in Europa præstita fuerunt, quibus reliquiarum summi pretii ad orientalium gentium historiam, culturam intellectualem, statum religiosum dignoscendum, ignorantia et ruina præcaverentur (2). Romæ primum, quod principem orbis christiani civitatem decebat,

(1) Jos. Sim. Assemani B. O. I. in *Prologo*.

(2) Narrat Jos. Sim. Assemani in *Præf. B. O.* qua diligentia quibusque periculis ipse et alii, excitante Romano Pontifice, in *Bibliothecæ vaticanæ* scrinia mss. codices ex monasteriis Nitriæ intulerint. Ex eodem fonte prodierunt quæ in *Museo britannico* reposita fuerunt a Tattamo (vid. *Quarterly review*, dec. 1845) et Pacho (vide Cureton in *Preface to the festival letters of Athanasius*. London 1848.)

SS. Pontificum cura et patrocinio inde a sæculo XVI excitabantur hujusmodi studia, et porro fuerunt sæculo sequente in primis a docta Assemanorum familia ad magnum splendorem evecta; inde paululum temporum nubilis intermissa, recentiori ævo alacriter resumpta in pluribus regionibus nova in dies percipiunt incrementa.

§ 1. DE ABGARI ET CHRISTI DOMINI EPISTOLIS.

Sed iis amplius immorari brevitas non sint et a scopo nostro foret alienum. Quare indicandis syrorum documentis antiquis manum admovemus. Quorum sane nullum, si canonicos sacrorum codicum libros excipïas, potiori et sanctiori loco foret habendum *epistola Abgari Edesseni toparchæ* ad Christum Dominum et *Salvatoris ad illum responsione*, quas auctores orientales passim memorant, et nuperrime Curetonius, vir de hisce litteris optime meritus, ex codice musæi britannici syriace vulgavit (1). Quamquam enim

(1) Cfr. *Ancient syriac documents relative to the earliest establishment of Christianity in Edessa* etc. Williams and Norgate, London 1864. Lectori non ingratum fore puto utramque epistolam huc retulisse :

ܦܘܫܩܐ ܕܐܓܪܬܐ ܕܫܠܝܚܬ ܡܢ ܐܒܓܪ ܡܠܟܐ ܠܝܫܘܥ. ܘܐܫܬܕܪܬ ܠܗ
ܥܡ ܚܢܢ ܛܒܠܪܐ ܠܐܘܪܫܠܡ ÷ ܐܒܓܪ ܐܘܟܡܐ ܪܫ ܐܬܪܐ: ܠܝܫܘܥ
ܐܣܝܐ ܛܒܐ ܕܐܬܚܙܝ ܒܐܬܪܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ÷ ܡܪܝ ÷ ܫܠܡ ܫܡܥܬ ܥܠܝܟ
ܘܥܠ ܐܣܝܘܬܐ ܕܗܘܝܐ ܒܐܝܕܝܟ ܕܠܐ ܣܡܡܢܐ ܘܥܩܪܐ. ܐܝܟ ܕܡܬܐܡܪ
ܡܢܟ. ܕܡܚܙܐ ܐܢܬ ܠܣܡܝܐ ܕܢܚܙܘܢ. ܘܠܚܓܝܪܐ ܕܢܗܠܟܘܢ. ܘܠܓܪܒܐ
ܡܕܟܐ ܐܢܬ. ܘܪܘܚܐ ܛܢܦܬܐ ܘܫܐܕܐ ܡܦܩ ܐܢܬ. ܘܠܐܝܠܝܢ ܕܡܫܬܢܩܝܢ
ܒܟܘܪܗܢܐ ܢܓܝܪܐ ܡܐܣܐ ܐܢܬ. ܘܡܝܬܐ ܡܩܝܡ ܐܢܬ. ܘܟܕ ܫܡܥܬ
ܕܟܠܗܝܢ ܗܠܝܢ ܕܥܒܕܬ. ܦܣܩܬ ܒܪܥܝܢܝ ܚܕܐ ܡܢ ܬܪܬܝܢ. ܐܘ ܕܐܢܬ
ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܢܚܬܬ ܡܢ ܫܡܝܐ ܘܥܒܕ ܐܢܬ ܗܠܝܢ. ܐܘ ܕܒܪܗ ܐܢܬ
ܕܐܠܗܐ ܘܗܠܝܢ ܥܒܕ ܐܢܬ. ܡܛܠܗܢܐ ܗܟܝܠ ܟܬܒܬ ܒܥܬ ܡܢܟ

earum non textus habeatur, sed conflata ex græca Eusebii versione interpretatio, hæc tamen syriaco autographo merito judicatur simillima, cum et ipsa sit antiqua, et ab Eusebio ad textum primigenium fideliter expressa.

ܕܬܫܬܠܚ ܘܬܐܬܐ ܠܘܬܝ. ܘܟܐܒܐ ܗܢܐ ܕܐܝܬ ܠܝ ܬܐܣܐ. ܐܦ ܫܡܥܬ ܓܝܪ
ܕܝܗܘܕܝܐ ܡܬܪ̈ܥܡܝܢ ܥܠܝܟ ܘܪܕܦܝܢ ܠܟ. ܡܕܝܢܬܐ ܕܝܢ
ܙܥܘܪܬܐ ܘܫܦܝܪܬܐ ܐܝܬ ܠܝ ܕܣܦܩܐ ܠܬܪ̈ܝܢ ܀ . ܀ ܦܪܫܓܢܐ ܕܐܝܠܝܢ
ܕܐܬܟܬܒ ܡܢ ܝܫܘܥ. ܒܝܕ ܚܢܢ ܛܒܠܪܐ ܠܐܒܓܪ ܛܘܦܪܟܐ. ܀ .
ܛܘܒܘܗܝ ܠܐܝܢܐ ܕܗܝܡܢ ܒܝ ܟܕ ܠܐ ܚܙܢܝ. ܟܬܝܒ ܓܝܪ ܡܛܠܬܝ.
ܕܐܝܠܝܢ ܕܚܙܝܢ ܠܝ ܠܐ ܢܗܝܡܢܘܢ ܒܝ. ܘܐܝܠܝܢ ܕܠܐ ܚܙܐܘܢܝ ܗܢܘܢ
ܢܗܝܡܢܘܢ ܘܢܚܘܢ. ܥܠ ܗܝ ܕܝܢ ܕܟܬܒܬ ܠܝ ܕܐܬܐ ܠܘܬܟ. ܘܠܐ ܗܘ
ܕܐܫܠܡ ܗܪܟܐ ܟܠ ܡܕܡ ܕܡܛܠܬܗ ܐܫܬܕܪܬ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܡܫܠܡܢܐ
ܐܢܐ ܗܘܝܬ ܐܣܬܠܩ ܠܘܬ ܗܘ ܕܫܕܪܢܝ. ܘܡܐ ܕܐܣܬܠܩܬ ܡܫܕܪ ܐܢܐ
ܠܟ ܠܚܕ ܡܢ ܬܠܡܝܕܝ ܕܢܐܣܐ ܟܐܒܟ: ܐܦ ܚܝ̈ܐ ܠܟ ܘܠܐܝܠܝܢ
ܕܥܡܟ ܢܬܠ. Exemplar epistolæ, quæ scripta fuit ab Abgaro rege ad Jesum, et missa ad ipsum per tabularium Hananiam, Jerosylimam. « Abgar Uchama toparcha Jesu redemptori benefico, qui apparuit in terra Jerusalem, salutem! Audivi de te et de sanitate quæ per manus tuas efficitur, absque pharmacis et herbis. Nam, ut fertur, cæcos efficis ut videant, et claudos ut ambulent, ac leprosos emundas, atque spiritus impuros dæmonesque expellis, eos quoque qui infirmitatibus diuturnis cruciantur sanas et mortuos resuscitas. Cum vero de te hæc omnia audissem, apud me ulterutrum statui, aut te Deum esse qui ex cœlo apparuisti et illa agis, aut te filium Dei esse et illa agere. Propterea igitur ad te scripsi, rogans te ut gravamen subeas ad me veniendi, et infirmitatem, qua laboro, sanandi. Nam etiam audivi Judæos contra te murmurare et tibi male velle. Civitatem autem habeo parvam et pulchram, ambobus sufficientem. »

Exemplar eorum quæ scripta sunt a Jesu per manum Hananiæ tabularii ad Abgarum toparcham : « Beatus qui credidit in me, quin me viderit! Scriptum enim est de me : quod ii qui vident me non credent in me, ii vero qui non viderunt me, ipsi credent et salvi erunt. Circa id autem quod scripsisti mihi ut ad te veniam, oportet ut compleam illud omne propter quod missus sum, et postquam *illud* implevero,

Non me latet quidem a gravissimis auctoribus horum documentorum γνησιότητα acriter impugnari, neque is ego sum qui tantam litem dirimere possim. Eorum tamen argumenta, ut mihi quidem videtur, ejusmodi non sunt ut rationibus non spernendis aut enervari aut etiam penitus dissolvi nequeant; atque hic præterea observandum moneo in re historica periculosum esse positiva testimonia, ubi præsto habentur, criticis conjecturis quæ sola documentorum indole aut veterum silentio nitantur, temere pessumdare vel plus æquo negligere.

§ 2. DE ANTIQUIS VERSIONIBUS SYRIACIS S. SCRIPTURÆ.

Certe ad originem Christianismi in Syria prope accedit SS. Scripturarum utrinsque fœderis versio, quæ *Peshito* seu simplex nuncupari solet: « Omnes conveniunt, ait Cl. Lamy (1), « versionem Peshito seu simplicem esse antiquissimam. « Qua autem præcise ætate, quibus auctoribus, quo loco « confecta fuerit, non ita facile definieris. Probabile omnino « est vetus Testamentum syriace translatum fuisse tempore « Adæi apostoli, paulo post adventum Christi Domini. Hoc « cum Barhebræo tradunt auctores Syri. Jacobus Edes- « senus, qui ad finem sæculi VII scribebat, explanans

tunc assumar apud illum qui me misit. Et cum assumptus fuero, mittam tibi unum ex discipulis meis qui curet infirmitatem tuam, atque etiam salutem dabit tibi et iis qui tecum sunt. »

Laudatæ epistolæ græce reperiuntur apud Eusebium, *Hist. eccl.*, lib. I, ed. Migne, XX, coll. 121 et 124; item apud Moysen Chorenensem Armenorum historiographum qui sæc. V floruit et latine primum prodiit Londini 1736. Earum præterea meminerunt S. Ephræm; S. Jacobus Sarugensis B. O. I, 318; Josue Stylites B. O. I, 261; Dionysius Telmaharensis B. O. I, 420; Barhebræus etc. — De iis et de origine christianæ religionis in Armenia, videsis optimam disputationem D. Welte, apud: *Theologische Quartalschrift*; Tubingen, 1842, pp. 335-365.

(1) *Introductio in S. Scripturam.* Pars prima, p. 182 seq.

« psalmos ait : « Interpretes illi, qui missi sunt ab Adæo « apostolo et Abgaro rege Osrhoëno in Palæstinam, quique « verterunt libros sacros etc. » Hæc traditio confirmari « potest ex S. Ephræmo, qui sæculo IV commentaria in « Scripturam scribens usus est versione simplici tanquam « communiter a Syris usurpata et recepta. » Porro Barhebræus, sæculi XIII scriptor jacobita doctissimus, versionem N. T. eodem tempore confectam fuisse autumat, et sane validissimæ rationes persuadere videntur ut ea non habeatur sæculo Christi secundo recentior. Ceterum ipsius originem eædem tenebræ obvolvunt, quibus obducuntur veteris versionis latinæ, *Italæ* dictæ, natales. Attamen Barhebræus et S. Ephræm ita loquuntur, ut ex eorum mente non unus, sed plures auctores in ea operam posuisse credantur, quod doctorum judicio atque etiam interna ejus indole et styli varietate videtur comprobari (1).

Quandoquidem de antiquis S. Scripturæ versionibus sermo est, memorari omnino merenter fragmenta sat ampla quatuor Evangeliorum, quæ Curetonius (2) a. 1858 edidit ex codice

(1) J. B. Weinig S. J. in *Schola syriaca*, OEniponte 1866 edita, p. XLIII seq., ab hac sententia recedens, probabile judicat utramque utriusque testamenti versionem ab uno eodemque translatore hebraice et græce sciente esse profectam. — De origine versionis *peshito* consuli merentur Wiseman, *Horæ syriacæ*, I, passim. — Uhlemann, *De Nov. Test. vers. syr.* Berolini 1850. — Wichelhaus, *De N. T. versione syriaca antiqua, quam peschitho vocant libri quatuor*, Halis 1850, p. 63, 84 seqq. — Perles, *Meletemata peschitthoniana*. Uratislaviæ 1859.

(2) *Remains of a very antient recension of the four Gospels in syriac, hitherto unknown in Europe.* London, John Murray, Albemarle-street, 1858. Auctor in præf. p. VI de Evangelio S. Matthæi a se publicato ita sententiam suam aperit : « The Gospel of St. Matthew is in every way te be considered as a text far superior to the others : they exhibit several marks of blunders and mistakes in the translation from the greek into syriac, while this Gospel of St. Matthew appears at least to be built upon the original Aramaic text, which was te work of the Apostle himself. » — Cfr. *Etude*

nitriensi pervetusto, quem quidem ipse ad medium sæculum V pertinere judicat. Hæc itaque fragmenta neque cum posteriori philoxeniana versione confundi queunt, neque conveniunt cum veteri *Peshito*. Hinc referenda forent ad aliquam recensionem adhuc incognitam, quæ sane sit antiquissima et in qua, ex editoris sententia, Matthæi evangelii primigeneus textus fere exhiberetur, cum versio saltem ad hunc, antequam deperderetur, fuerit confecta. Nihil autem dicimus de aliis versionibus S. Scripturæ, cum hæc posterioris sint ætatis (1).

§ 3. DE BARDESANE GNOSTICO.

Syrorum deinde scriptorum primus cujus ætas certo definiri potest BARDESANES fuit, sæculo II (2) evolvente in

sur une ancienne version syriaque des Evangiles, récemment découverte et publiée par le Dr Cureton, cujus auctor (Lehir) Curetonio eatenus consentit, quatenus ipse utramque versionem *Peshito* et *curetonianam* origine eamdem reputat, illam vero ex hac fuisse derivatam. Paris. 1859.

(1) Huc pertinet versio *philoxeniana* anni 508, denuo a Thoma Heracleensi anno 616 Alexandriæ recognita et emendata, item *syriaca hexaplaris* Pauli Telensis quæ a. 617 fuit confecta. De hac consule A. M. Ceriani, biblioth. Ambrosianæ doctor, qui hujus versionis reliquiis ex mss. londin., paris. et mediol. eruendis mira diligentia et ἀκριβείᾳ insudat. « Omnia documenta edita sunt ad amussim ad codices, « ipsis horum lineis servatis et quam accuratissime licuit sub oculis « editoris. Duæ tabulæ lithographicæ exibent specimina fusiora, codicis « versionis syriaco-hexaplaris, alterius vetustissimæ versionis Pescito et « trium codicum græcorum versionis LXX, quorum primus est V « ferme seculi. » Ita editor 1° fasciculo tomi I. ubi etiam in Prolegomenis se opinari dicit versionem LXX interpretum syriacam ad textus græci criticem inter antiquas aliarum lingg. versiones esse præ reliquis utilem. — Partem hujus versionis edidit Skat Rordam : *Libri regum syriace*; alia Middeldorpf, et ante eos Bugati et Norberg.

(2) Ipsum annum, mensem et diem quo natus est Bardesanes notavit *Chronici edesseni* auctor sæc.VI catholicus, B. O. I, 389: ܫܢܬ ܐܪܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܚܡܫ ܒܬܡܘܙ ܠܝܪܚܐ ܒܚܕܥܣܪ ܒܗ ܐܬܝܠܕ ܒܪ ܕܝܨܢ.

Mesopotamia famosus. Fuit ille patria, uti videtur, *Edessenus* (1) et tantam sibi doctrinæ laudem acquisivit, ut æquales omnes apud gentiles suos celebritate facile superaverit. Adversus deliramenta Gnosticorum et contra Chaldæorum astrologorum errores, qui in illis partibus multorum animos infecerant, cum initio strenue decertasset, tandem ipse in hæresim lapsus tali orationis vi et dictionis lepore falsa sua dogmata proposuit, ut asseclas non paucos nactus fundaverit Bardesanistarum sectam, contra quam plures catholicorum calamum acuisse traduntur. Inter illos autem orthodoxiæ defensores princeps exstitit S. Ephræmus, qui ut pestem illam aboleret, post duorum ferme sæculorum tractum, Bardesanem in discipulis superstitem suis ipsius armis debellans, eodem poetico dicendi genere quo ille

«Anno 465, die 11ª julii natus est Bardesanes.» Porro annus ille æræ Seleucidarum 465ᵘˢ coincidit ex Edessenorum sententia communi cum A. D. 156, quia epocham istam Christi nativitate annis 309 priorem esse opinabantur. Verum, ex ipso *Chronico* liquido apparet, cum hinc illinc *Indictionum* notationem et passim eventuum aliunde cognitorum tempus exhibeat, epocham Christianam vulgarem ex ejus mente posteriorem esse æra Græcorum annis *trecentis undecim*, non vero *trecentis novem*. Cfr. B. O. I, p. 387. Juxta hanc ergo supputationem Bardesanes natus fuerit anno Domini 154. Verum probat Hahn hæc erronea esse et pluribus annis ante annum 154 Bardesanem hanc lucem aspexisse, in opusculo cui titulus : *Bardesanes gnosticus* etc. pp. 15 et 16.

(1) S. Epiphanius, in *lib. adv. hær.* 56, 1, Mign. XLI, 989, ita habet : Ὁ Βαρδησιάνης ἐκ Μεσοποταμίας μὲν τὸ γένος ἦν, τῶν κατὰ τὴν Ἐδεσσηνῶν πόλιν κατοικούντων. — Huic consonat Theodoretus *hæreticarum fabularum compendii* lib. I, 22, Migne, t. LXXXIII, 37: Βαρδησάνης δὲ ὁ Σύρος ἐξ Ἐδέσσης ὁρμώμενος εν τοις Οὐήρου Μάρκου Καίσαρος ἤκμασε χρόνοις. Verum Gregorius Abulpharagius paulo aliter scribit in *Historia compendiosa dynastiarum*. Dyn. VII, arab. p. 125, latine p. 79. (Ed. Pocockii Oxonii 1623, tom. II, 4) ubi tradit ابن ديصان *Ebn Disan* natum esse ad fluvium Disan supra urbem *Roham* seu Edessam.

homines seduxerat, adversus ingruens malum efficax remedium instruxit. De Bardesanis metro et poesi hic nihil agemus, quia occasio de illis disputandi postea redibit opportunior.

Age vero, hujus scriptoris non nisi fragmenta quædam servata fuerunt, apud Porphyrium scilicet, Eusebium et auctorem *recognitionum S. Clementis.* Iis autem, quæ hactenus innotuerant, famosum Bardesanis tractatum *de Fato* adjungere sibi visus est Curetonius (1). Porro in opere quem hic publici juris effecit, cum orationis elegantia egregia argumentandi ratio et mira in exponendis variarum gentium moribus institutisque eruditio apprime conjunguntur; verum non hunc esse, ut Curetonio videbatur, Bardesanis librum qui ab Eusebio in *Historia Ecclesiastica* (2) dicitur ὁ πρὸς Ἀντωνῖνον ἱκανώτατος αὐτοῦ περὶ εἱμαρμένης διάλογος i. e. *dialogus de fato ad Antoninum validissimus*, manifesta ratione conficitur; nam præfatis Eusebii verbis dialogus indicatur quem Bardesanes imperatori *L. Antonino Vero* tradidit; liber vero a Curetonio editus is est ex quo sunt fragmenta in *Præparatione evangelica* prolata, de quibus idem Eusebius sequentia præmittit : Βαρδεσάνης ὄνομα τῷ ἀνδρί, ὃς ἐν τοῖς πρὸς τοὺς ἑταίρους διαλόγοις τάδε πη μνημονεύεται φάναι. *Bardesanes is fuit quem in suis, quos ad socios scripsit dialogis, hunc in modum philosophari memorant* (3). Illic ergo ad imperatorem verba facere, hic sociis colloqui dicitur Bardesanes. At-

(1) Cfr. *Specilegium syriacum*, « containing remains of Bardesan, Meliton, Ambrose and Mara bar Serapion, now first edited, with an english translation and notes, by the Rev. William Cureton, M. A. F. R. S. chaplain in ordinary to the queen, rector of St. Margaret 's, and canon of Westminster. London, Francis and John Rivington, St. Paul 's churchyard and Waterloo place. 1855. » pp. I-VI. — Titulus operis in ms. musæi britannici 14,658 add. is est ܟܬܒܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܐܬܪܘܬܐ ܀ h. e. *liber legum regionum.*

(2) Lib. IV, cap. 30, apud Migne. *Patrol. græc.* tom. XX, p. 401.

(3) *Præp. evang.* lib. VI, cap. 9, apud Migne, tom. XXI, p. 464.

que ut est diversa utrimque libri indicatio, ita diversa etiam utrimque lucubratio admittenda. Imo potius, fieri potest ut liber quem Curetonius edidit dialogus sit in quo quidem Bardesanis sententiæ referuntur, sed ab alio, v. g. Philippo ejus discipulo, collectæ atque conscriptæ; id enim contextu suadetur et loquendi formulis. Ceterum nec in codice musæi britannici neque apud Eusebium Bardesani expresse adscribitur (1). Sed Bardesane relicto, ad institutum pergamus.

§ 4. DE LITTERIS SYRIS A BARDESANE USQUE AD S. EPHRÆMUM.

Et quidem ab hujus tempore usque ad sæculum quartum in neminem incurrimus Syrorum, qui scriptis documentis nomen suum ad posteros transmiserit. Porro illud temporis spatium etsi videtur penuria scriptorum laborare, quod persecutionibus paganorum haud dubie sit tribuendum, aliqua tamen magni ponderis documenta, quæ *martyrum acta* sive ὑπομνήματα (2) continent, eruditorum investigationi suppeditavit. Sæculo autem quarto, cujus decursu litteræ græcæ atque latinæ ad magnum culturæ gradum ab Ecclesiæ Patribus evectæ fuerunt, in Syria quoque dictionis elegantia et rerum tractatarum gravitate non minus quam jucunditate

(1) Vide Land. *Anecdota syriaca*, Lugduni Batav. 1862, tom. I, p. 51.

(2) Stephanus Evodius Assemani ex hisce collecta edidit *Acta SS. martyrum orientalium et occidentalium*, Romæ 1748 fol., et merito opinatur acta martyrum non fuisse ab Eusebio *conscripta*, sed potius in unum *congesta;* nam probabile est ea multo prius et forsan ab oculatis testibus primum fuisse exarata. Cfr. tom. II, p. 34.

Forsitan ad eam ætatem pertinent quoque nonnullæ legum ecclesiasticarum collectiones, plerumque e Græca lingua in Syriacam translatæ. Quales collectiones videsis in opere : *Didascalia apostolorum syriace.* Lipsiæ, 1854; item *Reliquiæ juris ecclesiastici antiquissimæ; syriace* primus edidit P. de Lagarde, Lips. 1856. Alia edidit et vertit Lamy ad calcem Dissert. *De Syr. fide et disciplina in re Eucharistica;* sed hæc Paulo Telensi et Jacobo Edesseno scriptoribus sæculi septimi et noni debentur.

floruerunt scriptores christiani plures, ut adeo hoc ævum cum duobus sequentibus sæculis nuncupari mereatur litterarum syriacarum *aurea ætas.*

Auspicatur epocha ista a S. Simeone Barsoboë, Seleuciæ et Ctesiphontis episcopo, et a S. Millese, Susæ antistite, quorum uterque fidem sanguine obsignarunt in persecutione Saporis Persarum regis, prior autem *epistolas, epistolas* alter *et sermones* scripsisse feruntur, sed quæ forsan injuria temporum perierunt (1). Eadem fere tempestate vixerunt Jabachues Chaldæus cujus etiam *epistola* olim innotuisse fertur (2) et Isaias Adabi Arzunita, aulæ Saporis eques, qui *martyrum acta* reliquit (3).

Deinde quo tempore synodus nicæna celebrabatur, mirum in modum enitebant ecclesiæ syriacæ vigor et ss. disciplinarum studium, pluresque illarum regionum episcopi profligandis erroribus ingenium et operam adhibuerunt (4). Inter quos gradum non infimum tenuit S. Jacobus Nisibenus episcopus, qui anno 338 e vita migravit, sanctitatis fama illustris. Scripto mandavit tractatus plures, quos recensuit Gennadius (5). Ii tamen syriace non amplius exstant aut saltem hactenus, quod sciam, nullibi detecti fuerunt; sed armeniace plerosque cum interpretatione latina publici juris fecit Romæ anno 1756 Nicolaus Antonellus (6).

(1) Horum mentionem facit Ebed Jesu in *Catalogo* B. O. III, 51.

(2) Ibid.

(3) B. O. I, 15 seq.

(4) Colligitur hoc ex S. Athanasii *ad episcopos Ægypti et Lybiæ epistola encyclica,* apud Migne, tom. XXV, col. 537, ubi postquam ab Arianis etiam dum specie orthodoxa loquuntur cavendum esse dixisset, subjungit apostolicam et rectam fidem propugnari *a Jacobo* (nisibeno) *aliisque Mesopotamiæ præsulibus.*

(5) Apud Migne, tom. XXXIII, p. 6.

(6) Quare valde miror R. P. Wenig, in *Schola syriaca* p. xxxix, eorum opinioni adstipulari qui asserunt S. Jacobum Nisibenum nihil scripsisse, et multo magis Jos. Sim. Assemanum hujus opinionis ab ipso in-

§ 5. DE S. EPHRÆMO EJUSQUE DISCIPULIS.

At magnus ille doctor majorem sese, imo quorumcumque in Syria nomina nobilitata sunt nobilissimum, nactus est discipulum. Ephræmus enim, præcipuum ecclesiæ syriacæ jubar et ornamentum insigne, ubique terrarum nomen suum tam scriptorum majestate quam sanctitatis operibus percrebescere fecit. Præter *commentaria in universam Scripturam*, *multa alia* composuit cum soluto tum metro ligato sermone, eaque elegantia, gravitate, doctrina conspicua; unde Patrum nulli, qui tunc in Oriente et Occidente vivebant, secundus habetur. Post Vossii aliorumque recensiones, omnium S. Ephræmi operum quæ in codd. Vaticanis inventa fuerunt syriace et græce editionem præbuerunt P. Benedictus S. J. et Stephanus Evodius Assemanus (1). Horum virorum interpretatio latina, non sine ingenti labore confecta et sensum auctoris generatim assecuta, hinc inde tamen liberior est et paraphrasin sapit.

S. Ephræmum una cum Jacobo Sarugensi, Isaaco Magno et Xenaia Mabugensi ab orationis elegantia commendat Jacobus Edessenus episcopus jacobita, qui circa finem sæculi VII linguam syriacam ad pristinam puritatem, a qua tum jam multum deflexerat, revocare nitebatur (2). Superfluum

vocari patronum. Nihil igitur attendit scriptorem istum quod B. O. I, 19, posuerat, eodem volumine p. 557 melius edoctum plane retractasse, et in oppositam sententiam abiisse.

(1) Romæ 1732-1746 ; 6 vol. fol. — Plura S. Ephræmi opera edidit quoque germanice Cl. P. Zingerlé, inter alia : *Ausgewählte Werke Ephræms*, 6 Bände, Insbrück, Wagner. — Nuperrime autem Gust. Bickell ex codd. londin. incognitos adhuc *hymnos nisibenos* ܡܕܖ̈ܫܐ ܕܢܨܝܒܝܢ vulgavit (Lipsiæ, apud Brockhaus 1866), historicis documentis complendis aut illustrandis utilissimos. Cfr. ipse p. 11 seqq.

(2) B. O. I, 475. — Jacobum Edessenum, quem Jos. Sim. Assemani l. c.

fore arbitror tanti doctoris lucubrationes fusius prosequi, cum earum valor cum litterarius tum dogmaticus omnibus qui SS. Patribus vel levem operam dederunt sit plane cognitus atque perspectus. Obiit S. Ephræm anno 373 (1). « Ab ipso edocti sunt multi et facti ejus discipuli, inter quos *Zenobius*, qui fuit ecclesiæ edessenæ diaconus, *Isaac*, *Simeon*, *Abraham*, et alii quorum nomina non excribimus. Verum autem unicuique ex ejus discipulis concessum fuit donum, quo conscriberent sermones et commentaria, atque divino illustrati splendore multos ab errore reduxerunt (2). » Isaaco isti adscribendum conjicit Assemanus, B. O. I p. 165, librum *de tribus personis SS. Trinitatis et Incarnatione Domini*, a Jac. Sirmondo editum a. 1630 inter *opuscula veterum Patrum*. De ceteris autem tribus nihil superesse videtur, quamquam Zenobii opera sæculo XIV exstitisse debuerint, quippe quæ censeantur ab Ebed Jesu in Catalogo. B. O. III, p. 45.

§ 6. DE BALÆO, S. MARUTHA, ALIIS.

Præter illos S. Ephræmi discipulos, tunc temporis Syriam scriptis illustrarunt BALÆUS, cujus nomine quin-

orthodoxum censuerat, revera monophysitica hæresi infectum fuisse probat Cl. Lamy in *Dissertatione de Syrorum fide et disciplina in re eucharistica*, pp. 206-213.

(1) Hoc probat Bickell : *S. Ephræmi syri carmina nisibena*, p. 9.

(2) Ita apud anonymum auctorem vitæ S. Ephræmi legitur B. O. I, 39 seq. ܘܐܬܬܠܡܕܘ ܠܗ ܣܓܝܐܐ ܘܗܘܘ ܠܗ ܬܠܡܝܕܐ. ܕܫܡܗܝܗܘܢ: ܙܢܘܒܝܣ ܗܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܡܫܡܫܢܐ ܕܥܕܬܐ ܕܐܘܪܗܝ. ܘܐܚܪܢܐ ܕܫܡܗ ܐܝܣܚܩ. ܘܐܚܪܢܐ ܕܫܡܥܘܢ ܫܡܗ. ܘܐܚܪܢܐ ܕܫܡܗ ܐܒܪܗܡ. ܘܐܚܪܢܐ ܕܠܐ ܟܬܒܢܢ ܫܡܗܝܗܘܢ. ܒܪܡ ܠܟܠ ܚܕ ܡܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܕܝܠܗ ܐܬܝܗܒܬ ܡܘܗܒܬܐ ܘܐܟܬܒܘ ܡܐܡܪܐ ܘܦܘܫܩܐ ܘܐܬܢܗܪܘ ܒܙܠܝܩܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܘܐܦܢܝܘ ܠܣܓܝܐܐ ܡܢ ܛܘܥܝܘܬܐ.

que carmina metro pentasyllabo concinnata in Cod. 117 Bibl. Vat. lectu difficilia inscribuntur; item Absamias, presbyter edessenus et S. Ephræmi ex sorore nepos, ac tandem Gregorius Abbas, quorum opera recensentur B. O. I, 170 et 172.

Neque multo serius floruit S. Maruthas Tagritensis episcopus qui, uti refert Socrates, bis ad Isdegerdem Persarum regem a Theodosio juniore fuit ablegatus, ut a persecutione christianorum desistens societatem cum Romanis iniret; tam feliciter hac legatione defunctus est, ut ipse Persarum rex vix non christianam religionem amplecteretur (1). Scripsit autem *commentaria in Evangelium et martyrum historias*, ex quibus plura recitantur B. O. I p. 187-194 scitu dignissima, et præterea, si Ebed-Jesu fides habetur, *translationem canonum nicænorum totamque nicænæ synodi historiam* (2).

§ 6. DE SCRIPTORIBUS SYRIS SÆCULI QUINTI.

Quod si jam sæculum V ad quod nunc pervenimus lustrari velimus, occurrit primum Acacius Amidæ episcopus, cujus *epistolam* memorat Ebed-Jesus in catalogo (3). Sequitur Rabulas Edessenus, Nestorianorum strenuus oppugnator et S. Cyrilli Alexandrini defensor insignis. Is in episcopatu anno 435 (4) successorem habuit Ibam, qui

(1) Socrates, lib. 7, cap. 8, apud Migne, tom. LXVII, p. 752 et 753: καὶ ἀγάπα μὲν Ῥωμαίους (ὁ Ἰσδιγέρδης), καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν ἠσπάζετο. Μικρὸν δὲ ἐδέησε καὶ χριστιανίσαι αὐτόν. Cfr. Renaudot, *Liturgg. orientt. collectio*, tom. II, p. 270 seqq Paris. 1715.

(2) B. O. III, p. 73 et 74. — Scripsit etiam *canones concilii seleuciensis* anni 410 cujus *symbolum* edidit Em. Card. Pitra *Jus Eccl. græc.*, Romæ 1864. Promisit se eos canones editurum Cl. Lamy, *Revue cathol.* 1860, p. 168.

(3) B. O. III, 51.

(4) Hunc annum determinat auctor *Chronici edesseni* B. O. I, p. 403.

erroris quidem patrocinium suscipiens cum S. Cyrillum, tum decessorem suum Rabulam et concilium ephesinum acriter carpit in famosa illa ad Marim persam *epistola* (1), quam concilium constantinopolitanum II anathemate perculit (2); at vero Ibas, cum sese ab errore laudabiliter recepisset, et in communione Ecclesiæ e vita migrasset (3), ipse condemnatus non fuit. Porro orthodoxæ fidei tenacissimus permansit NONNUS, Ibæ successor, cujus *epistola synodica* memoratur B. O. I, 258.

Hoc etiam tempore, quo Ecclesia in Oriente, imo totus orbis christianus Nestorii et Eutychii hæresibus agitabatur, floruit S. ISAAC presbyter et cujusdam monasterii abbas, Zenobii discipulus, qui ob doctrinæ præstantiam a Syris *magnus* et *doctor* nuncupari meruit. Vita excessit aliquot annis post concilium chalcedonense. De ejus scriptis ita loquitur Gennadius (4) : « Isaac presbyter Antiochenæ « ecclesiæ scripsit syro sermone longo tempore et multa, « præcipua tamen cura adversus Nestorianos et Eutychia- « nos. Ruinam etiam Antiochiæ eleganti carmine planxit, « eo auditores imbuens sono quo Ephræmus diaconus « Nicomediæ lapsum. » Neque Gennadius solum, sed etiam Joannes Maro, circa annum 700 antiochenus patriarcha, præclarum exhibet ejus orthodoxiæ testimonium, quippe qui in *libello fidei* (5) catholicam doctrinam, qua unica in Christo persona et duæ naturæ prædicantur, Isaaci auctoritate et scriptis egregie vindicat. B. O. I, pp. 214-234, recensentur Isaaci opera quæ in codd. Vaticanis asservantur; ad metrum heptasyllabum exacta sunt omnia, et quidem

(1) Exstat latine et græce apud Labbeum, *Conc.* tom. IV, p. 661.

(2) Vid. Labbeum, tom. V, p. 587.

(3) Cfr. Baronius, *Annalium*, tom. VII, Antverp. 1603, p. 452 seqq.

(4) *De script. eccles.*, cap. 66. Apud Migne, tom. LVIII, p. 1098.

(5) Cfr. B. O. I, 513. Titulus est : ܡܙܝܢܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܡܪܝܫܬܐ

de re ascetica aut paraenetica plerumque tractant, ut liquet ex titulis ibidem prolatis (1).

S. Isaaci Magni æqualis fuit COSMAS presbyter. Exstat autem in codice syriaco antiquissimo, jam anno 474 et forsitan ab ipso Cosma exarato, hujus ad S. Simeonem Stylitam, cujus exstitit familiaris, *epistola*, quæ exhibetur integre B. O. I, 237 seqq., una cum analysi *vitæ S. Simeonis* ab eodem auctore compositæ; atque paulo infra legitur exemplar syriacum *literarum* quas S. SIMEON ad Theodosium imperatorem conscripsit.

Reliquorum illius ætatis scriptorum qui non tanta pollent celebritate operibus censendis, ne tædium lectori mora diuturnior pariat, supersedendum æstimavi (2); præsens vero institutum absolvam, si pauca quædam de JOSUE STYLITA notavero, atque ita orthodoxorum auctorum seriem usque ad Jacobum Sarugensem deduxero. Josue ergo, Edessæ oriundus, in Mesopotamia floruit vergente sæculo quinto et sexto ineunte; cognomen Stylitæ ideo nactus est, quia religiosum S. Simeonis vitæ genus imitatus, stationem in columna adamavit. *Chronicon* exaravit ab anno Christi 495 ad annum 507 productum, de bello inter Anastasium imperatorem et Cavadem Persarum regem tum temporis inito : quo quidem libro Evagrii aliorumque historiographorum scriptis pro illorum temporum notitia non parum lucis affunditur (3).

(1) Ex codice vaticano 119 sive syriaco IV exscripsi carmen Isaaci *de passibilitate et impassibilitate Dei verbi incarnati* quod notatur B. O. I, p. 223, n° 24. Constat istud carmen versibus 439 et passim adsunt in margine glossæ minori charactere expressæ, quæ tamen ab alia manu non videntur additæ.

(2) Horum scriptorum nomina et opera quæ aut penitus periere aut saltem syriace adhuc minime reperta fuere, indicantur in B. O. I, pp. 255-260.

(3) Vide B. O. I, 261 seqq. ubi Chronici istius præcipua exscribuntur. Titulus est ܡܟܬܒܢܘܬܐ ܕܬܫܥܝܬܐ ܕܙܒܢܐ ܕܐܘܠܨܢܐ ܕܗܘܐ ܒܐܘܪܗܝ

§ 7. SCRIPTORES SYRI NESTORIANI VEL MONOPHYSITÆ.

Exstitere autem ii omnes quorum hactenus mentionem fecimus viri, si unum Bardesanem excipias, integræ fidei et catholicæ doctrinæ. Non defuerunt tamen inde a sæculo quarto in utraque secta, qua tunc orientalis ecclesia miserrime scindebatur, qui errores suos scripto propugnantes scientiæ fama claruerunt et scribendi peritia. Ut a Nestorianorum cœtu sumamus exordium, ab Ebed-Jesu Sobensi in *catalogo* citantur Barsumas (1) episcopus nisibenus, Narses (2) scholæ nisibenæ fundator, et Iazidades (3) e schola edessena profectus, qui quidem hæresim qua ipsi inficiebantur in Assyriam, Chaldæam et Persidem induxerunt. Hujus vero propagationi tempore concilii ephesini suas etiam in Perside partes habuerunt Mares episcopus, ad quem Ibas edessenus epistolam suam direxit, et Maanes qui Theodori Mopsuesteni scripta e græco fecit syriaca (4).

Apud Monophysitas vero claruit Xenaias seu Philoxenus genere persa, civitatis Mabugi, quæ et Hierapolis audit, episcopus constitutus anno Christi 485; multa syriace reliquit stylo nitidissimo, *commentaria* scilicet *in S. Scripturam*, *tractatus dogmaticos*, *epistolas et fidei professionem;* Syri autem eum præcipue laudibus extollunt ob *versionem novi testamenti et psalmorum* quam circa annum 508 efficiendam curavit et quæ ab ejus nomine *philoxeniana* vocatur (5).

ܘܡܐܡܪ ܘܡܟܬܒܢܘܬܗ ܥܠ ܢܘܩܫ̈ܐ. h. e. *Descriptio historiæ temporum pressurarum quæ acciderunt in Edessa et in Amida, necnon in universa Mesopotamia.*

(1) B. O. III, p. 66.

(2) Ibid. p. 63.

(3) Ibid. p. 226.

(4) Ibid. p. 376.

(5) Cfr. B. O. II, pp. 23-46, et cl. Lamy, *Introductio in S. Script.* p. 186.

Sæculo autem sexto ineunte, PAULUS quidam Callinici episcopus libros Severi, in patriarchatum antiochenum intrusi et monophysitarum primipili, convertit in syriacam linguam (1).

§ 8. DE SIMEONE, EPISCOPO BETH-ARSAMENSI.

Utrum tandem SIMEON BETH-ARSAMENSIS episcopus et S. Jacobi Sarugensis ætati fere suppar, cujus scripta argumenti præsertim historici partim edidit Jos. Sim. Assemanus in B. O. I, 346 seqq., ad eamdem sectam pertinuerit necne, quæstio est definitu difficilis. Illud saltem constat eum *henotico* Zenonis præbuisse assensum, quamvis nuspiam hæresis patrocinium suscepisse legatur aut concilium chalcedonense rejecisse, ut erat istorum hæreticorum moris. Forsitan sit eorum catholicorum numero accensendus qui, imperatoris edicto potius quam officio obtemperantes, animo minime hæretico sed metu inducebantur ut ab errore et veritate profitenda pariter abstinerent atque sese ita a violatæ fidei crimine immunes sperabant (2).

Denique ad synopticum syriacæ litteraturæ conspectum horum quinque sæculorum complendum, nonnulla adhuc de interpretibus syris fuissent addenda. Etenim præter S. Scripturæ interpretes, de quibus supra loquuti sumus, plures aliarum linguarum maxime græcæ monumentis ad usum popularium suorum in patrium sermonem vertendis

(1) B. O. II, 46 seq.

(2) Henotico Zenonis subscripsit etiam aliquando Flavianus antiochenus patriarcha, qui tamen chalcedonensem fidem sartam tectamque servavit, et quidam postea gloriosa fidei confessione ab ista sese macula purgavit. Cff. A. Pagi. *Critica historico chronologica in annales Baronii*, edit. Colon-Allobrogum a. 1705, tom. II, p. 480, et Baronius, *Annales* etc. tom. VI ad annum 512.

operam navarunt, iique molem constituunt non exiguam. Verum, ne diutius ab argumento nostro dimoremur, hæc in subjecta nota (1) quam brevissime perstringere maluimus, et illico nostræ de Jacobo Sarugensi disputationis initium auspicari.

(1) En itaque aliqua vetera hujusmodi documenta ex iis quæ nuper edita fuerunt : *a) Clementis romani epistolæ binæ de Virginitate* syriace, quas ad fidem cod. ms. amstelodamensis, additis notis criticis, philologicis, theologis, et nova interpretatione latina, edidit Joannes Theodorus Beelen, in univ. cath. lovan. S. Script. et lingg. orientt. prof. ord. Lovanii, 1856.

b) The festal letters of Athanasius, discovered in an ancient syriac version, and edited with a Preface by the Rev. W. Cureton, London 1848. — Item *S. Athanasii epistolæ festales syriace et latine*, editæ ab Angelo Mai in *Nova Biblioth. Patrum*, tom. VI. Romæ 1853. — Cfr. J. H. Petermann, *S. Ignatii patris apostolici quæ proferuntur epistolæ.* Lipsiæ 1849; — item Curetonii *corpus ignatianum.* Berlin. 1849.

c) S. Cyrilli in Lucæ Evangelium commentaria syriace e mss. edidit R. P. Smith, London. 1858.

d) Eusebii Cæsaræënsis history of the martyrs in Palestine, edited and translated into english by W. Cureton, London 1861. Hoc opus editor p. vi censet fuisse primitus græca lingua conscriptum.

e) Clementes Romani recognitiones syriace, Paulus Antonius de Lagarde edidit. Lipsiæ 1861.

f) Eusebius, Bishop of Cæsarea, on the Theophania. A Syriac version, edited by Samuel Lee, London 1842.

g) P. Lagardii, *Analecta syriaca*, Lipsiæ, 1858.

h) In Curetonii *Spicilegio syriaco* fragmenta *Melitonis* et *Ambrosii.* London. 1855.

CAPUT PRIMUM.

DE VITA S. JACOBI SARUGENSIS.

ARTICULUS I.

FONTES HISTORICI PROPONUNTUR.

Quale fuerit primis Ecclesiæ sæculis apud Syros scribendi studium, qualis ardor, quis status et conditio litterarum satis pro scopo nostro ostensum arbitror conspectu superiore. Nunc vero argumentum præcipuum quod est de S. Jacobi Sarugensis vita et scriptis tractaturus, primo loco proferre lubet encomium a Georgio ejus discipulo compositum, tum quod hujus auctor, utpote Jacobo coævus, fidem ex hac parte sibi conciliat et auctoritatem, tum quod exhibito hoc ipso documento, adhuc magnam partem inedito, panegyricum hujusmodi dicendi genus exemplo aptius innotescet.

§ 1. GEORGIANÆ PANEGYRIS TEXTUS ET VERSIO.

Reperiuntur hujus excerpta quædam in B. O. I, pp. 286-288, quæ cum cæteris ipse, quoad potui accuratissime, e ms. Vaticano 117 non mediocri labore descripsi; fuit enim codex foliis 110-114, ubi *Panegyricus* postrema sui parte mutilus continetur, pessime habitus, imo hinc inde adeo abrasus ut ne vestigia quidem expiscari licuerit.

Interpunctio hujus documenti ea est ut versus semper, non ita periodos ab invicem discernat; ubi duo puncta ponuntur, ibi superius minio in codice notatur. Præterea illud moneo panegyricum manu ea quæ in reliquo codice apparet seriore exaratum, imo aliunde assutum videri : quod declaratur ex diversitate chartæ, elementorum forma, et habitu scripturæ, quæ ibidem non tribus, ut alias, sed duabus continetur columnis. Ceterum lacunas et dubiæ lectionis vocabula in margine notabo. Quæ autem ab Assemano recitata fuere heic perpetuo, ut ab ineditis distinguantur, uncis quadratis [ ] in versione inclusi, atque ibi etiam Assemani textum latinum servavi, quamquam hinc inde liberior est et paraphrasis aliquando vel epitome potius quam translatio videtur. — Demum quæ voces interpretationi litterali perspicuitatis gratia addendæ visæ sunt, in versione mea elementis comparebunt italicis.

ܒܫܡ ܡܪܢ ܘܬܘܟܠܢ ܡܬܐܡܪܐ
ܟܠ ܡܐܡܪ̈ܐ ܡܫܘܚܝ̈ܐ ܡܠܟܬܐ ܕܩܠܝܠܝܢ ܕܣܪܘܓܝ
ܐܡܝܪ ܠܡܐܡܪ̈ܐ ܦܘܣ̈ܩܐ ܠܡܫܘܚܬܗ ܡܬܐܡܪ ܕܡܢ ܒܝܬܢܝܐ
ܕܡܐܡܪ̈ܐ ܡܫܘܚܝ̈ܐ .

ܫܘܒܚܐ ܠܢܘܗܪܐ ܕܟܠܐ ܢܗ̈ܘܪܝܢ ܕܢܚܗ ܦܓܪܝ .
ܐܕܢܚ ܢܘܗܪܐ* ܡܢ ܐܫܘܥܬܟ ܟܠ ܢܘ̈ܗܪܐ .
ܕܡܥܐ ܕܐܒܐ ܕܝܠܕ ܒܐܪܥܐ ܘܢܘܗܪܟ ܡܠܝܗ .
ܒܪܡܥܐ ܕܡܠܟ ܐܢܘܪ ܟܠܗ* ܢܘ̈ܗܪܬܐ .
ܒܝ ܢܘܗܪܐ ܕܡܠܟ ܠܢܗ̈ܝܪܝܢ ܟܠ ܢܘ̈ܗܪܐ .
ܢܢܗܪ ܪܚܡܘܗܝ* ܒܢܘܗܪܐ ܕܡܠܟܘܬܟ ܡܬܚܙܝܐ ܢ̈ܗܝܪܐ .
ܒܪܗ ܕܐܡܬܐ ܕܚܙܐ ܠܟܬܒܐ ܡܢ ܠܐ ܡܟܘܢ .
ܒܪܝܗ ܒܗ ܠܟܠܐ ܕܡܬܦܬܚ ܕܟܠ ܟܠ ܠܡܫܒܚܘܬܟ* .
ܐܘ ܕܒܡܫܝܚܗ ܗܘܐ ܒܪ ܐܢܫܐ ܡܬܛܠܠ .
ܢܗܘܐ ܠܝ ܒܡܠܟܟ* ܐܝܟ ܐܒܘܟܐ* ܘܒܝܫ ܒܗ ܪܘܚܐ .
ܐܘ ܕܐܬܒܠܥ ܡܢ ܒܪܬ ܕܝܢ ܒܝܬܢܝܬܐ .
ܘܠܦܠܚܝ* ܪܚܡܘܗܝ* ܩܠܝ ܗܒܘܒܐ ܕܡܬܒܠܥܝܢ* ܠܝ .

Versu 2. Deest in cod. punctum litteræ ܪ in ܢܘܗܪܐ

v. 4. Nota in ܟܠܗ diæresin metricam, de qua vide infra *appendicem*.

v. 6. Vox ܪܚܡܘܗܝ est in codice detrita.

v. 8. In cod. legitur ܠܫ̈ܒܚ

Huic sermoni panegyrico amanuensis inscriptionem apposuit rubris conscriptam, quæ sequitur :

[In nomine Domini nostri scribimus sermonem de Mar Jacobo doctore, Batnarum Sarugi *episcopo*, quem edidit Mar Georgius ejus discipulus. Legitur autem in commemoratione ejusdem Mar Jacobi.

Et porro sequitur :

Jesu lux, cujus exortu universi terrarum orbis fines lætificantur, illustra cogitationes meas lumine gratiæ tuæ.] Splendor Patris qui fulsisti in terra et ex quo *ipsa* refulsit, splendore a te *emisso* accende oculum meum tenebrosum. In te lumen *adest*, quandoquidem ex te omnes tenebræ clarescunt, clarescat, *quæso,* mens mea lumine verbi tui vivifici. Fili essentiæ *Patris*, qui mundos ex nihilo creasti, crea in me cor, quod quotidie ad gloriam tuam *procurandam* excitetur. O *tu* qui per amorem factus es homo propter nos, fiat tibi os meum fistulæ instar, mihique spiritum inspira. O *tu* qui natus es corporaliter ex filia Davidis, generet quoque mens mea cantica laudis quæ ad te perveniant. O *tu*, qui subjectus fuisti humi-

v. 10. Voces ܦܘܡܟ et ܐܒܘܒܐ vix vestigia præbent in cod.

v. 12. Sunt in hoc versu tria vocabula quæ ex remanentibus in cod. vestigiis eo qui mihi probabilis apparebat modo restitui, scilicet ܠܢܦܫܝ, ܢܫܒܚܢ, ܕܡܛܠܝܢܟ Forsitan ita legendum erat : ܘܐܘܠܕ ܡܪܢܝܬܝ ܩ̈ܠܐ ܡܘܫܚܐ ܕܫܘܝܢ ܠܟ *genera in mente mea laudes te dignas.*

ܐܘ̄ ܕܐܬܬܚܝܬ ܠܡܬܒܘܪܬܐ* ܕܓܝܪܗܝ ܚܘܒܗ.
ܐܘܪܒܠ ܗܝ ܥܠܝܡܘܬ ܡܫܠܡܘܬ ܚܝܠܐ ܘܫܘܒܚܬ̈ ܕܐܬܐ.
ܐܘ̄ ܕܠܐ ܡܫܟܚ* ܠܐܘܪܚ ܢܛܘܪ ܡܢ ܠܐ ܫܦܐ.
ܬܐܘܒ ܡܫܒܚܝܢ ܒܡܠܟܘܬܟ ܫܡܝܢܬܐ.
ܟܠ ܬܘܒܠܢ* ܦܬܚܬ* ܘܩ̈ܒܘܬܢ ܠܡܫܒܠܠܘ.
ܐܠܬ ܦܠܠ ܗܝ ܗܘܟ ܒܩܘܫܬܐ ܐܝܟ ܕܒܠܝ.
ܡܫܒܝ ܐܠܗܘܬܗ* ܚܝܐ ܠܬܪ̈ܝܢ ܘܐܬܗܒ ܒܗ.
ܘܐܦܐ ܒܡܠܐܟ̈ܐ ܡܠܝܐ ܡܬܕܘܢܐ ܠܡܦܫܠ ܠܗ.
ܚܠܝܠ ܡܫܡܫܢ ܗܘ ܦܠܚܢܐ ܕܫܪ̈ܝܪܬܐ.
ܕܠ* ܗܝ ܡܠܐܟ̈ܐ ܠܡܫܬܒܠܠܘ ܒܫܘܒܐ ܪܒܐ.
ܠܐ ܐܠܗ ܢܐܟܠ ܠܓܫܠ ܫܪܒܗ* ܕܐܒܐ ܒܪܝܫܐ.
ܕܦܝܫ ܡܠܗܪ ܠܐܝܢܐ ܕܪܒܐ ܕܠܬܚܪܒ ܠܗ.
ܫܘܒܪܐ ܪܒܐ ܘܠܗܘܢܐ ܡܠܝܐ ܗܘܐ ܝܗܒܐ.*
ܡܢ ܢܫܡܬܗ ܘܒܗܘܢ ܟܠܗܠ ܡܬܚܫܒ ܗܘܐ.
ܪܚܐ ܕܒܘܚܢܐ ܡܠܝܐ ܗܘܐ ܢܫܡܐ ܘܒܗ ܡܬܬܐܝܒܠ ܗܘܐ.

v. 13. Scripseram ܠܬܒܘܪܬܐ... pro quo nunc ܠܡܬܒܘܪܬܐ reposui, quod metro convenit, et in parallelismum cum v. antegresso penultimo videtur quadrare.

v. 15. Voculæ ܠܐ ܡܫܟܚ e ms. quidem plane evanuerunt. Ea tamen supponere non hæsitavi, cum hi duo versus integri desumpti sint e primo S. Jacobi carmine, ad calcem dissertationis prolato, vv. 7 et 8. Hinc patet, ut illud etiam obiter animadvertam, Georgium non tantum in metri delectu, sed in conceptibus quoque et expressionibus magistrum suum presse fuisse imitatum.

v. 17. Voces ܬܘܒܠܢ ܦܬܚܬ e paucis quorumdam ductuum vestigiis conjeci.

v. 19. ܐܠܗܘܬܗ pro spatio vacuo supplevi.

liationi proprio amore coactus, verbum tuum vivificum et frugiferum in me semina. O *tu* qui non invides quoniam exaltetur genus nostrum utut indignum, exaltetur verbum meum canticis tuis præclaris.

Spe tua *fretus*, labia mea ad loquendum aperio; tu *igitur* per me, juxta voluntatem tuam loquaris coram audientibus. Verbum tuum lucerna est pedibus meis; in ipso ambulabo et curram, sermonem *proferendo* auditoribus proficuum.

De Jacobo doctore veritatis offertur mihi sermo, cum amore magno efferendus. Nemo gravetur benedicti hujus patris gesta audire, quæ ea attingere volentem magno stupore afficiunt. *Quippe* virtutes sublimes et divinæ *gratiæ* fontes contigerunt electo inde ab ejus infantia, iisque jugiter delectabatur. Spiritu sancto replebatur infans, eoque in cunctis suis affectibus..... vere incita-

v. 22. ܕܠܐ Legendum est ܕܠܐ *venit, excitatus est, surrexit;* unde ܕܠܐ ܒܝ *excitatus est in me, mentem meam subiit* etc.

v. 23. Vocem ܫܪܒܐ hic, ut pluries deinceps in carminibus S. Jacobi, verti *gesta*. Est enim ܫܪ̈ܒܬܐ, ܫܪܒܬܐ fem. gen. sedulo discernendum a ܫܪܒܐ masc. Prius notat *familiam, generationem, nativitatem;* alterum *negocium, rem, argumentum, historiam*, etc. Cfr. Curetonii *Spicilegium syriacum*, p. 92.

v. 25. *Virtutes sublimes etc. contigerunt electo.* Notanda est hic anomalia grammatica, qua verbum sing. ܗܘܐ cum nomm. plurr. ܫܘܦܪ̈ܐ et ܡܒ̈ܘܥܐ construitur. Vide Uhlemann's *Grammatik*, Berlin. 1857, p. 235, nº 3. Præterea observa verbum ܗܘܐ *contigit, accidit, advenit*, cum seq. accus. conjungi. Uhlemann, p. 191, *Anm.* — Si quis hujusmodi structuram admittere nolit, nomen ܚܝܠܐ poterit verbi ܗܘܐ habere subjectum, quo casu ita verterem: « *ipsa* altissima virtus et *veluti* aquarum divinarum *fons* exstabat electus inde ab infantia cet. »

ܒܟܠܗܘܢ ܐܘܪܚܬܗܘܢ ܘ....* ܚܪܝܪܐܝܬ ܀
ܡܢ ܪܫ ܚܪܬܐ ܕܒܪܝܬܗ ܗܘܐ ܡܕܒܪܗ ܐܝܟ ܐܘܡܢܐ .
ܕܢܗܘܐ ܠܦܐܬܐ ܠܒܢܝܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܘܒܗ ܗܘ ܠܓܒܪܐ ܀
ܘܗܘܝ ܠܐܦܪܝܢ ܒܗ ܐܦܪܝܐ ܒܣܡܐ ܐܘ ܗܢܝܐ* .
ܘܠܒܫܬ ܥܡܗ ܘܒܢܝܗܘܢ ܡܫܡܫܢܗ ܒܗܝܡܢܘܬܗ ܀
ܘܡܠܝܗ ܗܕܐ ܗܘ ܢܣܒ ܐܒܐ ܟܠܗ ܡܩܕܫܘܗܝ .
ܕܠܒܬܠܬܐ ܐܦ ܠܗ ܡܢ ܒܥܘܬܗ ܡܬܦܢܝܬܐ ܀
ܘܐܢܐ ܕܦܘܡܐ* ܘܫܪܝܬ ܡܬܩܢܐ ܘܡܥܒܕܬܐ .
ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܐܒܪܘܢ ܘܐܘܡܠܘܫ ܒܪܘܡܝܢ ܡܠܟܐ ܀
ܠܐ ܡܢܝܢܐ* ܠܫܡܝܐ ܕܪܟܝܢ* ܡܢ ܐܘܡܪܐ .
ܕܐܝܬܝ* ܠܡܠܟܐ* ܠܫܡܫܐ* ܕܝ ܠܐ ܚܙܐ ܀
ܠܡܕܐܢܐ ܕܡܠܝܐ ܟܠܗ ܢܘܗܪܐ ܡܫܝܚܝܬܐ .
ܐܦ ܡܠܟܝܢ ܐܠܗܐ ܠܥܡܐ ܐܠܝܢ ܝܘܬܪܢܐ ܗܘ ܀
ܠܗܘ ܠܡܠܟܐ ܪܘܚܢܐ ܕܟܝܢܗ ܕܚܝܐ
ܦܠܛܘ ܠܒܥܠܕܒܒܐ ܟܠܗ ܕܩܕܡܬܐ ܕܝܢܘܬܐ* ܀
ܐܝܟ ܡܠܟܘܬܐ ܦܠܛܘ ܠܡܠܟܐ ܟܠܗ ܠܝܫܘܥܘܗܝ .
ܕܩܕܡܝܢ ܐܠܗܐ ܡܢ ܒܢܝܐ ܠܒܢܝܐ ܐܠܗܐ ܀
ܐܝܟ ܗܘܢܐ ܦܪܘܩ ܚܪܝܢ ܠܗܝܡܢܘܬܐ .
ܐܘ ܐܝܟ ܡܕܝܐ ܕܢܦܫܗ ܠܟܬܒܝܗ* ܀

v. 28. Vocem unam legere non potui.

v. 31. ܗܢܝܐ idem valere censeo quod ܗܢܝܐ apud Castellum *suavis, jucundus*. Derivatur a rad. ܗܢܐ *voluptatem, utilitatem cepit ex aliqua re, lætatus est, delectatus*.

v. 35. Vox ܕܦܘܡܐ, si in codice fuit, nunc evanida est; at eam ob spatium, metrum et sensum restituendam putavi.

batur. Ex utero *matris suæ* Dominum suum invocaverat sicut Jeremias, ut fieret templum Spiritus Sancti, isque habitaret in eo, et decantaret per ipsum canticum dulce atque jucundum, utque Ecclesia omnesque ejus filii concentibus suis delectarentur.

Age ergo, propterea ego contendo laudes ejus *exprimere*, ut et mihi de sanctis ejus benedictionibus pars quædam adveniat. At ego miser, maculisque ac vulneribus redundans, quomodo potero me altiora attingere et meditari? Non decet cæcum lumine orbatum coronam regi conflare, cum ipse nesciat *qui sit facienda. Ita etiam*, si quis vasi huic (nempe *Jacobo*) pulcherrimis formis præstanti, *ita operam præstet ut* has obfuscare præsumat, *dum eas perfecte posse depingere sibi videtur*, is risibilem sese præbet. Quis columnam hanc spiritualem Ecclesiæ filii *Dei* omnigeno cælaturæ ornatu decorabit? Quisnam sermo *eo* pertinget ut de ejus victoriis *digne* loquatur, quippe quæ altiores sunt quam ut eas lingua enarret? Quænam mens historiam ejus clare intelligat, aut quomodo possit ejus facinora proponere?

vv. 37 et 38 fere conjiciendo perfeci. Dubito de lectione vocabulorum ܒܣܡܐ, ܕܢܟܠܐ. ܕܐܬܢܐ, ܢܣܡܘܠ; vocem autem ܠܡܠܟܬܐ pro vacuo spatio supposui.

v. 42. Vocem ܨܝܪܘܬܐ in lexicis non vidi. — Derivatur autem a radice ܨܪ aut ܨܘܪ *formavit, pinxit*. Hinc ܨܝܪܐ *pictor*, *cælator*, item *pictura* et *res picta*. Conjicio ergo ܨܝܪܘܬܐ =*ars pictoria*, *cælatoria*, etc.

v. 46. Ex ܠܡܠܟܡܕܬܗ hæ tantum litteræ apparent ܠܡܠܟ.

ܝܡܐ ܗܘ ܪܒܐ ܕܟܠܗ ܗܘ ܠܥܠܡܝܢ ܕܠܐ ܬܬܪܘܪܐ*.
ܪܘܚܢܝܐ* ܘܕܟܝܢ ܡܠܘܗ* ܕܠܐ ܫܘܚܠܦܐ .
ܪܘܝܚ* ܡܢ ܝܡܐ ܘܫܗܕܐ ܕܩܘܫܬܐ ܥܠ ܡܗܝܡܢܐ .
ܕܠܐ ܡܬܦܫܩܝܢ ܠܗ ܟܠ ܐܦܘܬܐ ܒܬܘܕܝܬܗܘܢ .
ܡܠܘ ܡܚܒܫ ܠܐܦܝ ܟܠܗܘܢ ܐܢܫܐ ܕܪܘܚ .
ܘܢܓܕܗܐ ܠܫܡܝܐ ܘܠܡܪܘܡܐ ܘܠܐ ܡܫܬܟܚ*.
ܘܗܘܐ* ܟܠܗܝܢ ܟܠܗܘܢ ܫܡܥܝܢ ܡܢ ܩܠܝܗܘܢ .
ܐܝܟ ܐܢܐ ܐܦܢܝܬ ܘܐܦܢܝܬ ܪܝܫ ܬܫܒܘܚܬܗ .
ܗܐ ܪܡܐ ܠܗ ܚܝܠܐ ܕܐܦܢܝ ܡܫܬܠܛܢܘܬܗ .
ܗܘ ܡܢܐ ܕܢܗܘܐ ܐܘ ܬܫܒܘܚܬܐ ܗܘ ܕܝܕܥܬܗ .
ܘܡܫܬܪܪ ܠܗ ܝܡܐ ܕܢܩܘܫ* ܕܐܬܦܪܫ ܠܗ .
ܠܬܡܝܗܐ ܡܬܡܗܪܐ ܘܡܠܐܟܐ ܟܘܠܗ ܡܫܡܫܝܢ ܗܘܐ .
ܗܐ ܐܪܕܘܬ ܒܗܝ ܬܘܕܝܬܗܘܢ* ܘܐܡܪܐ ܠܐܠܗܐ .
ܐܬܠܘܢ ܕܡܠܐ ܗܘ ܘܐܡܪ ܡܠܬܐ* ܗܘ ܘܡܠܐ ܐܠܗܝ .
ܠܐ ܬܬܠܘܢ ܐܢܐ ܡܫܬܒܚܢܐ ܐܘ ܡܫܒܚܬܐ .
ܘܠܐ ܐܡܪܐ ܐܢܐ ܡܬܬܒܚܢܐ ܬܘܒ ܡܫܬܒܚܬܐ .
ܦܢܝ ܡܢܝ ܫܪܘܚ ܬܘܕܝܬܐ* ܐܝܟ ܬܫܒܘܚܬܟ .
ܘܬܘܗܝ ܩܠܗ ܕܚܝܐ ܪܒܐ ܘܡܬܘܪܟ ܠܟ .

vv. 47 et 48. His 2 vv. obscura in codice visa sunt vocabula ܬܬܪܘܪܐ , ܪܘܚܢܝܐ , ܡܠܘܗ .

v. 49. ܪܘܝܚ sumpsi pro *partic. K'tîl* a verbo ܪܘܚ *dilatavit, recreavit*; sentio tamen hanc interpretationem quid violentum præ se ferre ; quare mallem pro ܪܘܝܚ legere ܪܘܚܝ et porro particulam ܘ omittere in ܘܫܗܕܐ, ita ut hæc habeantur : « spiritus meus *et ipse hauriens* ex *hoc* mari veritatem contestatur de verace. »

v. 52. Vocem ܡܫܬܟܚ perfeci ex ...ܡܫܬ

Mare magnum est, in quod omnes mercatores spirituales descendunt ut ex eo hauriant thesauros omnes. Refocillatus *sum ego* ex *hoc* mari, et testificor veritatem de verace, ei *scilicet* omnes oratores expositionibus suis non sufficere. Quis potest loqui sicuti oportet de eo qui doctores et sapientes circumagit, quin plene *ab eis* comprehendatur? Ad hujus ergo historiam, cum ii omnes ab ejus laudibus *debite celebrandis* deficiant, quomodo ego pertingere præsumam?

Ecce provocavit me amor ad loquendum de ipso quodcumque suggesserit gratia quæ eum elegit, sed terret me gloriæ oceanus quominus accedam ad caput venerandum et vas electum, *quale est* inclytus Jacobus. Ecce coarctatus versor in bivio, et quid arripiam? Tacere verecundiæ est, et loqui pavori, et quid faciam? *Nam* si tacuero, credetur et *hoc* stultitia; et si locutus fuero, iterum videbitur temeritas.

Domine, Domine noster, largire vitam secundum gratiam tuam, et fiant verba mea sacrificium electum quod tibi placeat! Fiat lingua mea calamus tuus docens

v. 55. ܗܠܝܐ explicandum est ad modum nominativi absolute positi. Uhlemann's *Grammatik*, p. 221, § 76.

v. 57. ܕܦܘܩܣ̈ abbreviatio est pro ܕܦܘܩܣܐ

v. 59. Proprie : *inter ambo*. Verti : *in bivio*.

v. 60. In codice vidi ܡ..ܛܐ, unde ܡܥܠܛܐ reposui, a rad. ܡܥܠܛ *extimuit*.

v. 63. Scripsi ܦܪܘܣ ܚܝ̈ܐ ; sed forse erat ܦܪܢܣ ܚܝ̈ܐ legendum et tunc vertendum : *guberna vitam*.

ܢܗܘܐ ܠܟܠܗ ܦܠܚ ܦܥܪ ܡܛܠ ܫ̈ܘܠܗܒܬܐ*.
ܘܟܗ ܢܬܢܩܫܢ ܒܗ* ܬ̈ܡܝܗܬܐ* ܕܐܝܟ ܐܪܥܐ* ܟܠܗܝܢ:
ܢܗܘܐ ܡܪܟܒ ܢܟܒ ܙ̈ܘܓܐ ܘܦܠܚܝܢ ܩ̈ܠܐ.
ܘܦܘܠܚܢ ܦܟܚܝܢ* ܡܬܪ̈ܥܝܬܐ ܫܡܝ̈ܢܝܬܐ:
ܘܢܦܠ ܒܚܝܠܐ ܡܢ ܒܪ̈ܝܬܐ ܘܐܬܟܢܫܬ ܟܠܗ̇.
ܠܒܪܢܫܐ ܚܣܝܐ ܕܐܝܟ ܒܪܢܫܐ ܡܛܠ ܠܟܘܬܐ:
ܐܟܢܐ ܗܘ ܡܥܠܠ ܠܪܘܚܐ ܐ̈ܝܟ ܕܝܢ ܐܬܚܘܝܬܗ.
ܕܢܦܫܟܘܢ ܢܦܠ ܒܐܪ̈ܙܐ ܩ̈ܕܝܫܐ ܡܢ ܒܬܘܠܘܬܗ:
ܗܢܐ ܠܟܠܐ ܗܘܢ ܦܠܚܐ ܐܘ ܐܬܚܘܝܬܗ.
ܕܐܒܘܗܝ ܒܗܢܐ ܘܐܡܗ ܒܚܪܬܐ ܐܬܚܙܝܘܗܝ ܗܘܘ:
ܘܒܡܥܡܘܕܝܬܐ ܘܙ̈ܘܓܐ* ܕܟܗ̈ܢܐ ܕܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ.
ܒܪܬ ܠܗܐ ܒܡܫܡܠܝܘܬܐ ܒܟܠܟܝܢܐ:
ܘܓܒܪܐ ܐܠܗ ܐܘ ܐܢܫܘܬܐ ܠܐܠܗܘܬܐ.
ܒܗܢܐ ܦܪܙܐ ܡܫܠܬ* ܠܗܘܢ ܡܫܡܫܝܢ ܗܘܘ:
ܐܬܚܟܡ ܘܐܬܪܒܝ ܗܘܐ ܡܢ ܐܒ̈ܗܘܗܝ.
ܒܡܫܟܚܬ ܡܪܝܐ* ܕܗܘܝܘ ܗܘ ܐܚܝܐ ܕܟܠ ܫ̈ܘܠܗܒܬܐ:

v. 65. ܫ̈ܘܠܗܒܬܐ conjiciens posui. Æque legi poterat ܫ̈ܘܠܗܒܝܬܐ *ardores*, a singulari ܫܘܠܗܒܐ, quod tamen nescio utrum in plurali femininam formam patiatur, quæ hic foret ex ductibus cod. supponenda.

v. 66. Ultimas voces quatuor fere conjeci; scripseram ܒܗ ܡܫܬܒܗܪܬܐ ܕܒܐܪ̈ܥܐ ܟܠܗܝܢ quæ si veram lectionem præbeant, nescio; nam non nisi vestigia in cod. comparebant. Cum autem ita vix sensum fundere possint, locum alio modo restitui, qui contextui et metro congruere videtur. — ܢܬܢܩ̈ܫܢ in fem. genere vocem ܬ̈ܡܝܗܬܐ pro subjecto habet. Porro ܢܩܫ *pulsavit*, in ethp. =*pulsatus est*, *resonat* etc., ut mihi quidem ex præsenti loco colligere videor.

verba sapientia, et cuncta resonent cantica qualia *ego* cupidus aveo. Mens mea mysteria ediscat, et *inde* verba profundat atque apparatum componat margaritarum præstantium, texatque coronam ex beryllis et gemmis optimis capiti pio patris benedicti sanctimonia pleni.

Tempus igitur est, fratres mei, ad ejus historiam nos accingendi, ut ex ipsius verbis carpamus et edamus fructus desiderabiles. *Porro* quod ad hunc *adhuc* infantem pertinet, ita docet ejus historia : pater ejus sacerdos ac mater sterilis erat. Inter oblationes autem et dona pura quæ ante Deum omni tempore in fide obtulerant visitavit eos gratia divina et hunc eis fructum largita est quia digni erant. *Itaque* natus est et educatus fuit a parentibus suis in timore Domini quæ est omnis sapientiæ initium. Veluti thesauro, cui invigilant quicumque eum

v. 68. ܡܟܠܠܝ pono esse statum constructum vocis ܡܟܠܠܢܐ a ܟܠܠ. Recte tamen etiam ut participium spectari poterit, et ita latine verti : *mens mea ... verba profundat, ac componat apta dispositione margaritas præstantes.*

v. 75. ܕܪܐ verti *dona*, supponens illud esse græcum δωρεά, nullo tamen auctore. Reliquæ enim significationes syriacæ vocis : *generatio, ætas, pugna, etc.,* hic non conveniunt. — Fieri etiam potuerit ܕܪܐ mendose fuisse scriptum pro ܢܕܪܐ = *vota*, quæ vox præsenti loco apprime conveniat.

v. 78. ܫܒܩܠ ex paucis vestigiis complendum putavi.

v. 80. Vox ܡܙܡܪܐ pro vacuo in codice spatio ex sententiæ contextu suppleta fuit.

ܡܢܥܠܡ ܫܘܡܠܬܐ* ܕܐܒܪܗܡ ܒܗ ܟܠ ܦܘܪܥܢܗ.
ܕܠܐ ܬܬܢܟܪܘܢ ܡܢ ܒܢܝܐ ܕܐܒܪܗܡ* ܗܘܘ ܒܗ.
ܘܠܡܫܡܫܘܬܐ ܗܕܐ ܒܪܘܫܡܬܐ ܕܥܠ ܐܠܗܐ.
ܠܐ ܢܟܣܝ ܗܘܘ ܒܢܝܐ ܒܪܘܫܡܐ ܒܡܥܠܠܝܢ.
ܐܠܐ ܕܢܗܘܘܢ ܟܠ ܕܪܫܬܐ ܠܐܡܐ ܕܫܡܝܢ.
ܡܛܠ ܥܡܐ ܕܠܐܒܐ ܚܫܝܢ ܡܢܟ ܐܠܗܐ.
ܘܡܢ ܠܡܫܡܫܘܬܐ ܕܥܡܡܐ ܬܬܠ ܐܦܐ ܥܡܐ.
ܫܒܚܬܗ ܐܠܗ ܒܟܪܐ ܕܕܢܚܗ ܕܫܡܝܐ.
ܘܠܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ܐܪܓܬ ܐܦ ܗܝ ܟܠ ܩܘܡܐ.
ܡܢ ܪܫܝ ܒܗܠܝܢ ܒܥܘܡܩ ܡܕܢܚܝܢ ܗܘ ܢܘܗܪܐ.
ܡܢܟ ܦܠܘܪܐ ܕܟܠܗܘܢ ܡܬܕܢܚ ܒܢ ܐܠܗܐ.
ܪܒܝ ܗܘܐ ܘܦܐܠ ܡܢ ܐܠܗܐ ܒܢܦܫܐ ܘܒܬܠܐ.
ܕܠܒܬܐ ܪܘܚܐ ܘܠܒܢܐ ܘܠܝܢ ܟܠ ܡܘܪܒܢܗ.
ܘܠܝܚܕܪ ܕܐܪܐ ܕܒܗ ܡܬܢܚܡܝܢ ܟܠ ܢܫܘܒܘܢ.
ܘܗܝܡܢ ܦܪܬܐ* ܒܡܬܥܒܕܬ ܪܘܚܐ ܟܠ ܡܢܝܢܐ.
ܕܡܬܥܡܪܢܘܬܐ ܡܢܝܐ ܐܠܝ ܡܢܝܢܘܬ.
ܗܝܡܢ ܥܡܐ ܥܠ ܡܫܡܫܬܐ ܐܠܗܘܬܐ.
ܐܬܬܐܡܪ ܘܒܝܬ ܡܢ ܒܗ ܒܝܬܐ ܕܗܘ ܕܡܫܒܚܗ.
ܘܐܦ ܠܥܡܡܐ ܡܢ ܡܢܗܘܢ ܒܗ ܟܠ ܕܒܠܥܝܢ.
ܘܡܢܝܢܘܢ ܡܘܕܝܢ ܗܘ ܢܘܗܪܐ ܟܠ ܡܢ ܫܪܐ.
ܘܥܒܕܢ ܡܫܝܐ ܠܟܠܘܪ ܫܡܐ ܘܐܪܒܝ ܪܝܫܗ.

v. 81. ܫܘܡܠܬܐ posui ob ductus ܡܠܬܐ adhuc visibiles.
v. 82. ܕܐܒܪܗܡ ex spatio, vestigiis et antec. supplevi.

possident ut ne diripiatur a latronibus, *ita* ipsi invigilabant et donum hunc a Deo benedictum non neglexerunt unquam senes isti benedicti. Sed contra eleemosynas plurimas egentibus tribuebant propter puerum, ut recte viveret coram Deo.

[Cumque tertium annum puer attigisset, mater in festo apparitionis Unigeniti in Ecclesiam, quo ingens turba confluxerat, eum detulit. Aderat episcopus in intimo sancto sanctorum, et coram mensa, ubi filius Dei immolatur, inclinatus, Deum cum gemitu et lacrymis precabatur, ut adveniret Spiritus sanctus, et oblationi illabens, sacramentum, quod participantibus veniam peccatorum confert, perficeret], et posthac ii qui per baptismum sancte generati sunt heredes *fierent* cum sanctis in regno cœlesti.

[Tum puer divina excitus gratia et e sinu matris dilapsus, per confertam multitudinem in intimum sanctum sanctorum læto hilarique ore prorupit, cunctis stupentibus. Mox accedens ad mensam vitæ, inclinato ter capite adorat, velut in mysterio; et vero quemadmodum si quis aquas, quas sitierat, nanciscatur, ingentem concipit lætitiam,

v. 95. Post ܚܪ̈ܬܐ subintelligi debet in textu ܗ̇ܘܝܢ aut huic simile verbum.

ܢܦܠܬ ܐܝ̈ܠܢܐ ܘܚܙܝ ܡܘܪ̈ܝܢܘܗܝ ܐܝܟ ܕܡܙܢܐ.
ܘܐܝܟ ܐܠܗܐ ܕܙܪܥܐ ܚ̈ܩܠܐ ܕܢܒܥܬܐ ܘܚܙܝ ܫܪܐ.
ܡܛܐ ܕܡܬܚܒܫܝܢ ܩ̈ܕܡܐ ܠܥܝܢܘܗܝ ܕܢܦܝܫܘܬܗ.
ܗܘܢܐ ܕܒܠܝ ܐܝܙܘܗܝ ܕܟܠܐ ܡܢܟ ܦܬܘܪܐ.
ܘܢܦܠܬ ܚܘܒܠܝܢ ܟܬ̈ܠܬ ܐܬ̈ܠܝܢ ܐܝܬܝ ܐܦ ܗܘ.*:

. . . .

ܗܘܦܐ ܡܢܗ ܪܘܚܐ ܕܠܝܬܐ ܘܠܥܡܣ ܠܗ.
ܠܟܠ ܩܢ̈ܝܬܐ ܕܐܝܬ ܒܗܝܐ ܠܗ̈ܘܢܐ.

. . . .

. . . .

ܘܗܘ ܡܢ ܕܠܟܗ ܫܒܩ ܗܘܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܕܠܬܡܟܫ.*:
ܡܢ ܩܪܝܐ ܐܝܟ ܕܡܟܪܝܢ ܫ̈ܕܝܐ ܠܡܫܒܩܢܘ.
ܘܗܘ ܣܬܒܪܘܬܗܘܢ ܗܘܝܐ ܦܣܐ ܘܟܗ ܡܬܬܒܪܝܢ.*:
ܠܗ ܗܘܢܐ ܐܝܬܝܗ ܐܝܟ ܐܝܟ ܕܫܒܩܢܐ.
ܠܟܠ ܣܥܪܐ ܘܫܠܡ ܐܢܫܐ ܒܡܫܪܬܗܘܢ.*:
ܐܠܐ ܢܘܪܐ ܕܒܕܝܪܐ ܐܟܠ ܡܢ ܫܒܩܬܗ.
ܒܥ̈ܩܬܐ ܟܠ ܢܘܩܡܐ ܘܡܠܐܟ̈ܐ ܕܠܐ...*:
ܘܐܠܗܘ ܕܪܒܬ ܐܘ ܕܒܗܠܠ ܠܘ ܟܠ ܡܘܠܟܢܐ.
ܕܢܕܠ ܐܟܢܐ ܕܟܗ ܒܢܝ ܗܘܐ ܟܦܠܟܠܘܬܐ.

v. 106. Quod puer *aquam* hauserit in textu syriaco minime dicitur; hanc vocem ex suo comminiscitur Assemanus, eumque in eo commento falli opinor. De hoc infra pauca disputabuntur. Dolendum est seqq. vv. e quibus forse explicatio peti posset in cod. evanuisse. — Post v. 106 sequuntur deinde 15 aut 16 versus, ex quibus vix duo integri, et aliorum pauca vocabula aut vestigia in cod. supersunt. Duos tamen seqq. ex his protulit Assemanus; unde patet atramentum postea adhuc periisse.

sic ille immaculatus ante mensam manus simul porrexit, tribusque *aquam* pugillis hausit; etc . . . .

. . . .

Exinde cœpit Spiritus sanctus arcana omnia in divinis scripturis contenta eidem revelare et exponere.] . .

. . . .

Non est statuendum quod ille ex suo proprio hoc effecerit *eo fine* ut laudaretur a spectatoribus, sicut agere solent stulti, quorum superbia laqueus efficitur quo ipsi capiuntur. Non ita est, fratres mei, ut ab invidis et osoribus temere creditur; sed Spiritus sanctus elicuit e labiis ejus veritates omnes, commentaria et sermones...

[Si autem scire cupis quisquis doctrinæ studio flagras quando ille docere cœperit, ex ejus historia et ex

v. 109. Verba : *non est statuendum* addidi, ad complendum sensum orationis. Ceterum, ante hunc versum quædam legere potui, quæ tamen, cum non sufficiant ad sensum completum efficiendum, in typis omisi. — In voce ܕܠܡܬܚܫܒܢ, duæ litteræ priores evanuerunt.

v. 111. In ܡܬܬܙܝܚܝܢ ultima elementa ܝܢ supplevi.

v. 113. ܒܡܫܝܚܘܬܗܘܢ ex vestigiis probabilis mihi, non certa codicis lectio est.

v. 115. Sequitur vox una abrasa, quam qui restituam non expedio.

ܡܛܠ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܢܘܬܐ ܐܝܟ ܕܡܫܡܫܢܐ ܠܗ.
ܥܠ ܥܡܡܘܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܫܒܝܐ ܘܥܠ* ܡܠܟܘܬܐ*.
ܡܢ ܡܕܢܚܘܬܐ ܕܥܒܪܝܢ ܘܠܡܥܪܒܝܢ ܫܠܝܐ* ܥܠ* ܗܘܐ.
ܓܒܪ ܗܘܐ ܐܝܟ ܐܒܐ ܕܦܠܚܘܬܗ ܒܐܪ̈ܒܥ ܦܢܝ̈ܢ*.
ܘܦܪܫܗ ܐܠܗܐ ܐܝܟ ܡܬܘܡ ܥܠ* ܟܠ* ܕܗܘܐ.
ܕܢܛܪܘܢ ܥܠܘܗܝ ܥܠ ܫܒܝܬܐ ܕܒܗܘܢ ܠܗ ܪܘܚܐ·
ܘܗܘܐ ܥܠ ܗܝܡܢ ܐܝܟ ܡܠܟܘܬܗ ܒܝܕ ܢܒܝܐ.
ܘܦܪܫ ܕܢܗܘܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܡܠܟܬܐ.·
ܡܦܝܐ ܕܢܗܘܐ ܕܡܠܝܟܬ ܪܘܚܐ ܒܗ ܐܝܟܘܗ.
ܕܢܐ ܘܫܒܝܩ ܠܟ ܥܠ ܕܫܒܐ ܕܫܪܝܬܐ.
ܘܟܘܢ ܐܦܪܝܐ ܡܠܝܟܬܗ ܕܐܟܘ ܡܪܘܚܘܗܝ.
ܐܦܣܩܘܦܐ ܚܟܝܡܐ ܕܢܚܘܢ ܡܠܟܘܬܗ
ܡܢ ܫܘܪܝܐ ܗܘܘ ܕܠܐ ܗܘܐ ܒܪܘܚܐ ܦܐܝܫ ܡܐܡܪ̈ܐ
ܐܠܐ ܒܥܒܕܬܐ ܕܟܠܡܕܡ ܐܝܟ ܕܐܦ ܐܠܝܢ
ܘܟܠܗ ܥܠܗ ܕܢܫܝܫ ܡܠܟܬܐ* ܡܛܠ ܫܘܠܛܢܗܘܢ
ܕܒܗ ܢܣܒܘܢܗܘܢ ܠ ܡܪܢܝܐ ܡܠܟܘܬܗ
ܡܢ ܫܒܝܐ ܗܘܐ ܗܕܐ ܥܠܘܗܝ ܒܥܠܬܗܘܢ
ܘܐܠܗܐ ܕܐܡܪ ܡܛܠ ܕܡܪܘܗ ܠܗܡܢܘܬܐ
ܥܪܝܩ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܐܒܪܗ ܗܘܐ ܐܒ̈ܗܬܐ

v. 119. Voces ܘܥܠ ܡܠܟܘܬܐ nunc abierunt a cod.; evanuerint post Assemani tempora; nam hic eas legere potuit.

v. 120. In voce ܫܠܝܐ dilutum est atramentum; e ܥܠ vero sola littera ܠ superest.

v. 121. ܒܐܪ̈ܒܥ ܦܢܝ̈ܢ proprie : *in quatuor terminos*. Ex sola voce ܦܢܝ̈ܢ vestigia reliqua possunt videri.

doctore veritatem tibi, prout audivi, exponam. Quum autem vigesimum secundum annum ageret, doctrinæ ejus fama ubique terrarum vulgata, complures undique ad eum ventitare cœperunt, ut collati a Spiritu sancto eidem thesauri participes fierent.] — Ecce autem exinde exundavit doctrina ejus ad maris instar, cœpitque propinare cunctis regionibus eloquentiam *tanquam* potum vivum, quem Spiritus in ejus canali temperaverat, fortiorem quidem et dulciorem quam mellis favum.

[Hoc etiam de ipso memoriæ proditum est. Quinque episcopi eum aliquando convenere, de ipsius doctrina cognituri; putabant enim illum non Spiritus sancti afflatum lumine, sed ex sæculari sapientia, qua et ipsi dicere solebant, verba facere. Postularunt itaque, ut extemporaneum ad ipsos sermonem haberet, ejus doctrinæ sinceritatem exploraturi. Sic enim illis deliberatum fuerat, ut si quid orthodoxæ fidei a patribus traditæ contrarium

v. 122. ܡܢ ܒܠ potius nunc ex spatio conjiciendum quam legendum superest in cod.

v. 125. ܡܠܠܠܬܐ legerem ܡܠܠܠܬܐ per diæresin. Vox sit lexicographis adhuc incomperta a radice ܡܠܠ, æquivalens vocabulo ܡܡܠܠܘܬܐ.

v. 126. Verba ܒܓܘ ܐܓܘܗ verti quasi ܐܓܘܗ scriptum fuisset pro ܐܓܘܓܗ = ἀγωγή, nullo tamen auctore. — Rectius forte legeretur ܒܓܘܐ ܓܘܗ. h. e. *in medio ipsius interioris* (*in intimo ejus pectore*); at tunc explicari nequit quare prima vox ܒܓܘܐ in statu emphatico, non autem ܒܓܘ in statu constructo, fuerit descripta.

v. 132. *Extemporaneum* de suo addidit Assemanus; sequentia etiam liberius vertit.

ܠܐ ܢܬܠܘܢ ܠܗ ܕܢܣܒ ܡܐܡܪܐ ܐܘ ܫܘܝܘܬܐ
ܒܟܝܢܗ ܕܒܪܐ ܐܠܐ ܕܢܫܠܘܢ ܘܢܣܒܘܢܘܗܝ
ܘܠܐ ܢܬܬܦܠܓ ܡܠܒܘܫܘܬܗ ܒܚܕ ܡܢ ܩܢܘ̈ܡܝܢ
ܘܡܫܝܚܐ ܓܒܪܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܝܗܒܗ ܠܡܬܠܒܫܢܘܬܐ
ܗܘ ܚܕ ܠܗ ܠܗ ܒܠܗ ܗܘܦܪܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ
ܘܒܝ ܙܒܢܐ ܗܘܐ ܗܘ ܡܟܝܠܐ ܒܡܟܝܟܘܬܗ
ܕܠܐ ܢܬܥܠܠ ܗܘܐ ܒܝܫ ܗܘ ܒܠܒܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܡܠܟ
ܠܓܘܗܝ ܗܠܝܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܒܠܗ ܥܠܡܐ
ܕܒܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܬܝܢ ܕܫܪܝܢ ܡܬܢܒܝܢ ܗܘܘ
ܕܢܦܩ ܘܢܣܒ ܡܐܡܪܐ ܐܚܪܢܐ ܕܒܟܝܢ ܗܠܝܢ
ܘܠܐ ܢܣܒܘܢܘܗܝ ܐܝܟ ܕܐܬܚܙܝ ܡܬܬܓܠܝܗ
ܘܒܬܪ ܐܠܝܢ ܡܫܝܚܐ ܕܒܪܢܫܐ ܕܢܬܠܠ ܗܘܐ
ܕܐܝܟܢ ܡܐܡܪܐ ܕܒܟܝܢ ܐܠܗܐ ܡܠܬܐ ܕܒܟܝܢܗ ܐܡܪ
ܘܫܪܘ ܗܘܘ ܒܠܒܗܘܢ ܠܐܦܝ ܥܦܪܐ ܕܡܝܒܫܘܬܐ.
ܘܫܪܘ ܕܢܦܪܐ ܗܝ ܡܬܪܒܝܬܐ ܕܚܪܐ ܢܦܫܐ.
ܗܘ ܡܫܟܚܬܐ ܢܦܫܐ ܕܥܗܕܐ ܘܕܕܘܡܪܐ.
ܘܝܗܒܬܐ ܗܘܘ ܡܠܬܗ ܕܒܟܝܢܗ ܠܐܡܪ ܐܒܗܬܐ ܕܡܬܝܕܥܐ.
ܡܛܠ ܗܘܐ ܒܠܐ ܗܘ ܕܦܘܠܐ ܗܘ*... ܕܒܐܡܪܐ*...
ܕܐܝܟ* ܗܘܐ ܒܟܝܢܐ. . . . .
ܘܐܬܒܪܝ ܗܘܐ ܡܢ ܚܫܘܫܘܬܗ ܕܫܝܪܐ ܒܪܫܝܬܐ
ܘܒܓܝܚ ܒܘܡܠܗ ܒܚܘܠܐ ܕܪܘܚܐ ܗܘ ܬܡܝܗܐ.
ܘܒܢܝܐ ܘܐܡܪܝ ܒܡܠܐ ܙܡܪܐ ܕܡܠܟܘܬܗ.
ܡܛܠ ܗܘ ܠܥܠܡܐ ܕܫܪܐ ܙܒܢܐ ܗܘܐ ܕܢܬܒܠܒܠ ܡ̈ܠܘܗܝ.
ܙܒܢܐ ܕܢܦܩ ܒܟܠ ܡܢܘܚܬܐ ܕܠܐ ܡܬܦܠܓܐ

Jacobus effutiisset, non modo ejus dogmata proscriberentur, sed et ipse, sublata quacunque de rebus ecclesiasticis scribendi facultate, segregaretur. At Spiritus sanctus, qui Jacobum ad doctoris officium selegerat, orthodoxam fidei regulam eumdem prædocuerat. Quamobrem etsi in ea virorum corona pro sua modestia omnino tacere decrevisset, episcoporum tamen auctoritate, populique frequentissimi, qui in templo Batnæ Sarug convenerat, precibus compulsus, veritus præterea antistitum justam indignationem, dictis obsequuturum se respondit, sermonis tantum argumentum ab ipsis petere.

Prostabat ad portam sacri altaris imago currus, quem admirabili prophetæ Ezechiel spectare olim datum fuit. De hoc, responderunt episcopi, tabulam monstrantes, nobis edissere, si potis es.] Stetit itaque super gradum suggesti (τοῦ βήματος) ecclesiæ, [atque hic percepta Jacobus ab ordine benedicto episcoporum benedictione, et in mediam populi concionem progressus, qui incredibili illum audiendi desiderio tenebatur, cœpit simplex ille in virtute Spiritus cum magna vocis contentione dicere : « Altissime, qui inscrutabili currui insides, pangatur in me, quæso, sermo mirabilis de majestate tua. »] Cum

vv. 154 et 155. Vocabula posui ea quæ in cod. legi possunt. Porro ܕܐܐܢܠ sic est in cod.

ܠܬܦܢܝܬܐ ܗܘ ܡܕܒܪܢܐ ܕܐܬܪܐ ܟܠܗ ܪܗܛܬ.
ܘܡܢ ܪܒܐ ܗܘܐ ܒܡܕܒܪܢܐ ܕܐܬܪܐ ܘܕܘܒܪܢܐ
ܘܐܬܦܪܢܣ ܒܗ ܐܦܝܣܩܘܦܐ ܘܟܠܗ ܟܗܢܐ.
ܪܦܝܢ ܠܗ ܪܘܚܐ ܡܠܝܠܐ ܐܝܟ ܦܓܪܐ ܕܢܦܫܗ
ܕܟܠܗ ܦܪܨܘܦܐ ܘܝܠܗ ܠܐܬܪܐ ܘܟܠܟܠܗܘܢ.
ܘܦܪܣ ܕܢܐܡܪ ܡܠܝܠܐ ܐܝܟ ܦܓܪܐ ܕܢܦܫܗ.
ܩܠܐ ܕܢܘܚܐ ܘܕܡܥܬܐ ܪܛܘܢܐܝܬ:*
ܢܦܩܐ ܕܫܒܠܐ ܘܡܩܕܫܬܐ* ܟܪܝܗܬܐ.
ܫܒܩܘܗܝ ܠܪܟܝܢܐ ܐܠܐ ܥܢܝܢ ܗܟܢܐ ܒܐܡܝܪܬܐ.
ܘܟܠܗ ܡܠܘܐ ܐܦܝܣ̈ܩܦܐ ܘܗܟܢ ܐܡܪܘ.
ܦܠܢ ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܫܟܝܚ ܐܠܐ ܗܕܐ ܒܗܕܐ:
ܕܠܐ ܟܫܘܪ ܠܗ ܐܢܫܐ ܠܟܠ ܕܠܬܦܢܝܬܐ ܗܘܐ.
ܕܟܠ ܚܕܐ ܗܘ ܗܘܐ ܕܐܡܪܝܢ ܡܠܝܠܐ ܐܡܝܢ:
ܘܐܦܠܐ ܥܡܠܐ ܗܘ ܠܘܩܒ ܘܐܡܪ ܡܢ ܟܪܝܐ ܠܗ.
ܡܠܝܠܐ ܥܕ̈ܢܐ ܕܗܘܘ ܒܐܡܪ ܡܢܝ ܦܪܨܘܦܐ.
ܠܟܠܢ ܠܐܡܪ ܐܬܘܬܐ ܘܟܡܥܬܐ ܕܟܗܢ.
ܡܠܝܠܐ ܩܠܝܠܐ ܘܕܥܬܐ ܫܠܝܚܐ ܕܐܬܐܡܠ ܒܗ:
ܘܫܒܩܗ ܠܡܪܟܗ ܕܐܡܪ ܘܟܒܪ ܐܚܝ ܕܒܩܪܘ ܠܗ.
ܐܦܝܣܩܦܐ ܘܫܒܚܘ ܠܡܕܒܪܢܐ ܕܟܠܗ ܡܪܟܒܬܐ.
ܘܗܘܐ ܡܢ ܗܟܝܠ ܐܝܟ ܢܛܘܪܐ ܕܚܘܒܗ ܕܐܡܝܢ
ܠܐܦܝܣܩܦܐ ܘܐܦܢܘ ܗܘܝ ܠܟܠܗ ܕܐܡܪ ܗܘܐ.

v. 167. ܪܛܘܢܐܝܬ vertendum putavi: *voce lugubri, dolenter*. Derivatur istud adverbium a ܪܛܢ *tonuit, murmuravit, indignatus est, doluit*.

pergeret in mirabili hoc et stupendo sermone et ipsum admirarentur episcopi omnesque *adstantium* oculi, admonuit eum Spiritus sanctus de vastatione civitatis Amidæ, irruisse *nempe* Persas, et locum ac habitatores ejus in captivitatem redegisse; tunc dicere cœpit de vastatione civitatis Amidæ voce lugubri verba dolorosa et angustiæ plena.

[« Terribiles nuncii et amari rumores perturbavere meam mentem : tu, Domine, psalmis tuis illi redde pacem. » Tum episcopi : quorsum ista permisces? nec enim ad rem faciunt aut consequentia sunt, neque de Amida tibi modo dicendum est. Verumtamen ille electus ut qui dolorem dissimulare non posset, Amidenorum cladem a Persis illatam persequi non destitit, subjiciens : « lugeant regiones et qui eas incolunt populi cædes et profusum in ea sanguinem. » Ex hac demum oratione ad hymnum de curru ab episcopis sibi propositum regressus, eum ad finem perduxit; simulque nunciatum est episcopis Amidæ excidium.

Ita demum Jacobi dictis fidem adhibuere. Tum vero sanctus vir ad magnam apud omnes existimationem venit, episcopis ejus doctrinam approbantibus,] eo quod intelli-

v. 168. Vox ܫܘ̈ܥܠܬܐ in Castelli *lexico* deest. Reperitur in *chrest.* Hahnii *hymno VII*, et in Ephræmi *carmm. nisib.* pluries; notat vero 1° *nuntia infausta*, 2° *querelas*.

ܘܗܝܡܢ ܐܡܪܬ ܡܫܝܚܐ ܢܨܚܐ ܒܟܠܗܝܢ ܒܟܠܗ.
ܘܫܒܚ ܚܝܠܗ ܒܗ ܐܒܗ̈ܬܐ ܘܒܢܝ̈ܢܘܗܝ.
ܕܐܬܓܠܝܘ ܗܘܘ ܡܢ ܦܬܓܡ̈ܘܗܝ ܠܠܗ̈ܐ.
ܠܦܠܚܘܬܗ ܕܥܡܐ ܢܟܪܝܐ. ܕܦܠܚܐ ܠܡܫܠܡܐ.
ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܦܫܝܛܐ ܢܨܚܐ ܕܠܐ ܒܥܠܡܐ.
ܠܐ ܐܝܟ ܠܫܒܩ ܡܬܝܪܬܐ ܡܠܟܘܬܗ.
ܘܓܒܪܘ ܓܒܪܐ ܕܠܐ ܢܘܟ ܠܒܗܝܡܐ ܒܗܘ ܦܠܚܘܬܐ.
ܕܐܬܒܛܠܬ ܠܗ ܡܢ ܐܠܗܐ ܠܥܒܕܐ* ܛܒܐ:
ܐܠܐ ܕܢܬܒܠܥ ܡܠܟܘܬܗ ܒܒܛ̈ܝܠܘܬܐ.
ܕܢܥܒܕܘܢ ܥܒܕܐ ܘܡܠܟܘܗ ܒܟܠܗܘܢ ܒܐܡܪܬܗ.
ܥܡܐ ܕܐܦܘ ܚܕ ܢܨܚܢܘܬܗ ܐܒܗ̈ܬܐ
ܠܐ ܐܥܒܕ ܗܘܐ ܦܠܚܘܬܗ ܒܒܛ̈ܝܠܘܬܐ.
ܒܪܬ ܫܢܬ ܗܘܐ ܘܠܐ ܦܬܚ ܗܘܐ ܠܥܒܪ ܕܐܦܪ.
ܡܬܠ ܗܒܪܐ ܕܡܫܒܚܘܬܗ ܘܕܚܠܬܗ.
ܥܡܐ ܕܡܪܝܐ ܚܒܪ ܢܗܘܪܗ ܐܒ̈ܗܬܐ.
ܘܢܚܬ ܠܒܝܫܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܗܘܬ ܡܢ ܫܡܝܐ.
ܘܗܐ ܦܢ ܗܘܝܢ ܢܨܚ ܡܠܟܘܬܗ ܒܥܡܘܬ ܦܠܚܐ.
ܘܐܬܒܝܢ ܡܠܟܘ ܟܠ ܕܗܘܝܢ ܗܘܘ ܘܐܬܒܣܡܘ ܗܘܘ.
ܗܢܐ ܕܐܬܒܝܢ ܡܢ ܡܟܒܫܐ* ܒܪܝܫܐ ܕܥܡܝܢ.

v. 189 ita verterem : « (donum) quod huic servo bono concessum fuerat a Deo. » Itaque vocem ܠܥܒܕܐ non enuncio ܠܥܒܳܕܳܐ *operi*, sed ܠܥܰܒܕܳܐ *servo*, quam pronunciationem punctum infra positum indicat. In antiquis enim codd. mss. hæc regula fere observatur ut, ubi ambigua esse possit vocabulorum lectio, ibi sonus elatior superno, ille vero qui est relative mitior puncto inferno notetur; porro in præsenti casu inter

gerent ex verbis ejus divinis quantum doctrina ejus suavis foret et sapore polleret. Sane per Spiritum sanctum electus procul dubio loquebatur; *quare* nemo nimia de ipso (*de ejus merito personali*) opinetur.

[Mandaruntque Jacobo *episcopi*, ut collatam sibi a Deo gratiam nequaquam negligeret, sed doctrinam scripto traderet ecclesiæ et omnibus filiis ejus profuturam; nam ante prædictum episcoporum conventum orationes quidem ille habere consueverat, eas vero scripto vulgare præ summa animi demissione haudquaquam ausus fuerat,] *nempe* antequam Dominus ad ipsum episcopos misisset, iique detegissent thesaurum a multis absconditum.

Age vero exinde fluxit doctrina ejus maris ad instar, ex quo biberunt et gavisi sunt omnes sitientes. Ille est qui bibit ex benedicto fonte Edenis, et vicissim potum aliis tribuet, sicut scriptum est. Ille *est* qui ex labiis ejus tan-

vocales A et O posterior hæc altioris et fortioris pronunciationis habetur. — Qui regulæ hujusmodi generalis applicationes multiplices et de punctis diacriticis subtiliora scire velit, consulat Ewald : *Abhandlungen zur orientalischen und biblischen Literatur*. Göttingen, 1832, pp. 53-129.

v. 200. Verbum ܡܟܣܝܢܐ, quod equidem legendum putavi, vix vestigia reliquit in cod.

ܘܗܘܝ ܐܝܟ ܗܘ ܠܐܣܝܐ ܐܡܝܢ ܕܡܬܒܝܢ܀
ܗܢܐ ܕܕܕܪܘܡܝܢ* ܦܩܘܕܝܗ ܩܕܡܐ ܫܡܝܐ.
ܕܡܠܘܗܝ* ܫܬܝܐ ܚܪܬܐ ܕܒܪܐ ܒܡܠܟܘܬܗܝܢ܀
ܗܢܐ ܕܐܡܪ ܡܢ ܓܘ ܟܪܣܗ ܬܪܐ ܡܫܩܝܬܐ.
ܕܡܬܒܣܡܝܢ* ܟܠܗ ܠܒܪܝܬܗ ܕܒܪܐ ܕܡܬܝܠ ܟܠ ܐܡܘܗ܀
ܗܢܐ ܕܡܠܐ ܒܪܘܚܗ ܘܡܠܟܘܬܗ* ܡܢ ܦܠܚܘܬܐ.
ܗܘ ܕܐܬܚܫܒܬ ܡܢ ܒܪܘܚܝܢ ܠܬܪܥܣܪܬܗ.
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܢܘܗܪܐ ܠܒܪܢܫܐ ܘܒܗ ܐܬܬܢܝܚܘ.
ܘܒܗ ܗܘ ܚܝܐ ܗܘܐ ܒܟܠܗܘܢ ܘܐܬܩܕܫܘ ܪܘܚܢܐ܀
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܫܒܪܐ ܕܡܠܟܗ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ.
ܘܗܘ ܠܟܠܗ ܗܘܐ ܐܦ ܡܢܗ ܗܘܐ ܒܟܠ ܡܢܟܠܬܐ܀
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܐܝܟ ܒܪܕܝܣܐ ܚܝܝܢ ܕܐܠܗܐ.
ܕܟܠ ܐܝܠܢܐ ܡܗܘܒܝܢ ܫܡܝܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܒܗ܀
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܒܝܡܝܢܗ ܢܗܪܐ ܕܪܬ ܠܟܝܢܐ.*
ܕܡܢ ܡܫܠܡܝܢ ܠܐܪܒܥܐ ܠܟܠܗܘܢ ܦܢܝܬܐ܀
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܚܕܝܗܘܢ ܕܬܪܝܢ ܒܝܢܬ ܠܡܠܟܐ.
ܘܬܠܝܢ ܡܠܘܗ ܐܦ ܡܫܬܡܠܝܢ ܪܘܚܢܐܝܬ܀
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܒܝܡܝܢܐ ܕܡܠܟܐ ܢܗܪܐ ܠܥܕܢܐ.
ܕܩܝܡܐ ܒܢܝܢܐ ܦܐܪܐ ܠܐܝܠܢܐ ܕܡܬܦܪܢܣ ܠܗ܀
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܐܝܟ ܗܘ ܡܫܡܠܝܢ ܙܒܢ ܠܟܠܡܕܡ.

v. 202. Descripsi ܕܕܕܪܘܡܝܢ quod amanuensis errore positum arbitror pro voce ܕܕܪܘܡܝܢ a ܕܪܡܢܐ *pharmacum* et particula ܕ composita.

v. 203. ܡܠܢܗܝ in cod. est pro ܡܠܘܗܝ.

v. 204. ܟܪܣܗ ex spatio et ductibus paucis reposui. — Cfr. Joh. VII, 38.

quam pharmacum *emittit* aquas vivas, quarum potu ecclesia filii *Dei* jugiter reficitur. Ille ex ventre suo profudit rivos abundantes ad refocillandam ecclesiam filii *Dei*, qui pro ea mortuus est. Ille est cujus sinus cujusque fontes replebantur dono a redemptore nostro duodenario numero *apostolorum* concesso.

Ille effectus est templum Spiritui *sancto; is* in eo requievit, et *ipse* in illo *Spiritu* vivebat quoad omnes affectus suos spirituales. Ille doctorem proprium nactus est Spiritum sanctum, qui eum edocuit et erudivit ad omne sapientiæ genus.

Ille similis exstitit paradiso divino Edenis, in quo omnes arbores vitam tribuebant. Ille similis fuit magnifico fluvio Euphrati, qui sese dividens cunctas irrigat regiones. Item Gihon fuit secundus inter populos, bibuntque ex eo et spiritualiter lætificantur. Ille similis fuit Tigridi, flumini parvo, quod aquas suas benedictas accedenti ad ipsum propinat.

Fuit ille veluti Simon discipulorum princeps, quia etiam

v. 205. In ܕܡܫܪܝܢ litteræ ܫܪ vix lineamenta servarunt in cod.

v. 206. Verbum ܡܫܡܫܢܘܬܗ conjeci ex summis lineamentis quæ supererant in cod.

v. 214. Cfr. Genesis II, 10-14.

ܕܐܦ ܡܘܒܠܐ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ* ܐܫܬܠܡ ܠܗ ܂
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܐܝܟ ܡܫܡܫܢ ܗܘ ܒܪ ܪܥܡܐ*.
ܕܠܗ ܠܬܫܒܘܚܬܗ ܕܒܪ ܐܠܗܐ ܒܝܠܕܐ ܓܒܪܐ ܂
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܒܝܕܥܬܐ ܬܐܘܡܐ ܕܓܫܗ ܠܒܪܐ*.
ܘܠܐ ܐܬܦܠܓ ܐܝܟ ܕܐܦ ܬܐܘܡܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܂
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܐܝܟ ܡܫܡܫܢ ܦܠܠܚܝ ܡܪܗ .
ܕܠܟܝ ܠܒܪܐ ܘܡܫܟܠ ܠܐܒܐ ܘܚܙܐ ܠܪܘܚܐ*܂
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܒܝܕܥܬܐ ܡܠܦܢܘܬ ܥܡܡܐ ܫܠܝܚܐ .
ܕܥܡ ܟܠ ܗܘܐ ܗܘܐ ܕܟܠܗܘܢ ܢܝܬܪ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ*܂
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܢܒܝܐ ܒܪܘܚܐ ܕܚܙܐ ܟܠܐ .
ܘܡܠܘܗܝ ܐܫܬܠܡ ܒܗ ܕܚܙܐ* ܕܒܗ ܬܟܝܠ ܫܘܘܝܐ ܂
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܦܬܘܪ ܢܗܘܪܐ ܕܟܠ ܢܛܘܪܬܐ .
ܕܐܡܢܐ ܕܐܦܠܐ ܡܢ ܒܡܬܚܡܘܗܝ ܠܐ ܡܬܬܟܠ ܦܘܡ*܂
ܗܢܐ ܕܐܦܠܐ ܡܢ ܫܘܒܚܬܗ ܡܬܦܣܩܐ.
ܟܠܗ ܪܘܚܐ ܘܐܡܠܟܘܬܐ ܡܢܗܪܬܐ*܂
ܗܢܐ ܕܝܗܒ ܠܗ ܪܘܚܐ ܕܒܗ ܗܘ ܕܢܓܒܝܗ ܗܘܐ.
ܕܢܝܚܐ ܠܥܠܡܐ ܘܠܡܫܝܚܘܬܐ* ܕܐܝܬ ܒܟܠܗ ܂
ܗܢܐ ܕܗܒ ܘܡܠܠܬܗ ܐܦ ܠܡܫܝܚܐ.
ܘܒܫܘܒܚܗ ܢܗܪܬ ܠܥܡܐ ܕܟܠ ܦܪܘܫܐ ܂
ܗܢܐ ܕܗܘܐ ܐܝܟ ܡܫܡܫܐ ܡܠܗܝ ܒܐܝܕܟܬܐ*.

v. 221. In voce ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ litteræ mediæ in cod. haud comparent.
v. 222. Cfr. Marc. III, 17.
v. 224. Cfr. Joh. XX, 27.
v. 227. Matth. III, 16-17.
v. 229. I Cor. IX, 22.

ipsi donum apostolatus fuit concessum. Fuit sicut Johannes filius tonitru, quippe qui evangelium filii Dei publice prædicaverit. Fuit similis Thomæ qui filium *Dei* attrectavit nec tamen sicut Thomas hæsitavit in fide. Fuit sicut Johannes, domini sui baptista, qui tenuit Filium, audivit Patrem et vidit Spiritum. Fuit similis Paulo apostolo electo, qui cum omnibus fuit *omnia*, ut omnes lucrifaceret, sicut scriptum est.

Fuit fons benedictus, vitam profundens, ex quo bibit omne Syrorum genus. Exstitit ille mensa felix, gaudiis affluens, ex cujus opsoniis si quis manducaverit non esuriet unquam.

Labiis suis sanctis verba spiritualia et cantica jucunda elicuit; dedit ei Spiritus sanctus, qui ipsum elegerat, ut mysteria et abdita scripturarum revelaret. Exposuit autem tam antiquum quam novum *testamentum*, ejusque expositionibus omnium sapientium animæ illustrantur. Fuitque veluti sapiens peritus in scientia qui doctrinam suam exhibuit apto ordine dispositam.

v. 231. Vocem ܠܚܡܐ restitui ex prima et ultima litteris, in cod. remanentibus.

v. 233. Cfr. Joh. VI, 35 coll. IV, 13.

v. 235. ܗܢܝܐܬܐ ex tribus litt. conjeci.

v. 237. Vox ܠܢܝܐܬܐ dubiæ lectionis videbatur in cod.

v. 240. ܡܐܕܟܬܐ conjiciendo posui, ob v. 380; ductus in hoc loco videbantur ܡ....ܬܐ

ܕܦܠܛܢܘܬܗ ܡܫܘܚ ܒܡܓܢܐ ܘܒܚܝܡܢܘܬܐ ܀
ܗܢܐ ܕܐܡܝܪ ܡܐܡܪܐ ܠܡܫܝܚܐ ܠܘܬ ܠܘܩܒܠܐ.
ܟܠ ܡܠܝܬܗ ܕܒܪ ܐܠܗܐ ܡܢ ܫܡܐ ܐܫܬܡܥ ܀
ܘܟܠ ܫܘܪܝܗ ܒܫܠܡܐ ܗܘ ܕܢܣܟܡ
ܘܟܠ ܙܐܦܝܗܝ ܠܘܬ ܕܢܦܫܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܀
ܘܟܠ ܗܘ ܝܗܒ ܠܘܬ ܕܡܚܫܐ ܕܢܦܫܐ ܠܗ.
ܟܠ ܦܘܠܚܢܗ ܗܘ ܐܝܟܐ ܕܡܢ ܥܡ ܡܪܝܡܐ ܀
ܘܟܠ ܙܐܦ ܡܠܟܗ ܘܫܘܪܢܗ ܠܘܬ ܠܘܬ ܠܡܫܝܚܗ.
ܘܟܠ ܗܘܦܟܗ ܕܠܘܬ ܠܡܫܝܚܘܗܝ ܡܢ ܕܐܬܝܠܝܕ ܀
ܐܦ ܫܘܠܡܗ ܕܠܘܬ ܐܒܘܗܝ ܒܫܘܒܚܐ ܪܒܐ.
ܘܟܠ ܡܫܘܚܬܐ ܕܥܢܝܢܐ ܕܟܠܗ ܠܒܪܝܬܐ:
ܕܟܠ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܒܐܝܕܐ ܠܡܠܐ ܓܒܪ ܐܠܗܐ.
ܟܠ ܡܫܘܚܬܗ ܕܐܒܘܗܝ ܐܝܟ ܡܢ ܒܪܝܫܝܬ:
ܠܓܒܪ ܗܘܐ ܡܐܡܪܐ ܗܘ ܡܠܟܐ ܒܡܓܠܬܗ.
ܘܫܘܒ ܡܛܠ ܗܘܐ ܟܠ ܡܫܘܚܬܗ ܕܗܘ ܒܫܪܐ:
ܕܒܢܝܐ ܚܕܝܬܐ ܘܦܠܚܐ ܚܕܐ ܠܟܠ ܒܪܘܚܐ.
ܘܗܘ ܕܐܬܓܠܝ ܡܢ ܐܠܗܐ ܠܘܬ ܩܕܡܝܐ:
ܕܢܗܘܐ ܡܦܩܕ ܐܝܟ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܒܝܕ ܒܪܘܚܐ.
ܘܗܘܐ ܠܒܪܢܫܐ ܐܬܝܗܒ ܗܘܐ ܗܘ ܒܝܘܡܢܐ ܀
ܘܟܠ ܕܓܒܪ ܗܘܐ ܟܠ ܫܘܡܠܝܐ ܕܐܬܬܫܝܡ ܗܘܐ ܠܗ.
ܘܡܫܠܡܢܘܬܐ ܒܬܘܒ ܗܢܐ ܡܫܠܡܘܬܗ:
ܕܡܫܩܠܐ ܩܢܝܢ ܘܬܠܡܝܕ ܠܘܬ ܓܒܪܐ ܗܘ ܐܝܟ.
ܟܠ ܡܫܘܚܬܐ ܗܢ ܕܢܓܠ ܡܛܠ ܕܝܠܗ:
ܘܒܪ ܫܘܡܠܝܐ ܕܗܘܐ ܗܘܐ ܒܗ ܠܗ ܕܢܩܕܗ.

[Hic admirabiles homilias et expositiones scripsit de adventu filii Dei ex patre et de voluntaria ejusdem pro nobis exinanitione. Item de mysteriis quæ prophetæ de eodem pronuntiarunt, et de agmine apostolorum, qui eum sequuti sunt.

De humana ejus nativitate ex Maria, de mysterio mortis ejus et sepulturæ, et resurrectionis; de conversatione ejusdem cum discipulis suis postquam resurrexit, deque gloriosa ejus ad patrem ascensione et de cunctis hominum gradibus qui in mundum prodierunt, disserens quo quisque opere placuerit Deo.

De Adami e terrestri paradiso ejectione.] *omni* cura sua doctor sermonem composuit et in eo egit de illius præclari *viri* lapsu qui, cum a Deo in gradu angelorum collocatus fuisset ut sicut unus ex iis in paradiso *ipsi* servitutem præstaret, tantopere gemitibus ac doloribus obnoxius sapientibus *apparet.* Ecce vero voluntatis suæ vitio jumento factus est similis, eo quod mandatum sibi impositum transgressus sit, ideoque sic de eo scriptum est : nongentos et triginta annis flevit Adam ob lapsum quo peccando ceciderat; mandatum quippe conculcavit, cujus observatione vitam habuisset, ipsique etiam angeli et spi-

ܘܐܦ ܩ̈ܠܝܬܐ ܘܡܥܪ̈ܐ ܕܛܘܪܐ ܐܬܟܢܫܘ ܗܘܘ.
ܟܠܗ ܕܢܦܫ ܗܘܐ ܡܢ ܡܪܕܘܬܐ ܕܥܠܡܐ ܡܫ̈ܝܚܐ:
ܗܟܢܐ ܐܘܟܝܬ ܗܘ̇ ܦܠܚܐ ܕܐܠܗܐ.
ܗܐ ܥܠ ܗܕܐ ܒܥܝܢ ܗܘܐ ܙܒܢܐ ܠܡܫܬܥܝܘܬܗ.
ܘܐܦ ܡܢ ܦܘܫܩ ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܫܡܥ ܗܘܐ ܟܠܗ ܡܬܪܒܝܬܐ.
ܕܚܙܐ ܢܫ̈ܐ ܠܫܒܚܗ ܬܫ̈ܒܚܬܐ ܗܘ̇ ܫܬܝܩܢܠ.
ܒܪܡ ܗܟܢܐ ܙܕܩ ܡܠܟܐ ܕܠܟܠܢ ܢܫܐ.
ܠܐܪܡ ܥܒܕܐ ܘܒܬܪܗ ܠܟ̈ܬܒܘܗܝ ܐܘܡܢܐ ܕܠܐ*.
ܘܒܗ ܡܬܚܢܢ ܟܠ ܗܠ ܕܩܡܢ ܒܐܡܪܐ ܒܐܡܪܐ.
ܘܦܐܪ ܡܐܡܪ̈ܐ ܥܒܕ ܠܥܘ̈ܢܝܬܐ ܐܦ ܡܕܪ̈ܫܐ:
ܘܪܐܙ ܡܘ̈ܫܚܬܐ ܕܒܠ ܫܡ̈ܝܐ ܕܢܒܥܘ ܠܒܪܝܬܐ.
ܡܢ ܩ̈ܠܝܬܗܘܢ ܠܟܬ̈ܒܐ ܘܢܦܩܘ* ܚ̈ܝܐ.
ܘܦܬܚ ܢܩ̈ܘܫܐ ܘܡܬܦܪܫܬܐ ܫܡ̈ܝܐ.
ܡܢ ܬܫܡܫܬܐ ܕܡܗܘܐ ܠܗ ܡܢܝܢܐ ܠܐܚܐ ܒܪܝܫܐ.
ܘܫܘܠ ܡܢܗܘܢ ܐܝܟܢܐ ܠܡ̈ܠܟܐ ܘܬܫ̈ܒܚܬܐ.
ܕܪܒ ܒܗܝܬܐ ܗܘܐ ܡܢܗܘܢ ܒܡܪܕܝܬܐ ܘܪܒ ܫܘܒܚܐ.
ܘܚܙܐ ܦܠܓܘܬ ܠܒܪ̈ܢܫܐ ܡܫ̈ܝܚܐ ܕܟܠ ܚܕ ܡܢܗܘܢ.
ܗܘ̇ ܡܐ ܕܗܘܐ ܐܦ ܐܪܒ ܠܗ ܕܠܐܬܦܢܝ ܒܗ.
ܒܪ̈ܫܐ ܕܡܠܟܐ ܠܐܬܚܫܒܬ ܐܝܟܢܐ ܗܘܐ ܒܐܝܕܐ.
ܘܠܗܠܝܢ ܒܠܒܐ ܕܡܪܝܡܝܢ ܡܢ ܒܪ̈ܝܬܐ.
ܘܠܡ̈ܠܟܐ ܘܠܡܟܝܢ̈ܬܐ ܫ̈ܡܗܐ ܕܟܠܗܘܢ.
ܡܬ̈ܢܝܬܐ ܡܫܡܫܢܐ ܦܪܝܫ ܢܫ̈ܝܢ.

vv. 272-275. Hæc magis ad litteram syriacam exacta ita redderem : « hoc enim æquum fuit, sermonesque expositiones et hymnos composuit,

ritus cœlestes attoniti sunt, quod e paradiso felicitatis referto exierit.

[Atque ita divino doctori placuit ab hoc initium doctrinæ suæ ducere; nam licet hymnus ille de curru Ezechielis admirandarum visionum prophetæ reliquis antecessit, maluit tamen doctor, Adamum omnium parentem homiliarum suarum agmen ducere, filiosque patrem sequi. Hoc enim æquum fuit, hymnosque et expositiones composuit, in quibus illustrium virorum imagines expressit, per omnes generationes orationem absque ordinis interruptione deducens.]

Gemmas ergo et pretiosas margarites e thesauro sibi a Domino concesso eduxit benedictus *ille* pater, iisque coronas texuit regibus et dominantibus, utpote qui esset dispensator scientia peritus et intelligentia magnus.

Hinc venerandis singulorum capitibus quod proprio eorum honori congruum esset et decens cœpit ordinare: capiti regis impositum fuit diadema pulcherrimum, principi autem corona ex beryllis contexta; judices autem et duces populi primates, margaritæ pretiosæ plurimum

orationem deducens per omnes successive generationes, atque verbis suis divinis et vivificis imagines depingens illustrium *virorum* quorumcunque mundum ingressi sunt etc.»

v. 276. In voce ܘܢ̈ܗܒܢ duæ litteræ priores discerni haud poterant in cod.

ܘܡܬܩܪܒܐ ܒܬܪܘܡܐ ܕܒܚܬܐ ܢܟܣܬܐ. ܘܩܘܪܒܢܐ ܡܫܝܐ.
ܕܐܡܪܝܢ ܕܟܢܐ ܒܗܘܢ ܠܐܠܗܘܬܗܘܢ ܐܦ ܠܐܦܪܣܘܬܗܘܢ.
ܒܩܛܠܐ ܕܒܢܝܐ ܕܡܬܟܬܫܘܬܐ ܠܫܐܕܐ ܡܬܥܒܕܐ.
ܘܡܬܠܡܕܢܐ* ܘܥܪܒܐ ܘܐܡܪܐ ܘܢܩܘܬܐ.
ܡܟܝܠܐ ܕܒܥܐ ܡܢ ܟܠ ܝܘܠܦܢ ܩܐܡ ܥܡܐ.
ܫܡܥ ܠܗ ܠܐܘܪܗܝ ܡܟܝܠܐ ܒܪܝܫܗ ܕܫܒܝܥܝܢ ܒܗ.
ܒܐܕܪܐ ܘܩܒܪܐ ܘܟܠ ܬܘܕܝܢ ܡܛܠ ܕܣܠܩܐ.
ܫܡܥ ܠܗ ܠܒܝܬܐ ܗܘ ܕܩܕܝܫܐ ܠܐܪܒܥ ܠܥܠܡܗ.
ܕܗܘ ܗܘܐ ܒܟܬܒܐ ܠܐܘܪܗܝ ܕܒܪܢ ܟܠ ܥܘܡܪܢܐ.
ܫܡܥ ܠܗ ܠܫܘܥܐ ܕܟܦܪܐ* ܠܗܘܐ ܐܦ ܒܐܘܪܫܠܡ*
ܒܟܠܗܘܢ ܫܘܥܝܗ ܟܠ ܕܐܬܒܪ ܗܘܐ ܩܝܡܬ ܐܘܪܗܝ.
ܫܡܥ ܠܗ ܠܗܝܟܠܐ ܡܟܝܠܐ ܒܪܝܫܗ ܕܢܒܝܐ ܩܝܡܗ.
ܒܗܝ ܕܐܬܬܒܪ* ܗܘܐ ܫܘܥܢܐ ܘܡܬܒܥܐ ܠܗܘ ܠܡܥܡܪܐ.
ܦܪܫ ܗܘܐ ܕܝܢ ܗܘ ܡܬܥܢܝܢܐ ܒܡܬܥܢܝܢܘܬܗ.
ܠܦܐܝܢ ܠܝܬܐ ܟܠ ܕܢܒܐ* ܗܘܐ ܘܡܬܠ ܐܡܘܗܝ.
ܒܝܬ ܫܒܝܢܐ ܠܐܘܪܗܝ ܕܦܪܐ ܒܟܠ ܙܘܥܗ.
ܕܒܗ ܐܬܒܗ ܝܘܐ ܘܐܘܪܗܝ ܕܐܒܝܠܝܢ ܗܘܘ:
ܘܐܦ ܟܠ ܗܢܐ ܡܐܡܪܐ* ܐܝܬ ܠܗ ܠܐܒܐ ܒܪܝܫܐ.
ܘܟܠ ܢܒܝ ܒܐܢܐ ܘܟܠ ܡܬܠܡܝܕܘܗܝ ܕܩܕܝܫܬܐ:
ܘܟܠ ܐܒܪܗܡ ܐܒܐ ܕܥܡܡܐ ܘܕܗܝܡܢܘܬܐ.

v. 290. ܘܡܬܠܡܕܢܐ lego, quamquam vix ultimæ vocis litteræ comparent.—Tria quæ sequuntur vocabula reddidi *oves et agni*, iisque intelligo Christianos omnes cujuslibet ætatis in hierarchico gradu haud constitutos.

v. 296. ܒܐܘܪܫܠܡ scripsi, quamquam litteræ in medio vocis aliam

decent uti gemmæ *decent* Ecclesiæ electæ præsules atque sacerdotes sanctos; ab his enim agni ovium signantur et signaculo muniuntur in aquis mundis baptismatis in veniam peccatorum *collati;* rectoribus demum ovibusque et agnis *convenit* nitida corona omnicolor et odoriferans.

Adami capiti imposuit coronam, doloribus et spinis necnon omnigenis cruciatibus insertam, ob ejus peccatum. Constituit Hevæ ut in doloribus pareret filios suos quippe quæ Adamo trangressionis mandati causa exstitit. Statuit serpenti pulverem ipsi per totam vitam in escam cessurum, quia deceperat Adamum.

Capiti Habelis coronam imposuit sanguine ejus continctam, eo quod dolore percita fuerit invidia quæ et hunc innocentem necavit. Porro doctor doctrina sua detexit ignominiam Caïni maledicti qui fratrem suum insidiose necavit.

De Seth autem clarissimo, Adamo in omnibus lineis similis, per quem in luctu suo Heva et Adam consolationem perceperunt, pariter tractatum habet benedictus pater, uti etiam de justo Noacho et de illustri Melchisedek. Item de Abrahamo populorum et familiarum patre;

conformationem præbere videantur. — In voce ܕܠܒܪܐ littera ܒ ob dilutum atramentum discerni non poterat.

v. 299. ܕܐܬܬܒܪ ܩܘܡܗ fere evanuit e cod.

v. 301. ܕܢܟܠ proprie : *qui insidiose et fraudulenter egit.* Verbum est dubiæ lectionis in cod.

v. 304. ܡܬܐܡܪܐ admodum obscure comparet in cod.

ܘܥܠ ܐܡܘܢ ܠܘܩܒܠ ܕܥܡܐ ܐܦܪܘܢ ܥܡ ܫܒܝܐ:
ܘܥܠ ܡܕܝܢܬܐ ܠܘܩܒܠ ܡܐܡܪ̈ܐ ܠܥܒ̈ܕܐ ܫܡܥ ܡܠܠܘܬܐ.
ܘܥܠ ܡܫܘܕܥܐ ܕܡܛܠ ܠܡܥܒܪܘܗܝ ܟܢܫ̈ܐ ܐܬܐ:
ܥܠ ܡܫܝܚ ܠܘܩܒܠ ܕܝܠܗ ܟ̈ܠܗܝܢ ܘܡܝܬ ܐܘ̈ܠܨܢܗܘܢ.
ܟ̈ܠܗ ܐܢܫ ܐܝܟ ܕܐܬܦܩܕ ܡܢ ܠܥܠ.
ܘܥܠ ܗܘ ܡܫܝܚ ܚܪܝܡܘܬܗ ܒܗܢܐ ܙܒܢܐ.
ܘܥܠ ܟ̈ܠܝܐ ܕܡܝܬ ܕܥܡܘ̈ܕܝܗܘܢ ܡܥܢܝܢ ܗܘܘ.
ܘܥܡܘܠܟܕܗܘܢ ܕܠܐ ܒܐܣܪܝܬܐ* ܦܪܘܩ ܡܥܡ̈ܐ.
ܘܟ̈ܠܢܬ ܩܐܡ ܢܦܠܘ ܒܢ̈ܝܐ ܒܝܬܐ ܫܢܝܐ.
ܘܥܠ ܟܠܝܐ ܡܢ ܠܘܩ̈ܕܐ* ܘܥܠ ܠܡܝܬ.
ܫܩܠ ܡܐܡܪ̈ܐ ܡܝܬ ܠܗ ܪܘܚܐ ܠܡܦܩܠܠܗ.
ܘܥܠ ܐܡܘܢ ܠܘܩܒܠ ܕܐܬܒܥ* ܒܦܘܩܕܗ ܥܠ ܫܒܝܐ*.
ܘܥܠ ܐܬܪܐܝܠ ܕܝܗܒ ܒܡܠܟܗ ܐܦ ܫܒܠܬܐ.
ܘܥܠ ܡܘܫܐ ܠܘܩܒܠ ܠܟܠܐ ܦܪܝܫܐ ܐܦ ܢܘܚܐ.
ܕܐܝܟ ܠܦܪܝܫܬܐ ܕܒܗ ܗܘ ܫܡܥܘܢ* ܥܠ ܟ̈ܢܫܐ*.
ܘܥܠ ܐܠܝܐ* ܠܘܩܒܠ ܗܘ ܒܪܘܚܐ ܕܗܘ ܠܟܒܪܗ ܗܘܐ.
ܠܐܪܥܐ ܕܠܘܩܒܠ ܒܫܡܝܐ ܕܦܪܝܫܐ ܒܟܠ ܠܒܘ̈ܬܐ:
ܒܥܠ ܕܠܐܝܬܠ* ܕܡܠܝܠ ܘܕܪܘܚܗ ܘܠܒܘ̈ܬܗ.
ܟܢܫܐ ܕܦܪܝܫܬܐ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܡܢ ܡܠܐܟܐ.

v. 314. ܒܐܣܪܝܬܐ ܕܠܐ non tam legi quam potius ex vestigiis conjeci.

v. 316. Cfr. I Petri II, 11, ubi reperitur vox ܠܘܩܕܐ, quæ in *lexicis* nondum notatur. Derivari eam puto ab ܐܬܐ *advenit*.

v. 318. Significatio quam tribui voci ܐܬܒܥ in Castelli *lexico* non reperitur; sed eam admittit Bernsteinius in *lexico chrest. Kirschianæ*.— In voce ܫܒܝܐ littera ܝ dubiæ lectionis erat in cod.

de Jobo qui tantopere cum satana præliatus est. De Moyse vero et de plagis quibus Ægyptum terribiliter percussit composuit doctor sermones decem. *Tractavit* etiam de Josue qui, occisis regibus, horum terram Dei jussu Abrami filiis distribuit. De Jesu, filio Josedek, sacerdote magno.

De filiis Seth qui in principiis suis honesti fuerunt, sed tamen non ad finem usque in virtute perdurarunt, siquidem gigantes cum Caïni filiabus in turpem fornicationem cecidere.

De Elia deinde filio advenorum (*Galaad*) et de Eliseo plurimos ipsi sermones enarrandos tribuit Spiritus. De Isaaco qui in sacrificio suo sese fortiter gladio objecit. De Israële qui scalam vidit in somnio. De Josepho puero formoso et innocente, qui concupiscentiam devicit a qua gigantes omnes rei constituti sunt.

De Enos sapiente, qui docuit terram nomen Domini jugiter invocare. De Daniele qui ob jejunium et orationes suas vir desiderii fuit nuncupatus ab angelo.

v. 321. ܢܣܒܢ legi dubitando — Pro ܐܪܩܒܠ exscripseram ܐܪܩܠ

v. 322. Habetur hic in cod. ܐܝܘܒ *Jobus*, sed in margine notatur ܐܢܘܫ *Enos*, quæ procul dubio vera lectio est. Cfr. *Gen.* IV, 26.

v. 324. Vox ܕܠܐܠܗ pæne evanuit in cod.

ܟܠ ܚܠܠܝܐ ܘܟܠ ܟܘܪܗܢܐ ܘܟܠ ܡܫܡܠܝܐܝܬ.
ܦܠܠܗ* ܘܐܡܪ ܕܥܡܐ ܠܡܫܝܚܘܗܝ ܡܩܒܠܝܢܗܘܢ.
ܕܟܠܗ ܓܘܐܠܬܐ ܡܪܢܐ ܚܕܪܘ* ܗܘܘ ܒܟܠܡܕܝܢܬܐ.
ܘܫܒܚܘ ܡܠܠܗ ܕܝܢ ܠܐ ܡܫܬܟܚܝܢ ܡܠܝ ܡܫܪܝܬܗ.
ܟܠ ܚܪܫܘܬܐ ܘܟܠ ܐܘܡܢܘܬܐ ܘܟܠ ܐܘܡܢܐ.
ܓܒܝ ܗܘܐ ܡܐܡܪܐ ܘܦܓܥ ܐܢܘܢ* ܐܢܫܐ ܕܚܫܝܢ*.
ܟܠ ܡܕܡ ܠܘܩܒܠ ܗܘ ܩܪ*. . . . . . .

. . . .

ܟܠ ܟܠ ܠܐܦܝܗܘܢ ܘܡܦܩܢܬܐ ܡܢܟܘܢ ܟܠܗ ܘܪܫܐ.
ܘܬܫܒܘܚܬܐ ܗܘܐ ܐܡܝܢ ܦܢܝܢ ܡܢܟ ܠܟܠܗ.
ܘܟܠ ܟܠ ܡܦܩܢܝܢ ܕܢܒܝܐ ܘܩܕܝܫܐ ܕܟܠܗ ܠܟܪܘܙܘܬܐ:
ܚܝܐ ܘܩܝܡܬܐ ܡܠܠ ܘܝܠܐ ܕܒܪܝܬܗܘܢ
ܘܠܐ ܐܝܬ ܡܕܡ....* ܕܫܡܐ ܕܠܐ ܚܙܐ ܠܗ.
ܘܚܙܝܬܗ ܐܢܫܐ* ܟܠ ܒܟܠܡܕܡ ܐܢܫܐ ܕܢܦܠ.
ܗܐ ܡܢ* ܗܪܟܐ ܚܙܐ ܠܗ ܐܢܫ ܕܥܡܐ ܗܘܐ*.
ܘܥܡܐ ܚܒܝܫ ܘܐܢܫܐ ܚܫܝܢ ܒܟܘܪܗܢܗ:
ܘܥܡܐ ܡܟܝܪ ܘܥܡܐ ܠܡܫܡܫ ܘܐܢܫܐ ܡܝܬ.
ܘܥܡܐ ܗܒܘܪܐ ܐܝܬܝܢ ܒܟܘܪܗܢܐ* ܡܠܠܗ ܘܟܠܗ.

v. 327. In ܦܠܠܗ pauci ductus videri poterant.

v. 328. De verbo ܚܕܪܘ supererat ܚܕ.

v. 331. Supplevi ܕ in verbo ܕܚܫܝܢ et integram vocem ܐܢܘܢ.

v. 332. Sequitur in cod. spatium trium linearum penitus abrasum, et porro etiam in sequentibus sex aut septem prima vocabula evanuerunt, ut adeo sensus effici nequeat. Ex quibus tamen tres versus seqq. Assemanus suo tempore describere potuit.

Hananiæ, Azariæ et Misaëlis quam sint elogia admiranda quis dicere valeat; hi *enim* cum flamma prælium confidenter instituerunt, indeque ascenderunt quin ejus ardore læsi fuissent. De Ezechiele autem, Jeremia et Isaia sermonem habuit, in quo eos pro merito laudavit. De Jona autem filio . . . .

. . . .

[Divinoque spiritu efflatus, de cunctis cœlestium ordinibus disseruit, qua scilicet ratione adstent coram Deo; præterea de omnibus piorum impiorumve, qui in mundo exstiterunt, gradibus, sive quum viverent, sive postquam vita defuncti fuerunt, tractavit, eorumque mores gestaque descripsit.]

Neque quidquam erat... absconditum, quod ipse non demonstraverit; atque *hinc* unusquisque cognovit quale esset ejus meritum; nam hinc considerare licet quantum sit præstans, quantum sapiens, et in operibus suis honestus, quam humilis, innocens et sanctus, quantum virtutis electo huic interius exteriusque competeret, quantum etiam angelus ejus cautus fuerit et gloriæ ejus invigilarit, ut ne

v. 337. ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ . ad complendum sensum pro vacuo spatio posui.

v. 338. Vocem ܐܢܫܐ pro spatio penitus abraso scripsi, maxime ob v. seq.

v. 339. Vocem ܡܢ ex sensus exigentia posui; in cod. ductus apparent trium aut quatuor litterarum, quarum certe prior ܡ erat. ܫܡܫܐ autem ob litteras ܫܡ restitui.

v. 342. Voces ܣܘܟܠܐ ܐܝܟܢ ܫܘܦܪܐ incertæ sunt lectionis.

ܘܒܥܠܐ ܚܡܝܪܗ ܗܘܝܐ* ܘܦܐܪ ܟܠ ܠܫܘܒܚܗ*
ܕܠܐ ܢܬܦܠܫܠ* ܡܢ ܫܘܠܡܐ ܘܫܘܠܛܢܗ ܀
ܪܒ ܟܝܠܐ ܗܘܐ ܕܟܠ ܟܝܠ ܠܐܪܐ ܕܡܪܗ ܡܫܡܠܝ .
ܕܡܪܗ ܝܗܒ ܠܗ ܕܠܦܪܫ ܒܗ...*
ܩܕܝܫܐ ܕܪܘܡܐ* ܩܒܠ ܡܫܟܢܝ ܡܢ ܦܪܘܩܢ .
ܕܒܗܘܢ ܒܐܝܕܗ ܘܒܗܘܢ ܒܦܪܐ ܐܝܟ ܙܒܢܗ ܀
ܠܗܘܢ ܩܒܠ ܗܘܐ ܐܒܐ ܒܪܚܡܐ ܡܢ ܐܠܗܐ .
ܕܢܦܠܫ ܗܘܐ ܠܟܠܗܘܢ ܢܩ̈ܡܐ ܟܠܗ ܕܡܫ̈ܝܚܐ :
ܘܠܗ ܒܩܕ̈ܝܫܐ ܫܒܩ ܘܡܬܦܓܫ ܐܒܐ* ܒܪܚܡܐ .
ܐܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܒܟܠ ܡܩ̈ܕܫܬܐ* ܒܝܬ ܕܒܪ̈ܘܗܝ ܀
ܘܐܠܗ ܕܪܚܡܬ ܒܒܝܬܐ ܐܙܕ* ܘܫܡܥ ܠܥܠܡܬ*
ܘܝܗܒ...* ܡܬܝܒܘܬܗ ܕܒܥܠܐ ܪܒܐ ܀
ܘܐܦ ܗܘܝܘ ܟܠ ܡܦܩ̈ܕܐ ܘܟܠ ܡܬ̈ܪܟܢܐ .
ܘܝܗܒ ܡܪܝܐ ܘܐܬܦܟܐ ܒܗܘܢ ܣܘܟܠܐܝܬ .
ܝܗܒ ܗܘܒܪ̈ܟܗܘܢ ܕܐܟܡܢ ܕܚܒܫܘ* ܟܠܗ ܠܐܠܗܐ .

v. 343. Ex ܗܘܝܐ, apparebat ܪܐ ...ܗ. — ܠܫܘܒܚܗ *gloriæ ejus*, vel forte rectius : *glorioso huic viro ;* nam sæpe Syri abstracta nomina pro concretis ita ponunt. Vide ܐܬܘܒܝܐ eodem modo adhibitum supra v. 156.

v. 344. ܢܬܠ quod solum in ms. apparebat, putavi fuisse ܢܬܫܠܫܠ a ܫܠ.

v. 346. Duo vocabula seqq. discernere nequivi.

v. 347. Descripsi ܕܕܘܡܐ quod ܕܪܘܡܐ procul dubio legendum sit.

v. 351. Vox ܐܒܐ evanida ferme erat in cod.

v. 352. ܡܩ̈ܕܫܬܐ conjeci ex reliquiis litterarum.

v. 353. ܐܙܕ accepi pro imperativo in specie *katel* a verbo ܙܕ. De rariori hac forma videsis apud Ill. Beelen, *S. Clementis rom. epistolæ binæ de Virginitate*, p. 155, notam 4 et p. 49 ubi eam explicat per

a satana ejusque virtutibus *a recto tramite* dimoveretur. Dispensator fuit thesauro a domino suo præfectus, cui dominus gubernationem tribuit......

Claves cœlorum a Redemptore nostro Simeon accepit, ut cum eis ligaret et cum eis solveret pro sua voluntate; has etiam accepit benedictus pater a Deo, ut omnes prophetas et apostolos laudaret.

Neque *tamen* inter apostolos reponendus et locandus est benedictus pater, sed ob mores suos *præstantes* in dignitatibus universis. Si ergo libuerit, cum amore prosequere et attente considera, videasque.... quam insignis fuerit ipsius gradus.

Applica ergo mentem tuam ad priores et medios, itemque vide posteriores, atque omnes sapientes observa. Vide eorum præstantiam qui Deum coluerunt, attende quoque et vide eos qui satanæ mancipati fuerunt : quam

verbum *venari*, cui notioni similem plane intellexi in præsenti loco.— ܬܩܝܢܐܝܬ in *lexicis* non habetur. Derivatur a rad. ܬܩܶܢ *stetit*, *constitit*, *firmus stetit*; ܬܰܩܶܢ *statuit*, *condidit*. Hinc, cum de actu mentis ܬܩܝܢܐܝܬ ut in præsenti loco adhibetur, significari putem *firmitatem*, *attentionem*, et porro vertendum : *attente*.

v. 354. Vox una erat in cod. prorsus abrasa.

v. 355. ܘܐܬܐ. In cod. solum apparet ܘܐܬ. Porro speciem *katel* verbi ܐܬܐ nuspiam inveni ea notione *adducendi*, *applicandi*, quam ei hoc loco tribuendam censui. Forsitan erronee scripserit librarius ܘܐܬܐ pro forma *aktel* ܐܝܬܐ.

v. 357. In cod. abrasa est littera ܘ in voce ܘܓܫܡܗ?

ܘܡܛܘܪ ܠܘܬ ܘܚܕ* ܠܐܢܫܝܢ ܕܦܓܥܘ ܟܠ ܫܒܝܠܐ.
ܡܢܐ ܡܫܡܫܝܢ ܥ̈ܠܠܐ ܕܦܪܫܝܢ ܠܥܘܠܡܐ ܚܝܠܐ.
ܡܢܐ ܕܡܠܦܢܐ ܒܡܫ̄ܚ̄* ܕܒܪܐ ܠܟܠܗܝܢ ܒܪ̈ܝܬܐ.
ܘܡܢܐ ܫܒܝܢ ܠܘܬ ܩ̈ܕܝܫܐ ܓܒ̈ܝܐ ܘܟܠ ܒܪ̈ܝܬܐ.
ܟܠ ܫܒܝܠܐ ܕܒܗܘܢ ܐܬܝܗܒ ܐܦ ܡܠܟܘܬܗܘܢ.
ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܐܦ ܕܡܠܝܚܐ ܘܡܕܒܪܢܐ.
ܘܡܫܠܡܢܐ ܠܐܚܝܢ ܡܕܒܪܢܐ ܘܡ̈ܬܠܬܢܘܬܐ*.
ܐܝܟ ܠܐܒ̈ܝܠܐ* ܐܦ ܠܒܬܘ̈ܠܐ ܘܠܒܬܘܠܘܬܐ*.
ܘܠܥܢܘ̈ܝܐ ܘܠܡܣ̈ܟܢܐ ܘܠܝܬ̈ܡܐ.
ܐܝܟ ܠܡܫܪ̈ܝܐ ܘܠܡܫ̈ܒܚܢܐ ܘܠܚܒܘ̈ܫܐ
ܐܝܟ ܠܪ̈ܡܫܐ ܘܠܫܠ̈ܝܐ ܐܝܟ ܠܢ̈ܦܝܫܐ.
ܐܝܟ ܠܡܘܠ̈ܕܐ ܐܝܟ ܠܣܓ̈ܝܐ ܐܝܟ ܠܒ̈ܫܝܫܐ.
ܡܬܚܫܒܢܐ ܐܝܟ ܠܒ̈ܥܝܐ ܘܐܝܟ....*.
ܐܝܟ ܠܡ̈ܠܟܐ ܕܡܢܐ ܡܫܡܫܝܢ ܗܠܝܢ* ܕܐܬܩܒܠ.
ܐܦ ܚܙܐ ܒܗܘܢ ܕܟܠܐ.... ܕܠܗܘܢ ܦܟܐ:
ܗܠܝܢ ܒܠܗܘܢ ܕܐܝܬ ܒܕܘܡܝܐ* ܐ̄ܘ ܦܫܝܛܐ.
ܕܐܢܫܐ ܠܝ ܡܬܚܫܒܬܗ ܕܟܢܫܐ ܘܒܡܢܐ ܪܒܐ:
ܕܚܝ ܚܝ ܡܢܗܘܢ ܡܠܟܐ ܓܒܪܐ ܕܢܬܒܬܐ.
ܚܘܒܐ* ܠܗܘܢ ܘܒܗ ܡܬܒܥܐ ܗܘܘ ܟܠܗ ܦܪܘܩܝܢ:
ܘܠܐ ܢܚ̈ܝܢ ܗܘ̈ܝ ܐܝܟ ܩ̈ܕܡܝܗܘܢ ܐܦ ܕܢ̈ܟܦܐ.

v. 358. Vox ܚܕ evanuit.

v. 360. ܡܫ̄ܚ̄ = ܡܫܝܚܐ

v. 364. ܡ̈ܬܠܬܢܘܬܐ exscripseram, quod quid sit ignorans, restitui ܡ̈ܬܠܬܢܘܬܐ

v. 365. ܐܒ̈ܝܠܐ *lugentes* erant religiosi instituti genus. Cfr. B. O. IV,

pulchri sunt justi qui volabunt ante sponsum, ubi is sese mundo manifestabit cum gloria magna, et vicissim quam odibiles sunt omnes iniquitatem et mala operantes cum saṭana, magistro eorum et doctore!

Attende prophetas, apostolos et evangelistas, magistros quoque orthodoxos eorumque doctrinas. Considera lugentes, virgines utriusque sexus et ascetas, monachos et cœnobitas. Vide eos qui seipsos spoliaverunt, pauperes ac mendicantes, item persecutioni obnoxios ac neci, lapidatos, humiles, mansuetos, mites, misericordes et sanctos.... Vide pœnitentes, quam præclari *sint* qui pœnitentiam agunt. Pariter considera eos....

Quos omnes memini coram te, o auditor, ut tibi gradum electi nostri tam sublimem manifestarem; eorum namque singulis levis quædam particula doni prophetici concessa fuit, qua de Salvatore nostro loquerentur; neque

p. 837.—Vocem ܡܠܟ̈ܘܬܐ in plurali sensu accepi, quamquam signum *ribui* absit in cod.

v. 370. Ultima hujus versus vox evanuit.

v. 371. Vocem ܗܠܟܝܢ adscripsi ob vacuum in cod. spatium.

v. 373. Ex ܕܠܟܝܢ... feci ܡܢܕܠܟܝܢ.

v. 376. Supplevi verbum ܡܣܗܕܐ quod spatio, contextui et metro convenit.

ܐܠܐ ܠܐܢ̈ܫܐ ܕܓܒܐ ܡܠܝܐ ܕܢܣܒܐ ܠܗܘܢ܀
ܘܗܢܐ ܓܒܝܐ ܢܓܒ ܐܢܫ̈ܝ ܐܝܟ ܕܒܣܝܡܘܬܐ.
ܡܢܝܢܐ ܠܗܘܢܗ ܠܟܠܗܝܢ ܒܙ̈ܒܢܬܐ* ܘܡܟܣܝܢ ܠܟܠܗܝܢ.
ܦܓܠܗ ܒܐܦܝ̈ ܕܒܓܢܙ* ܗܢܐ ܡܢ ܗܘ ܓܒܐ
ܕܠܗܒܬܐ. ܕܚܝܬ* ܐܙ̈ܠܐ ܘܟܠ ܚ̈ܝܘܬܐ.
ܕܗܠܝܢ ܡܠܟ̈ܐ ܕܝ ܠܐ ܫܘܝܘ ܡܢܟ ܕܐܦܝܢܘ.
ܘܗܢܐ ܐܦܐ ܘܝܗܒ ܐܢܫ̈ܝ ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗܘܢ:
ܟܕ ܟܝ ܡܫܒܚ ܟܠ ܘܡܢ ܗܘ ܓܒܐ ܕܡܠܟܘܬܐ.
ܘܝܗܒ ܥܡܐ ܕܦܐܐ ܗܟܢܐ ܒܝܬܐ ܐܦ ܠܡܟܢܐ:
ܘܡܠܟܐ ܙ̈ܐܐ ܡܢ ܒܪ ܦܠܓܐ ܕܢܥܒܐ ܠܗ.
ܘܪ̈ܓܠܐ ܡܫܚܐ ܠܒܢ̈ܝܢܐ ܐܘܪܚܐ ܕܫ̈ܒܐ.
ܘܗܟܝܠ ܐܟܢ ܕܙܐ ܗܘܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܓ̈ܒܝܢ ܡܠܟܐ.
ܘܠܗ ܠܫܒܪܬܐ ܦܓܪܐ ܗܘܐ ܠܗ ܒܥܠܐ ܪܡܐ:
ܘܠܗ ܠܫܒܪܬܐ ܒܠܒܘܫ ܐܦܪܐ ܫܒܐ ܙܗܝܐ.
ܐܠܐ ܠܒܠܗ ܢܓܒܐ ܒܠܫ ܗܘ ܥ̈ܠܡܝܐ.
ܘܒܒܪ̈ܘܐ ܘܒܡܫܒܚܢܐ* ܘܒܩ̈ܠܝܠܢܐ.
ܐܝܬܘܗܝ ܕܪ̈ܓܫܗ ܕܠܡܢܗܘܢ ܐܒܪܐ ܠܠܬ̈ܡܝܬܐ.
ܘܒܬܘܠܐ ܠܘܬ ܘܒܬܘܠܬܐ ܒܬ̈ܠ ܡܡܟܐ*.
ܐܦ ܒܓܡܝ̈ܪܐ ܘܒܐܬ̈ܗܬܐ ܐܦ ܒܬ̈ܘܒܪܘܗܝ*
ܝܗܒ ܗܘܐ ܐܝܟ ܒܒܠܗܘܢ ܕܝܠܗ ܡܦܬܟܠ.

v. 380. ܒܙ̈ܒܢܬܐ pro vacuo spatio supplevi.

v. 381. ܕܒܓܢܙ ex solis ductibus ܢܙ perfeci, quod sinebant sensus et metrum.

v. 382. In ܕܚܝܬ solum apparebant litteræ seqq. ܚܝܬ.

v. 393. Scripseram ܘܒܡܫܒܚܢܐ. Error manifestus pro ܘܒܡܫܒܚ̈ܢܐ.

vero *omnibus* aperta erant verba prophetarum, sed iis tantum hominibus quibus ea Dominus manifestare voluit. Hic vero electus ea declaravit veluti in *lumine* solis, lucem suam mundo manifestans eumque exhilarans. Quis dicat hunc fuisse prophetarum cœtui inferiorem qui mysteria vidit et abscondita quæque? ea scilicet enarrarunt ipsi *prophetæ*, quamquam interim ea quæ loquebantur non exponerent; at vero advenit is eaque prout essent exposuit.

Age vero, apostolorum cœtum considera, tam purum et serenum, simplicem ac innocentem, mysteria ediscens a filio *summi* regis cui adhæserat, atque aperte hominibus edocens salutis viam; sed ita quoque pater noster ea via incessit qua regis operarii; ipse enim evangelium præclara voce prædicavit; neque modo evangelium prædicavit senex illustris, sed et universum apostolorum ordinem præconiis celebravit, atque inter prædicatores, evangelistas et doctores, gradus ejus constituendus est, qui cum iis futura prænunciavit.

Pariter inter virginitatis cultores et cultrices, inter perfectos et patres, moribus suis intelligi merebatur pater noster. Etenim, sicut isti, ita ipse domino servivit in

v. 395. Post ܒܢܬ reperitur in cod. lacuna, pro qua vocem ܩܝܡܐ reponere non hæsitavi. Est enim ܒܢ̈ܬ ܩܝܡܐ *filiæ fœderis* usitata apud Syros expressio, qua virgines Deo sacras denotant. Cf. Beelen, *op. cit.* p. 174.

v. 396. Hujus vocis priora elementa hæcce videbantur ܡܪܘ, unde feci ܡܪܘܡܪܘܗܝ

ܕܐܒܘܗܝ ܫܡܝܪ ܘܒܥܐ ܟܠ ܡܪܢܗ ܒܟܠܗ ܥܒܕܐ ܀

ܘܡܬܠܡܕܘܬܐ ܕܪܒܢ ܕܡܠܟܘܢ ܐܬܠܝܗ ܗܘܬ ܫܡܝܪ.

ܘܕܡܠܟܗ ܕܫܡܝܐ ܠܗ ܠܡܠܒܫܗ ܘܠܡܩܢܝܘܬܐ ܀

ܢܘܪܐ ܥܠܝܐ ܒܒܣܝܡ ܗܘܐ ܫܡܝܐ ܠܟܠ ܫܘܒܚܗܘܢ.

ܘܒܗ ܐܬܕܡܝܘ* ܐܦ ܫܡܝܐ ܕܥܠܝܢ* ܫܡܝܐ ܀

ܠܛܘܒܐ ܥܒܕܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ. ܘܕܝܬܝܪܘܬܐ.

ܘܡܣܟܢܘܬܐ ܕܥܘܬܪܐ ܦܬܐ ܠܡܣܟܢܐ ܠܗ ܀

ܘܕܘܡܝܢܘܬܐ ܕܡܢ ܫܡܝܐ ܫܩܝܠ ܡܘܗܒܬܐ.

ܘܡܝܬܪܐ ܕܟܠܗܘܢ ܡܠܬܐ ܡܪܢܗ ܐܡܪ ܕܒܐܝܬܘܗܝ ܀

ܠܗܠܝܢ ܠܟܠܗܝܢ ܘܫܡܝܐ ܥܒܕ ܡܢ ܗܠܝܢ.

ܐܝܬ ܗܘܐ ܡܢܗ ܘܒܟܣܝܬܗ ܘܒܓܠܝܬܗ* ܀

ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܡܢܗ ܕܗܘܐ ܕܒܗ ܠܗ ܪܘܚܐ ܕܒܝܬܗ.

ܕܢܗܘܐ ܗܘܐ ܗܘ ܥܠܬ ܐܬܐ ܕܟܠ ܠܥܒܕܬܐ ܀

ܘܐܬܐ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܘܐܬܐ ܠܟܠ ܡܥܒܕܗ.

ܫܦܝܪܬܐ ܕܢܩܒܝܢ ܠܗܠܝܢ ܟܠ ܡܠܬܐ ܗܠܝܢ* ܀

ܘܡܠܐ ܫܡܝܐ ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܟܠ ܡܫܡܫܢܐ*.

ܕܡܢܗܘܢ ܐܝܟܐ ܠܡܐ ܡܫܡܫܢܘܬܗ ܕܫܡܝܐ ܀

. . . .

ܐܝܟܐ ܗܘܐ ܗܢ ܕܢܘܪܐ ܡܢ ܡܢܝܢܗܘܢ*.

ܒܟܠ ܕܡܢܗ ܕܢܘܪܐ ܕܢܦܩ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܀

v. 402. Verbum ܐܬܕܡܝ, ubi construitur cum ܒ est *imitari quempiam;* et cum seq. ܠ est *similis fieri, assimilari.* Cfr. Ill. Beelen, *Clementis Romani epistolæ binæ de virginitate* ed. 4° p. 140. — Vocem ܕܥܠܝܢ ex meo addidi ad supplendam vocem evanidam.

v. 408. ܘܒܟܣܝܬܗ ܘܒܓܠܝܬܗ proprie = *et in abditis suis et in publicis suis.*

corde bono, et virtus qua ii præstabant, etiam ipsi facta est propria, qui sanctus *exstitit* et sibimet et *aliis* multis; fiebat *namque* electus noster omnibus eum contemplantibus exemplar optimum, quem imitati sunt multi ut salutem consequerentur.

In gradu austero voluntariæ exinanitionis, abstinentiæ, mansuetudinis quæ sese percutienti præbet maxillam, persecutionis domesticorum veritatem odientium, ac necis quotidianæ propter Dominum, uti scriptum est, in iis *inquam* omnibus, imo et iis multo majoribus partem ipse habuit, cum affectu interno, tum publicis moribus.

Præterea a Spiritu qui ipsum elegerat id sibi concessum habebat, ut foret cithara omnigena melodia resonans, utque Spiritus sanctus descendens ipsius oblationi obumbraret, et labia ejus emitterent cantica suavia, sonos jucundos, omnigenas psalmodias, quibus ecclesia Unigeniti sponsa gaudio afficeretur . . . .

. . . .

Gaudeat cœtus prophetarum dum eorum lectiones fiunt, in die commemorationis senis qui eorum visiones exposuit.

v. 412 librarii aut alterius glossema inde facile deprehenditur, quod syllabæ plures præter numerum debitum abundent.

v. 413. In cod. exstat ܫܒܝܚܠܐ

v. 414 sequuntur versus forsitan 6 aut 8, quorum texturam et sensum ex paucis quibusdam vocibus reliquis eruere non potui.

v. 415. Legi ܩܪ̈ܝܢܝܗܘܢ ex seqq. ductibus ܩܪ̈...ܗܘܢ

ܐܚܝܕ ܝܘܪܐ ܗܘ ܕܫܠܝܚܐ ܕܒܪ ܪܥܝܢܗܘܢ*
ܗܘ ܡܟܪܙܢ*.... ܒܗܝܡܢܘܬܐ.
ܠܚܕܐ ܛܘܪܐ* ܕܡܣܒܪܢܐ ܘܕܒܪܘܢܐ.
ܘܕܡܠܟܘܬܐ ܐܬܓܠܝܬ ܗܘܬ* ܒܗܢܐ ܗܘܐ ܫܘܡܐ.
ܕܒܗ ܡܬܬܪܓܡ ܐܦ ܡܬܦܫܩ ܐܦܐ ܒܪܝܫܐ.
ܐܒܗܬܐ ܕܢܒܝܐ ܒܡܫܝܚܘܬܗ ܘܡܠܟܘܬܗ.
ܠܗܘܢ ܡܘܕܝܢ ܡܫܡܗܐ ܟܠܗ ܟܢܘܫܬܐ.
ܘܬܘܠܐ ܐܘܒ ܘܒܘܬܠܐ ܟܠܗ ܡܝܘܕܥܐ.
ܘܐܝܠܦܢܐ ܠܢܦܫܐ ܕܪܘܚܐ ܘܒܗܢܐ ܘܡܬܦܫܩܢܐ.
ܘܕܒܪܘܝܐ ܘܕܡܬܬܪܝܢܐ ܘܕܡܬܩܡܢܐ:
ܘܕܕܝܢܐ ܘܕܡܟܬܒܐ ܘܡܬܦܫܩܢܐ.
ܘܐܒܗܬܐ ܐܘܟ ܐܦ ܕܪܘܚܢܐ ܐܦ ܕܪܘܚܢܝܐ.
ܐܦ ܕܒܬܘܠܐ. ܐܦ ܕܡܫܒܚܐ ܕܡܠܬܐ ܡܢܝ.
ܕܡܠܬܐ ܫܒܪܐ ܕܚܣܬ ܡܬܝܬܐ* ܫܒܘ ܡܬܝܢܐ.
ܒܠܗܘܢ ܐܘܪܚܐ ܕܡܫܝܚܐ ܠܚܝܘܗܝ ܡܘܕܝܢ.
ܒܗܘ ܡܠܟܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܐܬܓܠܝ ܡܫܝܚܐ.
ܒܠܗܘܢ ܢܒܝܐ ܕܐܡܪ ܒܗ ܒܒܪܬܐ ܠܚܝܘܗܝ ܡܘܕܝܢ.
ܒܗܘ ܕܐܪܪܒ ܠܗܘܢ ܗܒܐ ܕܚܝܐ ܘܟܒܫ ܐܢܘܢ.
ܦܬܝܚ ܒܫܠܝ ܐܘ ܫܩܘܠܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ*.

v. 417. Transscripseram ܕܒܪ ܪܥܝܢܗܘܢ de hac tamen lectione valde dubitans. Porro edendum censui ut feci, quod sic metro et sensui fieret satis; atque *filium sententiæ apostolorum* intelligo *eorum mente animatum, discipulum*.

v. 418. Duæ voces post ܡܟܪܙܢ pæne sunt abrasæ; nonnisi posterioris ductus ultimi ܚܒ adhuc apparebant.

v. 419. Quid per *montem evangelistarum* sibi velit Georgius non

Gaudeat cœtus apostolorum quod eorum socius atque discipulus cum fide celebretur.... Gaudeat mons evangelistarum et prædicatorum, necnon doctorum orthodoxorum in die hac, qua benedictus pater exaltatur celebraturque pro sanctitatis et virtutis suæ merito.

Exultent hodie monachi et ascetæ, utriusque sexus virgines et juvenes, castus justorum chorus, sacerdotum quoque et diaconorum, lectorum et psalmistarum, interpretum et cœnobitarum, mansuetorum et misericordium, flentium pariter et persecutionem patientium, lapidatorum et occisorum, eorum denique qui sese propter dominum nostrum abjectioni voverunt, quique ob spem resurrectionis mortuorum facultates oderunt.

Cuncti cœlitum chori gaudeant hodie de doctore illo orthodoxo. Omnes ecclesiæ ordines gaudeant hodie in eo qui ipsos potus vivifici affluxu refocillavit.

Igitur et nos, auditores fideles, agite, de eo in die festi-

plane intelligo. Forse per *montem* metaphorice notatur *cœtus sublimis*.

v. 420. ܫܡ̄ abbreviatio est pro ܫܡܘܥܐ. Cfr. infra v. 444.

v. 430. ܕܚܝܐ ܕܡܝ̈ܬܐ proprie = *vitæ mortuorum*. Ast hic notat *resurrectionem* ut 1 Cor. XV, 12, in versione *peshito*.

v. 435. ܫܡ̈ܘܥܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ proprie *auditores fidei*, hic *auditores fideles*. Amant Semitæ abstracta nomina substantiva illic ponere, ubi nos adjectiva qualitatis adhibere solemus.

ܠܘ ܢܫܝܐ ܗܘ ܒܡܘܬ ܠܒܝܬܐܒܘܗ ܡܢ ܐܦܪܝܡܝܢ :
ܥܒܪܝܐ ܕܚܝܝ ܠܒܐܪܐ ܒܥܘܒܕܐ ܕܟܠ ܒܥܘܬܐ .
ܚܝܐ ܠܠܝܠܝ ܘܢܛܪ ܡܠܝܘܗܝ ܥܠ ܢܦܫܐ .
ܡܢ ܠܬܚܘܡܘܗܝ ܡܠܝܘܗܝ ܕܠܝܠܝܐ ܕܚܬܝܪܝܢ ܡܢ .
ܘܠܦܬܚܝܢ ܠܗ ܦܪܫܐ ܕܡܠܟܝ* ܐܝܟ ܚܒܝܒܝ .
ܡܢ ܠܬܓܪܝ ܟܠܝܠܐ ܕܫܢܬܐ* ܘܒܛܝܒܘܬܟܝ .
ܕܡܢ ܢܬܬܟܪܗܘܢ ܘܒܥܕܥܕܬܝ ܟܠ ܕܫܒܝܚܝܢ .
ܡܢ ܡܢܐ ܟܠ ܢܦܠܓ ܫܡܫܐ ܒܠܠܒܐ ܘܠܗ .
ܘܐܚܪܐ ܠܟܕܝ ܘܐܬܡܢܝܢ ܗܘ ܒܥܠܡܠܝܢ .
ܠܗܘ ܕܒܣܘܒܗ ܫܒܝܩ ܠܬܠܬܐ ܒܝܬ ܡܘܫܝܗ .
ܕܡܠܬܟܗܘܢ ܦܠܐ ܙܘܓܐ ܥܠ ܚܛܝܬܐ .
ܘܚܠܝ ܡܢܝ ܡܥܫܫܢܝܢ ܠܝ ܒܪܘܚܗ .
ܕܐܒܘܝ ܐܗܘܐ ܡܠܐ ܠܡܫܘܬܐ ܡܥܒܕܝܢ ܫܘܫܐ .
ܐܒܪܐ ܡܠܝ ܐܝܢܐ ܕܙܘܓܐ ܘܕܥܒܬܐ .
ܘܟܠ ܣܘܪܬܐ* ܥܠ ܒܝܬ ܙܘܓܝ ܒܣܦ

. . . .

ܘܐܒܢܐ ܐܠܘ ܡܢܣܟܢܘܬܐ ܕܣܒܝܢܐ ܠܝ .
ܗܘ ܡܢܐ ܡܡܠܐ ܘܒܝܫܘܬܐ* ܡܝܫܝܬܐ .
ܘܢܛܪ ܠܒܘܢܐ ܘܠܡܠܡܥܢܐ ܕܒܗܝܢ ܠܡܠܪܝܢ .
ܐܦ ܠܡܫܡܥܐ ܘܡܝܒܪܢܐ ܘܪܡܫܐ ܕܠܝܠܐ .

v. 440. Ex eo vocabulo quod scripsi ܕܡܠܟܝ non nisi ܠܟܝ.. distincte apparebat.

v. 441. ܟܠܝܠܐ ܕܫܢܬܐ *corona anni*. Cfr. ps. 65 v. 11 : ܒܪܟ ܟܠܝܠܐ ܕܫܢܬܐ ܒܛܝܒܘܬܟ — Cfr. etiam *anaphora S. Jacobi sarug.* inter *Liturgg.*

vitatis ejus gaudeamus, dicentes: Domine *Deus* qui exhilaras justos omnium benedictionum fluctibus, exhilara ecclesiam tuam et serva filios ejus a nocentibus. In te benedicantur ecclesiæ filii qui in te gloriantur, eisque pax tua donetur juxta promissionem tuam.

In te et per clementiam tuam benedicatur anni circulus, ut per te et per donum tuum protegantur omnes *auxilio* egentes. Per te, omnium Domine! regnet pax in mundo universo, ut grex tuus feliciter vitam degens, ejus gloriam jugiter decantet qui terram in amore suo per sanctos suos visitavit, et propter illos indignationem suam cohibet a peccatoribus.

Nos itaque, Domine noster, per orationes inclyti patris nostri sancti Jacobi, gratiis cumulati, te deprecamur ut transferas a nobis tempora iracundiæ et pressurarum, atque cuncta prospera ex thesauro tuo benigne *concedas* . .

. . . . , ...

et miserationem tibi placentem ipsis suppedita.

Da, Domine, pacem etiam in sanctis cœnobiis, et serva sacerdotes et diaconos qui in hisce commorantur; item præsules, duces et capita ecclesiæ a noxiis et adversis

orientt. tom. II, p. 362: « benedic coronæ anni per gratiam tuam. » quæ verba putem syriace eadem in cod. extare quæ in ps. leguntur.

v. 450. ܚܕܘ̈ܬܐ proprie *gaudia;* sed ponitur hic per metonymiam effectus pro causa, nempe *gaudia* pro *felicitate.* — Post hunc versum, quinque lineæ e cod. penitus evanuerunt.

v. 452. Lego ܘܒܚܕܘ̈ܬܐ ex vestigiis hisce: ܘܒܚ ̈ܕ ܬܐ

ܢܢܛܪ ܡܪܥܝܬܐ ܡܢ ܢܟܝܠܐ ܘܡܢ ܚܫܘܟܐ.
ܘܠܓܝܣ ܡܠܟܗ ܕܐܪ̈ܥܐ ܕܦܠܚܝܢ ܠܟܠ ܒܚܝܠܗ.
ܕܢ̈ܒܝܐ ܘܡܠܟܐ ܒܪ ܐܠܗܐ ܡܫܝܚܗ ܣܝܡܐ:
ܘܒܗܬ ܐܦ̈ܝܗܘܢ ܐܝܟܠܐ* ܡܫܒܚܐ ܕܠܒܪܘܬܗ.
ܐܦ ܠܢܟܝܠܘܬܗ ܒܡܠ̈ܝܐ ܕܟܘܫܠܐ ܘܡ̈ܠܐ ܒܪ̈ܝܫܐ:
ܘܠܐܡܬܢܘܬܗ ܠܟܠܗ ܡܠܟܐ ܒܥܝܪܐ ܘܕܡܐ.
ܕܢܦܩܐ ܒܠܡܘܢ ܡܢ ܦܬܘܪܗ ܕܒܪ ܐܠܗܐ:
ܟܕ ܠܢܩܘܦ ܗܫܐ ܐܢܫ ܢܨܝܚ ܐܟܠܬܐ.
ܫܒܐ ܠܢܫܐ ܘܪܡܐ ܡܥܒܪܐ ܡܟܢܫ ܣܟܠܐ:
ܡܐܢܐ ܢܫܡܐ ܘܠܫܐ ܕܪܘܚܐ ܘܪܟܒܐ ܪܒܐ.
ܘܠܬܢܝܢ ܠܗ ܕܟܠܡܐܬܐ ܡܢ ܐܦܪܝܡܝܢ
ܒܐ ܠܝ ܐܢܝܢ ܫܠܘܪ ܡܪܥܝܬܐ* ܕܠܝ ܐܬܟܠܐ
ܡܢ ܗܘ ܕܕܒܪ ܠܥܡܗ ܣܠܡܗ̇* ܟܠܐ ܪܥܐ ܒܫܐ:
ܕܗܐ ܡܥܝܫܐ ܠܝ ܕܬܗܢܢ ܠܗ ܒܠܐ ܒܘܝܢܐ.
ܡܢ ܒܥܠ ܒܝ̈ܐ* ܕܫܘܫܐ* ܒܐܬܪܘܢ ܐܘ ܠܒܝܫܐ:
ܒܪܘܢ ܢܩܡܬܐ ܠܐܡܠܝܢ ܕܐܒܘ ܠܝܬܡܐ.
ܒܡܠܝܬܬܐ ܕܪܘܚܐ ܕܚܕ* ܠܟܝܢܢ ܣܝܡܐ:
ܘܬܘܒ ܦܪܐ ܠܗܘܢ ܒܠܐ ܬܐܠܗܘܢ ܥܡܝ̈ܬܐ.
ܕܗܘܝܢ ܐܘܪܟ ܕܬܬܠܐ* ܐܚܝܢ ܠܐܡܠܐ ܕܫܒܝܩ:
ܠܐܡܠܐ ܕܒܪܝܗ ܗܒܟ ܣܓܠܢܐ ܐܦ ܐܫܡܬܐ.

v. 458. Vox ܐܝܟܠܗ in cod. adeo detrita erat, ut eam non tam legere quam potius ex sensu conjicere debuerim.

v. 466. ܡܪܥܝܬܐ *grex* hic ponitur, ut sæpe alibi, pro *ecclesia* et quidem pro *christianorum cœtu episcopo commisso.*

v. 467. ܣܠܡܗ in cod. pro ܣܠܡܗ̇. Nempe punctum diacriticum

Dominus præservet, atque ab ea (*ecclesia*) lupos arceat, qui moliuntur ovium perniciem, quas filius Dei sanguine suo pretioso acquisivit, quasque illorum manibus commendatas dedit ut eas gubernent, pascuis magnificis ac benedictis aquis reficiant, sponsam regis lactando corpore et sanguine quæ e mensa filii Dei quotidie sumuntur.

Venite, accedamus nunc, fratres mei, ad athletam, senem castum, et caput venerandum, pium Jacobum, vas electum, templum Spiritus sancti et pastorem magnum; ipsumque instanter supplicemur dicentes : veni, pater noster, visita gregem tibi ab eo commissum qui semetipsum pro eo obtulit in vertice ligni; ecce enim te deprecatur ut ipsi cunctas benedictiones impertiaris ex thesauro manibus tuis, inclyte, commisso.

Retribue bona eis qui sanctum tuum corpus psalmodiis Spiritus sancti veneratum venerunt, et redde illis omnes rectas petitiones eorum; sic enim te decet, pater noster, omnibus egentibus tribuere.

Infirmis da valetudinem et sanationem; confractis adhibe

affixi pronominis aut a librario omissum, ut omitti poterat, aut in cod. deletum fuerit.

v. 469. Ex vacuo spatio post litt. ܠ conjeci ܠܐ ܕܡܗܝܡܢܐ

v. 471. ܕܡܘܕ̈ = ܕܡܘܕܬܐ

v. 473. ܕܠܠܟ ex vestigiis conjeci.

ܘܐܝܟܢܐ ܕܬܡܝܢ ܒܪܘܚܗܘܢ ܦܐܪܐ* ܡܢ ܦܘܪܥܢܗ :
ܐܝܟܢܐ ܕܡܠܟܐ ܗܘ ܡܘܬܐ ܐܦ ܠܥܡܡܐ ..

. . . .

. . . .

ܡܛܠ ܐܘ̄ ܐܚܝ ܒܢܝ ܟܢܘܫܬܐ ܐܡܪ ܪܒ ܫܡܝܐ
ܡܢܝ ܡܛܘܠ ܟܠ ܕܐܬܪܓܝ ܘܡܬܟܪܒܗܘܢ ܘܡܬܚܫܒܢܘܬܗ .
ܡܛܠ ܕܐܚܝܗܘܢ ܒܡܘܬܐ ܗܘܪܐ ܘܫܒܪ ܐܠܝ .
ܕܠܐ ܠܐ̈ܢܫܝܢ ܡܢ ܫܘܠܛܢܐ ܘܡܫܬܒܚܢܘܬܗ .
ܕܐܝܟ ܕܙܪܥܐ ܕܦܐܪܐ ܒܪܘܚܐ ܕܟܠ ܚܝ̈ܘܬܐ .
ܙܪܥܐ ܦܠܗܝܪܐ* ܐܝܟ ܒܪܘܚܐ ܕܚܝܠܘܬܐ :
ܘܐܝܟܐ ܕܡܬܒܥܐ ܡܟܡܢ ܐܪܝܐ ܒܝܬ ܪܥܘܬܐ.*
ܡܟܡܢ ܬܟܠܘܬܐ ܟܠ ܣܟܠܐ ܕܠܒܝܢ ܐܠܝ .
ܘܐܝܟܐ ܕܚܙܐ ܐܠܦܐ ܒܡܫܘܬܐ ܐܦ ܬܡܝܗܬܐ .
ܙܪܥ* ܒܫܘܗܝ ܘܢܦܩ ܠܒܫܘܗܝ ܘܡܪܝܪܬܗ .
ܘܐܝܟܐ ܕܚܙܐ ܒܬܘܠܐ ܘܒܟܝܐ ܟܠܗ ܡܪ̈ܝܪܐ .
ܦܟܐ ܕܠܒܫܐ ܠܐܝܟܐ ܪ̈ܟܝܢ ܣܘ̈ܦܝܗܘܢ .
ܘܫܬܒ ܢܛܪ ܒܬܫܒܘܚܬܐ ܕܠܒܫ ܐܠܝ .
ܡܢ ܢܘܟܪܝܘܬܗܘܢ ܐܠܗ ܕܝܠܕܐ ܕܢܛܪ ܠܟܠܗܘܢ .

v. 475. ܦܐܪܐ participium hoc loco *conjunctivi* vim præ se fert; neque ideo, ut a grammaticis nonnullis fieri statuitur, particula ܕ præcedit. Cfr. Uhlemann § 64. 3. A. a.

v. 476. Sequitur spatium septem aut octo linearum, quæ legi non possunt.

v. 482. Forse legendum ܢܗܡܐ *rugiens*, ut II Petri V, 8. Sed si, ut

curam, ut a morbo suo resurgant; tribulatis consolationem et fiduciam tribue. . . . .

. . . . , ...

Surge fortiter, o pater noster, sicuti princeps; Dominus tuus tibi dedit ut oves suas et agnos pasceres. Ante faciem eorum consistas veluti murus, eosque protegas ne a satana et potentiis ejus diripiantur; quia, sicut omnium animantium sanguinem inhiat lupus, ita etiam ille rugiens sitit hominum sanguinem; ubicumque autem vel minimam per *morum* dissolutionem opportunitatem reperit, pugnam adversus debiles excitat ad eos perdendos.

Sic ubi videt homines simplices et innocentes, insidias suas struit, ac laqueos et retia sua abscondite ponit; atque ubi virgines videt, castos et sanctos, indagare nititur quonam cogitationes eorum inclinent, sedetque sedulo observans, ut eas per manifestationes suas ediscat, ut queat eis bellum indicere.

dubitans scripseram, legatur ܡܗܕܪܐ ab ܗܕܪ *direxit, duxit,* tunc significatio proxima *circumeundi* huic voci erit adscribenda.

v. 483. In ܪܦܝܘܬܐ littera ܦ haud amplius manifesto comparebat. — Porro hæc vox sensu ethico notat *pigritiam, negligentiam, remissionem animi* qualis cernitur in iis qui moribus sunt dissoluti. Cfr. Ill. Beelen, *S. Clementis epistt. binæ de Virg.* p. 203.

v. 486. Ex sola littera ܢ per conjecturam effeci ܢܐܕ

ܘܗܘܐ ܡܠܝ ܗܘܪܐ ܚܕܪ ܒܝܬܐ ܥܕܬܐ ܠܥܠܡܝܢ .
ܕܥܒܝܕ ܡܠܟܐ* ܒܟܠ ܐܬܩܢܡܢ ܒܝܕܥܬܗ .
ܘܐܝܟܐ ܕܫܪܐ ܡܟܝܟܘܬܐ ܥܡܪ ܬܘܕܝܬܐ .
ܘܐܝܟܐ ܕܫܪܐ ܬܡܝܡܘܬܐ ܠܟܠ ܐܦ ܡܫܡܫ .
ܘܐܝܟܐ ܕܫܪܐ ܡܣܟܢܘܬܐ ܥܡܪ ܓܠܘܬܐ*.
ܘܐܝܟܐ ܕܫܪܐ ܐܓܒܢܘܬܐ ܦܠܛ ܡܢܗ .
ܘܐܝܟܐ ܕܫܪܐ ܦܚܕܐ ܘܙܗܝܐ ܘܠܐܡܝܪܘܬܐ .
ܒܝܬ ܕܢܫܬܬ ܒܗܝܢ ܡܬܪܥܠܬܐ ܐܝܟ ܕܠܟܝ .
ܘܐܝܟܐ ܕܫܪܐ ܡܬܪܣܝܢܘܬܐ ܘܬܒܥܬ ܠܟܐ*.
ܒܢܪܐ ܕܠܙܪܘܩ ܫܡܝܪܘܬܐ ܒܗ ܬܪܟܝܬܐ :
ܘܐܝܟܐ ܕܫܪܐ* ܕܒܝܬ ܠܟܐ ܘܒܝܬܝܘܬܐ
ܦܪܐ ....ܗ* ܠܟܠ ܕܒܝܬܐ ܐܠܗܘ ܡܫܒܚ .
ܘܐܝܟܐ ܕܫܪܐ ܫܠܡܐ ܫܡܝܐ ܕܠܝܬ ܒܗ ܡܘܡܐ .
ܫܪܝ ܕܠܝܬ ܠܐܝܠܐ ܕܦܘܡܗ ܐܦ ܒܠܥܠ .
ܘܐܝܟܐ ܕܫܪܐ ܐܠܗܐ ܕܪܘܚ ܗܘܐ ܡܬܠܠ ܡܢܗ .
ܦܪܐ ܠܒܝܬܐ ܕܐܘܒ ܢܘܚܒ ܠܗ ܐܠܗܘ ܕܡܫܒܚ .
ܕܒܝܬ ܗܕܐ ܦܪܐܬܐ ܐܢܫܐ ܠܥܘܠ ܚܒܪܐ .
ܘܠܐܓܪܐ ܐܠܗܝ ܡܢ ܒܘܪܟܬܐ ܕܠܐܒܪ ܠܗܘܢ .

v. 492. Ex voce ܡܠܟܐ, si in cod. exstitit, non amplius apparebat nisi dubium ܡܠ et ܟ̣ cum puncto inferius posito. Ex quo puncto conclusi legendum esse ܡܶܠܟ݂ܳܐ *consilium*, non autem ܡܰܠܟܳܐ rex. Cfr. nota p. 44. — Porro ܥܒܕ̈ܝ ܡܠܟܐ sint *servi consilii*, *ii qui consiliis obsequuntur*, *qui consulto agunt*, *prudentes*; cujus tamen significationis proprium exemplum non vidi; conferri potest illud *Marc. XV*, 1 : ܘܡܚܕܐ ܨܦܪܐ ܥܒܕܘ ܡܠܟܐ *et confestim mane consilium fecerunt.*

Ecce vero jam nequam prælium commisit cum ipsis prudentibus, *adhibendo* omnimodos astutiæ dolos : ubi videt *animi* demissionem, ingerit superbiam; ubi videt innocentiam, nocet quando potest; ubi videt paupertatem, molitur flagitia; ubi videt luctum, ab eo exhorrescit; ubi famem, sitim et abstinentiam deprehendit, tunc cibo et potu allicere solet; ubi videt miserationem et benignitatem, tum menti parsimoniam insinuat; ubi puritatem cordis et sanctitatem observat, injicit.... adversus puritatem quoad potest.

Ubi pacem serenam et immaculatam videt, eum qui vel parumper negligens est perturbare conatur.

Ubi vero deprehendit aliquem propter Dominum vexari, insidiosus quærit unde ipsi quoad fieri potest *vexationem* augeat, quia per hoc homines ad desperationem adducit, eosque mercede ipsis reposita frustratur.

v. 495. ܟܠܘܒܘܬܐ in *lexicis* desideratur; reperitur autem hæc vox *opp. S. Ephræmi*, III, 127, a. ܟܠܘܒܘܬܐ ܕܒܓܘܗ ܕܥܟܬ ܗܪܟܐ ܫܒܩܬ ܫܠܗܒܝܬܗ « Impudentia et contumacia alibi exstincta, apud nos flammam extulit, » uti libere vertit St. Ev. Assemanus; litteraliter equidem redderem : « perversitas, quæ illic exstincta est, hic flammam suam vehementer exeruit. »

v. 499. ܟܫܝܪܐ ܢܦܫܬܐ = εὐθυμία.

v. 501. ܕܫܡܝܐ e cod. prorsus evanuit.

v. 502. Vox una abrasa est in cod.

ܘܐܡܪܐ ܕܕܝܪܐ ܐܝܟ ܕܡܬܦܫܩܢ ܡܠܝܠܐ ܩܫܝܠܐ.
ܠܐ ܡܬܬܘܟ ܦܪܘܩ ܠܥܠܡܝܢ ܙܡܝܘܗܝ ܒܫܬܐܣܝܢ ܠܗ.
ܘܐܡܪܐ ܕܕܝܪܐ ܠܟܪܘܙܐ ܕܚܝܬܐ ܕܫܥܒܕܘܬܐ.
ܐܝܢܘ ܕܡܬܚܒܫ ܒܟܠܐ ܒܗ ܢܛܘܪܐ ܗܘ ܡܪܕܢܐ*.
ܘܐܡܪܐ ܕܕܝܪܐ ܚܒܝܒܐ ܕܥܡܐ ܒܫܠܝܡܘܬܐ.
ܐܟܐ ܕܢܪܥܐ ܚܪܒܐ ܘܦܬܓܡܐ ܘܟܠܐ ܒܥܝܬܐ:
ܘܐܡܪܐ ܕܕܝܪܐ ܐܝܟ ܕܒܫܬܠܐ ܠܗ ܢܥܒܐ ܫܩܘܗ*.
ܩܘܡ* ܦܫܝܢ ܙܠܐ ܡܘܕܥܬܗ ܕܢܦܠܐ ܒܗܘܢ.
ܘܥܒܕܐ ܐܫܝ ܒܐܡܪ ܠܟܠܗ ܕܒܟܠܟܢ*.
ܕܠܐ ܐܝܟ ܦܐܬ* ܟܠܐ ܢܬܬܕܟܐ ܘܡܬܒܪܟܬܗ.
ܡܥܡܠܐ ܒܟܠܢ ܡܢ ܕܢܥܠܐ ܟܠܐ ܫܬܠܐ.
ܘܟܠܗܘܢ ܐܝܟ ܟܘܢ ܠܬܡܪܢ ܠܬܪܘܫ ܒܗ.
ܘܢܒܥܐ ܡܢܗ ܒܬܟܘܬܐ ܡܢ ܐܦܪܝܡܢ.
ܦܓܘܠ ܢܥܡܝܢ ܐܒܐ ܒܪܡܟܐ ܗܢ ܕܦܓܠܬܗ.
ܒܬܟܘܬܐ ܘܒܬܒܫܬܐ ܠܘܬ ܐܠܗܐ.
ܗܝ ܬܝܬܐ ܠܝ ܚܢܢܐ ܘܩܫܒܐ ܘܫܘܒܚܐ ܚܘܒܐ.
ܡܢ ܙܡܢ ܡܢܪܝ ܕܦܩܚ ܢܥܠܬܗ ܘܦܥܠܐ ܗܘ ܠܝ.
ܘܠܐ ܡܢܐ ܚܪܐ ܠܟܠܐ ܗܐܬܐ ܗܥܢܬܐ.
ܦܓܘܠ ܡܥܡܝܢ ܘܓܢܝ ܟܠܐ ܕܐܬܒܟܬ ܠܝ.
ܘܪܟܒܗ ܐܝܟ ܒܬܫܬܟܬܐ ܚܡܥܐܝܬ:
ܦܓܘܠ ܡܥܡܝܢ ܘܒܪܝ ܐܠܬܪܝܢ ܘܠܥܬܝ.
ܘܚܒܠܐ ܐܝܟ ܬܚܡܬ ܫܒܪܐ ܕܟܬܝ.

v. 512. Clare in cod. supersunt litteræ ܡܪ unde ܡܪܕܢܐ complevi. Hæc vox = *detrectator*, *seditiosus*, διάβολος seu *adversarius*.

Dum videt aliquem propter Jesum tenaciter patientem, numquam accedit ad ipsum omnino, quia is eum contemnit.

Ubi thalamum videt mundum a fornicatione, ibi si potest adulterium admiscet diabolus. Ubi videt amorem in homine purum, supervenit ipse, injiciens cædem, necem et quælibet malefacta. Ubi videt hominem salutis suæ sollicitum mille laqueos coram ipso tendit, ut præcipitetur in eos.

Sed quantum, fratres mei, dicere possimus de inimico nostro, contra cujus astus et insidias nemo stat *securus!* Itaque transeamus ab hoc sermone de satana, et ad patrem nostrum accedentes apud ipsum refugium habeamus; ipsum invocemus, orantes et dicentes : protende, benedicte pater, dexteram tuam hanc quam extendisti in orationibus et supplicationibus ad Deum. Hæc nobis adducat clementiam, miserationem et veniam peccatorum a Domino tuo quem multum dilexisti, qui exaudit te neque potest ullis rectis petitionibus resistere.

Extende dexteram tuam et benedic ovibus tibi commissis, quas tu, pater noster, diligenter et sapienter pavisti. Extende dexteram tuam et benedic ovibus tuis et agnis,

v. 515. Proprie : *cui cura est ut possideat vitam suam.* Vocem ܢܦܫܗ non amplius dilucide comparebat in ms.

v. 516. ܪ̈ܫܡܘ ex vestigiis ductuum conjeci.

v. 517. ܡܬܟܠܝܢ est in cod. fere abrasum.

v. 518. ܩܛܠ edidi, quamquam littera media e charta detrita abierat.

ܒܫܘܒܚ ܡܫܡܫܢܝܢ ܗܘ ܕܐܬܒܛܠܬ ܟܠܗ̈ ܩܘܪ̈ܒܢܝܗܘܢ.
ܕܒ̈ܢܝ ܒܥܝܪܐ ܘܕܒܢ̈ܝܐ ܐܠܝܢ ܒ̈ܢܝ* ܡܫܬܡܫܢܘܬܐ.
ܘܒܗ ܠܬܘܩܢܝ ܒܫܘܡܠܝܐ* ܟܠܗ ܟܠܟ ܟܠ ܕܐܝܬ ܒܗ.
ܕܗܘܝܢ ܦܓܪܐ ܕܐܬܓܒܠ ܠܡܠܘܐܝ ܪܘܚܢܝܐ:
ܒܫܘܒܚ ܡܫܡܫܢܝܢ ܗܘ ܕܟܠ ܡܠܟܘ̈ܬܗ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ.
ܡܫܬܡܠܝܢܬܐ ܗܘܬ ܕܒܢ̈ܝܐ ܐܠܝܢ ܒ̈ܢܝ ܐܠܗܘܬܐ*:
ܘܒܗ ܠܬܘܩܢܝ ܟܠܗܝܢ ܕܐܢܫ* ܡܢܟ* ܕܒܪܝܬ.
ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܕܚܘܒܐ ܕܒܝܐ ܘܒܪܘܚܘܬܐ.
ܒܫܘܒܚ ܡܫܡܫܢܝܢ ܗܘ ܕܟܠ ܒܢܘܢܐ ܡܫܬܡܠܝܢܐ ܗܘܬ.
ܘܡܢ ܒܢ̈ܝܢܐ ܪܘܚܢܝܐ ܕܒܣܪ̈ܐ ܐܠܝܢ.
ܘܗܘ ܕܐܬܐ ܠܗ ܡܢ ܙܒܢ ܡܢܝܢ ܟܠ ܒܪܝܬܐ.
ܘܒܫܡܗ ܠܒܢܬ ܟܠܗܝܢ ܟܠܗ ܐܬܐ* ܒܪܝܟܐ*:
ܒܫܘܒܚ ܡܫܡܫܢܝܢ ܗܘ ܕܟܠ ܥܕܬܐ ܡܫܬܡܠܝܢܐ ܗܘܬ.
ܘܗܘ ܒܟܠܗ* ܠܡܫܝܚܐ* ܫ̈ܡܝܐ ܟܠܗ ܠܩܘܕܫܗ*:
ܒܫܘܒܚ ܡܫܡܫܢܝܢ ܘܒܪܝ ܐܪܥܐ ܟܠܗ ܒܡܫܝܚܘܬܗ.
ܕܐܬܟܠܠ ܒܗܪܐ ܟܠ ܟܠܝܠܬܐ ܘܟܠ ܒܪܝܬܐ:
ܕܟܢܘܫܝܐ ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ ܠܫܡܫܝܢ ܡܪܝܐ.
ܡܢ ܡܠܟܘܬܗ ܒܪܟܬܐ ܒܢܝܫܬܐ:
ܒܫܘܒܚ ܡܫܡܫܢܝܢ ܘܗܘܐ ܠܗ ܡܫܡܫܢܐ ܠܟܢܫܐ* ܐܡܝܢ.

v. 532. In ܒܢ̈ܝ littera ܢ evanuit.

v. 533. ܠܬܘܩܢܝ ܒܫܘܡܠܝܐ posui conjiciendo ad complendum sensum. Est enim codex hoc loco rasilis.

v. 536. Scripseram ܐܠܗܘܬܐ *divinitatem*, quamquam ex vestigiis etiam ܡܫܡܫܢܘܬܐ effici queat.

v. 537. ܕܐܢܫ conjeci; ex ܡܢܟ vero evanuit ܢ

eosque congrega sub protectione orationum tuarum. Extende dexteram tuam hanc, quæ super eorum capita extendisti, quos ex hominibus carnalibus effecisti regni *cœlestis* filios *et heredes.*

Ea *dextera tua* benedicatur commoratio ista (*istud monasterium*) cum universis habitatoribus ejus; sic enim decet ut filios tuos spirituales foveas.

Extende dexteram tuam hanc quæ extensa fuit super baptizandos, ut eos Dei filios efficeret. Ea benedicatur cœtus qui diem commemorationis tuæ celebravit cum fide, cum amore puro et sapientia. Extende dexteram tuam hanc quæ extensa super sacerdotes, eos e terrenis effecit spirituales, hæcque nunc nobis a Domino cunctas benedictiones adducat quibus cœtus noster ditetur, benedicte pater!

Extende dexteram tuam hanc, quæ super *Christi* corpus extensa fuit, illudque distribuit omnibus sumentibus in remissionem peccatorum. Extende dexteram tuam et benedic terræ et habitatoribus ejus, ut producat illa fructus uberrimos quorumlibet segetum, utque mendicantes et pauperes Dominus ex dono suo ob sanctas tuas orationes sustentet.

Extende dexteram tuam et pacem tribuas ecclesiæ matri tuæ, in qua inde a pueritia ad senectutem usque conver-

v. 542. Vocis ܐܒܐ nihil superest in cod., et in ܦܪܝܫܐ vestigia vix apparebant. Unde hæc non nisi ad complendum v. adjeci.

v. 544. Initio hujus v. legi adhuc poterat ܘܗܘ ܦܠܓ, post quæ informia vestigia ex diluto atramento sequuntur, atque ex his conjeci ܦܠܓܗ ܠܟܢܘܫܝܢ. — Tandem vocem ܢܩܘܒܘܗܝ ex sensu et paucis ductibus admittendam censui.

v. 549. *Ecclesiæ* Sarugensi.

ܕܒܗ ܐܬܪܒܝܬ ܡܢ* ܛܠܝܘܬܟ ܘܠܡܫܡܫܢܘܬܟ:
ܘܒܥܘܬ ܡܫܡܠܝ ܘܫܒܩܬܝ ܡܥܠܝܢ* ܐ̈ܚܝܢ ܕܢܒܠܗ.
ܘܐܫܬܒܩܬ ܠܗ ܠܥܒܕܟܪܐ ܥܡ ܪ̈ܥܘܬܗ.
ܘܥܒܕܬ ܡܫܡܠܝ ܘܬܐܢܝ ܐܝܟ ܟܠ ܢ̈ܦܫܬܐ
ܕܠܐ ܢܬ̈ܚܠܢ ܡܢ ܫܠܝܐ ܕܥܡܪܝܢ ܒܗܝܢ.
ܘܥܒܕܬ ܡܫܡܠܝ ܘܒܐ̈ܢܫܐ ܕܚܠܝ ܨܒܐ ܘܐܫܬܒܩ ܠܝ.
ܕܢܗܘܐ ܐܦ ܚܢܢ ܡܫܬܥ̈ܠܝܢܐ* ܐܝܟ ܕܐܦ ܗ̱ܢܘܢ
ܘܥܒܕܬ ܡܫܡܠܝ ܕܒܗ* ܠܢܦܩܬܐ ܡܢ ܡܪܕܝܬܟ.
ܐܝܟ ܪܒ ܚܝܠܐ ܡܬܚܫܐ ܘܐܪܘܢ ܕܬ̈ܫܡܫܬܐ:
ܘܥܒܕܬ ܡܫܡܠܝ ܘܥܒܪܝ ܠܡܥܢܐ ܕܡܫܡܫܢܝ.
ܕܒܗ ܗܘ ܗܒܝܫܐ ܡܢܬܐ ܕܦܓܪܝ ܗ̇ܘ ܦܪܫܐ.
ܘܥܒܕܬ ܡܫܡܠܝ ܘܥܒܪܝ ܒ̈ܢܝܗܘܢ ܘܡܫ̈ܡܫܢܝܗܘܢ.
ܥܠ ܕܢܛܪܘܢ ܐܦ ܒ̈ܢܝܗܘܢ ܘܡܥܒ̈ܕܢܝܗܘܢ:
ܥܠ ܡܥ̈ܒܕܘܗܝ ܘܡܫ̈ܡܫܢܝܗܘܢ ܘܡܟ̈ܪܙܢܝܗܘܢ*.
ܐܦ ....* ܕܐܦܠܐ* ܡܥܒܕܗܘܢ ܠܠܒ̈ܢܝ ܡܪܗܘܢ.
ܘܥܒܕܬ ܡܫܡܠܝ ܘܥܒܪܝ ܐܢܘܢ ܘܠܠܡܪ̈ܚܡܝܗܘܢ.
ܕܦܝܫ ܢܘܥܡܝ ܘܫܠܝܛܐ ܠܗܘܢ ܟܠܐ ܠܡܥܒ̈ܕܘܗܝ.
ܦܪܘܩ ܛܘܒܐ ܠܡܫܡܪܬܗܘܢ* ܐܝܟ ܒܪܫܐ.
ܘܬܫܡܫ ܡ̈ܢܝܢ ܫܬܪ ܐܢܘܢ ܒܪ̈ܟܬܟ.
ܡ̈ܢܬܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܒܟܒܫܪܝ ܐܢܘܢ ܘܡܦܫܦܫܝܢ ܒܗ.

v. 550. Proprie : *adolevisti , educatus es.*

v. 551. Debet hic ܡܥܠܝܢ ut partic. cum notione *conjunctivi* considerari. Cfr. v. 475.

v. 556. In ܡܫܬܥ̈ܠܝܢܐ littera ܠ discerni non poterat.

v. 557. ܒܠܗ pæne evanuit.

satus es. Extende dexteram tuam et sustenta, ut erigi possint, eos qui ceciderunt et per relaxationem suam satanæ mancipati existunt. Extende dexteram tuam, et obumbret, pater noster, animabus nostris, ne seducantur a satana qui nobiscum præliatur.

Extende dexteram tuam, et nos inter oves gregis tui collocare digneris, ut et nos, sicut illæ, *tibi* dociles efficiamur. Extende dexteram tuam, pestilentiam a grege tuo arceas sicut potens Moyses et Aaron illustris.

Extende dexteram tuam et benedic habitationi tuæ honorabili in qua reponitur pars sancti tui corporis. Extende dexteram tuam et benedic illius sacerdotibus, diaconis, monachis, præsulibus et ducibus, curatoribus, ministris, æditius itemque.... quos commendatos voluit *Deus* ministris Domini. Extende dexteram tuam, et benedic eorum cum habitationibus, tum personis, qui magna sollicitudine et cura erga habitores istius *monasterii* aguntur. Bona virtuti eorum retribue, pater benedicte, et per orationes tuas sub alis tuis protege, o pater, sacerdotes regionis tuæ (*tui*

v. 563. ܡܒܢܝܢܐ deest in *lexicis*. Forma est a ܒܢܐ *ædificavit* derivanda.

v. 564. Vocem unam legere non potui; — dubito pariter utrum recte sumpserim ܕܐܬܚܫܠ.

v. 567. Rectius forte pro *virtuti eorum* verteretur : *eorum Celsitudini*, gallice : *à leurs Excellences*. Vide supra vv. 156 et 343.

ܠܦܩܠ ܡܢܗܝ ܡܘܪ̈ܟܒܘܬܗܘܢ. ܐܝܟ ܡܘܪ̈ܟܒܘܬܗ.
ܕܗܒܠ ܐܡܪܐ ܗܘ ܠܡܬܡܟܐ ܘܦܐܪ̈ܐ ܒܪ̈ܝܬܐ.
ܕܦܪܩ ܐܡܪܐ ܕܚܝܐ ܦܓ̈ܥܬܐ ܠܡܪ̈ܝܐ ܒܛܘܪܐ:
ܠܩܒܠ ܡܢܗܝ ܡܘܪ̈ܟܒܘܬܗܘܢ ܐܝܟ ܡܘܪ̈ܟܒܘܬܗ.
ܘܐܩܪܒ ܠܚܡܐ ܐܦ ܡܠܟܝܙܕܩ ܘܚܡܪܐ ܕܥܢ̈ܒܐ.
ܫܡܠܐ ܡܢܝ ܟܠ ܕܩܫ̈ܝܫܘܗܝ ܘܪ̈ܥܘܬܗܘܢ.
ܘܐܝ̈ܢܫ ܗܒ ܠܗܘܢ ܡܢ ܡܘܗܒܬܐ ܠܟܗܢܘܬܐ:
ܦܘܩܕ ܐܠܗ ܡܢ ܗܘ ܢܡܘܣܐ ܕܟܗܢܘܬܐ.
ܕܗܟܢ ܡܬܩܒܠ ܟܠ ܩܘܪ̈ܒܢܐ ܘܟܠ ܒܥܘ̈ܬܐ:
ܦܘܩܕ ܐܠܗ ܡܢ ܗ̇ܘ ܕܝܗܒܬܐ ܕܟܠܗ ܠܗ ܝܗܒ.
ܘܠܐ ܢܬܒܠܥܘܢ ܠܗܘ ܣܠܐܝܪ* ܡܬܡܪܕܢܐ*:
ܦܘܩܕ ܐܠܗ ܡܢ ܠܡܥܢܘܗ ܕܗܘ ܠܬܡܪܐ.
ܘܠܟ ܠܟܪܙ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܚܙܐ ܐܠܗ:
ܘܠܟܠܢ̈ܫܐ* . . . .

. . . .

. . . .

v. 580. ܣܠܐܝܪ nescio quid proprie notet. Bar Bahlul apud Castellum sub voce ܣܛܢ legit ܣܛܢܐܪ *satanas, dæmon.* — Porro ܡܬܡܪܕܢܐ *malignum* verti; proprie idem notat quod græcum *νοητός* *intelligibilis.*

monasterii) quique in ea ministrant; suscipiat Dominus oblationes eorum, sicut oblationes Habelis, agni innocentis et fructus benedicti, qui in monte agnum in sacrificium perfectum obtulit Domino.

Suscipiat Dominus oblationes eorum sicut oblationes justi Abrahami, Melchisedeki et aliorum justorum.

Perficiat Dominus omnia sacrificia et preces eorum, et *tu*, illis abundanter largiaris de dono divino.

Salva illos ex hoc mari flammæ, quæ perversos et impios æstuat. Salva eos ex fovea horribili ut ne crucientur cum dæmone maligno. Salva eos a cruciatu divitis et cum Lazaro paupere ipsos exhilara. Peregrinos vero (*defunctos*) . .

. . . .

v. 583. Vox ista ultima est folii 114; porro folio 115 incipit *carmen ejusdem sancti Jacobi doctoris de sancto Stephano archidiacono et protomartyre.* Cum autem Georgii *panegyricum* ita minime absolutum habeatur, probabile videtur folia, unum aut plura, hic e volumine excidisse.

§ 2. DE AUCTORE HUJUS CARMINIS PANEGYRICI.

Mox quæ in hoc Georgii panegyrico carmine Sarugensis historiæ, aut catholicæ traditioni illustrandæ utilia esse possunt indicabo singulatim ; sed præstat antea quædam dixisse de ipsius Georgii ætate et vitæ conditione. Floruit autem sæculo sexto et definitius circa annum 522 ; nam, ut infra videbimus, hoc ipso anno Jacobus Sarugensis e vita migravit ; hujus vero discipulus fuit Georgius ut in ipso *panegyrici* epigrammate testatur amanuensis ; neque modo eo sensu quo qui aliquam doctrinam e scriptis hauserit, horum auctoris discipulus quandoque audit, sed strictius et copulatius, quippe qui auribus perceperat magistri sui vivæ vocis oraculum ; ipsum enim quædam vitæ S. Jacobi adjuncta didicisse ex relatione magistri liquet ex ejus verbis supra positis : « dicam tibi veraciter sicut audivi ex historia « de ipso (*conscripta aut tradita*) et ab *ipso* doctore : » ubi sane per doctorem κατ᾽ ἐξοχήν nullus nisi Jacobus intelligitur, qui hoc titulo sibi veluti proprio cum passim apud Syros gaudet, tum præcipue ab encomiaste suo decoratur.

Vixit itaque Georgius ea, qua dixi, ætate. Attamen certum historicum de ipso testimonium, quod sciam, non exstitit ullum, et fatetur Jos. Sim. Assemanus (1) sese eruere non valuisse quæ hujus viri conditio et qua fuerit dignitate commendatus. Porro, quod hæc attinet, ipsum non hominem laicum fuisse sed in hierarchico gradu constitutum, imo cujusdam civitatis, nempe Arabum christianorum, episcopum, probabile est ex sequenti Barhebræi testimonio, ita de Jacobo Sarugensi in *chronico* scribentis (2) : « habet etiam

(1) B. O. I, 340.

(2) ܘܐܝܬ ܠܗ ܐܦ ܦܘܫܩܐ ܕܡܐܡܪ̈ܐ ܫܢ̈ܝܐ ܕܐܘܪܓܢܘܢ ܕܥܒܝܕ ܐܝܟ ܠܡܫܒܚܘܬܗ ܕܡܪܝ ܓܪܝܓܘܪܝܘܣ ܕܬܐܘܠܘܓܘܣ ܕܐܠܗܘܬܐ ܗܘܐ ܠܡܫܒܚܢܘܬܗ. Cfr. B. O. II, 322.

expositionem centuriarum sex Evagrii, quam a Mar Georgio gentium *episcopo* suoque discipulo (1) rogatus conscripsit. » Sane vero est simile Georgium panegyrici sermonis auctorem hoc loco designari, quamquam id certum non est; neque enim *episcopus* ille, quisquis fuerit, expresse dicitur a Barhebræo; *episcopum* tamen ob consuetum hujusmodi formulæ sensum non immerito, ut mihi videtur, interpretatur Assemanus.

Ceterum Georgium, si episcopali dignitate fuerit insignitus, non exstitisse Jacobi successorem vel, saltem dum *panegyricum* scriberet, Batnarum antistitem satis constat; Jacobo enim, teste Dionysio Telmaharensi, substitutus fuit Moyses quidam; ad hæc, ita loquitur Georgius ut indicet sese ad Jacobi ecclesiam minime pertinere : distinguendum enim innuit gregem a grege, item ecclesiam et territorium Sarugense cui Jacobus olim præfuerat et ubi corpus ejus asservabatur, ab ea ecclesia cujus ipse membrum fuisse videtur. Quæ si ita secreveris, recte et dilucide omnia procedunt, alias intricate et obscurius connexa; primum enim Deum ipsum invocat, ut per intercessionem S. Jacobi prospera quæque largiatur ecclesiæ universæ prælatis et membris, nulla hic singularis ecclesiæ facta mentione; beatum inde directe compellat et in primis longa oratione deprecatur ut gregis, ipsi dum in terris ageret commissi, agnos et oves benedictionibus cumularet; tandem hinc transiens, ita loquitur ut sese non esse hujus gregis subindicet : « Extende dexteram tuam, ait, et inter oves gregis tui nos admittere digneris (*benedictionem tuarum participatione*), ut etiam nos sicut illi tibi dociles efficiamur etc. »

(1) Georgius iste, Jacobi discipulus, confundi non debet cum alio ejusdem nominis, qui fuit etiam, teste Barhebræo B. O. I, 166, *populorum arabum* ܕܥܡ̈ܡܐ ܛܝ̈ܝܐ episcopus; erat enim is Jacobo Edesseno æqualis, atque in scriptis Dionysii Barsalibæi et Gregorii Barhebræi sæpe laudatur. Huic forte auctori adscribenda sit *epistola*, quam e codice londinensi edidit P. A. de Lagarde, in *analectis syriacis*, pp. 108-134.

Utrum vero Georgius alia scripserit præter istud *panegyricum* ignoratur. Catholicum fuisse certum est; secus namque Jacobum orthodoxum, eo tempore quo controversiæ religiosæ maxime fervebant, tantis laudibus haudquaquam extulisset.

§ 3. GEORGIANÆ PANEGYRIS SUMMA.

Plura autem in eo quod modo exhibuimus documento reperiuntur traditionis catholicæ testimonia. Asseritur *regeneratio per baptismum* (v. 535), *præsentia realis Christi in Eucharistia* (v. 543), *quotidiana apud Syros missæ celebratio* (v. 460 seqq.), *cultus ss. reliquiarum* (v. 470), *intercessio sanctorum* (v. 445 et v. 524 seq.), *resurrectio mortuorum* (v. 430), alia.

Porro, ea quæ Georgius de præceptore suo in *panegyrico* prolixo sermone refert, ad sequentia capita revocari possunt.

1° Jacobus prodigioso modo natus est e parentibus sterilibus, et quidem a patre sacerdote (1); ii autem filium suum piissime educarunt.

2° Is qui jam in utero matris velut alter Jeremias Dominum invocasset, triennio natus a matre in festo Epiphaniæ Domini ad ecclesiam deductus, intra missarum solemnia, subito Spiritus sancti motu excitus, in ipso sanctuario coram episcopo sacrum calicem haustum perrexit; exinde ejus doctrinæ præstantia repetenda est.

(1) Ecclesiæ tam syriacæ quam græcæ disciplina permittitur, ut viri matrimonio juncti ad sacerdotium evehantur. Vide Arcudium, *de presbyterorum græcorum matrimonio*, ad calcem operis : *de concordia ecclesiæ occid. et orient.* Lutet. Paris. 1672, p. 652 seqq. Monent autem Johannes Darensis lib. IV *de sacerd.* cap. 7, et Barhebræus in *nomocanone* « ut diaconus aut presbyter unicam et virginem ante ordinationem duxerit et post ejus mortem alteram non ducat. » B. O. II *Dissertatio de syris monophysitis*, cap. ult.

3° Cum annum ageret vigesimum secundum, fama ejus permoti, conveniunt ipsum episcopi quinque, doctrinæ illius originem et orthodoxiam exploraturi ; coram quibus Jacobus carmen de curru Ezechielis recitavit, et interim visione prophetica illustratus, ruinam civitatis Amidæ descripsit, tunc oppido contingentem. Ex eo autem tempore lucubrationes suas scripto mandare incepit.

4° Deinde Georgius magistri sui doctrinam magnifice extollit, compositiones perlustrat celebratque virtutes.

5° Invitat ordines omnes ecclesiæ, cum triumphantis, tum militantis, ut in Jacobi festivitate communi gaudio exultent.

6° Deum ipsum Jacobi intercessione, Jacobum deinde directa oratione precatur, ut fidelibus auxilium et benedictionem impertiantur : ubi perspicue indicat magistrum suum episcopali dignitate fuisse insignitum.

§ 4. AUCTOR ANONYMUS DE JACOBO.

Georgio in multis consonat auctor anonymus (1), qui compendiariam vitæ s. Jacobi descriptionem syriace reliquit; hujus interpretationem latinam, brevitati studentes, tantummodo referimus : « Sanctus mar Jacobus doctor, « Spiritus sancti fistula et fidelis ecclesiæ cynara, patriam « habuit Curtamum pagum ad Euphratem situm, chris- « tianis ac sterilibus parentibus natus, qui eum ex voto « susceperunt. Triennis a matre in quodam ex festis domi- « nicis ad ecclesiam adductus, eo temporis momento, quo « oblatio peragitur, sanctusque Spiritus sacramentis illa-

(1) Vixit hic auctor, Assemano judice, quo tempore Mesopotamia jam fuerat a Mahometanis occupata. Cfr. B. O. I, pp. 286-289. — Exstat quoque *vita Jacobi Sarugensis* in cod. musæi britannici 12. 174 add. mss. fol. 286 seqq. Vide *Catalogi specimen*, quod ex Curetonii manuscripto exhibet Land in *Anecdotis syriacis*, p. 26.

« bitur, e sinu matris prorupit, et frequentem populi turbam scindens, ad mensam vitæ se contulit ac Spiritum sanctum tribus pugillis hausit. Inde ejus eloquentia atque doctrina initium sumpsere. Postmodum, percrebescente Jacobi fama, episcopi hominem conveniunt, explorant, edicunt ut de curru Ezechielis disserat. Paruit ille, sic orsus carmen : *Altissime qui cœlestium mentium currui insides.* Tum vero, ut quæ docebat, scripto ecclesiæ traderet, imperarunt. At ille sermones doctasque homilias cœpit in ecclesia componere, quum annum vigesimum secundum (1) ageret. Postea quum annos ageret septem supra sexaginta cum dimidio, urbis Sarug creatus episcopus fuit, nimirum anno Græcorum 830, post Christi adventum 519. Postquam autem ecclesiam doctrina vitæ illustrasset, et eximias lucubrationes suas atque commentaria in orbem universum diffudisset, migravit ad Dominum, sepultusque fuit solemni pompa Sarug in urbe sua anno 833, die 29 Novembris. Vixit annos septuaginta ex quibus sexaginta et septem cum dimidio exegit ante episcopatum, in episcopatu vero annos duos cum dimidio. »

ARTICULUS II.

DISCUTIUNTUR VITÆ S. JACOBI ADJUNCTA PRÆCIPUA.

§ 1. DE EJUS ÆTATE ET PATRIA.

Hæc igitur sunt duo prisca documenta, ex quibus Jacobi nostri vitæ adjuncta et præclara facinora, collatis etiam pro re nata aliorum auctorum testimoniis, præcipue sunt indaganda.

(1) In cod. syriaco XV, unde ista desumpta fuere, scribitur *annus duodecimus*. Putat Assemanus hunc annum ܝܒ ex incuria librarii pro *vigesimo secundo* ܟܒ obrepsisse.

In primis ejus ætatem diligenter notat Anonymus, juxta quem e vita migravit mense novembris anni Græcorum 833, seu Christi 521 (1), idemque scribit Dionysius Telmaharensis, primus hujus nominis Jacobitarum patriarcha sub finem sæculi octavi (2); cum autem tunc natus esset annos septuaginta, primum hanc lucem aspexisse colligitur anno aeræ christianæ quadringentesimo quinquagesimo secundo.

Porro non alio quam hoc anonymo fonte novimus auctorem nostrum patriam habuisse Curtamum, pagum quoddam ad Euphratem situm et, ut verosimile est, in ipsa ditione episcopatus sarugensis quem postea rexit; ita saltem concludi posse videtur ex iis *panegyrici* verbis, quibus Georgius beatum supplicatur ut ecclesiæ sarugensi ejus matri benedicat, *in qua inde ab infantia sua fuerat educatus* (v. 657).

De Sarugo mentio primum occurrit in *Chronico* Josue Stylitæ ad annum 503, ubi tradit Cavadem Persarum regem, in bello quod Romanis indixerat, Arabes cunctos in Sarugum immisisse, qui excursionem ad Euphratem usque fecerunt (3). — Nomen istud, forte a patriarcha Sarug

(1) [Syriac text] *et honorifice sepultus est in civitate sua Sarug, anno* 833, *die* 29 *mensis Tishri secundi* (*novembris*). Cum autem in æra Seleucidarum annus incipiat cum *Tishri primo* (sive *octobri*), sequitur tres hujus anni menses priores distare ab anno æræ christianæ annis 312, non vero 311 uti obtinet pro reliquis novem; quo sensu intelligas notam meam pag. 10. — Cfr. Ideler, *Handbuch der Chronologie*, I, 451.

(2) Vocat hunc Dionysius Barsalibæus, sæculi XIII scriptor monophysita, a patrio loco [Syriac text] *telmahroio*. Scripsit autem Telmaharensis *annales ab orbe condito ad suam usque ætatem*, nimirum ad annum Græcorum 1086, seu Christi 775. Exstat hoc Dionysii *Chronicon*, initio et fine mutilum, in cod. palimpsesto ab Assemano in bibliothecam vaticanam ex scetensi Syrorum monasterio inlato. *Libri primi textum e cod. ms. transscripsit notisque illustravit* Otto Frid. Tullberg, Upsaliæ 1850.

(3) [Syriac text] B. O. I, 285.

repetendum (*Gen. XI*, 20), territorio primitus tribuebatur, civitatis vero minime proprium erat; postea vero usus paulatim invaluit, ut regionis vocabulum oppido ejus primario *Batnis* afficeretur; imo post occupatam a Sarracenis Mesopotamiam, rejecto Batnæ nomine, urbs illa arabice سروج *Sarug* appellari cœpit, uti liquet ex Anonymo, quem ea tempestate vixisse ex hoc ipso concludit Assemanus.

In indice geographico civitatum episcopalium Jacobitarum, *dissertationi de Syris monophysitis* inserto, sequentia leguntur (1): « *Sarug* ܣܪܘܓ olim *Batnan*, Stephano *Batnæ*, « Procopio (2) *Batne*, Mesopotamiæ oppidum ab Edessa « millia passuum X distans, juxta itinerarium Antonini, « totidemque ab Haran et a Birta, teste Abulpheda (in *tab.* « *geogr.* n. 232), qui illud sua ætate dirutum affirmat. » « Batnæ, ait Zosimus (3), municipium erat Osdroënæ (4). » Ceterum, urbecula ista non erat sæculo quarto omnino ignobilis, cum ibi ad nundinas annuas magnus fieret Indorum Serumque concursus (5); tempore vero Anastasii imperatoris ab incursione Persarum magna damna accepit,

(1) B. O. II *Dissert. de syris monoph.* cap. 9.

(2) Cfr. Procopius cæsareensis *de bello persico*, lib. 2, cap. 12, ubi sic legitur: πόλισμα βραχὺ καὶ λόγου οὐδενὸς ἄξιον, ἡμέρας δὲ ὁδοῦ Ἐδέσσης διέχον i. e. *urbecula nullius nominis, unius diei itinere ab Edessa distans.*

(3) *Hist.* lib. III, cap. 12.

(4) Osdroëna sive Osrhoëna Mesopotamiæ pars erat Edessæ circum vicina, ab imperatoribus Trajano, Severo et Caracalla Romanorum imperio subjecta. Cfr. Dio Cassius XL, 19; LXXV, 1; LXXVII, 12.

(5) Scitur id ex Ammiano Marcellino, lib XIV, III, 3: « Batne municipium in Anthemusia conditum Macedonum manu priscorum, ab « Euphrate flumine brevi spatio disparatur; refertum mercatoribus opu- « lentis: ubi annua solemnitate, prope Septembris initium mensis, ad « nundinas magna promiscuæ fortunæ convenit multitudo, ad commer- « canda quæ Indi mittunt et Seres, aliaque plurima vehi terra marique « consueta. » — Hoc oppidulum pariter meminit ac fuse describit Julianus, in *epist.* 27, *ad Libanium.* — Cfr. etiam Ritter, *Erdkunde*, X, 1132, 1140; XI, 280, 282, 284, 289.

ejusque mœnia collapsa instaurata fuere anno 505, quod Josue in *Chronico* suo testatur.

Errant profecto Renaudotius (1) et Masius noster (2), ubi *Sarugum* et *Batnas* duas urbes fuisse opinantur; nam in codicibus manuscriptis sæpe quidem sermo est de *Batna Sarugi*, ut v. g. in inscriptione *panegyrici*, vel de *Batna in Sarugo*, ut adjecto regionis nomine urbs cæteroquin obscura magis innotescat; nusquam tamen ita conjunguntur ista nomina ut iis duo oppida significentur.

Porro in concilio antiocheno, in causa Ibæ celebrato, legitur subscriptio Dadæ episcopi *Batenorum;* synodo autem generali quinto subscripsit Julianus *Batnon.*

His de Jacobi ætate ac patria notatis, singula ejus vitæ capita lustrabimur, quoad ejus fieri poterit, brevissime.

§ 2. DE FACINORE INSOLITO QUOD JACOBO INFANTI LEGITUR ATTRIBUTUM.

Auctorum quos supra protulimus uterque factum mirabile, divinum futuræ sapientiæ augurium, de puero trienni expresse memorant. Is enim, juxta Anonymum, prosiliens e matris sinu a qua fuerat in ecclesiam adductus, sese oblationis tempore ad altare contulit *ac Spiritum sanctum tribus pugillis hausit;* quod nec clarius nec definitius exprimitur a Georgio, ubi dicit puerum, *in festo Epiphaniæ Domini* id egisse *ex gratia divina*, ut *coram episcopo in ipsum sanctuarium* irrumpens, *tribus pugillis per tres vices biberit.* Adjungit hic « cœpisse *exinde* Spiritum sanctum arcana omnia in divinis scripturis contenta eidem revelare, » ille autem asserit « Jacobum ex tunc producere cœpisse sermones et doctrinæ documenta. »

(1) *Liturgg. orientt.* tom. 2, p. 367.

(2) In *præfat.* ad librum Moysis Barcephæ, cui titulus *de Paradiso*, p. 10. Antverpiæ ex officina Christoph. Plantini, 1569.

Quod hanc narrationem attinet, Jos. Sim. Assemanus (1) ea sese expedit dicendo « hoc ad adultam Jacobi ætatem esse « referendum ; » quo quidem explicandi modo difficultas nullo negotio seponitur, sed non æque horum scriptorum interpretationi fit satis. Præterea doctissimus auctor *aquam benedictam* a Jacobo haustam fuisse immerito æstimat, imo ipsius textus syriaci versioni vocem *aquam* perperam interserit, antecedenti comparatione forsan deceptus; hinc etiam in subjecta nota difficultati, qua contra Georgii et Anonymi auctoritatem objiciatur aquæ benedictionem, in festo Epiphaniæ faciendam, seriori tantum ætate fuisse institutam, fusius occurrit; sed hoc inutili plane labore, siquidem de aqua nulla fit mentio. Contra narrationis contextus omnino suadet sermonem esse de *ipso Christi Domini sanguine* in calice contento : describitur scilicet tota sacræ liturgiæ actio, maxime autem invocatio Spiritus sancti, quam apud Syros, uti in reliquis orientalium ecclesiis, fieri consuevisse notissimum est (2). Præterea, traditur infans divino instinctu adorationem exhibuisse, quæ utique aquæ benedictæ haudquaquam tribuitur.

Sane res ipsa quæ narratur, si intimius inspiciatur, nihil absurdi continere videtur; non est ergo cur errorem aut fallaciam suspicemur, neque potuisset quidem Georgius, cum ea primum ederet brevi post Jacobi mortem, hujusmodi figmento auditoribus illudere vel lectoribus, quibus celeberrimi doctoris vitam apprime cognitam fuisse merito conjicitur. Ceterum non pauca passim leguntur in vitis sanctorum parum dissimilia futuræ sapientiæ aut specialis vocationis prodigiosa indicia, quæ ab omnibus, qui negandi prurigine non laborant, vera habentur et authentica.

(1) B. O. I, 286.

(2) Cff. Renaudot, *litturgg. orientt.* tom. II, p. 605, et Th. Lamy, *de Syrorum fide etc.*, p. 11.

Tandem nihil obstat quominus in præsenti casu plane naturaliter Jacobi factum explicemus, quod talis est indolis, ut omnino potuerit a trium annorum puerulo præstari (1); quod autem illud Spiritus sancti instinctui tribuant auctores nostri et habeant miraculi instar, id ex mira eloquentiæ et sanctitatis præstigia, qua tantopere deinceps Jacobus inter populares suos inclaruit, oriri natum erat, maxime apud homines qui sunt, ut Syri, in res mirabiles valde proclives.

Sive vero miraculum admittamus, sive illud inficiemur, stat utriusque scriptoris, Georgii et Anonymi, veracitas; neque ex eorum narratione sequitur, quod fidem omnem superaret, Jacobum a triennio tractatus aut sermones composuisse. Dicitur quidem eum *ex hoc tempore, exinde* doctrinæ suæ præstitisse documenta; sed hoc ita commode resolvitur, ut e Spiritus sancti inspiratione, veluti ex fonte, eam intelligatur hausisse sapientiam, quæ deinceps in ejus lucubrationibus maxime splendescere visa est (2): non secus ac vir quidam sanctus inde a baptismatis fonte vitam innocentissimam duxisse tunc merito dicitur, si gratiam in baptismate susceptam, a quo tempore virtutis et meriti proprii capax exstitit, nunquam prætermiserit excolere et enutrire.

§ 3. DE INSTITUTIONE S. JACOBI SARUGENSIS.

Porro de Jacobi juventute parum vel nihil in promptu habetur. Eum a teneris unguibus vestigiis ingressum suorum genitorum virtutibus præstantissimis floruisse conficimus ex Georgii encomio; sed neque is, neque Anonymus referunt quo præceptore usus eruditionem sibi

(1) Atque id eo minus admirationem movebit, si ad usum ss. Eucharistiam pueris ministrandi animum advertamus. Cf. Denzinger, *Ritus Orientalium*, I, p. 39-40, 66. Wirceburgi, 1863.

(2) Hinc mihi videntur particulæ ܡܢ ܗܪܟܐ *exinde* et ܡܢ ܗܝܕܝܢ *ex tunc*, *causaliter* potius quam *temporaliter* accipiendæ.

comparaverit ; verum, etiamsi dicitur (v. 150 seq.) « non ex sæculari sapientia verba fecisse, sed ex afflatu Spiritus sancti, » ideo minime excluditur industria humana, quæ in ipso insitam sapientiam promoverit, cœlesti auxilio accedens. Quare probabile judico quod refert Mares Salomonis filius, sæculi XII scriptor nestorianus (1), nimirum, Jacobum una cum Barsauma nestorianæ sectæ coryphæo, litteras didicisse in schola edessena ; quas autem ibi falsas admiscet criminationes, capite sequenti plenius redarguam, ubi vindicabitur Jacobi nostri catholica fides. Interim ex Simeone Beth-Arsamensi (2) constat Edessæ tum temporis non unam, quod injuria Mares supponit, sed duplicem exstitisse scholam, quarum altera Persarum erat et Assyriorum persicæ ditioni subjectorum, Mesopotamenorum altera. Fieri itaque potuit Jacobum una cum Barsauma in edessena civitate, Syrorum Athenis, eruditionis causa versatum fuisse, dum persicam hic, aliam ille scholam adibat ; atque, ut ita statuamus inducimur ejusdem Simeonis scriptoris coævi testimonio, quippe qui undecim scholæ persicæ celebriores discipulos recensens, Jacobi nullam mentionem exhibet ; hujus profecto auctoritas assertioni hominis, in Catholicos et Jacobitas ple-

(1) In libro quem ܡܓܕܠ *turris* inscripsit. Assemanus B. O. III, 384 seqq. hunc librum tribuit scriptori, duobus seculis posteriori, nempo Amri Matthæi filio, qui etiam opus exaravit eodem titulo insignitum. Sed hunc errorem, ex Abulbarcati auctoritate et quorumdam manuscriptorum mendosa inscriptione acceptum, corrigit ibid. p. 580. Porro hæc sunt Maris verba : « Jacobus Sarugensis olim quidem orthodoxus « (nestorianus) fuerat, et in schola Edessena una cum Barsauma eruditus ; « ac postea imperatorem Severo favere intelligens, ejus errorem am- « plexus est, scriptisque sermonibus unam Christo inesse substantiam « et divinitatem passam fuisse affirmavit. »

(2) Cfr. B. O. I. p. 203 seq. — De celeberrimis scholis Edessæ olim vigentibus, vide ibid. in *Prologo*, pag. IV, et p. 270 ; item tom. II, p. 402 ; tom. III, pp.63, 226, 376.

rumque iniqui, in scribendo parum diligentis, et ætate multum posterioris, apud æquos rerum æstimatores magnopere prævalebit. Ceterum quæ de hac Jacobi eruditionis origine diximus, intra conjecturæ limites consistere debent, neque enim, tacentibus veteribus, certum quidquam statui potest.

§ 4. DE EXAMINE QUO SARUGENSIS SCIENTIAM AC FIDEM EXPLORARUNT EPISCOPI QUINQUE, DEQUE ILLIUS SCRIPTORUM ORIGINE.

Major est graviorque testium copia, qua certiores efficimur Sarugensem, cum annum ageret vigesimum secundum, suæ doctrinæ coram quinque episcopis fecisse periculum. Contigit istud examen anno Christi 474; factum, præter duos auctores supra citatos, etiam Gregorius Barhebræus qui floruit sæculo XIII, refert his *Chronici* sui verbis : « alii narrant ejus doctrinam, cum adhuc juvenis « esset, a quinque episcopis exploratam fuisse, qui una « considentes in ecclesia, postularunt ut de curru Eze- « chielis, quem in tabula expressum ante oculos habebant, « diceret; Jacobum vero extemporaneo carmine sermonem « illis verbis inchoasse : *altissime qui sedes super currum etc.* « et ad ruinam Amidæ mox digressum fuisse; episcopos « vero ea digressione perturbatos, et Jacobum memoriæ « vitio aberrasse suspicatos, superveniente de clade « Amidensi nuncio, intellexisse a Spiritu sancto infusam « juveni scientiam, ac proinde illum rogasse, ne ab in- « cœpto desisteret (1). »

Quod autem hic et in Georgii *panegyrico* de Amidæ expugnatione narratur nullo modo cum historicis documentis componi posse videtur; nam hujus civitatis exci-

(1) B. O. II, p. 321. Scribit ibidem Barhebræus doctrinam Jacobi fuisse etiam a Severo, patriarcha antiocheno monophysita, examini subjectam et laudatam; sed hoc, quod nullo alio teste comprobatur, dixerit studio conciliandi propriæ suæ sectæ hujus doctoris auctoritatem. Cfr. cap. seq.

dium, a Persis illatum, demum contigit anno 503, ut docet nos Josue stylita, auctor coævus; atqui memorata Jacobi doctrinæ exploratio facta fuit anno ætatis suæ vigesimo secundo, qui quidem convenit cum anno 474, nequaquam, ut illud obiter notem, cum anno 472, quem Assemanus inadvertenter posuit (1); porro hujus sequentem conjecturam probandam putaverim : « prædictionem illam de « Amidæ expugnatione, quam Georgius actis Jacobi in« serit, crediderim ex falsa relatione vulgi haustam, aut « fortasse a sciolo quopiam panegyri Georgianæ inter« textam fuisse (2). » Re enim vera, nulli alii interpretationi locus est; neque dici potest civitatem Amidæ ea tempestate, quæ a Georgio indicatur, forsitan cladem aliquam a Persis fuisse perpessam; nemo enim illorum, qui istorum temporum historiam reliquit, vel ullum verbum dixit de dissidiis aut bellis, quæ tunc inter imperatores et Persarum reges viguissent (3). Accedit et illud, nempe in codicibus manu scriptis, ubi reperitur carmen *de curru Ezechielis*, nullibi planctum adjungi *de excidio Amidæ*.

Pergit Georgius, docens Jacobum, ante quam Dominus ad ipsum episcopos misisset, nihil adhuc scripto mandasse ob summam animi sui demissionem, deinde vero illorum mandato moram gerentem lucubrationes suas vulgare cœpisse (4).

(1) B. O. I. 289.

(2) Ibid.

(3) Historiam hujus civitatis, quæ hodie vocatur *Diarbekr* breviter delineatam videsis in opere : *Expédition scientifique en Mésopotamie, exécutée par ordre du gouvernement, de* 1851 *à* 1854, publiée par Jules Oppert. Paris, imprimerie impériale, 1863. Cfr. Ritter, *Erdkunde*, IX, 714, 964; XI, 21 seqq.

(4) Non video quo jure Assemanus (B. O. I, 289, in nota) Georgium ex hac parte lapsum esse contenderit, et ad id conficiendum Josue stylitam adduxerit, inutili labore. Quamvis enim erraverit Georgius admiscendo narrationem *de Amida* sermoni quem Jacobus coram epis-

§ 5. DE CONDITIONE VITÆ S. JACOBI, ANTE EJUS EPISCOPATUM.

Ignoratur utrum Sarugensis jam tunc in aliquo ecclesiasticæ hierarchiæ gradu constitutus, et quo ætatis suæ anno sacerdotio fuerit initiatus. Quo circa id solummodo ex Josue constat : ipsum ante annum 503, ætatis suæ quinquagesimum primum, *periodeutam* egisse sive regionis Batnensis *visitatorem*, quæ est episcopatum inter et presbyteratum media dignitas (1). Juvat autem integrum Josue

copis habuit, et ita tempora confuderit, dicendo tamen magistrum suum tum primum scripta sua exarare cœpisse, minime contradicit Stylitæ, qui Jacobum jam plura scripsisse ubi contigit Amidæ excidium affirmat. Prior enim loquitur de anno 474, posterior vero de anno 503. Fallitur itaque ipse Assemanus, dum asserit « falsum esse Jacobum anno ætatis vigesimo « secundo, quo ab episcopis de ejus doctrina periculum factum fuit, « nihil adhuc scriptis mandasse. »

(1) Munus periodeutarum in ecclesia syriaca etiamnum vigere, liquet ex hujus gentis *pontificali*. Apud Maronitas catholicos, post synodum Libanensem, celebratam anno 1736, præside Josepho Simonio Assemano ablegato apostolico, ordinationes sequentes frequentantur : 1° cantoris seu psaltis; 2° lectoris; 3° subdiaconi; 4° diaconi; 5° archidiaconi; 6° presbyteri; 7° periodeutæ seu visitatoris; 8° archipresbyteri; 9° chorepiscopi; 10° episcopi et metropolitani; 11° patriarchæ; harum autem ritum exhibuit Josephus Aloysius Assemanus, Simonii ex patre nepos, tom. IX *Codicis liturgici*, in præfat. pp. LXXVII-LXXXIX. Ex quibus patet apud ipsos diversam esse chorepiscopi et periodeutæ ordinationem; non ita tamen res se habet apud omnes orientales; nam Jacobitis una eademque est periodeutarum cum chorepiscopis ordinatio (B. O. II, *Dissert. de Syris monophys.*, X); pariter « in jure recentiori tam græcorum Melchita- « rum, quam Nestorianorum, pro uno eodemque sumuntur *chorepis-* « *copus* et *periodeutes*, etsi in antiquis conciliis diversæ res fuerint, et « inter officiales ecclesiæ Constantinopolitanæ *periodeutæ* ab exarchis, « qui in locum chorepiscoporum successere, distinguuntur. » Cfr. B. O. IV, p. 830, ubi additur periodeutarum officium fuisse, ut defectu episcopi, quem in villis et agris præfici non decet, ipsi loca illa circumobirent et cunctos ad rectæ vitæ sanæque doctrinæ normam efformarent. Porro veteres chorepiscopi propriam sedem habebant in pagis et villis, periodeutæ nullibi, sed huc illuc per totam episcopi diœcesem, per pagos scilicet et villas, excurrebant. — De chorepiscopis, archipresbyteris et perio-

locum in medium proferre, quia insignem continet Jacobi laudem a catholico scriptore prolatam, et existimationis, qua apud gentiles suos pollebat, testimonium non mediocre: « Cavades (Persarum rex) urbe (Amida) potitus, relicto « trium millium peditum præsidio, ad Sigar montem pro- « ficiscitur, et Rufinum (Anastasii imperatoris legatum, « quem in custodiam tradiderat) tunc demum dimittit, « ut calamitates Amidenorum Anastasio renunciet. Ea res « supra quam dici potest terruit Syros quotquot ad orien- « tales Euphratis partes habitabant, ut in occidentem « omnes migrare pararent. At venerabilis Jacobus perio- « deutes, qui plurimas de variis scripturarum sectionibus « homilias, cantica etiam hymnosque de illa locustarum « tempestate conscripsit, haud segniter se gessit in ea « calamitate; sed prout ipsum decebat, epistolam paræ- « neticam ad omnes civitates dedit, confidere unumquem-

deutis docte disputavit Joh. Morinus; in eo tamen erravit quod vocem ܦܪܝܕܘܛܐ vel ܦܪܝܕܝܘܛܐ a ܦܪܝܕܐ *vigilans* voluerit derivari; non est enim nisi ipsum græcum vocabulum περιοδευτής, quod syriace proprio nomine ܣܥܘܪܐ *visitator* dicitur. — « Περιοδευταί, inquit Suicerus, vocantur « *curatores animarum.* Omnium infimi, villarum episcopi, χωρεπίσκοποι « dicebantur. Nam et hi episcopalem consecrationem habebant, sed « minores tantum ordines consecrabant, hypodiaconos nimirum, lec- « tores et exorcistas, ut diserte docet canon X antiochenus. Unde et « postea ne vilesceret in his nomen episcopi, placuit appellari eos pro « chorepiscopis περιοδευτάς id est *curatores*..... Non enim, ut multi « arbitrantur, περιοδευταί illi, qui pro chorepiscopis dicti sunt et in « eorum nomen locumque successerunt, ita vocabantur quod *circitores* « essent. In uno quippe loco manebant ἐπισκοποῦντες id est *curantes* « ut urbium episcopi..... Hinc sanxit can. 57. synodi laodicenæ ὅτι οὐ « δεῖ ἐν ταῖς κώμαις καὶ ἐν ταῖς χώραις καθίστασθαι ἐπισκόπους, « ἀλλὰ περιοδευτάς. » Hæc Suiceri opinio, ut liquet, non plane Asse- mani sententiæ congruit. Ceterum implicata est hæc quæstio de chor- episcoporum et periodeutarum origine, officio et distinctione; hic autem, pro scopo nostro et argumenti necessitate, pauca quæ produximus suf- ficere arbitramur.

« que jubens in salutare Dei, admonensque eos, ne fugam « minime necessariam arriperent (1). » Tametsi Jacobus hic non expresse *sarugensis* appelletur, procul dubio ipse ille significatur aperte, quandoquidem ejus scripta ab aliis laudata indicantur nominatim; præterea diserte testatur Barhebræus Jacobum sarugensem *periodeutæ* officio ea tempestate defunctum fuisse (2).

§ 6. DE JACOBI MUNERE EPISCOPALI, OBITU ET SANCTITATE.

Demum, cum annos natus esset supra sexaginta septem, virtutibus illustris et doctissimis scriptis ubique gentium nobilissimus, episcopus Batnarum constituitur, eamque ecclesiam, teste Georgio, sanctissime et sedulo rexit. Diem vero clausit supremum, die 29 novembris anni 522, postquam vixisset annos septuaginta, in episcopatu autem duos cum dimidio. Sepultusque fuit honorifica pompa in civitate ejus episcopali, ubi ipsius reliquiæ mox fidelium veneratione, memoria instituta festivitate coli cœperunt. Hæc itaque de Jacobi historia dicta sunto.

Ea vero fuit ipsius sanctitatis apud Syros opinio, ut cum

(1) Syriace hæc partim leguntur B. O. I, p. 21 : ܥܠ ܗܠܝܢ ܐܓܪ̈ܬܐ
ܐܬܥܗܕ ܡܕܝ̈ܢܬܐ ܕܡܫܝܚ̈ܝܐ ܦܪܘܫ ܘܐܬܦܢܝܘ ܠܡܕܝ̈ܢܬܗܘܢ ܠܡܕܒܪܢܘܬܐ.
ܡܫܡܫܢܐ ܕܝܢ ܝܥܩܘܒ ܦܪܝܘܕܘܛܐ ܗܘ ܕܡܐܡܪ̈ܐ ܣܓܝ̈ܐܐ ܥܒܝܕܝܢ ܠܗ
ܥܠ ܦܘܫ̈ܩܐ ܕܟܬ̈ܒܐ ܘܡܕܪ̈ܫܐ ܘܣܘܓܝ̈ܬܐ ܥܒܕ ܠܗ ܥܠ ܐܢܫܐ ܗܘ
ܕܡܠܝܐ : ܠܐ ܐܬܪܫܠ ܐܦܠܐ ܒܙܒܢܐ ܗܘ ܥܠ ܐܝܢܐ ܕܦܐܝܐ ܗܘܐ ܠܗ :
ܐܠܐ ܕܟܬܒ ܐܓܪ̈ܬܐ ܕܡܪܬܝܢܘܬܐ ܠܟܠܗܝܢ ܡܕ̈ܝܢܬܐ ܡܢ ܡܠܟܐ ܟܠ ܠܗܘܢ
ܟܠ ܕܘܟܝܢ ܕܠܗܘܢ ܘܡܠܒܒ ܠܗܘܢ ܕܠܐ ܢܥܪܩܘܢ ܀

(2) B. O. II, 522 : « (sub Severo) claruit etiam doctor celeberrimus, mar « Jacobus, qui Batnis Sarugi episcopus præfuit..... Erat autem perio- « deutes seu visitator Hauræ in Sarug. » ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܕܝܢ ܦܪܝܘܕܘܛܐ ܕܚܘܪܐ ܕܒܣܪܘܓ

tam orthodoxi quam hæretici veluti sanctum venerentur. Maronitæ quidem ejus memoriam agunt die 5 aprilis; Jacobitæ vero die 29 octobris, 29 junii et 29 julii. Sed et in divinis officiis et in sacra liturgia quotidie apud utrosque laudatur, una cum S. Ephræmo; at in *martyrologio* ecclesiæ romanæ nulla ejus mentio occurrit.

Hæc dum prælo subjacebant, nuntium accepi jucundissimum, nimirum S. Jacobum Sarugensem, quem Bollandiani antiqui penitus ignorasse videntur, tandem locum suum in *Actis Sanctorum*, habiturum, *tomo XII Octobris*, brevi in lucem prodituro; commentarium de eo complectentur paginæ 824 et seqq., quas mecum, jam ante totius voluminis complementum, humanissime communicavit earum auctor doctissimus, R. P. H. Matagne, S. J., qui, quod de bollandiano monere fere supervacaneum est, sermone perspicuo, critica diligenti et eruditione accurata, istud argumentum tractavit. Observare proinde me juvat, cum iis quæ cl. vir juxta documenta quæ præ manibus potuit habere, statuit de Jacobo, ea fere consentire quæ ex fontibus disserui. Ita, verbi gratia, facinus Jacobi triennis (supra, *pag.* 93, *seq.*) etiam ipse, contra Assemanum, *de vino consecrato* a puero hausto interpretatur. Alia, capite sequente, ubi opportunum visum fuerit, enotabo. Hic solummodo, quia ad antegressa referuntur, duo addenda esse video.

Primum est, Georgium, *panegyrici* auctorem, a doctissimo bollandiano haberi Jacobo Edesseno æqualem ejusque forsan discipulum; hunc ego supra, *pp.* 86-88, ipsius Sarugensis discipulum et ab altero juniore quodam Georgio, pariter Arabum episcopo, distinguendum asserui. Fateor sane quæstionem esse impeditam et, attenta præsenti documentorum penuria, ægre solvendam; cui forsitan nonnihil lucis ab eo affundi posset, qui *vitam Jacobi Edesseni*, *vitæ Jacobi Sarugensis* conjunctam, qualis exstat in codice musæi britannici 12. 174 *add. mss.*, præsto haberet (vide notam ad *p.* 89). Interim argumenta et conjecturæ, quibus Georgium duobus ferme sæculis Sarugensi posteriorem fuisse efficeretur, ea non sunt, meo quidem judicio, quæ dilucidum et certum Gregorii Barhebræi testimonium, amanuensis contestationem verosimiliter ex codice antiquiori desumptam, atque, quantum sapio, probabilem ipsius Georgii confessionem certo convellere queant.

Alterum, quod adjungere volebam, ad cultum spectat quem

sanctus Jacobus in ecclesia obtinuit; quæ quæstio, ad *Actorum* scriptores proprie spectans, a Rev. P. Matagne dilucide æque et docte disputata est verbis, quæ hic eo magis integre recitare placet, quod ad ea confirmanda inserviant, quæ mox ipsi, ubi de Jacobi orthodoxia sermo erit, sumus dicturi. « A Maronitis hodie ad diem « 5 aprilis, a Jacobitis, qui immerito orthodoxum doctorem sibi « vindicant, diebus 29 junii, 29 julii et 29 octobris colitur. Armeni « vero ad diem 25 septembris sanctum episcopum Sarugensem re- « colunt, ut videre est apud Assemanium et Aucherium. Satius « utique fuisset Maronitas catholicos sequi, quam Jacobitas « heterodoxos; sed, ut notum est, in nostro opere historiam sanc- « torum narrare primum intendimus et, quamvis ut plurimum « orthodoxorum et præcipue Romani Martyrologii ordinem sequa- « mur, commentariorum tamen seriem historiæ utilitati inservire « jubemus, et omnem libenter captamus occasionem, ut defectus « operis aliquando resarciantur. Demum notandum est in kalen- « darii Romæ anno 1624 editi latina translatione, quam Romæ « accepit Papebrochius, s. Jacobum non nominari ad 5 aprilis, « quod quidem primum valde mirabar, at brevi intellexi, post- « quam manibus versavi Faustini Naironi Maronitæ *Euopliam* « *fidei.* Hinc enim vidi anno 1624 ipsis Maronitis non plane per- « spectam fuisse *Jacobi* Sarugensis historiam, quum in ejus ætate « definienda, et laudandis operibus, non satis distinguat quæ ad « Jacobum Edessenum et ad Sarugensem pertinent, vir doctus qui « anno 1694 Romæ suum opus edidit. In kalendario anni 1624, lau- « datur ad diem 27 januarii cum Ephræmo Jacobus Edessenus, « quod omnino congruit iis, quæ ex Maronitarum kalendario « affert Naironus. At puto ex ignorantia Edessenum illic nomina- « tum fuisse, et pro Edesseno Sarugensem reponi oportere. Re- « centiores ergo institutionis esset festum diei 5 aprilis, et post « Naironi admissum tempora. »

CAPUT ALTERUM.

DE SCRIPTIS ET DOCTRINA S. JACOBI SARUGENSIS.

Jacobus tanta floruit apud Syros doctrinæ et eloquentiæ famạ, ut « fistula Spiritus sancti et fidelis Ecclesiæ cythara (1), » item « veritatis doctor et columna spiritualis (2) » nuncupari meruerit. Reliquit autem pene innumera ingenii sui monumenta, ut testes locupletissimi indicant. Si vero Gregorio Barhebræo fides est, ubi eum claris scriptoribus qui Severi tempore enituerunt accenset, « habuit amanuenses septuaginta describendis ejus sermonibus occupatos, quos septingentos sexaginta recensent, « præter expositiones, epistolas, hymnos et cantica (3). » Quibus verbis cum ligatæ, tum metro solutæ compositiones summatim complectuntur. Porro sola metrica, eaque non omnia, sed quæ de viris illustribus veteris fœderis, de angelis et de mysteriis filii Dei concinnavit, indicantur in

(1) Ab Anonymo supra, p. 89, et a Georgio, p. 67.

(2) A Georgio pp. 27 et 29.

(3) B. O. II, p. 322 : ܘܗܘܐ ܠܗ ܟܬܒܗ ܫܒܥܝܢ ܣܦܪܐ ܕܦܠܚܝܢ ܒܡܐܡܪܘܗܝ ܕܐܡܪܝܢ ܕܗܘܝܢ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ܂ ܣܛܪ ܡܢ ܦܘܫܩܐ ܘܐܓܪܬܐ ܘܡܕܪܫܐ ܘܣܘܓܝܬܐ܂

panegyrici parte quæ legitur capite superiore, neque alia memorare videtur auctor anonymus supra recitatus : « reperimus, inquit, totam ejus doctrinam prophetas quinquaginta mole æquare ; homilias (*carmina*) autem ejus septingentas esse et tres supra sexaginta, quarum prima est quam de curru scripsit, postrema vero de Maria et Golgotha, quam imperfectam reliquit (1). »

ARTICULUS I.

JACOBI SCRIPTORUM RECENSIO, FORMA ET STYLUS.

§ 1.

Multæ forsitan ex sancti Jacobi scriptis irreparabili jactura perierunt; cetera adhuc fere omnes hinc inde in bibliothecarum pluteis reconduntur, editorem expectantes. Nonnulla reperiuntur Florentiæ, ut constat ex *catalogo bibliothecæ mediceæ laurentianæ palatinæ*, quem edidit Stephanus Evodius Assemanus (2), alia Londini (3), alia Parisiis

(1) ܐܫܟܚܢ ܕܗܘܐ ܟܠܗ ܡܠܦܢܘܬܗ ܡܫܩܠܝܢ ܢܒܝܐ ܕܚܡܫܝܢ. ܡܐܡܪܐ ܕܝܢ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܬܠܬܐ. ܡܐܡܪܐ ܩܕܡܝܐ ܕܥܒܕ ܗܘ ܕܥܠ ܡܪܟܒܬܐ. ܘܐܚܪܝܐ ܕܝܢ ܠܐ ܫܠܡܗ ܕܥܠ ܡܪܝܡ ܘܓܓܘܠܬܐ.
Cfr. B. O. I, 299, ubi ܡܐܡܪܐ vertitur per *homilias*. Quamvis sane vox syriaca *homilias* significare valeat, rectius tamen eam reddi putem per *carmina*, ubicumque de *sermonibus metricis* adhibetur.

(2) Ea autem sunt : *hymni viginti de ss. martyribus* (*p.* 74 *catalogi*); *homilia metrica de Constantino et de synodo patrum tercentum decem et octo* (*pp.* 85 et 86); *epistola de Trinitate et Incarnatione* (*p.* 123); demum *homiliæ quatuor metricæ*, in arabicum sermonem conversæ (*p.* 127).

(3) Londini inveniuntur ista in *Museo britannico*, et pertinent partim quidem ad *codices Richianos*, partim vero ad *additional manuscripts*, quorum, quantum equidem novi, nondum prodiit catalogus. Porro in *catalogo*, quem anno 1838 ediderunt Rosen et Forshall, censentur hæc Jacobi Sarugensis monumenta : 1° *liturgia*, syriace, *cod.* 7180 *Rich.*, fol. 69. b. 2° *sermo metricus de Antichristo*, syriace, 7190 *Rich.*, fol. 244. b.;

aut alibi. Quum vero ea omnia ipse inspicere non potuerim, completum horum catalogum texere non vacat, sed eam solummodo enumerationem, quam exhibet Jos. Sim. Assemanus in *Bibliotheca orientali,* operum S. Jacobi quæ in *vaticanis codicibus* exstant, hic reponendam esse putavi; initia tamen et excerpta ibi frequenter obvia, ne lectorem fastidio gravarem inutili, prorsus omisi. Carmina autem nunc recensenda numerantur 231, seu tertia circiter pars eorum quæ Jacobus composuisse traditur; istorum autem duo non amplius syriace, sed tantum arabice conversa in Vaticano supersunt, ut suo loco indicabitur (1).

1 *Carmen de curru quem vidit Ezechiel propheta.* Cod. 117, fol. 1; arabice, cod. IX, fol. 1.
2 *De consecratione ecclesiæ.* Cod. 117, fol. 9, et cod. 118, fol. 1 cum hoc titulo : *de scrutatione, et de consecratione ecclesiæ.*
3 *De encæniis ecclesiæ.* Cod. 117, fol. 11.
4 *De illapsu Altissimi super montem Sinaï, et de mysterio ecclesiæ.* Cod. 117, fol. 14.
5 *De Domino nostro et Jacob, de ecclesia et Rachel; deque Lia et synagoga.* Cod. 117, fol. 17.
6 *De Thamar et ecclesiæ symbolo.* Cod. 117, fol. 19, et cod. nitriensi XIV, fol. 28.
7 *De visione Jacob in Bethel, quæ est ecclesiæ symbolum.* Cod. 117, fol. 21.

3° *sermo metricus de resurrectione*, syriace, 7190 *Rich.* f. 251; 4° *sermo metricus de crucifixione Christi*, syriace, 7190 *Rich.*, fol. 255. b.; 5° *sermo de oratione dominica*, arabice, 7206 *Rich.*, f. 51; 6° *sermo de iis qui pauperes sunt spiritu*, arabice, 7206 *Rich.*, f. 52; 7° *sermo de pœnitentia, de jejunio et de eleemosyna*, arabice. 7190 *Rich.*, fol. 45. — Præterea alia plura adhuc Londini latere non dubito, aliqua autem adesse in *cod.* 12,162 *add. mss.*, item in 12,165 et 12,166, novi ex Land, *Anecdota syriaca*, p. 15; denique ex *cod. add.* 14,590 et 17,158 edita quædam fuere in opere : *ancient syriac documents*, London, 1864; ex cujus operis pag. 193 constat alia contineri in *cod. add.* 14,624.

(1) Codices, arabicis numeris notati, juxta bodiernam notationem bibliothecæ Vaticanæ indicantur; qui autem romanis notis, ita ex *Biblioth. orient.* proferuntur, quia nunc *catalogum* assemanianum præ manibus non habens, hujus numerum correspondentem inquirere non potui.

8 *De annunciatione Zachariæ*. Cod. 117, fol. 25, et cod. 118, fol. 5.
9 *De annunciatione Deiparæ*. Cod. 117, fol. 31.
10 *De profectione Mariæ ad Elisabeth*. Cod. 117, fol. 32.
11 *De nativitate Domini* sermo primus. Cod. 117, fol. 36; cod. 118, fol. 6; cod. nitr. XIII, f. 44. Citatur etiam in cod. arabico XXIII, qui *fides Patrum* inscribitur.
12 *De nativitate Domini* sermo secundus. Cod. 117, fol. 43; cod. 118, fol. 19; cod. nitriensi XIII, fol. 125.
13 *De nativitate Domini* sermo tertius. Cod. 117, fol. 45, et cod. 118, fol. 15.
14 *De nativitate Domini, et de stella quæ Magis apparuit, deque infantium cæde*. Cod. 117, fol. 47; cod. 118, fol. 40 et 52; cod. nitr. XIII, fol. 173.
15 *In illud Isaïæ prophetæ : et vocabitur nomen ejus Emmanuel*. Cod. 117, fol. 54; cod. 118, fol. 22; cod. 251, fol. 48.
16 *In illud Isaïæ : et vocabitur nomen ejus admiratio*. Cod. 117, fol. 55; cod. 251, fol. 50.
17 *De Balaam et Balac*. Cod. 117, fol. 57, et cod. 114, fol. 50.
18 *In illud : venite faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram; et de nativitate Christi*. Cod. 117, fol. 59, et cod. arabico IX, fol. 39.
19 *Quare Dominus triginta annos in mundo egit, ante quam miracula edere inciperet*. Cod. 117, fol. 62, et cod. 251, fol. 15.
20 *De inscrutabili Christi dispensatione*. Cod. 118, fol. 24.
21 *De sancta Virgine Dei genitrice Maria*. Cod. 117, fol. 64, et cod. 118, fol. 26. — Sermo is infra prodibit.
22 *De sancta Virgine Deipara alter sermo, congruitque adversus divinorum mysteriorum scrutatores*. Cod. 116, fol. 67, et cod. arabico vaticano LV, fol. 46.
23 *De sancta Dei genitrice semperque virgine Maria, et adversus eos qui blasphemant et dicunt eam post partum nequaquam virginem permansisse*. Cod. 118, fol. 31. — Prodibit ad calcem.
24 *De s. Stephano archidiacono et protomartyre*. Cod. 117, fol. 115; cod. 118, fol. 57, et cod. nitr. XIII, fol. 40.
25 *De infantium cæde*. Cod. 117, fol. 74.
26 *De Moyse propheta et de infantium cæde*. Cod. 117, fol. 76.
27 *De Constantino fideli imperatore, deque synodo nicæna*. Cod. 117, fol. 80.
28 *De Christi Domini baptismo*. Cod. 117, fol. 83; cod. 118, fol. 56.
29 *De baptismo*. Cod. 118, fol. 61.
30 *De legis, Joannis et Christi baptismo*. Cod. 117, fol. 86; cod. 251, fol. 13.
31 *De torrente quem vidit Ezechiel propheta*. Cod. 117, fol. 88; cod. 251, fol. 55; cod. nitr. XIV, fol. 3.

32 *De desponsatione Rebeccæ, deque mysteriis et symbolis quæ in ea continentur*. Cod. 117, fol. 90; cod. nitr. XIII, fol. 22.

33 *De Samaritana*. Cod. 117, fol. 93; cod. nitr. XIV, fol. 1.

34 *De decollatione s. Joannis baptistæ*. Cod. 117, fol. 104; cod. 118, fol. 69.

35 *De laudibus s. Joannis baptistæ*. Cod. 117, fol. 107; cod. 118, fol. 65.

36 *De Jona propheta, qui in urbe Ninive prophetavit*. Cod. 117, fol. 117.

37 *De præsentatione Domini in templo et de Simeone sene*. Cod. 117, fol. 140; cod. 118, fol. 74, et cod. arab. vatic. XLIV.

38 *In illud Simeonis senis : hic positus est in ruinam et in resurrectionem multorum in Israël*. Cod. 117, fol. 143; cod. 118, fol. 77.

39-40 *De sacerdotibus* sermones duo. Cod. 117, fol. 144; nitr. XVI, fol. 112; *Ius* cod. 117, fol. 148.

41-43 *De Aaron sacerdote* sermones tres. *Ius* cod. 117, fol. 151; *IIus* ibid.; *IIIus* ibid. fol. 152.

44-55 *De fidelibus defunctis* sermones duodecim. *Ius* cod. 117, fol. 152; *IIus* cod. 117, fol. 162 et cod. nitr. XVI, fol. 40; *IIIus* cod. 117, fol. 163, et nitr. XVI, fol. 90; *IVus* cod. 117, fol. 163, et nitr. XVI, fol. 97; *Vus* cod. 117, fol. 165, et cod. nitr. XI, fol. 30; *VIus de pueris*, cod. nitr. XVI, fol. 91; *VIIus de peregrinis*, cod. nitr. XVI, fol. 94; *VIIIus* cod. nitr. XVI, fol. 95; *IXus* cod. nitr. XVI, fol. 98; *Xus de virginibus et monialibus*, cod. nitr. XVI, fol 100; *XIus de pueris*, cod. nitr. XVI, fol. 102; *XIIus* cod. nitr. XVI, fol. 111.

56-65 *De fine mundi, de Antichristo, de secundo Christi adventu et de judicio* sermones decem. *Ius* cod. 117, fol. 158; *IIus* ibid. fol. 287; *IIIus* ibid. fol. 160; cod. 251, fol. 76, et cod. arab. IX, fol. 227; *IVus* cod. 117, fol. 288, et cod. 251, fol. 66; *Vus* cod. 117, fol. 324; cod. 251, fol. 69; *VIus* cod. 251, fol. 74, et cod. nitr. XVI, fol. 92; *VIIus*, *VIIIus*... cod. 117, fol. 217; *IXus* ibid. fol. 218, et cod. 251, fol. 71; *Xus* cod. 117, fol. 246.

66 *De muliere septem virorum et de resurrectione mortuorum*. Cod. nitr. XIII, fol. 111.

67 *De regno et gehenna*. Cod. 117, fol. 283.

68 *De miraculo quod fecit Dominus in Cana Galilææ*. Cod. 117, fol. 167.

69-71 *De sacra quadragesimali jejunio* sermones tres. *Ius* cod. 117, fol. 169; cod. 118, fol. 80, et cod. arab. IX, fol. 218; *IIus* cod. 117, fol. 171; cod. 118, fol. 87; *IIIus* cod. 117, fol. 176.

72 *De Domini cum diabolo certamine*. Cod. 118, fol. 91.

73 *De tentatione Domini deque ejus lucta cum diabolo.* Cod. 117, fol. 353, et cod. 251, fol. 62.

74 *In illud Domini : nolite jurare omnino.* Cod. 117, fol. 179.

75 *Parænesis.* Cod. 117, fol. 183; cod. 118, fol. 96, et cod. arab. IX, fol. 159.

76 *De miraculis quæ fecit Dominus.* Cod. 117, fol. 195.

77 *In illud Domini effatum : quid prodest homini etc.* Cod. 117, fol. 196; cod. 118, fol 98; cod. arab. IX, fol. 153.

78 *In illud Domini : simile est regnum cœlorum fermento, quod acceptum mulier abscondit in farinæ satis tribus, donec fermentatum est totum.* Cod. 117, fol. 198; cod. 118, fol. 144; cod. 251, fol. 3.

79-82 *De pœnitentia* sermones quatuor. *I^us^* cod. 117, fol. 199; *II^us^* ibid. fol. 205; *III^us^* ibid. fol. 209; cod. 118, fol. 101; item cod. berœensi I, et arabico IX, fol. 163; *IV^us^* cod. 117, fol. 266, et cod. 118, fol. 171.

83 *De amore pauperum.* Cod. 118, fol. 105.

84 *De amore divino.* Cod. 118, fol. 109; cod. nitr. XIII, fol. 93 et arabico IX, fol. 100.

85 *De superbia.* Cod. 117, fol. 208, et cod. arabico IX, fol. 95.

86 *In illud Jeremiæ prophetæ : qui gloriatur in Domino glorietur.* Cod. 117, fol. 281, et cod. 251, fol. 53.

87 *In illud Domini : quum spiritus nequam* ex *homine exierit, circumvagatur per loca arida.* Cod. 117, fol. 219.

88 *De decem drachmis et centum ovibus.* Cod. 117, fol. 221, et cod. arab. IX, fol. 169.

89 *De divite et Lazaro.* Cod. 118, fol. 186, et cod. arab. IX, fol. 120.

90 *Parænesis et adversus blasphemos.* Cod. 117, fol. 232.

91 *De leproso qui dixit ad Dominum : si vis, potes me mundare.* Cod. 118, fol. 113.

92 *De paralytico.* Cod. 118, fol. 116.

93 *De chananæa.* Cod. 117, fol. 248.

94 *De filia Jaïri archisynagogi.* Cod. 117, fol. 250, et cod. 118, fol. 117.

95 *De Zacchæo publicano.* Cod 117, fol. 251.

96 *De operariis vineæ Domini.* Cod. 117, fol. 253, et cod. 118, fol. 140.

97-98 *De filio qui bona sua dissipavit* sermones duo. *I^us^* cod. 117, fol. 256; *II^us^* cod. 117, fol. 260; cod. 118, fol. 180, et cod. nitr. XIII, fol. 82.

99 *De publicano et pharisæo, qui in templo ad orandum ascenderunt.* Cod. 117., fol. 264; cod. 118, fol. 154; cod. nitr. XIII, fol. 7, et arab. IX, fol. 189.

100 *De Adæo apostolo et Abgaro Edessæ rege.* Cod. 117, fol. 268.

101 *In illud Domini : facilius est camelum per foramen acus intrare quam divitem in regnum Dei.* Cod. 117, fol. 271 ; cod. arab. IX, fol. 109.
102 *De præceptorum observatione, et parænesis.* Cod. 117, fol. 272.
103 *De oratione quam Dominus discipulos suos docuit.* Cod. 117, fol. 273 ; cod. 118, fol. 147, et cod. arab. IX, fol. 175.
104 *De juvene qui dixit Domino : quid faciam ut vitam æternam possideam ?* Cod. 117, fol. 277, et cod. 118, fol. 201.
105 *In illud Domini : simile est regnum cælorum grano synapis.* Cod. 117, fol. 279.
106 *De ss. quadraginta martyribus.* Cod. 117, fol. 292, et cod. 118, fol. 169.
107 *De tribus defunctis quos ad vitam Dominus revocavit.* Cod. 117, fol. 294, et cod. 118, fol. 131.
108 *De illo qui ab Jerusalem descendit in Jericho et in latrones incidit.* Cod. 117, fol. 296, et cod. 118, fol. 161.
109 *In illud Domini : simile est regnum cælorum thesauro abscondito in agro.* Cod. 117, fol. 298 ; cod. 251, fol. 4, et arab. IX, fol. 115.
110 *De Eucharistia.* Cod. 117, fol. 299, et cod. 251, fol. 181.
111 *De muliere quæ dorsi curvitatem per annos duodeviginti passa est.* Cod. 117, fol. 302, et cod. nitr. XIV, fol. 1.
112 *De quinque panibus et duobus piscibus.* Cod. 117, fol. 304.
113 *Parænesis, et de paupertate.* Cod. 117, fol. 308.
114 *De amore pecuniæ.* Cod. 117, fol. 310.
115 *In illud Salomonis : vanitas est mundus et vanitas vanitatum.* Cod. 117, fol. 312.
116 *De pauperis gemitu.* Cod. 117, fol. 315.
117 *Parænesis.* Cod. 117, fol. 316.
118 *De filio viduæ quem Dominus suscitavit.* Cod. 117, fol. 306 ; cod. 118, fol. 120, et arab. IX, fol. 204.
119 *De hemorrhoïssa.* Cod. 117, fol. 329 ; cod. 118, fol. 123 ; cod. 251, fol. 1.
120 *De miraculis a Domino patratis, quæ sunt curationis sæculi symbola.* Cod. 118, fol. 134.
121 *In illud Domini : vulpes foveas habent.* Cod. 118, fol. 158.
122 *De centurione cujus puerum Dominus in Capharnaum suscitavit.* Cod. 118, fol. 174.
123 *De homine in quo legio dæmoniorum erat.* Cod. 118, fol. 197.
124 *De vidua quæ duos obolos in gazophylacium immisit.* Cod. arab. IV, fol. 197.
125 *De filia Jephte.* Cod. 117, fol. 332, et cod. 114, fol. 146.
126 *De Ozia rege et Isaia propheta.* Cod. 117, fol. 335, et nitr. XIV, fol. 6.

127-133 *Adversus Judæos* sermones septem. *Ius* cod. 117, fol. 339; *IIus* ibid. fol. 341; *IIIus* ibid. fol. 343; *IVus* ibid. fol. 345; *Vus* ibid. fol. 346; *VIus* ibid. fol. 348; *VIIus* ibid. fol. 350.

134 *De Lazaro quem Dominus suscitavit.* Cod. 117, fol. 360, et cod. 118, fol 128.

135 *De dominica hosannarum.* Cod. 117, fol. 367; cod. 118, fol. 208, et nitr. XIII, fol. 106.

136 *De ficu cui Christus maledixit.* Cod. 117, fol. 369, et cod. 251, fol. 82.

137 *De parabola vineæ.* Cod. 117, fol. 388, et cod. 118, fol. 212.

138 *De rege qui fecit nuptias filio suo.* Cod. 117, fol. 394; cod. 118, fol. 137, et cod. 251, fol. 6.

139 *De parobola decem virginum.* Cod. 117, fol. 391; cod. 251, fol. 10; cod. nitr. XIII, fol. 117, et arab. IX, fol. 143.

140 *De Abraham et Isaac.* Cod. 117, fol. 399; cod. 118, fol. 217, et nitr. XIII, fol. 157.

141-142 *De Samsone* sermones duo. *Ius* cod. 117, fol. 403; cod. 114, fol. 103, et nitr. XIV, fol. 24; *IIus* cod. 117, fol. 448, et cod. 114, fol. 109.

143-146 *De Abel et Cain* sermones quatuor. *Ius* cod. 117, fol. 405; et nitr. XIV, fol. 60; *IIus* cod. 117, fol. 407; *IIIus* ibid. fol. 409; *IVus* ibid. fol. 411.

147-156 *De Joseph* sermones decem. In cod. 117, foll. 412-432, ubi tamen quintus desideratur. Quatuor postremi exstant etiam in cod. nitr. XIV a fol. 53.

157 *De vacca rubra quæ pro populo ex legis præscripto comburebatur.* Cod. 117, fol. 404; cod. 118, fol. 226, et cod. 114, fol. 75.

158 *De hirco qui pro populo mactabatur.* Cod. 117, fol. 436; cod. 118, fol. 229, et cod. 114, fol. 69.

159 *De duobus passeribus, quorum alter ad fontem aquarum juxta legem mactabatur, alter pro peccato dimittebatur.* Cod. 117, fol. 440; Cod. 118, fol. 248; cod. 114, fol. 64, et nitr. XIV, fol. 49.

160 *De serpente æneo.* Cod. 117, fol. 449; cod. 118, fol. 224, et cod. 114, fol. 60.

161 *De peccatrice.* Cod. 117, fol. 457; cod. 118, fol. 164, et cod. nitr. XI, fol. 1.

162 *De fide.* Cod. 117, fol. 476, et cod. nitr. XII, fol. 131.

163 *De passione Domini.* Cod. 117, fol. 370, et cod. 118, fol. 262.

164-170 *De crucifixione Domini* sermones septem. *Ius* cod. 117, fol. 484; *IIus* ibid. fol. 485; *IIIus* ibid. fol. 486, et cod. 118, fol. 234; *IVus* cod. 117, fol. 489, et cod. 118, fol. 257; *Vus* cod. 117, fol. 291; cod. nitr. XIII, fol. 62; *VIus* cod. 117, fol. 494; *VIIus* cod. 118, fol. 259.

171 *De latrone dextero.* Cod. 118, fol. 239.
172 *De sepultura Christi.* Cod. 117, fol. 496.
173 *De ingressu Domini in inferos.* Cod. 118, fol. 292.
174 *Corpus Christi passibile fuisse ac mortale ante resurrectionem.* Cod. 117, fol. 498, et cod. 251, fol. 21.
175-176 *De resurrectione Domini* sermones duo; *Ius* cod. 117, fol. 501, et cod. 118, fol. 293; *IIus* cod. 117, fol. 503, et cod. 118, fol. 294.
177 *In illud Pauli apostoli : unus est mediator Dei et hominum homo Christus Jesus.* Cod. 117, fol. 504, et cod. 251, fol. 40.
178-179 *De Eucharistia* sermones duo. *Ius* cod. 117, fol. 505; cod. berœensi I et arabico IX, fol. 210; *IIus* cod. 117, fol. 509, et nitr. XIII, fol. 73.
180 *In illud Apostoli : mihi autem absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi.* Cod. 117, fol. 507.
181 *De idolorum lapsu.* Cod. 117, fol. 511, et cod. 251, fol. 27.
182 *De Thoma Apostolo et de resurrectione Domini.* Cod. 117, fol. 914; cod. 118, fol. 303, et cod. 251, fol. 58.
183 *De ascensione Domini in cœlum.* Cod. 117, fol. 517, et cod. 118, fol. 316.
184 *De pentecoste.* Cod. 117, fol. 520.
185-186 *De Paulo apostolo* sermones duo. *Ius* cod. 117, fol. 526; cod. 251, fol. 30, et nitr. XIII, fol. 29; *IIus* cod. 117, fol. 530, et cod. 251, fol. 36.
187 *De monte Thabor.* Cod. 117, fol. 537.
188 *De sancta cruce.* Cod. 117, fol. 540.
189 *De Constantino imperatore et de lepræ ejus mundatione.* Cod. 117, fol. 542, et cod. arab. vatic. LV, fol. 230.
190 *De s. Simeone stylita.* Cod. 117, fol. 548.
191 *De Samouna et Guria, qui Edessæ martyrio coronati sunt.* Cod. 117, fol. 551.
192 *De s. Habibo diacono qui Edessæ martyrium subiit.* Cod. 117, fol. 553.
193 *De Melchisedek.* Cod. 251, fol. 41.
194 *In illud psalmi : tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedek.* Cod. 251, fol. 46.
195 *De die et nocte, de labore et requie.* Cod. 251, fol. 79.
196 *De Achar filio Charmi.* Cod. nitr. XI, fol. 5.
197 *De Asa rege.* Ibid. fol. 27.
198-207 *De Moyse* sermones decem. *Ius*, *IIus*, *IIIus et IVus*. Cod. 114, foll. 1-15; *Vus* ibid. et cod. 117, fol. 546; *VIus* cod. 114; cod. nitr. XIV, fol. 19; *VIIus* cod. 114, fol. 38, et cod. 117, fol. 442; *VIIIus* cod. 114, fol. 40, et nitr. XIV, fol. 42; *IXus* cod. 114, fol. 45; cod. 117, fol. 23, et nitr. XIV, fol. 37; *Xus* cod. 117, fol. 146.

208 *De Phinees.* Cod. 114, fol. 55, et nitr. XIV, fol. 22.
209 *De ciborum delectu.* Cod. 114, fol. 79.
210 *De Rahab meretrice.* Cod. 114, fol. 80.
211-212 *De Josue* sermones duo. *Ius*. Cod. nitr. XV, fol. 80; *IIus* initio mutilus, ibid. fol. 92.
213 *De arca Dei a Philistæis ad terram filiorum Israël reducta.* Cod. 114, fol. 113, et nitr. XIV, fol. 16.
214 *De Oza.* Cod. 114, fol. 125.
215-217 *De David et Goliath* sermones tres. *Ius* cod. 114, fol. 129, et cod. 117, fol. 355; *IIus* ibid.; *IIIus* cod. 114, fol. 137.
218 *De Osee propheta et duabus ejus uxoribus.* Cod. 134, fol. 141, et cod. nitr. XIV, fol. 30.
219 *De Elisæo propheta et Sulamitide.* Cod. nitr. XIII, fol. 15, et nitr. XIV, fol. 13.
220 *De turre babylonica.* Cod. nitr. XIII, fol. 13, et cod. nitr. XIV, fol. 45.
221 *De pueris Ephesi.* Cod. nitr. XIII, fol. 79.
222 *De sanctis martyribus.* Cod. nitr. XIII, fol. 101.
223 *De Anania, Azaria, Misaële et Daniele.* Cod. nitr. XIII, fol. 187.
224 *De opere sex dierum.* Exstat mutilus cod. nitr. XIII in fine.
225 *De Job.* Cod. nitr. XIV, fol. 11.
226 *De Elia propheta.* Ibid. fol. 13.
227 *In eos qui dicunt angelos filiabus hominum commixtos fuisse.* Ibid. fol. 52.
228 *De creatione Adæ et de resurrectione mortuorum.* Cod. 117, fol. 155, et cod. arab. IX, fol. 29.
229 *De ejectione Adæ e paradiso.* Cod. arab. IX, fol. 45.
230 *De Adam, mortalisne an immortalis creatus fuerit.* Cod. arab. IX, fol. 66.
231 *De justo Noe et de diluvio.* Ibid. fol. 72.

Ex his non nisi tria, quantum novi, integre in publicam lucem prodierunt, scilicet unum de *S. Simeone Stylita*, quod edidit Stephanus Evodius Assemanus (1), altera duo tum *de Habibo martyre,* tum *de martyribus Samouna et Guria* (2), quæ Curetonii curæ debentur. Apud eumdem

(1) Vide *Acta sanctorum martyrum orientalium et occidentalium, in duas partes distributa.* Pars II. Romæ 1748, typis Josephi Collini, pagg. 230-244.

(2) Reperiuntur in *Cod. Vat.* 117 et supra indicantur numeris 191

legitur insuper brevis Jacobi hymnus *de legatione Edessenorum ad Christum Dominum* (1), item brevissima excerpta ex carminibus *de lapsu idolorum* et *de urbe Antiochiæ* (2).

Cl. Pius Zingerle pariter pauca quædam, ex multis quæ Romæ transcripsit, elegantissima versione donata cum eruditis communicavit in ephemiridibus, quæ Lipsiæ ad rerum orientalium studia promovenda vulgantur (3). Tandem omitti non debet, hymnorum Jacobæorum partes sat amplas legi in Syrorum *officiis ecclesiasticis*, Romæ pluries editis in *typographia polyglotta S. C. de Propaganda Fide.* — Et hæc quidem ad poetica pertinent omnia.

Quæ autem noscuntur Jacobi opera soluta oratione conscripta, sequentia sunt.

1° *Anaphora* seu liturgia, apud Eus. Renaudotium inter *liturgias orientales* (4).

2° *Ordo sancti baptismi* (5).

et 192. — Edita sunt ex codice musei britannici 17,158 *add. mss.*, in the *Ancient syriac documents.... discovered, edited, translated, and annotated, by the late W. Cureton,... with a preface by W. Wright.* Williams and Norgate. London. 1864. Cfr. ibi *pagg.* ܩܣ-ܩܨ et 86-106.

(1) Op. cit. *pp.* ܩܨ et 106 seq., ex eodem codice.

(2) Ibid. *pp.* et 112, *ex codd. add. mss.* 14, 624 et 14,590.

(3) Vide *Zeitschrift der Deutschen morgenländischen Gesellschaft.* Leipzig, Brockhaus, tom. 12, anno 1858, pag. 117 seqq.; a. 1859, p. 44 seqq.; a. 1860, p. 679 seq.; a. 1864, p. 751. — Aliqua etiam carminum S. Jacobi specimina, ex Zingerleio et *officiis* Syrorum deprompta, impressa reperiuntur apud J. B. Wenig S. J., *schola syriaca*, OEniponte, 1866, pp. 155-159.

(4) ܐܢܐܦܘܪܐ vox græca est ἀναφορά, syriaca civitate donata. « Sunt autem *anaphoræ*, ait Renaudotius, *liturgg, orientt.* tom. II, p. 45, præcipua illa pars officii eucharistici, quæ ab oratione osculi pacis incipit, et usque ad gratiarum actionem extenditur. » — Exstat *anaphora* Jacobi Sarug. syriace in cod. nitr. III, fol. 160 et cod. echellensi V, fol. 80, eamque latine edidit Renaudotius tom. II *liturgg.* pp. 556-566. Paris. 1715.

(5) ܛܟܣܐ ܕܥܡܕܐ ܩܕܝܫܐ. Hunc e manu scripto Syrorum Maroni-

3° *Ordo Confirmationis* (1).

4° *Epistola ad Samuelem* abbatem monasterii sancti domini mei Isaac Gabulensis. Inedita.

5° *Epistola ad Stephanum* Bar-Sudaïli edessenum. Inedita.

6° *Epistola ad dominum Jacobum* abbatum monasterii edesseni, quod appellatur *de anima*. Inedita. Exstat in cod. syr. VI.

7° *Epistola paraenetica* de humilitate et amore divino. Exstat in codd. syr. VI et X. Inedita.

8° *Epistola ad quemdam præstantem virum*. Inedita. Exstat in cod. syr. VI (seu 126 in *catalogo* assemaniano).

9° *Homiliæ sex seu expositiones* ܬܘܪ̈ܓܡܐ *de nativitate Domini*, *de epiphania Domini*, *de jejunio quadragesimali*, *de dominica hosannarum*, *de feria VI passionis*, *de dominica resurrectionis*. Exstant in codice 109 (syriaco X). Eas omnes descripsit Cl. Pius Zingerle, ego primam.

Epistola tandem, quam supra (2) Stylites memorat, et *expositio centuriarum sex Evagrii*, de qua loquitur Barhebræus (3), nescio utrum uspiam repertæ fuerint.

§ 2.

His universim et summatim de scriptis S. Jacobi prænotatis, quædam speciatim adjungere necessarium arbitror, queis eorum forma, methodus et doctrina enucleatius explicentur et accuratius. De forma quidem metrica fusius, in sequenti disquisitione de Syrorum poësi agendum erit; si vero quis jam quærat quid de ejus stylo, de verborum delectu, de sententiarum perspicuitate et elegantia

tarum *rituali* edidit syriace et latine Jos. Aloys. Assemanus in *codice liturg.* tom. II, pp. 309-350, hoc titulo præfixum : ܛܟܣܐ ܕܡܥܡܘܕܝܘܬܐ ܩܕܝܫܬܐ ܐܝܟ ܡܛܟܣܢܘܬܐ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܕܒܛܢܢ ܕܣܪܘܓ *Ordo sancti baptismi, institutus a domino Jacobo Batnarum Sarugi.*

(1) Ex eodem Maronitarum *rituali* editum fuit tom. III *codic. liturg.* pp. 184-187 ; in seqq. vero legitur juxta recensionem Stephani Aldoënsis Maronitarum patriarchæ, qui obiit circa annum 1704. — Confirmationis sacramentum vocant Syri ܚܬܡܐ ܕܡܘܪܘܢ *signaculum chrismatis*, illudque immediate post baptismum a simplici presbytero apud ipsos conferri solebat.

(2) Pag. 100. (3) Supra, pagg. 86 et 87.

sit dicendum, judicem Jacobo Edesseno, auctore syro qui in his rebus diligenter et ex professo versatus fuit, alium peritia aut æquitate præstantiorem non facile inveniet. Atqui is Sarugensem veluti exemplar syriace bene et eleganter dicendi proponit, una cum Ephræmo, Isaaco Magno et Xenaia Mabugensi (1). Quinimo, haud immerito ipsum habueris, post S. Ephræmum, Syrorum omnium antiquorum copia et facundia primum. Ob hanc etiam rationem popularibus suis perpetuo videbatur « scientiæ « donum non humana industria, sed Spiritus sancti mu- « nere adeptus (2). »

Doctrinam ejus quod attinet, in iis quæ apud ipsum lustrari potui, nihil prorsus offendi quod profanum vel a sacris disciplinis alienum sit, nihil quod a recta fidei regula abhorreat. Postea quæ in contrarium allegantur refellemus, et directis argumentis orthodoxiam ejus stabiliemus. Interim ordo rei postulat ut illorum authentia et fides prius citra controversiam posita habeantur.

ARTICULUS II.

DE AUTHENTIA ET INTEGRITATE SCRIPTORUM S. JACOBI.

§ I.

De authentia operum s. Jacobi multum dissere opus

(1) In *epistola de ortographia syriaca et de punctis vocalibus*; syriace: ܐܓܪܬܐ ܕܥܠ ܫܘܪܪܐ ܫܘܕܥܢܐ ܘܡܕܡܪܐ B. O. I, 478. Jacobus Edessenus, sæculi septimi scriptor, passim vocatur ܡܦܫܩܢܐ ܕܟܬܒܐ, *librorum interpres*, quod nonnullos ss. scripturarum libros commentariis, græcos vero auctores plures versionibus illustrarit. Fertur etiam puncta vocalium diacritica primum in linguam suam vernaculam induxisse; sæculo vero octavo, Theophilus Antiochenus vocales græcas cæpit adhibere. — Cfr. Barhebræi *librum splendorum* ܟܬܒܐ ܕܙܠܝܓܐ apud B. O. I, 64 et 477.

(2) Ita Barhebræus B. O. II, p. 321.

non est; equidem non video qua ratione ejus scripta veluti supposititia traducere valeat, qui historicum testimonium et facti argumenta esse in hujusmodi re veritatis criterium agnoscit. Primum enim est, quod auctoris nomine inscribuntur in codicibus antiquissimis, eorum usui exaratis, qui celeberrimi doctoris scripta et noverant optime, et maximi faciebant: amanuenses scilicet dolo vel inscitia alienas lucubrationes Jacobi nomine generatim saltem obtrudere intendisse, aut, si voluissent, potuisse, res est quam nemo gratis facile admittat (1).

Confirmatur hæc codicum fides ipsa eorum secum consensione et harmonia, seu, ut clarius loquar, illorum auctorum testimonio, qui magno numero Jacobi scripta, in iisdem aut aliis manuscriptis codicibus, nominatim laudare aut verbotenus recitare deprehenduntur. Id enim factum fuisse constat a Syrorum plerisque, quantumque regione, sæculo aut secta a Jacobo dissitis. Supra, scriptores Sarugensi æquales, Josue stylitam et Georgium, protulimus. E Catholicis præterea huc referri merentur *Isaac Ninivita* (2) et *Joannes Maro* (3); e Monophysitis vero (4), *Joannes* episcopus *Basorensis*, *Jacobus Edessenus*, *Joannes Darensis*, *Basilius patriarcha*, *Moyses Barcepha* (5), *Dionysius Barsalibæus*, *Jacobus Tagritensis*, *Gregorius Barhebræus*; demum e Nestorianis (6), *Mares Salomonis* filius, et *Amri* filius *Matthæi*.

(1) Librarii id efficere non potuissent, quia fucum alii facile deprehendissent. Hinc quandoque factum videmus ut, ubi librarii in notando auctorem nomine lapsi erant, error a peritiori lectore emendatus appareat.

(2) B. O. I, 445.

(3) Cfr. infra et B. O. I, 516.

(4) B. O. II, art. IV, *passim*, nempe pagg. 98, 119, 126, 129, 158, 162, 207, 259 seq., 282, 295, 303, 306, 310, 321 seq.

(5) *In commentario de paradiso*, quem edidit Andreas Masius, Antverpiæ, ex officina Christophori Plantini, anno 1569.

(6) B. O. III, pp. 385 seq. et 585.

Et horum quidem testimonium universim valere arbitror de quibusvis documentis, Jacobo in codicibus manu scriptis attributis; etsi enim inibi nonnulla reperirentur a nemine alio laudato quam amanuensi, huic, utpote in cæteris fideli, assensus detrectari non debet, nisi certæ rationes in promptu sint aliter statuendi. Si autem de compositionibus metro concinnatis speciatim inquiritur, in iis dignoscendis et Sarugensi vindicandis subsidium præbere poterit mensura versus, cui duodecim syllabis constare solemne est.

Tandem, ut propius ad rem nostram accedamus, neve ultra idem argumentum cogamur retractare, animadvertere juverit documenta quæ ad calcem sumus edituri, alio adhuc titulo auctori nostro vindicari. Quippe partes aliquæ istorum carminum apud Syros in officio ecclesiastico ejus nomine notatæ leguntur, quæ adeo quasi totius illius ecclesiæ calculo pronunciantur authenticæ.

§ 2.

Porro et illa quæstio moveri potest, utrum scripta quæ auctori nostro quoad substantiam adscribenda censemus, ad ipsum revera, prout in mss. jacent, integra sint referenda et completa habeantur; hæc profecto est solutu difficilior; in qua solvenda non solum librariorum defectus involuntarii aut errores præ oculis versari debent, qui sane ipsis nimium vitio vertendi non sunt; homines enim sunt, et quidem orientales, a quibus judicium criticum et æqua textuum discretio rarissime poterunt expectari, ut in confesso est apud omnes; sed præcipue agitur de sinceritate ac fide qua ducerentur nonnulli syri librorum descriptores; hæc autem, ubi de rebus dogmaticis inter ipsos controversis sermo est, suspecta aliquando videtur. Monophysitæ præsertim non semel, ut sectæ suæ antiquorum patrum patrocinio auctoritatem et gloriam conciliarent, eorum scripta adultera manu pervertisse sciuntur; inter alia, apertam

interpolationis notam arguit doctissimus Renaudot (1) in *liturgia s. Maruthæ*, aliam merito suspicatur Jos. Sim. Assemanus (2) in operibus S. Isaaci Magni, a Jacobitis transcriptis. Vere *punica*, uti dicitur, istorum ex hac parte *fides* merito audit. Apud Evagrium, *lib.* 3 *historiæ ecclesiasticæ*, *cap.* 31, monachi palæstinenses catholici Xenaiam et monophysitas arguunt quod « libros sanctorum patrum sæpenumero cor-« ruperint; » adjungunt « multos quoque Apollinaris libros « Athanasio, et Gregorio Thaumaturgo, et Julio falso ad-« scriptos fuisse, quibus præcipue libris multitudinem in « erroris sui societatem inducunt (3). » Pari perfidia usi sunt Monothelitæ in producendis sanctorum patrum scriptis, uti notum est ex concilio generali sexto (4). Similes etiam fraudes a Græcis schismaticis attentata animadvertit Bessarion in concilio Florentino (5). Tandem ipse Barhebræus quosdam sermones Jacobo injuria adscribi testatur (6).

Hinc ita concludimus : quamvis de Jacobi Sarugensis scriptorum, a cujusvis sectæ hominibus laudatorum, authentia dubitari nequeat, fieri tamen potuit, ut quæ per solas Jacobitarum manus ad nos pervenerunt, hinc inde mutila, quin imo interpolata existant, dum id postulabant sectæ præjudicia. Difficile sane est in casu particulari rem, uti aiunt, acu tangere; sed fraus haud injuria suspicabitur, quotiescunque, ubi de naturarum in Christo unione sermo instituitur, auctori nostro eæ attribuantur expressiones, quæ cum ejus doctrina, aliunde certa et orthodoxiæ conformi, ægre aut minime conciliari videantur.

(1) *Liturgg. orientt.* tom. II, p. 273.

(2) B. O. I, 220.

(3) Cfr. Migne, *Patrol. græc.* tom. LXXXVI, col. 2663.

(4) Cfr. Hefele, *Conciliengeschichte, Band III*, pag. 241, ed. Freiburg im Breisgau.

(5) Cfr. Garnerius, apud Migne, *Patrol. græc.* tom. XXXII, col. 40.

(6) B. O. I, 296.

ARTICULUS III.

DE DOCTRINA S. JACOBI, EJUSQUE OPERUM USU DOGMATICO.

Scriptores ecclesiasticos eo majori in re dogmatica pollere auctoritate, quo propius accedunt ad tempora apostolorum et christianæ religionis initia, optime norunt omnes; priores enim ætate testes cæteris præferendi jure æstimantur, quod primævæ traditionis vox distinctius eorum auribus personare debuerit. Post illos autem, qui ævo apostolico viciniores erant, sunt et alii maximopere attendendi qui sequentibus sæculis, quo tempore in conciliis orientalibus dogmata catholica definitius exponerentur et clarius, eruditione floruerunt, quorumque scripta veluti traditionis et doctrinæ fontes recentioribus suppeditantur ac prostant : quo quidem titulo Jacobus Sarugensis locum inter auctores insignem meretur, quippe qui volumina sacra eruditione haud mediocri referta reliquerit, et fuerit Theodoreto, Cyrillo, Leoni, aliisque quorum libri summa cum veneratione versantur, ætate fere suppar. Non convenit sane opusculo molis tam exiguæ, omnia quæ apud ipsum revelatæ doctrinæ illustrandæ utilia adsunt memorare et discutere; præterea ad id diligenter et fructuose præstandum, perlegenda fuissent omnia Jacobi opera quæ supersunt in codicibus, atque, ut id fatear, ad talem laborem persolvendum otium ego non habui. Abs re tamen minime fuerit nonnulla hic ejus doctrinæ capita breviter indicasse; duo vero, quæ fusiori analysi expendenda videntur, nimirum ejus sententia de Incarnatione et de Beata Maria Virgine, distinctis articulis tractanda reservo.

§ 1. S. JACOBI DOCTRINA DE SS. TRINITATE.

De SS. Trinitate fidem catholicam exprimit hisce verbis,

quæ scribit ad Samuëlem abbatem monasterii S. Isaac Gabulensis (1). « Qui in hunc modum *fidei* professionem non tenet, expers est professione Trinitatis, in qua demum fides nostra constat; hæc enim est quæ confudit, contempsit, dejecit ac delevit e terra omnem idololatriam, cunctasque doctrinas erroneas. Pater enim et Filius et Spiritus sanctus agnitus est, visus, et prædicatus unus Deus adorandus, qui nullam aliam secum habet personam suæ adorationis participem (2). Unus est enim Pater sanctus, unus Filius sanctus, unus Spiritus sanctus. Pater ingenitus, Filius quidem genitus, Spiritus autem ex Patre procedens et a Filio accipiens, estque is verus paracletus, doctor et consummator fidei. »

Quæ verba adeo sunt dilucida ut nulla explicatione indigeant : aperte enim exprimuntur essentiæ unitas et trinitas personarum; adstruitur quoque Filii generatio ex Patre, item Spiritus sancti ex Patre *Filioque* processio; iis vero quidquid de SS. Trinitatis mysterio divina revelatio docet, perfecte proponitur.

(1) Cod. 135, fol. 96 verso in fine, et fol. 97 : ܘܡܢ ܕܗܟܢ ܠܐ ܡܘܕܐ܀ ܠܒܪܝܐ ܗܘ ܠܬܘܕܝܬܐ ܕܬܠܝܬܝܘܬܐ܀ ܗܝ ܕܒܗ ܡܫܬܡܠܝܐ ܗܝܡܢܘܬܐ. ܗܝ ܕܦܪܣܬ ܘܒܣܪܬ ܘܫܕܬ܀ ܘܐܘܒܕܬ ܡܢ ܐܪܥܐ ܠܟܠܗ ܦܬܟܪܘܬܐ: ܘܠܟܠܗܘܢ ܡܠܦܢܘܬܐ ܛܥܝܬܐ. [ܐܒܐ ܓܝܪ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ܀ ܐܬܝܕܥ ܘܐܬܚܙܝ ܘܐܬܟܪܙ ܐܠܗܐ ܚܕ ܣܓܝܕܐ܀ ܕܠܝܬ ܠܗ ܥܡܗ ܩܢܘܡܐ ܐܚܪܢܐ: ܕܡܫܬܘܬܦ ܠܗ ܒܣܓܕܬܐ. ܚܕ ܗܘ ܓܝܪ ܐܒܐ ܩܕܝܫܐ. ܘܚܕ ܗܘ ܒܪܐ ܩܕܝܫܐ. ܘܚܕ ܗܘ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ. ܐܒܐ ܕܠܐ ܡܬܝܠܕ. ܒܪܐ ܕܝܢ ܡܬܝܠܕܐ. ܪܘܚܐ ܕܝܢ ܕܢܦܩ ܡܢ ܐܒܐ܀ ܘܢܣܒ ܡܢ ܒܪܐ܀] ܘܐܝܬܘܗܝ ܦܪܩܠܝܛܐ ܕܫܪܪܐ ܡܠܦܢܐ ܘܡܫܡܠܝܢܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ. — Verba quæ uncinis inclusi recitantur etiam B. O. I, 314.

(2) Hæc Jacobi observatio Nestorianis opponitur, qui personam Christi humanam, divinitati hypostatice haud junctam, nihilo minus adoratione colendam asserebant.

Æternam verbi generationem etiam prædicat passim, v. g. in *priori de Eucharistia sermone* (1) : « Pater generat Filium suum unigenitum ante tempora, sine principio atque æternaliter. » Tandem personarum divinarum περιχώρησις sive mutua circuminsessio non obscure a Jacobo indicatur (2) : « est, inquit, Pater incomprehensibilis, Filius inscrutabilis et Spiritus investigabilis; Pater lux vera, Filius splendor essentiæ ejus, Spiritus ortus divinitatis ejus, quod est una lux vera quæ non accressit in partes, quando in personis adoratur. » — Et alibi (3) : « qui videt me videt Patrem, dixit Dominus; itaque evidens est nos Illum par Filium ejus videre. »

Hinc liquet Sarugensem, ubi Filium *Patri suo similem* ܕܳܡܶܐ ܠܐܰܒܽܘܗ̈ܝ (4) appellat, id de vera et essentiali æqualitate esse intelligendum.

§ 2. S. JACOBI DOCTRINA DE CREATIONE.

Creatio mundi substantialis aperte docetur in sequenti-

(1) Cod. 117, fol. 505 verso, 1ª col. in fine, et 2ª :

ܐܒܐ ܝܳܠܶܕ ܠܒܪܗ ܐܝܚܝܕܝܐ :
ܠܥܠ ܡܢ ܙܒܢܐ ܘܕܠܐ ܫܘܪܝ ܘܡܬܘܡܬܐܝܬ .

(2) In *epist. ad Samuelem*, cod. 117, fol. 95 verso, 1ª col. : ܐܝܬܘܗܝ ܓܝܪ ܐܒܐ ܠܐ ܡܬܕܪܟܢܐ . ܘܒܪܐ ܠܐ ܡܬܒܨܝܢܐ . ܘܪܘܚܐ ܠܐ ܡܬܥܩܒܢܐ . ܐܒܐ ܢܘܗܪܐ ܫܪܝܪܐ . ܒܪܐ ܨܡܚܐ ܕܐܝܬܘܬܗ . ܪܘܚܐ ܕܢܚܐ ܕܐܠܗܘܬܗ . ܕܐܝܬܘܗܝ ܚܕ ܢܘܗܪܐ ܫܪܝܪܐ ܕܠܐ ܒܡܢܘ̈ܬܐ ܡܬܦܠܓ : ܟܕ ܒܩܢܘ̈ܡܐ ܡܣܬܓܕ .

(3) In *carmine de perceptione mysteriorum* priori, cod. 117, fol. 595 verso : ܡܢ ܕܚܙܐ ܚܙܐ ܠܐܒܐ . ܐܡܪ ܡܪܢ ܆ ܡܟܝܠ ܓܠܝܐ ܗܘ ܕܒܒܪܗ ܡܚܙܝܢܢ ܠܗ ✢

(4) Ita loquitur, v. g. B. O. I, 315, n. 72.

bus (1) : « (Verbum) in mundo erat, imo per ipsum constat mundus; at quia absconditum erat, mundus ipsum non cognovit; ad propria venit in mundo hoc quem ex nihilo creavit, et in quo erat, licet per occultam suam naturam ab eo foret absconditum. » — Similiter in *carmine priori de perceptione mysteriorum sanctorum* (2) : « cœlum manu complectitur, terra vero et mare in pugillo ejus (*nempe* Verbi divini) posita sunt, universa denique creatio sicut nihilum est ante ipsum. Si desereret mundum, hic foret tanquam non esset; imo nequidem ut opus ex pulvere est ante ipsum. » Atqui si mundus sine jugi Dei conservatione minime perduraret, sine divina operatione utique non potuisset incipere.

(1) Ex *carmine de Θεοτόκῳ*, *et adversus scrutatores*, cod. 117, fol. 69, 2ª col.

ܒܥܠܡܐ ܗܘܐ ܒܪܡ ܐܦ ܗܘ ܠܥܠܡܐ ܒܗ ܩܐܡ ܗܘܐ :
ܘܡܛܠ ܕܟܣܝܐ ܗܘܐ ܠܐ ܝܕܥܗ ܗܘܐ ܒܗ ܥܠܡܐ ܕܐܝܬܘܗܝ .
ܠܕܝܠܗ ܐܬܐ ܠܥܠܡܐ ܕܐܒܪܝ ܡܢ ܠܐ ܡܕܡ :
ܕܒܗ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܘܒܟܣܝܘܬܗ ܟܣܝܐ ܗܘܐ ܡܢܗ .

(2) Cod. 117, fol. 505 verso, 3ª col.

ܫܡܝܐ ܙܪܬܗ ܘܐܪܥܐ ܘܝܡܐ ܒܚܘܦܢܗ ܣܝܡܝܢ :
ܘܟܠܗ ܒܪܝܬܐ[a] ܐܝܟ ܠܐ ܡܕܡ ܐܝܬܝܗ ܠܘܩܒܠܗ[b] :
ܐܢ ܫܒܩ ܠܗ ܠܥܠܡܐ ܗܢܐ[c] ܐܝܟ ܠܐ ܐܝܬܘܗܝ :
ܐܠܐ ܐܝܟ ܥܒܕܐ[d] ܕܡܢ ܚܣܦܐ ܠܐܝܬܘܗܝ ܩܕܡܘܗܝ ܀

a) In ܒܪܝܬܐ vestigia priorum litterarum vix acriori intuitu videri possunt in cod.

b) Ex ܠܘܩܒܠܗ in codice vidi ܠܗ...ܠ

c) ܗܢܐ distincte non apparet.

d) Vocem ܥܒܕܐ feci ex ductibus ܕܐ' ; reliqua perierunt.

§ 3. S. JACOBI DOCTRINA DE PECCATO ORIGINALI ET DE REDEMPTIONE A CHRISTO PERACTA.

De PECCATO ORIGINALI, in Adami posteros propagato, ac de MORTE CHRISTI VICARIA ET PIACULARI plura præbet testimonia. In *carmine de beatissima Virgine* multa reperientur, cui hic unum adjungere placet, ex *epistola ad Samuelem* (1) : « Quia autem voluit Dominus noster in justitia exsolvere chirographum commune, cui subscripsit cujusque reatum contraxit *Adamus* caput generationum, per consilium serpentis homicidæ, ideo etiam mortem communem in se assumpsit *Christus;* istud enim chirographum mortem exigebat ab universo genere nostro; cum tamen porta omnino occluderetur morti in illa humanitate quæ sine peccato effecta est e virgine sancta, necesse fuit ut, non patente porta morti, mors ingrederetur non coacte, sed propter ipsius Christi bonam voluntatem, qui in seipsum assumpsit solutionem debiti, quod per mortem ejus Adami generi fuit condonatum. » Notanda hic etiam est assertio *perfectæ Christi Domini in patiendo et moriendo libertatis.* Rationem præterea cur Christus moriendi necessitati, aut originali peccato subjectus haud erat, eamdem innuit Jacobus quam proponit sanctus Thomas, *summa contra*

(1) Cod. 133, fol. 93 prope initium : ܘܡܛܠ ܕܒܟܐܢܘܬܐ ܨܒܐ ܡܪܢ ܕܢܦܪܘܥܝܘܗܝ (sic) ܠܫܛܪܐ ܕܓܘܢܐ : ܗܘ ܕܚܬܡ ܘܣܒ ܦܘܩ ܪܫ ܫܪ̈ܒܬܐ ܒܡܠܟܗ ܕܚܘܝܐ ܩܛܘܠܐ : ܐܦ ܡܘܬܐ ܕܓܘܢܐ ܩܒܠ ܠܢܦܫܗ . ܡܛܠ ܕܐܦ ܗܘ ܐܓܪܬܐ ܡܘܬܐ ܬܒܥܐ ܗܘܐ ܡܢ ܟܠܗ ܓܢܣܢ . ܘܟܕ ܠܓܡܪ ܠܐ ܦܬܝܚ ܗܘܐ ܬܪܥܐ ܠܡܘܬܐ : ܒܒܪܢܫܘܬܐ ܗܝ ܕܗܘܬ ܕܠܐ ܚܛܝܬܐ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ ܩܕܝܫܬܐ : ܙܕܩ ܕܟܕ ܠܝܬ ܬܪܥܐ ܠܡܘܬܐ . ܢܥܘܠ ܡܘܬܐ . ܠܐ ܒܩܛܝܪܐ . ܐܠܐ ܒܨܒܝܢܗ . ܛܒܐ ܕܡܫܝܚܐ : ܗܘ ܕܩܒܠ ܠܢܦܫܗ ܦܘܪܥܢܐ ܕܚܘܒܬܐ : ܗܘ ܕܒܡܘܬܗ ܐܫܬܒܩܬ ܠܗ ܠܓܢܣܐ ܕܒܝܬ ܐܕܡ .

gentes, libro IV, cap. 52 : « Licet Christus, ait angelicus « doctor, a primo parente secundum carnem descenderit, « non tamen inquinationem originalis peccati incurrit, « quia materiam humani corporis solum a primo parente « suscepit, virtus autem formativa corporis ejus non fuit « a primo parente derivata, sed fuit virtus Spiritus sancti; « unde naturam humanam non ab Adam accepit sicut « ab agente, licet eam de Adam susceperit sicut de « materiali principio. »

§ 4. S. JACOBI DOCTRINA DE VITA FUTURA ET DE NECESSITATE GRATIÆ.

PRÆMIORUM ET POENARUM ÆTERNITAS in vita futura ex professo docetur et variis argumentis stabilitur in *epistola ad Stephanum Barsudaïlum*. Hanc epistolam describit Jacobus Tagritensis, monophysita sæculi XIII, in suo *libro thesaurorum* ܟܬܒܐ ܕܣܝ̈ܡܬܐ, part. 4, cap. 59 (1) : « in qua, « ait, paradisi et gehennæ æternitas quidem adversus « Origenistas statuitur, sed ex semipelagianorum princi- « piis; nam ideo sanctos ait æternis voluptatibus in « paradiso frui, quia prænovit Deus quod virtutem semper « culturi forent, si in hoc mundo in æternum victuri « essent; impios autem æternis cruciatibus affici, quod præ- « novit eosdem, si æternam in hoc mundo vitam acturi « essent, peccatis in æternum indulturos fore. » Ita ille; sed vereor ut levius istiusmodi judicium protulerit : nimirum Sarugensis ita commode videtur explicari, ut nihil aliud sibi voluerit, quam peccatores ideo igni perpetuo plectendos, quod mentis affectu in vitæ exitu, post quem nulla remissio amplius conceditur, malo inhæreant, justosque similiter paradisi gaudiis æternum affici, quod in justitia actualiter constituti, voluntatem habeant, in ipso

(1) Apud B. O. II, 248.

mortis instanti, Deo fideliter inserviendi. De cognitione qua Deus hanc voluntatem immutabilem prævideat, ibi nullus est sermo : quod ne gratis asseri videatur, ipsam epistolæ partem huc spectantem producere juvat, addita elementis italicis sententiarum paraphrasi (1) : « nequaquam, ait, juxta opinionem tuam disponitur justum justi Dei judicium. Verum dicit *Scriptura* istos addicendos igni æterno, justos vero vitæ æternæ. Peccator qui pœnitentiam non agit, *dum tempus est pœnitendi*, in æternum si viveret, peccator foret in æternum *inspecta actuali voluntatis suæ dispositione;* atqui secundum *actualem* inclinationem mentis peccatoris, propendentem in peccatum, juste cadit in gehennam æternam. Dives enim ille, cujus horrea multis facultatibus repleta erant, ita secum loquutus est : o anima mea, manduca, bibe et epulare; sunt tibi facultates plurimæ

(1) Cod. 107, fol. 59, 2ª col., et 59 verso : ܠܐ ܐܝܟ ܣܒܪܟ ܕܝܠܟ ܡܬܬܦܪܢܣ ܕܝܢܐ ܬܪܝܨܐ ܕܐܠܗܐ ܟܐܢܐ. ܐܠܐ ܐܡܪ ܟܬܒܐ. ܕܗܠܝܢ ܠܢܘܪܐ ܕܠܥܠܡ ܘܙܕܝܩܐ ܠܚܝܐ ܕܠܥܠܡ. ܚܛܝܐ ܕܠܐ ܬܐܒ: ܠܥܠܡ ܐܠܘ ܚܝܐ: ܠܥܠܡ ܚܛܝܐ ܗܘ. ܘܡܬܚܙܐ ܠܘܬ ܕܘܒܪܗ ܕܚܛܝܐ ܕܐܬܡܛܝܒ ܥܠ ܚܛܝܬܐ: ܟܐܢܐܝܬ ܢܦܠ ܒܓܗܢܐ ܕܠܥܠܡ. ܗܘ ܓܝܪ ܥܬܝܪܐ ܕܐܠܨܘ ܒܝܬ ܩܘܢܝܘܗܝ ܡܠܝܢ ܗܘܝ ܩܢܝܢܐ: ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܒܢܦܫܗ. ܢܦܫܝ: ܐܟܘܠܝ ܐܫܬܝ: ܐܬܒܣܡܝ. ܐܝܬ ܠܟܝ ܩܢܝܢܐ ܣܓܝܐܐ: ܕܠܫܢܝܐ. ܠܫܢܝܐ ܣܓܝܐܬܐ. ܘܐܠܗܐ ܡܚܝܒ ܢܦܫܗ: ܕܒܗ ܣܓܝܐܐ ܠܡܬܦܢܝܘ. ܘܐܬܒܣܡܘ ܣܘܓܐܐ ܘܠܐ ܐܬܒܣܡܬ ܚܛܝܬܗ. ܘܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܡܚܝܒ ܢܦܫܗ ܕܠܥܠܡ ܠܡܬܦܢܝܘ ܒܢܦܫܐ: ܒܐܠܘܬܐ[a] ܗܝ ܗܕܐ ܕܠܐܘܪܚ ܗܢܐ ܥܠܡܐ ܕܠܥܠܡ: ܥܠ ܕܒܚܛܝܬܗ ܠܥܠܡ ܡܬܩܪܒܐ ܚܛܐ ܗܘܐ. ܘܡܛܠ ܐܦ ܐܝܟܢܐ ܕܐܬܐ ܗܘܐ ܚܛܝܬܐ ܕܠܥܠܡ: ܥܠ ܕܒܚܛܝܬܗ ܠܥܠܡ ܚܛ

[a] Pro ܒܐܠܘܬܐ exscripseram ܫܢܘܬܐ. Forte sit hæc vox vera codicis lectio : in quo casu verterem : « *hæc ejus e vita* migratio talis est ut condemnetur etc. » ܫܢܘܬܐ certe ad rad. ܫܢܐ pertinet; at in lexicis desideratur.

in multos annos reservatæ; atque ita mentem suam disposuit ut per annos multos epularetur; ast vita ejus resecata fuit, et peccatum ejus non fuit deletum. Propterea autem quod sic mente sua proposuit deliciis perpetuo frui, justum erat ut ipse igni æterno condemnaretur, nam voluntate sua in avaritia semper vivebat, *quippe qui peccatum commissum nunquam pœnitentia abluerit.* Ita etiam justus vitam æternam merito in hæreditatem accipit, quia voluntate sua sibi proposuit Deo in æternum serviendi, etiamsi mors præter ejus voluntatem vitam ejus a studio justitiæ abscindat. Id nobiscum testatur Job, *vir* in tentationibus admirabilis.... ita loquens inter dolores suos vehementes : donec morior, non auferetur a me innocentia mea.... Porro resolutionem adeo generosam, adeo in justitiæ studium propensam quis, *quæso*, judex non dignam æstimabit regno æterno, in quo sine fine vivatur? Itaque dicamus oportet : justus es Domine et

ܕܢܦܠܘܚ ܠܐܠܗܐ. ܐܦܢ ܡܘܬܗ ܦܣܩ ܠܚܝܘܗܝ ܡܛܠ ܕܠܐ ܨܒܝܢܗ
ܡܢ ܪܕܝܐ ܕܙܕܝܩܘܬܐ. ܘܣܗܕ ܠܢ ܗܘ ܐܝܘܒ ܕܒܢܣܝܘܢܐ ܐܡܝܢ
ܬܡܝܗܐ... ܐܡܪ ܗܘܐ ܒܟܐܒܘܗܝ ܕܥܫܝܢܐ. ܕܥܕܡܐ ܕܐܡܘܬ ܠܐ ܐܥܒܪ
ܬܡܝܡܘܬܝ ܡܢܝ.... ܘܠܗܕܐ ܬܪܥܝܬܐ ܠܒܝܫܬܐ ܕܗܟܢܐ ܡܬܩܢ ܗܘܐ ܠܘܬ
ܪܕܝܐ ܕܙܕܝܩܘܬܐ: ܐܝܢܐ ܕܝܢܐ ܕܠܐ ܢܫܘܐ ܠܗ ܡܠܟܘܬܐ ܕܠܥܠܡ
ܕܠܝܬ ܣܟܐ ܕܠܐ ܡܫܬܠܡܐ. ܙܕܝܩ ܐܢܬ ܡܪܝ ܠܡܐܡܪ: ܕܐܝܟ ܐܠܗܐ
ܡܪܝܐ ܘܬܪܝܨ ܕܝܢܟ. ܘܡܠܟܐ ܒܐܘܪܚ ܡܢ ܡܪܚܡܢܐ. ܘܬܒܥܝܢ
ܐܬܥܬܕܬ ܘܠܗܘܢ ܗܢܘܢ ܬܘܒܥܬܐ. ܘܡܬܬܠܝܐ ܢܦܫܐ ܚܛܝܐ ܒܡܘܬܐ
ܕܠܥܠܡ: ܡܛܠ ܕܨܒܐ ܚܛܗܘܗܝ ܕܠܥܠܡ ܢܚܝܐ. ܘܠܐ ܐܬܦܢܝ
ܠܬܝܒܘܬܐ. ܘܡܩܒܠ ܙܕܝܩܐ ܚܝܐ ܕܠܥܠܡ: ܡܛܠ ܕܨܒܐ ܠܡܦܠܚܗ
ܘܡܫܡܫܘܗܝ ܕܠܥܠܡ ܠܡܪܝܐ ܒܪܚܡܬܐ ܕܙܕܝܩܘܬܐ. ܠܟ ܕܝܢ ܚܫܒ
ܠܟ ܕܝܢ ܐܢܫܐ ܐܝܟ ܠܟ ܕܬܙܕܩ ܩܕܡܝ: ܕܠܗܐ ܡܫܬܥܝܢܐ ܪܒܐ ܡܢ
ܘܡܠܟܘܬܐ ܐܠܗܝܐ.

rectissima sunt judicia tua; justitia tua super reprehensionem elevatur; rectæ sunt viæ tuæ, et non est in iis scandalum. Peccator juste cadit in ignem æternum, quia eo direxit cogitationes suas, ut in æternum peccaret, et non est conversus ad pœnitentiam. Pariter digni sunt justi vita æterna quia seipsos et voluntatem suam addixerunt ut currerent in via justitiæ. Nos autem decet, donec tempus est, bona seminare ut apprehendamus a labore mediocri magnam retributionem etc. »

Dicit quidem Jacobus justos præmio coronari ob eorum voluntatem bono inhærentem; sed non inficiatur hanc ipsam bonam voluntatem et perseverantiam finalem a gratia divina pendere, qua negatione constabat unus ex erroribus semipelagianorum; alter vero in eo consistebat, ut putarent ad salutare initium fidei non esse necessariam interiorem, immediatam et prævenientem gratiam; ast ab eo alienus quoque exstitit Sarugensis (1) : « nemo enim, ait, verba Apostoli sua efficiens, dicere valet Jesum dominum esse nisi per Spiritum sanctum. » Observandum præterea est, semipelagianos non ante hæreticis fuisse annumerandos, quam canones, anno 529 in concilio arausicano propositi, fuissent auctoritate apostolica comprobati. Quare, etiamsi Jacobus noster in eorum errores impegisset, non ideo violatæ fidei crimen incurreret.

§ 5. S. JACOBI DOCTRINA DE RESURRECTIONE.

Futura corporum resurrectio affirmatur a Jacobo 1° *in actis S. Simeonis.* Ibi enim sancto cœlum ingrediente,

(1) Quæ verba leguntur in *epist. ad Samuelem*, immediate post ea quæ recitavi pag. 121 : ܠܐ ܓܝܪ ܐܢܫ ܡܫܟܚ ܕܢܐܡܪ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܝܫܘܥ
ܐܠܐ ܐܢ ܒܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ.

angeli inducuntur orantes (1) : « hanc Domine, oramus, suscipe animam, eique præmium impensi tibi obsequii repende. Jube illam ad thesaurum vitæ deduci, ibidem usque ad corporum resurrectionem mansuram, quando dilectum sibi corpus suo ex pulvere excitandum resumet. » 2° *In carmine, quo docetur Dominum nostrum habuisse corpus passibile et mortale* (2) : « descendit Deus, inquit, et factus est corpus ex inferioribus; in eo mortuus est et vixit, illoque assumpto ascendit ad Patrem suum. Ex illo corpore quod morti subjacebat corporali, et per illud corpora omnia morti subjecta solvit a morte. » Ibi resurrectionem corporum attribuit Christi resurrectioni, eodem modo quo Apostolos, *I Cor.* XV, 20 et 21.

§ 6. S. JACOBI DOCTRINA DE SANCTISSIMA EUCHARISTIA ET DE SACRIFICIO NOVÆ LEGIS.

PRÆSENTIA REALIS CHRISTI DOMINI IN SS. EUCHARISTIÆ SACRAMENTO multoties a Jacobo proponitur. Testimonia duo videri possunt apud Ex. D. Lamy, in *dissertatione de Syrorum fide et disciplina in re eucharistica*, pp. 20

(1) Apud Steph. Evod. Assemanum, *acta ss. martyrum*, part. II, p. 243 :

ܘܒܥܘ ܡܠܐܟܘܗܝ ܕܡܪܝ ܡܩܒܠܝܗ̇ ܕܦܠܚܬ ܠܟܘܢ.
ܦܩܘܕ ܠܗ̇ ܕܬܐܙܠ ܠܐܘܨܪ ܚܝ̈ܐ ܥܕ ܢܘܚܡܐ܁
ܥܕ ܫܩܠܐ ܦܓܪܐ ܪܚܡܬܗ ܡܢ ܕܚܝܐ.

Cfr. ibid. p. 237, ubi dicit S. Simeoni pedem suum abscissum in die resurrectionis fore restituendum.

(2) Cod. 117, fol. 498 verso, 3a col. :

ܢܚܬ ܐܠܗܐ ܘܗܘܐ ܦܓܪܐ ܡܢ ܬܚܬܝܐ܁
ܘܡܝܬ ܒܗ ܘܚܝܐ ܘܐܣܩܗ ܘܣܠܩ ܠܘܬ ܐܒܘܗܝ.
ܡܢ ܗܘ ܦܓܪܐ ܕܡܝܬ ܡܘܬܐ ܗܘܐ ܦܓܪܢܝܐ:
ܘܒܗ ܟܠ ܦܓܪ̈ܝܢ ܕܡܝܬܝܢ ܡܘܬܐ ܫܪܐ ܡܢ ܡܘܬܐ.

et 25, quibus alia plura addere possem; sed ne in re tam perspicua argumento abutar inutili, unum aut alterum solummodo allegabo, quibus simul sacrificium eucharisticum prædicatur. Sic igitur, in *sermone altero de perceptione ss. mysteriorum*, loquitur Jacobus vv. 17 et 18 (1) : « Corpus sponsi immolat *ecclesia*, illud ponit super mensam, et ex eo manducant populi et sæcula, quin illud unquam deficiat. » — Et infra (2) : « *o anima*, foris extra portam *ecclesiæ* insidiatur lupus et te exspectat. Ungas labia tua sanguine pastoris, et *tunc* egressus istum irrideas. Cum nondum descendit sponsus et dedit tibi corpus suum, teque sanguine suo obsignavit, nunquam e tabernaculo ejus ad exteriora abeas. »

Tandem proferri meretur pulcherrima oratio, qua constat sacrificium missæ ab auctore nostro pro peccatis propitiatorium haberi (3) : « in hora, qua sacerdos Filium immolat coram Patre ejus, expellas iniquitatem, o anima, et veniam alta voce implora. Patri dicito : ecce filius tuus, victima qua propitius fias; per hunc mihi veniam tribuas,

(1) Cod. 117, fol. 509, col. 3ª :

ܦܓܪܗ ܕܚܬܢܐ ܡܟܠܠܬܐ ܘܣܝܡܐ ܠܗ ܥܠ ܦܬܘܪܐ :
ܘܐܟܠܝܢ ܡܢܗ ܥܡܡܐ ܘܥܠܡܐ ܘܗܘ ܠܐ ܦܣܘܩܐ.

(2) Cod. 117, fol. 510 verso, col. 3ª :

ܠܒܪ ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܝܪܐ ܟܡܝܢ ܘܡܣܟܐ ܠܟܝ :
ܡܫܘܚܝ ܣܦܘܬܟܝ ܒܕܡܗ ܕܪܥܝܐ ܘܦܘܩܝ ܐܓܚܟܝ ܒܗ ✠
ܕܠܐ ܢܚܬ ܚܬܢܐ ܘܝܗܒ ܠܟܝ ܦܓܪܗ ܘܚܬܡܟܝ ܒܕܡܗ .
ܠܐ ܬܦܘܩܝܢ ܠܒܪܝܬܐ ܡܢ ܡܫܟܢܗ ܐܝܟ ܢܘܟܪܝܐ .

(3) Cod. 117, fol. 511, versus initium :

ܒܗܘ ܥܕܢܐ ܕܕܒܚ ܟܗܢܐ ܒܪܐ ܩܕܡ ܐܒܘܗܝ :
ܣܚܘܦܝ ܥܘܠܐ ܢܦܫܐ ܒܥܝ ܚܘܣܝܐ ܒܩܠܐ ܪܡܐ.
ܐܡܪܝ ܠܗ ܠܐܒܐ ܗܐ ܒܪܟ ܕܒܚܐ ܕܡܪܥܝܢܐ ܠܟ

qui pro me mortem obivit, et per eum propitius esto. Ecce oblationem hanc tuam ex manibus meis suscipe, quia ex te est, et per hanc reconciliationem concede, quia ipse ille mihi est per quem ad te accedere *confidam.* Ecce sanguis ejus innocens propter me in Golgotha fusus est et rogat pro me : suscipe deprecationem meam propter ipsum. Quanta habeo peccata, tantas habet miserationes, si *ista in lance* appendas; *imo* gratia tua inclinat vel ipsos *iniquitatum* montes qui a te ponderantur. Respice ad peccata, sed et respicias ad sacrificium pro eis oblatum; nam sacrificium istud illaque victima culpis magnopere prævalent. Propter peccatum clavos et lanceam toleravit dilectus tuus; sufficiunt passiones ejus ad te placandum; per ista *itaque* salvus sim! Ex quo tempore redemptus sum, circuivit Nequam et conjecit in me tela

ܒܗܘܢܐ ܚܙܝܬ ܕܫܠܡܬ ܡܫܡܥ ܘܐܬܢܝܚܬ ܒܗ ܀
ܗܐ ܩܘܪܒܢܟ ܗܢܐ ܡܢ ܐܝ̈ܕܝ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܢܟ :
ܘܐܬܪܥܐ ܒܗ ܕܗܘܝܘ ܐܝܬ ܠܝ ܕܐܩܪܒ ܠܟ ܀
ܗܐ ܕܡܗ ܚܣܝܐ ܐܬܐܫܕ ܡܛܠܬܝ ܒܓܓܘܠܬܐ ․
ܘܒܥܐ ܚܠܦܝ ܩܒܠ ܒܥܘܬܝ ܡܛܠܬܗ .
ܟܡܐ ܠܝ ܚ̈ܛܗܐ ܟܡܐ ܠܗ ܪ̈ܚܡܐ ܐܢ ܬܬܩܠ ܐܢܬ :
ܢܟܠܝ ܠܬܠ ܐܦ ܡܢ ܛܘ̈ܪܐ ܕܐܬܬܩܠܝܢ ܠܟ . ܀
ܚܘܪ ܒܚ̈ܛܗܐ ܘܚܘܪ ܒܕܒܚܬܐ ܕܚܠܦܝܗܘܢ :
ܕܪܒܐ ܗܝ ܛܒ ܕܒܚܬܐ ܘܢܟܣܬܐ ܡܢ ܚ̈ܘܒܐ .
ܡܛܠ ܕܚܛܝܬ ܙ̈ܩܐ ܘܪܘܡܚܐ ܣܒܠ ܚܒܝܒܟ ․
ܣܦܩܝܢ ܚ̈ܫܘܗܝ ܕܠܪܥܘܬܟ ܘܒܗܘܢ ܐܚܝܐ . ܀
ܡܢ ܕܐܬܦܪܩܬ ܐܚܕܪ ܒܝܫܐ ܫܕܐ ܒܝ ܓܐܪ̈ܘܗܝ ․
ܐܚܝܕ[a] ܐܦ ܐܢܬ ܘܦܪܘܩܝ ܡܚ̈ܨܘܬܗ ܕܒܝܫܐ ܦܪܘܩܝ . ܘܡܢ

a) Apparet in codice solum ܐܚܝ, atramento in reliquis deleto.

sua : tu quoque circumeas, et cura vulnera mea, o rex, salvator mi! etc. »

Porro in *utroque carmine de Eucharistia*, Jacobus animæ puritatem, qua corpus Christi suscipi oportet, sedulo inculcat, et peccatoribus peccata sua prius quam ad sacram mensam accedant expianda docet. Sic enim loquitur (1) : « per vocem sacerdotis segregat Pater filios suos sanctos *a peccatoribus*. Clamat *enim* : sancta quæ sanctis descenderunt, distribuenda sunt! In illa hora terribili, qua hæc dicit sacerdos, fleas, peccator, et a Deo misericordiam implores. Cum corde vexato, humiliato et contrito propter ejus iniquitatem, profunde lacrymas, quibus animæ tuæ fœditatem detergas. Baptismus lacrymarum fiat in hac hora, ut per illum abluas et purifices peccatum quod commisisti. Dic illi : peccavi et impie egi et magna est impietas mea etc. » — Similia leguntur in altero carmine ejusdem argumenti (2) : « noli perfunctorie et *quasi* transeundo ad nos declinare; sed vox ministerii (τῆς λειτουργίας)

(1) Cfr. cod. 117, fol. 507, 2a col. :

ܒܩܠܐ ܕܟܗܢܐ ܦܪܫ ܐܒܐ ܒܢ̈ܘܗܝ ܩܕ̈ܝܫܐ:
ܩܥܐ ܡܘܙܓܐ ܕܩܘܕ̈ܫܐ ܢܚܬܘ ܠܡܬܦܠܓܘܢ.
ܒܗܘ ܥܕܢܐ ܕܕܚܝܠܐ ܕܟܗܢܐ ܗܠܝܢ ܐܡܪ܀
ܒܟܝ ܚܛܝܐ ܘܒܥܝ ܪܚܡܐ ܡܢ ܐܠܗܐ.
ܒܠܒܐ ܡܫܚܩܐ ܘܡܟܝܟܐ ܘܬܒܝܪ ܡܛܠ ܥܘܠܗ:
ܐܪܕܝ ܕܡ̈ܥܐ ܘܐܚܠܠܝܗ ܒܗܘܢ ܨܘܐܐ ܕܢܦܫܟ.
ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܕܕ̈ܡܥܐ ܬܗܘܐ ܒܗܕܐ ܫܥܬܐ:
ܘܒܗ ܐܬܚܠܠ ܘܕܟܝܘܗܝ ܚܛܗܐ ܕܚܛܝܬ ܠܗ.
ܐܡܪ ܠܗ ܕܚܛܝܬ ܘܐܥܘܠܬ ܘܪܒܐ ܗܘ ܥܘܠܐ ܕܝܠܝ:

(2) Cod. 117, fol. 509 verso, col. 2æ initio :

ܠܐ ܒܥܒܪܐ ܐܝܟ ܥܒܪܐ ܠܘܬܢ ܬܣܛܐ ܐܠܐ܀
ܘܩܠܐ ܕܬܫܡܫܬܐ ܕܠܐ ܦܘܪܫܢܐ ܠܟܘܠܢ ܠܡܬܝ.

te huc *sola* adducat. Ad domum medici nemo perfunctorie vadit; sed incitat eum vulnus ut ad medicum eat : si habes ulcus in anima tua, illud ulcus te trahat et adducat, supplicantem ob debita tua. Moveat te dolor, et age *affectu* doloris ostende ulcus tuum medico, qui gratis medetur, et sine mercede sanitatem restituit. Veni, ingredere et vide ulcera iniquitatis sanari, et omnia peccatorum vulnera resarciri. »

§ 7. S. JACOBI DOCTRINA DE MAGISTERIO ECCLESIÆ, DEQUE PETRI PRIMATU.

Ecclesiæ magisterium crebro appellat Sarugensis ad dirimendas fidei controversias, quod quidem legenti carmen *de virginitate perpetua B. M. V.*, ad calcem hujus dissertationis edendum, liquido constabit. Eidem peremptoriam, adeoque infallibilem tribuit in damnandis hæreticis auctoritatem; exemplo sit sequens ex *epistola ad Samuelem* pericopa (1) : « *diabolus* effecit sibi discipulos contra apostolos et seminavit zizaniam ad impediendum frumentum,

ܠܒܝܬܗ ܕܐܣܝܐ ܠܐ ܥܒܝܪܐ ܐܢܫ ܐܙܠ ܠܗ܇
ܐܠܐ ܫܘܚܢܐ ܡܕܒܪ ܠܗ ܕܢܐܙܠ ܠܘܬ ܐܣܝܐ.
ܐܢܗܘ ܕܐܝܬ ܠܟ ܫܘܚܢܐ ܒܢܦܫܟ ܗܘ ܗܘ ܫܘܚܢܐ
ܢܓܪܟ ܢܝܬܝܟ ܟܕ ܡܬܟܫܦ ܐܢܬ ܥܠ ܚܘ̈ܒܝܟ.
ܢܙܝܥܟ ܟܐܒܐ ܘܬܐ ܡܢ ܚܫܐ ܚܘܐ ܫܘܚܢܟ܇
ܠܐܣܝܐ ܕܡܓܢ ܘܕܠܐ ܐܓܪܐ ܡܥܒܕ ܚܘܠܡܢܐ.
ܬܐ ܥܘܠ ܘܚܙܝ ܫܘ̈ܚܢܐ ܕܥܘܠܐ ܟܕ ܡܬܐܣܝܢ.
ܘܡܚܘ̈ܬܐ ܕܟܠ ܚ̈ܛܗܐ ܟܕ ܡܬܚܠܡܢ.

(1) Cod. 135, fol. 96 :
ܘܥܒܕ ܠܗ ܬܠܡ̈ܝܕܐ ܠܘܩܒܠ ܫܠܝ̈ܚܐ: ܘܙܪܥ ܙܝ̈ܙܢܐ ܕܢܚܢܩ
ܠܚ̈ܛܐ. ܘܫܕܪ ܕܢܦܩܘܢ ܩܕܡܝܐ ܕܬܠܡܝ̈ܕܘܗܝ ܥܠ ܐܪܥܗ ܕܡܫܝܚܐ

cœpitque de dispensatione Christi perverse loqui per os discipulorum ejus. Id autem factum est per Marcionem et Bardesanem, Manetum et Audæum, Sabellium, Photinum, Arium et reliquos hujusmodi, quorum nomina ut in medium adducam necesse non est, siquidem deleta fuit eorum memoria ab Ecclesia universali et apostolica. »

Alibi autem PETRI PRIMATUS diserte adstruitur, nempe in *carmine de Samouna et Guria* (1) : « Samouna et Guria, filii pauperum, ecce ad portas vestras inclinantur divites, ut a vobis necessaria sua accipiant. Filius Dei in paupertate et egestate ostendit mundo omnes suas divitias nihil esse : omnes piscatores, omnes pauperes, omnes imbecilles, omnes exigui, victores effecti sunt per ipsius fidem. Unum piscatorem, cujus pagus erat Bethsaida, effecit caput duodenis atque œconomum ; alterum, scenofactorem,

ܘܫܒܩܬܗ. ܗܠܝܢ ܕܝܢ: ܥܒܕ ܡܪܩܝܘܢ ܘܒܪܕܝܨܢ. ܘܡܐܢܝܣ ܘܐܘܕܝ.
ܘܣܒܠܝܘܣ. ܘܦܘܛܝܢܘܣ. ܘܐܪܝܘܣ. ܘܫܪܟܐ ܕܐܝܟܢܐ ܗܠܝܢ: ܕܠܐ
ܐܠܨܐ ܐܝܬܝܗ ܡܫܬܥܝܘ ܫܡܗܝܗܘܢ ܠܡܨܥܬܐ. ܡܛܠ ܕܥܛܝܐ ܕܘܟܪܢܗܘܢ ܡܢ ܥܕܬܐ
ܩܬܘܠܝܩܝܬܐ ܕܫܠܝ̈ܚܐ ܀

(1) Apud Cureton's *ancient syriac documents*, pagg. ܦܓ et ܦܕ :

ܡܣܟܢܐ ܘܒܨܝܪܐ ܟ̈ܠܗ ܡܥ̈ܬܪܢܐ ܗܐ ܒܬ̈ܪܥܝܟܘܢ.
ܕܒܥܝܢ ܠܚܝܐ ܕܢܣܒܘܢ ܡܢܟܘܢ ܣܢܝ̈ܩܘܬܗܘܢ.
ܒܪ ܐܠܗܐ ܒܡܣܟܢܘܬܐ ܘܒܚܣܝܪܘܬܐ.
ܚܘܝ ܠܥܠܡܐ ܕܥܘܬܪܗ ܟܠܗ ܡܕܡ ܠܐ ܗܘ.
ܟܠ ܨ̈ܝܕܐ ܟܠ ܡܣ̈ܟܢܐ ܟܠ ܟܪ̈ܝܗܐ.
ܟܠ ܕܙܥܘܪܝܢ ܗܘܘ ܢܨ̈ܘܚܐ ܒܗܝܡܢܘܬܗ.
ܠܚܕ ܨܝܕܐ ܕܐܦ ܗܘ ܩܪܝܬܗ ܒܝܬ ܨܝܕܐ ܗܘ.
ܥܒܕܗ ܪܫܐ ܠܬܪܥܣܪܬܗ ܐܦ ܪܒ ܒܝܬܐ.
ܠܚܕ ܠܥܒܘܕܐ ܕܥܒܕ ܐܡܢܐ ܕܪܘܚܐ ܗܘܐ.
ܫܠܚܗ ܘܥܒܕܗ ܡܠܦܢܐ ܠܥܡ̈ܡܐ ܠܗܝܡܢܘܬܐ.

qui antea persecutor fuerat, assumpsit et effecit vas fidei electum. » Atque in carmine *de civitate Antiochiæ* eidem Petro, apostolorum principi, urbis Romæ episcopatum obtigisse non obscure innuit : « Simoni, inquit, Roma, Johanni vero obtigit Ephesus (1).

§ 8. S. JACOBI DOCTRINA DE INTERCESSIONE SANCTORUM.

Intercessio sanctorum docetur sequentibus verbis, quibus S. Simeonem auctor alloquitur (2) : « o beatum spiritum tuum, electe pater, atque tot victoriis clarissime, qui divinum illud regnum adeptus es! Filius Dei quem ab infantia dilexisti, nos pro sua clementia dignos efficiat, qui intercedentibus precibus tuis veniam impetremus. » — Item, in *carmine de Guria et Samouna* (3) : « ejus (Edessæ) advocati estis vos, o doctores, qui silendo vicistis omnem errorem, vocem suam in infidelitate extollentem.»

§ 9. S. JACOBI DOCTRINA DE DEFUNCTIS.

Orationes pro defunctis sub Jacobi nomine leguntur in *officio feriali juxta ritum ecclesiæ Syrorum*, Romæ 1853, pp. 227 et 261.

(1) Ibid. pag. ܩܝܒ (112) :

ܠܫܡܥܘܢ ܪܗܘܡܐ ܘܠܝܘܚܢܢ ܡܛܝܗ ܐܦܣܘܣ.

(2) Apud S. E. Assemanum, *Acta martyrum*, part. II, p. 244 :

ܛܘܒܘܗܝ ܠܪܘܚܟ ܐܒܘܢ ܓܒܝܐ ܡܪܐ ܢܨܚܢ̈ܐ:
ܕܡܠܟܬ ܘܡܛܬ ܠܗܿ ܡܠܟܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ.
ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܐܚܒܒܬܘܗܝ ܡܢ ܛܠܝܘܬܟ.
ܠܢܫܘܢ ܒܪܚܡܘܗܝ ܕܒܨܠܘܬܟ ܢܫܟܚ ܚܘܣܝܐ.

(3) Apud Cureton, *ancient syriac documents*, pag. ܩܘ (106) :

ܦܪܩܠܛܝܗ̇ ܐܢܬܘܢ ܡܠܦܢ̈ܐ ܕܒܫܬܩ ܡܢ ܙܟܝܬܘܢ.
ܠܟܠܗ̇ ܛܘܥܝܐ ܡܢ ܕܪܡ ܩܠܗ̇ ܒܟܦܘܪܘܬܐ.

Hæc autem quæ hactenus recitavi nimium esse jejuna et brevia perspicio, quam ut theologicis disciplinis magno adjumento cedere valeant; quæ tamen penitus omittere nolui, sed potius eo fine proferenda duxi ut vel summaria indicatione aliqua tenus innotescat insigne adhuc rei sacræ apud scriptores syros latere promptuarium, quod si integrum in lucem ederetur, traditionem christianam locupletissimis adaugeret testimoniis et argumentis. Optandum sane maximopere est, ut periti cujusdam industria S. Jacobo Sarugensi edendo ea tandem tribuatur opera, quam P. Benedictus et S. E. Assemanus S. Ephræmo vulgando adhibuerunt (1).

ARTICULUS IV.

DE ORTHODOXIA S. JACOBI EJUSQUE DOCTRINA CIRCA SACRATISSIMUM INCARNATIONIS MYSTERIUM.

Jam vero, quod supra spopondi, mihi nunc duo doctoris Sarugensis doctrinæ capita enucleatius sunt exponenda. Primum versatur circa Jacobi nostri de incarnatione dominica sententiam, atque illam fidei catholicæ consentire in præsenti articulo duplici argumentorum genere probabimus.

§ 1. ORTHODOXIÆ S. JACOBI ARGUMENTA EXTERNA, CUM NEGATIVA, TUM POSITIVA.

1° Probatio negativa. Nulla prorsus apud auctorem nostrum offendi, quæ cum dogmate catholico in concordiam redigi nequeant. Quia tamen ab Eusebio Renaudotio non solum ut jacobita, sed ut jacobitarum antesignanus

(1) Libentissime hac occasione indico quædam mox S. Jacobi proditura, nempe *sermones sex*, germanice conversos opera cl. P. Zingerle, de hisce studiis meritissimi. — Eduntur Bonnæ, apud Henry.

traducebatur, operæ pretium est ut illius sententia examini subjiciatur et idoneis argumentis destruatur : in quo præstando Assemanum sæpe ducem sequemur, non tamen eodem ordine, neque solis quæ ipse protulit argumentis rem conficiendam arbitrati.

Renaudotius sententiam suam de Jacobo Sarugensi hisce verbis proponit (1) : « fuit autem ille, ut christiani tam « orthodoxi quam nestoriani testantur, Severi Antiocheni « discipulus et maximus jacobiticæ fidei propugnator, cum « alter in exilio pulsus foret; successoremque in eadem « causa sustinenda habuit Jacobum alium Baradatum, a quo « Jacobitas nominatos fuisse Nicephori, Eutychii Alexan- « drini et aliorum multorum opinio fuit. Cum autem « Jacobus Botnanensis multa scripserit, non modo inter « ecclesiæ jacobiticæ doctores numeratur in ὁμολογίᾳ sive « confessione fidei quæ ab ordinandis exigitur, sed multa « ejus testimonia occurrunt in tractatu *de fide patrum*. « Historiæ nestorianæ scriptores tradunt, Jacobum æqua- « lem fuisse Acacio, quem vigesimum secundum catholi- « corum (2) suorum numerant, literis sacris operam « dedisse in schola edessena quæ florentissima tunc fuit, « et initio Nestorianorum opinioni adhæsisse. Postquam « vero Anastasium imperatorem Severo plurimum tribuere « et in ejus sententiam consensisse intellexit, unius naturæ « fidem professum fuisse, illamque acriter defendisse. »

(1) *Liturgg. orientt.* tom. II, pag 367.

(2) Acacius anno 485 in synodo seleuciensi ordinatus est Seleuciæ et Ctesiphontis archiepiscopus. — Juxta Procopium, « christianorum antistitem « græco vocabulo *catholicum* idcirco appellant quod unus universæ præsit « regioni. » Duo autem ab initio fuere sub patriarcha antiocheno catholici, scilicet *Persidis metropolita*, qui christianos in tota Perside et magna India versantes regebat, et *Seleuciæ archiepiscopus* qui Assyriis, Chaldæis et Arabibus christianis, sub Persarum regum ditione positis, præerat. Circa concilii nicæni tempora duo alia emersere catholici, *Armeniæ* nimirum et *Iberiæ*. Cfr. B. O. IV, 616.

Quo loco Renaudotius, vir ceteroquin doctissimus et plerumque accuratus, veris quibusdam assertionibus falsas admiscet perplures et injuria prorsus auctorem nostrum hæresis arguit.

In primis omnino a veritate alienum est orthodoxis Jacobum uspiam jacobiticæ fidei addictum aut Severi discipulum haberi. Orthodoxos quos intelligit non nominat Renaudotius; sed Melchitas quos veræ fidei tenaces affirmat (1) ab ipso significari probabile est; profecto ex eorum auctoritate aut testimonio nihil proficit contra Jacobi fidem insimulatio; imo vero tantum abest Jacobum ab iis monophysitam censeri, ut contra nuncupetur orthodoxus, idque testimonio haud suspecto Timothei presbyteri constantinopolitani catholici, cujus tractatus *de receptione hæreticorum*, sæculo septimo exaratus et in ritualibus eorum libris insertus, apud ipsos ecclesiastica gaudet auctoritate (2).

Porro quo testimonio nixus Renaudotius Severi, antiochenæ sedis invasoris, discipulum Jacobum constituat plane me fugit. Vidimus quidem supra Gregorium Barhebræum, conciliandi sectæ suæ Syrorum doctoris auctoritatem studio abreptum, hujus doctrinam a Severo fuisse laudatam gratuito finxisse; eo tamen usque non processit quo abiit Renaudotii assertio, quæ ut refellatur sufficit chro-

(1) Cfr. *liturgg. orientt.* tom. II, p. 1; item *historia patriarcharum Alexandrinorum*, p. 119.

(2) Videsis hunc librum apud Migne, *Patrol. græc.* tom. 86, p. 41: Εὐτυκιανισταὶ καὶ ὁ τούτων κοινωνὸς Διόσκορος καὶ λοιπὸν Σεβῆρος καὶ Ἰάκωβος, οὐχ᾽ ὁ Βάτνων ὁ ὀρθόδοξος, ἀλλ᾽ ἕτερος αἱρετικὸς, καὶ οἱ λοιποὶ Ἀκέφαλοι « Eutychianistæ, eorumque sodalis Dioscorus, ac deinde Severus, et Jacobus, *non ille Batnarum orthodoxus*, sed alius hæreticus, cæterique acephali. » — *Acephali* appellabantur rigidiores monophysitæ, qui *henoticon* Zenonis non admittebant, sic dicti, ait Leontius *lib. de sectis*, act. 5 « quod a capite, id est patriarcha suo (nimirum Petro Mongo alexandrino qui henoticon admiserat) disjuncti, seorsim congregabantur. » B. O. II, *Dissert. de syris monoph.* § IV.

nologiam consulere. Severus enim anno 513 ab Anastasio imperatore in ecclesiam antiochenam intrusus fuit, ut ex Pagio constat (1), brevi vero ab ea ejectus, adhuc per triginta annos (2) catholicam duarum naturarum fidem impugnavit. Quando itaque ipse, in ætate certe minime provecta, patriarchali dignitate potitus est, Jacobus noster sexagenarius jam erat, in Sarugensi diœcesi periodeutes, eloquentiæ et doctrinæ fama ubique gentium celeberrimus. Præterea non constat utrum Severus, antequam Antiochiæ patriarcha evaderet, in Mesopotamia quempiam in suas partes pertraxerit.

Nestorianos quod attinet, eorum testimonium tanti faciendum non est, ut ob illud Jacobi fidem suspectam habeamus. Capite superiore idoneis argumentis probatum fuit Edessæ, ubi forsan Jacobus eruditionis causa eodem tempore cum Acacio et Barsauma morabatur, duplicem scholam exstitisse, quod Marim et Amri, Nestorianorum scriptores a Renaudotio procul dubio intentos, et Renaudotium ipsum latuisse videtur. Hinc dum Acacius et Barsaumas Persarum, cujus gentis ipsi erant, institutum frequentarent, Jacobus noster inter Syros cæteros et Mesopotamenos litteris operam dederit. Quod vero adjungit Mares, eum initio nestorianismo adhæsisse, deinde cum imperatoris gratiam Severo accedere videret, mutasse

(1) *Critica* ad annum 513, tom. II, p. 489. — Cfr. Hefele, *Conciliengeschichte*, II, pag. 550; ed. Freiburg im Breisgau.

(2) Ita ipse Renaudot. in *historia patriarch. alexandr.* p. 138. — Juxta hanc supputationem, obiisset Severus anno 542. Paululum tamen ab ea differunt Barhebræus, qui Severum interiisse dicit anno Græcorum 850, h. e. Christi 539, et Dionysius Telmaharensis in *Chronico* B. O. II, 54, cujus hæc sunt verba : ܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܫܥ ܫܢܝ ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܣܘܪܝܣ ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܒܬܡܢܝܐ ܒܫܒܛ. « Anno 849 migravit ex hoc sæculo sanctus dominus Severus patriarcha Antiochiæ, die octava februarii. » Annus 849 intelligitur Alexandri, juxta æram Seleucidarum, estque Christi 538.

sententiam, calumnia est tam nullo fundamento fulcita, quam e solemni nestorianorum scriptorum perfidia explicatu facilis; solent enim, naturæ et personæ notionem perperam confundentes, unius in Christo naturæ propugnatores asserere quoscunque duarum personarum negatores inveniunt. Hinc Catholicos et Jacobitas eodem loco reponunt, et utrosque inviso monophysitismi crimine deturpant (1).

Denique indubium est quod subjungit Renaudotius, nimirum Sarugensem apud Jacobitas hæreticos in confessione fidei laudari, et frequenter nominari in tractatu hæretico *de fide patrum*, imo addi posset ejus memoriam in kalendariis ter in anno recolendam et celebrandam proponi. Verum enimvero hoc argumentum quod solidum prima fronte videretur, facili negotio dissolvi poterit. Satis fuerit animadvertisse simile infortunium quam plurimis patribus orthodoxis accidisse : nempe in *confessione fidei* inter doctores ecclesiæ jacobiticæ collocantur Athanasius, Cyrillus, Ephræmus, imo alii qui in concilio chalcedonensi adversus ipsos expresse producti fuerunt, ut Gregorius theologus, Basilius, Theophylus, Epiphanius, Chrysostomus. Tribuendum hoc est, ut jam supra monui, plerumque cupidini qua laborabant hæretici isti doctrinam suam tam illustri patrocinio cohonestandi, aliquoties tamen meræ ignorantiæ et critici judicii omnimodæ absentiæ. Et hac quidem posteriori causa factum fuisse putarem ut Maronitæ catholici Edessenum Jacobum, hæreticum monophysitam, veluti sanctum colere et venerari inceperint. Jacobitæ vero Sarugensem, nisi me fallat conjectura, ideo suum facere voluerint, quod ejus auctoritate et fama sectæ suæ decus et præsidium accedendum sperabant. Ceterum quam immerito tantum virum sibi vindicaverint mox ad

(1) Cfr. B. O. III, 387.

liquidum explorabitur, ubi directa argumenta, quibus catholica Jacobi fides demonstratur, proferemus in medium. Prius vero animadverti velim ex omnibus illis scriptoribus Jacobitis, quorum nomina supra recitavi (1), non nisi duos, Dionysium scilicet et Barhebræum, factum aliquod, seu potius figmentum Sarugensi imputare qua monophysitica ejus fides probaretur : prior affirmat Jacobum Pauli Antiocheni communionem vitasse, quod is duas in Christo naturas profiteretur (2), alter ita de eo scribit : « præclara ejus doctrinæ effigies a sancto Severo antiocheno patriarcha approbata fuit, et ipse ab eodem receptus et laudatus est (3). »

At vero neuter istorum dictum suum ullo veterum testimonio confirmat; cætera tamen quæ in eodem contextu de Sarugensi doctore narrat Barhebræus, ea se ex traditione accepisse diserte testatur; suspicari proinde merito licet quæ hic adjungit non fuisse revera nisi gratuita sui, aut alterius jacobiti figmenta. Superest Dionysius; sed is sibi non constat, et a seipso redargui potest, quod ut liquido pateat, accipe narrationis ejus summam. Paulus, inquit, Jacobum episcopum Batnarum accersivit; qui Antiochiam proficisci recusabat quod Paulum cerneret sanæ fidei non esse. Postea tamen, quum abire compulsus esset, ex urbe Batnis egressus, in monasterio quodam non longe ab Edessa distanti divertit; ibi, revelatione de suo exitu accepta, jussus fuit in propriam civitatem reverti; in quam cum pervenisset, de ecclesia deque universa doctrina sua testamento disposuit et duobus post diebus ex hac luce

(1) Cfr. supra p. 117.

(2) B. O. I, 297 seq.

(3) Barhebræus in *Chronico* B. O. II, 322. Verba ejus hæc sunt :
ܘܐܬܚܙܝ ܘܐܬܒܚܢ ܕܡܘܬܐ ܢܗܝܪܬܐ ܕܡܠܦܢܘܬܗ ܡܢ ܩܕܝܫܐ ܣܘܝܪܐ
ܦܛܪܝܪܟܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܐܬܩܒܠ ܡܢܗ ܘܐܬܩܠܣ ܀

migravit. Tunc Paulus de ejus obitu admonitus, Moysem quemdam in locum ejus ordinavit. — Hæc, inquam, narratio falsa demonstratur ex temporum notis quas subministrat ipse Dionysius. Acciderint enim anno Græcorum 833; atque Paulus fuerit Severo in exilium depulso in sede antiochena suffectus anno 831, et post annum unum morte sublatus. Igitur juxta Dionysium, Paulus defunctus est anno 832 Græcorum; proinde non potuit anno sequenti seu 833, Sarugensis ad Paulum profectus esse, siquidem is tum jam mensibus saltem pluribus e vivis excesserat. Hinc « probabile est Dionysium auctorem alioquin « bonum et accuratum, falsa aliqua suorum gentilium « relatione deceptum, ista suæ chronologiæ imprudenter « inseruisse (1). »

Si quis nihilo minus difficultatem vellet urgere, inde petitam quod jacobitici auctores magno numero Sarugensem veluti sectæ suæ sanctum doctoremque recitant et venerantur, in promptu est, præter directam modo proferendam ejus orthodoxiæ demonstrationem, ea quam supra posui animadversio, nimirum illos perpetuo satagere ut alios etiam patres certe catholicos ad sese pertrahant, aut sibi saltem non alienos perhibeant. Cujus autem rei, præter inscitiam et malam fidem, causa assignari potest ipsa in rebus ad religionem spectantibus incuria; hæc enim apud hæreticos, ubi semel a rigida fidei regula defecerunt et prima contendendi alacritas abiit, oriri et ingruere nata est.

Apud Jacobitas vero id accidisse considerata rei natura non modo probabile est, sed experientia constat et factis eorum qui vel maxime doctrinæ et eruditionis laude claruerunt. Testis est exemplo suo Gregorius Barhebræus, maphrianus (2) sive primas orientis, apud suos

(1) B. O. I, 299.

(2) *Maphrianus*, ܡܦܪܝܢܐ (sic dictus ab ܐܦܪܝ *fœcundavit*) primum

summo semper honore dignatus. Haud ingratum vel abs re fore arbitror, si ipsius verba, quamvis paulo longiora, retulero. Scilicet in libro qui *theologia* seu *candelabrum sanctorum de fundamentis ecclesiasticis* (1) inscribitur, recensitis et rejectis sententiis pluribus, quas hæreticas habet, ita subjungit : « sciendum est has omnes sectas, quas supra recensuimus, absurdissimas hæreses esse, quum naturas (in Christo) corrumpant, et christiano dogmati ethnicas opiniones misceant ; ac propterea Deus, cujus gratiæ laus esto, eas radicitus exstirpavit. Reliquæ vero, quæ hodie in mundo obtinent sectæ, quum omnes de Trinitate et incolumitate naturarum, ex quibus est Christus absque conversione et commistione, æque bene sentiant, in nominibus unionis solum secum pugnant. » Sectas autem eas, quæ suo tempore in mundo obtinebant, intelligit catholicos, jacobitas, nestorianos et monothelitas.

Alibi autem, nempe in *chronico*, narrat quomodo ipse, in maphrianum electus, in urbe Bagdade fuerit exceptus a Nesto-

post patriarcham in ecclesia Jacobitarum locum occupat, estque ea dignitas metropolitica major. Vocatur etiam *catholicus* et *metropolita Orientis*. De hac dignitate qui plura desiderat, consulat Jos. Sim. Assemanum, *dissert. de Syris monophysitis*.

(1) B. O. II, 284. Titulus Barhebræi libri is est : ܡܢܪܬ ܩܘܕ̈ܫܐ ܩܕ̈ܝܫܐ ܫܬ̈ܐܣܐ ܥܕ̈ܬܢܝܬܐ : Verba quæ ex hoc libro recitavi syriace ita sonant, loc. cit. p. 291 : ܘܐܙܕܩ ܠܡܕܥ ܕܟܠܗܝܢ ܗܠܝܢ ܬܘ̈ܕܝܬܐ ܕܠܥܠ ܐܬܡܢܝ ܐܢܝܢ ܕܗܪ̈ܣܝܣ ܡܫܡ̈ܥܢ ܥܠ ܕܟܝ̈ܢܐ ܡ̈ܚܒܠܢ ܘܡܚܠܛܢ ܣܒܪ̈ܐ ܚܢܦ̈ܝܐ ܒܝܘܠܦܢܐ ܟܪ̈ܣܛܝܢܝܐ. ܘܡܛܠܗܢܐ ܐܠܗܐ ܕܠܛܝܒܘܬܗ ܫܘܒܚܐ ܥܩܪ ܐܢܝܢ. ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܕܫܪܟܐ ܐܝܟ ܕܗܫܐ ܒܥܠܡܐ ܡܚܕܐ ܟܠܗܝܢ ܒܬܠܝܬܝܘܬܐ ܘܒܫܠܡܘܬܐ ܕܟܝ̈ܢܐ ܕܡܢܗܘܢ ܡܫܝܚܐ ܕܠܐ ܫܘܚܠܦܐ ܘܕܠܐ ܚܘܠܛܢܐ ܫܦܝܪ ܡܬܪ̈ܥܝܢ: ܥܠ ܫܡܗ̈ܐ ܕܚܝܕܘܬܐ ܒܠܚܘܕ ܡܬܟܬܫܢ ܥܡ ܚܕܕ̈ܐ.

rianis (1) : « quum autem Bagdadum descendisset (maphrianus), ipsi obviam venere archidiaconus et reliqui proceres, adeo ut mar Machicha catholicus Nestorianorum de maphriani adventu admonitus, suum ex fratre nepotem et alterum ex sorore, aliosque viros bagdadenses cives eidem obviam ire jusserit, ipsumque cum honore in suis ædibus susceperit. A catholici ædibus ad suam maphrianus ecclesiam ad fores Muchuli sitam accessit. Misit autem catholicus cum ipso eos qui in ejus occursum processerant, et una cum istis vestem albam holosericam rasilem, veneruntque atque maphrianum induerunt, eoque munere functi abierunt. Jamque paschalia festa inierant. Quare per eam solemnitatem maphrianus pretiosa munera catholico misit, et lætati sunt valde in maphriano fideles; sed et *populus Nestorianorum nobiscum in nostra ecclesia conveniebant.* »

Similiter huc spectant quæ *chronico* adjecit Barsaumas Gregorii frater; « post hujus mortem, inquit (2), quia mar Jaballaha catholicus laudabilis eo tempore in urbe Maraga versabatur, præcepit ne quis in forum procederet,

(1) B. O. II, pag. 250 : ܘܢܚܬ ܐܦ ܠܒܓܕܕ ܘܠܘܩܒܠܗ ܐܪܟܕܝܩܘܢ ܘܫܪܟܐ ܕܡܕܒܪ̈ܢܐ ܠܐܘܪܥܗ. ܐܦ ܡܪܝ ܡܟܝܟܐ ܩܬܘܠܝܩܐ ܕܢܣܛܘܪ̈ܝܢܐ ܟܕ ܐܪܓܫ ܒܡܐܬܝܬܗ ܕܡܦܪܝܢܐ ܫܕܪ ܠܒܪ ܐܚܘܗܝ ܘܠܒܪ ܚܬܗ ܘܠܐܢܫ̈ܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܒܓܕ̈ܕܝܐ ܠܐܘܪܥܗ ܘܐܥܠܗ ܠܒܝܬܗ ܒܐܝܩܪܐ. ܘܡܢ ܠܘܬ ܩܬܘܠܝܩܐ ܐܙܠ ܠܥܕܬܗ ܕܠܘܬ ܬܪܥܗ ܕܡܘܟܘܠ ܡܬܬܣܝܡܐ. ܫܕܪ ܩܬܘܠܝܩܐ ܥܡܗ ܠܗܠܝܢ ܕܢܦܩܘ ܗܘܘ ܠܐܘܪܥܗ: ܘܥܡܗܘܢ ܦܡܠܐ ܚܘܪܐ ܕܐܛܠܣ ܘܐܬܘ ܠܒܫܘܗ ܠܡܦܪܝܢܐ ܘܫܩܠܘ ܘܐܙܠܘ. ܘܥܐܠܝܢ ܥܐܕ̈ܐ ܕܦܨܚܐ ܕܩܝܡܬܐ. ܗܝܕܝܢ ܐܦ ܡܦܪܝܢܐ ܕܥܝܕܐ ܡܝܩܪ̈ܐ ܫܕܪ ܡܘܗܒ̈ܬܐ ܠܗ ܠܩܬܘܠܝܩܐ ܣܓܝ. ܐܦ ܡܗܝܡ̈ܢܐ ܘܢܣܛܘܪ̈ܝܢܐ ܥܡܢ ܒܗܠܝܢ ܝܘܡ̈ܬܐ ܡܬܟܢܫܝܢ ܗܘܘ ܒܥܕܬܐ ܗܝ ܕܝܠܢ.

(2) ܘܡܛܠ ܕܡܪܝ ܝܗܒ ܐܠܗܐ ܩܬܘܠܝܩܐ ܡܫܒܚܐ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܒܗܘ ܙܒܢܐ ܒܗ ܒܡܕܝܢܬܐ ܡܪܓܐ ܦܩܕ ܕܠܐ ܢܦܘܩ ܐܢܫ ܠܫܘܩܐ: ܐܦܠܐ ܢܦܬܚ ܚܢܘܬܐ. ܘܠܒܫ ܢܫܐ ܘܐܬܟܢܫ ܟܠܗ ܥܡܐ ܠܥܕܬܐ

aut officinam aperiret. Ipsius itaque jussu signo ab ecclesia dato congregatus est populus universus ad cellam maphriani. Misit autem catholicus episcopos qui secum aderant et multos cereos magnos, et venit etiam universus populus Armenorum et Græcorum; ex nostris autem (Jacobitis) quatuor tantummodo presbyteri ad eam celebritatem adfuerunt. *Congregatis itaque fere ducentis viris, officium inchoarunt a prima hora diei usque ad nonam.... Postquam vero absolvissent Nestoriani, et Græci et Armeni officium suum, et exequias, sicut decebat, prosequuti fuissent, composuerunt sanctum illius corpus in parvo altari*, in quo orare solebat et oblationem offerre, quoties in urbem Maragam se conferebat. »

Ex his patet Nestorianos et Jacobitas in eamdem ecclesiam ad celebrandum divinum officium convenisse, hosque cum illis absque scrupulo etiam in sacris communionem frequentasse. Estque in eo facti quoddam argumentum, magis adhuc in aliis recentioribus hæreticis conspicuum, quod ad unius et infallibilis magisterii necessitatem vindicandam merito urgent theologi catholici; nam abjecta semel ista credendi norma divinitus stabilita, vix ac ne vix quidem fieri potest quin, dogmatibus summi momenti inter ἀδιάφορα ablegatis, dubiis et negandi prurigini latissimus campus omnibus aperiatur.

ܕܡܦܪܝܢܐ. ܘܫܕܪ ܩܬܘܠܝܩܐ ܐܦܣܩܘ̈ܦܐ ܕܥܡܗ ܘܫ̈ܡܥܐ ܕܫܥܘܬܐ ܪ̈ܒܐ:
ܘܥܡܐ ܟܠܗ ܕܐܪ̈ܡܢܝܐ ܘܝܘ̈ܢܝܐ: ܡܢ ܕܝܠܢ ܕܝܢ ܐܪܒܥܐ ܩܫ̈ܝܫܐ
ܠܡܫܘܬܦܘ ܐܬܟܢܫܘ. ܘܟܕ ܐܬܟܢܫܘ ܐܝܟ ܡܐܬܝܢ ܢܩ̈ܫܝܢ ܫܪܝܘ ܡܢ ܨܦܪܐ
ܥܕܡܐ ܠܬܫܥ ܫܥ̈ܝܢ ܠܟܠܗܘܢ ܢܩ̈ܫܝܢ.... ܟܕ ܫܠܡܘ ܕܝܢ ܢܣܛܘܪ̈ܝܢܐ ܘܝܘ̈ܢܝܐ
ܘܐܪ̈ܡܢܝܐ ܬܫܡܫ̈ܬܗܘܢ ܘܠܘܝܬܗ ܐܝܟ ܕܦܐܐ ܠܗ ܣܡܘܗܝ ܠܦܓܪܗ ܒ
ܡܕܒܚܐ ܙܥܘܪܐ ܕܒܗ ܡܨܠܐ ܗܘܐ ܘܡܩܪܒ ܩܘܪܒܢܐ ܟܠܡܐ ܕܠܡܪܓܐ
ܗܘܐ ܥܠ ܡܬܦܢܐ.

2° Probatio positiva. Sed ut eo unde egressa erat regrediatur oratio, hactenus satis constare arbitror nullo certo vel idoneo testimonio Jacobo monophysitismi notam inuri. Negativam, ut aiunt, probationem absolvimus; nunc positivam quoque construamus oportet, quam conficient testes æqui et fide dignissimi, Sarugensis orthodoxiam affirmantes.

A. *Josue Stylites* (1) Jacobo æqualis hunc *venerabilem* (2) appellat, ejus fortitudinem et charitatem quibus incolas Euphrati vicinos, diro a Persis bello oppressos, consolatus est eisque opitulatus, laudibus extollit. Atqui Josue catholicus hæretico, maxime celebri et in vita manenti, haudquaquam has laudes tribuisset. Quod vero Josue ipse orthodoxus fuerit liquido patet ex ejus *Chronico;* ibi enim Flavianum Antiochiæ patriarcham appellat « sanctum, religiosissimum, divinis virtutibus præditum, constantissimum et inclytum (3). » Anastasium vero imperatorem, antea bene meritum, in fine vitæ suæ desipuisse asserit, non aliam ob causam, uti videtur, quam ob susceptum ab illo monophysitarum patrocinium (4).

B. *Joannes Maro*, qui fuerit, juxta Assemanum (5), Syrorum Maronitarum circa annum 700 antiochenus patriarcha, Jacobum non modo ut orthodoxum laudat, sed ex ejus scriptis diserta testimonia profert, quibus Nestorianorum æque et Jacobitarum hæresin refellit. Etsi vero hujus

(1) De quo videsis quæ notavimus in *Introductione*, pag. 18.

(2) Vide supra, pag. 100.

(3) ܩܕܝܫܐ ܘܪܚܡ ܐܠܗܐ ܘܡܨܒܬ ܒܟܠ ܡܝܬܪܘܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܚܣܝܢܐ ܘܢܨܝܚܐ Vide B. O. I, 283, 1a col.

(4) ܐܣܬܢܩܠ ܐܬܚܙܝ ܡܠܟܐ ܗܢܐ ܒܫܘܠܡܐ ܕܚܝܘܗܝ. i. e. *præpostere* (a seipso desciscens) *visus est imperator iste in fine vitæ suæ*. Ibid. pag. 282, 2a col. — Cff. de Anastasio Theodorus lector, lib. 2, et Theophanes, *Chronographia* ad annum 499, ed. Paris. 1675, pag. 130.

(5) B. O. I, pagg. 496 seqq.

acta qualia ex codice arabico, sæculo XV, descripta fuere a Gabriele Barclaio maronita, et anno 1639 a Francisco Quaresmio (1) latine vulgata, dubiæ auctoritatis forte non immerito habeantur, nulla tamen ratio suppetit cur ipsum fictam personam habeamus, ejusque de Jacobo testimonium rejiciamus ut spurium; hoc enim non tam Joannis auctoritate, quam ipsis Jacobi textibus, in scriptis catholicæ sententiæ quæ Joanni attribuuntur, innititur; porro textus illos, quos articulo sequente producemus, nullo jure suppositios esse statuas, etiamsi Assemani, Maronis personam et scripta vindicantis, argumenta infirmiora arbitreris quam ut fidem certam efficiant et peremptoriam. Ceterum quamvis Maronitarum auctoritas, quod sæpius urget Renaudotius (2), in rebus suis maxima non sit, ea nihilominus quæ de Joanne ex Stephano Edenensi aliisque tradit Assemanus, ut omnino falsa respui posse ægre censerem; atque ut eo ducar me maxime movent inepta plerumque et inania quæ in contrarium allegantur argumenta. Quid enim? Universam Maroniticam gentem fuisse monothelismo addictam tradit Renaudotius (3), Guillelmi Tyrii, Eutychii Alexandrini, Makrizii, aliorumque præcipue Arabum testimoniis innixus; at vero horum scientia historica eo valde incerta probatur, quod monothelismi originem monacho cuidam Maroni, tempore imperatoris Mauritii viventi, contra coæva Patrum documenta et ipsius concilii generalis sexti auctoritatem adscribunt (4); ex his autem certo certius constat hæresim

(1) Cfr. *Elucidatio terræ sanctæ, historica, theologica, moralis*, lib. I, cap, 37; tom. I, pag. 96.

(2) Cfr. *Historia patriarch. alexandr.* pagg. 150, 548; *liturgg. orientt.* II, pagg. V, 381.

(3) *Hist. patriarch. alexandr.* pag. 548.

(4) Cfr. Taki-eddini Makrizii *historia coptorum christianorum*, arabice et latine edita ab H. J. Wetzer, Solisbaci, 1828, *pag.* 77 : « Tem-« pore imperatoris Mauritii cæsaris monachus nomine Maron docuit : « Messiam, cui sit pax! esse duas naturas, unam voluntatem et unam

monothelitarum, ipsius monophysitismi appendiculum, non nisi serius sub Heraclii regno, et quidem aliis promoventibus, emersisse (1). Quæ omnia dum video, nescire me fateor quid sit de Marone et antiquis Maronitis tenendum; neque vero ea protuli ut Maronis scripta, a doctissimo Assemano propugnata, tamquam certo apocrypha prædicem; inconcussa tamen argumenta, quibus eorum authentia probetur, adhuc desiderari opinor; non exstant enim nisi in codice uno, anno 1392 exarato. Hisque de Marone notatis, ad Sarugensem regrediamur.

C. Jacobum Sarugensem laudant *Isaac Ninivita* (2) scriptor catholicus qui floruit sæculo VI vergente, et

D. *Timotheus Constantinopolitanus*, supra laudatus (3).

Præter istos scriptores catholicos, quorum testimonio Sarugensis orthodoxia probatur, appellari etiam posset integra Maronitarum gens, inter Libani juga dispersa, quippe quæ eum veluti doctorem suum præcipuum in divinis officiis

« personam. Incolæ urbis Hamath, Kennaserin et Awasim, multique ex « græcis ei adhærebant; et qui doctrinam ejus profitentur, apud chris- « tianos *Maronitæ* vocantur. Marone mortuo, sub nomine ejus monaste- « rium Maronis in urbe Hamath ædificatum est. » — Porro, juxta Assemanum, monasterium S. Maronis situm erat ad Orontem fluvium, Apameam inter et Emesam; Maronitæ, antea *Mardaïtæ* (a ܡܪܕ), id est *rebelles* appellati, nomen suum postea habuerint ab ipso S. Marone, æquali S. Joannis Chrysostomi, qui ad ipsum dedit epistolam. — Cfr. Pagi, *critica* ad a. 1182; Le Quien, *Oriens christ.* tom. III, *Ecclesia Maronitarum*, coll. 1 seqq.

(1) Videsis initia et progressus monothelismi ex ipsis fontibus sedulo descripta apud Hefele, *Conciliengeschichte*, III, pag. 110 seqq.

(2) B. O. I, pp. 291 et 452.

(3) Videsis ejus testimonium pag. 138. — Hunc Jacobo Sarugensi ætate æqualem ponit Assemanus; verum, ut scite monet R. P. Matagne « diffi- « cilis opera est, ætatem libri (a Timotheo compositi) definire, qui, « pro librorum ritualium sorte, a variis ad temporum necessitates auctus « est. Omnia illa capita quæ uno titulo edidit Cotelerius sæculo septimo « recentiora probabilius non sunt. Ideoque optimum inde pro *S. Jacobi* « *Sarugensis* orthodoxia deducitur argumentum. » Cfr. *Acta Sanctorum*, *tom. XII octobr.* p. 828.

quotidie recitat et tanquam sanctum veneratur et colit. Hujus tamen gentis calculum omittere ideo potius arbitror, quod tamdiu, propter turbatum bellorum procellis reipublicæ statum, in negotiis ecclesiasticis maxima ignorantia laboraverit, atque discretionis judicium plerumque non valuerit adhibere : ex quo defectu, ut supra monui, probabiliter evenerit ut ipsa, utut orthodoxæ fidei addicta, Jacobum Edessenum monophysitica labe infectum cultu prosequeretur; fas adeo non est ex simili facto quidquam de Jacobo nostro statuere. Sed neque istius testimonio ullatenus egemus; sufficiunt enim cætera quæ protulimus, et multo magis thesim nostram conficiunt temporum adjuncta, in quibus Jacobus constitutus est episcopus; nempe cum ea tempestate ubique, jussu imperatoris Justini, Jacobitæ ut Xenaias, Petrus Apamæensis aliique, sedibus suis pellerentur, credibile profecto non est ipsum, nisi explorata fuisset catholica ejus fides, ad episcopatum promoveri potuisse (1).

(1) Ex historia nempe constat sub imperatore Justino seniore, ejusque successore Justiniano res male cessisse monophysitis. De persecutione ipsis anno Justiniani sexto inferri cœptam loquitur *Johannes episcopus ephesinus*, historiographus syrus. Cfr. *Die Kirchengeschichte des Johannes von Ephesus, aus dem syrichen übersetzt*, von Dr. J. M. Schönfelder, München, 1862, pag. 5 seq. — Porro argumento, ex tempore quo Jacobus episcopus evasit, magna etiam vis attribuitur apud *Acta Sanctorum. loc. cit.* : « vel hac unica « ratione, dicitur, Sarugensem episcopum pluribus jam annis ante epis- « copatum, nihil a catholica fide alienum scripsisse patet.... Homiliarum « ejus editionem exspectemus, ut, quod summopere cupio, tota ejus « vita ab erroris crimine vindicari possit. » Quod vero ad prima Jacobi juventutis tempora attinet, ejus orthodoxiam non ita certam habet scriptor doctissimus, putatque eum forsitan tunc Cyro edesseno, quem Hormisdas papa acephalis accenset, consensisse; interim ad eam conjecturam, ex mea opinione, adhuc non cogunt criminationes Jacobitarum, aut ea, quæ perlegere potui, Jacobi scripta. Imo difficultates ex Jacobi scriptis petendæ, si aliquid contra ejus fidem efficerent, quod equidem non admitto, eo potius tendant ut ipsum mitioribus hæreticis accensendum, quam acephalis, qualis erat Cyrus, adnumerandum probarent.

§ 2. ARGUMENTA INTERNA QUIBUS JACOBI ORTHODOXIA PROBATUR. — EJUS DOCTRINA DE INCARNATIONE VERBI DIVINI PLENIUS ELUCIDATUR.

Criterium profecto aptius et securius ad dijudicandum cujusdam auctoris doctrinam dari non potest, quam quod ipse præbet mentis suæ et sententiæ in propriis scriptis indicium. Jam vero in Jacobi Sarugensis libris nullum errorem, qui hæresis merito audiat, offendi posse æstimo, etsi nævi hinc inde fortassis occurrant; his autem apposite applicari possunt quæ habet Massuetus in sua dissertatione de S. Irenæi doctrina (1) : « Solius supremi numinis est, « ait, nec falli nec fallere posse : mortalium omnium, « nisi singulari Dei beneficio, solis scriptoribus sacris « concesso, eximantur, ea est sors et conditio, ut eos a « vero devios error interdum decipiat. Nullum igitur opus « adeo castigatum, numerisque omnibus absolutum, quin « nævis quibusdam inspergatur, pluribus aut paucioribus, « majoribusque vel minoribus, pro majori aut minori « scriptoris diligentia et eruditione. Neutra quidem Irenæo « (*Jacobo dicam*) defuit; ita tamen sibi semper non cavit, « ut aliquando non offenderit, sed plerumque levius; « sicubi vero paulo gravius, eo magis error condonandus, « quo nondum satis ad liquidum exploratis certis quibus- « dum doctrinæ christianæ capitibus, vix fieri poterat ut « attentioribus etiam animis nebulas non affunderent « præconceptæ quædam ac communes priorum sæculorum « opiniones. » Quare sicuti excusandus non est Syrorum doctor ubi minus recte locutus esset, uti locutus fuisse videtur in carmine de B. M. V. postea proferendo, ita nec temere culpandus, ubi culpa vacat, ut in ea quam tenuit Incarnationis doctrina. Quod autem ibi rectam fidem sequeretur

(1) Apud Migne, *Patrol. græc.* tom. VII, col. 243.

ex pluribus textibus liquido constat; quorum eos solum proferre sufficeret, quibus pateat duplicem ab ipso in Christo naturam, integram et inconfusam, agnosci. Nemo enim unquam ejus scripta Nestorianismi, aut alterius cujusdam quam monophysitici hæresis insimulavit; imo plena sunt ipsius opera, quæ adhuc superstita sunt in codicibus, non modo testimoniis quibusdam fortuitis, sed argumentis etiam copiosissimis quibus errores alios strenue impugnavit. Rariores esse fateor, in iis quæ perlegere potui, textus qui Monophysitas directe et explicite feriunt; non tamen omnino illi desunt, quamvis a Jacobitis plerumque ad nos fuerint deducti; indirecta vero ejusdem valoris effata perplura præsto habentur.

Primum ea quæ clariora sunt cæterisque lucem suppeditare valeant indicanda duxi. Apud Joannem Maronem sequentia verbotenus recitantur (1) :

1° « *Sancti domini Jacobi Batnarum Sarugi ex carmine de Lazaro quatriduano* : ait Maria : credo Domine te Christum esse, qui venit et venturus est cum gloria magna una cum Genitore suo. Credo Domine, nec tibi inter mortales patrem esse, nec matrem inter cœlestium mentium agmina. Qui enim fieri potest, ut duos patres filius unus habeat? Liquet ergo Josephum tibi putativum patrem fuisse.... Credo, Domine, DUAS TIBI

(1) In *libello fidei* cod. echellensi 14, vaticano 145, fol. 45. B. O. I, 290 :

ܠܘܬ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܕܒܛܢܢ ܕܣܪܘܓ ܡܢ ܡܐܡܪܐ
ܥܠ ܠܥܙܪ ܕܐܪܒܥܐ ܝܘ̈ܡܬܐ

ܐܡܪܐ ܡܪܝܡ ܡܗܝܡܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝ ܕܐܢܬ ܗܘ ܡܫܝܚܐ:
ܕܐܬܐ ܘܐܬܐ ܒܫܘܒܚܐ ܪܒܐ ܥܡ ܝܠܘܕܗ.
ܡܗܝܡܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝ ܕܠܝܬ ܠܟ ܐܒܐ ܒܝܬ ܡܝܘ̈ܬܐ:
ܐܦܠܐ ܐܡܐ ܒܝܬ ܡܫܪܝܬܐ ܕܗܘ̈ܢܢܐ.

INESSE NATURAS, alteram supernam, ex humana stirpe alteram. Et spiritalis quidem natura ex Patre tibi est; corporalis vero ex filia David. Illa ex Patre, hæc ex Maria absque divisione; altera ex Spiritu, corporalis altera, sine scrutatione. Credo Domine, Patrem quidem nequaquam te seniorem esse, matrem vero te juniorem affirmo. »

Hunc textum protulit Joannes Maro (aut alius) ad retundendum Jacobi auctoritate monophysitarum errorem, optimo sane jure; nemo enim non videt præclare in eo contineri omnem catholicam de Verbo incarnato sententiam; in uno eodemque Christo expresse agnoscuntur duæ naturæ, divina scilicet et humana: quæ sane per se sola sufficiunt ad probandum Jacobi fidem de Incarnatione longissime distare ab opinione monophysitarum omnium; quippe nimis dilucida sunt et aperta quam ut ullatenus hæretico licet moderato et subtili attribuantur; is enim vel *unam duplicem naturam ex duabus derivatam* ut monophysitæ recentiores (1), vel potius *unam naturam ex divinitate et*

ܠܟܝ ܐܬܐܡܪ ܒܚܕ ܡܐܡܪܐ ܐܡܪܝ ܡܪܝܐ:
ܐܬܝܠܕܬ. ܠܗ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܫܐܠܬܐ ܗܘܐ ܠܝ ܡܕܡ....
ܡܫܘܕܝܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝ ܕܠܟܝ ܕܬܠܬܝ ܗܘ ܒܪ ܐܠܗܐ:
ܚܕ ܡܢ ܟܝܢܐ ܘܚܕ ܡܢ ܬܘܠܕܬܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ.
ܒܟܝܢܗ ܕܐܒܐ ܪܘܚܢܝܐ ܗܘ ܒܪ ܐܠܗܘܬܗ:
ܘܒܟܝܢܐ ܠܘܬܟ ܦܓܪܢܝܐ ܕܡܢ ܒܪܬ ܕܘܝܕ.
ܚܕ ܡܢ ܐܒܐ ܘܚܕ ܡܢ ܡܪܝܡ ܕܠܐ ܦܘܠܓܐ:
ܚܕ ܡܢ ܪܘܚܐ ܘܚܕ ܡܢ ܦܓܪܐ ܕܠܐ ܒܘܨܝܐ.
ܡܫܘܕܝܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝ ܕܐܒܐ ܩܫܝܫ ܐܢܬ ܡܢܗ:
ܘܠܘܬ ܐܡܟ ܕܩܫܝܫܐ ܐܢܬ ܗܘ ܡܢܗ ܡܬܐܡܪܬ ܀

(1) Barhebræus B. O. II, 297, ita scribit: ܠܗ ܚܕ ܟܝܢܐ ܐܦܝܢܝ ܥܡ ܡܬܚܠܦܢܘܬܐ: ܐܠܐ ܚܕ ܟܝܢܐ ܡܢ ܠܟܝ ܕܬܪܝܢ ܡܬܚܠܛܐ ܘܡܬܪܟܒܐ.

humanitate compositam, conversionis tamen, confusionis et commistionis omnino expertem, ut Xenaias (1) Jacobo æqualis, in Christo profiteretur, haudquaquam vero *duas*.

Porro textui modo prolato alii accedunt plane consimiles, scilicet

2° Apud eumdem Maronem cod. 143, fol. 44 ex carmine *de Ecclesia et curiosis rerum divinarum scrutatoribus* (2) : « duas notiones in Emmanuele prædico, eum nempe et Deum verum esse, et hominem verum. Nam per AMMAN (*nobiscum*) significatur natura quæ ex nobis est; per EL (*Deus*) vero, divinitas absque divisione. Idem est EMMANUEL ac si quis dicat HOMO-DEUS; *non quod commistus sit, sed in utroque perfectus.* »

3° Ibidem fol. 44 seq. ex carmine *de jejunio* (3) : « esuriit Christus et secundum dispensationem (τὴν οἰκομίαν) et secundum naturam; utriusque rei causam in Unigenito

h. e. *non unam simpliter naturam dicimus, sed unam naturam ex duabus naturis substantialiter diversis*, et paulo infra : ܟܝܢܐ ܗܘ ܥܦܝܦ ܗܘ ܗܘ ܚܕ ܟܝܢܐ ܘܠܐ ܦܫܝܛܐ *duplex est illa una natura, non simplex.*

(1) B. O. II, 25.

(2) Verba syriaca sunt hæc :

ܬܪܝܢ ܦܘܫܩܝܢ ܡܫܬܪܝܢ ܠܝ ܒܥܡܢܘܐܝܠ:
ܕܐܦ ܐܠܗܐ ܗܘ ܐܦ ܒܪܢܫܐ ܗܘ ܡܫܪܪܐܝܬ.
ܥܡܢ ܕܝܢ ܟܝܢܐ ܕܡܢܢ ܡܫܬܡܥ ܠܝ:
ܘܐܝܠ ܬܘܒ ܡܬܦܫܪ ܐܠܗܘܬܐ ܕܠܐ ܦܘܠܓܐ.
ܥܡܢܘܐܝܠ ܐܝܟ ܐܢܫ ܢܐܡܪ ܒܪܢܫ ܐܠܗܐ:
ܠܘ ܕܡܬܚܠܛ ܐܠܐ ܕܓܡܝܪ ܒܬܪܬܝܢ ܓܡܝܪ ܀

(3) Syriace :

ܟܦܢ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܡܕܒܪܢܘܬܗ ܘܟܝܢܘܬܗ:
ܠܬܪܬܝܗܝܢ ܕܝܢ ܐܝܬ ܗܘܐ ܥܠܬܐ ܒܝܚܝܕܝܐ.

reperire est. Secundum dispensationem quidem, quia Deus erat Genitori æqualis; naturaliter autem, quia ex filia David incarnatus est. »

4° In carmine *de Habibo martyre*, a Curetonio ad edendum parato et Londini a. 1864 publicato opera W. Wright, similia habentur, inter quæ sequentia seligere lubuit (1) : « hancque veritatem tenuit Edessa de Domino nostro, quod et Deus est et homo factus est ex Maria; oditque sponsa eum qui negat ejus divinitatem, arguit autem ac contemnit eum qui humanitati (proprie : *corporalitati*) ipsius contradicit; sed novit eum unum *esse* in divinitate et in humanitate Unigenitum, cujus corpus ab ipso minime separatur. » Notandum hic est postremis verbis exprimi unionis hypostaticæ indissolubilitatem iisque Nestorianos præcipue refelli. Alios hujus generis passim in promptu habentur; sed ne longior quam par est efficiatur sermo, ea omnia allegare non vacat; aliqua tamen testimonia ex ineditis quæ descripsi adjicere juvat. Sit igitur

5° Textus sequens ex *sermone de Pauli effato : unus est mediator Dei et hominum, homo Jesus Christus* (2) :

ܡܨܥܝܘܬܐ ܟܠܗ̇ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܟܕ ܡܬܟܪܗ :
ܘܡܫܝܚܘܬܐ ܟܠܗ̇ ܕܐܬܓܫܡ ܡܢ ܒܪܬ ܕܘܝܕ ܀

(1) Cureton's *ancient syriac documents*, pag. ܢܓ :

ܘܗܢܐ ܫܪܪܐ ܐܚܝܕܐ ܐܘܪܗܝ ܡܛܠ ܡܪܢ.
ܐܦ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܘܒܪܗ ܕܐܢܫܐ ܗܘܐ ܡܢ ܡܪܝܡ.
ܘܣܢܝܐ ܟܠܬܐ ܠܐܝܢܐ ܕܟܦܪ ܒܐܠܗܘܬܗ.
ܘܟܣܪܐ ܘܡܫܝܛܐ ܠܐܝܢܐ ܕܡܥܠܠ ܦܓܪܢܘܬܗ.
ܘܝܕܥܐ ܠܗ ܚܕ ܒܐܠܗܘܬܗ ܘܒܐܢܫܘܬܗ.
ܝܚܝܕܝܐ ܕܦܓܪܗ ܡܢܗ ܠܐ ܡܬܦܪܫ.

(2) Desumpta hæc fuere ex codice 117, fol. 504 verso, coll. 2ª et 3ª, ubi sic leguntur :

« respexerat Apostolus ad divinitatem *Christi* et ad humanitatem ejus, et tanquam sapiens vocavit eum ex rei veritate unum mediatorem; viderat quippe Paulus eum simul Deum esse et hominem. Igitur a mediatione nomen convenientissimum Christo imposuit, quod communis quidam sit, tum ex Patre tum ex Maria *genitus*, atque sit utriusque partis cognatus, quamquam sit unus. Vidit eum esse *Deum cum genitore suo in sua divinitate*, *hominem vero in humanitate sua*, *idem tamen remanens; neque fas est ut in duos Unigenitum dividamus.* »

Infra, in eodem sermone legitur (1) :

6° « *Christus* in persona sua copulavit divinitatem et humanitatem, qui per *earum* commistionem altam pacem conciliabat; absque confusione effecit duarum partium reconciliationem (seu unionem), cum *nempe* divinitas

ܚܙ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܒܐܠܗܘܬܗ ܘܒܐܢܫܘܬܗ:
ܘܐܝܟ ܚܟܝܡܐ ܩܪܝܗ ܒܫܪܪܐ ܚܕ ܡܨܥܝܐ.
ܚܙܝܗ ܗܘܐ ܦܘܠܘܣ ܕܐܦ ܐܠܗܐ ܗܘ ܐܦ ܓܒܪܐ.
ܘܒܫܡܐ ܦܐܝܐ ܕܡܨܥܝܘܬܐ. ܫܡܗ ܠܡܫܝܚܐ:
ܓܢܣܗ[a] ܕܐܝܬܘܗܝ ܐܦ ܡܢ ܐܒܐ ܐܦ ܡܢ ܡܪܝܡ:
ܘܕܬܪܝܢ ܓܢ̈ܣܝܢ ܡܩܪܒܐ ܗܘܐ ܟܕ ܚܕ ܐܝܬܘܗܝ.
ܚܙܝܗ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܥܡ ܡܘܠܕܗ ܒܐܠܗܘܬܗ:
ܘܒܪܢܫܐ ܕܝܢ ܒܐܢܫܘܬܗ ܗܘܝܘ ܟܕ ܗܘ.[b]
ܘܕܠܐ ܦܠܓܐ ܠܝܚܝܕܝܗ[c] ܠܬܪܝܢ ܕܢܦܠܓܝܘܗܝ[d] ܗܘ:

a) In codice apparet ܓܢ..ܗ

b) Vocula ܗܘ evanuit.

c) Hoc verbum ex ductibus trium priorum litterarum conjeci.

d) Tota vox ex spatio et paucis vestigiis restituenda videbatur.

(1) Habentur ista in codice 117, fol. 505, col. 2a :

ܐܝܟ ܡܫܒܚܢܘܬܗ ܠܐܠܗܘܬܐ ܐܦ ܐܢܫܘܬܐ:
ܕܡܫܝܢܘܬܐ ܗܢܝܐ ܪܒܐ ܥܒܕ ܗܘܐ.

et humanitas unita fuere. » — Difficultas quam forsitan quis ex usu vocis *commistionis* peteret, postea solvetur; interim animadvertendum moneo hic expressis terminis *confusionem* ab unione duarum naturarum in Christi persona penitus excludi.

7° In *carmine tertio de crucifixione* adoritur Jacobus sequentibus verbis, quibus tum duplex Christi natura, tum mors ipsius vicaria sive redemptionis veritas et efficacia dilucide significantur (1) : « Deus, inquit, volens ut mundus intelligeret mortem suam quam pro peccatoribus subiit, innocens lignum opprobrii humiliter ascendit, mortuosque evocans eos potenter suscitavit. Doctrinam mundo *ita* sapienter disposuit, ut DIVINITATEM SUAM ET HUMANITATEM SIMUL CREATURÆ AGNOSCERENT; NECESSE ENIM ERAT UT UTRAQUE APPARERENT, ideoque in crucifixione sua eas apud spectatores manifeste comprobavit. Noverat etiam quantæ

ܕܠܐ ܡܘܒܠܐ ܢܒܥ ܬܪܥܘܬܐ[a] ܠܥܠܡܝܢ ܢܦܩܝܢ:
ܕܠܐܠܗܘܬܐ ܐܦ ܠܐܢܫܘܬܐ ܬܬܚܙܝܢ ܗܘܬ.

a) Vocabulo ܬܪܥܘܬܐ *reconciliatio* in codice superponitur signum minio notatum, cui in margine simile respondit cum voce ܚܝܘܬܐ *unio* apposita, idque prima manu, ut quidem mihi videbatur quando ea discribebam. Agnoscenda proinde est vel varians lectio ex antiquiore ms., vel glossema ab amanuensi confictum. Alteram hanc hypothesin potius ob contextum admitterem.

(1) Excerpsi hæc e codice 118, coll. 1ª et 2ª; legitur primo titulus minio, uti fieri solet, exaratus in hunc modum :
ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܐܡܪܐ ܕܬܠܬܐ ܕܥܠ ܙܩܝܦܘܬܐ.
Deinde :

ܐܪܗܐ ܪܒܐ ܫܒܩ ܒܡܘܬܗ ܡܢ ܐܠܗܐ:
ܕܠܢܦܫܗ ܒܥܠܡܐ ܒܦܩܘܬܗ ܕܗܘܐ ܡܣܒܠ ܚܛܝܐ.
ܪܒ ܐܝܟܐ ܡܘܬܐ ܕܚܛܝܐ ܡܩܒܠܐܝܬ:
ܘܣܠܩ ܠܩܝܣܐ ܕܨܥܪܐ ܐܠܗܐ ܡܟܝܟܐܝܬ.

procellæ fierent in mundo, ipsumque decebat eas per crucifixionem suam confundere. »

8° Ex *carmine quo docetur corpus passibile et mortale Domino nostro fuisse tempore dispensationis ante resurrectionem* (1) : « Deus enim noster propter nos passus est et ignominia affectus, additque (Paulus) quod in omnibus similis factus est nobis, excepto hoc quod peccatum Filio *Dei* haud accesserit. Quis ergo is est qui in omnibus similis nobis effectus est? Interroga Apostolum et ipse *eum* tibi dilucide ostendet : Jesus Christus filius Dei factus est pontifex summus, et in omnibus assimilatus est nobis propter nos. Non eo se continet Paulus ut

ܡܠܦܢܘܬܐ[a] ܠܫܠܝܚܐ ܐܬܒܥܝܗ ܡܫܡܥܐܝܬ:
ܕܒܠܘܬܗ ܘܒܐܝܩܪܗ ܡܢܝܬܐ ܬܚܘܝܟ.
ܠܐܠܗܐ[b] ܗܘܬ ܗܟܢ ܠܐ ܬܐܡܣܘܢ ܠܡܫܝܚܐ ܗܘܐ:
ܘܒܡܟܝܟܘܬܗ ܦܓܪܐ ܐܠܒܫ ܡܢ ܡܪܝܐ.
ܐܦ ܚܙܝ ܗܘܐ ܒܪܐ ܡܚܫܢܘܬܐ ܒܟܠܡܕܡ ܗܘܝܘ:
ܘܦܓܪܐ ܗܘܐ ܠܗ ܠܡܣܒܪ ܐܠܗܐ ܒܡܫܡܫܢܘܬܗ.

a) et b) In codice syriaco musæi Borghiani, in collegio *de propaganda fide* legitur ܡܠܦܢܘܬܗ *doctrina ejus*, et ܗܘܬ ܠܘܬ *necesse fuerat.*

(1) In codice 117, fol. 499 verso. col. 2[a] in fine et col. 3[a] :

ܠܟܠܗ ܗܟܢ ܡܬܕܡܐ ܗܘ ܘܐܬܢܚܬ.
ܘܐܘܣܦ ܘܡܠܐ ܕܒܟܠ ܡܕܡ ܐܬܕܡܝ ܠܢ:
ܣܛܪ ܡܢ ܗܕܐ ܕܠܐ ܩܪܒܬ ܠܗ ܚܛܝܬܐ ܠܒܪܐ.
ܘܡܢܘ ܗܢܐ ܕܒܟܠܡܕܡ ܐܬܕܡܝ ܠܢ:
ܫܐܠ ܠܫܠܝܚܐ ܘܗܘ ܡܚܘܐ ܠܟ ܢܗܝܪܐܝܬ.
ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘܐ ܪܒ ܟܘܡܪܐ:
ܘܒܟܠܡܕܡ ܐܬܕܡܝ ܠܢ ܡܛܠܬܢ.

tantummodo Christum eum appellet; sed : Christus filius Dei est pontifex noster; quia autem vocat eum nomine divinitatis et humanitatis, nomen istud quod integrum est minime dividit. Non vocat Christum subjungens illud nomen : et filium Dei, sed : Christus filius factus est pontifex magnus. Neque Simon, a Filio interrogatus quis esset, nomen Filii in duo discerpsit, *sed dixit :* tu es Christus filius Dei, sine divisione. Per revelationem Patris Filium verum prædicavit Petrus, et similiter Paulus nobis in omnibus assimilatum esse Jesum Christum filium Dei scripto significavit. Ecce tamen quidam negat quod Deum Maria peperit, alius vero dicit Deum nec passum nec contumeliis affectum fuisse. Is injuria dicit corpus ejus

ܠܐ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܡܟܢܝܗ ܗܘܐ ܦܘܠܘܣ ܒܠܚܘܕ ܘܫܠܡ :
ܐܠܐ ܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ ܐܝܬܘܗܝ ܟܘܡܪܢ .
ܘܩܪܝܗ ܒܫܡܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܘܕܐܢܫܘܬܐ .
ܠܐ ܦܠܓܗ ܗܘܐ ܠܫܡܐ ܠܗܕܝܢ ܕܡܫܠܡܢܘܬܐ ܗܘ .
ܠܐ ܩܪܐ ܡܫܝܚܐ ܘܐܘܣܦ ܘܩܪܐ ܘܒܪ ܐܠܗܐ :
ܐܠܐ ܡܫܝܚܐ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘܐ ܪܒܟܘܡܪܐ .
ܐܦܠܐ ܫܡܥܘܢ ܟܕ ܐܫܬܐܠ ܡܢܗ ܕܒܪܐ ܀
ܕܦܠܓܘ[a] ܐܢܬ ܦܠܓܗ ܠܬܪܝܢ ܠܫܡܗ ܕܒܪܗ (sic).
ܕܐܢܬ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܕܠܐ ܦܘܠܓܐ :
ܒܓܠܝܢܐ ܕܐܒܐ ܠܒܪܐ ܕܫܪܪܐ ܐܟܪܙ ܟܐܦܐ .
ܘܗܟܢ ܦܘܠܘܣ ܕܒܟܠܡܕܡ ܐܬܕܡܝ ܠܢ :
ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܐܟܬܒ ܘܪܫܡ . —.
ܘܗܐ ܚܕ ܟܦܪ ܕܠܐ ܐܠܗܐ ܝܠܕܬ ܡܪܝܡ ܀
ܘܐܚܪܢܐ ܐܡܪ ܕܠܐ ܐܠܗܐ ܚܫ ܘܐܨܛܥܪ .
ܗܢܐ ܡܨܥܪ ܕܠܐ ܒܪܐ ܕܡܠܝ ܐܝܬܘܗܝ ܦܓܪܗ :

a) In cod. 251 : ܕܦܠܓ ܗܘ

non ex nobis fuisse ».... et paucis interjectis (1) : « eum vero qui vult hæc curiosius inquirere expellit Ecclesia et a sese dimittit ne amplius ingrediatur ad ipsam. Interfectio hæc nova *plane* est, qualis altera non fuit unquam, eo quod *interfectus* sit *subsistens* in divinitate simul et *in humanitate perfectus ac integer.* Integrum enim genuit eum uter virginalis, et integer descendit ad flumen baptismatis sui etc.... »

Denique, hæc quoque digna sunt quæ animadvertantur (2) : « filius Dei surrexit e sepulchro virtute propria, neque iterum moritur aut mors ei ultra dominabitur. Nisi enim personaliter et naturaliter admiscuisset naturam hanc mortalem cum immortali, fieri non potuisset ut ipse moreretur utpote corpore expers, neque corpus potuisset sine ipso vivere (*vitæ restitui*). Omnem ignominiam, pas-

(1) Fol. 500, col. 2a :

ܘܐܝܢܐ ܕܪܢܐ ܠܢܩܦ ܗܠܝܢ ܒܥܩܒܘܬܗ
ܢܦܩܐ ܥܕܬܐ ܘܫܪܝܐ ܡܢܗ ܕܠܐ ܢܥܘܠ ܠܘܬܗ.
ܩܛܠܐ ܗܘ ܚܕܬܐ ܕܠܐ ܗܘܐ ܘܗܘܐ ܠܘܬܗ ܐܟܘܬܗ:
ܕܒܐܠܗܘܬܐ ܘܒܐܢܫܘܬܐ ܢܩܝܦ ܘܡܫܡܠܝ.
ܘܡܫܡܠܝܐ ܢܚܬ ܗܘܐ ܠܢܗܪܐ ܕܡܥܡܘܕܝܘܬܗ. (ܘܡܛܝ)

(2) Ibid., fol. 500 verso coll. 1a et 2a :

ܩܡ ܐܠܗܐ ܒܪܗ ܡܢ ܩܒܪܐ ܒܚܝܠܐ ܕܢܦܫܗ:
ܘܬܘܒ ܠܐ ܡܐܬ ܐܦܠܐ ܡܘܬܐ ܡܫܬܠܛ ܒܗ.
ܐܠܘ ܠܐ ܓܝܪ ܕܩܢܘܡܐܝܬ ܘܟܝܢܐܝܬ:
ܚܠܛܗ ܠܟܝܢܐ ܡܝܘܬܐ ܕܡܐܬ ܥܡ ܠܐ ܡܐܬ.
ܠܐ ܡܫܟܚܐ ܗܘܐ[a] ܕܢܡܘܬ ܗܘܐ ܗܘ ܒܠܥܕ ܦܓܪܐ.
ܐܦܠܐ ܦܓܪܐ ܡܫܟܚ ܗܘܐ ܕܢܚܐ ܡܢ ܒܠܥܕܘܗܝ.
ܒܟܠܗ ܨܥܪܐ ܘܚܫܐ ܘܡܘܬܐ ܕܠܐ ܚܫܘܫܝܐ.

a) In codice 251 legitur ܗܘܬ

siones et mortem sine mutatione gustavit filius vivens in corpore humano quod assumpserat, et *vicissim* omnem gloriam divinitatis sine variatione largitus est Deus corpori quod acceperat a filia David. Non potuisset eum oculis contemplari quin corpore esset indutus, aut manus eum tangere nisi in corporali natura. Neque natura ignis hujus *visibilis*, quam in tui servitium esse jussit *Deus*, ex seipsa et per se est *hujusmodi* ut tibi ostendatur; fieri nequit ut videas ignem solum, et quamquam realiter sit, sine aliquo *alio* tibi tamen non est. Ubi non communicatur natura ejus abdita alicui rei sensibili, non videt oculus ignem hunc creatum. Quomodo igitur ignis vivus divinitatis apparuisset hominibus sine corpore? Neque ideo, quia homo factus est filius Dei, desinit is esse Deus, prout stulti

ܛܥܡ ܒܪ ܚܝܐ ܒܦܓܪܐ ܕܐܢܫܐ ܕܐܬܠܒܫ ܒܗ.
ܘܟܠܗ ܫܘܒܚܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܠܐ ܫܘܚܠܦܐ:
ܝܗܒ ܐܠܗܐ ܠܦܓܪܐ ܕܢܣܒ ܡܢ ܒܪܬ ܕܘܝܕ.
ܠܐ ܡܨܝܐ ܗܘܬ ܕܬܚܙܝܘܗܝ ܥܝܢܐ ܒܠܥܕ ܦܓܪܐ:
ܐܦܠܐ ܐܝܕܐ ܕܐܡܫܐ[a] ܗܘܬ ܗܘܬ ܠܗ ܒܠܥܕ ܓܘܫܡܢܐ.
ܟܝܢܐ ܕܢܘܪܐ ܗܢܐ ܕܦܩܕ ܠܟ ܠܡܫܡܫܘܬܟ.
ܡܢܗ ܘܒܗ ܐܦܠܐ ܐܬܚܘܝܘ ܠܡܚܙܐ ܠܟ.
ܠܐ ܐܝܬ ܕܩܕܡܐ ܕܬܚܙܐ ܠܢܘܪܐ ܒܠܚܘܕܘܗܝ:
ܘܟܕ ܐܝܬܘܗܝ ܒܟܠܗ ܫܪܝܪ ܠܟ ܠܐ ܐܝܬܘܗܝ.
ܕܠܐ ܐܬܚܠܛܬ ܟܝܢܗ ܟܣܝܐ ܠܡܕܡ ܡܬܓܫܢܐ:
ܠܐ ܚܙܝܐ ܠܗ ܥܝܢܐ ܠܢܘܪܐ ܗܢܐ ܕܒܪܝܬܐ ܗܝ. ܀
ܘܐܝܟܢ ܡܨܝܐ ܠܢܘܪܐ ܚܝܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ:
ܡܬܚܙܝܢܐ ܗܘܬ ܠܒܢܝܢܫܐ ܒܠܥܕ ܦܓܪܐ.
ܘܠܐ ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܐܢܫܐ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ:

[a] Cod. 251: ܐܡܫܐ ܗܘܬ sine particula ?

quidam sibi illudentes opinantur. Si ponamus substantiam (*naturam*) ferri in flammam immitti, hanc illud absorbet, et hæc in toto illo tota absorbetur. Hæc abducit et convertit *ferrum* in calorem, ac efficitur ignis quin ferrum quod suum proprium est ullatenus amiserit. Flamma adunatur, admiscetur, contemperatur ferro, estque totum ferrum, totum ignis, et unum tantum. Neque amisit ferrum naturam suam quia factus est ignis, neque ignis naturam suam deposuit quia efflatus est in ferrum. Servantur naturæ, ferrum *scilicet* et ignis in sua veritate; misto tamen et temperato hoc in illo, unum tibi sunt. Porro in hoc spectaculo quod ante oculos tuos versatur, contemplare et aspice supernum illum et inscrubitabilen! Et si naturis inanimatis et mutis ita deprehenditur, quanto

ܟܡܐ ܠܐܠܗܐ ܗܘ ܐܪܡܝܐ[a] ܕܐܣܬܦܩܘ ܡ̈ܠܠܐ ܕܠܝܬ ܒܗ.
ܡܬܠܐ ܕܦܪܙܠܐ ܐܠܗܝ ܕܢܦܠ ܠܡܣܟܢܘܬܐ:
ܗܘ ܟܠܠ ܠܗ ܘܗܘ ܡܬܥܠܠܢܐ ܡܠܗ ܡܡܠܠܗ.
ܗܒ ܐܝܪܐ ܠܗ ܐܦ ܗܦܟܐ ܠܗ ܠܡܫܡܫܘܬܐ:
ܘܗܘܐ ܢܘܪܐ ܡܢ ܗܘ ܕܡܠܗ ܠܐ ܐܘܒܕ ܗܘܐ.
ܗܒ ܦܬܝܟܐ ܒܗ ܕܡܬܒܝܟܐ ܒܗ ܘܡܬܡܙܓܐ ܒܗ:
ܘܟܠܗ ܦܪܙܠܐ ܘܟܠܗ ܢܘܪܐ ܘܚܕ ܗܘ ܒܠܚܘܕ.
ܘܠܐ ܐܘܒܕ ܗܘܐ ܦܪܙܠܐ ܟܝܢܗ ܕܗܘܐ ܢܘܪܐ:
ܐܦ ܠܐ ܢܘܪܐ ܟܝܢܗ ܫܒܩܬ ܕܐܬܢܦܚܬ ܒܗ.
ܠܡܬܝܪܝܢ ܟܝ̈ܢܐ ܦܪܙܠܐ ܘܢܘܪܐ ܒܫܪܪܗܝܢ:
ܚܠܝܛܝܢ ܡܬܡܙܓܝܢ ܗܢܐ ܒܗܢܐ ܘܚܕ ܐܢܝܢ ܠܟ.
ܒܗܢܐ ܚܙܘܐ ܕܩܐܡ ܠܥܝܢܝܟ ܗܘ ܡܬܒܩܐ:
ܐܝܕ ܘܚܙܝ ܠܗܘ ܥܠܝܐ ܕܠܐ ܡܬܒܨܐ.
ܐܢ ܒܟܝ̈ܢܐ ܡ̈ܠܝܐ ܚܪ̈ܫܐ[b] ܡܫܬܟܚܐ ܗܕܐ:

a) Cod. 251 ܐܡܝܪ ܡܠܐ

b) Cod. 251 ܘܚܪ̈ܫܐ

magis in Illo, cujus naturam non novit ullus? — Si foret ferro et igni sensus vitalis, particeps esset *alterum alterius*, ignis et ferrum, quando *hoc ab illo* adsumitur. Ast Deus qui in assumpto corpore vivens est, per hoc *corpus* omnes passiones in persona sua toleravit. At forsitan dices quod ignis, ubi in ferrum efflatur, ex eo revertitur, exit et separatur, et quod *istud* remanet solum; verum non ita res sese habet, o insipiens hæretice; nam omni momento in eo (*ferro*) absconditus est *ignis*, quantumvis tu illa separes. Si attendere velis, minime separatur ignis a ferro, sed in hujus medio consideranti absconditus patet et abditus. In eo *enim* momento quo juxta tuam sententiam, in ipso minime versatur, ex ejus (*ferri*) medio tibi, si volueris, generabitur, atque ejus impetus probat *ignem* in illo vere contineri.

ܟܡܐ ܡܝܬܪܐ ܒܗܘ ܕܟܝܢܗ ܐܢܫ ܠܐ ܚܙܐ.
ܐܠܘ ܐܝܬ ܗܘܐ ܪܓܫܬܐ ܚܝܬܐ ܠܦܪܙܠܐ ܘܠܢܘܪܐ:
ܡܫܬܘܬܦܗ ܗܘܬ ܢܘܪܐ ܘܦܪܙܠܐ ܟܕ ܕܡܬܢܣܒ. ܀
ܐܦ ܐܠܗܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܚܝܐ ܒܦܓܪܐ ܕܢܣܒ.
ܒܟܠܗܘܢ ܚ̈ܫܐ ܣܒܠ ܒܦܪܨܘܦܗ ܡܣܝܒܪܢܘܬܗ.
ܘܐܢ ܬܐܡܪ ܕܢܘܪܐ ܒܦܪܙܠܐ ܡܐ ܕܐܬܢܦܚܬ:
ܗܦܟܐ ܠܦܠܐ ܘܦܪܫܐ ܡܢܗ ܘܢܦܩ ܒܠܚܘܕܘܗܝ.
ܠܘ ܗܟܢܐ ܐܝܬܝܗ ܗܕܐ ܣܟܠܐ ܕܝܠܐ.
ܕܒܟܠ ܥܕܢ ܒܗ ܗܘ ܟܣܝܐ ܠܗ ܦܪܫܬ ܐܢܬ.
ܠܐ ܗܘܐ ܡܬܦܪܫܐ ܢܘܪܐ ܡܢܗ ܐܢ ܚܙܐ ܐܢܬ:
ܐܠܐ ܒܓܘܗ ܟܣܝܐ ܠܡܒܩܝܢܐ ܠܡܬܚܙܝܘ.
ܒܗܘ ܓܝܪ ܙܒܢܐ ܕܠܘ ܒܗ ܐܝܬܘܗܝ ܐܝܟ ܡܠܬܟ:
ܡܢ ܓܘܗ ܗܘ ܡܬܝܠܕܐ ܠܟ ܐܢ ܨܒܐ ܐܢܬ.
ܘܥܘܙܗ ܫܪܝܪ ܒܗ ܗܘ ܢܘܪܐ ܡܫܪܪܐ ܠܗ.

Est autem illud intelligenti typus præclarus. Attenuatur impetus ejus ut sine timore homo accedat ad opus illud quod perficit *et* operatur *ignis* in *ferro* existens. Ita Natus ille divinus qui intra corpus est, emollit impetum suum, et per corpus manus eum apprehendit. Nisi enim impetum flammæ attenuasset, quis unquam posset quidquam, in quo residet, apprehendere? Nisi in corpore, *ut ita dicam*, parva fieret divinitas, quæ unquam creatura ad ipsam valeret accedere? Quisve posset in manu sua apprehendere ignem divinitatis vivum et incomprehensibilem?

Doctrina catholica luculentissime exponitur ultimis verbis, quibus auctor ignis et ferri conjunctionem comparat cum unione naturarum, divinæ et humanæ, in una Christi persona. Asserit enim igni et ferro, quantumvis unum ab alio absorptum fuisse videatur, utrinque naturam suam retineri et proprietates, et porro, figuram archetypo coap-

ܐܦ[a] ܗܘ ܗܢܐ ܛܘܦܣܐ ܢܗܝܪܐ ܠܡܣܬܟܠܢܐ.
ܡܟܝܟܐ ܚܘܡܗ ܕܠܐ ܕܚܠܐ ܢܬܩܪܒ ܐܢܫ:
ܠܗ ܠܥܒܕܐ ܕܡܫܡܠܝܐ ܥܒܕܐ ܟܕ ܒܗ ܐܝܬܘܗܝ
ܐܟܢ ܗܘ ܝܠܕܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܓܘ ܦܓܪܐ:
ܐܪܟܢ ܚܘܡܗ ܘܒܝܕ ܦܓܪܐ ܠܒܟܬܗ ܐܝܕܐ.
ܐܠܘ ܠܐ ܡܟܟ ܗܘܐ ܚܘܡܗ ܕܫܠܗܒܝܬܐ:
ܡܢܘ ܡܨܐ ܗܘܐ ܕܢܐܚܘܕ ܡܕܡ ܟܕ ܫܪܝܐ ܒܗ.
ܐܠܘ ܠܐ ܙܥܪܬ ܐܟܙܢ ܒܦܓܪܐ ܐܠܗܘܬܐ:
ܡܢ ܫܟܚ ܗܘܐ ܕܢܬܩܪܒ ܠܗ ܡܢ ܒܪܝܬܐ.
ܘܡܢܘ ܡܨܐ ܗܘܐ ܠܡܐܚܕ ܒܐܝܕܗ ܕܠܒܫ ܦܓܪܐ:
ܠܢܘܪܐ ܚܝܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܬܠܒܟܢܐ.

a) Cod. 251 ܕܐܦ

tans, adjungit ita a fortiori in duplici Christi substantia obtinere. Itaque, juxta mentem Sarugensis, naturæ divina et humana post unionem hypostaticam integræ manent, impermistæ et inconfusæ, quod est ipsissimum dogma catholicum, in chalcedonensi synodo definitum. — Hic obiter moneo eadem ferri igniti similitudine sacrum Incarnationis dominicæ mysterium illustrari a S. Maximo, qui hanc tamen alio modo applicat (1).

Tandem locus etiam ille maximopere attendendus est, ubi a Jacobo Christus dicitur « ignominiam, passiones et mortem perpessus *in corpore humano*, quod assumpsit; » notum enim est a Petro Fullone, aliisque qui monophysitismum in Syria promovere studuerunt, *trisagio* addita fuisse hæc verba : « qui crucifixus es pro nobis, » quibus divinitatem ipsam passam fuisse edocerent (2); ab

(1) Cfr. *S. Maximi confessoris disputatio cum Pyrrho*, apud Migne, *patrol. græc.* tom. XCI, coll. 337 et 340. Cfr. col. 101.

(2) Hefele, *Conciliengeschichte*, II, 447, ita sententiam hanc ejusque originem exponit : « Ein Mönch von Constantinopel, Petrus, von dem Handwerk, « das er auch in Kloster trieb, γναφεύς, *fullo*, der Gerber (richtiger « Walker), genannt, wuszte sich bei Zeno, dem Schiegersohne des Kaisers « Leo, in besondere Gunst zu setzen, zog mit diesem, als er ein Com- « mando im Orient erhielt, nach Antiochien, gründete daselbst mit den « ihm geisterverwandten Apollinaristen, die sich noch hier vorfanden, « eine starke Partei gegen den Patriarchen Martyrius und bereitete diesem « zu viele Widerwärtigkeiten, dasz er in Bälde seinem Amte entsagte. « Peter Fullo bemächtigte sich nun selbst des Stuhles von Antiochien und « schob zur Befestigung des monophysitischen Partei in das Trisagion « die Worte ein : (heiliger Gott), *der du fur uns gekreuzigt worden « bist.* Man kan zwar *per communicationem idiomatum* ohne Anstand « sagen : *Gott ist gekreuzigt worden*, aber wenn man das idioma *gekreu- « zigt* mit dem Rufe *ter sanctus* im Trisagion verbindet, so musz die « Meinung entstehen, als ob mit dem Sohne zugleich auch der Vater « und Geist am kreuze gelitten hätten. Für den Eutychianer war eine « solche Ausdehnung des Leidens auch auf den Vater und Geist consequent ; « denn nach seiner Meinung war in Christus nach der Einigung nur mehr « *eine*, die göttliche, Natur vorhanden, die er gemein hat mit dem Vater

hujusmodi autem doctrina alienissima sunt Jacobi verba, quibus Deus non in propria natura, sed in assumpto corpore passus asseritur.

Ampliori discursu opus non esse arbitror, ut catholica Jacobi nostri sententia in præfatis ejus textibus rata omnibus habeatur. Quos patet eo præcipue spectare ut Christi divinitatem, et Verbi divini cum humana natura intimam atque indissolubilem unionem stabiliant, quamquam interim aperte et dilucide adstruitur etiam naturarum distinctio. Hinc forsan haud injuria quis inferat Catholicis ea tempestate in Mesopotamia, ubi Jacobus degebat, controversiam adversus Nestorianos maxime exarsisse, Monophysitas vero ibi adhuc paucos vel nullos nactos esse discipulos. Re enim vera, hujus hæresis in Syria coryphæi, Xenaias, Petrus Fullo et Severus, Hierapoli et Antiochiæ, ad occidentalem Euphratis plagam, errores suos sparsisse noscuntur, idque non nisi extrema parte vitæ S. Jacobi, quando is plures suas lucubrationes procul dubio jam dudum absolverat; contra historicis documentis certum est, Nestorii asseclas mature in Perside et Mesopotamia versatos, in ipsa civitate Edessæ, non nisi passuum decem millibus a Saruge distante, scholam habuisse celeberrimam, in qua Barsaumas, Acacius aliique hujus sectæ patroni eruditi fuere, medio sæculi quinti. Hæc autem schola anno 489, imperante Zenone extirpata fuit, connivente, uti videtur, Cyro episcopo, qui dum zelo imprudenti hæreticos insequeretur, sibi ab altero extremo satis haud cavit, atque in monophysitismum prolapsus est; eum

« und Geiste; wenn dagegen der Diophysit sagt : *Gott* (d. i. der Sohn « Gottes) *ist gekreuzigt worden*, so sezt er bei : *im Fleische*, also nicht « in dem, was er gemein hat mit dem Vater und Geist, sondern in dem, « was er mit uns gemein hat. »

tamen asseclas nactum fuisse multos ex aliquo historico fonte non constat; demum temporibus Jacobi Baradæi, ܒܪܕܥܝܐ, Græcis Ζάνζαλος appellatus, a quo Jacobitæ nomen suum mutuati sunt, sectam ipsi potentiorem constituerunt. Is autem anno 541 episcopatum edessenum obtinuit (1).

Quæ sententia seu potius conjectura si placuerit, (tenebris enim non carent plura quæ ad istarum hæreseon originem et progressum spectant), commodius resolvi poterunt nonnulla quæ in scriptis Jacobi Sarugensis difficultatem facessere videntur. Reliquum est, ut id generis præcipua examinemus singulatim. Alia reperiuntur in præcitatis, alia depromuntur aliunde.

§ 3. OBJECTIONES, ADVERSUS ORTHODOXIAM S. JACOBI EX EJUS SCRIPTIS PETITÆ, DISCUTIUNTUR.

I. — Vidimus supra (2) « Filium Dei ex Jacobi sententia, PERSONALITER ET NATURALITER ADMISCUISSE naturam mortalem cum immortali. » Porro hujusmodi loquendi formula aliqua expositione indiget. In primis quod attinet ad usum verbi *miscendi*, non ea solum vice, sed passim eo auctor unionem hypostaticam duarum naturarum designat; atque hodie, cum lingua theologica controversiarum lima perpolita est, vix a catholico quopiam sine offensione posset adhiberi. De hac formula, quæ apud S. Ephræmum pariter occurrit, sequentia apposite notat Stephanus Edenensis in *vindiciis Maronitarum* (3) : « sciendum est quosdam « dubium movisse de voce ܡܠܟܬ *commiscuisti* (apud « S. Ephræmum), eo quod Patres Eutycheti anathema « dixerint, qui commixtionem in duabis Christi Domini « naturis admittebat, unam asserens ex eis conflatam

(1) De quo videsis B. O. II, pagg. 62 seqq.
(2) Pag. 159.
(3) B. O. I, 81.

« naturam. Unde factum est, ut quidam librarii illud « vocabulum permutarint in istud ܚܕܬ *conjunxisti*, ut in « exemplari Jo. Abaidi episcopi, quod exstat in monas- « terio Ras-Nahrensi in oppido Eden, scripto anno « Græcorum 1859, Christi 1548. Alii vero in hanc vocem « ܐܬܚܕܬ *unita est*, ut in codice Jo. Nemroni presbyteri « scripto eodem anno, qui in monasterio Canubinensi « penes nos servatur. Verum dicimus hoc vocabulum omni « prorsus suspicione carere; dicitur enim de qualibet re, « quæ cum alia conjungitur, vel communicat, vel unitur, « juxta illud Isaiæ cap. III (1) : « *væ qui conjungitis domum « ad domum et agrum agro admiscetis*; et Apostolus ad « Hebræos, cap. 13, 2 (2) scribit : *commisti enim cum « Christo sumus, si tamen a principio usque ad finem hoc « verum testamentum firmum retineamus.* » Item Sarugen- « sis hom. 66 de feria V mysteriorum : *humilitate sua « Emmanuel similis factus est nobis, quum ipse Patri suo « in magna gloria similis sit : assumpsit figuram nostram « et miscuit se inter nos* (ܚܠܛ), *similisque nobis factus est; « descendit ut nos in sublimem regionem ad Genitorem « suum erigeret.* Simili modo dicimus in hymno de La- « zaro : *filius Altissimi seipsum cum infimis commiscuit « ܚܠܛ ܗܘܐ ut eosdem in sublimi regione sua secum in « gloria commisceret.* Sic demum loquimur de commis- « tione pharmacorum, de harmonia cantuum, de con- « junctione angelorum cum hominibus et de reliquis « hujusmodi. »

Hucusque Edenensis. Porro de legitimo hujus et similium terminorum usu fusius disserit Dionysius Petavius, *de Incarnatione* lib. III, cap. 2, ubi, recensitis vocabulis quibus unitio naturarum in Christo catholice

(1) Vulgata cap. V, v. 8.
(2) Vulg. III, 14.

significatur, § 8 ita scribit : « reliqua sunt vocabula quæ « sunt ambigui magis usus, et in majori contentione « versantur *μίξις*, *κρᾶσις*, *ἀνάκρασις* et similia, quibus « latina respondent *mistio*, *mistura*, *commistio* (1) et « ejusdemmodi alia. » Dicendum est istas locutiones esse ambiguæ significationis et per se optime congruere sententiæ catholicæ, maxime si absit contendendi cupido. Asseri enim potest Verbum divinum permisceri naturæ humanæ, qua tenus hanc in unionem sibi assumpsit intimam et hypostaticam, hujusque actiones, affectus, passiones regit et sibi proprias adscribit. Cavendum solummodo est ne imago, quæ hac *miscendi* voce statim occurrit, ad ultimas consequentias deducatur, ac perpetuo in promptu haberi debet, voces, ex humanarum rerum usu ad divina significanda adhibitas, necessario mancas esse et imperfectas; quod tunc præcipue obtinet quando de altissimis fidei nostræ mysteriis sermo instituitur. Hujusmodi autem vocabulorum sensus tum ex usu Patrum, tum ex ipsius qui ea usurpavit ceteris loquendi formulis determinandus relinquitur. Age vero hunc sanæ critices canonem sectanti manifesto liquet *mixtionem* a Jacobo Sarugensi dici pro unione hypostatica, qua duæ naturæ integræ et inconfusæ in Christo perseverant. Etenim omnis quæ in hac formula reperitur obscuritas ex aliis ejus dictis, iis præcipue quæ ex Joanne Marone supra recitavimus, plane evanescit; quod autem ea in manuscriptis Jacobi carminibus reperta adhuc minime fuerunt, nihil hoc ipsorum auctoritati detrahi putandum est; nam neque omnia Jacobi opera in codicibus asservantur; et si quando textus a Marone producti ad tractatus etiamnum exstantes pertinuerunt, fieri potuit eos fuisse a vafris sectariis consulto silentio pressos.

(1) Syriaca autem ܡܘܙܓܐ, ܡܙܓܐ, ܫܘܬܡܙܓܘܬܐ

Ceteroquin mentem Sarugensis non tantum generalis ejus doctrina declarat, sed ipsa vox *unionis* ab eo interdum ut *mixtionis* synonyma usurpatur. Exemplo sint hæc ejus verba (1) : « In utero Virginis efformatus fuerat hominis Dominus, et in similitudine hominis ipse natus est corporaliter. In sinu Mariæ NATURAS AD UNIONEM perduxit, effecitque ambas esse unum, sicut scriptum est. » Porro *unum* intelligit de personæ, non vero de naturarum unitate, quod patet ex subsequentibus (2) : « Christus ejusque Ecclesia facti sunt unum corpus sine *alterutrius* mutatione, in utero casto qui a mortali cognitus haud fuit, atque PERSONALITER miscuit eam secum in sua divinitate. »

Tandem, plane excusatur auctor noster exemplo aliorum Patrum qui idem *miscendi* vocabulum de unione hypostatica orthodoxe usurparunt. Supra Ephræmum Syrum vidimus; græcos plures nominat Petavius (3); apud latinos vero citari potest S. Petrus Chrysologus, in sermone 142,

(1) Ex *sermone alio de Θεοτόκῳ composito a sancto Jacobo doctore, qui quadrat adversus hæreticos*, seu : ܡܐܡܪܐ ܐܚܪܢܐ ܕܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܕܐܬܡܪ ܠܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ: ܦܠܦܠܬܐ ܘܢܩܫ ܠܘܩܒܠ ܗܪ̈ܛܝܩܐ.

Textus citatus legitur in cod. vat. syr. 117, fol. 68 verso, 1a columna :

ܒܥܘܒܐ ܒܬܘܠܬܐ ܐܬܓܒܠ ܗܘܐ ܡܪܗ ܕܐܢܫ:
ܘܐܦ ܒܕܡܘܬܐ ܩܢܘܡܐܝܬ ܐܝܟ ܦܓܪܢܐܝܬ.
ܒܥܘܒܗ ܕܡܪܝܡ ܐܝܬܝ ܟܝ̈ܢܐ ܠܚܘܝܕܐ
ܘܥܒܕ ܐܢܝܢ ܠܬܪ̈ܝܗܘܢ ܚܕ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܀

(2) ܡܫܝܚܐ ܘܥܕܬܗ ܗܘܘ ܚܕ ܦܓܪܐ ܕܠܐ ܫܘܚܠܦܐ
ܒܥܘܒܐ ܕܢܟܦܐ ܕܠܐ ܐܬܝܕܥܬ ܡܢ ܡܝܘܬܐ
ܘܩܢܘܡܐܝܬ ܚܠܛܗ ܥܡܗ ܒܐܠܗܘܬܗ.

(3) *De incarnat.*, lib. 3, cap. 2, § 15.

de annunciatione : « audistis, inquit, inaudita ratione in « uno corpore Deum hominemque misceri. »

II. — Altera est difficultas in eo quod scribit Jacobus, « humanitatem et divinitatem personaliter et NATURALITER « fuisse adunatas. » Dicat enim quis unionem naturarum in Christo καθ' ὑπόστασιν seu ܩܢܘܡܐܝܬ factam fuisse eo quod in una tantum persona utræque subsistunt, catholice vero nefas esse eam κατὰ φύσιν seu ܟܝܢܐܝܬ appellari, ne ipsorum naturarum confusio et unitas ita adstrui videantur.

Cui objectioni, ut recta fiat responsio, suffecerit nonnulla de locutionum istarum significatione et usu monuisse; non enim hic tam vocabula ipsa quam sensus et notio vocabulis attributa attendenda veniunt. Theologis nunc communius mutua naturarum in Christo penetratio, intima pervasio et conjunctio, *unio hypostatica*, καθ' ὑπόστασιν, audit; testatur vero Euthymius (1) S. Cyrillum Alexandrinum primum fuisse qui hanc locutionem in dogma catholicum invexerit; at non eo sensu, quo nunc passim accipitur, eam intellexit Cyrillus : ὑπόστασις ipsi non exprimit suppositum et personam, sed rem aliquam reapse et solide, non specie tenus tantum, exstantem, ut adeo *unio hypostatica* sit unio vera, realis, proprie dicta, naturalis ac substantiva, non autem mere imaginaria, adumbrata, aut moralis ea quam Nestorius somniabat. Theologi autem *unionem* vocant *hypostaticam* ab effectu seu termino in quem unitio redigitur, a persona inquam divina, in qua, peracta unione, natura humana subsistit.

Atqui neutro sensu fides catholica non declaratur aptissime, et quod rem attinet, uterque apprime conveniunt; nam si unio, qua naturæ inter se copulantur, vera est et

(1) Euthymii monachi Zigabeni, *dogm. panoplia*, tom. I, tit. 7, pag. 24. Parisiis 1555.

substantiva, necesse etiam est ut una eademque persona regantur, cum notioni personalitatis omnino repugnet ex duabus personis aliquid vere et realiter unum conflari. Porro per se nihil impedit quominus hujusmodi unio *naturalis* appelletur, quamquam non unica natura ex duabus, sed duæ post unionem exstiterint; *naturalis* est quod vera fuerit hæc naturarum unitio, et non tantum constet sola opinione et apparentia, vel externa quadam relatione aut habitudine : quo iterum sensu ἕνωσιν φυσικήν sive ἀληθήν usurpabat Cyrillus (1); atque ita quoque Jacobus, citra omnem suspicionem, imo optimo adversus Nestorianos argumento, unionem hypostaticam factam fuisse dixit ܟܝܢܐܝܬ sive *naturaliter*, κατὰ φύσιν. Utrum vero vocem ܩܢܘܡܐܝܬ *personaliter* seu *hypostatice*, καθ' ὑπόστασιν, juxta S. Cyrilli sententiam, vel potius recentiorum theologorum modo intellexerit, non satis liquet ex contextu. Equidem, inspecta ætate qua hæc scribebat, potius putarem id eum priori sensu accipere debuisse (2).

III. — Gravior videtur objectio ex duobis Jacobi locis petita, in quibus scribit *non esse unicuique naturæ in Christo propria sua tribuenda.* Ut autem ex contextu quæstio melius perspiciatur, textus integros, licet prolixiores, hic producere volui. Prior legitur in carmine *de* Θεοτόκῳ *et contra scrutatores :* postquam animadvertit auctor « Verbum (*incarnatum*) propter ipsam suam altitudinem non fuisse a mundo intellectum (3) » et pluribus asseruit

(1) Cff. Vasquez, *commentar. in* 3 *p. S. Thomæ, disput.* 17, *cap.* 3, et Petavius, *de Incarnat. lib.* 3, *cap.* 4.

(2) Posteriori tamen sensu hanc locutionem accipit S. Maximus apud Euthymium in *panoplia*, par. 2, tit. 13.

(3) Cod. 117, fol. 69, col. 2ª :

ܪܡܐ ܗܘ ܡܠܬܐ ܡܢܟܝܢ ܕܢܬܒܥܐ ܠܐ ܡܬܕܪܟܐ.

non nisi gratiæ divinæ impulsu Deum posse agnosci sub humili Christi habitu et vita, ita demum pergit (1) : « fides omnes ejusmodi offensiones (*ex Christi passione maxime derivantes*) conculcat et spernit; ecce *eam* perpetuo exclamantem audis : Dominus meus et Deus meus! quantumvis hunc aspiciat cunctis corporalibus doloribus afflictum.... Doctores superbi proposuerunt quæstiones carnales, quibus fidei sinceritatem macularunt. In naturam unice intenti, protulerunt sermones scandalo repletos, Filii historiam naturaliter exponere cupientes : quomodo, aiunt, potuit in utero parvo unius palmæ, inhabitare is, qui loca et spatia magnitudine sua transcendit? Infantulus qui cum infantibus reptat Deus non est, et qui paulatim incrementum accipit et robur, is homo est. *Deo* enim

(1) Codice 117, fol. 69, col. 3[a] :

ܠܟܠܗܘܢ ܟܫ̈ܠܐ ܕܝܫܐ ܘܫܐܛܐ ܗܝܡܢܘܬܐ:
ܘܐܡܝܢ ܘܫܡܥܬ ܩܥܝܐ ܠܒܪܐ ܗܘܐ ܡܪܝ ܐܠܗ.
ܟܕ ܚܙܝܐ ܠܗ ܒܟܠܗܘܢ ܚ̈ܫܐ ܦܓܪܢܝܐ:

Et infra, fol. 69 verso :

ܦܫܩܐ ܣܠܩܝܐ ܫܘܚܠܦ[a] ܡ̈ܠܐ ܦܓܪܢܝܐ:
ܘܡ̈ܠܐ[b] ܫܘܚܠܦܗ ܡܪܟܢ ܕܗܝܡܢܘܬܐ.
ܘܪܗ ܒܟܝܢܐ[c] ܘܐܦܩܘ ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܡܠܝܢ ܟܫ̈ܠܐ:
ܕܒܥܝܢ ܠܡܫܬܥܝܘ[d] ܬܫܥܝܬܗ ܕܒܪܐ.
ܕܐܝܟܢ ܡܨܝܐ ܒܟܪܣܐ ܙܥܘܪܬܐ ܕܚܕܐ ܙܪܬܐ
ܠܡܥܪ ܗܘܐ ܗܢܘ ܗܘ ܕܡܫܘܚܬܐ[e] ܕܥܒܪ ܒܪܒܘܬܗ.
ܐܝܟ ܥܘܠܐ ܕܐܬܐ ܠܡܥܠܐ ܦܓܪܢܝܐ:
ܠܗ ܟܡܐ[f] ܕܪܚܫ ܥܡ ܝܠܘ̈ܕܐ ܘܥܡ ܥܠܝ̈ܡܐ.
ܗܟܝܠ ܕܢܩܘܦ ܟܕ ܢܬܒܪܐ ܠܗ ܠܠܗܐ ܗܘ:
ܘܪܒܐ ܗܘܐ ܘܡܬܥܫܢ ܗܘܐ ܒܪܢܫܐ ܗܘܐ.

a)-f) Ex hisce vocibus non nisi pauca vestigia supersunt in codice.

competere nequit ut nascatur aut crescat, quandoquidem natura ejus humanis incrementis superior est. Tribuatur ergo naturis quæ ipsarum propria sunt! — Sic loquitur iste doctor. At vero, sapias et agnoscas filium hominis simul esse Deum; occludas fontem hunc venenosum, o doctor insensate! amarus est enim et plenus felle draconis. Sinas itaque defluere ingentem fidei scaturiginem, ex qua mundo renovato prosiliunt aquæ vivificæ. Unus est Christus, nefas proinde sit ipsum in partes dividere, quia ad ipsum æque pertinent ignominiosa et gloriosa. Si naturis propria sua distincte attribuas, sequitur ipsum *Verbum* esse in excelsis, pulverem vero nostrum in terris, Ipsum cum Patre habitare in nube gloriosa, nos vero in inferis ubi a vermibus corrodimur. Natura Domini vivens erit, immensa et luminosa, nostra vero pulvis erit, et ex

ܠܐ ܟܫܪ ܠܗ ܐܝܟ ܐܠܗܐ ܡܘܠܕܐ ܘܠܐ ܬܪܒܝܬܐ܃
ܕܪܒ ܗܘ ܟܝܢܗ ܡܢ ܬܘܣܦܬܐ ܐܢܫܝܬܐ܂
ܗܒ ܠܟܝܢܐ ܕܕܝܠܗܘܢ ܗܟܢܐ ܐܡܪ܃
ܘܦܪܘܫ ܘܐܘܕܥ ܕܒܪܗ ܕܐܢܫܐ ܐܦ ܐܠܗܐ ܗܘ܂
ܣܟܘܪ ܡܒܘܥܐ ܕܢܟܝܐ ܡܪܝܪܬܐ ܣܦܪܐ ܣܟܠܐ܃
ܕܡܪܝܪ ܠܒܝܐ ܘܡܠܐ ܡܪܪܐ ܕܡܢ ܬܢܝܢܐ܂
ܐܪܦܐ ܪܕܝܐ ܡܒܘܥܐ ܪܒܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ܃
ܕܡܝܐ ܚܝܐ ܢܒܥܝܢ ܡܢܗ ܒܥܠܡܐ ܚܕܬܐ܂
ܚܕ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܘܠܐ ܡܬܦܠܓ ܒܡܢܝܢܘܬܐ܃
ܕܕܝܠܗ ܐܢܝܢ ܐܦ ܨܥܪܐ ܘܫܘܒܚܐ܂
ܐܢ ܠܟܝܢܐ ܕܝܠܗܘܢ ܬܬܠ ܦܪܝܫܐܝܬ܃
ܗܐ ܗܘ ܒܪܘܡܐ ܗܘܐ ܥܦܪܢ ܠܬܚܬ ܟܠ ܕܥܡܩܐ܂
ܗܘ ܥܡ ܐܒܐ ܒܥܢܢܐ ܕܫܘܒܚܐ ܫܪܐ ܕܝܢ ܥܡ ܬܘܠܥܐ܃
ܟܝܢܗ ܕܡܪܢ ܚܝܐ ܘܠܐ ܡܬܡܫܚ ܘܢܗܝܪ ܘܡܫܒܚ܂
ܟܝܢܗ ܕܝܠܢ ܥܦܪܐ ܗܘܐ ܘܡܢ ܥܦܪܐ ܘܡܝܐ ܠܥܦܪܐ܃

pulvere cum sit, in pulverem revertetur. Ipsius erunt celsitudo et virtutes in regione sublimi, nostrum vero sepulchra subterranea in fœtida profunditate.

Proprietates naturarum hæ sunt : ipsius *Verbi* est vita, nostrum vero mors et ingens miseria; et si propria sua permanserunt etiam post adventum, quare ergo advenisset nisi sese revera naturæ nostræ admiscuisset? Similiter si nostra permansissent nostra sicuti erant, tunc neque possemus per ejus adventum vivificari. Si enim ipse propria sua non largitus est nobis, tunc non abstulit iniquitatem nostram, neque dolores nostros in sua persona portavit, sicut scriptum est. Manent proprietates naturarum? Vitam ergo Deo tribue et nobis mortem, lutumque nostrum dic corruptum esse suoque in pulvere conquie-

ܘܕܝܠܢ ܕܦܓܪܐ ܗܘ ܘܕܝܠܢ ܕܦܓܪܐ ܗܘ ܐܦ ܠܗ ܢܩܦ.
ܕܝܠܗ ܪܘܡܐ ܘܚܝܠܘ̈ܬܐ ܒܐܬܪܗ ܪܡܐ ܀
ܘܕܝܠܢ ܩܒܪ̈ܐ ܕܬܚܬ ܐܪܥܐ ܒܥܘܡܩܐ ܣܪܝܐ.
ܕܝ̈ܠܝܬܐ ܕܐܝܬ ܠܟܝ̈ܢܐ ܗܠܝܢ ܐܢܝܢ ܀
ܕܝܠܗ ܚܝ̈ܐ ܘܕܝܠܢ ܡܘܬܐ ܘܫܓܫܐ ܪܒܐ.
ܘܐܢܗܘ ܕܕܝܠܗ ܕܝܠܗ ܐܢܝܢ ܐܦ ܒܬܪ ܐܬܐ ܀
ܠܡܢܐ ܐܬܐ ܐܠܐ ܐܢ ܠܐ ܐܬܚܠܛ.
ܘܐܢ ܐܟܘܬ ܕܝܠܢ ܕܝܠܢ ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܀
ܐܦܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܚܢܢ ܡܢ ܡܐܬܝܬܗ ܕܢܚܐ ܦܓܪܐ.
ܐܢܗܘ ܕܝܗܒ ܠܢ ܡܕܝ̈ܠܝܬܗ ܠܐ ܫܩܠ ܚܘܒܝܢ ܀
ܐܦܠܐ ܟܐܒ̈ܝܢ ܫܩܠ ܒܩܢܘܡܗ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ.
[ܡܟܬܪ̈ܢ[a] ܡܕܝ̈ܠܝܬܐ ܕܐܝܬ ܠܟܝ̈ܢܐ.
ܗܒ ܠܐܠܗܐ ܚܝ̈ܐ ܒܕܝܠܗ ܘܗܒ ܠܢ ܡܘܬܐ.

a) Ad vocem ܡܟܬܪ̈ܢ signum in codice conspicitur, cui in margine respondit aliud cum vocula ܕܝܢ, atramento alio ut mihi videtur conscripta. Hæc ad complendum metrum necessaria erat.

visse; Dei vero filium in excelsis gloriosum cum eo qui ipsum misit. Quod si res ita se habet, mendax ergo fuit verax ille qui dixit : *tradidit filium suum pro nobis*, quum eum non tradidisset. Quorsum igitur omnes typi et figuræ prophetarum, et ubinam tota fidei nostræ spes? »

Accommodat deinde Incarnationis mysterio mirabile illud Elisæi facinus, IV Reg. VI, 6, qui lignum in torrentem projecit, quo mergente elapsum e securi ferrum in altum attolleretur, et porro subdit (1) : « si ibi unicuique rei proprium suum tribuisset, superius hæsisset lignum, ferro relicto inferius, juxta propriam cujusque naturam.... Verum ob figuram Filii Dei, quæ ibi subministrabatur, mersum fuit levius, et gravius super aquas fluctuavit. Filius Dei ad mortuorum abyssum descendit, homo vero abjectus usque ad celsitudinem Patris evehitur.... Factus

ܘܐܝܩܪܐ ܠܠܥܠ ܐܘܩܝ ܘܩܠܝܠܐ ܠܬܚܬ ܕܢܚܘܬ܀
ܘܒܪ ܐܠܗܐ ܐܝܟ ܕܡܬܪܡܐ ܒܗ ܡܠܒܫܗ.
ܐܘ ܗܟܢ ܗܘ ܡܬܝܠܕ ܢܚܬܝ ܗܘ ܦܓܪܐ.
ܕܒܬܪܗ ܕܐܦܝܠܘ ܠܒܪܗ ܚܠܦܝܢ ܡܢ ܠܐ ܐܦܠܘ܀]
ܐܢܫܐ ܐܠܗܝ ܢܦܩܬܐ ܘܐܪܐ ܕܢܝܚܘܬܐ.
ܘܐܢܫܐ.... ܠܠܒܗ ܫܒܪܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ.

(1) Ibid. fol. 69 verso, col. 5ª et fol. 70 :

ܠܗ ܢܚܬ ܗܘܐ ܠܓܒ ܚܝ ܡܠܘܗܝ ܕܢܠܗ ܠܥܠܝ܀
ܠܥܠ ܗܘܐ ܩܠܝܠܐ ܘܡܬܚܫܠ ܦܪܙܠܐ ܒܩܘܢܘܗܝ....
ܘܡܛܠ ܕܐܪܐ ܕܒܪ ܐܠܗܐ ܕܢܬܬܦܝܣ ܗܘܐ܀
ܛܒܥ ܡܬܠܠܐ ܗܘܐ ܡܩܦܪܐ ܦܪܚ ܠܥܠ ܡ̈ܝܐ
ܒܪ ܐܠܗܐ ܠܡܘ̈ܬܐ ܕܡܝ̈ܬܐ ܡܬܬܚܬܝܬܐ ܗܘܐ܀
ܘܐܪܥ ܪܥܝܐ ܠܪܘܡܗ ܕܐܒܐ ܡܬܥܠܝܐ ܗܘܐ....
ܗܢܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܘܢܦܫܝ ܠܥܡܗ ܒܡ̈ܢܘܗܝ ܕܐܠܗܐ.
ܢܫܩܘܢ ܠܗ ܥܒܕܐ ܕܠܗ ܕܢܚܬ ܘܥܠ ܪܝܫ ܡܝ̈ܬܐ܀

est filius hominis, nosque effecit filios Dei. Accepit sibi mortem, quæ ad ipsum non pertinebat descenditque ad mortuos; nobis autem largitus est vitam, et traduxit nos ad regionem viventium. Christus moritur, quamvis sit natura sua morte superior, homo vero vivit quamquam reus mortis... Si autem servavisset proprietates naturarum, non descendisset ad regionem mortuorum quæ ad ipsum non pertinebat. Si servavisset homini propria sua sine mutatione, relictum fuisset ejus lutum et pulvis dipersus, *ipse vero* inveteratus in inferis. Verum assumpsit Filius Dei omnia nostra in suam personam, nobisque sua largitus est.... Itaque nequaquam homini servata sunt propria in dispensatione Filii, qui hanc sibi assumpsit ab homine, quique pro eo et propter eum (per eum?) mortuus est, ut fieret sicut lignum istud quod pro ferro mergitur, et illud quod demersum erat attraxit in altum ne periret. »

ܘܡܝܬ ܠܗ ܡܘܬܐ ܘܠܐܬܪܐ ܕܡܝ̈ܬܐ ܢܚܬ ܘܐܫܬܒܩ ܠܗ.
ܡܫܝܚܐ ܡܐܬ ܟܕ ܒܟܝܢܗ ܠܥܠ ܡܢ ܡܘܬܐ ܗܘ:
ܘܐܢܫ ܚܝܐ ܟܕ ܚܝܒܐ ܗܘ ܠܡܘܬܐ ܕܝܠܗ....
ܐܠܘ ܢܛܪ ܗܘܐ ܡܫܬܘܕܥܢܘܬܐ ܕܐܝܬ ܠܟܝ̈ܢܐ:
ܠܐ ܢܚܬ ܗܘܐ ܠܐܬܪܐ ܕܡܝ̈ܬܐ ܕܠܐ ܕܝܠܗ ܗܘܐ.
ܐܠܘ ܢܛܪ ܗܘܐ ܠܐܢܫ ܕܝܠܗ ܕܠܐ ܫܘܚܠܦܐ:
ܡܫܬܒܩ ܗܘܐ ܛܝܢܗ ܘܥܦܪܗ[a] ܡܒܕܪܐ ܒܠܐ ܒܫܝܘܠ.
ܫܩܠ ܒܦܪܨܘܦܗ ܟܠܗܝܢ ܕܝܠܢ ܒܪ ܐܠܗܐ:
ܘܝܗܒ ܠܢ ܕܝܠܗ ܕܟܠܗ ܠܐܢܫܐ ܒܒܗܪܐ ܠܟܠܗ....
ܘܠܐ ܐܬܢܛܪ ܠܐܢܫ ܕܝܠܗ ܒܡܕܒܪܢܘܬܗ ܕܒܪܐ:
ܕܫܩܠܗ ܡܢܗ ܘܚܠܦܘܗܝ ܘܡܛܠܬܗ ܡܝܬ.
ܕܐܝܟ ܗܘ ܩܝܣܐ ܕܚܠܦ ܦܪܙܠܐ ܗܘ ܛܒܥ ܗܘܐ:
ܘܠܛܒܝܥܐ ܢܓܕ ܠܪܘܡܐ ܕܠܐ ܢܐܒܕ ܗܘܐ.

a) In hac voce dubius hæreo de scriptione litt. ܒ et ܦ in cod.

2° Haud absimilia sunt quæ leguntur in *epistola ad Samuelem abbatem* (1) : « (Nestorius) verbis suis duos statuit (in Christo), unum e Patre, e Virgine alterum; alterum visibilem, invisibilem alterum; hunc cruci affixum, illum qui cruci non accessit. Omni modo nititur idolum introducere et cum unigenito Patris constituere. Verum quum ab orthodoxorum fide rejectus et confusus esset aliud ausus est statuere, nimirum duas naturas expresse et distincte in Christo, etiam post unionem numerandas esse, et unicuique naturæ suam inesse personam quæ distincte per se subsistat. Alii vero ejusdem cum ipso opinionis pravam hanc doctrinam callide stabilire et artificiose obtrudere volentes, affirmant servari oportere uniuscujusque naturæ proprietates, confluentibus hisce naturis in unum *προσωπον*. Hoc autem, servari nempe naturis suas proprietates, unicuique ex ipsis quod ad eas pertinet ita sonat : quod natura Dei est invisibilis, non conci-

(1) Cod. 135, fol. 96 verso : ܦܪܫ ܒܡܠܘܗܝ ܠܬܪܝܢ. ܚܕ ܡܢ ܐܒܐ ܘܚܕ ܡܢ ܒܬܘܠܬܐ. ܚܕ ܡܬܚܙܝܢܐ ܘܚܕ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܚܕ ܕܐܙܕܩܦ. ܘܐܚܪܢܐ ܕܠܐ ܩܪܒ ܠܙܩܝܦܐ. ܘܒܟܠ ܦܘܪܣܝܢ: ܦܬܟܪܐ ܓܒܐ ܕܢܥܠ ܠܣܘܪܩ ܥܡ ܝܚܝܕܝܗ ܕܐܒܐ. [ܐܠܐ ܕܒܟܣܬܗ ܘܐܬܒܗܬܗ ܒܦܫܦܫ ܕܐܪܬܕܘܟܣܐ. ܡܬܡܪܚ ܐܚܪܝܢ ܕܢܐܡܪ. ܕܚܘܫܒܢܐܝܬ ܘܦܪܝܫܐܝܬ: ܠܬܪܝܢ ܟܝܢܝܢ ܡܬܚܫܒܝܢ ܒܗ ܒܡܫܝܚܐ ܐܦ ܡܢ ܒܬܪ ܚܝܕܘܬܐ. ܘܠܟܠ ܚܕ ܡܢ ܟܝܢܐ: ܩܢܘܡܐ ܐܝܬ ܠܗ. ܘܡܚܝܕܐܝܬ ܩܐܡ ܒܠܚܘܕܘܗܝ. ܐܚܪܢܐ ܕܝܢ ܩܠܝܠ ܪܚܡܘܗܝ: ܕܒܥܘ ܕܢܟܝܠܐܝܬ ܠܡܫܡܠܝܘܬܗܘܢ ܠܗܕܐ ܡܠܦܢܘܬܐ ܒܡܟܝܠܬܐ. ܐܡܪܝܢ ܕܢܬܢܛܪܘܢ ܕܝܠܝܬܐ ܡܢ ܐܢܫܝܢ. ܕܐܡܪܝܢ ܕܠܕܝܠܝܬܐ ܚܕܝܘܬܐ ܕܟܝܢܐ: ܟܕ ܡܬܚܕܝܢ ܟܝܢܐ ܒܦܪܨܘܦܐ. ܗܝ ܕܝܢ ܕܝܠܝܬܐ ܚܕܝܘܬܐ ܕܟܝܢܐ: ܠܟܠ ܚܕ ܡܢ ܟܝܢܐ ܕܝܠܗ ܗܘܐ ܗܝ ܕܟܝܢܐ ܕܐܠܗܐ ܠܐ ܡܬܚܙܝܢܐ. ܘܠܐ ܡܬܩܒܠ ܒܟܪܣܐ. ܘܠܐ ܢܦܠ ܬܚܝܬ ܡܘܬܐ. ܘܠܐ ܡܬܪܓܫ ܐܦ ܒܣܟܪܐ. ܘܠܐ ܡܬܓܫܫ ܒܐܝܕܝܐ. ܘܠܐ ܪܓܫ ܘܡܬܚܫܚ ܟܠ ܡܬܚܫܢܘܬܐ.

pitur in utero, non habitat in muliere, non gignitur ut homo, non involvitur pannis, non adolescit, non per ætatum spatia deducitur, non sugit lac, non baptismo tingitur, non cruci affigitur, non descendit ad mortuos; sed abscondita et remota ab omni dispensationis genere, quam Christus incomprehensibiliter implevit. Rursus si servandæ sunt humanæ naturæ proprietates non concipitur hæc sine conjugali opere, non magos exortu stellæ ad sui cultum cum muneribus adducit, non aquam in vinum convertit, non ambulat super fluctus maris, non fœtentem defunctum a morte ad vitam revocat; sed Deo expresse assignari oporteret quæ Dei sunt, et homini quæ hominis. Atque adeo ex hac perversa doctrina palam sequeretur, unum esse Deum dispensationis in carne omnino expertem, et unum hominem ex filia hominis natum, qui virtutum et prodigiorum ab unigenito Dei in

ܘܠܐ ܝܢܩ ܚܠܒܐ. ܘܠܐ ܐܬܐ ܠܡܥܡܕܐ. ܘܠܐ ܡܙܕܩܦ ܥܠ ܨܠܝܒܐ. ܘܠܐ
ܢܚܬ ܠܒܝܬ ܡ̈ܝܬܐ. ܐܠܐ ܟܣܝܐ ܘܦܪܝܫܐ ܡܢ ܟܠܗ ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܗ̣ܘܬ
ܠܟܠ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܒܐܦܪܘܣܐ ܠܐ ܡܬܕܪܟܢܝܬܐ[a] ܕܡܫܡܠܝܐ. ܐܦ ܕܝܢ ܬܘܒ
ܡܬܠܡܝ̈ܢ ܠܟܝܢܐ ܐܢܫܝܐ ܕܝܠܗ: ܠܐ ܡܬܒܛܢܐ ܕܠܐ ܙܘܘܓܐ. ܘܠܐ ܡܝܬܝܐ
ܡܓܘ̈ܫܐ ܒܕܢܚ ܡܘ̈ܗܒܬܗܘܢ ܩܘܪܒܢܗ ܕܩܪܒܘ ܠܣܓܕܬܗ. ܘܠܐ ܡܚܠܦ
ܡ̈ܝܐ ܠܚܡܪܐ. ܘܠܐ ܡܗܠܟ ܥܠ ܓ̈ܠܠܐ ܕܝܡܐ. ܘܠܐ ܩܪܐ ܠܡܝܬܐ ܡܢ
ܩܒܪ ܕܣܪܝ. ܘܡܩܝܡ ܠܗ ܡܢ ܚ̈ܝܐ[b] ܕܐܣܝܪܐ. ܐܠܐ ܡܦܪܫܐܝܬ ܡܬܠܡܝ̈ܢ
ܠܐܠܗܐ ܕܝܠܗ: ܘܠܒܪܢܫܐ ܕܝܠܗ. ܘܠܗܘܢܝܬ ܡܬܚܙܝܐ ܒܗܕܐ ܣܘܪܚܢܐ
ܗܦܟܐ: ܚܕ ܐܠܗܐ [ܕܡܢ ܐܠܗܐ] ܕܠܐ ܡܢܟܒ ܠܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܒܒܣܪ.
ܘܚܕ ܒܪܢܫܐ ܕܡܢ ܒܪܬ ܐܢܫܐ: ܕܠܐ ܡܩܒܠܢܐ ܠܚܝ̈ܠܐ[c] ܘܠܬ̈ܕܡܪܬܐ:
ܡܢ ܝܚܝܕܝܗ ܕܐܠܗܐ ܒܒܣܪܐ.] ܕܝܠ ܗܘܐ ܐܘ ܐܦܣܪ ܕܢܫܬܠ. ܕܗܪܐ

a) Legit Assemanus B. O. I, 297 ܡܬܕܪܟܢܝܬܐ

b) Assemanus scripsit ܚܝ̈ܐ

c) Assemanus habet ܠܚܝ̈ܠܘܬܐ

mundo patratorum haudquaquam particeps esset. Porro scias, o auditor orthodoxe, hanc sententiam fuisse ex luto idololatriæ ab hæresi extractam. Quippe unus est unigenitus Dei; hic vero doctor perversus blasphemias inculcat suis discipulis, dum cum uno Unigenito hominem alium inducit et numerat in sua doctrina. Dum vult proponere fidem Trinitatis, reapse docet quaternitatem pro Trinitate. »

Antequam directe difficultates enodandas suscipiam, animadvertendum est utrobique in hisce textibus hæresim nestorianam impugnari, juxta quam Incarnatio non est naturalis et hypostatica Verbi unio cum humanitate, sed mera Verbi inhabitatio in homine, id est in humana natura per se subsistente. Hæc habitatio non eodem modo fingebatur ab omnibus, eamque passim ita explicabant, ut unam in Christo personam admittere viderentur, a qua tamen professione, si eorum doctrina intimius inspiciatur, exstabant alienissimi, uti patet ex canone quarto synodi œcumenicæ quintæ (1). — Nestorius

ܐܘܟܝܬ ܡܢ ܐܡܪ݂ܐ܆ ܕܦܣܩܘܬܐ ܐܦܪܫ ܗܢܐ ܡܠܦܢܐ. ܡܫܝܚܐ ܕܡܫܝܚܘܗ
ܕܐܠܗܐ ܚܕ ܗܘ. ܘܗܢܐ ܫܦܝܪܐ ܗܘܝܘܢܐ ܡܛܠܬ ܩܢܘܡܐ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ܆
ܟܕ ܥܡ ܝܚܝܕܝܐ܆ ܐܢܫ ܐܚܪܝܢ ܡܥܠ ܘܡܢܐ ܒܡܠܦܢܘܬܗ. ܟܕ ܨܒܐ
ܕܢܦܪܘܣ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܬܠܝܬܝܘܬܐ܆ ܘܠܘܩܒܠܗ̇ ܪܒܝܥܝܘܬܐ ܡܠܦ
ܐܬܠܝܬܝܘܬܐ.

(1) Cfr. Labbe et Cossart, *Conc.* tom. V, pag. 569 : *εἴ τις λέγει κατὰ χάριν, ἢ κατ' ἐνέργειαν, ἢ κατ' ἰσοτιμίαν, ἢ κατ' αὐθεντίαν, ἢ ἀναφορὰν, ἢ σχέσιν ἢ δύναμιν, τὴν ἕνωσιν τοῦ Θεοῦ λόγου πρὸς ἄνθρωπον γεγεννῆσθαι· ἢ κατ' εὐδοκίαν, ὡς ἀρεσθέντος τοῦ Θεοῦ λόγου, τοῦ ἀνθρώπου, ὑπὸ τοῦ εὖ, καὶ καλῶς δόξαι αὐτῷ περὶ αὐτοῦ, καθὼς Θεόδωρος μαινόμενος λέγει· ἢ καθ' ὁμωνυμίαν, καθ' ἣν οἱ Νεστοριανοὶ τὸν Θεὸν λόγον, Ἰησοῦν,*

itaque, cui Theodorus Mopsuestenus et Diodorus Tarsensis præiverant, revera duos filios et duas Christi personas prædicabat; interdum tamen ejus discipuli, ut fucum facerent, personam unam, *ἓν πρόσωπον*, unumque Filium asserebant, *unum* unitate morali, nequaquam vera et naturali; atque idipsum est quod supra (pag. 100) in *epistola ad Samuelem* auctor callidioribus Nestorii discipulis attribuit, ubi eos refellendo eamdem vocem ܦܪܨܘܦܐ *πρόσωπον* adhibet, qua istos subdole abusos fuisse historice constat.

Age vero, si is Jacobi scopus ob oculos habeatur, non video quid tantopere in locis modo recitatis offendere queat.

Difficultas quæ reperitur in iis quæ de naturarum proprietatibus scribit Sarugensis, solvere sibi visus est Jos. Sim. Assemanus (1), dicendo ab eo « non proprietates « intelligi quæ ad rerum substantiam spectant, quales « sunt in homine proprietates naturales animæ et cor- « poris; sed eas dumtaxat designari quæ accidentales « sunt et extrinsecæ. »

Nolim hujusmodi solutionem in se spectatam falsitatis arguere; non videtur tamen auctor doctissimus rem acu tetigisse, mihique præplacet alia explicationis via. In primis, ultro quidem fateor proprietates *accidentales* naturæ

καὶ Χριστὸν καλοῦντες, καὶ τὸν ἄνθρωπον κεχωρισμένως Χριστὸν καὶ υἱὸν ὀνομάζοντες, καὶ δύο πρόσωπα προφανῶς λέγοντες, κατὰ μόνην τὴν προσηγορίαν, καὶ τιμὴν, καὶ ἀξίαν, καὶ προσκύνησιν, καὶ ἓν πρόσωπον, καὶ ἕνα Χριστὸν ὑποκρίνονται λέγειν· Ἀλλ' οὐχ ὁμολογεῖ τὴν ἕνωσιν τοῦ Θεοῦ λόγου πρὸς σάρκα ἐμψυχωμένην ψυχῇ λογικῇ, καὶ νοερᾷ, κατὰ σύνθεσιν, ἤγουν καθ' ὑπόστασιν γεγεννῆσθαι, καθὼς οἱ ἅγιοι πατέρες ἐδίδαξαν· καὶ διὰ τοῦτο μίαν αὐτοῦ τὴν ὑπόστασιν, ὅ ἐστιν ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, εἷς τῆς ἁγίας τριάδος· ὁ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω.

(1) B. O. I, 297.

humanæ hujusque defectus non posse de Christo omnes prædicari; quamvis enim de Christo affirmari possint naturæ humanæ proprietates, id sane intelligendum est de proprietatibus naturæ humanæ essentialibus, quas Verbum assumpsit, minime vero de defectibus aliisque accidentalibus proprietatibus quæ in ea deprehenduntur, sed ad Verbum divinum haud pertinent (1).

Regula ergo statuenda est quæ docet non posse de Christo ea prædicari quæ ipsi neque ratione naturæ divinæ, neque ratione naturæ humanæ conveniunt. Ita, exempli gratia, de Christo affirmari non poterit eum fuisse ignorantiæ, concupiscentiæ, peccato obnoxium; quæ tamen omnia pertinent ad accidentales humanæ naturæ proprietatis, hominique in præsenti ejus statu inhærent : hoc itaque sensu, si res ut in se est spectetur, verissimum est proprietates eas accidentales in Christi natura humana non fuisse servatas, easque ipsi injuria affingi. Verum enimvero, aliud prorsus est aliquid e rei veritate posse affirmari, aliud vero illud fuisse ab auctore quopiam assertum; quare existimaverim doctissimum Assemanum Jacobi mentem non fuisse penitus assecutum. Ut enim taceam hunc non solum *de natura*, sed *de naturis* Christi Domini sermonem instituere, adeoque, quia et de divinitate agitur, accidentales proprietates ne cogitasse quidem, manifestum plane est totam quam instituit argumentationem et ipsam proprietatum enumerationem ad rerum substantiam et dotes naturales omnino pertinere. Negat quippe servari posse naturarum proprietates quia, si servarentur, *Christus divideretur*, et « si naturis propria sua distincte tribuantur, sequeretur ipsum cum Patre habitare in nube gloriosa, nos vero (sive nostram naturam quam assumpsit) in pulvere sepulchri conquies-

(1) Cfr. S. Thomas, *summa theol.* p. III, qu. 14, art. 4, et qu. 15.

cere. » Ad naturam divinam pertinere dicit, ut sit *invisibilis, vivens, immensa, gloriosa miraculis, in cœlis sedens* etc.; ad nostram vero, ab ipso assumptam, ut *mortalis* sit, *corrumpenda ejus caro in sepulchro, ut nascatur, crescat*, cæteraque id generis patiatur. Quæ sane omnia non accidentalia dici possint, ne tunc quidem si de sola humana natura quæstio foret; nam hæc *naturaliter*, non modo accidentaliter morti obnoxia est, aut saltem nascitur et incrementa accipit. Neque ideo auctor, utut naturales naturarum proprietates intelligens, confundit utramque Christi naturam, aut quidquam profert quod monophysiticæ hæresi vel minimum faveat. Nam in eo totus est ut quam recentiores *communicationem idiomatum* vocant, de Christo prædicandam esse asserat *in concreto;* quo sensu de natura divina prout in Verbo subsistit, humanæ naturæ propria sunt affirmanda, atque huic quatenus verbo hypostatice unitur ea vicissim conveniunt, quæ alioquin abstracte considerata solius divinitatis propria sunt. Nullibi vero asserit Jacobus divinitati in se et præcisive spectatæ dotes humanitatis esse tribuendas, vel humanitati, independenter ab intima ejus cum persona Verbi conjunctione, posse divina adscribi. Repellit itaque *communicationem idiomatum in abstracto;* quod ut clarius pateat, paulo uberius est evolvendum.

Liquet nempe expressis ipsius verbis et tota orationis serie, eum contra Nestorianos in aciem procedere, qui cum unionem intimam, substantivam et hypostaticam duarum naturarum inficiarentur, Christum in duas veluti partes discerpebant, quarum una, natura videlicet humana, per sese subsistens non nisi *morali vinculo* cum Verbo conjungatur : quo posito sequitur, quod auctor adversariis suis exprobrat, ita naturas in Christo permanere divisas, ut « Filius Dei nobis non sit sua largitus, « neque dolores nostros in sua persona portaverit. » Quo

pacto, ut ait S. Thomas (1), evertitur fides incarnationis, tollitur ipsum fundamentum christianæ religionis.

Jam vero *propria* et *proprietates naturarum*, quas nominat Jacobus, eas intelligit quæ ad naturæ rationalis ultimum complementum aut directe spectant, aut propter istud ad illam referuntur. Merito proinde et catholice asserit proprietates in Christo non ita esse separandas et cuique naturæ vindicandas, ut quæ ad unam pertinent, ei absque ulla communicatione substantiali cum alterius subsistentia tribuantur; hæc enim subsistentia, cum sit ipsa Verbi divini persona, quæ utramque naturam regit et complet, utriusque etiam proprietates sibi vindicat et vere efficit esse suas; quatenus autem eadem persona divina utriusque naturæ, divinæ scilicet et humanæ, proprietates complectitur, eatenus verum est naturam alteram alterius proprietates, mediante persona, participare, suasque non sibi servare exclusive, sed alterius in eodem supposito subsistentis communes efficere, quamquam ambæ integræ, inconfusæ inseparabiliter existunt. « Agit enim utraque forma cum alterius communione quod proprium est (*epist. S. Leonis ad Flavianum*). »

Ceterum non est simpliciter et absolute dicendum proprietates naturarum in Christo non permansisse; neque ita loquitur Sarugensis, cum potius intendat et adsignificet eas non *ita* permansisse ut volebant Nestoriani, proprias nimirum unius naturæ sine ulla, etiam personali, communione cum altera; verbo, adstruitur ab ipso mutua *communicatio proprietatum* (ἀντίδοσις τῶν ἰδιωμάτων) *in concreto*, minime vero *in abstracto*; refellitur Nestorii blasphema assertio, non admittitur monophysitica hæresis. Imo *communicationem idiomatum*, quam vocant *in abstracto*,

(1) *Summa contra gentes*, lib. IV, cap. 34; editio Lutetiæ Paris., apud Giraud, tom. II, p. 415.

rejicit expresse in eadem *epistola ad Samuelem*, ubi negat ætatis incrementum divinitati Domini ullatenus posse applicari (1) : « quia autem Filius Dei venit in carne, inquit, et apparuit in carne, atque similitudine et habitu inventus est ut homo, necesse fuit eum prædicari ut hominem in sacris Scripturis, quo manifesto pateret ratio ipsius incarnationis (litt. in textu *via τῆς οἰκονομίας ejus in carne*), eum *videlicet* non improprie et metaphorice hominem esse factum, sed *potius* ex rei veritate nobis in omnibus esse assimilatum, excepto peccato. Testantur scripturæ Verbum quod factum est caro in veritate fuisse filium hominis, quamquam remansit Deus in immutabilitate naturæ suæ; idem porro est, unus Unigenitus incomprehensibilis, ille qui prædicatur in Scripturis divinitus (*secundum divinam suam naturam*), quia est Deus ex Deo, et humanitus (*secundum naturam humanam*) quia vere factus est filius hominis, quin mutaretur ab eo quod erat, *nempe Deus*. Quando ergo audis Scripturam dicentem Jesum fuisse natum annos triginta cum venit ad Johannem ut baptizaretur, intelligas principium viæ dispensationis suæ in carne

(1) Cod. 155, fol. 98, 2a col. : ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܐܬܐ ܒܒܣܪ ܘܐܬܚܙܝ ܒܒܣܪ܂ ܘܒܕܡܘܬܐ ܘܒܐܣܟܡܐ ܐܫܬܟܚ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ܂ ܠܐܠܨ ܕܢܬܟܪܙ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ ܒܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ܂ ܕܬܬܚܙܐ ܓܠܝܐܝܬ ܐܘܪܚܐ ܕܡܬܒܪܢܫܘܬܗ ܕܒܒܣܪ܂ ܕܠܐ ܒܚܠܦܘܬ ܗܘܐ ܒܪܢܫܐ. ܐܠܐ ܒܫܪܪܐ ܐܬܕܡܝ ܠܢ ܒܟܠܡܕܡ ܣܛܪ ܡܢ ܚܛܝܬܐ. ܡܣܗܕܝܢ ܟܬܒܐ ܕܡܠܬܐ ܕܗܘܐ ܒܣܪܐ܂ ܒܫܪܪܐ ܗܘܐ ܒܪܗ ܕܐܢܫܐ. ܟܕ ܡܩܘܐ ܐܠܗܐ ܒܠܐ ܡܫܬܚܠܦܢܘܬܐ[a] ܕܟܝܢܗ܂ ܘܗܘ ܗܘ ܚܕ ܗܘ ܐܝܬܘܗܝ ܚܕ ܝܚܝܕܝܐ ܠܐ ܡܬܕܪܟܢܐ. ܗܘ ܕܐܬܟܪܙ ܒܟܬܒܐ ܐܠܗܐܝܬ܂ ܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܡܢ ܐܠܗܐ. ܘܐܢܫܐܝܬ܂ ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܒܫܪܪܐ ܒܪܗ ܕܐܢܫܐ܂ ܟܕ ܠܐ ܐܫܬܚܠܦ

a) Vocem ܡܫܬܚܠܦܢܘܬܐ in lexicis non vidi.

id esse quod includit (Scriptura) sub numero, nequaquam vero ipsius personæ constituit initium, ita ut hæc subjiciatur numero annorum. » Itaque persona Christi ætati quidem subjacet, quantum ad *dispensationem*, sive providam illam Dei *οἰκονομίαν*, qua per Incarnationem hominum saluti consulere voluit, h. e. *quantum ad naturam ejus humanam;* non ita vero si consideretur *in seipsa,* sive in æterna sua ac divina natura.

Nihil denique moramur sermonem qui cod. 117, fol. 139, legitur, hoc titulo præfixo : « sermo sancti mar Jacobi « adversus impiam synodum chalcedonensem, qui con- « grue legi potest in commemoratione sancti mar Severi « ecclesiæ columnæ, qui contra duarum naturarum asser- « tores multum decertavit (1). » Nam neque *Sarugensis* nomen hic habetur, neque si haberetur authenticus posset haberi, ut ex stylo et sermonis quibusdam partibus quæ recentiorem produnt ætatem aperte probatur (2). — Atque his absolutis, exponendæ supersunt sententiæ in duobis sequentibus carminibus a Jacobo propositæ.

ܥܢܐ ܗܘ ܕܐܠܗܘܬܗ ܐܠܗܐ. ܡܢܐ ܕܝܢ ܕܡܦܩܬ ܐܢܬ ܠܗ ܠܡܨܥܬܐ
ܕܐܡܪ: ܕܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܒܪ ܬܠܬܝܢ ܫܢܝܢ: ܘܐܦܠܐ ܠܗ ܠܗܘ ܡܢܝܢ
ܠܡܕܒܪܢܘܬܐ: ܗܘܝܬ ܡܫܘܚܬܐ܂ ܕܒܪܢܫܐ ܗܘ ܕܐܢܫܐ ܕܡܢ ܡܪܝܡ ܗܘܐ
ܕܒܣܪ ܚܝܘܗܝ ܠܚܝܐ ܡܢܝܢܐ. ܘܠܘ ܠܩܢܘܡܗ ܟܕ ܡܬܚܫܒ܂ ܕܐܠܗܝ
ܠܚܝܐ ܡܢܝܢܐ ܕܫܢ̈ܝܐ܀

(1) ܡܐܡܪܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܠܘܩܒܠ ܣܘܢܗܕܘܣ ܛܢܦܬܐ ܕܟܠܩܕܘܢܐ.
ܟܫܝܪ ܕܢܬܩܪܐ ܒܕܘܟܪܢܐ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܣܘܝܪܘܣ ܗܘ ܥܡܘܕܐ ܕܥܕܬܐ
ܕܣܓܝ ܐܬܟܬܫ ܗܘܐ ܠܘܩܒܠܗܘܢ ܕܡܘܕܝܢ ܟܝ̈ܢܐ܀

(2) B. O. I, 296.

ARTICULUS V.

S. JACOBI DOCTRINA DE BEATA VIRGINE.

Exstant in codicibus Vaticanis quinque carmina, quorum tituli argumenta præferunt spectantia ad beatissimam Virginem, quæque indicavi superius, pag. 107. Tria posteriora integra descripsi, quorum nunc duo versione latina donata publici juris efficio. Tertium autem, ex quo in articulo præcedente nonnulla excerpta fuere (1), in vindicando Incarnationis mysterio adversus curiosiores rerum divinarum scrutatores maximam partem fere occupatur; nihil vero præbet de beata Virgine quod in duobus aliis non exhibeatur distinctius.

Quæ autem ibi capita docentur a Jacobo, ea non jejuno ratiocinio, sed dictionis elegantia non mediocri et fulgentium imaginum amplitudine vestita proponuntur, neque ideo deest uberrimus doctrinæ theologicæ fons. Etenim omnia fere quæ de augustissima Dei matre catholici Patres continua traditionis catena asseruerunt, hic replicata occurrunt. Maria quippe celebratur encomiis prope infinitis, quod evaserit mater Dei, quod virgo perpetuo manserit, atque mira et prorsus singulari sanctitate et munditie resplenduerit ab initio quin ulla unquam ipsam macula contaminaverit. Ceterum, nullo discursu opus est ut ex his Jacobi poeticis sermonibus eruatur, quam sublimis fuerit apud sæculi V Christianos conceptus et sententia de Mariæ dignitate et merito; id enim ex ipsis verbis luce meridiana clarius apparet, neque minori evidentia inde patet Ecclesiam romano-catholicam venerandæ antiquitatis vestigiis protinus insistere, ubi beatissimæ Virgini cultum, honorem, titulosque dignitatis præstan-

(1) Supra, pagg. 169, 171-176. Item pag. 125.

tissimos attribuit; injuria proinde illam ex hac parte vellicare nituntur quicunque ejus usum hodiernum veterum doctrinæ haud fundari non verentur asserere, cum potius ipsi a traditionis norma abscesserint, quantumvis eam retinere et sequi sibi adblandiantur. Quæ cum ita sint, ne in re tam perspicua sermone abutar inutili, documentorum quæ protuli commentarium minime adjungam; ast duo solummodo puncta aliqua explanatione augebo, unum circa immaculatam Deiparæ conceptionem, alterum quod ad ea loca spectat in quibus auctor admittere videatur Mariam in partu suo dolores fuisse perpessam.

§ 1. S. JACOBI DOCTRINA DE ORIGINALI MUNDITIE B. M. V.

Supremo et infallibili Ecclesiæ oraculo definitum est : « doctrinam quæ tenet, beatissimam virginem Mariam « in primo instanti suæ conceptionis fuisse singulari « omnipotentis Dei gratia et privilegio, intuitu meritorum « Christi Jesu salvatoris humani generis, ab omni origi- « nalis culpæ labe præservatam immunem, esse a Deo « revelatam, atque idcirco ab omnibus fidelibus firmiter « constanterque credendam. » Quam doctrinam fuisse perpetua traditione ab ævo apostolico ad nostra tempora transmissam erudite et copiose probarunt theologi plures, inter quos laudari merentur in primis Ill. Malou, episcopus brugensis, et Car. Passaglia. Apud Syros præcipue, forsitan magis dilucida et frequens quam in aliis ecclesiis, occurrit perfectæ *ἀναμαρτησίας* et integræ puritatis Dei genetricis assertio; neque vero alia fuit Jacobi sententia, qui ideo tum ab auctoribus modo citatis (1), tum etiam a

(1) Videsis Car. Passaglia : *de immaculato Deiparæ semper virginis conceptu commentarius*, p. 1048, Neapoli, 1855; et *l'immaculée conception de la bienheureuse vierge Marie, considérée comme dogme de foi*, par Mgr J. B. Malou, évêque de Bruges. Bruxelles, apud Goemare, 1857, tome second, pp. 21 et 22.

Gust. Bickell (1) optimo jure catholici dogmatis testis appellatur. Ante quam ea quæ in priore carmine in hanc rem notatu digna veniunt expendamus, juvat duo alia Sarugensis testimonia ex *officio Syrorum* in medium proferre : « oramus te, o margarita immaculata, ut intercedas pro nobis apud fructum illum qui ortus est ex te (2) ! » Et infra (3) « adesto in pace, o formosa inter mulieres et plena decore! Pax tecum, o velum super creaturas expansum! Adesto in pace, o justitia nunquam læsa ; pax tecum, o *nova* Heva quæ peperisti Emmanuelem. »

Jam vero nemo non videt hisce verbis integram et perpetuam animæ sanctitatem significari. Quid enim? Si Maria *margarita est nulla unquam macula obfuscata,* si *est cunctis mulieribus* interna pulchritudine *formosior*, ita ut *illæsa perpetuo exstiterit ejus justitia*, consequens plane, seu potius ex ipsis terminis evidens est, ipsam ab universali lege, qua omnes Adami posteri peccato naturæ nascuntur obnoxii, fuisse singulari Dei privilegio præservatam immunem.

Ad hæc nonnulla perlustremus ex priori carmine mox

(1) *S. Ephræmi Syri carmina nisibena* p. 30.

(2) In *officio feriali juxta ritum ecclesiæ Syrorum*, Romæ 1853, typis S. C. de prop. fide, pagg. 227 seq. :

ܡܬܟܫܦܝܢ ܠܟܝ ܡܪܓܢܝܬܐ ܕܠܝܬ ܒܗ ܡܘܡܐ
ܕܬܒܥܝܢ ܚܠܦܝܢ ܡܢ ܗܘ ܦܐܪܐ ܕܕܢܚ ܡܢܟܝ ܀

(3) Ibid. pagg. 292 seq. :

ܬܝ ܒܫܠܡܐ ܗܕܝܪܬܐ ܒܢܫ̈ܐ ܘܡܠܝܬ ܫܘܦܪܐ .
ܫܠܡܐ ܠܟܝ ܘܠܐ ܕܦܪܝܣ ܥܠ ܒܪܝܬܐ .
ܬܝ ܒܫܠܡܐ ܙܕܝܩܘܬܐ ܕܠܐ ܐܬܚܒܠܬ .
ܫܠܡܐ ܠܟܝ ܚܘܐ ܕܝܠܕܬ ܠܥܡܢܘܐܝܠ ܀

a) ܘܠܐ in lexicis desideratur. Erit procul dubio ipsum latinum : *velum.*

proferendo : eadem ibi mens, idem perfectissimæ sanctitatis typus et idea de beatissima Virgine ubique delineatur.

1° Tam præstans prædicatur Mariæ dignitas et excellentia, *ut ejus elogium humanam facultatem plane transcendat* (v. 26). *Cœlum alterum* (v. 33) est, *palatium magnificum sibi a summo rege in habitaculum exstructum* (v. 53), *virgo plena omni pulchritudine sanctitatis* (v. 57), omnes sanctorum ordines longe excedens et prærogativis divinis prorsus singularis (vv. 67 seqq.) et incomprehensibilis. Nam ipsa *cæteris mulieribus pulchrior fuit* (v. 168) *ideoque a Deo electa* ut fieret mater Verbi divini; *si fuisset in Mariæ anima ulla macula aut defectus, aliam utique eamque immaculatam matrem elegisset sibi Dominus* (vv. 193-194). Comparatione instituta cum cæteris mortalibus, erat ipsa *sola mansueta, pura, simplex et sine macula* (v. 129); sicut *in corpore ejus virginitas*, ita *in anima ejus sanctimonia perpetuo exstitit* (v. 130), adeoque ab initio; verbo, tanta floruit sanctitate quantam patitur naturæ humanæ capacitas (v. 199). — Quæ dum attente considerantur, ejus vis et sententiæ apparent omnia ac singula, ut sanctitatem aliorum sanctorum penitus exsuperent et originalis prævaricationis consortium excludant omnino, quamvis non directe et ex professo.

2° Sane in idem evidenter conspirat, quam beatissimæ Dei genitrici in abolendo protoparentum peccato et redimendo humano genere auctor attribuit, cum Filio suo participatio : nempe Mariæ, quatenus Deum genuit, hominum salvatorem, in ipso salvationis opere officium obtigit mediatricis, longe quidem excellentius eo quod aliis sanctis competere intelligitur; ideo ipsa proclamatur *benedictissima mulierum in qua terræ maledictio exstirpata est et per quam sententia damnationis soluta fuit* (vv. 35, 36); quapropter conveniens haud fuit ut ipsa vel unico instante maledictioni fuerit subjecta. *Debita patris sui*

Adami exsolvit (v. 276), *chirographum ab Heva matre sua subscriptum laceravit* (1), atque *parentibus suis* innocentia *ignominiose nudatis stolam gloriæ texuit, eosque erexit a lapsu* (vv. 46-50); ipsa igitur *libera exstabat a maledictione et doloribus Hevæ* (v. 376), *Heva ipsa altera salutem paritura inter mortales* (v. 45).

3° Accedit aliud et firmius argumentum, quo Syrorum doctoris mens apprime declaratur, in eo situm quod Mariam asserat *ab ipsa sua infantia in rectitudine sine labe perstitisse* (v. 147), nulloque actualis peccati nævo infectam omnigenarum virtutum ornamento plenissime indutam; cui argumento valor præcipue accedit ex motivo, quare ipse adjungit ita fieri debuisse : *ideo*, ait, *Mariæ virtus maxime celebranda est quod effecta sit mater Dei* (v. 188). Jam vero, si sublimis ea dignitas, quæ in divina maternitate consistit, vel levissimam peccati venialis maculam ex Jacobi sententia penitus excludit, perspicuum sane est id a fortiori esse affirmandum de culpa originali, qua Dei inimici et satanæ mancipia constituuntur homines. *Quam ob rem*, ut in eodem carmine dicitur, *Filius Dei sanctissimam illam, illustrem ac puritate nitentem, per Spiritum amplius sanctificavit, eamque puram effecit, mundam et benedictam, sicut erat ipsa Heva antequam eam serpens esset allocutus* (vv. 399-406).

Mox quid per hanc novam sanctificationem, in ipso Incarnationis momento peractam, intelligi debeat exponemus; interim generali observatione opus esse duxi, quæ ad explicationem præmissorum omnium textuum et aliorum, quæ singulatim proponere necessarium haud habui, juvamen et normam afferre videatur. Scilicet, dogma immaculatæ conceptionis beatæ virginis Mariæ ad eas christianæ

(1) Evolvitur istius argumenti vis apud Ill. Malou, *op. cit.* tom. II, p. 226.

professionis partes pertinet, quæ, cum fuerint a Deo revelatæ, ab ipsis quidem Ecclesiæ primordiis, viva et generali traditione non servari nunquam non poterant et doceri, quæ tamen a singulis fidelibus non semper et ubique, aut saltem non directe et explicite tenebantur. Hinc inter scriptores ecclesiasticos qui catholicæ veritatis, qua Maria labis originalis expers asseritur, certo certius patroni noscuntur ac testes, duplex classis secerni debet; alii enim mentem suam disertis et explicatis terminis proposuerunt, alii vero formulis minus distinctis et veluti mediatis, quæ tamen eamdem prorsus fidem animo alte insitam necessarie produnt. Qua posita distinctione, Jacobi testimonia ad postremum id genus referenda existimo; neque enim ullum, si quidem in contextu sermonis, uti oportet, inspiciantur, explicito modo immaculatum Virginis conceptum videtur adstruere. Porro, etsi quoad ipsam Mariæ originem sunt implicita, adeo tamen prona apparent et expedita, ut quidquid est macularum et labis ab ea prorsus excludant, et opinionem, qua ipsi communis generis nostri peccatum adscribatur, in animo auctoris tolerare omnino non valeat. Firmum proinde et exploratum catholici dogmatis argumentum in iis præsto habetur. Sufficiunt hæc. Ast duo sunt in carmine S. Jacobi quæ, cum huic sententiæ prima fronte repugnare videantur, brevi explatione indigent.

Primus locus ille est in quo dicit Jacobus Mariam *purificatam fuisse sicut Johannes baptista*, *Johannes evangelista* (vel *Eliseus* ut in cod. 117), *Elias et Melchisedek* (vv. 213 et 214). At enim inde concludi jure poterit Jacobum in ea quidem sententia fuisse, sanctos viros justitia et gratia habituali ante donatos quam in lucem ederentur, nequaquam vero, eos æque ac beatissimam Virginem in ipso creationis instante præservatos immu-

nes, et multo minus ipsam Dei matrem aliquo tempore peccato obnoxiam exstitisse. Comparatio instituitur a Jacobo, quia in ejus hypo̅thesi omnes illi ante nativitatem sancti exstiterint; non asserit vero eam prærogativam in cunctis lineis esse similem Mariæ privilegio, imo potius, omnia quæ antecedunt et sequuntur clare manifestant, inter sanctitatem eam quæ Mariæ, utpote a Deo in matrem electæ, et eam quæ reliquis sanctis, tam sublimi officio haud destinatis, obtigisse dicitur (1), ingens discrimen esse reponendum. Porro ex SS. Patribus nonnulli tradiderunt sanctum Domini præcursorem fuisse in utero matris suæ a labe originali purgatum, imo variæ ecclesiæ particulares ejus conceptionem annua festivitate celebrare consueverunt (2), quin hanc eodem titulo æstimarint, quo ipsius Christi aut Christi matris conceptionis festum peragebant; ex objecto nimirum et personæ dignitate significationem aliam et aliam mutuabantur, quod ut hic fusius evolvamus necessarium haud puto; verum, quod ad rem nostram facit, evidens omnino est ex attenta lectione hujus carminis indefinitam pror-

(1) S. Thomas in *summa theol.* p. 3, qu. 27, art. 6 in corp. admittit Jeremiam et Johannem Baptistam fuisse in utero matris sanctificatos.

(2) J. S. Assemanus in *Kalend. eccles. univ.*, tom. V, p. 432 seq. hæc scribit : « Orientales ab antiquis temporibus tres conceptiones celebrarunt, quarum prima dicitur S. Joannis Baptistæ, quando nimirum angelus apparuit Zachariæ... Hoc festum, quod Græci *conceptionem Baptistæ* vocant, apud Syros vocabulo honestiori, sed idem significante, appellatur ܣܘܒܪܗ ܕܙܟܪܝܐ *annunciatio Zachariæ*. Secunda *conceptio Christi filii Dei in utero Virginis*, quando fuit annunciata ab angelo... Hoc etiam festum tam Syris quam Græcis et Latinis vocatur *annunciatio Deiparæ*, et ad 25 martii celebratur ab omnibus, præter Armenos... Tertio demum de qua hic agitur *conceptio Deiparæ*, quam Latini quidem appellant *conceptionem B. V. M.*, Græci vero et alii orientales *conceptionem S. Annæ*, et cum addito *S. Annæ matris Deiparæ*.

sus, adeoque initio et nævo carentem in Maria prædicari sanctitatem, qualem ipse nuspiam sanctorum cuicumque attribui fas esse pronuntiat (1). Itaque *sanctificata* dicitur Maria, non quod non perpetuo et ab initio sanctitate esset ornata, sed « quod ipsa ex sese neque sancta fuerit « neque munda ; immo quod ex sese debito incurrendæ « culpæ fuerit obnoxia, et quod non nisi eximio singu- « larique privilegio, utpote Dei genitrix exstitura, ab « universali ruina communique flagitio custodita fuerit « potenterque servata (2). » Neque objici potest hac explicatione vim inferri verbo ; illud namque verbum *sanctificari* per se dubii est sensus et ancipitis, adeoque ex ejus usu apud christianos atque ex subjecta materie explicandum ; in casu vero, agitur de Deipara Virgine, quam Jacobum mundissimam ubique proclamavit, omnique splendidam corporis et animi candore (3).

(1) Exstat in cod. Vaticano Syr. 118, v. 17, carmen Jacobi Sarugensis *de laudibus Johannis baptistæ et præcursoris*. Illud descripsi et per legi, nihilque in eo offendi quod omnimodam puritatem B. Virgini tributam repræsentet. Ad sanctificationem autem ejus hæcce sola referri possunt. — 1° fol. 65 verso, 3a col. :

ܗܢܐ ܕܩܒܠ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܒܟܪܣܐ ܕܐܡܗ܇
ܘܐܟܪܙ ܬܡܢ ܥܠ ܗܘ ܒܛܢܐ ܕܒܬܘܠܬܐ.

Ille accepit Spiritum sanctum in ventre matris suæ, ibique prædicavit de conceptæ Virginis. — 2° fol. 68, col. 2a :

ܓܘ ܡܢ ܟܪܣܐ ܓܒܝܐ ܗܘܐ ܘܝܕܝܥ ܘܦܪܝܫ ܘܢܛܝܪ:
ܕܢܓܪܘܦ ܠܡܥܡܘܕ ܪܫܐ ܕܡܪܗ ܡܢ ܦܓܥܬܗ ܠܗ.

Intra uterum electus fuit, cognitus, discretus et servatus, ut in baptismo caput Domini sui contingeret et apprehenderet.

(2) Passaglia, p. 1055.

(3) Originalis Mariæ sanctitas similiter asseritur in libro apocrypho *de transitu B. M. V.*, cujus recensionem syriacam primus, e londinensi cod.

Eodem interpretationis canone via sternitur ad excutiendam alteram hujus carminis obscuritatem. Dicitur nempe *Mariam*, quo tempore Verbum in castissimo suo utero concepit, *a Spiritu sancto superveniente fuisse sanctificatam, mundatam, benedictionibus cumulatam, sicut erat ipsa Heva ante quam peccatum admisisset* (ỳ. 400 seqq.). Ergo, ais, si Maria tunc demum in statu innocentiæ, quæ Hevæ initio competebat, reponebatur, originis labe expers dici non potest. At obvia est et plana responsio, in ipsa Virginis sanctissimæ idea, qualem supra Jacobus multipliciter exhibuit, cum eam diceret Deo omni virtutum ornatu placuisse a tenera ejus ætate; proinde gratia habituali tum certo refulsit, quando erat Spiritu sancto superveniente Verbum divinum conceptura. Alia itaque explicatio quærenda, quæ ceteroquin, si series orationis

add. mss. 14,484 sæculi VI, edidit vir eruditus Dr W. Wright, in *the journal of sacred literature and biblical record. January and April*, 1865. Cfr. ibid. *January*, p. ܗ : ܐܦ ܗܝ ܕܝܢ ܒܬܘܠܬܐ ܩܕܝܫܬܐ
ܗܘܬ ܘܓܒܝܬܐ ܠܐܠܗܐ . ܡܢ ܟܕ ܗܝ ܒܟܪܣܐ ܕܐܡܗ̇ . ܘܐܬܝܠܕܬ ܡܢ
ܐܡܗ̇ ܫܒܝܚܐܝܬ ܘܩܕܝܫܐܝܬ . ܘܕܟܝܬ ܠܢܦܫܗ̇ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܚܘܫ̈ܒܐ
ܒܝ̈ܫܐ ܕܬܩܒܠܝܘܗܝ ܠܡܫܝܚܐ ܡܪܗ̇ ܕܐܬܐ ܠܘܬܗ̇ . ܕܒܡܘܠܕܗ ܕܡܢܗ̇
ܢܚܐ ܠܥܠܡܐ ܕܡܗܝܡܢ ܒܗ . ܗܕܐ ܗܝ ܐܢܬܬܐ ܕܙܕܩ ܠܢ ܕܢܥܒܕ
ܕܘܟܪܢܗ̇ . ܗܕܐ ܗܝ ܡܒܪܟܬܐ ܒܢܫ̈ܐ ܕܡܢܗ̇ ܐܬܝܠܕ ܦܪܘܩܐ ܠܟܠܗܘܢ
ܒܪ̈ܝܬܐ . ܗܕܐ ܗܝ ܐܪܥܐ ܕܒܘܪ̈ܟܬܐ ܕܡܢܗ̇ ܐܬܝܠܕ ܐܟܪܐ ܕܚܕܘܬܐ....

« Ipsa autem beata *Virgo* sancta erat et a Deo electa, ex quo *tempore* erat in utero matris suæ, et proinde nata est ex matre sua gloriose et sancte. Porro seipsam purificavit (*mundam servavit*) ab omnibus pravis cogitationibus, ut *digne* susciperet Christum Dominum suum, ad ipsam venturum, qui per suam ex ipsa nativitatem mundum crediturum in eum vivificaret. Hæc itaque mulier est, cujus decet nos agere memoriam; hæc est benedicta inter mulieres, ex qua natus est redemptor omnium creaturarum (*hominum*); hæc est terra benedictionum, e qua natus est agricola gaudii *auctor* etc. »

et verborum usus rite considerantur, suapte efflorescit. Itaque *Spiritus sanctus venit ad Mariam ut ex ea solveret sententiam primam Hevæ et Adami* (v. 375 seq.); huic enim, licet sancta esset et gratia ornata, quoad aliquas pœnalitates ipsa dubio procul subjecta remanebat, quandoquidem eas omnes ipsum Verbum incarnatum, plenum gratiæ et veritatis, effugere noluerit. Unde ipsa, jam *pura et sancta*, *purificata et sanctificata* dicitur (v. 399) ob ampliorem charismatum divinorum concessionem, deinde *ob abolitionem totalem pravæ concupiscentiæ* (v. 435 seqq.), quæ alioquin in ipsa nullatenus unquam effectus suos exerere potuit (v. 151 seqq.), denique ob donationem mirabilis fœcunditatis, qua virgo Filium conciperet et pareret, sicut Adam, cum adhuc animæ ejus virginitas et sanctitas illæsæ manebant, Hevam produxit (v. 411 seqq.).

Quod autem de exstinctione concupiscentiæ sive de abolitione fomitis docet Jacobus plane iis consonat quæ in hanc rem scribit S. Thomas, *part.* 3, *qu.* 27, *art.* 3, *in corp.* : « videtur dicendum, quod per sanctificationem « in utero (dicam ex mente Jacobi : *per præservationem* « *a peccato originali*) non fuerit sublatus beatæ Virgini « fomes secundum essentiam, sed quod manserit ligatus; « non quidem per actum rationis suæ sicut in viris « sanctis, quia non statim habuit usum liberi arbitrii, « adhuc in ventre matris existens; hoc enim est speciale « privilegium Christi; sed per abundantiam gratiæ quam « in sanctificatione recepit, et etiam perfectius per divinam « providentiam, sensualitatem ejus ab omni inordinato « motu prohibentem. Postmodum vero in ipsa concep- « tione carnis Christi, in qua primo debuit refulgere « peccati immunitas, credendum est quod ex prole « redundaverit in matrem, totaliter fomite substracto. »

§ 2. UTRUM JACOBUS BEATISSIMÆ VIRGINI DOLORES IN PARTU ADSCRIBAT.

Propositæ quæstionis solutioni elementa suppeditant varia loca auctoris, eaque præ oculis habere oportet, ne quid ei ex præconcepta tribuatur opinione. Itaque in carmine *de Virginitate Mariæ*, infra secundo loco proferendo, sequentia leguntur : *a*) v. 155 seq. « inter dolores genitricum et infantium ܒܝܬ ܚ̈ܒܠܐ ܕܝ̈ܠܕܬܐ ܘ̈ܥܘܠܕܐ servavit illi Deus virginalia ; » *b*) v. 345 seqq. : « Christus, Patri suo similis, similis factus est nobis in cunctis hominum passionibus, excepta iniquitate; constituta quoque est mater ejus cunctis genitricum doloribus subjecta, ܘܡܫܥܒܕܐ· ܐܡܗ ܒܟܠܗܘܢ ܚ̈ܫܐ ܕܝ̈ܠܕܬܐ, excepto quod Filius exeundo non solverit ipsius virginalia. »

Similia adsunt in *carmine priori*, ubi Jacobus dicit sese nescire quonam in ordine Maria sit collocanda, et porro hæc scribit, v. 78 seq. « dum quæro ipsam virginum choro accensere, adest mihi vox *quæ dicat* partûs dolores ipsam perculisse. » — Tandem duo loca ex sermone *de Θεοτόκῳ adversus scrutatores* huc etiam referuntur (1). « Unus est Christus divinitus et humanitus, et pariter una est Maria in virginitate sua et in partu; suscepit Maria partûs dolores, etsi virgo esset, sicut Dominus noster suscepit crucifixionis dolores quam-

(1) Cod. 117, fol. 68 verso, 3ª col. :

ܚܕ ܗܘ ܡܫܝܚܐ[a] ܐܠܗܐܝܬ ܐܦ ܐܢܫܐܝܬ.

ܘܚܕܐ ܗܝ ܡܪܝܡ ܒܒܬܘܠܘܬܗ ܘܒܡܘܠܕܗ[b] :

a) Vocem hanc in codice abrasam ex spatio et sensu supplevi.

b) Apparent in codice pauca vestigia hæc : ܘܒܡܘܠ

quam Deus esset. » Et paulo infra (1) : « si naturam respiciat doctor, turbatus hærebit, et nisi ejus anima amore fuerit repleta, in foveam cadit. *Quippe* gravidam videt et matrem juniorem quæ procumbit ad pariendum, doloresque partus, item infantulum et lac genitricum; at totius hujusmodi rei causam quod attinet, hæc tota ab opere conjugali dependet; neque enim potest natura filios dare absque complexu, neque virgo habere filium absque viro. »

Hæc ergo omnia partûs dolores Mariæ attribuere videntur. Attamen in eodem carmine, ex quo tertium locum protuli, sequentia etiam diserte leguntur : « Spiritus sanctus, Mariam, in ipso instante Incarnationis Verbi divini, benedictam inter mulieres effecit, eamque a maledictione et doloribus Hevæ matris suæ liberavit,
ܘܫܪܝܗ. ܡܢ ܗܝ ܠܘܛܬܐ ܘܚܒܠܐ ܕܚܘܐ ܐܡܗ ܀ »

Quibus simul consideratis, qui proposita difficultas sit resolvenda equidem non video. Integram certe Mariæ virginitatem luculenter tuetur Jacobus; at vero si Sal-

ܦܓܥܬ· ܡܬܪܡܐ ܩܕܡܝܐ ܕܚܘܐ ܘܒܠܘܛܬܐ ܗܘܬ܀
ܘܡܢܗ ܚ̈ܒܠܐ[a] ܕܐܡܗܬܐ ܘܚܠܒܐ ܗܘܐ.

a) ܚ̈ܒܠܐ præter minimos ductus ex quibus illud, juvante contextu, conjeci, evanuit e ms.

(1) *Ibid.*

ܐܢ ܒܟܝܢܐ ܢܚܘܪ ܡܠܦܢܐ ܡܬܕܘܕ ܒܗ :
ܘܐܠܐ ܡܠܝܐ ܢܦܫܗ ܚܘܒܐ ܒܓܘܡܬܐ ܢܦܠ :
ܒܛܢܬܐ ܚܙܐ ܘܐܡܐ ܛܠܝܬܐ ܕܓܚܢܐ ܕܬܐܠܕ :
ܘܚ̈ܒܠܐ ܕܡܘܠܕܐ ܘܝܢܘܩܐ ܘܚܠܒܐ ܕܝ̈ܠܘܕܬܐ.
ܘܗܢܐ ܟܠܗ ܠܥܠܬܗ ܡܢܗ ܡܢ ܙܘܘܓܐ ܗܘ :
ܘܠܐ ܡܨܝܐ ܟܝܢܐ ܕܠܐ ܙܘܘܓܐ ܒ̈ܢܝܐ ܠܡܬܠ.
ܐܦܠܐ ܒܬܘܠܬܐ ܡܨܝܐ ܓܒܪܐ ܒܪܐ ܠܡܗܘܐ ܠܗ̇.

vator *ortus est e Virgine tanquam radius ex luce in oculo puro effulgens* (1), et si signacula ejus virginalia perpetuo clausa manserunt, nulla jam superest causa dolorum qui in partu a matribus sentiuntur. Unde qui virginitatem in partu et parientium dolores Mariæ simul attribuit sibi haud constare, vel potius secum ipse pugnare convincitur; nullus Patrum, quatenus novi, hujusmodi sententiam proposuit. Sed parum hoc est, quum doctrinarum incohærentia ex humana fragilitate apud ipsos præstantissimos etiam viros quandoque reperire est; quod autem in præsenti casu magis mirationem movet, in ea consistit terminorum contradictione quæ in uno eodemque carmine occurrit; nam Maria prædicatur per Spiritum sanctum liberata fuisse a maledictione et doloribus Hevæ. Ex hac difficultate aliquis forte ita se expediat, ut asserat auctorem nostrum, ubi affirmat dolores parientis in Maria obtigisse, tantummodo loqui de molestiis, quæ non sint proprie dolores partus, sed quas in curando divino suo Filio perpessa est, aliisque incommodis et difficultatibus; atque ideo cum iis conjunxisse etiam *infantium dolores*. Vix tamen, ut opinor, poterit hujusmodi explanatio cum obvia et naturali verborum sensu componi, eamque ceu conjecturam potius quam ut sententiam profero meam.

(1) Ita legitur in *Anaphora* S. Jacobi Sarugensis, apud Renaudot. tom. II *liturgg.* p. 358.

CARMEN DE B. V. M. PRIMUM.

Reliquum est ut duo Jacobi carmina, quæ de beatissima Virgine, uti dixi, agunt ex professo, nunc integre proferam. Ambo excerpsi e codice 118. Prius autem reperitur etiam in codice 117, foll. 64 seqq., ex eoque variantes lectiones collegi et apposui in margine. Textum vero potius ex codice 118 edidi, quod in altero non ubique nitide servatus appareat, atque is præterea ob antiquiorem ætatem generatim præstantior sit et accuratior. — Utrique autem carmini brevem rerum analysin præmisi.

ARGUMENTUM.

Initio ponitur invocatio ad Filium Dei incarnatum, poëtice expressa. Vocat eum Jacobus benignum, horreum beatitudinum, calicem inebriantem, filium Virginis, filium Altissimi, Dominum, verbum rationale; efflagitatque ab eo gratiam et auxilium ad digne loquendum de ipsius genitrice, cujus quidem laus omnem humanum facultatem longe transcendit (vv. 1-26).

Porro perplexum sese dicit qui Mariam celebret, auditoresque invitat ut et ipsi auditum suum purum et tanta virgine dignum adhibeant. Est enim hæc *cœlum alterum*, *benedictissima mulierum*, *casta*, *humilis*, *tali pulchritudine præstans quæ omnem sermonis vim plane vincat*, *filia inopum mater summi regis effecta*, *navis thesauros Patris cœlestis terræ asportans*, *ager bonus spontanee et sine cultura fruges proferens*, *Heva altera viventium mater et puella vetulæ succurrens*, *filia parentibus suis veste orbatis stolam contexens*, *virgo-mater*, *palatium Regis*, *adolescentula fortissimum sæculorum conditorem sustentans*, *sponsa generans sine concursu sponsi* (vv. 27-58).

Cum vero elogia cuncta veluti exhausit, iterum sese hærere affirmat, nesciens quonam in gradu Deiparam collocet; sitne virginibus annumeranda, vel accensenda matribus? Impellit amor ad loquendum, at æquum loquendi modum non permittit argumenti sublimitas (vv. 59-90).

Stupet autem virginem terricolam ad tantum excellentiæ gradum pertingere potuisse : « numquid, ait, gratia inclinavit filium ad « ipsam, an vero ipsa tantam inclaruit ut fieret mater Filii sanctis-« simi? » Sane humilitate, mansuetudine, puritate singulariter enituit; hoc enim eo colligitur quod Deus ad eam tantopere accedere voluit, ut in matrem ipsam elegerit (vv. 90-116).

Nulla alia mulier Mariæ vel comparari potest, quæ ab ipsa sua infantia in justitia sine labe perseveravit. Maria ideo præ aliis in matrem Filii Dei electa fuit, quod nulla alia tanta puritate effulserit unquam; Deus enim non est acceptor personarum, et si alia purior reperta fuisset et sanctior, hanc potius elegisset. Ceterum, Maria maxime laudanda est, quia libertate sua optime sit usa, et ita sibi meritorum thesaurum comparaverit; tanta nempe virtutum omnigenarum ornamento decora fuit quantam natura permittit, ideoque præ ceteris Deo placuit; ea vero virtus bonæ ipsius voluntatis dispositioni etiam partim est adscribenda (vv. 117-201).

Attamen, non est ejus merito tribuendum quod effecta fuerit mater Dei; id enim dilectioni divinæ Christi ex ipsa incarnati acceptum est referendum (vv. 202-206).

Filius is est quem omnes mundi capere nequeunt, Maria talis est, qua in mundo major non surrexerit unquam. Purificata fuit sicut Johannes, Eliseus, Elias et Melchisedech; « ad terminum usque virtu-« tum profecit, et tunc habitavit in ea gratia infinita » (vv. 207-222).

Itaque mittitur Gabriël, et in ejus cum Maria colloquio sapientissime se gerit virgo castissima.

Deinde Jacobus magnificis verbis mysterium reconciliationis admiratur, quod tunc in domo nazarethana incœptum est, fuseque prosequitur in Gabriële quidem *ἀντίτυπον* serpentis, in Maria vero *ἀντίτυπον* Hevæ.

Maria, angelum interrogando, exstitit Ecclesiæ organum, nosque edocuit arcanum generationis filii Dei provocando angeli responsum: patet stultitia Hevæ tacentis coram serpente, et sapientia Mariæ angelum interrogantis (vv. 223-363).

Spiritus sanctus, juxta angeli dictum, descendit ad Mariam, ut hanc ab Hevæ maledictione et doloribus liberaret, et pleniori sanctitate ornaret. Accepit ergo Maria Spiritum sanctum, qui etiam spiraverat in faciem Adami, ut potis esset ad Hevam generandum, atque hoc divino spiraculo potuit ipsa Filium Dei sine conjugio parere. — Adam et Heva typi fuere Christi et Mariæ. — Explicatur distinctius qua in re præcipue sita esset nova Mariæ per Spiritum supervenientem sanctificatio, nempe in abolendis in ipsa peccati fomite aliisque sequelis peccati originalis; qua ulteriori sanctificatione peracta, Maria suscepit virtutem altissimi, id est ipsum Filium Dei unigenitum (vv. 364-456).

Maria comparari potest epistolæ cuidam obsigillatæ, in qua Filius Dei essentiam suam scripsit, et per quam Pater æternus omnigena nuntia felicitatis humano generi transmisit (457-485).

Merito igitur beatam ipsam, præsertim ob divinæ maternitatis privilegium, omnes generationes proclamant (vv. 486-518).

ܕܝܠܗ ܕܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ ܀
ܕܥܠ ܛܘܒܢܝܬܐ ܒܬܘܠܬܐ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܡܪܝܡ [a]

ܛܒܐ ܕܦܬܚ ܠܙܡܪܗ ܠܟ̈ܢܫܐ ܘܠܬ̈ܫܒܚܬܐ܀
ܗܒ ܠܝ ܐܠܗܐ ܐܚܪܐ ܡܡܠܠܝܢ ܕܡ ܢܗܘܐ ܐܒܐ܂
ܐܦܪܘ ܢܛܠܐ ܕܫܘܒܚܝ ܡܠܘܗ ܐܦ ܬܘܕܝܬܐ܀
ܒܝ ܐܬܬܪܘܒܐ ܕܢ̈ܫܐ ܐܝܬ ܒܟܝ ܠܐܬܟܠ ܠܝ܂
ܕܒܐ ܕܡܪܘܐ ܒܓܘܫܡܗ ܠܒܘܫܐ ܘܬܟܠܬܐ ܢ̈ܗܘܝܗ܀*
ܐܝܬܐ ܡܠܝ ܘܐܬܒܫܡ ܒܝ ܘܐܬܢܐ ܣܪܒܝ܂
ܐܘ ܕܠܐ ܢܫܟܚ ܢܐܪܒ ܠܡܫܒܚܘ ܒܝ ܠܐ ܣܒܐ܀
ܬܐܪܒ ܡܠܬܝ ܒܡܫܝܚܬܝ ܣܘܦܬܐ܂
ܒܪܗ ܕܒܬܘܠܬܐ ܕܗܘܐ ܒܠܒܐ ܠܡܬܘܪܬܐ܀
ܗܒ ܠܡܬܘܪܬܝ ܠܡܫܬܒܚܘ ܒܟܠ ܙܒܢܝ܂
ܒܪ ܟܠܗܝܢ ܕܒܥܐ ܕܢܗܘܐ ܡܢ ܬ̈ܫܒܘܚܬܐ܀
ܒܝ ܬܬܟܠܐ ܠܪܘܡܐ ܡܠܬܝ ܘܬܦܫܠ ܠܝ܂
ܐܝܬ ܗܘ ܡܢ ܡܠܬܐ ܡܫܒܚܬܐ ܕܡܫܒܚܐ ܚ̈ܝܐ܀

a) Titulus iste in codice 117 legitur ad hunc modum : ܡܐܡܪܐ ܕܥܠ ܩܕܝܫܬܐ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܀ ܕܝܠܗ ܕܝܢ ܕܝܠܗ ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ ܕܒܛܢܢ. h. e. *Carmen de sancta* Θεοτόκῳ, *ejusdem Mar Jacobi doctoris Batnarum.*

(*Titulus scribitur in codice litteris rubris, cum punctis nigris.*)

Carmen ejusdem sancti Mar Jacobi de beata Virgine Dei genitrice Maria.

O benigne, cujus ostium malis et peccatoribus patet, mihi, *quæso,* ingressum permittas, ut mirabundus pulchritudinem tuam contempler.

O horree beatitudinum, ex quo etiam ingrati aluntur, satier per te, quandoquidem tu es totus vita te degustanti.

O calix potu tuo inebrians animam, quo mala ejus dentur oblivioni, bibam ego ex te, per te sapiam ac generationem tuam digne enarrem.

O tu qui genus nostrum, quantumvis indignum, exaltari non dedignaris, canticis amœnis verbum meum exaltetur!

Fili Virginis, qui factus es parvulus infans, præsta parvitati meæ de tua magnitudine loqui.

Fili Altissimi, qui terricolis annumerari voluisti, per te verbum meum in altum ascendat teque eloquatur.

Tu es Dominus noster, Verbum rationale, vivificum, et sermo magnus divitias in auditores effundens. Quicum-

v. 5. Verbum ܡܠܠ hoc loco structura haud solita ponitur cum accusatur *rei*, sine particula ܥܠ.

ܘܡܬܐܡܪܐ ܪܒܐ ܕܢܦܘܩ ܠܒܪܐ ܠܡܦܩܢܘܬܐ ܠܗ.
ܒܠܐ ܕܡܬܦܠܐ ܒܝ ܗܘ ܡܬܦܠܐ ܡܬܬܠܬܝ.
ܕܐܢܬ ܗܘ ܡܠܬܐ ܘܗܘܢܐ ܕܩܕܝܫܐ ܘܪܘܚܢܝܐ*.
ܘܠܐ ܡܬܚܙܐ ܕܠܥܝܢܐ ܬܘܬܝܢ ܡܢ ܣܟܠܝܢܝ.
ܘܠܐ ܠܟܝܢܐ ܡܬܦܠܓܝܢ ܡܠܬܐ ܐܠܐ ܐܢ ܒܝ*.
ܩܫܝܬܐ ܦܬܓܡܝܢ ܡܠܐ ܕܠܐ ܣܘܡܟܝ*.
ܐܟܢܐ ܐܘܢܐ ܐܡܬ ܠܗ ܫܒܝܠܐ ܕܠܐ ܦܠܘܚܘܬܝ.
ܗܐ ܬܘܒܢ ܠܗܠܬܡܝ ܒܠܐ ܦܣܩܐ ܘܡܠܐ ܡܬܡܟܐ.
ܘܦܬܚܣ ܠܪܒܝ ܠܒܠܗܝ ܬܒܐ ܘܩܒܠܐ ܢܡܘܡܝ.
ܠܬܚܢ ܒܝ ܒܠܐ ܘܠܐ ܒܚܠܐ ܠܒܠܐ ܦܠܓܬܪ ܐܢܬ.
ܢܚܬܪ ܡܠܝ ܡܬܐܡܪܐ ܒܡܘܦܪܝ* ܘܢܒܠܐ ܠܝ.
ܒܪܗ ܕܒܬܘܠܬܐ ܗܒ ܠܗ ܕܐܡܪ ܒܠܐ ܓܠܝܢܝ*.
ܒܝ ܦܠܘܐ ܐܒܐ ܕܪܥܝܐ ܗܘ ܡܠܝܢ ܡܠܬܐ ܕܒܠܗܘܢ.
ܡܬܐܡܪܐ ܕܒܗܪܐ ܕܠܐ ܒܗ ܗܘܐ ܠܡܥܠܬܓܠܠܗ.
ܘܬܒܘ ܒܪܘܚܐ ܒܐܪܢܐ ܕܠܫܐ ܣܒܝܒܐܝܬ.
ܗܪܒܗ ܕܦܬܪܓܡܝ ܕܠܐ ܒܗ* ܒܙܗܪܐ ܠܫܘܐ ܠܫܡܗ.
ܢܒܝܘ ܐܢܬܘܢ ܬܒܠܡܘܢ ܒܪܘܚܐܝܬ.
*ܒܪܬܠܗ ܡܘܟܝܢ ܐܡܠܐ ܠܗ.

v. 16. Ita legitur cod. 117 :

ܕܐܢܬ ܗܘ ܡܠܬܐ ܘܡܬܝܕܥܐ ܕܗܘܢܐ ܘܪܘܚܢܝܐ.

v. 18. Cod. 117 : ܡܬܦܠܓܝܢ ܩܠܐ ܕܠܐ ܣܘܡܟܝ

v. 19. Initio omissa sit ex oscitantia librarii vocula ܘܠܐ ; habetur hæc in cod. 117 : ܘܠܐ ܩܫܝܬܐ ܡܗܡܝܢ ܡܠܬܐ ܐܠܐ ܐܢ ܒܝ.

v. 24. Cod. 117 : ܒܣܘܦܪܐ

que loquitur, per te loquitur *et* propter te, quia tu es Verbum et ratio intelligentiarum et mentium. Neque enim animæ cogitationes sine te excitantur, neque linguæ eloquium proferunt nisi per te, neque labia absque tuo jussu sonum emittunt, nec tandem sine tuo beneficio auris gaudet auditu.

Ecce sparguntur divitiæ tuæ super longinquos æque ac propinquos, et patet ostium tuum, quo boni et mali ad te ingrediantur; per te ditantur omnia et sine mensura tu omnia ditas. Ditescat itaque ex te carmen quod de pulchritudine tua instituam!

O Fili Virginis, da mihi loqui de tua Genitrice, quamquam sermonem hujusmodi nos plane transcendere fateor.

Mirabile plane argumentum mihi nunc edicendum occurrit; aures animæ cum amore intendite, sapientes: Mariæ dignitas ita animum meum afficit, ut nonnisi cum stupore ejus laudem aggrediar. Vos igitur animos sapienter præparate.

Virgo sancta ad ipsam celebrandam me hodie invitat;

v. 25 in cod. 117 is est : ܗܒ ܠܝ ܕܐܦܬܚ ܠܐ ܡܠܝܐ ܦܘܪܫܢܐ ܠܬܕܡܘܪܬܐ

v. 29. Pro ܗܒ ܕܠܐ est in cod. 117 : ܠܝ ܐܠܐ.

v. 31. Initio desunt voces ܕܡܒܪܟܬܐ ܫܘܠܡܠܐ ad versum complendum necessariæ; hac vero adsunt in cod. 117. — Versus 31-42 leguntur in *officio Syrorum feriali*, Romæ 1853, pag. 125; item in *officio feriali Syrorum Maronitarum*, Romæ 1855, pag. ܫܨܗ (395); utrimque variantes quædam lectiones deprehenduntur, sed quæ sensum minime afficiunt.

ܠܡܢܐ ܡܫܬܠܡܝܢ ܠܡܪܘܬܐ ܦܓܪܐ ܕܠܐ ܠܝܛܘܬܢ.
ܡܫܠܡܐ ܕܐܬܪܡܝ ܕܦܓܪܐ ܒܡܘܬܗ ܡܢܪܐ ܗ̈ܘܡܢܐ܀
ܘܕܠܝܚ ܡܠܠܗ ܠܛܘܪܘܕ* ܒܫܡܐ ܡܢ ܒܠܝܬܐ.
ܒܪܝܟܘܬܐ ܕܩܝܡܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܕܐܪܥܐ ܒܗ ܐܬܒܢܝܬ܀
ܘܥܝܪܐ ܕܡܒܐ ܡܠܠܗ ܘܠܒܐ ܡܦܩ ܡܠܟܘܬܐ.
ܠܒܘܬܐ* ܒܠܒܝܬܐ* ܘܡܠܒܫܬ ܡܫܘܪܐ ܕܒܝܫܘܬܐ܀
ܕܐܬܒܪ ܠܗ ܒܘܫܡ ܬܬܦܠܠ ܒܗ* ܡܠܟܬܐ ܕܠܟܠܗ.
ܒܪܬ ܡܫܡܫܢܐ ܕܗܘܬ ܐܡܐ ܠܡܪܐ ܡ̈ܠܟܐ܀
ܘܝܗܒܬ ܠܒܪܐ ܠܡܠܟܐ ܫܠܝܛܐ ܕܠܐܝܬ ܡܠܠܗ.
ܠܥܠܐ ܕܝܠܕܬ ܓܒܪܐ ܘܛܠܝܐ ܡܢ ܒܬܠ ܐܒܐ܀
ܘܐܬܬ ܫܒܝܬ ܒܪܬܐ ܒܐܬܪ ܕܡܠܟ ܗܘܐ.
ܫܠܡܐ ܛܠܬܐ ܕܕܠܐ ܐܪܥܐ ܢܝܚܐ ܝܗܒܬ܀
ܘܥܝܝܬ ܡܠܠܗ ܠܠܒܬܐ ܪܒܬܐ ܒܝ ܠܐ ܡܠܝܫܐ.
ܗܘܐ ܕܐܬܪܡܝ ܕܡܠܟܬ ܬܡܢ ܒܗܠ ܡ̈ܠܟܘܬܐ܀
ܘܦܪܣܬ ܠܠܝܬ ܗܘ ܐܫܬܪܐ ܕܝܗܒ ܐܡܪܗ.
ܠܒܝܬܐ ܕܝܗܒܬ ܐܚܪܐ ܠܫܒܬܐ ܕܫܝܫܠܐ ܗܘܬ܀
ܘܗܘܝ ܐܫܟܚܬܗ ܡܢ ܡܫܒܠܬܐ ܕܫܝܫܗ ܚܝܠܐ.
ܒܪܬܐ ܕܐܦܪܝܬ ܐܫܬܠܠ ܗ̈ܒܒ ܘܝܗܒܬ ܠܐܒܘܗ܀
ܘܦܫܝܢ ܠܒܢܘܗ ܕܡܦܪܫܝܢ ܗܘܐ ܒܗܠ ܐ̈ܡܘܬܐ.
ܒܬܘܠܬܐ ܕܗܘܬ ܐܡܐ ܒܒܬܪܐ ܕܠܐ ܙܘܘܓܐ܀
ܐܡܐ ܕܦܪܝܬ ܒܒܬܘܠܘܬܗ ܕܠܐ ܡܘܫܠܡܐ.

v. 34. Cod. 117 : ܕܠܛܘܪܘܕ

v. 37. Cod. 117 : ܠܒܘܬܐ ܕܪ̈ܐܙܐ

intellectum nostrum, tam præclaro argumento disponamus, ut a macula mundi simus.

Cœlum alterum in cujus sinu habitavit dominus excelsorum et ex quo ortus est ad pellendas ex orbe tenebras.

Benedictissima mulierum, per quam terræ maledictio eradicata fuit, aboleta inde ab ea sententia condemnatoria.

Casta, pudica, et sanctitate omnimode ornata, pro cujus encomio prædicando plane deficit os meum.

Filia inopum, domini regum mater effecta, quæ mundo egenti divitias vivificas suppeditavit.

Navis thesauros et beatitudines e domo paterna afferens, suoque adventu regioni nostræ desolatæ abundantiam præstans.

Ager bonus, absque semine frugum acerva producens et ex quo, quin fuerit excultus, fructus multiplicantur.

Heva altera vitam pariens inter mortales, quæ chirographum Hevæ matris suæ laceravit atque dissolvit.

Puella vetulæ projectæ manum porrigens, ut a ruina, in quam detruserat eam serpens, ipsam erigeret.

Filia quæ texuit stolam gloriæ quam parenti suo, inter arbores ignominiose nudato, in vestem offerret.

Virgo prodigioso modo sine conjugio mater effecta; mater permanens integerrima virgo.

v. 38. Cod. 117 : ܡܢ ܕܓܓܦܠܠܠ

ܒܡܪܟܐ ܕܐܝܬܐ ܕܫܒܐ ܡܠܟܐ ܘܓܠܐ ܘܦܪܐ ܒܗ܂
ܘܠܐ ܐܬܦܠܝܘ ܟܪ̈ܟܐ ܡܢܟܘܗܝ ܡܢ ܢܦܫ ܗܘܐ܂
ܒܠܡܥܢܝܬܐ ܕܗܘܐ ܐܝܟ ܦܪܕܣܬܐ ܕܦܩ̈ܥܬܐ܂
ܘܓܒܠܬ ܐܢܫܬ ܒܗܘ ܟܠܒܪܐ ܕܓܒܝ ܒܪ̈ܝܬܐ܂
ܕܓܠܬܐ ܕܥܠܓܬ ܡܢ ܠܐ ܡܕܐ ܒܗ ܚܠܬܐ ܡܠܠܬܘܟ܂
ܘܓܠܝܟ ܓܒܠܐ ܡܢ ܠܐ ܡܕܐ ܒܗ ܐܟܪܗ ܕܐܒܘܗܝ*܀
ܙܒܢܐ ܒܗܕܐ ܡܓܒܠܬ ܗܘܒܪܐ ܐܝܟ ܐ̈ܢܘܪ܂
ܡܣܩܠܐ ܬ̈ܫܡܫܬܐ ܕܠܐ ܦܘܫܝܢ ܒܗ ܡܛܠܬ̈ܗܘܢ܂
ܙܟ ܗܘ ܘܗܒܝܫ ܙܒܢܐ ܕܗܘܒܪܗ ܥܡ ܡܛܠ̈ܬܝܗ*܂
ܘܠܐ ܦܠܚܝܢ ܐܢܐ ܒܓܘܪܟܐ ܕܙܒܢܗ ܕܠܝܘܪ ܦܠܝܟܝܢ܂
ܒܓܡܦ ܗܘ ܕܠܝܘܪ ܗܒܠܐ ܒܠܒܘܗ ܘܡܥܠܡܠܡܟܗ܂
ܐܘ ܕܢܦܠܠ ܚܪܒܗ* ܕܦܪܡܟ ܒܓܒܝܫܘܬܗ܂
ܝܗܒ* ܙ̈ܡܢܐ* ܕܒܪ ܡܬܦܫܟܐ ܟܝܢܬ ܫܡ̈ܥܬܐ܂
ܘܡܐܡܪܐ ܕܟܠܗܘܢ ܠܐ ܡܫܬܡܝܢ ܥܡ ܐܒܗ̈ܬܐ܂
ܐܝ ܦܠܦܠܝܢ ܐܠܗ ܒܐܝܢܐ ܛܒܥܐ ܦܓܪܐ ܙܪܥ ܒܗ*܂
ܘܐܝܠܘ ܟܝܢܐ ܕܡܓܠܝܬܐ ܒܗ ܟܟܦܠܠ ܒܗ܂
ܒܟܘܠܟܬܐ ܒܩ̈ܝܡܬܐ ܒܒ̈ܝܒܬܐ*܂
ܒܠ̈ܡܫ ܝܒܪ̈ܐ ܒܩ̈ܠܝܟܐ ܐܘ ܒܐܡ̈ܗܬܐ܂
ܒ̈ܬܘܠܐ ܘܡܠܟܐ ܗܘ ܛܓܡܐ ܝܘܡܢܗ ܕܡܬܦܢܝܬܐ܂
ܡܓܪܐ ܝܥܡܪܐ ܘܡܒܘܥܐ ܚܬܡܢܐ ܘܡܢܐ ܦܘܩܐ ܠܗ܂

v. 58. Cod. 117 : ܘܓܠܝܟ ܓܒܠܐ ܡܢ ܠܐ ܦܣܩ ܠܗ ܒܐܟܪܗ ܕܐܒܘܗܝ

vv. 61 et 62 in cod. 117 :

ܙܟ ܗܘ ܘܗܒܝܫ ܗܘܒܪܐ ܕܙܒܢܗ ܥܡ ܫܩ̈ܠܝܢ܂
ܘܠܐ ܦܠܚܝܢ ܐܢܐ ܒܓܘܪܟܐ ܕܡܪܕܐ ܩ̈ܠܝܢ ܚܡܫܡܐ܂

Palatium magnificum, ædificatum a rege, in quod intravit, in quo habitavit, quin coram eo, quando exivit, portæ aperirentur.

Adolescentula veluti cœlitum currus effecta, portans gestansque heroëm illum qui sustentat creaturas.

Sponsa concipiens quin unquam viderit sponsum et quæ genuit infantem sine patre.

Quomodo eximiæ hujusmodi mulieris imaginem depingam fuscis coloribus (*stylo rudi ac simplici*), quandoquidem nec horum mixtiones (*orationis elegantiæ*) ei sufficiant? Nempe sublimior et gloriosior est imago pulchritudinis ejus, quam ut mixtionibus meis adumbretur; neque præsumo hujus imaginis effigiem a mente mea posse depingi.

Facilius foret solem lumine suo et calore depingere, quam ut Mariæ historiam enarremus, et sane rota fulgida aliquatenus sub coloribus continebitur; sed ipsius laus ab eloquentibus concipi nequit.

Si quis *hujus laudem aggredi* audeat, quonam in ordine poterit ipsam depingere, aut cuinam cœtui admiscebitur, in quo recenseatur? An virginum sanctarum, mansuetarum, mulierum maritatarum, genitricum aut matrum?

En signa virginalia et lac exhibet corpus hujus gloriosissimæ! Partus perfectus et sinus obsignatus! Et quis hujus *laudi* sufficiat?

v. 64. Cod. 117 : ܫܘܦܪܗ.

v. 65. Cod. 117 : ܡܨܛܒܬ ܕܡܠܟܐ

v. 67. Cod. 117 : ܡܐܢܐ ܕܫܘܦܪܐ ܕܟܪ ܢܦܫܗ ܠܗ

v. 69. Cod. 117 : ܡܨܘܪܬܐ ܡܨܛܒܬܐ ܡܨܒܥܢܝܬܐ

ܟܕ ܡܬܚܙܝܐ ܕܦܘܠܚܢܐ ܥܒܝܕܐ* ܕܒܠܡܩ̈ܕܫܬܐ܀
ܚܙܝܬܗ ܕ̈ܦܘܠܐ ܢܒܠܐ ܠܡܠܟܐ ܐܝܟ ܐܡܬܟܐ܀
ܟܕ ܫܡܥܬ ܐܢܐ ܕܢܬܒ ܡܘܫܐ ܝܗܒ ܒܡܠܬܗ܆
ܣܓܐ ܠܗ ܒܗ ܕܒܙܘܥܐ ܠܐ ܐܬܦܪܫܬ܀
ܟܕ ܫܡܥܐ ܐܢܐ ܐܡܝܢܗ ܒܬܫܡܫܬܐ ܕܬ̈ܘܠܕܬܐ܀
ܐܦܐ ܠܗ ܡܠܐ ܕܢ̈ܒܥܢ ܕܡܛܐ ܗܘ ܦܫܝܩ ܠܗ܀
ܡܬܡܫܚ ܐܢܐ ܐܦܪܘܗ ܒܡܒܥܬܐ ܡܠܬܐ ܡܘܫܐ܀
ܘܡܬܗܪܟ ܐܢܐ ܕܠܐ ܐܫܬܥܝܬ ܡܢ ܫܡܥܬܐ܀
ܚܙܪ ܐܢܐ ܒܗ ܕܬܓܒܠܐ ܒܪܐ ܕܡ̈ܟܝܟܬܐ܀
ܘܡܬܚܙܝܐ ܠܗ ܕܫܡܥܐ ܒܝܪܬܐ ܕܬ̈ܘܠܕܬܐ܀
ܒܬܘܠܬܐ ܗܝ ܘܐܡܐ ܘܐܬܠܕܬ ܒܪܐ ܘܠܐ ܡܦܪܫܬܐ܀
ܘܐܦܢ ܐܡܪ ܠܝ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܠܐ ܡܬܕܪܟܐ܀
ܣܓܝܐ ܡܬܚܝܠ ܠܗ ܠܡܫܬܥܝܘ ܒܒܢܗ ܕܐܡ̈ܬܐ܀
ܘܫܒܝܚ ܗܘ ܡܠܟܐ ܙܘܕܗ ܕܡܐܡܪܐ ܘܐܡܪܝܢ ܐܟܢܐ܀
ܐܡܪܐ ܒܝܕܥܬܐ ܕܠܐ ܣܦ̇ܩܬ* ܠܗ ܐܘ ܣܦܩ ܐܢܐ܀
ܘܐܦܠܐ ܒܣܘܟܐ ܕܐܬܠܐ ܗܪܟܐ ܕܡܪܡܝܬܐ܀
ܣܘܟܐ ܗܘ ܒܠܚܘܕ ܠܐ ܡܬܚܙܝܐ ܡܢܐ ܕܡܦܠܠ܀
ܕܗܘ ܒܘܪܟܬܗ ܢܫܝܩ ܗܘ ܘܡܠܠܬ ܠܡܬܡܠܠ ܠܗ܀
ܒܬܗܪܐ ܐܡܪ ܡܬܡܠܠ ܦܢܝܬܐ ܡܢ ܕܢܫܠ ܐܢܐ܀
ܕܠܐ ܦܝܫ ܡܫܡܫܬܐ ܕܒܬܐ ܫܠܝܛ ܒܪܐ ܠܫܘܡܠܝܐ܀

v. 73. Cod. 117 : ܥܒ̈ܝܕܐ

v. 87. Locus hic, si solam grammaticam spectes, ambiguus est et recte quoque verteretur ad hunc modum : *neque sufficiens ei unquam exstiti aut nunc existo*, i. e. *nullatenus ei celebrandæ par sum*, punctum enim, voci ܣܦ̇ܩܬ superne impositum, et *participio contracto*

Dum ad cœtum adolescentularum pertinere videtur, eam lactantem puerum sicuti matres aspicio. Audio Josephum virum cum ea habitare, et simul animadverto ipsam commercio virili non fuisse subjectam.

Dum eam choro virginum accensere quæro, vox mihi succlamat : quod eam partus dolores feriant. — Si arbitror eam vocare maritatam propter Josephum, jam persuasus sum ipsam a nemine mortali fuisse cognitam.

Cerno eam portantem filium ut genitrices, et apparet mihi stans in gradu virginum! Virgo est, et mater, et uxor viri sed non cognita; et quomodo ultra loquar si modo dicam eam esse incomprehensibilem?

Amor me ad formosissimam illam celebrandam impellit; ast superat me præconii sublimitas, et quid faciam? Proclamabo aperte quod neque tu neque ego ei sufficiamus, iterumque excellentissimæ Virginis laudem amorose edicam. Amor frustrari nequit ubi loquitur, ejusque sapientia amabilis est ac prodest auditoribus.

Cum admiratione ergo loquor de Maria, et tremore afficior quod ad ingentem hujusmodi mensuram pertigerit filia terrestris.

ܡܫܡܫܬ ܐܢܬ et *primæ personæ* ܡܫܡܫܬ notandis æque inservit.

vv. 91-100. Leguntur, cum differentiis quibusdam levioribus, in *Off. Syr.* pp. 264 et 265; item vv. 91-102 in *Off. Syr. Mar.* p. ܥܡܟܠ (149).

v. 91. Cod. 117 : ܒܪ ܐܠܗܐ

ܬܫܒܘܚܬܐ ܕܒܗ ܗܘܐ ܐܘܪܓܢܬܗ ܠܟܢܪܐ* ܕܙܡܝܪܘܬܗ.
ܐܘ ܗܘ ܡܙܡܪܢܐ ܕܢܗܘܐ ܐܟܢܐ ܠܟܢܪ ܡܫܝܚܐ*.
ܕܒܬܫܒܘܚܬܐ ܢܣܒܬ ܐܠܗܐ ܠܐܘܪܟܐ ܟܢܪܐ ܗܘ.
ܘܕܘܝܕ ܗܘܐ ܦܣܛܪܢ ܫܦܝܪ ܗܘ ܒܟܠܬܗ.
ܒܡܫܡܫܢܘܬܗ ܘܒܬܫܒܘܚܬܗ ܘܒܙܡܝܪܘܬܗ.*
*ܗܢ ܘܓܒܪܐ ܒܗ ܕܡܫܡܫܢܐ ܫܡܫ ܠܗ ܠܢܓܪܐ.
ܣܦܩ ܟܠ ܐܢܫ ܐܠܐ ܒܠܒܫܐ ܘܡܫܡܫܢܘܬܐ.
ܗܢ ܘܓܒܪܐ ܒܗ ܕܡܫܡܫܢܐ ܗܘܐ ܥܠܝ ܡܓܢܝܐ.
ܐܦ ܗܘ ܐܒܪܗܡ ܕܒܡܫܡܫܢܘܬܗ ܗܢ ܘܓܒܪܐ ܒܗ.
ܘܡܠܟܝܙܕܩ ܗܘ ܕܐܬܬܦܠܚ* ܕܡܠܟܐ ܗܓܪܐ.
ܘܠܡܫܡܫܬܐ ܗܘܐ ܗܘ ܫܘܒܚܗ ܕܡܠܟܝܙܕܩܘܬܐ.
ܘܡܠܐ ܕܢܒܝܐ ܐܠܗܐ ܗܢ ܒܟܗܢܐ ܒܝ* ܐܬܦܠܚ.
ܡܥܒܕ ܗܘܐ ܝܬܝܪ ܡܫܡܫܢܐ ܙܢܐ ܥܠܝ ܕܠܟܗܢܘܬܗ.
ܘܒܝܠܕܢܐ ܢܣܒ ܐܠܗܐ ܠܫܘܒܚܐ ܙܡܝܪܘܗܝ.
ܡܠܬܫܡܫܢܐ ܗܘܬ· ܦܠܡܫܡܫܬܐ ܙܡܝܪ ܐܒܪܗܡ.
ܕܡܪܐ ܢܫܡܗ ܠܟܢܪܐ ܘܒܬܫܒܚܬܐ ܒܝ ܕܠܐ ܗܘܐ.
ܡܫܒܚ ܗܘܐ ܠܘܬܗ ܐܦ ܡܫܡܫܢ ܒܝ ܡܓܒܪܐ ܗܘܐ.
ܕܠܐ ܫܠܐ ܗܘܐ ܕܢܓܪܐ ܡܫܐܠܢܐ ܕܫܬܠܐ ܡܪܗ.
ܒܡܫܡܫܢܘܬܐ ܗܓܪܘ ܢܒܝܐ ܒܝ̈ܕܝܗ ܕܩܕܝܫ.

v. 93. Cod. 117 : ܐܘܪܓܢܬ ܗܘܬ ܠܟܢܪܐ

v. 94. Cod. 117 : ܠܟܢܪ ܐܠܗܐ

v. 97. In cod. 117 deest vox ܘܒܙܡܝܪܘܬܐ, quam tamen metrum postulat.

v. 98-100. In cod. 117 ita se habent :

(ܗܢ ܕܓܒܪܐ ܒܗ) ܕܡܫܡܫܢܐ ܕܢܓܪܐ ܗܘ ܠܟܢܪܐ

Numquid gratia inclinavit Filium ad ipsam, an vero ipsa adeo placuit ut fieret mater Filii sancti? Deum ex gratia ad terram descendisse manifestum est; Maria autem, quia erat valde pura, suscepit eum. Ad ejus humilitatem, mansuetudinem et puritatem respexit, et ideo in ea habitavit qui libenter inhumilibus habitat.

Ad quosnam igitur oculos convertam nisi ad mansuetos et humiles? Ad eam respexit *Deus* et in ea habitavit quia erat inter mortales humillima; ipsa scilicet protestata est quod ad suam humilitatem respiciens in ea habitavit.

Propterea ergo præconiis celebranda est quæ tantopere fuit accepta.

Humilitas est terminus perfectionis; quando quis Deum præ oculis habet, tunc sese humiliat. Etenim magnus Moyses erat omnium hominum humillimus, et ideo Deus ad ipsum in monte per visionem descendit. Spectata quoque fuit humilitas Abrahami qui, utut justus, seipsum pulverem et cinerem vocabat. Humilis quoque erat Johannes proclamans se indignum qui solveret calceos sponsi Domini sui. Humilitate placuerunt viri præclari in cunctis

ܥܝܢܝ ܠܡܢ ܐܪܡܐ ܐܠܐ ܠܢܝ̈ܚܐ ܘܡܟܝ̈ܟܐ
ܘܚܙܐ ܘܫܟܢ ܒܗ̇ ܕܡܟܝܟܐ ܗܘܐ ܡܢ ܐ̈ܢܫܐ

v. 102. Cod. 117 post ܘܬܬܟܢܫ additur ܗܘ

v. 104. Post particulam ܡܢ scribitur participium ܡܬܡܟܟ minoribus litteris ab alto deorsum ductis. — Cod. 117 autem versus ita legitur :

ܕܒܪܐ ܕܒܪܝܟ ܐܝܟ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܡܬܡܟܟ ܠܗ.

ܕܐܘܪܚܐ ܗܘ ܪܟܒܬܐ ܕܒܗ ܦܪܫ ܐܠܗܐ ܙܪܥ ܠܠܗܐ.
*ܐܝܟ ܡܕܪܫܬܐ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܡܢ ܒܒܠܝܬܐ ܠܐ ܐܬܦܪܫ:
ܘܝܠܕܐ ܗܘ ܡܢ ܗܘ ܕܐܦܠܐ ܐܬܬܪܝܡ ܐܠܗܐ ܐܘܒܬܗ.
ܠܒܘܫܬ ܡܘܒܠܐ ܦܠܚܝܢ ܡܪܝܐ ܐܦ ܢܒܝܐ:
ܐܡܗ ܒܒܝܬܗ ܘܦܠܚ ܐܘܒܬܗ ܒܡܫܡܫܘܬܐ.
ܠܗܘ ܐܝܟ ܗܘܐ ܐܚܪܬܐ ܕܕܒܝܐ ܘܢܒܝܐ ܡܢܗ:
*ܒܗ ܚܪܐ ܗܘܐ ܘܠܗ ܦܪܝܫܐ ܗܘܐ ܕܠܐ ܢܒܪܐ ܒܗ.
ܘܠܗ* ܐܝܟ ܗܘܐ ܢܒܝܐ ܕܐܗܪܝܐ ܘܕܡܝܢܝܐ:
ܢܦܩ ܡܢ ܕܡܠܟܗ. ܠܟܦ ܢܦܠܐ ܗܘܐ ܘܡܠܟܗ ܚܒܫ ܗܘܐ.
ܒܒܠܗܘܢ ܢܒܝܐ ܚܕ ܒܝ ܢܦܫ ܠܐܪܒܐ ܡܢܝ:
ܘܚܙܐ ܢܒܝܐ ܠܗ ܗܢ ܕܒܒܠܗܘܢ ܫܡܫܐ ܗܘܬ.
ܒܝܬܗ ܘܐܫܟܚ ܒܗ ܡܠܟܘܬܐ ܘܩܝܡܬܐ:
ܘܐܘܪܒܐ ܫܡܝܐ ܘܢܒܝܐ ܕܪܒܝܐ ܠܐܠܗܘܬܐ.
ܘܡܠܟܐ ܕܟܢܐ ܘܟܠ ܚܘܫܒܝܢ* ܕܢܫܝܪܘܬܐ:
ܘܡܬܠܠ ܗܠܟܝܢ ܢܦܫܗ ܠܒܝܬܐ ܕܡܠܟܐ ܫܡܝܐ.
ܕܠܐ* ܡܢ ܐܬܪܗ ܘܒܡܫܡܫܘܬܐ ܕܢܒܝܐ ܐܝܟ:
ܕܠܐ ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܗ ܚܒܪܬܐ ܒܒܠܡܐ ܬܬܒܝܢ ܒܗ.
ܚܝܐ ܦܩܝܕܬܐ ܕܒܝܬܐ ܫܒܝܬܐ ܘܠܐ ܡܘܒܠܐ*:
ܕܗܘ ܚܘܒܐ ܗܘܬ ܕܬܗܘܐ ܐܡܬܐ* ܘܐܚܪܬܐ· ܠܐ.

v. 113 et 114. Leguntur in *Off. Syr.* p. 265. — v. 113. In cod. 117 pro ܡܢ ܒܒܠܝܬܐ est : ܡܢ ܒܒܠܝܗܝܢ

v. 118. In cod. 117 : ܒܗ ܚܪܐ ܗܘܐ ܕܡܟܝܟܐ ܢܟܦܗ ܠܗ ܘܒܗ
ܐܝܟ ܒܗ.

generationibus; quippe ipsa est via magna qua quis accedat ad Deum.

Sicut Maria nemo umquam humilis exstitit, ut patet inde quod nemo ad instar illius fuerit exaltatus; pro ratione humilitatis largitur Dominus claritatem : matrem suam effecit eam; quis igitur ei similis in humilitate?

Si fuisset alia purior et mansuetior in illa habitasset, hanc vero relinquisset quin habitaret in ea; et si fuisset anima hujus anima splendidior et sanctior, hanc utique elegisset et illam dimisisset.

Dominus noster descensurus in terram, ad cunctas mulieres respexit, et hanc unam sibi elegit, quia inter omnes pulchritudine eminebat.

Cum hanc scrutatus esset, in ea invenit humilitatem ac sanctitatem, affectusque puros et animam Dei amore accensam, cor mundum, cunctas denique cogitationes perfectissimas. Propterea itaque elegit hanc purissimam et virtute omnimode ornatam.

E regione sua surrexit in gloriosissimam mulierum illapsurus, cujus socia, ipsi æqualis, non existebat in mundo.

Erat sola humilis, pura et sine macula, quandoquidem ipsa nec alia digna fuerit quæ mater *Dei* efficeretur.

v. 119. Cod. 117 : ܠܗ

v. 125. Cod. 117 : ܫܘ̈ܦܪܐ

v. 127. Cod. 117 : ܘܕܠ

v. 129. Cod. 117 pro ܡܟܝܟܬܐ ܕܠܐ est : ܘܡܟܝܟܘܬܐ

v. 130. Cod. 117 : ܐܡܟܗ

ܕܒܗ̇* ܕܐܡܝܢ ܙܒܢܐ ܘܕܒܝܫܐ ܡܢ ܒܡ̈ܬܐ܀
ܘܠܐ ܕܐܠܐ ܒܗ̇. ܐܘܪܚܐ ܕܪ̈ܠܐ ܠܒ̈ܢܝܢܫܐ܀
ܘܠܐ ܣܘܟܠܐ ܕܢܗܘܐ ܐܚܝܕ ܠܡܠܝܠܘܬܐ:
ܘܠܐ ܠܒܘܢܐ ܘܦܠܚܝܢ ܕܟܠܡܐ ܠܘܩܒܠ ܚܬ̈ܝܡܐ*:
ܘܠܐ ܡܦܝܐ ܒܗ̇ ܙܒܢܬ݀ ܠܠܡܐ ܕܫܪܫܘܬܐ:
ܘܠܐ ܥܠܗܦܟܐ ܒܟܘ̈ܪܣܝܬܐ ܕܪ̈ܠܝܬܐ:
ܡܢ ܕܐܒܘܬܗ ܘܕܘܫܠܐ ܠܗ ܒܟܠܟܠܐ* ܠܐ ܐܝܬ.
*ܘܡܒܠܟܗ ܠܐܦܐ ܕܢܐܠܦ ܡܠܠܗ ܒܟܠܠܐ ܕܒܝܐ.
ܦܪܘܫܘܬܐ* ܗܘܬ ܡܠܝܠܘܬ ܚܘܒܐ ܕܒܗ ܐܝܬ ܠܟܠܗ̇܀
ܕܐܡܪܐ ܕܠܐ ܐܝܬ ܚܘܒܐ ܡܢܝ ܠܐ ܦܪܐ ܗܘܐ. ܀
ܡܢ ܚܛܝ ܐܒܘܗܝ ܡܠܟܐ ܪܒܐ ܕܒܐܬܐ ܠܐܬܪ܀
ܒܠܘܫܐ ܕܒܝܐ ܕܒܠܗ ܬܘܒܠ ܟܒܪܐ ܕܡܒܪ ܠܗ.
ܒܟܘܒܐ ܢܦܝܐ* ܕܡܬܪܒܝܬ ܗܘܐ ܒܒܝܬܘܠܘܬܐ܀
ܘܒܫ̈ܘܡܒܐ ܕܦܘܡܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܠܡܝܡܘܬܐ.
ܡܠܝܠܘܬ ܡܘܒ̈ܪܐ ܐܦ ܒܒܠܘܗ* ܘܒܝܒܠܘܗ.
ܕܠܐ ܐܪܓܝܫܬ ܒܒ̈ܢܝܢܫܐ ܕܠܐ ܦܘܡܝ.
ܡܢ ܠܒܬܘܗ ܒܬܪܝܘܬܐ ܕܠܐ ܡܠܘܟ* ܡܒܠܬ܀
ܘܠܐ ܡܬܘܡܟܐ ܦܘܠܓܗ ܒܐܪܚܐ ܕܠܐ ܗܘܦܟܬܐ.
ܒܠܠܐ ܠܡܒܪܐ ܟܠ ܒܠܠܐ ܕܡܡܒܪܬܐ܀

v. 131. Cod. 117 pro ܕܒܗ̇ est : ܒܗ̇ ܗܘܐ

v. 135. Vocem : ܚܬ̈ܝܡܐ a qua in cod. non supersunt nisi vestigia informia, conjiciendo descripsi.

v. 137. Cod. 117 pro ܒܟܠܟܠܐ est : ܐܣܝܪܬܐ

v. 138. In cod. 117 sic est : ܘܡܒܠܟܗ ܠܐܦܐ ܕܡܠܠܗ ܢܒܠܥ ܕܕܒܐ ܣܟܠܐ

Eam exploravit ut probaret quam excellens esset et quantum immunis a malis; neque enim exurgit in ea motus ad concupiscentias inclinans, aut cogitatio excitans voluptatem, aut conversatio generans pravos sæculi dolos; non ardet in ea inanis mundi amor, neque puellarum operibus occupatur. Vidit igitur quod huic similis aut comparabilis in mundo non existeret, eamque in matrem assumpsit ut ex ipsa lac purissimum sugeret.

Discreta erat ac amore divino repleta; nam ubi abfuisset amor, Dominus noster nequaquam habitavisset.

Cum magnus rex ad regionem nostram procedere decrevisset, in templo totius orbis purissimo, prout ipsum decebat, divertit, in sinu nempe puro, virginitate et cogitationibus ipsa sanctitate plane dignis ornato.

Decore referta tam in natura quam in voluntate, nec minimum fœdata desideriis inhonestis, ab ipsa sua infantia in rectitudine sine labe perstitit, et immaculata in via absque ullo delicto ambulavit.

Natura servata cum studio virtutum, signa virginalia in corpore et sanctimonia in anima ejus perpetuo exstiterunt.

v. 139. Cod. 117 : ܦܪܘܫܬܐ

v. 143. Cod. 117 : ܕܟܝܐ

v. 145. Cod. 117 : ܕܟܝܬܐ

v. 147. Cod. 117 pro ܕܠܐ ܡܟܫܘܠ est : ܕܠܐ ܣܟܠܗ

ܒ̈ܬܘܠܐ ܒܥܝܪܗ ܘܩ̈ܕܝܫܐ* ܒܩܘܫܬܗ ܐܝܬ ܗܘܐ ܒܟܠܙܒܢ.
ܗ̇ܘ ܫܒܪܘܬܐ* ܕܐܝܬܝܘܬܗ ܒܗ̇ ܡܬܒܥ ܠܗ ܐܦܝܐ.
ܐܡܪ ܗܠܝܢ ܠܟܠ ܡܫܡܫܢܘܬܐ* ܕܠܐ ܡܬܐܡܪܐ.
ܕܗܘܬ ܐܡܐ ܠܒܪ ܠܐܠܗܐ ܣܝܡܬ ܘܐܡܪܬܗ.
ܕܒܗ ܗܘ ܒܟܢܫܗ ܐܢܬܬܐ ܒܟܠܟܢܐ ܕܕܝܢܐ ܡܢ ܟܠ.
*ܡܢ ܟܝ ܡܬܠܐ ܕܐܬܦܪܘܫ ܡܠܬܐ ܡܢ ܩ̈ܕܝܫܬܐ.
ܒܦܘܫܬ ܠܒܐ ܘܩܘܫܒܬܐ ܕܬ̈ܡܝܗܐ ܡܥܕܬ.
ܠܐ ܐܬܡܠܠܬ ܡܢ ܕܚܠܬܐ ܕܒܠܒܘܫܐ.
ܘܠܐ ܐܬܥܟܒܗ ܣ̈ܡܐ ܒܫܡܝܐ ܘܥܩܪܢܐ.
ܡܢ ܣܒܪܬܗ ܕܠܗ* ܒܗ ܥ̈ܠܡܐ ܕܡܬܝܡܢܬܐ.
ܕܒܫܘܪܝܗ* ܪܥܝܬ ܐܠܗܝ ܒܐܝܕܝܪܘܬܐ.
ܠܒܢܝܢܐ ܓ̈ܠܝܢܗ ܫܒܝܩ ܗܘܐ ܡܪܝܐ ܒܟܠܗܘܢ ܦ̈ܣܘܩܘܗ.
ܘܒܗ ܚܙܐ ܗܘܬ ܠܝܗܘܢ ܡܢܗ ܘܐܬܬܫܡܫܬ ܒܗ.
ܘܡܠܝܠ ܕܝܠܗ ܕܒܠܐ ܕܒܝܐ ܒܫܒܝܐ ܠܫܡܗ.
ܕܓܐ ܝܠܕܐ ܒܗ ܕܡܬܪܒܝܐ ܗܘܬ ܡܢ ܩ̈ܕܝܫܐ.
ܠܟܠ ܕܐܝܟܘܬܗ ܠܐ ܐܬܚܙܝܬ ܐܢܬܬܐ ܡܫܬܥܝܐ.
ܐܬܚܙܝܬ ܒܗ ܠܒܪܐ ܕܡܪܝܗ ܕܟܠ ܗܘ ܡܢ ܟܠ.
ܚܙܐ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܡܬܒܛܠܐ ܗܘܬ ܡܢ ܠܒܬܐ.
ܘܐܬܓܠܝܬ ܗܘ ܕܢܦܠ* ܡܢ ܒܟܠܗܝܢ ܫܒܝܩܐ ܗܘܬ.
ܐܝܟ ܡܪܝܡ ܕܓܐ ܗܘܐ ܕܢܓܒܝ ܐܡܐ ܠܒܪܗ.

v. 150. Cod. 117 : ܒܩܕܝܫܐ

v. 151. Cod. 117 : ܒܢܝܢܐ

v. 152. Cod. 117 : ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܠܟܠ est : ܡܫܡܫܢܘܬܐ

Ipsum opus in ea patratum me ad loquendum de formosissima illa et ineffabili incitavit. Eo quod effecta est mater Filii Dei, perspexi et asserui ipsam solam in mundo esse mulierem omnibus puriorem.

Ex quo tempore bonum a malo discernere novit, in puritate cordis et rectis cogitationibus perstitit; non deflexit a justitia legis, neque eam passiones viles et carnales commovere potuerunt.

Ab infantia sua exoriebantur in ea motus sanctitatis, quos prudentia sua diligentissime enutrivit. Dominus ante oculos ejus positus erat omnibus diebus, ut ab eo illuminaretur et jucundaretur in ipso.

Porro quia hujus animam adeo puram et nitidam esse videbat, in ea a malis omnino mundata habitare voluit; propterea quod similis illi mulier non comparuit umquam, ministratum in ea fuit opus admirabile, quod cunctis est majus.

Una filia hominum quæsita fuit inter feminas, et ideo electa quod ceteris omnibus multum præstaret.

Pater sanctus matrem Filio suo efficere voluerat, et

v. 155. Cod. 117 : ܥܠܡ ܡܢ ܒܪܫܝܬ ܕܐܕܡ ܒܬܘܠܬܐ ܫܦܝܪܬܐ

v. 159. Cod. 117 : ܕܐ̈

v. 160. Cod. 117 : ܘܒܡܕܪܫܬܗ

v. 168. Cod. 117 : ܐܝܟ .

ܘܠܐ ܐܪܦܝ ܗܘܐ ܐܡܝ ܗܘ ܕܓܒܪܐ ܕܟܗܘܐ ܐܠܗܘ.
ܬܡܝܗܬܐ ܕܡܠܟܐ ܗܝܡܢܐ ܕܥܡܐ ܡܠܘܗܝ ܘܡܠܟܘܬܗ.
ܘܕܒܪ ܠܟܠܗ ܕܟܝܢܐ ܠܬܪܝܢ ܕܒܗ ܐܫܬܡܠܝ ܀
ܗܘܠܗ ܡܫܝܚܐ ܡܢܐ ܕܫܡܫ ܐܠܗܐ ܡܢ ܣܓܕܘܬܐ.
ܘܒܫܘܠܡܗ ܠܢܡܘܣܐ ܡܫܝܚܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ.
ܟܕܐ ܐܦ ܒܥܠܐ ܡܫܝܚܐ ܕܡܥܒܪ ܡܢ ܠܗܠܐ.
ܠܐ ܡܬܦܠܓܐ ܐܦ ܣܓܕܘܬܐ ܠܐ ܦܪܘܫܐ.
ܫܡܫ ܕܡܫܝܚܐ ܘܠܐ ܡܬܦܠܓ ܡܢ ܬܪܝܢ.
ܟܠ ܕܡܫܝܚܐ ܕܟܠ ܫܘܠܡܗ ܡܛܠ ܠܗ ܠܢܘܗܪܐ.
ܐܝܟܐ ܕܫܡܫ ܡܢ ܣܓܕܘܬܐ* ܘܦܠܓܐ ܡܫܝܚܐ.
ܡܬܠܠ ܗܢܐ ܐܦ ܡܬܦܠܓܐ ܐܦ ܫܡܫܐ ܗܘ.
ܐܦ ܠܗܠ ܦܘܠܚ ܡܫܝܚܐ ܕܡܢ ܟܝܢܐ*.
ܘܡܫܠܡܢܐ ܗܘܐ ܡܬܦܠܓ ܡܢܐ ܕܫܡܫ ܠܗ ܀
ܘܗܕܐ ܟܬܠܬܐ ܕܗܝ ܡܬܦܠܓܐ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟ.
ܟܕ ܫܘܠܡܗ ܗܘܐ ܡܫܬܪܐ ܐܦ ܐܬܝܠܕ*.
ܗܘ ܢܫܠ ܗܘܐ ܕܢܗܘܐ ܐܠܗܐ ܡܢ ܒܪܬ ܐܢܫܐ.
ܘܗܕܐ ܒܫܪܬ ܗܘ ܐܬܝܠܕ ܕܢܗܘܐ ܡܠܟܐ.
ܘܟܕ ܬܡܝܗܘܬܗ ܕܡܠܟܗ [illegible]* ܗܘ ܡܢ ܕܡܫܝܚܐ.
ܗܘܦܟܗ ܕܡܫܝܚܐ ܬܟܝܠ ܠܬܦܠܓܐ ܕܗܘܬ ܐܠܗܘ.
ܒܦܠܓܘܬܗ ܘܟܝܢܘܬܗ ܘܒܬܪܝܢܘܬܗ.
ܘܟܝܢܘܬܗ ܬܟܝܠ [illegible] ܘܐܬܝܠܕ ܠܗ.

v. 179. Cod. 117 : ܐܝܟܐ ܕܫܡܫ ܡܢ ܣܓܕܘܬܗ

v. 181. Cod. 117 : ܣܓܕܘܬܐ

eam, quam ipsi in matrem elegerat, minime deseruit.

Puella virtutibus internis undequaque repleta, cujus cor tanta puritate excelluit ut meruerit videre mysteria quæ in ea patrata fuerunt.

In eo virtus consistit, ut homo ex libertate bene agat, et nonnisi per ejus voluntatem virtutes perfectæ splendescunt. Quantumque enim magna sit virtus, quatenus Dei donum, nequaquam encomiis afficitur, nisi libertas accedat. Sane pulcher est sol nec tamen a conspicientibus laudatur, quia manifestum est lucem ab eo non voluntarie præberi. Ast qui virtute ornatur ex libertate, is virtutes possidet; propterea etiam laudatur, si tamen virtute ornetur. Et sane Deus ipse amat virtutem ex voluntate *profectam*, et in eo qui ipsi placet bonam voluntatem laudat.

Age vero, Virgo ista, cujus laus a nobis edicitur, per bonam suam voluntatem accepta facta est apud Deum et ab eo fuit electa.

Descendebat ille ut homo fieret ex filia hominis, et quia hæc placita erat, electa fuit ut ex ea fieret *homo;* cum autem illius gratia cunctos mortales excedat, ideo Mariæ virtus maxime celebranda est quod effecta sit ipsius mater.

Humilitate sua, puritate, rectitudine ac bona voluntate tantum inclaruit ut ab eo eligeretur.

v. 184 in Cod. 117 pro ܐܬܩܒܠܬ ܐܦ est ܗܘ̈ ܕܠܡܪܐ

v. 187. Cod. 117 : ܪܚܡܐ

ܠܘ ܐܣܝܪܟܐ ܡܫܒܪܟ ܡܠܬܗ ܠܗ ܙܒܢܐ ܗܘܐ.
ܠܐ ܓܝܪ ܢܫܩ ܡܪܝܡܐ ܒܦܘܡܐ ܕܒܐܡܝ ܗܘ ܘܐܬܦܪܓܝ.
ܠܘ ܐܝܬ ܗܘܐ ܡܒܘܣܡܐ ܒܠܫܢܗ ܐܘ ܒܦܘܪܐ.
ܦܬܐ ܗܘܐ ܠܗ ܐܡܐ ܐܣܝܪܟܐ ܕܠܫܬ ܒܗ ܡܒܘܣܡܐ ܀
ܗܢܐ ܫܘܦܪܐ ܕܕܒܐ ܗܘܝ ܡܢܝ ܒܠ ܫܘܦܪܝܗܝ*.
ܒܗܝ ܓܒܠܐ* ܢܟܠܐ ܦܐܬ ܠܒܠܢܐ ܠܗ.
ܘܠܠܗܘܢ ܐܦ ܕܢܬܗܪ ܘܠܟܠܗ ܒܡܦܩܢܘܬܐ.
ܕܥܡܐ ܫܒܝܟ ܠܒܥܠܐ ܕܢܓܒܝܗ ܡܢܝܐ ܠܐܡܐ.
ܒܥܡܐ ܕܦܣܩ ܗܘܐ ܒܢܬܐ ܐܚܕܐ ܠܫܒܘܪܐ ܫܒܝܟ.
ܠܗ ܓܝܪ ܟܒܫܬܐ ܠܗܕܐ ܡܫܒܚܬܐ ܕܒܠܢܗ ܗܘܟ.
ܠܒܥܠܐ ܠܗܘܕܐ* ܒܦܩܬܘܪܟܐ ܕܐܠܗܐ ܪܕܝܬ.
ܕܠܗܐ ܕܡܢ ܢܓܠܒ ܡܠܬܗ ܠܗ ܕܡܠܟܗ ܗܘܟ.
ܠܒܥܠܐ ܠܐܡܬܐ ܕܡܪܒܐ ܒܐܬܐ ܠܗܟ ܠܠܗܐ.
ܒܡܦܩܬܘܪܟܐ ܕܠܫܡܗ ܡܪܟܬ ܡܠܟܬ ܫܘܒܚܐ ܀
*ܗܘ ܓܝܪ ܕܢܓܠܒ ܡܠܬܗ ܡܫܡܫܐ ܠܡܫܡܫܢܘܬܐ.
ܢܫܒܘܟܗ ܗܘ ܗܘܘ ܡܬܦܠܫ ܕܥܡܐ ܦܪܫܟܝ ܀ ܀ .
ܫܘܦܪܗ ܕܦܢܝܡܟ ܠܒܥܠܐ ܠܗܘܐ ܡܫܒܚܬܐ ܐܝܬܘܗܝ.
*ܕܕܪܒ ܡܠܬܗ ܐܣܢܐ ܒܠܠܟܡܐ ܘܠܗ ܠܐ ܓܡܠ.
ܘܡܠܒܐ* ܘܠܒܘ ܠܐܬܓܝܗ ܠܟܡܢܝܐ ܕܐܝܡܫܟܐ.
ܕܠܐ ܡܫܒܚܬܐ ܓܪܡ ܢܫܒܘܟܗ ܠܟܠ ܓܒܝܬܐ.

v. 195. Cod. 117 : ܫܘܦܪܝܗܝ

v. 196. Cod. 117 : ܒܗܝ ܓܒܠܐ ܢܟܠܐ

v. 201. Cod. 117 pro ܠܒܥܠܐ ܠܗܘܕܐ est ܒܥܠܐ ܕܐܝܬ ܪܗܛܐ

Quod si altera præ illa accepta fuisset, hanc potius elegisset; neque enim Dominus accipit personas, cum sit justus et rectus, si qua macula aut defectus in hujus anima fuisset, aliam sibi matrem quæsivisset labe expertem.

Virtus ista quæ cunctis virtutibus nitore suo adeo præcellit, pertinet ad eum qui ipsam possidet; quamobrem justum est ut omnes admiratione gloriosissimam illam prosequantur, quæ tantopere excelluit ut eam Deus in matrem eligeret.

Quantum natura virtutes admittit, tantum *virtutibus* ornata erat; non enim voluntatis ejus erat ad talem mensuram pertigisse.

Adhuc virtutibus feminarum studuit : quod autem Deus oriretur ex ipsa, hoc non erat illius *merito tribuendum.*

Quousque accedere possint justi ad Deum, præstantissima illa *mulier* per virtutem animæ suæ ad eum accessit; quod autem Christus ex ea natus fuerit corporaliter, gratia ejus hoc fuit, et ipse inde laudandus quod nos tantopere dilexit.

Mariæ excellentia ad eum usque gradum pertigit, ut ea major non surrexerit in mundo universo; debitas ergo *gratias* abhinc et porro demus Domino, qui absque mensura gratiam suam super creaturas expandit.

v. 205 in Cod. 117 : ܗܘ ܓܝܪ ܕܐܠܒܫ ܡܪܝܐ ܡܢܗ ܠܡܥܡܕܢܘܬܐ

v. 208 in Cod. 117 : ܕܢܦܩ ܡܢܗ ܒܦܓܪܢܘܬܐ ܐܣܪܝܬܐ ܠܐ ܦܓܥ.

v. 209. Cod. 117 : ܡܫܚܐ

ܫܒܩ* ܗܘ ܕܒܪܐ ܕܒܠܒܗܘܢ ܟ̈ܠܡܕܡ ܠܐ ܦܬܘܟܢ ܠܗ :
ܘܗܕܐ ܕܦܪܝܫܩ ܒܫܡܗ ܒܬܠܡܝܕܐ ܕܢܥܠ ܡܠܘܗ̇ .
ܐܬ̈ܒܠܠܬ̇ ܗܘܬ ܐܝܟ ܡܥܠܝܢ ܘܐܝܟ ܡܥܠܝܢ*:
ܘܐܝܟ ܠܟܠܐ ܘܐܝܟ ܡܠܒܫܝܗܘܢ ܕ̈ܡܫܡܠܝܘܬܐ .
ܠܗܢܐ ܕܙܪܥܐ ܕܗܠܝܢ ܩ̈ܠܐ ܒܡܘܦܪܐ ܫܠܡܬ̇ .
ܘܒܝܢ ܐܬܝܪܒܬ̇ ܕܬܗܘܐ ܐܦܠܐ ܠܒܪ ܡܢܝܢܐ .
ܠܡܠܐ ܠܫܡܘܗ̇ ܕܡܫܬܪܥܬܐ ܒܡܘܫܚܘܗ̇* ܡܙܒܢ̇ .
*ܘܒܝܢ ܗܘ ܓܒܪܬ̇ ܒܗ̇ ܗܘ ܡܫܒܚܬܐ ܕܕܠܐ ܫܦܐ ܗܘ .
ܡܢ ܒܗ̇ ܡܫܪܝܐ ܕܡܫܠܡܐ ܗܘܦܪܐ ܕܡܢܝܢܘܬܐ*.
ܘܓ̈ܒܐ ܕܠܓܪܐ ܒܡܘܒܠܗ̇ ܕܒܝܐ ܡܢܝܢܐܝܬ .
ܘܡܢܐ ܠܓܒܪܐ ܡܢ ܠ̈ܡܝܢܢܐ ܕ̈ܡܫܡܠܝܢܐ :
ܕܠܢܐܬܐ ܫܒܪܬܐ ܠܡܫܒܚܘܬܐ ܡܫܠܡܬ̇ ܗܘܦܪܐ ❖ ❖
ܕܠܐ ܢܒܪܐܝܬܐ ܪܡܫܐ ܪܒܐ ܕ̈ܡܫܠܘܬܐ .
ܘܠܒܫܬ ܢܦܫܗ̇ ܐܝܟ ܕܐܬܚܙܝ ܥܠܡ ܟ̈ܠܡܐ .
ܕܗܝܕܝܢ ܒܠܒܘܫܗ̇ ܚܘܒܐ ܗܘܬ ܠܗ ܠܒܪܐ ܪܒܐ .
ܕܡܫܠܡܢܐ ܠܐܠܗܐ ܠܐܬܡܪܐ ܗܘܬ̇
ܒܬ̈ܠܡܘܬܐ ܘܒܫܡܫܘܬܐ ܘܒܫܒܝܚܘܬܐ :
ܦܫܠܬ̇ ܡܫܪܝܐ ܗܘ ܡܫܠܡܢܐ ܪܘܚܢܝܐ .
ܡܢ ܡܢܝܢܐ ܘܦܫܩܢܐ ܒܬܗܘܪܐ ܡܢܐ ܠܐܠܗܐ :
ܘܐܓܡܝܢ ܠܒܗ̇ ܒܚܘܒܐ ܡܢܝܢܘܗܝ ܠܡܫܪܠܡܘ .

v. 211. Cod. 117 : ܫܒܘܩ

v. 213. Cod. 117 : ܠܡܫܝܚܢ

v. 217. Cod. 117 : ܒܡܘܫܚܗ̇

Certum est Filium eum esse quem omnes mundi capere non possunt, Mariam vero eam qua inter natos non est major.

Purificata fuerat sicut præclari viri Johannes et Johannes *alter*, Elias et Melchisedek. Ad hunc horum excelsorum gradum virtute ascendit, et tum Filio sancto in matrem fuit electa.

Ubi ad terminum usque excellentiæ in anima sua accessisset, tum demum in ipsa gratia sine termino habitavit. Cum vidisset Dominus eam omni sanctitatis decore esse repletam, in casto ipsius sinu sancte voluit habitare.

Itaque angelum ex cœlestium legionibus ablegavit, qui beatæ et præstantissimæ virgini nuntium afferret. Surgens Gabriel, summus exercituum dux, descendit ad eam, sicut missus fuerat ab Altissimo; illa namque sola magno hoc mysterio digna erat, quæ visione divina dignata fuerit.

In orationibus, in sinceritate et simplicitate Maria revelationem hanc spiritualem accepit; ipsa quippe sancta erat et stans mirabunda corum Deo, orando cor suum ante ipsum cum amore effundebat.

v. 218. In Cod. 117 : ܘܟܕ ܗ̇ܘ ܚܙܐ ܒܗ ܘܗܘܐ ܡܫܡܠܝܐ ܕܕܠܐ ܣܘܦܐ ܗܘ

v. 219. Cod. 117 : ܕܐܬܡܫܡܠܝܐ

ܡܓܠܝܘܬܐ ܗܘܬ ܐܦ ܕܢܬܡܠܠ ܡܓܠܝܘܬܐ ܗܘܐ:
ܡܢ ܗܘ ܗܢܐ ܠܡܪܐ ܕܢܚܙܐ ܢܚܬ ܗܘܐ ܒܝܘܡܗ.
ܠܟܗܢܐ ܩܕܝܫܐ ܡܢ ܩܕܡ ܗܘܐ ܒܥܝܢܘܗܝ ܩܕܝܫܝܢ:
ܠܡܫܡܫܘ ܡܢܟ ܠܗܢܐ ܫܡܫܗ ܠܡܪܐ.
ܘܗܕܐ ܬܫܡܫܬܐ ܕܡܠܐܟܐ ܪܒܐ ܫܡܫܬ܂
ܡܓܠܝܘܬܐ ܗܘܬ ܒܝ ܦܪܨܘܦܗ ܠܡܪܐ ܕܢܚܬ.
ܡܓܠܝܬܐ ܕܗܟܢܐ ܠܟܠ ܐܠܗܐ ܦܬܓܡܐ ܪܙܐ:
ܘܡܫܬܠܡܢܐ ܠܗ ܘܡܫܠܡܐ ܡܠܬܗ ܘܡܫܬܘܕܥܐ ܒܗ ܀
*ܢܚܬ ܗܘܐ ܠܡܪܐ ܡܢ ܡܓܠܝܘܬܐ ܦܘܡܐ ܦܪܘܫ܂
ܘܗܘܒ ܠܗ ܡܠܦܢܐ ܕܐܦܬܚܘ ܠܗ ܡܢ ܟܬܒܐ.
ܡܠܟܐ ܠܟܘ ܦܪܘܫ ܡܢܝ ܠܡܠܟܘ ܬܘܕܝܬܐ..
ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܐܠܗܝ ܕܒܪܝ ܥܠܡܐ ܒܬܘܠܡܕܗ.
*ܡܢ ܕܝܢ ܫܡܥܬ ܡܬܢܒܝܢܐ ܗܘܬ ܒܪܘܚܝܬ܂
ܘܡܠܐ ܗܘ ܠܒܬܗ ܕܠܐ ܫܡܥܐ ܘܠܐ ܒܥܠܡܐ ܀
*ܐܡܪ ܠܡܪܐ ܠܐ ܬܬܚܫܒܘܢ ܡܠܟܬ ܩܕܝܫܐ܂
ܡܪܝܐ ܓܠܐ ܒܗܘ ܕܬܘܗܝܢ ܐܡܪܗ ܒܬܘܠܡܕܘܬܗ.
ܗܐ ܡܢ ܗܘܐ ܬܦܢܝܢ ܒܠܒܐ ܡܫܬܡܥܬ܂
ܘܬܬܒܝܢ ܡܠܟܐ ܕܠܫܠܡܘܬܐ ܫܡܥ ܠܐ ܗܘܐ ܀
ܐܡܪܐ ܡܪܝܡ ܐܡܪ ܬܗܘܐ ܡܢܝ ܕܐܡܪ ܐܢܬ܂
ܕܠܗ ܠܐ ܣܒܝܢ ܠܗ ܓܒܪܐ ܡܬܬܠܡܕܘ ܘܐܡܪ ܐܡܪܐ.
ܒܪܐ ܫܡܪܬܗ ܘܡܢܘܗܝ ܠܐ ܦܪܝܫܐ ܐܢܐ܂
ܒܢܝܐ ܦܬܓܡܐ ܘܠܐ ܫܡܝܐ ܠܗ ܫܘܬܦܘܬܐ ܀

vv. 239-240. Videsis in *Off. Syr.* p. 256.
vv. 243-244. Cfr. in *Off. Syr. ibid.*

In oratione erat, sicut etiam Daniel versabatur in oratione, quando ad eum descendit igneus angelus. Sacerdotem Zachariam, dum stabat in sancto sanctorum orando coram Deo visitavit angelus. Et puella hæc, magnæ revelationis particeps effecta, in oratione versabatur quando angelum descendentem excepit.

Oratio sincera cum Deo mystica colloquia habet, loquitur illi, sermonem audit ex eo atque innititur ipsi.

Descendit Angelus, dum Maria staret in oratione, atque pacem obtulit ei missam ab Altissimo : « Ave tibi, Maria, Dominus noster tecum, o beata! Benedicta tu et benedictus fructus virginitatis tuæ. »

Hæc autem cum audisset, prudenter cogitabat quænam esset causa hujusmodi insuetæ salutationis.

Dixit ei Angelus : « Noli turbari, o plena gratia! Dominus in te sese complacuit, ut fias mater ejus in virginitate tua; ecce ex hoc nunc sancte fœcundata concipies, et paries Regem cujus regni non erit finis. »

Respondit Maria : « Quomodo fiet id quod loqueris, quandoquidem virum non cognosco, et quomodo fœcundabor? Filium mihi annuntias; sed ego commercium virile non cognosco; partum audio, at non apparet mihi *viri* societas. »

vv. 245-248. Leguntur in *Off. Syr. ibid.*
vv. 251 et 252. Pariter adsunt *ibid.*

ܓܗܪܐ ܦܠܠܓܐ ܗܘܐ ܗܘ ܟܪܝܐ ܕܦܣܩܐ ܡܢܪܝܡܬ .
ܘܡܠܟܘܬܐ ܗܘܬ ܠܗ ܠܐܟܣܢܕܪܘܣ ܒܥܘܒܕܘܬܐ .
ܚܕܐ ܡܢܥܡܬܐ ܒܪܬ ܡܫܟܢܐ ܘܚܕ ܡܕܝܢܬܐ .
ܦܓܪܗ ܒܚܝܘܐ ܘܡܠܟܘܬܗ ܒܪܝܬܐ ܕܒܗ ܬܗܘܐ ܗܘ .
ܒܬܠܬܘܬܐ ܕܒܝܬܐ ܘܡܕܝܢܐ ܕܒܘܪܐ ܒܬܗܘܐ ܡܠܟܘܬܗ .
ܡܡܠܟܘܬܐ ܕܩܢܝܢ ܒܗܬ ܐܪܒܥܐ ܠܡܦܢܝܬܐ .
ܚܕܐ ܡܢ ܬܠܬܐ ܘܪܡܐ ܕܒܗܘܢ ܚܡܠܝܬܐ .
ܕܢܨܚܘ ܗܘܘ ܬܠܬ ܟܠ ܬܪܥܐ ܕܒܠܡܢܐ ܒܠܒܗ .
ܒܗܬ ܠܠܟܐ ܘܠܬܩܬܐ ܬܪܝܢ ܝܬܒܘ ܗܘܘ .
ܘܐܬܪܘ ܘܡܬܒܠܒܠ ܘܢܓܪܘ ܚܝܠܐ ܕܦܪܣܝܐ ܗܘܘ .
ܗܠܝܬܐ ܘܢܓܪܐ ܦܓܠܘ ܒܚܝܕܐ ܘܗܦܟܘܗܝ ܚܪܒܐ .
ܒܗܡܠܐ ܕܦܠܓܘܗ ܠܗܘܢ ܦܢܝܬܐ ܕܡܪܝܐ ܘܐܪܥܐ .
ܬܐܪܐ ܪܒܐ ܗܘ ܕܢܦܠ ܗܘܐ ܒܗܬ ܐܡܠܟܐ .
ܐܦ ܠܦܪܣܐ ܘܒܠܝܠ ܠܠܗ ܘܗܘܐ ܗܘܐ ܚܝܠܐ .
ܐܪܟܝܬܐ ܘܫܠܝܛܐ ܒܚܕܐ ܦܠܓܗ .
ܘܒܗܠܟ ܗܪܬܐ ܩܪܒܐ ܬܩܝܦܘܗܝ ܘܐܬܬܚܝܒܘ ܗܘܘ .
ܐܬܢܠܟ ܗܘܐ ܐܚܕܐ ܒܝܕܐ ܕܦܠܓܗ ܠܪܘܡ .
ܘܐܦ ܐܣܝܐ ܐܚܕܐ ܠܚܒܐ ܕܢܬܢܫܠ ܒܗ .
ܡܠܟ ܗܘ ܚܝܠܐ ܓܡܠ ܒܐܟܣܢܕܪܘܣ ܠܡܦܠܠܟܘ .
ܘܡܠܟ ܡܢܐ ܠܓܠܬ ܦܪܝܡܘܣ ܠܡܦܠܓܘ .
ܡܠܟ ܕܝܢܐ ܕܐܓܠ ܦܘܠܐ ܒܡܪܒܐ ܕܐܪܡܝ .
ܓܠ ܡܪܝܡܐ ܕܢܓܪ ܚܝܠܐ ܒܠܗܓܐ ܕܐܝܬܝ .
ܘܡܓܠ ܐܚܐ ܕܒܬܒܠ ܢܓܠ ܒܗܬ ܐܡܠܟܐ .
ܒܪܬܐ ܡܢܓܠ ܥܠ ܚܒܬܐ ܕܐܪܥ ܐܚܒܗ .

Mirabilis fuit hora illa, qua Maria stabat cum Gabriele colloquens. Hinc humilis filia in opum, illinc angelus sibi mutuo obviaverunt, et rem enarrarunt prorsus admirabilem.

Virgo pura et angelus igneus mirabiliter pacis tractatum terricolas inter ac cœlites ineunt. Hinc una inter mulieres, illinc exercituum dux fœdus de reconciliatione totius mundi pepegerunt.

Inter superos et inferos duo sedebant : locuti sunt, auscultarunt, et iræ obnoxios reconciliatos effecerunt. Puella et angelus sibi mutuo obviaverunt et negotium versant donec aboleverint contentionem Domini et Adami. Perturbator magnus qui hunc corruere fecerat inter arbores jam ipse conculcatur et omnino devincitur, factaque est reconciliatio.

Terrestris et cœlicola sese cum amore alloquuntur, cessavitque contentio duarum partium inter se conciliatarum. Permutatum fuit tempus malum quod occidit Adam et venit aliud tempus bonum, quo resurrectio fieret.

Loco serpentis *antiqui* surrexit Gabriel ad loquendum, et pro Heva ingressa est Maria sermonem excipiens. Pro mendace qui objecta tentatione mortem induxit, verax surrexit ut allato nuntio vitam prædicaret; et pro matre quæ subscribendo debitum contraxit inter arbores, filia omnia Adami patris sui debita solvit.

ܒܕܐ ܘܣܒܠܐ ܒܕܡܥܐ ܘܦܬܓܡܬܐ ܐܬܦܠܛܘ ܗܘܘ܀
ܘܟܕ ܡܪܟܐ ܗܘ ܕܐܬܟܪܟ ܥܠ ܡܘܡܐ.
ܚܘܪ ܒܗ ܝܗܒܐ ܐܝܠܢܐ ܕܣܒܐ ܘܢܩܦܬܐ ܒܟܠܗ܀
ܕܢܩܘܫܬܢܐ ܒܗ ܦܬܓܡ ܠܗ ܒܝܬܟܬܐ.
ܘܟܕ ܣܡܗ ܠܟܠܝܠܐ ܒܝ ܢܩܫ ܠܗ ܫܡܐ ܒܐܕܢܗ܀
ܘܦܠܟܢ ܡܠܬܗ ܪܗܒܐ ܕܣܒܐ ܘܡܠܟܐ ܠܗ.
ܗܘ ܒܢܒܝܐ ܕܠܒܢ ܣܒܐ ܒܝܬ ܝܣܪܐܝܠ܀
ܘܐܪܥܐ ܡܢܗܘܢ ܕܩܕܝܫܐ ܕܫܬܪܐ ܢܕܐ ܒܟܠܗܝܢ.
ܐܪܐܡ ܒܬܘܠܝܢ ܕܐܫܬܡܥܘ ܗܘܘ ܥܠ ܐܒܗܝܗܘܢ܀
ܐܘܪܝܢ* ܕܐܬܥܕܪܘ ܒܬܪܝܢ ܕܪܡܝܢ ܣܡ ܒܬܪ ܣܡ.
ܡܟܝܠ ܫܦܝܪܐ ܒܐܬܝܘ ܣܒܐ ܠܣܒܐ ܪܐܐ܀
ܘܡܟܝܠ ܡܠܟܐ ܒܐܬܝܘ ܠܡܠܟܐ ܫܒܝܩܘܬܐ ܠܡܠܟܘܬܐ.
ܗܪܟܐ ܕܡܐܡܪܐ ܕܦܠܓ ܣܒܐ ܠܒܢܝ ܝܣܪܐܝܠ܀
ܠܥܡܡܐ ܟܒܫܐ ܒܐܕܢܗ ܕܦܬܓܡܐ ܡܠܝܠ ܣܒܐ.
ܫܡܥܗ ܠܡܠܟܐ ܘܦܬܓܡܐ ܒܡܠܟܘܬܗ ܠܟܘܟܒܬܐ܀
ܡܪܐ ܡܠܠ ܘܦܢܝܠ* ܟܠܗ ܕܝܕܥܬܐ.
ܐܬܢܒܝ ܗܘܐ ܥܠ ܦܘܪܩܢܐ ܒܬܘܠܬܐ ܒܟܐܦܝܢ܀
ܘܗܘܐ ܐܝܟܢܐ ܡܩܪܘܒܬܐ* ܠܢܒܝܐ ܪܒܐ.
ܘܣܟܝ ܗܘܐ ܒܬܘܠܬܐ ܐܡܪܬܐ ܐܠܗܝܬܐ ܗܘܐ܀
ܘܐܦܠܐ ܠܗ ܡܪܐ ܒܐܕܢܗ ܥܠ ܟܠܗܝܢ.
ܒܬܪܥܐ ܕܟܠ ܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܡܠܟܐ* ܠܒܝܬܗ ܗܘܘ ܫܡܥܐ܀
ܘܡܪܐ ܡܐܪܐ ܪܒܐ ܕܒܝܬ ܒܝܬܐ* ܐܝܟ.

v. 286. In cod. 117 : ܐܘܪܝܢ ܕܐܬܥܕܪܘ ܒܬܪܝܢ ܕܐܡܝܢ ܣܡ ܠܟܘܡܪܐ ܣܡ
v. 292. Cod. 117 : ܘܒܫܪܗ

Heva et serpens per Angelum et Mariam excepti fuerunt, et in integrum restituta est res illa quæ implicata fuerat ab initio.

Aspice quomodo inclinata sit Hevæ auris et attenta voci dolosi istius, mendacium ipsi insusurrantis; age, porro, lætare quod angelus Mariæ infundat vitam in aurem, serpentis ab ea transferat reptationem, eamque consoletur.

Ædificium illud, quod subverterat serpens, reædificavit Gabriel, et restituit Maria structuras quas Heva in Eden diruerat.

Duæ virgines quæ nuncium acceperunt a legatis; duo qui missi fuerunt unus post alterum ad duas generationes. Satanas per serpentem misit secretum ad Hevam et misit Dominus per angelum nuntium ad Mariam.

Gabriel in aure Mariæ propter Hevam dissolvit contra nequam serpentis sermonem, et, re in integrum restituta, verbis suis pravum colloquium destruxit. Veritas locuta est et siluit omne mendacium.

Virgo fuerat a rebelli decepta in Eden ejusque auris effecta erat fistula deceptori magno; sed pro ea virgine, alia fuit electa, cui veritas ab Altissimo prædicaretur in aure. Eadem porta, qua ingressa erat mors, intravit vita, et solutum est vinculum quod nequam olim confecerat.

v. 294. Cod. 117 : ܠܡܫܕܪܢܘܬܐ

v. 297. Cod. 117 : ܥܠܠܗ

v. 298. Cod. 117 : ܡܕܪܐ

ܐܝܟܐ ܕܫܟܝܚܐ ܚܝܘܬܐ ܘܦܪܚܬܐ ܥܠܝ ܡܘܪܝܐ܂
ܐܬܦܠܓܬ ܗܘܬ ܐܦ ܢܦܫܘܬܐ ܕܬܐܪܐ ܠܐܪܥ܀
ܠܐ ܡܨܝ ܢܣܒܐ ܟܠܒܐ ܠܚܡܐ ܡܢ ܡܠܟܐ ܠܗ܂
ܠܐ ܢܦܠ ܐܝܟ ܒܗ ܟܠܒܐ ܒܐܘܪܚܐ ܕܡܠܟܐ ܦܬܘܬܐ.
ܠܟܠܐ ܐܡܪ ܒܗ ܡܘܣܪܐ ܢܦܫ ܒܗ ܟܘܠܐ ܢܦܫ ܒܗ܂
ܩܠܝܠܐ ܒܣܢܐ ܘܗܘܒܬܐ ܩܛܠܬܐ.
ܒܠܠܝܒܘܒܘܬܐ ܘܙܐܐ ܕܩܛܠܐ ܘܐܒܬܐ ܕܕܡܐ܂
ܫܡܥ ܒܡܨܠܬܐ ܒܡܦܠܠܐ ܕܡܢܘ ܗܘܐ ܠܝܒܝܬ ܐܕܡ.
ܘܠܡܘܒܠ ܗܠܝܢ ܓܠܠ ܓܒܠ ܠܓܒܪܐ ܡܠܝܚܘ ܕܒܪܐ܂
ܘܐܝܬܝ ܠܦܛܪܘܣ ܢܦܠܐ* ܕܚܝܐ ܥܠ ܐܠܗܐ.
ܟܠܒܐ ܡܢܘ ܠܗ ܚܝܐ ܙܪܥ ܒܗ ܡܣܟܢܐ ܓܒܪܐ ܠܗ܂
ܒܣܘܟܐ ܩܝܡ ܒܗ ܘܚܝܠ ܕܠܗܘܢ ܡܢܩܛܠܬܐ.
ܐܦܬܐ ܕܟܘܠܐ ܗܘ ܕܒܠܐ ܗܘܐ ܢܣܒܐ ܗܦܟܝܢ܂
ܠܓܒܪܗ ܒܡܫܒܚܬܗ ܒܪ ܐܠܗܐ ܕܐܘܒ ܠܐ ܐܐܒܝܢ.
ܫܦܝܪܐ ܕܫܒܩ ܗܘܐ ܒܡܠܬ ܢܒܝܐ ܬܪܥ ܒܝ ܢܦܫ܂
ܕܢܗܘܐ ܡܫܠܐ ܒܡܬ* ܐܪܟܢܐ ܠܢܩܦܬܐ܀
ܡܬܒܠܗܘܢܐ ܟܠܒܐ ܠܦܛܪܘܣ ܡܢܘ ܗܘܐ ܠܓܒܪܐ܂
ܐܝܟ ܪܗܒܘܢܐ ܕܡܫܠܐ ܪܒܐ ܠܟܠܒܐ ܒܠܗ.
ܡܠܟ ܠܟܠ ܦܛܪܘܣ ܡܢܝ ܠܟܠܟܠ ܐܦܢܝ ܗܘܐ ܠܗ܂
ܒܚܝܠܐ ܡܩܒܠܬ ܘܒܪܐ ܢܦܫܬ ܒܒܬܘܠܘܬܗ*.
ܐܡܪܐ ܠܗ ܗܘ ܐܝܟܢ ܬܗܘܐ ܐܝܟ* ܕܐܡܪ ܐܢܬ܂

v. 308. Cod. 117 : ܢܦܠܐ

v. 314. Cod. 117 : ܡܬܚܒܠ ܢܩܦܬܐ

Ubi ab initio peccatum et mors multiplicati fuerunt, abundavit etiam gratia ut vivificaret Adamum.

Serpens, Hevæ loquendo, ei non obtulit pacem, neque enim pax esse poterat in mortifero ejus consilio.

Fraudulentus cecinit ei mendacium, inspiravit iniquitatem effuditque consilia perversa et colloquium fallax. Inimicitiam, mysterium necis et furorem sanguinis Adamitis, prolato suo sermone, in promptu exhibuit.

At vero, contra ista congrediens stetit angelus Filii legatus, et Mariæ nuncium vitæ divinitus attulit; obtulit ei pacem, vitam in ipsa seminavit, reconciliationem annuntiavit, eique cum amore obviando cuncta priora abolevit.

Murum iniquitatis quam olim ædificaverat serpens, Filius Dei per descensum suum evertit, ut iterum non restituatur; parietem quæ posita erat inter partes aperuit, quando processit ad pacem terricolas inter et cœlites constituendam.

Quapropter pacem Mariæ adprecatus angelus, veluti arrhabonem magnæ totius mundi reconciliationis : « pax tibi, Maria, inquit, Dominus noster tecum; fœtum concipies et paries filium in virginitate tua. »

Cui illa respondit : « quomodo fiet sicut tu dicis, cum

v. 318. Legitur in *Off. Syr.* p. 236. — Porro cod. 117 pro ܒܬܘܠܘܬܟܝ est : ܕܠܐ ܗܘܝܬ

v. 319. Pro ܐܡܪ est : ܡܟܘܢ

ܕܡܩܒܠܘܬܐ ܐܬܐ ܘܠܐ ܐܝܬ ܒܐܪܐ ܠܡ̈ܩܒܠܘܬܐ* ܀
ܒܗܘ ܠܒܪܐ ܝܠܕ ܚܠܝܐ ܗܘܐ ܟܠ ܬ̈ܗܘܪܐ .
ܕܠܬܗܘܢ ܠܗ ܡܪܒܐ ܕܒܪܐ ܒܪ ܡ̈ܪܐ ܒܗ .
ܢܓܠܬ ܦܪܝܣܐ ܕܢܚܡ ܠܟܠܗ ܡܢ ܡܠܐܟܐ .
ܟܠ ܗܘ ܕܒܥܐ ܕܢܕܥ ܗܘ ܡܪܟܒܗ ܡܢ ܦܘܪܫܐ ܀
ܗܐ ܒܥܠܐ ܡܘܟܪܐ ܡܓܠܝܐ ܡܦܪܝܣ ܠܚܝܘܪܐ ܒܗ .
ܘܒܥܠܐ ܬ̈ܫܡܫܢ ܗܠܝܢ ܕܡܠܗ ܠܟܦܪܘܣܝܢ .
ܗܕܐ ܕܢܓܠܬ ܕܐܬܓܠܝ ܡܠܘܗ ܡܛܠ ܒܛܢܗ .
ܘܡܢ ܕܡܠܗ ܗܘܐ ܘܕܡܐܪܢܐ ܗܘ ܠܚܡܫܐ ܠܗ .
ܠܐ ܡܓܠܬ ܗܘܐ ܚܕܐ ܠܚܘܒܐ ܒܪ ܐܠܗܐ ܒܗ .
ܕܒܪܡܫܠܗ ܚܒܘܫܬ ܘܐܚܝܪܬ ܕܝܠܗܐ ܀
ܗܕܐ ܝܠܗܬܐ ܡܪܐ ܡܫܡܠܬ ܡܢ ܡܪܝܡܐ .
ܘܒܪ ܝܠܕ ܗܘܢ ܠܟܒܫܬܗ ܗܘܐ ܟܠ ܦܘܩܕܐ .
ܗܘ ܠܠܗܘܬܐ ܡܫܠܡܬ ܕܚܘܒܐ ܡܢ ܐܡܬܢܐ .
ܘܠܐ ܐܫܬܪܝܬ ܗܘܐ ܕܐܡܢ ܠܗܘܐ ܡܢܗ ܕܐܦܪܢ ܐܢܬ .
ܘܗܕܐ ܕܥܬܕܐ ܠܒܪܝ ܠܗܐ ܐܫܪܝ ܠܗ ܠܒܢܝܐ .
ܘܠܐ ܢܓܒܠܬܗ ܠܒܪܐ ܕܡܓܒܠܬ ܡܪܝܡܬܐ ܀
ܕܗܘ ܒܒܢܘܡܝܗ ܦܓܠܐ ܠܒܪܢܫܐ ܕܠܗܘܬܐ .
ܠܐ ܐܬܦܓܝܬ ܟܠ ܕܝܢܐ ܒܡܠܘܬܗ ܕܐܪܙܐ ܀
*ܠܗܕܐ ܕܢܟܝܐ ܡܠܐܟܝ ܠܒܪܐ ܐܬܦܟܠܠ ܠܗ .
ܘܓܒܬ ܘܓܒܬ ܟܒܫܬ ܡܠܟܬ ܘܡܢ ܫܦܬܬ ܗܘܐ ܀
ܚܝܠ ܐܢܬ ܗܘܐ ܒܥܠܐ ܡܫܒܪܐ ܗܕܐ ܡܢ ܗܘ .

v. 320. Cod. 117 : ܒܡܩܒܠܘܬܐ

ego sim virgo, nec fructus sit virginibus? »

Tunc utique interrogationibus maxime opus erat, ut sibi generatio Filii in ipsa habitaturi affulgeret; interrogavit Maria ut nos de hoc conceptu, cujus historia explicationem transcendit, ab angelo edoceremur.

En quantum Maria contemplantibus eam virtutibus excellens appareat, et quantum dotes ejus sint discretis amabiles! Nempe quod interrogavit ut ab Angelo de conceptu suo certior fieret, id suum erat *meritum*, et auditoribus proficuum cessit.

Non interrogaverat Heva serpentem, quando hic eam decepit, sed voluntarie tacens assensit mendacio. Puella hæc veritatem audivit a verace, at non prius quam ipsum de rei expositione multum sciscitata fuisset.

Illa se per arborem deam factam iri audiens, minime dixerat : « quomodo istud quod tu dicis efficietur? » Hæc vero cum ei angelus dixisset ipsam Filium Dei concepturam, prius ei non assensit quam didicisset veritatem.

Ipsam per se ascensuram ad gradum divinitatis minime mendacio vertendum suspicata est virgo Adami; ea vero quæ paritura erat Filium Dei, cum ipsi sermo fieret, scrutatur, inquirit, edocetur, et tunc demum tacuit.

Videsne nunc quantum hæc sit illa virtute præstantior?

v. 339. In cod. 117 sic est : ܒܗܘܪܐ ܕܡܠܟܐ ܒܥܝܢ ܠܟܠܗ ܐܫܬܘܕܥܬ ܒܗ̇

ܘܡܠܬܐ ܡܘܦܪܗ ܢܦܫܗ ܠܗ ܡܬܪܐ ܘܠܥܒܪܗ ܐܦܠܗ.
ܒܫܡܫ ܗܘܐ ܕܢܫܬܐ ܘܒܫܡܫ ܗܘܐ ܠܘܬ ܕܢܬܚܠ ܗܘܬ:
ܘܒܥܘܪܢܗ ܡܠܒܫܬ ܡܘܫܐ ܡܢ ܡܠܐܟܐ ܀
ܒܥܠܬܐ ܕܠܒܝܐ ܒܗܪܘܢܗ ܗܘܐ ܠܢܘܪܐ ܦܠܪܘܬ.
ܘܐܦ ܫܒܠܘܬܗ ܕܗܘ ܡܠܬܡܪܐ ܡܥܡܡܘܬܗ.
ܒܥܠܬܐ ܕܒܫܡܪܐ ܗܘ ܡܦܠܝܬܐ ܒܗܘ ܫܘܠܛܢܐ.
ܗܘܝܢ ܝܠܕܝܢ ܐܒܗܘ ܕܗܘܐ ܒܗܪܘܢܗ ܕܒܪܐ.
ܒܥܠܬܐ ܕܫܒܩܬܐ ܗܘ ܫܡܫܬܐ* ܗܘ* ܠܡܠܬܦܝܢ.
ܕܒܠ ܡܠܐ ܕܢܦܠܬ ܗܘ ܠܠܐܗܐ ܗܘܐ ܦܢܝܬ.
ܒܗܘ ܦܥܘܠܬܐ ܒܗܘܐ ܥܒܕܬܐ ܠܥܠܡܗ ܟܠܗܝܢ.
ܫܘܬܐ ܒܗܘܐ ܘܡܢ ܝܡܝܢ ܦܠܪܘܬ ܐܝܬܘܬܐ.
ܒܟܠܗܘ ܕܟܠ ܚܢܘܬܐ ܘܡܠܟܐ ܫܪܝܐ.
ܒܡܬܦܬܦܠܗ ܕܦܠܪܘܬ ܫܡܐ ܘܠܒܗܘܪܐ ܠܟܠ ܐܢܘܬܐ ܀
ܠܒܝܠܗ ܠܠܒܪܐ ܕܐܡܝܢ ܠܗܘܐ ܡܢܗ ܕܐܦܪܢ ܐܠܗ.
ܘܦܪܘܫ ܠܥܝܢܝ ܐܘܪܚܗ ܕܦܠܠܬܐ ܘܡܫܒܚܬܗ ܕܝܨܝܦܘܬܗ ܀
ܪܘܚܐ ܕܥܘܒܕܐ ܠܐܬܐ ܠܘܬܢ ܡܝܬܐܬܝܬ.
ܘܫܒܩ ܟܠܟܠܐ ܠܢܒܝ ܠܟܠܗܘܢ ܡܠܒܫܬ ܬܓܘܪܐ ܀
ܗܘܪܐ ܫܒܩ ܠܗ ܒܡܒܥܗ ܕܡܐܡܪܐ ܡܢ ܠܡܐܢܐ.
ܘܠܐ ܡܠܬܦܠܠ ܐܠܐ ܒܠܗܘܪܐ ܕܗܡܝܢܘܬܐ.
ܐܢܐ ܕܬܡܝܢ ܡܢ ܕܠܗܘܐ ܦܪܐ ܫܪܒܐ.
ܘܣܒܪܐ ܕܫܡܫܐ* ܠܬܦܠܠ ܒܗ ܕܠܐ ܣܪܝܩܐ.
ܒܟܠܬܐ ܕܫܡܐ ܒܡܠܠܬܗ ܕܠܒܪܐ ܘܠܡܠܐܟܐ ܒܗ.

v. 349. Cod. 117 : ܗܘܝܢ ܫܡܫܐ.

Igitur propter præstantiam suam elegit eam Dominus, ac matrem suam effecit. Facile erat silere et facile interrogare; itaque propriæ discretionis suæ causa edocta est ab angelo veritatem.

Quantum in hac re reprehensibilis fuit Heva, tantum Maria exstitit præclara, et sicut illius stultitia, ita et hujus sapientia apparuit. Quantum prior in hoc negotio fuit contemptibilis, tantum inclaruit altera in re Filii; quantum illa stulta, tantum sapiens hæc recogitanti!

Quæcumque debita erga Deum illa contraxit, hæc ista persolvit. Per illam ruina, per hanc resurrectio universo generi nostro; peccatum per Hevam, ex Maria vero justitia! Per silentium Hevæ reatus et nomen infame; per Mariæ sermonem vita et lux cum victoria!

Angelo respondit : « quomodo fiet id quod dicis? » Tuncque ille orsus est explicare viam Regis hujusque ad ipsam descensum : « Spiritus sanctus superveniet ad te, et virtus Altissimi obumbrabit tibi, o beatissima. »

Hic rei magnitudo sermonem excedit, et nonnisi cum fidei admiratione loquendum est; affectus solito sublimiores requirit argumentum; et ideo amor flagrans de ea sine contentione loquatur!

Vitæ *æternæ* negotium in verbo angeli versabatur :

v. 362. Cod. 117 : ܕܪ̈ܚܡܢ

ܓ̈ܠܝܢ ܕܐܬܐ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܡܢܟ ܒܣܘܦܐ.
ܠܡܩܝܡܟ ܪܘܚܐ ܘܗܝܡܢܝܢ ܚܝܠܐ ܓܒܪܐ ܡܩܒܠܬܐ:
ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ ܪܘܚܐ ܠܐܬܐ ܘܫܡܥܐ ܢܝܢ.
ܒܝܫܐ ܟܠܝܠܐ ܗܦܟܘ ܡܓܠܝܐ ܕܥܠܝܗ ܟܠܝܠܐ:
ܗܘ ܕܐܬܐ ܒܗ ܕܢܐܬܐ ܠܡܓܠܝܐ ܦܪܘܫܬܐ.
ܗܦܟܘ ܡܫܝܚܐ ܫܒܠܗ ܕܐܦܐ ܐܝܟ ܕܒܠܒܫܐ:
ܘܡܢܟ ܗܢܐ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܐܬܐ̈* ܝܘܡ ܦܢܛܩܘܣܛ.
ܘܗܒܝܢ* ܫܒܪܗ* ܠܒܢܝܐ ܕܐܬܐ ܥܠܝ ܒܫܡܗ ܐܦܐ:
ܕܪܘܚܐ ܠܐܬܐ ܘܗܝܡܢܝܢ ܢܝܢ ܒܝܫ ܟܠܝܠܐ.
ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܐܬܐ̈ ܝܘܡ ܦܢܛܩܘܣܛ ܕܠܒܢܝܐ ܡܠܘܗ:
ܠܝܘܪ ܕܡܠܐ ܗܘ ܡܢܟܐ ܕܚܝܐ ܘܐܪܥܟ.
ܦܝܫܗ ܘܕܒܝܗ ܘܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܠܒܢܝܗ:
ܘܚܙܪܗ ܡܢ ܗܘ ܠܡܠܬܐ ܕܟܐܦܐ̈ ܕܚܝܐ ܐܡܪܗ.
ܕܐܘܗܝ ܐܢܐ ܠܟܢܫ ܠܟܠܗ ܡܠܦܢܘܬܐ ܗܘܐ:
ܘܦܝܫܬܗ ܗܘܐ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܘܡܢ ܐܝܟ ܒܗ.
*ܡܢ ܗܘ ܫܘܒܚܐ ܚܙܪܗ ܪܘܚܐ ܕܐܘܗܝ ܪܢܐ:
ܥܠ ܫܒܘܥܐ ܡܢܐ ܕܒܢܝܐ ܒܗ ܡܝܬܝܬܐ.
ܢ̈ܟܠܗ ܠܡܢܐ ܒܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܒܝ ܫܦܝܪ* ܒܗ:
ܕܕܠܐ ܣܝܒܬܐ ܢܥܒܕ ܦܪܝܐ ܕܒܢܐ ܡܠܘܗ.
ܕܠܐ ܢܗܐ ܐܪ̈ܐ ܦܪܝܐ ܕܟܒܫ ܢܥܡܝܬܐ:
ܒܪܘܥ ܠܟܢܘܫܬܐ ܒܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܘܡܢ ܐܝܟ ܒܗ.

v. 370 in Cod. 117 : ܐܬܐ

v. 371. Cod. 117 pro ܘܗܒܝܢ ܫܒܪܗ est : ܘܗܒ ܫܒܪܗ ܗܘܐ

porro quare necesse erat ut veniret Spiritus sanctus ante Unigenitum? Primum Spiritus, et deinde Virtus in purissima virgine habitavit, quemadmodum dixerat : « Spiritus superveniet et Virtus obumbrabit. »

Virtus Altissimi est ipse Filius Altissimi, qui in eam illapsus est, ut veniret ad partum corporeum. Ipse Christus est virtus Patris, sicut scriptum est; sed ante eum Spiritus sanctus venit ad Mariam. Sic itaque annuntiavit ei angelus, veniens ex domo Patris, nempe Spiritum superventurum et deinde illapsuram Virtutem Altissimi.

Spiritus sanctus venit ad Mariam ut ex ea solveret sententiam primam Hevæ et Adami. Ipsam sanctificavit, purificavit, benedictam inter mulieres effecit, atque a maledictione et doloribus Hevæ matris suæ liberavit.

Vocata fuerat ad eam dignitatem ut mater Filii Dei fieret; eam proinde sanctificavit Spiritus sanctus, et tunc ille in eam illapsus est; Spiritus eam a reatu liberavit ut, cum ille in ea sancte habitaret, foret supra delictum.

Matrem suam per Spiritum sanctum purificavit qui habitaturus in ea, ex ipsa corpus purum erat assumpturus sine peccato. Ut ne contaminatum foret corpus quod ψυχικως (*anima informatum*) induit, per Spiritum sanctum virginem mundavit et tunc illapsus est in eam.

v. 379. Cod. 117 : ܡܛܠ ܗܘ ܩܘܒܠܐ ܣܒܪܬܗ ܗܘܬ ܕܬܗܘܐ ܐܡܐ

v. 381. Cod. 117 : ܐܝܟ

ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܕܡܠܟܗ ܠܬܠܡܝܕܘܬ ܗܘܐ ܒܪ ܐܠܗܐ܀
ܘܕܠܐ ܚܛܝܬܐ ܠܒܫܗ ܠܦܘܫܩܗ ܒܪܘܚܐ ܠܥܘܡܩ.
ܡܠܟܬܐ ܢܣܒܬ ܗܘܐ ܕܢܗܘܐ ܒܣܪܐ ܘܡܬܓܠܝܢܐ܀
ܓܒܠܗ ܒܪܘܚܐ ܠܗܢ ܕܗܘܐ ܗܘܐ ܒܣܪܐ ܡܠܬܗ.
ܘܒܒܠܥܕܝܟ ܠܬܪܥܝܬܐ ܠܝ ܒܪ ܠܫܬ ܗܘܐ܀
ܫܬܝܩ ܡܢ ܗܕܐ ܕܕܠܐ ܚܛܝܬܐ ܗܘ ܦܓܪܗ ܕܒܝܬܐ.
ܗܘ ܐܠܗܐ ܓܒܪܐ ܕܢܗܘܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ܀
ܡܟܝܠ ܒܬܘܠܬܐ ܕܒܫܗ ܒܪܘܚܐ ܘܡܒܝܬܗ ܐܒܘܗ.
ܕܢܗܘܐ ܠܟܠܡܕܡ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܡܢ ܐܠܗܐ܀
ܘܬܢܐܠ ܐܚܝܐ ܠܗܘ ܡܝܬܪܐ ܕܢܫܒܘܗ ܒܛܠܐ.
ܘܡܢܐ ܕܓܠܐ ܠܐܡܪ ܟܠ ܐܪܒܥܘܗ ܕܟܠܡܕܡ ܕܝܠܐ܀
ܠܐ ܢܒܥܐ ܒܗ ܚܛܝܬܐ ܕܦܬܚܐ ܬܪܥܐ ܠܦܘܬܟܐ.
ܘܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܒܝ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܠܓܒܪ ܕܝܠܐ.
ܗܘ ܐܠܗܐ ܡܢ ܒܪܬ ܐܠܗܐ ܠܟܠܡܕܡ ܢܒܥܐ.
ܘܡܬܓܠܝܢܐ ܠܗܢ ܒܝܫܘܬܐ ܕܫܡܝܢܬܐ܀
ܘܡܠܒܫ ܢܛܪܐ ܒܬܘܠܬܐ ܕܒܝܬܐ ܒܪܘܚܐ ܦܢܝܬ܀
ܡܠܒܫܗ ܕܒܝܬܐ ܘܡܪܟܟܬܐ ܘܡܦܪܫܬܐ܀
ܐܝܟ ܗܢ ܚܕܐ ܒܝܬ ܕܢܦܫܐ ܚܕܝܐ ܠܡܠܬܗ.
ܢܣܒ ܠܗ ܫܘܦܪܐ ܗܘ ܒܝܬܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܐܡܬܗ܀
ܟܕ ܠܐ ܬܐܘܒܠ ܡܢ ܐܡܬܐ ܕܦܬܚܐ ܦܘܬܟܐ.
ܘܪܘܚܐ ܕܐܬܐ ܐܝܟ ܒܝܬܗ ܚܕܐ ܠܒܝܬܗ܀
ܒܪ ܠܐ ܫܒܩܗ ܠܗ ܡܠܒܫܗ ܕܚܝܐ ܘܡܠܐܒܪܗ ܫܠܡܐ.
ܟܠ ܗܘ ܕܪܝܫܐ ܕܦܬܚܝܢ ܗܘܘ ܒܗ ܚܕܐ ܘܐܪܟ܀
ܟܕܠܐ ܢܣܬܟܠ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܘܡܢ ܐܝܟ ܒܗ.

Volebat Filius Dei ex ea nobiscum assumere cognationem; ast prius corpus ejus expers peccati per Spiritum sanctum constituit.

Verbum descendebat ut caro fieret, et propterea eam ex qua caro factum est per Spiritum purificavit; descendebat ut nobis similis foret in omnibus, excepto quod sine peccato futurum esset sanctum ipsius corpus.

Deus voluit fieri homini similis, et unam hanc virginem, purificatam per Spiritum, sibi in matrem effecit, ut ipse mundo foret Adam alter ex Deo, manumque porrigeret priori quem dejecerat serpens, utque ingressus ad proferendum judicium contra principem mundi, is in eo non reperiret peccatum quod morti accessum aperiret.

Porro Filius hominis, quamquam sententiæ minime subjacens, Deus cum esset, ex filia hominis in mundum exivit; quamobrem sanctissimam illam inter illustres et beatissimam virginem puritate nitentem per Spiritum sanctificavit, eamque puram effecit, mundam et benedictam, sicut erat ipsa Heva antequam eam serpens esset allocutus; nempe tribuit illi pulchritudinem priorem, qualis matri ejus competebat, cum necdum ex arbore mortifera manducasset.

Itaque Spiritus superveniens illam effecit sicut Hevam priorem, quum hæc consilio serpentis ejusque verbo odioso assensum nondum præbuerat; in eo illam gradu constituit in quo antequam peccaverant Adam et Heva reponebantur, et tunc in eam illapsus est.

ܫܒܩܬ ܟܝ̈ܢܐ ܗܘ̇ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܠܐܕܡ ܐܝܟ.
ܒܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܡܚܘܐ ܠܗ̇ ܠܦܪܕܝܣܐ ܕܡ ܓܒܪܐ ܒܗ.
ܐܝܟ ܕܐܘܪܟܝܢ ܗܘܐ ܐܟܢ ܠܐܡܝܢ ܕܠܐ ܢܗܘܐ.
ܡܟܝܠ ܐܦ ܗܘ ܕܐܝܟ ܐܝܟ ܗܘܐ ܟܕ ܠܐ ܢܦܠܬ.
ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܕܐܬܓܠܝܬ ܗܘܐ ܒܐܦ̈ܐ ܕܐܝܟ:
ܘܐܘܟܠܝ ܚܕܐ ܦܓܥܬ ܐܦ ܗܘ ܘܠܒܪܐ ܡܟܝܠ.
ܗܘ̇ ܕܟܬܒܐ ܕܐܝܬ ܗܘܐ ܠܐܝܟ ܓܠܝܬ ܐܦ ܠܦܪܕܝܣܐ.
ܒܪܘܚܐ ܕܐܒܐ ܘܠܐ ܝܘܠܦܢܐ ܕܪܘܚܬܐ ܕܟܝܠ.
ܠܐܢܫܐ ܕܚܝܐ ܕܠܐ ܝܘܠܦܢܐ ܕܟܝ ܐܝܟ.
ܘܪܟܝ ܦܠܚܐ ܕܗܘܡܐ ܡܟܝܠܬܐ ܕܚܝܐ ܡܢܝ.
ܡܢ ܠܡܫܝܚ ܕܡܢ ܓܝܪ ܐܠܗܝ ܘܪܫܝܟ ܐܠܗܝ.
ܠܚܝܐ ܘܐܝܟ ܣܘܪܓܐ ܕܒܪܗ ܡܫܝܚܐ
ܚܝܐ ܒܬܠܬܘܬܐ ܡܟܝܠܗ ܐܝܟ ܡܫܝܚܘܬܐ.
ܘܦܪܫܗ ܒܡܫܚܐ ܐܟܢܐ ܕܚܝܐ ܘܐܬܢܒܝ ܗܘܐ.
ܕܡܠܠܗ ܕܢܫܡܝܢ ܚ̈ܝܐ ܠܥܠܡܐ ܒܡܟܝܠܐ ܕܬܪܝܢ.
ܘܦܠܚܐ ܐܦ ܗܘ ܒܬܠܬܘܬܗ ܒܪܐ ܕܠܗܐ.
ܒܠܒܝܫܘܬܗ ܕܐܝܟ ܡܢܝ ܡܬܠܝܪܐ ܗܘܐ.
ܗܘܝܘ ܚ̈ܝܐ ܘܗܘܝܘ ܐܠܗܐ ܒܬܠܬܘܬܐ ܦܪܕܝܣܐ.
ܐܟܢܐ ܕܒܠܐ ܕܝܢ ܫܒܩ ܠܗ ܠܚܝܐ ܡܟܢܐ ܘܐܬܢܒܝ.
ܕܗܘ ܦܠܚܐ ܠܝ ܚ̈ܝܐ ܡܢܝ ܕܐܬܗܘܐ ܡܫܚܐ.
ܠܗܘ ܕܒܝܬܐ ܕܗܘ ܦܠܚܐ ܫܒܩܬ ܦܪܕܝܣܐ.
ܕܪܘܚܐ ܡܫܚܗ ܘܒܝ ܐܝܟ ܒܗ ܒܪܐ ܕܠܗܐ.
ܦܫܚܗ ܠܥܝܢܗ ܘܠܐ ܥܒܪܐ ܫܒܝܠܐ ܠܒܝܬܗ.
ܐܝܟ ܕܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܚܝܐ ܒܬܠܬܘܬܐ ܟܝ ܠܐ ܢܐܪܟ.

Adoptionem filiorum, quæ patri nostro Adamo fuerat concessa, Mariæ per Spiritum sanctum tribuit, cum esset in ea habitaturus.

Quemadmodum genuerat pater noster matrem nostram sine conjugio, ita genuit quoque illa effecta sicut Adam ante peccatum; ipsa etiam ut filium pareret, accepit Spiritum sanctum qui spiraverat in faciem Adami, ut Hevam generaret.

Puritate ea, quæ Adamo competebat, Maria quoque potita est per Spiritum supervenientem, atque ipsa sine motu concupiscentiæ peperit.

Adam sine opere conjugali matrem vitæ genuit, sicque præfiguravit ipsum vitæ fontem Dominum nostrum; scilicet Deus præscivit et præsignavit eos, Hevam *nempe* et Adamum, in typos Filii sui unigeniti. Hevam virginem sancte genuit Adam, eamque appellavit nomine matris vitæ, ita typice significans ex Maria per partum alterum mundo vitam esse orituram, illamque etiam in virginitate sua Filium Dei parituram.

Prophetia Adami typice notabatur Dominus noster; ipse enim est vita et mater ejus est virgo Maria. Hevæ imposuit nomen matris cunctorum viventium, atque prophetice significavit *Mariam* nobis parituram esse vitam, Dominum nostrum qui est Jesus.

Pertigit Maria ad hunc partum purissimum quia Spiritus eam sanctificaverat, ut in ipsam Filius Dei illaberetur; corpus ejus sanctificavit eamque prava concupiscentia fecit expertem, sicut erat Heva virgo antequam concupiscentiæ foret obnoxia.

ܚܛܝܬܐ ܕܟܠܟܬ ܒܦܘܪܢܐ ܕܦܪܝܬܐ ܟܠܗ ܒܝܬ ܐܝܟ.
ܐܝܟ ܡܠܟܗ ܪܘܚܐ ܕܡܘܪܕܐ ܕܐܒܐ ܐܝܟܢܝܗ.
ܗܘ ܠܘܫܒܚܬܐ ܕܟܣܐ ܚܝܠܐ ܘܫܪܝܐ ܟܝܢܐ.
ܦܬܚ ܡܠܟܗ ܘܡܠܟܘܬܗ ܡܝܘܕܥܐ ܘܬܫܡܫܬܐ*.
ܚܝܬܐ* ܠܒܝܬܗ ܘܚܝܠܗ ܡܢܝܢܐ ܕܢܛܪ ܡܗܝܡܢܐ.
ܐܝܟ ܕܡܫܡܫܬܐ ܘܗܦܝܟܐ ܐܝܟܢ ܘܐܬܦܩܕ ܒܗ.
ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܡܪ ܡܠܐܟܐ ܕܪܘܚܐ ܢܬܠ.
ܟܝܢ ܡܫܡܫܬܗ ܕܡܠܟܬܐ ܠܡܫܪܝܘܬ ܡܢ ܫܪܐ ܒܗ.
ܒܪܝܬܐ ܦܬܝܚܐ ܕܒܫܘܠܛܢܗ ܕܢܨܝܚ ܒܐܝܣܪܐܝܠ:
ܗܢܐ ܐܪܙܐ ܒܗ ܒܟܠܗܝܢ ܕܡܫܡܫ ܗܘܐ.
ܠܗ ܠܐ ܚܙܝ ܫܠܛܢܗ ܗܘܬ ܕܐܝܟܢ ܗܘܬ.
ܘܠܐ ܒܥܘܢܐ ܕܚܙܝܗ ܕܒܪܐ ܚܠܦ ܡܫܝܚܐ.
ܫܘܒܚܗ ܕܚܙܝܐ ܕܐܒܐ ܠܒܝܬܐ ܡܢ ܕܡܠܟܗ ܗܘ.
ܘܗܘ ܗܘܬ ܠܟܠܬܐ ܕܢܬܦܪܫ ܒܗ ܡܢ ܡܠܐܟܐ.
*ܦܘܡܐ ܠܟܝܬܐ ܗܘܬ ܫܒܝܚܬܐ ܒܗܘ ܫܘܐܠܐ.
*ܘܣܓܝ ܒܟܠܗ ܒܪܝܬܐ ܡܓܒܬ ܗܘ ܒܥܘܬܐ.
ܠܗ ܠܐ ܚܙܝ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܡܫܪܝܘ ܦܪܘܩܐ ܩܕܡܐ:
ܠܐ ܦܩܝܕܐ ܗܘܬ ܠܡܘܒܠ ܓܒܪܐ ܠܡܫܬܥܠܝܘ.
ܠܗ ܚܘܒܪܐ ܡܠܟܗ ܘܟܠܡܗ ܠܐ ܒܕܝܐ ܗܘܬ.
ܐܦ ܠܐ ܒܡܫܬܟܚܐ ܒܟܠ ܐܝܣܪܐܝܠ ܡܠܬܟܢܝܬܐ ܗܘܬ.
ܗܝ ܡܢ ܕܡܠܟܗ ܠܒܝܬܐ ܠܗܘܐ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܫܠܝܛܬ:

v. 436. Cod. 117 : ܒܬܫܡܫܬܐ

v. 437. Cod. 117 pro ܚܝܬܐ est : ܚܝܬܐ ܒܪܝܬܐ.

Peccatum, quod ad Adamum ingressum erat per concupiscentiæ motus, ex ea ejecit Spiritus sanctus superveniens in eam; illud additamentum quod effecerat serpens, et inclinationem pravam in ea prorsus abolevit, eamque replevit sanctitate et innocentia.

Novam eam effecit, vidensque Dominus eam esse valde decoram, sicut priorem, in ipsam illapsus et in ea incarnatus est. Propterea dixerat angelus antequam Verbum ad Mariam descenderet, in ea habitaturus : « Spiritus superveniet. »

Benedicta Maria, per cujus ad Gabrielem interrogationem mundus didicit absconditum illud mysterium! Nisi enim ipsa eum interrogasset : « quomodo fiet? » tunc neque nos explicationem nativitatis Filii resciremus; ipsi debetur hujus nativitatis decorem fuisse revelatum, et ipsa exstitit causa quod ei per angelum affulgeret.

Os Ecclesiæ fuit sapiens virgo hac sua interrogatione atque in persona totius creationis istam explicationem didicit. Nisi enim Maria habuisset affectus sublimes, haud potuisset admitti ad loquendum coram Angelo; nisi virtute omnigena ornata fuisset, nequaquam potuisset mutuo sermone cum Gabriele conversari.

Ipsa igitur proprio suo merito usque ad eam mensuram ascendit, donec Spiritus cuncta perficiens superveniret in

vv. 447 et 448 reperiuntur in *Off. Syr. Maronit.*, pag. ܪܦܐ et iterum pag. ܫܠܛ

ܠܒܝܬܐ ܕܪܘܚܐ ܗܘ ܢܦܩ ܥܠ ܬܠܬܐ ܕܡܪܗ.
ܡܢ ܐܠܗܐ ܡܠܬܐ ܠܡܣܒܪܘܬܐ ܕܪܦܐ ܡܢ ܟܠ:
ܘܡܢܐ ܒܟܘܒܗ ܡܡܣܝܢܐ ܕܠܫܪܐ ܟܠ܀
ܐܝܟ ܐܪܥܐ ܚܡܝܡܬܐ ܦܩܝܥܐ ܐܬܝܠܕܬ ܠܗ:
ܕܦܫܚܝܢ ܗܘܘ ܒܗ ܙܪ̈ܥܘܗܝ ܕܒܪܐ ܘܡܠܟܘܬܗ.
*ܝܘܚܢܢ ܕܒܝܐ ܐܝܟ ܒܪܬܐ ܢܒܝܐ ܡܘܕܥܬ:
ܘܟܠܗܘܢ ܡܠܟܬܐ ܐܬܒܢ ܗܘܬ ܦܪܢܣܬ.
*ܗܘ ܒܪܐ ܡܠܟܬܐ ܘܗܘ ܐܝܟ ܐܪܥܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪܢܢ:
ܕܒܗ ܡܘܒܠܐ ܐܬܗܕܪ ܗܘܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܟܠܗ.
*ܐܪܥܐ ܗܘܬ ܠܗ ܕܐܬܢܨܒܬ ܡܢ ܕܐܬܒܨܬ:
*ܐܠܐ ܕܢܨܒܗ ܘܗܘܝܘ ܒܛܘܒܗ ܕܒܝܬ ܐܠܗܐ.
ܢܨܒܗ ܘܒܬܪܗ ܘܐܬܪܒܝܬ ܠܘܬ ܡܢ ܠܐ ܚܙܝܐ:
ܕܙܪܥܐ ܕܙܪܥܢ ܡܢ ܕܒܪܐ ܝܠܕܐ ܒܗ ܐܒܐ.
ܠܝܗ ܡܢ ܢܒܝܐ ܠܡܛܝܐ ܡܠܟܬܐ ܟܠܗ ܐܝܟ ܒܗ:
ܒܬܘܠܐ ܒܥܘܢܗ ܘܒܥܘܕܢܐ ܒܪܘܚܗ ܕܡܠܟܘܬܐ ܢܗܘܐ.
ܒܗ ܫܒܝܚܬܐ ܘܡܠܟܝܢ ܢܘܟܪܝܐ ܡܕܡ ܠܝ ܐܒܐ:
ܘܒܗ ܡܘܒܠܐ ܠܟܠ ܥܡܐ ܒܐܘܢܓܠܝܘܢ.
ܒܗ ܐܬܚܙܝ ܘܚܘܪܐ ܠܐܕܡ ܕܐܬܒܛܠ ܗܘܐ:
ܘܗܘܐ ܪܘܚܐ ܘܟܠ ܒܢܝܢܐ ܐܝܟ ܕܐܬܝܠܕ ܗܘܐ.
ܒܗ ܢܬܘܒܐ ܠܟܠܗ ܥܠܡܐ ܟܠ ܢܬܚܫܐ.

v. 459. In cod. 117 sic se habet ܢܒܝܐ ܐܝܟ ܒܪܬܗܐ ܕܒܝܐ ܡܘܕܥܗ ܝܘܚܢܢ

v. 461. In cod 117 est : ܕܒܪܐ ܕܡܠܟܬܐ ܗܘ ܘܗܘ ܐܝܟ ܐܪܥܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪܢܢ

eam ; ex Deo fuit repleta gratiæ immensitate, ac in ejus sinu habitavit Unigenitus ut cuncta renovaret.

Maria apparuit nobis tanquam epistola obsigillata, in qua mysteria et arcana Filii continebantur. Corpus suum purum tanquam chartam mundam ipsa exhibuit, super quam conscripsit Verbum essentiam suam corporaliter.

Filius erat Verbum, ipsa vero epistola, ut diximus, per quam condonatio missa fuit universo mundo.

Epistola erat, non talis quæ obsignaretur postquam esset conscripta, sed quam primum obsignarunt et deinde conscripserunt *ipsæ personæ* divinæ. Obsignata fuit et conscripta, imo et lecta quin frangeretur, quia mysteria solito altiora Pater per eam revelabat.

Verbum ingressum est intra sigilla servata et in eam illapsum; virginalia signa in corpore et fœtus in utero illo mirabili!

Hac *epistola* felicissima nuntia misit nobis Pater ; per hanc remissio cunctis debitoribus advenit.

Per hanc Adamo mancipato missa fuit libertas; ipse heres effectus inter filios rediit sicut fuerat prius.

Per hanc reconciliationem inierunt superi cum inferis,

vv. 463 et 464 ita leguntur in *Off. Syr. Maron.*, excepto quod hujus prioris ultima verba sint hæc : . ܘܩܢ ܐܬܡܣܟܢ . Cfr. ibi pagg. ܢܘܦ et ܡܚܒ

ܘܗܘܘ ܥܝ̈ܢܐ ܒܡܫܬܐ ܚܕܐ ܕܢܚܙܘܢ ܗܘܘ.
ܒܗ ܐܣܬܟܠܬ ܒܒܪܬܐ ܐܦܐ ܡܢ ܢܩܒܬܐ:
ܘܚܙܢ ܡܚܝܢܐ ܕܒܟܠܗܘܢ ܚܝ̈ܐ ܡܢ ܡܘܬܐ.
ܒܗ ܐܬܕܪܟܬ ܐܘܪܚܐ ܠܟܠܗܘܢ ܕܫܒܝܪܐ ܗܘܬ.
ܘܚܙܘ ܝܬܡܐ ܘܟܢܫܘ ܐܬܝ̈ܐ ܠܘܬ ܐܠܗܐ.
ܒܗ ܐܚܙܝ ܗܘܐ ܩܪܘܒܐ ܕܡܘܫܐ ܕܟܘܬ ܠܐ ܢܚܙܐ.
ܠܐܡܠܝܢ ܢܫ̈ܐ ܕܗܘ ܚܝܐ ܠܢܦܫܗ ܟܠܗ ܐܦ̈ܝܘܗܝ.
ܗܘ ܡܗܝܒܬ ܠܝ ܒܐܪܐ ܚܠܝܐ ܕܦܠܛܐ ܢܫ̈ܐ.
ܘܢܪܦܐ ܡܠܝܗ ܘܢܐܫܐ ܠܟܠܟܝ ܟܝ ܠܐܠܗܐ.
ܡܠܝܗ ܕܢܣܒ ܗܘܐ ܡܫܟܢܐ ܚܕܐ ܕܐܬܡܫܟܬ:
ܘܢܒܗܪܐ ܝܬܝܪܐ ܕܙܕܩ ܣܒܪܐ ܡܢ ܦܬܓܡܐ.
*ܒܗ ܚܙܐ ܐܒܐ ܕܢܗܘܐ ܐܒܐ ܠܡܫܝܚܗ:
ܡܬܠܗܝܢܐ ܚܕ ܗܘ ܝܚܝܕܗ ܡܢ ܩܕܡܝܐ ܀
*ܠܗ ܠܟܠ ܡܟܣܠܐ ܬܠܬܝܢ ܝܘܡܐ ܟܠܗ ܡܘܬܐ:
ܒܝܘܡܐ ܕܢܣܒܗ ܐܡܪܬ ܦܪܘܩܐ ܡܬܠܝܐ ܒܐܪܗ.
ܚܙܬ ܗܘ ܒܗ ܕܠܐܡܠܐ ܕܩܢܐ ܪܡܐ ܫܠܡܬ:
ܘܢܗܘܒ ܠܗ ܠܟܠܡܐ ܝܘܒܐ ܒܬܘܪܐ ܚܕܐ.
*ܦܪܩܬ ܚܘܬ ܒܟܝܬܐ ܘܒܟܠܟܬ ܐܢܫܝܢ:
*ܕܟܠܡܐ ܕܐܪܟܐ ܝܘܒܐ ܚܘܒܝܢ ܠܒܬܘܠܬܗ.
ܕܒܪܗ ܦܠܟܐ ܗܘ ܕܟܠܗܘܢ ܟܠܡܐ ܒܪܘܚܐ ܡܟܬܒ.
ܘܐܚܝ ܦܪܐܬܐ ܠܒܟܬ ܝܘܒܐ ܡܢ ܟܠܡܐ ܀
*ܡܛܝܒ ܘܝܠܕ ܠܐܡܪ ܝܘܒܢܗ ܠܬܘܒܢܬܐ:
*ܕܡܢ ܗܘ ܝܘܒܢܗ ܐܦ ܡܢ ܦܘܡܐ ܕܟܠܡܐ ܟܠܗ ܀

vv. 485, 487, 491, 492, 495, 496. Recitantur in *Off. Syr. Mar.*

et in alta pace constitutæ sunt partes adhuc iræ obnoxiæ, et transiit opprobrium quod cunctis feminis a generationibus adhærebat.

Per hanc aperta fuit occlusa via Edenis, aufugit serpens et reversi sunt homines ad Deum.

Per hanc cherub retraxit gladium suum, ut ne iterum custodiret arborem vitæ, quæ seipsam jam obtulit in gratiam manducantium.

Hæc dedit nobis fructum dulcem, vivificum, ut ex eo edamus et in perpetuum cum Deo vivamus.

Ex hac ortus est nobis magnus justitiæ sol et magnifica lux tenebras pellens ex orbe.

In hac sibi complacuit Pater, ut fieret mater Unigeniti sui, ideoque beatissima fuit inter mortales.

« Mihi igitur beatitudinem adscribent omnes generationes ! » exclamavit Maria, animo *cœlesti* lumine *perfuso*, propter fructum suum. Videbat quippe ad quantum ipsa gradum ascendisset, mundumque ejus beatitudinem proclamantem cum ingenti admiratione. Prævidit futura eaque elocuta est, nempe populos terræ proclamaturos beatam ipsius virginitatem. Per Spiritum rescivit Filium suum esse regem omnium populorum, ac veluti tributum beatitudinis prædicationem a linguis exegit.

Itaque et nos Beatæ hujus beatitudinem prædicemus, cujus beatitudo omnia totius mundi ora transcendit!

pag. ܫܠܕ (334).

v. 496. Cod. 117 : ܕܙܦ

ܛܘܒܘܗܝ ܕܦܓܥܬ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܘܪܕܐ ܦܬܓܡܗ .
ܘܠܒܝܬܗ ܢܘܗܪܐ ܘܡܠܐܟ̈ܐ ܙܘܥܐ ܚܙܐ ܒܐܘܪܚܗ ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܦܓܥ ܡܘܫܐ ܪܒܐ* ܒܬܘܠܬܗ .
ܘܡܠܟܐ ܕܡܠܟܗ ܒܟܠܟܠ ܢܦܫ ܒܪܢܫܐܝܬ ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܒܐܝ̈ܕܘܗܝ ܗܕܐ ܡܘܙܓܬܐ ܠܝܘܚܢܢ ܐܝܟ .
ܘܒܗ ܚܙܘ ܢܒ̈ܝܐ ܕܫܒܝܚܝܢ ܗܘܘ ܡܢ ܒܗܬ ܐܒܐ ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܪ̈ܘܚܐ ܡܢ ܐܘܪܝܐ ܘܥܒܝܕܬܐ .
ܬ̈ܠܡܝܕܘܗܝ ܐܦܝܗ ܒܡܓܠܐ ܦܫܝܛܐ ܕܡܠܟܬܐ ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܥܡܪܗ ܒܥܢܝܘܬܐ ܡܫܬܘܕܥ ܠܐ ܐܪܓܘܫܬܐ .
ܘܗܐ ܠܒܘܫܐ ܒܐܘܪܐ ܦܪܝܫܐ ܕܒܬܘܠܘܬܗ ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܚܙܐ ܒܥܘܫܢܗ ܠܟܘܪܗܐ ܘܡܪܝܪܘܬܐ .
ܪܒܐ ܕܦܬܟܡܝܢ ܙܘܥܐ ܡܠܟܗ ܘܐܬܟܘܪܝܢ ܒܗ ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܒܗ ܫܬܝܬܐ ܕܐܘܠܝ ܠܐܘܪܟ .
ܘܒܗ ܐܬܥܝܪܬ ܒܠ ܒܢܝܬܐ ܕܫ̈ܡܝܢ ܗܘܘ ܝܘܡܐ ܀ ܀
ܛܘܒܘܗܝ* ܕܝܗܒܬ ܛܝܒܐ ܕܢܒܟܐ ܡܢ ܗܘ̈ܠܝܗ .
*ܠܗܘ ܕܒܪܒܝܢܗ ܟܠܗ ܡܬ̈ܩܢܢܘܬܐ ܕܢܦܩܐ ܪܒܐ ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܛܒܢ ܚܕܝܬ ܢܗܒܬ ܐܝܟ ܕܠܡܫܢܐ .
ܠܛܒܢ ܬܠܡܝ̈ܕܐ ܕܛܒܝܢ ܠܐܘܕܐ ܒܫܒܝܠܗ ܦܫܝܛܐ ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܡܠܠܗ ܕܠܒ ܦܪܘܩܐ ܟܠ ܒܪ̈ܝܬܐ .
ܘܓܦܢܐ ܓܒܪ ܒܛܠܠܗ ܘܣܡܟ ܐܘܕܐ ܀
ܛܘܒܘܗܝ ܕܫܒܩܬ ܒܡܠܟܗ ܕܒܝܐ ܟܠ ܥ̈ܡܡܬܗ .
ܕܗܘ ܕܫܪܒܐ ܕܠܒܪܐ ܡܫܡܫܝܢ ܡܢ ܝܘܐܒܬܗ ܀

v. 499. Cod. 117 : ܐܝܬܐ

Beata quæ accepit Spiritum sanctum, qui eam purificavit, ornavit et effecit templum in cujus mansione habitavit Dominus excelsorum!

Beata quam singularis decor virginitatis suæ extulit, et cujus nomen in sæcula splendidissime fulget!

Beata cujus ope renovata fuit Adami familia et per quam erecti sunt lapsi, e domo Patris præcipitati!

Beata cujus excellentia conjugium maritatarum transcendit, dum interim confidenter gaudeat puero carissimo, sicuti matres!

Beata cujus corpus a concupiscentia maculatum non fuit unquam, sed quæ nobilitata fuit formoso virginitatis suæ fructu!

Beata, in cujus utero parvo et exiguo habitavit Magnus ille, quo implentur excelsa, quin illum capere possint!

Beata quæ peperit Antiquum illum qui genuit Adamum, et per quam renovatæ sunt cunctæ creaturæ, antiquatæ cum essent!

Beata quæ ex membris suis guttas lactis præbuit illi, ad cujus nutum fluctus maris magni exundant!

Beata quæ gestavit, amplexibus et blanditiis affecit, dum puer esset, Heroem illum sæculorum, qui terram occulta sua potentia sustentat!

Beata ex qua exulibus exortus est Redemptor, qui draconem ligavit in furore suo, terramque placavit!

Beata quæ os suum purissimum apposuit ad labia Illius, a cujus ardore seraphim igniti velant faciem suam!

vv. 511 et 512. Leguntur in *Off. Syr. Mar.* pag. ܠܚ (38).

ܬܘܕܝܬܗ ܕܪܘܚܐ ܐܝܟ ܕܠܒܘܫܐ ܡܠܒܫܗ ܕܒܪܐ.
ܠܥܕܪܐ ܪܒܐ ܕܥܠܡܗ ܢܠܒܫ ܠܒܢ̈ܝܢܫܐ ܚ̈ܝܐ ܀
ܬܘܕܝܬܗ ܕܒܪܗ ܡܢܗܘ ܬܗܘܐ ܠܟܠܗ ܬܘ̈ܟܠܢܐ.
ܒܪܝܫ ܕܕܢܚ ܠܢ ܡܢ ܕܒܝܬܗ ܡܬܝܕܥܬ.

(minio) ܫܠܡܬ ܕܥܠ ܡܝܠܕܗ ܕܐܠܗܐ ܘܒܬܘܠܘܬܐ ܡܝܬܪܬܐ ܕܡܪܝܡ.

vv. 515-520. *Ibid.*, cum quibusdam levioribus mutationibus, pag. ܟܕ (24).

Beata quæ lacte suo purissimo aluit ut puerum Mammam illam magnam ex qua mundi vitam sugent !

Beata, cujus filius tribuit beatis omnibus beatitudinem !

Benedictus qui ex illius puritate nobis sancto modo exortus est !

Explicit de Dei Genitrice et sancta virgine Maria.

CARMEN DE B. M. V. ALTERUM.

ARGUMENTUM.

Præmittitur multiplex ad Filium Dei invocatio, ex qua commode fit transitus ad celebrandum infinitum Dei amorem, qui pro redemptione generis humani Filium suum ex humili virgine nasci voluit (vv. 1-27).

Hæc autem Filii Dei *οἰκονομία* sive incarnatio plane incomprehensibilis est, ideoque simpliciter credenda. Unde curiosi scrutatores Christi matrem injuria lacessunt, v. g. judæi, gentiles, hæretici qui negant Filii corpus ex Mariæ substantia formatum fuisse, atque ille demum, quisquis fuerit, contra quem expresse agit auctor : anonymus autem is admittebat quidem Mariam in virginitate concepisse Filium suum, at in ipso partu virginitatis florem perdidisse ; idque ideo asserendum ducebat ut corporis Christi realitatem contra adversarios in tuto collocaret (vv. 28-72.)

Is igitur, aliis breviter perstrictis, loquens inducitur, eumque inde refellit Jacobus, quod nisi solus Christus *admirabilis* ab Isaïa (cap. IX, v. 6) fuerit prædictus, cujus nativitas intellectus nostri captum excedit; cui rationi, quam contra anonymum ironice evolvit, aliam subjungit petitam ex dignitate et decentia Filii Dei (vv. 73-182).

Porro transit ad visionem prophetæ Ezechiëlis (cap. XLIV, vv. 1 seqq.) in qua *portam clausam* Mariam esse affirmat (vv. 183-240).

Hinc ansam sumit etiam ratione theologica Mariæ in partu virginitatem confirmandi ; nempe quia filius ejus Deus est, qui perpetuo virtutem suam miraculis declaravit, ideo decuit ipsum in ipsa sua nativitate fulgere prodigiis, suamque potentiam primum in matre manifestare : « Deus est ipse quia factus est homo sine mutatione ; mater vero ejus virgo est, quia mater effecta sive læsione. » Ipse non est similis in nativitate natis communibus, et ideo mater ejus non est similis in partu cæteris matribus (vv. 241-372).

Deinde, argumenta proposita enixa adhortatione commendat, atque adversarii sui difficultati, e realitate corporis Christi fluenti, respondet similitudinem allegando formationis Hevæ, quæ ex Adamo sine ejus læsione procreata fuit; atqui creator, inquit, in formatione Adami et Hevæ respexit ad eorum ἀντιτύπους, Mariam et Christum. Si ergo prodigiosam Hevæ productionem admittamus, non est cur virginali Mariæ partui fidem detrectemus (vv. 373-478).

Denique, disceptationibus fine imposito, encomiastes ardentiori affectu replicat singularem fœcundæ virginitatis prærogativam Mariæ obtigisse (vv. 479-500).

ܫܘܠܡ ܕܗܠܝܢ ܕܝ ܕܡܠܬܗ ܕܡܫܝܚܐ ܡܠܦܢ ܡܫܡܫܢ
ܡܐܡܪܐ .
ܕܟܠ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܢܓܝܪܬܐ ܟܠܗ̇ ܘܫܠܡܘܬܐ ܒܒܠܐܒܝ ܦܠܝܡܝܢ .
ܘܬܫܡܫܬ ܐܡܬܝܢ ܕܦܝܫܝܢ ܘܐܡܠܝܢ . ܕܠܐ ܦܣܩܬ
ܒܫܘܠܡܬܗ̇ ܡܢ ܦܘܡ ܡܠܝܗ .

ܒܪܗ ܕܫܠܡܘܬܐ ܕܢܦܩ ܗܘ ܡܐܡܪܗ ܡܢ ܫܡܝܐ .
ܡܠܒܒܢ ܦܠܚܘܬܝ ܐܠܗܐ ܘܐܡܪ ܟܠ ܦܠܚܝ .
ܦܫܐ ܕܡܠܟܝܢ ܩܢܝܢܐ ܒܗ ܡܢ ܕܒܗܝ .
ܢܟܦ ܒܗ ܠܫܡܝ ܘܠܐ ܕܪܫܐ ܒܠܒܝ ܐܠܠܐ .
ܒܪܗ ܕܪܒܘܬܐ ܕܓܒܐ ܕܢܐܬܐ ܠܒܝܬܘܬܐ :
ܐܪܘܒ ܬܠܬ ܒܡܠܝܬܐ ܕܐܬܐ ܫܘܒܚܝ .
ܒܪ ܟܠܝܐ ܕܒܝܬܝܢܐ ܠܐ ܡܬܦܠܠ .
ܚܕܒ ܗܘܒ ܠܗ ܕܐܡܪ ܠܝ ܒܗ ܕܠܐ ܒܪܝܬܐ .
ܪܒܐ ܕܓܒܐ ܕܒܪܫܐ ܠܐܒܘܬܐ ܐܝܬܘܗܝ ܠܡܠܟܘܬܗ .
ܓܒܪ ܕܒܡܠܟܘܬܐ ܐܬܐ ܫܪܒܝ ܚܫܚܬܐ .
ܡܢܝ ܚܕܒܝ ܐܒܐ ܠܠܒܠܡܐ ܡܠܝܠ ܚܘܒܗ .
ܗܘ ܒܗܘ ܚܕܒܐ ܫܝܡ ܦܠܚܘܬܝ ܟܠ ܚܫܝܒܐ .
ܒܡܬܪܡܐ ܪܒܬܐ ܐܒܝܢ ܚܕܒܝ ܡܢ ܩܫܝܐ .
ܠܝ ܕܝܢ ܡܢܝ ܚܕܒܝ ܩܫܝܐ ܠܠܒܠܡܐ ܒܠܗ .

**Ejusdem sancti Mar Jacobi
Carmen
de sancta Dei genitrice et semper virgine Maria,
et contra eos qui blasphemant, dicentes
eam post partum suum in virginitate
sua non permansisse.**

O Fili Virginis, cujus laus transcendit sapientes, me tua gratia reple, ut illuminer et loquar de tua nativitate.

O recondite, *nobis* impervius *es* et omnino a disceptatoribus occultus; revela mihi teipsum, ut de te sine scrutatione loquar!

Fili majestatis, qui humilitatem adducere dignatus es, tribue mihi in carminibus verba magnifica, ut pulchritudinem tuam eloquar.

Fili Altissimi, quem litigiosi effari nequeunt, da mihi amorem tuum, quo te sine contentione celebrare valeam.

O summe, qui uterum parvum tibi in habitaculum cedere voluisti, etiam hoc velis ut ego amanter ortum tuum enarrem.

Pater tuus, gratuito amore motus, te mundo concessit; tu per illum amorem emittas in inopes gratiam tuam!

Pretio magno redemit nos amor tuus a prædonibus; misericordia autem gratis te donavit nobis, mundo *scilicet* universo.

ܕܡܢ ܦܩܘܕܐ ܐܘܪܚܬ ܡܠܟܐ ܘܐܬܓܠܝ ܒܗ.
ܒܝܕܝܗ ܕܐܬܓܠܝ ܘܐܦܠܐ ܡܠܟܬܝ ܕܐܟܢܐ ܚܙܝܬ.
ܐܢܐ ܒܡܫܝܚܐ ܘܐܢܬ ܡܢܘ ܡܛܠ ܡܪܝܡ ܗܘܝܬ.
ܡܢ ܟܝܢ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܢܛܠ ܘܡܢ ܐܡܪ ܠܝ.
ܡܢ ܦܩܕ ܗܘܐ ܐܡܪ ܦܬܓܡܐ ܚܒܠܐ ܣܓܕܘܗ.
ܠܐ ܒܡܫܝܚܐ ܢܦܩ ܗܘܐ ܠܝ ܡܠܟܘܬܝ.
ܦܩܘܕ ܗܘ ܠܗ ܕܢܗܘܐ ܡܛܠ ܠܒܢܝܢܫܐ.
ܕܠܐ ܒܡܫܝܚܐ ܡܪܝܡ ܗܘܝܬ ܠܐ ܐܢܫ ܐܬܓܠܝ.
ܠܦܠܢ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܕܢܛܠ ܬܫܡܫܝ ܒܪ ܐܠܗܐ.
ܐܘ ܡܢ ܐܝܬ ܗܘܐ ܕܢܬܢܟܦ ܒܗ ܠܒܪܢܫ ܠܝ.
ܐܘ ܗܘ ܐܡܪ ܡܢ ܦܩܕ ܗܘܐ ܘܡܢ ܢܗܘܐ ܠܝ.
ܕܒܠܗܘܢ ܠܥܡܡܐ ܘܡܫܬܥܒܕܘܢ ܠܐ ܦܩܕ ܠܝ.
ܚܙܐ ܕܠܐ ܦܬܓܡܐ ܐܠܗܐ ܢܛܠ ܬܫܡܫܝ ܘܡܢ ܦܩܕ ܠܝ.
ܘܡܗܘܐ ܡܛܠ ܢܚܬ ܒܝ ܒܠܠ ܒܝ ܠܐ ܦܩܐ.
ܒܣܒܪܗ ܕܐܒܐ ܢܣܒ ܠܝ ܡܛܠ ܠܡܫܝܚܗ.
ܒܣܘܥܐ ܠܡܠܟܘܬܗ ܒܝܬܝܬܐ ܕܠܐ ܡܬܕܪܫܢ.
ܠܐ ܒܚܝܠܐ ܘܠܐ ܒܦܘܠܚܢܐ ܘܠܐ ܒܡܪܕܘܬܐ.
ܘܠܐ ܒܚܪܒܘܬܐ ܕܢܣܒܐ ܩܛܠܐ ܒܬܘܒܬܐ.
ܫܒܩܝܗܘܢ ܡܛܠ ܠܬܫܘܫ ܒܗ ܕܠܐ ܢܚܬܘܢܐ.
ܠܦܪܝܣܘܗܝ ܐܓܠܝ ܠܒܪܐ ܘܒܠܐ ܒܫܘܠܛܢܬ.
ܒܝܘܡܗ ܐܘܪܚ ܒܝܬ ܦܠܚܘܬܐ ܕܒܪܝܬܗ ܐܬܒܢܝ.
ܫܒܩܘܗ ܒܝܠܘܢܐ* ܘܠܐ ܢܬܢܟܦܘܢ ܠܫܝܢܘܗ.

v. 36. Vox ܒܝܠܘܢܐ in *lexico* Castelli ex Barbahluli auctoritate vertitur : *infirmi*, *imbecilles*. — Suspicor autem præsenti loco mendum esse in

Sanguinem tuum pretiosum pro me effudisti ac per illum me redemisti : possideas tu me quem redemisti, et fac me possidere verbum tuum, quo ortum tuum enarrem! Ego pretio magno *redemptus sum*, sed tu, Domine mi, emptus es gratis; quid enim habet mundus quod ad emendum te elargiatur? Quidve accepisset Pater tuus pro dilecto suo?

Simul ac volebat te in pretium dare propter nos, oportuit ut gratis te donaret hominibus, quandoquidem si per pretium emi debuisses, nemo te emere potuisset. Quis enim habet quod in pretium tui tribuat, o fili Dei? Aut quid vicissim conferat qui te emere velit? Quid demum Pater tuus te largiturus acciperet, quandoquidem mundi et omnes habitatores eorum non sunt te digni?

Vidit a nemine posse pretium tuum præstari; *ideo* assumpsit te gratisque donavit, ut per te omnes, utut indignos, ditaret.

Ex amore Pater dedit nobis gratis Unigenitum suum; nos igitur cum amore eum enarremus simpliciter et sine scrutatione, non in lite et contentione, neque in inquisitione, aut astutia quæ parit controversias.

Gratis eum accepimus, exultemus in eo sine jurgio; in pascua sua introduxit nos, ut pascamur et requiescamus suaviter.

Corpus suum apposuit ante gregem quem sanguine suo redemit : audite, o infirmi, et edocti nolite recalcitrare.

codice, et potius legendum fuisse ܡܪ̈ܝܢܐ *fideles*, *dociles*, a radice ܡܪܝ *jugo alligavit*, *subjecit*. Sic enim concinnior habetur sententia et servatur imago, vocibus ܡܬܡܪܢܘܬܐ et ܠܡܬܡܪܢܘ expressa.

ܡܢ ܡܫܘܚܬܐ ܕܐܪܥܐ ܡܢܝܢ ܡܢ ܠܐ ܢܫܬܪܐ܀
ܘܡܫܘܚܬܐ ܕܡܠܟܐ ܣ̈ܓܐ ܡܢ ܠܐ ܢܫܟܚ.
ܚܕܐ ܗܘ ܦܫ ܠܬܚܫܒ ܒܗ ܒܒܪ ܐܠܗܐ܀
ܕܕܠܐ ܕܪܫܐ ܢܦܩ ܡܢܗ ܪ̈ܒܐ ܒܟܠܗܘܢ.
ܡܬܐܡܪܐ ܕܚܘܒܢܐ ܪܒܐ ܠܗ ܠܥܘܠܐ ܠܡܬܠܠܘ܀
ܘܡܢ ܠܐ ܕܪܫ ܐܦ ܠܐ ܡܬܟܬܒ ܠܦܫܝܛܐ.
ܕܠܬܗܪ ܦܠܐ ܚܘܒܐ ܒܒܪܐ ܠܗ ܕܢܬܟܬܒ܀
ܕܢܫܝܘܕ ܚܙܝ ܠܗ ܠܒܪܬܐ ܫܡܫ ܠܗ ܢܡܪܘܚ.
ܡܪܐ ܒܒܬܘܠܬܐ ܗܘ ܕܬܗܪܐ* ܕܠܐ ܦܬܐܟܬܒ܀
ܘܩܪܒ ܫ̈ܡܗܐ ܠܟܦܘܢ ܐܘܪܚܗ ܒܡ̈ܗܢܘܬܐ.
ܢܦܩ ܡܢ ܒܪܬܐ ܘܐܘܪܒ ܫ̈ܬܐܡܐ ܒܒܬܘܠܘܬܐ܀
ܘܢܓܠ ܩ̈ܠܐ ܕܩ̈ܠܠܝܢ ܒܠܐ ܟܠ ܦܬܠܝܗ.
ܒܬܘܠܬܐ ܡܢܚܬ ܘܐܫܟܚܘ ܩ̈ܦܪܐ ܠܦ̈ܪܘܫܘܗܝ܀
ܠܐܠܗܘܬܗ ܚܪܒܐ ܕܐܠܐ ܒܓܘܪܐ ܠܐ ܡܬܦܬܠܐ.
ܐܪܒܥ ܡܢܗ ܐܘܪܚܐ ܕܪܦܩܐ ܡܢ ܒܪ̈ܘܢܐ܀
ܘܕܢܓܝܘܗܝ ܗܘ ܡܬܚܫܠܝܢ ܩ̈ܒܠܐ ܕܐܬܒܗ.
ܐܬܒܥܬܐ ܦܪܝܫ ܡܢ ܩ̈ܫܝܫܐ ܘܡܢ ܡܢܝܢܐ܀
ܘܦܠܠ ܡܬܐܡܪܗ ܡܢ ܡ̈ܕܝܢܐ ܘܡܢ ܐ̈ܡܬܐ.
ܦܪܘܫܝܢ ܠܟܠܗ ܐܦ ܓܢ̈ܝܐ ܐܦ ܒܬ̈ܠܝܐ܀
ܘܡܬܦܠܠܝܢ ܠܗ ܫ̈ܡܝܐ ܘܩ̈ܢܝܐ ܐܡܝ ܦܪܬܗܘܢ.

v. 45. Adhibet auctor vocem ܬܗܪܐ *admiratio*, *stupor*, quam in Isaiæ vaticinio, IX, 6, legit antiqua versio syriaca, quæque vocabulo פֶּלֶא textus hebraïci respondet. In *Vulgata* latina, concretum nomen *admirabilis* pro abstracto vocabulo adhibitum fuit; apud LXX vero liberius locus is exprimitur per μεγάλης βουλῆς ἄγγελος. — Porro Isaiæ vaticinium, de quo

Ex dono quod provenit gratis quis non ditatur, et quis non delectatur per pastum vivificum?

Amor delectari novit in Filio Dei, quia, seposita scrutatione, quotidie ex eo vitam suget.

Carmen laudis amori edicendum proponitur, sed quin scrutetur aut curiose inquirat Unigenitum. Admirari quærit amor in filio, non vero scrutari; adorare novit, investigationem autem non facile præsumit.

Habitavit in virgine Admirabilis ille plane investigabilis, obstrepueruntque sapientes ut viam ejus controversiis investigarent; exivit ex utero, relinquens signacula in statu virginali, et oborti sunt sermones plane scandalosi de ejus nativitate.

Virgo peperit, auxeruntque doctores inquinamenta sua quibus rem irrideant, quæ non nisi cum admiratione edici potest.

Dominus noster ingressus est viam quæ excedit inquisitores; et quia eum inquirunt, ecce versantur in delirio erroris.

Maria calumniis afficitur a longinquis et a propinquis, vapulatque ipsius laus tum a Judæis, tum a gentilibus. De ea falluntur exteri et familiares, ac de ea loquuntur amici et osores, juxta suam quisque libidinem.

Jacobus hic et in seqq. agit, ad Christum esse referendum, patet ex authentica interpretatione Matt. IV, 14, ex Patrum et Judæorum antiquiorum auctoritate, aliisque rationibus hermeneuticis, de quibus erudite agit Laur. Reinke in egregio suo opere : *die messianischen Weissagungen bei den grossen und kleinen Propheten des A. T.* tom. 1, pp. 105-347. Giessen, 1859.

ܡܘ̈ܕܝܐ ܚܙܝ ܠܒܠܥܡܝܢ ܒܓܒܪܗ ܕܠܗ ܥܠܝ ܐܟܐ ܗܘ.
ܐܦܠܐ ܒܡܛܠܬܗ ܐܦ ܠܐ ܡܓܒܪ ܒܒܬܘܠܘܬܗ.
ܡܬܕܪܫܝܢ ܠܟܠܡܗ ܕܥܠ ܗܘܝܐ ܒܡܛܠܬܗ ܠܒܪܐ.
ܘܠܐ ܡܣܟܠܗ ܗܘ ܕܐܟܐ ܦܓܪܐ ܒܪܐ ܕܚܙܐ ܒܗ.
ܣܟܠܐ ܕܒܣܡ ܐܦܠܐ ܕܡܓܒܪ ܐܦܠܐ ܕܐܝܬܝܗ.
ܐܦܠܐ ܥܒܕ ܕܐܝܬ ܗܘ ܠܗ ܒܪܐ ܠܡܦܪܢܣܘܬܐ.
ܐܝܟܢܐ ܫܒܩܐ ܕܠܗ ܡܘܕܝܐ ܗܘ ܐܦܠܐ ܣܟܠܐ.
ܦܪܘܩ ܠܟܠܡܗ ܕܒܚܪܗ ܕܒܪܐ ܠܗ ܡܠܟܗ ܗܘ.
ܚܙ ܪܡܙܐ ܕܠܗ ܠܐܠܗܐ ܡܓܒܪ ܐܡܪ.
ܐܠܐ ܡܬܚܙܝܐ ܐܝܟ ܕܡܬܚܙܝܐ ܠܗ ܠܐܠܗܐ ܗܘ.
ܘܒܥܠܬ ܗܠܝܢ ܡܬܦܠܦܠܐ ܘܩܠܐ ܘܩܘܪܒܐ ܕܝܠܗܘܢ.
ܢܒܥ ܢܠܡܥܝܢ ܠܗ ܕܠܐ ܠܟܠ ܦܘܓܬ ܒܒܬܘܠܘܬܗ.
ܩ̈ܠܘܬܐ ܒܓܒܪܐ ܚܪܝܢ ܐܦܐ ܡܠܬܗ ܐܝܟ ܡܠܟܘܬܗܘܢ.
ܘܥܠ ܦܓܥܐ ܘܠܒܐ ܒܬܘܠܬܐ ܠܐ ܐܬܦܪܢܣܬ.
ܠܐ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܕܒܡܬܝܠܬܗ ܢܛܪ ܗܘܐ ܢܒܥܗ.
ܐܠܐ ܒܓܒܪܗ* ܐܘܒܕܬܗ ܠܟܠ ܠܒܬܘܠܘܬܗ*.
ܒܥܠܬ ܗܠܝܢ ܩܘܫܬܐ ܕܒܥܠܐ ܘܕܩܘܠܝܐ.
ܡܠܬܐ ܢܓܕܝ ܐܝܟܢܐ ܕܦܘܪܐ ܢܬܡܫܡܫܐܝܬ.
ܡܟܝܠ ܡܬܟܠܠܐ ܘܐܦܪܝܢ ܒܥܘܬܐ ܕܠܐ ܕܗܘܐ.
ܘܥܠܝܗ ܒܝܬܐ ܗܪܐ ܕܕܪܟ ܗܘ ܥܠ ܒܬܘ̈ܠܬܐ.
ܕܝܠܗ ܒܡܩ̈ܕܫܐ ܘܒܟܘܢ ܫ̈ܠܝܐ ܕܐܘܪܐ ܒܟܬܒܐ.
ܐܝܟܢ ܣܓܝܐܐ ܦܛܪܘܕ ܕ̈ܒܐ ܥܠ ܡܬܪܣܐ.

v. 72. In cod. ex errore librarii legitur ܒܓܒܪܗ — Item falso legitur ܠܒܬܘܠܬܗ

Judæi enim calumniose dicunt ejus filium non esse ex Patre, neque ipsam concepisse aut peperisse in Virginitate sua; blasphemantes affirmant eam ex conjugio concepisse filium, et filium qui habitavit in ea non esse virtutum Patris absconditam.

Gentilis, remotissimus cum sit, neque quod genuerit, neque quod sit, neque quod filium habeat illa benedicta, novit.

Alius insensatus, qui neque Judæus est neque gentilis, corpus filii non esse ex ipsa mentitur.

Impius quidam dicit eam non peperisse Deum; Christum vero quatenus Christum haud esse Deum.

Porro inter ista dicteria, sermones et hæreses, quæ prolata fuere, sunt etiam qui eam calumnia hac afficiunt quod virgo non permanserit; signa virginalia per partum, ut aiunt, auferunt ab ipsa, ut inde ab ejus partu haud amplius virgo potuerit vocari; ipsi in partu suo fuisse sigillum conservatum confiteri recusant, ast contra per partum illud, virginitatem *nempe*, perdidisse asserunt.

Quid inter hujusmodi spiritus scandalosos et dissidentes aget simplex veritatis confessor?

Exurge! o doctrina, et sine hæsitatione prædica veritatem, eamque palam proclama, quippe quæ cuncta dissidia superet.

Increpa Judæos, corripe gentiles, conjunge divisos, reprehende contentiones, et scandala ab arrogantibus expelle.

ܒܠܒܟ ܫ̈ܡܫܢܐ ܡܢ ܗܘ ܒܪܬܐ ܕܠܐ ܡܬܛܥܝܐ.
ܢܫܬܠܡܘܢ ܒܪ̈ܫܡܘܗܝ ܟܠܗ ܦܘܠܚܢܗ.
ܐܘ̄ܓܐ* ܠܫܡܝܐ ܡܢ ܗܘ ܒܒܢܗ ܕܡܫܒܚܬܐ.
ܕܠܐ ܡܒܪܟܐ ܢܦܠܠܘܢ ܠܠܫܢܗ ܡܢ ܡܪܝܡ ܠܗ.
ܕܒܗܘܪ ܠܡ̈ܠܐܟܐ ܘܠܡܪ̈ܘܡܐ ܐܘܕܝ ܐܢܘܢ:
ܘܐܡܠܟ ܐܢܘܢ ܙܡܝܪ ܕܘܡܪܐ ܒܫܘܪܐ ܪܒܐ.
ܦܐܪܐ ܕܡܫܒܚܬܐ ܡܫܒܚܬܐ ܫܘܪܐ ܗܝܟܠܗ ܕܘܡܪܐ ܗܘ.
ܐܘ̄ ܫܡܝܥܐ ܬܐ ܐܬܕܡܪ ܒܗ ܠܐ ܫܠܝܛ.
ܡܪܘܒ ܕܪܘܚܐ ܘܫܒܚ ܠܗ ܫܘܪܐ ܡܢ ܒܪܬ ܕܘܡܝ:
ܠܐ ܕܡܢ ܬܡܪܘܣ ܠܡܬܟܫܦ ܕܠܐ ܫܦܫ ܐܢܬ.
ܫܦܪܐ ܡܠܟܘܬܐ ܚܘܪ ܒܗ ܒܡܪܟܒܐ ܕܪܘܚ ܗܘ ܡܠܟ:
ܘܫܒܚ ܠܗ ܒܫܦܝܐ ܘܠܐ ܬܬܕܘܕ ܒܡܫ̈ܒܚܬܐ.
ܟ̈ܠܗ ܦܪܘܕܬܐ ܕܦܠܓܝܢ ܚܘܒܐ ܘܗܝܡܢܘܬܐ:
ܠܟܘܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܗܘܡܠܟܘܬܐ ܐܬܠܘܢ ܡܪܘܡܝܬ.
ܡܪܟܒܗ ܕܦܪܗܣܝܐ ܠܐ ܡܬܬܪܓܡ ܡܢ ܫ̈ܡܝܢܐ:
ܘܠܐ ܥܦܠܠܝܢ ܠܗ ܬ̈ܫܒܚܬܐ ܒܪܘܚܐ ܕܡܬܢ̈ܦܫܗܘܢ.
ܚܘܒܐ ܡܠܒܫ ܕܕܠܐ ܕܪܫܐ ܠܦܠܠ ܡܪܟܒܗ:
ܒܒܝܬܗܘܬܐ ܕܪܦܐ ܘܒܝܬܐ ܡܢ ܚܪܝܢܐ.
ܢܬܠ ܗܘܐ ܙܘܬܐ ܠܚܘܒܐ ܕܝܗܒ ܕܢܦܠܠ:
ܟܕ ܠܐ ܫܪܐ ܠܐܡܐ ܒܬܘܠܬܐ ܕܡܠܟܐ ܫܘܪܐ.
ܒܫܦܪ ܡܘܕܐ ܡܢ ܐܡܠܐ ܕܒܪ ܠܡܠܟܗ ܗܘ:
ܕܗܘ ܐܓܪܐ ܠܗ ܕܢܦܩܐ ܒܬܘܠܬܐ ܕܠܐ ܐܘܟܝܐ.

v. 81. ܐܘ̄ܓܐ sitne vocabulum ἄπαγε, *apage*, vel potius forma im-

Cohibe sapientes ab illo utero investigabili, ut ne delirent per suas scrutationes in ejus partum. Apage doctores a sinu beatissimæ, ne ipsi curiose in eam inquirentes cum contentione de ea loquantur.

Condemna loquaces, scrutatores vero lucrifacias eosque sistere facias coram Admirabili cum ingenti admiratione.

Fructus quem peperit virgo plena prodigio vocatur Admirabilis. Veni, o sapiens, admirare quin inquiras; accedas, o scrutator, et sumas tibi stuporem a filia Davidis, neque amplius præsumas illud investigare cui plane impar es.

O doctor loquax, inspice rem captum tuum excedentem; silentium tibi imponas, noli te controversiis agitare.

O discipuli, amore et fide repleti, vobis ego loquor; auscultate me cum discretione! Mariæ dignitas a sapientibus exponi nequit, neque rhetores discursuum suorum artificio eam valent enarrare. At amor hujus laudem edicere potest cum simplicitate quæ controversia altior et purior est.

Nunc igitur aurem præbeamus amori qui sese ad loquendum accingit, quin curiose inquirat in matrem virginem prodigio repletam.

Confutatur Judæus ab Isaia concivi suo, quia ille prædicavit virginem esse sine conjugio parituram.

perativi a verbo ܛܪܕܐ, ܐܛܪܕ *expulit, ejecit?* Quo casu scribendum fuisset ܐܛܪܕܐ.

ܢܐܒܕ ܥܠܡܐ ܡܢ ܒܒܝ̈ܫܬܐ ܘܒܫܘܪ̈ܝܗ ܕܐܪܥܐ.
ܘܟܠ ܒܪ ܕܐܪܐ ܒܪܗ ܕܒܫܘܠܬܐ ܗܘ ܡܬܬܦܠܐ.
ܐܡܪܢܐ ܠܡܫܒܚܘ ܕܠܗ ܠܐܠܗܐ ܒܫܘܪܐ ܡܫܝܚܐ.
ܟܝܬܐ ܒܝܬܝܡܬܐ ܡܪܝܡܐ ܒܟܠܗ ܘܠܐ ܢܒܠܥ ܠܗ.
ܘܫܒܝܠܐ ܕܦܪܥ ܕܥܠܝܗ ܕܒܪܐ ܠܗ ܡܠܟܗ ܗܘ.
ܦܠܚܐ ܐܦ ܠܗ ܘܠܫܘܠܚܢܗ ܘܟܪܡܐ ܡܠܟܗ.
ܘܟܠ ܗܘ ܕܐܡܪ ܕܒܪܐ ܒܬܘܠܐ ܒܪܐ ܒܪ ܢܫܐ:
ܡܐܡܪܐ ܐܝܬ ܠܗ ܠܟܝܢܐ ܡܘܬܒ ܠܡܬܦܠܠܘ ܀ ܀
ܢܒܠܘܢ ܡܘܬܒ ܗܠܝܢ ܒܠܗܘܢ ܟܠ ܒܒܠܝܢܗܘܢ.
ܘܕܗܢܐ ܐܝܟ ܢܒܠܥ ܫܪܒܗ ܕܐܦ ܗܘ ܢܒܥܐ.
ܠܗܢܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܕܠܐ ܦܘܩܕ ܗܘܐ ܒܫܒܘܠܬܗ.
ܒܬܪ ܡܫܝܚܐ ܢܦܩ ܚܘܒܐ ܕܠܐ ܚܪܝܢܐ.
ܟܠ ܒܩܠܝܗܝܢ ܡܟܝܠܐ ܢܒܠܘܢ ܒܢ ܫܒܥܝܢ.
ܘܟܠ ܚܢ ܒܠܗܘܢ ܟܪܡܐ ܡܘܬܒ ܡܒܠܬܐ ܡܠܟܗ.
ܢܟܠ ܩܠܠܘܗܝ ܘܢܫܐ ܠܝ ܡܠܢܐ ܐܡܪ.
ܘܡܠܐ ܕܐܡܪ ܗܘ ܢܒܥܠ ܡܠܝܢ ܚܪܝܬܐ.
ܒܢ ܟܠܗ ܒܫܒܝܐ ܦܪܝܫܐ ܦܘܩܕ ܒܫܒܘܠܬܗ.
ܕܠܗ ܐܘܪܚܐ ܕܥܪܐ ܩܫܘܠܐ ܦܪܘܣ ܠܡܒܬܐ.
ܒܢ ܥܠܝܐ ܕܝܢ ܟܠ ܕܡܫܝܚܐ ܠܘܩܕܡܝܢܐܝܬ.
ܒܡܫܒܚܘ ܕܡܫܝܚܐ ܚܪܐ ܒܩܘܠܐ ܟܠ ܕܐܬܚܫܒ.
ܦܢܝ ܟܠ ܕܐܡܪ ܕܠܐ ܚܪܐ ܩܘܠܐ ܒܢ ܢܒܥ ܗܘܐ.
ܠܡܫܒܚܘ ܠܒܪܐ ܕܠܐ ܐܬܚܫܒ ܡܢ ܒܪܬ ܕܘܝܕ.
ܘܐܡܢܐ ܕܦܠܘܓܐ ܕܦܪܫܘܬܗ ܡܢ ܦܪܝܫܐ ܗܘ.
ܡܬܦܠܠ ܗܘ ܕܒܫܒܘܠܬܗ ܠܐ ܢܒܥ ܗܘܐ.

Discat gentilis a finibus et extremitatibus terræ, quod ubicumque iverit, ibi de filio Virginis sermo instituatur.

Contra alium qui calumniose asserit eam non mirabiliter Deum peperisse, Ecclesia extollit vocem suam anathemate *cavens* ne intret ad ipsam; insipientem vero, qui effutit corpus Filii non esse ex ea, una cum ejus doctrina odit, refugitque ab eo.

Hodie vero de eo, qui dicit solvisse Filium, cum nasceretur, virginalia matris, ab Ecclesia sermo est instituendus.

Hodie igitur omnes isti scandalis suis silentium imponant, et hic solus rem aggrediatur, ut etiam ipse confundatur! illum, *inquam,* qui Mariam calumniatur quasi post partum haud permanserit in virginitate sua, amor sine disceptatione redarguat.

Taceant omnino omnes dubitationes jam condemnatæ, et de uno solummodo hodie sermo vocem suam extollat.

Inducat porro ille verba sua et manifestet nobis quid doceat; at, quando loquutus fuerit ipse, audiat a nobis veritatem.

« Videlicet, *ita iste loquitur*, Maria post conceptionem in virginitate sua permansit, quia nullum commercium, solvens virginalia signa, ad puram hanc *virginem* accessit; quando autem peperit, quia peperit eum corporaliter, puer ejus in egressu virginalia solvit, quandoquidem vere corpus acceperat; scilicet qui dicit eum in egressu suo virginalia haud solvisse, ille eo ipso perverse sentit de Filio, quasi non acceperit corpus ex filia Davidis; qui vero profitetur naturam ejus corporalem esse ex Maria,

ܒܡܫܒܚܐ ܕܒܢܝ̈ܐ ܕܐܦ ܐܢܐ ܠܡܠܟܐ ܒܝܪܬܘܬܐ.
ܠܐ ܦܪܘܫܐ ܗܘܐ ܒܫܘܝܘܬܐ ܒܡܪܘܬܐ ܡܢ ܢܦܫܗ ܗܘܐ.
ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܕܐܝܬ ܠܗ ܡܫܡܫܢܐ ܘܡܕܒܪܢܘܬܐ ܘܕܚܠܬܐ.
ܠܐܡܪ ܐܦ ܗܘ ܕܒܪܐ ܒܡܠܟܗ ܒܫܘܝܘܬܐ ܕܐܒܘܗܝ.
ܘܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪ ܕܒܫܘܬܦܘܬܗ ܒܐܬܪܗ ܒܥܝܬ.
ܠܐܡܪ ܠܡܠܟܗ ܕܠܐ ܐܬܦܪܫ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ.
ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܦܘܠܘܣ ܒܐܓܪܬܗ ܕܠܩܘܪܢܬܝܐ:
ܠܐܡܪ ܗܘܐ ܣܘܓܐ ܡ̈ܠܘܗܝ ܢܗܝܪܐܝܬ.
ܐܢ ܗܟܢ ܗܘ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܝܬ ܐܘ̄ ܦܠܓܐ:
ܐܦ ܗܘ ܝܠܕܐ ܕܡܝܬܪ ܦܪܘܫܐ ܠܗ ܕܡܪܝܐ ܗܘ.
ܐܢ ܒܥܒܕܘܗܝ ܒܟܠܗ ܒܪܝܬܐ ܒܡܫܡܫܢܘܬܗ:
ܫܒܝܩ ܗܘ ܠܒܪܐ ܡܢ ܫܘܠܛܢܐ ܘܡܠܟܐ ܒܟܠܗ.
ܐܠܐ ܐܝܬ ܫܘܒ ܡܛܠ ܕܒܪܐ ܕܟܝܢܐ ܡܢܗ:
ܡܩܝܡܝܢ ܠܒܪܐ ܘܠܦܘܠܚܢܗ ܘܦܠܚ ܗܘ ܐܝܬ.
ܘܐܢ ܗܟܢ ܗܘ ܕܡܪܝܐ ܐܝܬ ܠܐܒܐ ܦܠܚܬ:
ܘܡܠܟܐ ܕܠܒܪܐ ܫܡܝܐ ܐܝܟܢܐ ܗܘ ܕܡܠܟ ܗܘ.
ܠܥܠܡ ܚܠܦ ܟܠܗ ܫܘܠܛܢܐ ܟܡܐ ܫܘܒܚܐ ܐܝܬ:
ܕܟܠܗ ܐܘܪܚܗ ܕܒܪܐ ܫܠܝܛ ܠܡܫܒܚܘ.
ܠܒܪ ܠܗ ܫܘܒܚܐ ܡܢ ܦܘܠܚܢܗ ܕܒܪ ܐܠܗܐ:
ܘܫܘܒܚܗ ܠܝ ܟܕ ܘܐܠܐ ܐܢ ܟܕ ܠܐ ܫܘܒܚ ܐܠܗܐ.
ܐܝܬ ܕܡܪܝܐ ܘܟܕ ܗܘ ܠܫܘܒܚܗ ܐܢ ܡܪܝܐ:
ܕܦܠܚܬ ܕܫܒܝܐ ܐܘܪܚܐ ܕܪܦܝܐ ܗܘ ܡܢ ܟܪܣܝܐ.
ܫܘܒܚ ܕܡܪܝܐ ܠܐ ܦܠܚܐ ܠܗ ܒܐܦܝܐ ܡܫܡܫܢܘܬ:
ܘܐܠܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܡܫܡܫܢܘܬܗ ܕܕܡܪܝܐ ܐܝܬ.

ille intelligit eum non egressum fuisse illæsa matris virginitate. Adveniente infante illo per egressum suum ad corporalem generationem, non potuit exeundo intacta relinquere virginalia signa. Qui fatetur ipsi fuisse corpus, et sensum et sanguinem, affirmet et illud, eum matris suæ solvisse virginalia; qui vero dicit eam in virginitate permansisse perenniter, cum hoc simul asserat a Filio Dei corpus non fuisse assumptum. »

Hæc quidem insipiens de hac beatissima docet. Jam amor sententiam suam dilucide eloquatur.

Si ita est, ut tu dicis, o arrogans, neque puer, quem genuit Maria est Admirabilis. Si tu per tuam sapientiam rem prorsus explicaveris, aufertur ab ea omne prodigium et cuncta erunt aperta.

Nisi tandem subsit aliquid magni quod te lateat, tu Filium ejusque nativitatem pervestigaveris, et valde magnus fueris ipse : et si ita est, in Admirabilem evaseris tu, atque nomen, quod Filio imposuit Isaias, tuum fuerit!

Penes te stat omne prodigium, quatenus ei sufficias tu, qui viam Filii comprehendere valuisses. Transiit prodigium a nativitate filii Dei, tu vero illud tibi rapuisti, et jam non nisi te quis admirabitur.

Tu Admirabilis es et in te est admirandi *ratio*, si tamen verum sit quod potueris viam perscrutari, quæ est scrutatoribus excelsior.

Duos admirabiles nuspiam me docet scriptura; et si non sit credendum te esse admirabilem, o doctor superbe,

ܦܩܕܐ ܚܕܬܐ ܗܘܐ ܠܗ ܕܢܛܪܗ ܠܡܫܝܚܐ ܀
ܟܕ ܠܐ ܡܬܚܫܒܬ ܣܒܪ ܥܠ ܚܘܒܗ ܘܐܬܦܪܥ ܒܗ .
ܗܒ ܠܗ ܠܒܪܗ ܕܐܠܐ ܐܢ ܠܗ ܠܒܪܐ ܠܐ ܐܝܬ ܀
ܘܫܒܩ ܠܗ ܚܠܦܐ ܕܪܚܡܐ ܗܘ ܡܠܟܝ ܠܒܢܝܐ ܙܥܘܪܘܗܝ .
ܒܬܘܠܬܐ ܒܛܢܬܗ ܘܒܬܘܠܬܐ ܗܘܬ ܟܕ ܝܠܕܬܗ ܀
ܡܛܠ ܗܢܐ ܫܡܥܗ ܕܘܡܪܐ ܕܠܐ ܡܬܦܫܩ .
ܒܡܠܬ ܢ̈ܒܝܐ ܕ̈ܦܠܛܪܬܐ ܘ̈ܕܡܝܘܬܐ ܀
ܛܥܢ ܠܗ ܒܬܘܠܡܝܗ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܒܥܠܐ ܠܐ ܚܙܐ ܐܝܬ .
ܠܘ ܐܝܟ ܐܝܬ ܒܗ ܒܠܚܘܕ ܠܒܪܐ ܕܡܬܝܠܕܢܘܬܐ ܀
ܗܘ ܗܘ ܠܒܪܐ ܢܛܪ ܗܘܐ ܠܟ ܥܠ ܒܬܘ̈ܠܝܐ .
ܠܘ ܐܘܪܚܬ ܠܥܠܡ ܐܝܟܢܐ ܚܪܝܦܘ ܕܘܡܪܐ ܀
ܡܬܕܡܪ ܗܘܝܬ ܟܕ ܠܐ ܒܥܝܬ ܠܡܫܝܚܐ .
ܒ̈ܬܘܠܐ ܘܡܢܟܠܐ ܦܓܠܐ ܗܘܐ ܥܠܘܗܝ ܕܝܡܝܢܘܬܐ ܀
ܘܡܬܕܡܪܢܐ ܒܪܗ ܕܘܡܪܐ ܗܘ ܠܡܦܫܩ ܠܗ .
ܐܢ ܕܘܡܪܐ ܗܘ ܢܟܐ ܗܘ ܡܠܟܝ ܢܛܪܐ ܕܐܘܪܚܗ ܀
ܘܐܢ ܒܡܦܬܝܘܬܗ ܕܐܡܪܝܢ ܡܢܝܢ ܠܗ ܕܘܡܪܐ ܗܘ .
ܐܦ ܟܕ ܒܛܢܐ ܐܦ ܟܕ ܝܠܕܐ ܒܬܘܠܬܐ ܗܝ ܐܡܗ ܀
ܘܦܠܐ ܠܗ ܫܡܥܐ ܕܢܛܪܘܗܝ ܒܟܠܗܝ ܟܠ ܕܘܡܪܐ .
ܒ̈ܬܘܠܐ ܐܡܝܢ ܟܕ ܚܙܐ ܗܘܐ ܒܡܬܚܫܒܬܐ ܀
ܘܐܡܝܢ ܕܐܡܝܢ ܗܘܝܢ ܐܪܝܢ ܣܒܪܬܐ ܟܪܣܗ .
ܡܬܒܪ ܒܬܪ̈ܐ ܥܠ ܕܒܪܐ ܟܕ ܟܪܣܐ ܡܬܩܢܐ ܀
ܠܐ ܡܬܚܫܒ ܗܘܐ ܘܡܬܚܙܐ ܠܗ ܟܕ ܬܠܡܝܐ .
ܡܬܚܙܐ ܚܒܪ̈ܐ ܦܐܝܬ ܢ̈ܦܐ ܕܚܙܝܐ ܥܒܝܕܐ ܀
ܠܐ ܡܬܢܨܚ ܗܘܐ ܘܡܬܚܒܠ ܚܒܪܐ ܕܒܬܘܠܘܬܗ .

tribuas illud tanquam proprium Unigenito; desistens ab inquirendo potius ob ejus ortum accendaris amore, eumque admirare.

Tribuas illi *proprium* ejus miraculum, quia nisi ipsi competat, miraculum plane non erit; tibique sumas silentium, quandoquidem brevior est sermo tuus quam ut ad eum pertingat.

Virgo concepit eum, et virgo adhuc erat postquam eum peperisset : quapropter nomen ejus est Admirabilis, quod explicari nequit.

Inter dolores genitricum et infantium, servat illi virginalia sua, sicut audis tu qui *illud adhuc* ignorabas.

Si modo in anima tua fuisset admiratio fidei, hæc te admiratio a dubiis servasset immunem. Si comprehendisses, quare Isaias vocaverit eum Admirabilem, admiratus fuisses potius quam scrutatus Unigenitum. Virginalibus signis *insignitum* et lacte plenum erat corpus beatissimæ, et propterea filius ejus Admirabilis est scientibus illum.

Si admirabilis est ipse, utique te valde excedit viæ ejus nobilitas; si vero explicare posses quomodo sit genitus, nequaquam foret Admirabilis.

Tum in conceptu, tum in partu mater ejus permanet virgo, ac ideo convenit ipsi nomen quo eo omnes appellarent totum Admirabilem. Claustra virginalia reperiit, quum apud illam gloriosissimam esset diversurus; ejusque uterum, quemadmodum obsignatum reperiit, ita reliquit.

Divitiis cumulata fuit filia inopum, ex quo tempore ille in ea habitavit; tantum abest ut pauperiorem aut quopiam deteriorem eam effecerit filius ditissimus.

Nova pulchritudine ornata fuit formosissima mulierum,

ܡܢ ܟܕ ܒܬܘܠܬܐ ܗܝ ܠܟܠ ܝܠܕܐ ܒܗ ܒܪ ܥܘܡܪܐ.
ܫܡܥܢ ܗܘܐ ܠܗ ܠܝܠܕܘܬܗ ܒܒܬܘܠܬܐ ܡܢ ܢܒܝܐ ܗܘܐ.
ܘܒܒܬܘܠܬܐ ܗܘܬ ܡܢ ܡܒܠܬܗ ܠܐ ܫܪܝܐ ܗܘܐ.
ܡܥܒܪܝܢ ܒܪܘܚܗ ܕܢܒܝܘܬܗ ܗܘܬ ܡܢ ܩܕܡܝܬ.
ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܬܐ ܕܪܘܫܡܬ ܡܢܗ ܡܛܠ ܥܒܕ ܗܘܬ.
ܒܟܠܐ ܗܘ ܢܐܡܪ ܕܒܬܘܠܬܐ ܒܟܪܣܗ ܐܝܬ.
ܡܫܒܚܐ ܫܒܚܬ ܫܡܝܐ ܘܬܘܕܝܬܐ ܘܡܫܝܚܘܬܐ.
ܘܒܒܬܘܠܬܐ ܕܐܡܐ ܒܝܠܕܗ ܒܪܗ ܕܡܪܝܐ.
ܠܒܘܪܐ ܒܪܐ ܒܗ ܕܒܪܝܬܐ ܕܒܝܬܐ ܡܒܥܬ.
ܕܬܗܘܐ ܒܬܘܠܬܐ ܠܟܠܟ ܘܐܡܪܐ ܕܠܐ ܡܬܕܪܟܐ.
ܒܒܝܬܐ ܢܦܫܐ ܕܐܝܩܪܐ ܘܬܫܒܘܚܬܐ.
ܚܙܝ ܗܘܐ ܬܗܘܪܐ ܕܡܠܟܘܬ ܐܝܟܐ ܘܕܒܬܘܠܘܬܗ ❖ ❖
ܬܐ ܣܝܡܐ ܠܒܪܝܐ ܕܙܒܢܐ ܒܗܬ ܬܫܒܚܬܐ.
ܫܦܝܪܐ ܕܦܠܠܐ ܡܪܢܝܬܐ ܠܡܫܒܚܘ ܠܗ:
ܢܒܝܐ ܡܚܝܠܐ ܕܐܬܒܝܢܗ ܚܙܘ ܕܠܗܘܬܐ:
ܘܒܒܝܬܐ ܠܐܠܗܐ ܡܬܕܒܪ ܗܘܐ:
ܗܘܝܐ ܕܡܫܒܚ ܡܢܐ ܩܪܝܒܐ ܩܠܝܠܬܐ:
ܘܩܕܝܫܐ ܩܪܝܒܐ ܘܐܘܪܚܐ ܕܚܐ ܕܗܘ ܦܪܘܩܬܐ:
ܢܒܝܐ ܡܫܒܚܐ ܕܡܫܘܚܬܐ ܚܙܐ ܕܩܪܘܒܐ:
ܘܩܝܡܬܐ ܕܢܒܝܐ ܕܡܬܦܪܣܝܢ ܠܗ ܠܪܡܬܐ ܒܐܬܪܗ.
ܬܐ ܒܪ ܒܘܝܐ ܘܐܝܬܐ ܓܪܒܐ ܕܢܒܝܘܬܢ.
ܘܟܠܢ ܢܣܒܐ ܘܫܘܒ ܐܠܗܐ ܡܫܒܚ ܡܪܢܝܬܐ.
ܠ ܝܚܝܕܐ ܠܝ ܒܒܬܘܠܬܐ ܦܪܝܫ ܒܗ ܬܫܒܘܚܬܐ.
ܗܒ ܠܢ ܠܫܒܚܗ ܕܒܟܠܗ ܒܪܝܬܐ ܢܚܘܐ ܡܫܒܚܗ.

quæ peperit solem; tantum abest ut corruperit aut deformaverit virginitatis suæ nitorem; *imo* si virgo non fuisset, sed tamen in ea habitasset filius Creatoris, hunc decuisset ipsam exeundo virginem *effectam* relinquere; itaque, cum virgo esset quando eum suscepit, nitorem minime lædere potuit illius uteri qui eum sancte gestavit.

Quamnam ancillæ mercedem acceptura erat quæ dominum suum educavit? Asserat iste iniquus quod hujus causa virginitatem suam amiserit; at contra accepit abundantissime pulchritudinem, beatitudinem, sanctitatem, imo virginitatem quam neque per nativitatem suam minimum læsit Admirabilis.

Lux habitavit in ea quæ mundissimo splendore constanter effulserat, ut esset virgo perpetua et mater incomprehensibilis.

In prophetia, mari mysteriorum et revelationum, figurabatur typus, mysteria illa et virginitatem ejus plenissime referens.

Veni, o Ezechiel! vir qui inter revelationes adolevisti, doctor qui te audientes veritatem edoces, propheta vexatissime quem urserunt visiones divinæ, in rebus arcanis divinitus conversate, gloriosissime, qui audisti vocem rotarum rationalium, ac sonitus alarum, currusque motus ingentes; anima decora, quæ conspexisti mutationes Cherubim, oraque ignita benedicentium Altissimum in loco suo, veni, o fili Buzi, afferasque prophetiæ tuæ volumen! Taceant omnes, tu autem surgas ad veritatem prædicandam.

Si vidisti tu virginem Mariam in visionibus tuis, ejus mihi effigiem exhibeas, ut decorem illius contemplentur universæ creaturæ.

ܐܢ ܐܝܬ ܚܙܒܐ ܕܐܝܟܢܗ ܕܡܪܢ ܒܒܪܝܬܟ ܇
ܡܘܕܥ ܐܬܦܢܝܬܗ ܕܪܚܡܟ ܫܦܝܪ ܟܠܗ ܡܫܡܥܢܐ .
ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܡܪ ܕܒܬܪ ܡܟܝܟܗ ܒܡܬܠܬܐ ܠܡܐܬܝܘ ܇
ܦܩܕ ܠܢ ܐܢܬ ܐܢ ܐܘܕܝܬܗ ܠܒܬܘܠܘܬܗ .
ܠܟ ܣܓܝܐܬܐ ܫܒܚܬ ܩܪܝܐ ܐܦܠܐ ܡܘܕܝܢ ܇
ܡܫܡܠܐ ܦܪܘܫܘܬ ܡܠܠܐ ܘܕܚܠ ܕܪܫܐ ܡܠܬܗ ܀ ܀
ܢܗܝܪܐ ܗܢܐ ܡܢܝ ܐܬܦܠܓ ܒܒܝܫܘܬܐ ܇
ܡܫܡܠܝܘܬܐ ܐܦܠܐ ܕܐܬܪܐ ܘܠܐ ܡܬܕܪܫܐ ܀
ܗܕܐ ܢܒܝܐ ܗܘܐ ܐܡܪ ܒܒܝܫܘܬܗ ܇
ܕܢܘܡܝܐ ܡܪܝܐ ܐܬܐ ܒܗܝܢ ܡܘܕܝܐ ܘܫܒܘܬ ܕܐܢܫ .
ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܕܐܪܥܐ ܗܕܐ ܢܗܘܐ ܐܢܫ ܇
ܘܐܘܟ ܠܐ ܢܬܦܠܓ ܐܘ ܢܟܘܠ ܐܢܫ ܐܘ ܢܥܘܠ ܒܗ .
ܡܫܡܠܐ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܟܠܐ ܒܗ ܢܗܘܐ ܐܢܫ ܇
ܢܒܝܐ ܕܪܘܚܐ ܩܕܡ ܦܩܕ ܠܢ ܡܠܟܝܢ ܡܠܬܐ ܗܝ .
ܒܬܘܠܬܐ ܦܪܘܫܘܬ ܐܪܥܐ ܕܐܢܫ ܒܒܝܫܘܬܐ ܇
ܘܡܪܝܐ ܡܫܝܚܐ ܟܠܐ ܒܗ ܠܟܠܡܕܡ ܘܡܟܒܫܗ ܕܐܢܫ .
ܡܢܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܬܪܥܐ ܟܠܐ ܠܐ ܦܬܚ ܠܗ ܇
ܘܫܗܕ ܠܡܠܝ ܐܦ ܣܓܝܐܬܐ ܒܢ ܟܬܒܝܐ .
ܒܬܪܥܐ ܕܟܝܐ ܟܠܐ ܗܘܐ ܠܟܠܡܕܡ ܕܙܟܐ ܇
ܘܠܗ ܠܗܘ ܐܪܥܐ ܚܒܫܗ ܕܐܢܫ ܒܒܬܘܠܘܬܐ .
ܗܘ ܒܗܢ ܡܘܕܝܐ ܕܢܦܩ ܢܒܝܐ ܕܐܢܫ ܐܪܥܗ ܇
ܒܬܘܠܬܐ ܪܫܡ ܠܢ ܘܒܬܘܠܘܬܐ ܠܐ ܐܬܦܬܚܬ .
ܡܘܕܝܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܘܒܗܬܗ ܕܡܘܕܝܐ ܦܠܓܘܡܟ ܐܝܬܝܗ ܇
ܘܐܪܥܐ ܕܐܢܫ ܒܗܬܐ ܬܘܠܕܬܐ ܕܡܫܡܠܝܢ ܒܗ .

Si in prophetia tua matris Domini tui historia reperiatur, surgas, eamque utpote auditoribus acceptissimam exponas. Sunt qui dicunt eam post partum suum haud amplius esse virginem : explices tu nobis utrum perdiderit suam virginitatem. Tibi, o Ezechiel, hodie loquendi obtigit sors; loquaris de Maria, ab eaque scrutationem cohibeas!

Audiamus nunc quid dictum fuerit in prophetia de ista matre prodigiosa plane inscrutabili.

Propheta igitur in sua prophetia ita dixit : « Ostendit mihi Dominus portam sanctuarii, quam vidi clausam, dixitque Dominus : Porta hæc clausa erit, neque aperietur, neque intrabit quis aut exibit per eam; quia Dominus ipse intrabit per eam, erit clausa. »

Propheta Spiritus, manifesta nobis atque exponas quid sibi velit iste sermo tuus.

Virgo Maria in prophetia est porta clausa, per quam Dominus Christus intravit in mundum quamque clausam reliquit. Quando Deus per portam ingreditur, eam non aperit, ut nobiscum contestatur Ezechiel filius Hebræorum.

Per portam nativitatis ingressus est Deus in mundum, quia ipse voluit, sed hanc ipsam portam in virginitate clausam reliquit.

Sanctuarium illud cujus portam propheta vidit esse clausam virginem nobis repræsentavit; igitur virginitas illæsa permansit.

Sanctitas Christus est, et sanctuarium Maria; porta vero clausa sunt signa virginalia in ipsa conservata.

ܘܐܦ ܒܡܪܕܐ ܠܗ ܗܘܝܢ ܗܘ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܢܐ܆
ܠܡܫܢܐ ܥܪܒܐ ܚܕܐ ܗܘܐ ܢܦܫܐ ܘܡܫܡܫܝ ܐܝܟܢ.
ܚܝܘܗܝ ܗܘܐ ܠܡܬܪܥܝܐ ܟܠܗ ܘܒܡܪܥܝܬܐ ܕܐܢܫܐ ܟܠܗ ܗܘܐ܆
ܘܚܙܐ ܕܐܝܟܢ ܟܠܗ ܕܒܬܘܠܐ ܠܐ ܒܙܐ ܘܠܒܫ.
ܡܢ ܐܠܗܐ ܒܓܠ ܥܠ ܥܪܒܐ ܕܟܠ ܡ̈ܒܝܕܐ܆
ܠܥܠܡܢܐ ܒܡܓܢܐ ܘܠܐ ܦܓܫ ܥܪ̈ܒܐ ܡܢ ܟܠܗ ܗܘܐ.
ܘܦܪܩ ܢܦܫܗ ܠܐܡܪܐ ܒܬܘܠܬܐ ܒܡܪܥܝܬܐ ܕܐܝܟܢ܆
ܘܡܫܬܥܒܕ ܠܗ ܡܫܝܚܐ ܕܐܝܟܢ ܠܡܫܪܝܬ.
ܘܡܫܪܫ ܡܫܪܐ ܘܐܝܟ ܗܘ ܥܪܒܐ ܕܐܬܐ ܠܐ ܦܓܫܗ܆
ܗܘܝܢ ܡܢܟ ܢܦܫܗ ܕܦܪܫܟ ܒܥܢܝܘܬܐ.
ܒܬܪܥܐ ܐܝܟܢܐ ܠܥܘܠܐ ܒܬܘܠܐ ܡܬܦܩܦܩ ܠܗ܆
ܕܐܝܟܢ ܥܪܒܐ ܚܬܝܟ ܗܘ ܠܥܘܠܐ ܕܒܬܘܠܬܐ.
ܠܐ ܠܟ ܠܡܬܦܬܚ ܥܪܒܐ ܗܢܐ ܡܪܥܝܐ ܐܦܢ܆
ܐܝܟ ܐܠܦ ܠܐܡܪܢ ܠܐ ܐܠܦ ܢܒܙܐ ܒܬܘܠܐ ܗܠܝܢ.
ܥܠܠܬܗ ܕܡܪܥܝܐ ܡܫܬܥܠܬܗ ܠܡܪܥܝܬܗ ܕܬܒܝܫܬܐ܆
ܕܐܦܠܐ ܒܡܠܝܗ ܒܙܐ ܠܒܬܘܠܘܬܗ ܡܢ ܢܦܫ ܗܘܐ.
ܐܠܗܐ ܗܘܐ ܕܒܟܠ ܥܠ ܥܪܒܐ ܕܒܬܘܠܬܐ܆
ܘܐܪܥܐ ܬ̈ܠܝܐ ܒܬܫܡܫܬܗܘܢ ܟܠ ܕܐܠܗܐ ܗܘ.
ܐܝܟ ܗܘ ܥܪܒܐ ܕܚܙܐ ܢܦܫܐ ܘܡܫܬܥܒܕ ܗܠܐ܆
ܕܐܠܗܐ ܠܟ ܗܘ ܟܠܗ ܒܗ ܢܗܘܐ ܐܝܟܢ.
ܡܬܡܫܠ ܡܫܒܚ ܕܐܡܢܐ ܕܦܠܓܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘܐ܆
ܕܒܠܝܢ ܦܪܘܫܟ ܦܠܓܐ ܕܦܓܪܐ ܒܡܬܠܬܗ.
ܦܠܢ ܕܐܝܟ ܕܒܠܝܬܝ ܕܐܦ ܗܘ ܡܠܝܘܗ ܠܗ ܐܠܗܐ ܗܘ܆
ܫܠܝܚ ܐܦ ܗܢ ܕܒܙܐ ܒܬܘܠܐ ܡܢ ܢܦܫ ܗܘܐ.

Quod si revera non ita est, ut ego dico, quamnam tandem portam vidisset propheta, et quare clausa *fuisset?* Viderat portam, quia per portam hominum, *nascendo ex muliere sicuti homines cæteri,* erat ingressurus; viditque eam esse clausam, quia claustra virginalia non solvit ut egrederetur.

Filius Dei per portam omnibus nascentibus communem ad mundum intravit per suam nativitatem; sed ingrediens ostia minime aperuit; porro matrem suam virginem præsignavit per portam clausam, atque Ezechieli dilucide ostendit hanc esse clausam.

Vera sane est illa res, et sicut portam illam quam nemo aperuit, ita Mariæ sigillum sub custodia posuit.

Porta clausa uter virginalis nobis intelligendus est; quia porta clausa est, ideo signatus est uter virginitatis; nempe : « non aperietur porta hæc, dixit Dominus », *idem est* ac si quis diceret : « nemo solvet claustra hæc virginalia. »

Verbum Domini obsignavit uterum Beatissimæ, quia ne in sua quidem nativitate exeundo solvit ipsius virginalia.

Deus erat qui ingressus est per ostium virginitatis, et quia Deus erat reliquit sigilla obsignata, ad instar portæ illius quam vidit propheta, et de qua vocem audivit hanc : « quia Deus per eam ipse intrabit, erit clausa. »

Itaque constat eum qui confitetur Deum hunc esse quem peperit Maria, confiteri quoque debere hanc in virginitate sua permansisse; qui autem in dubium revocat ejus filium esse Deum, illud quoque *dubio suo* admiscet, eum exeundo claustra virginalia solvisse.

ܗܪܟܐ ܥܐܝܣܘܕܝ ܡܠܬܐ ܦܣܩܗ̇ ܕܠܐ ܚܪܝܢܐ܀
ܘܡܠܠܗ ܕܡܠܟܐ ܩܕܡܝܗ ܠܟ ܕܥܩܒܬ ܟܠ ܦܠܚܘܬܗ.
ܐܢ ܐܠܗܐ ܚܙܝܬ ܐܠܐ ܠܗ ܐܡܪ ܕܐܠܗܐ ܗܘܐ ܗܘ܀
ܩܫܝܫ ܠܟ ܕܥܒܕܐ ܕܡܪܝܐ ܠܐܒܪܐ ܗܘ ܒܡܬܘܡܝܘܬܐ.
ܘܐܢ ܦܫܛܬ ܡܢܗܝܢ ܕܡܝܢ ܒܢܩܝܢ ܡܢܐ܀
ܠܩܫܝܫ ܠܟ ܕܥܒܕܝܢ ܒܡܬܘܡܝܘܬܐ ܒܐܥܪܗ̇ ܦܩܬ.
ܗܘ ܓܝܪ ܥܒܕܐ ܕܝܠܐ ܠܒܢܐ ܒܗ̇ܘ ܓܒܪܢܐ܀
ܡܫܒܚ ܕܐܠܗܐ ܟܠܗ ܗܘܐ ܒܗ ܘܝܠܐ ܕܐܝܬܝ.
ܘܐܬܦܩܬ ܠܗ ܕܡܢܐ ܕܐܠܗܐ ܟܠܗ ܗܘܐ ܒܗ܀
ܠܐ ܦܬܚ ܠܗ ܘܡܢ ܟܠܗ ܒܗ ܐܡܪ ܡܠܬܐ.
ܠܗ ܐܚܪܢܐ ܕܠܗ ܐܠܗܐ ܗܘ ܟܠܗ ܗܘܐ ܒܗ.
ܫܠܡܘ ܗܘܐ ܕܢܬܦܬܚ ܘܐܠܐ ܦܬܚ ܗܘܐ ܠܐ ܟܠܗ ܗܘܐ.
ܘܗܘ̣ ܥܒܕܐ ܠܥܒܕܘܬܐ ܠܐܒܪܗ ܗܘܐ ܕܗܘ ܠܒܝܬ ܠܗ܀
ܐܝܟܢܐ ܘܬܐܘܡܝܐ ܘܫܘܒ ܕܠܝܘܒܢܢ ܠܐ ܦܬܚ ܠܗ.
ܐܡܪ ܕܐܦ ܦܪܘܣܦܐ ܒܡܬܘܡܝܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܦܪܫܐ܀
ܠܐܒܪܐ ܒܟܝܢܐ ܟܠ ܕܐܠܗܐ ܒܦܘܪܫܐ ܡܓܝܪܐ.
ܠܗ ܐܠܗܐ ܕܠܗ ܐܠܗܐ ܗܘ ܡܓܝܪܐ ܡܦܪܫܐ܀
ܩܘܠܐ ܦܪܫ ܗܘܘ ܕܐܠܗܐ ܒܩܘ̈ܠܐ ܠܐ ܢܦܪܫ ܗܘܐ.
ܥܪܩܝܢ ܐܢܝܢ ܘܚܙܐ ܒܚܙܐ ܐܫܬܝ ܐܢܝܢ܀
ܘܕܒܠܘܢ ܟܠ ܗܘ ܕܢܦܫ ܗܘܐ ܠܐ ܡܬܦܠܓܢ.
ܡܢܐ ܕܠܐ ܡܟܘܪܐ ܕܐܦ ܐܠܗܐ ܡܓܝܪܐ ܡܦܪܫܐ܀
ܐܝܟܢ ܦܟܘܪܐ ܕܒܡܬܘܡܝܘܬܗ ܠܐ ܐܬܦܪܫܬ.
ܐܝܟܢ ܗܡܢܝܢ ܕܡܫܡܫܐ ܗܘ ܡܦܪܫܐ ܕܡܓܝܪܐ܀
ܠܐ ܢܬܦܠܓܘܢ ܕܠܐܒܪܐ ܥܒܕܐ ܕܒܡܬܘܡܝܘܬܗ.

Hic jam sermo finem suum accipiat absque disceptatione, et sane ex genito tibi facile erit de ejus genitrice stabilire *sententiam* : si eum agnoscas ut Deum, uti Deus est, facile perspicies uterum esse in virginali statu custoditum; contra, si dubitatio, velut ulcus occultum, in anima tua exorta est, difficulter tibi persuaseris virginitatem intactam permansisse.

Nam *quod attinet* portam eam, quam propheta in illa revelatione vidit, audivit Deum per eam esse ingressurum, eamque vidit esse clausam, illud sane ita est explicandum ut, quando Deus esset per eam ingressurus, eam minime aperiret ut deinde per eam ingrederetur, veluti debilis quidam; utique si alius qui non sit Deus ingrederetur per eam, necessarium foret ut aperiretur, ita ut, nisi aperiretur, iste non valeret intrare; ast quia porta hæc Domino servabatur ut ipse per eam intraret, *ideo* clausit eam atque obsigillavit, manifestavitque se eam non aperturum omnino.

Similiter etiam Maria cum virginitate inviolata custodita fuit in partu, quia prodigioso plane modo ipsa peperit Deum. Si hominem, qui Deus non esset, peperisset Maria, claustra virginalia soluta fuissent, cum homo claustra servare non potuisset.

Duo sunt hæc, sed unum cum altero connexa sunt; et qui hæsitat ex his alterum admittere, ad alterum admittendum sese minime subjicit.

Quando non confitetur quis quod Deum genuerit Maria, quomodo ejus virginitatem illibatam permansisse confiteatur? Si autem credit Dominum quem genuit *Maria* esse Unigenitum, nequaquam dubitabit conservatam fuisse virginitatis ejus signaculum.

ܕܒܡܠܟܐ ܐܘܪܚܗ ܐܫܬܘܝܗ ܗܘ ܡܢܐ ܕܡܬܢܗܪ ܀
ܘܐܡܪܝܢ ܕܐܝܬܘܗܝ ܩܪܢܐ ܘܫܪܝܪ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܪܥܐ .
ܐܝܟ ܡܫܡܫܢܐ ܗܘ ܠܡܠܟܗ ܪܘܪܒܐ ܡܫܡܫܢܘܬܗ ܀
ܘܐܝܟ ܥܒܕܐ ܗܘ ܡܫܡܠܐ ܪܥܝܢܗ ܘܠܐ ܡܬܥܫܢܐ .
ܐܠܝܢ ܦܠܚܐ ܪܒܐ ܕܢܝܚܘܢ ܡ̈ܠܟܐ ܐܪܥܐ ܀
ܘܒܠܝܡܘܬܐ ܘܫܠܡܘܬܐ ܥܠ ܟܠܗ̇ ܐܘܪܚܗ .
ܢܝܪܐ ܗܘܐ ܦܣܝܩ ܐܦܠܘܬ ܥܠ ܚܕ ܐܚܐ ܀
ܘܦܠܛ ܫܒܝܐ ܕܐܝܟ ܠܚܒܫܐ ܥܠ ܚܕܐ ܕܒܝܬ .
ܐܝܟ ܐܠܗܐ ܗܘ ܡܢ ܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ ܕܝܠܢ ܀
ܐܫܬܘܝܗ ܗܘ ܒܟܠܗ ܐܘܪܚܗ ܡܫܒܚܬ ܠܗܘܪܐ .
ܕܒܪܐ ܒܡܪܫܐ ܟܬܒܐ ܡܫܡܗ ܠܗ ܥܠ ܡܪܫܬܐ ܀
ܘܗܢܐ ܠܒܪܐ ܠܗ ܕܠܒܪܐ ܗܘ ܠܡ̈ܠܟܘܬܐ .
ܐܝܟ ܠܦܠܚܐ ܘܡܘܒܠܐ ܢܨܪ ܕܝܢ ܩ̈ܫܝܫܐ ܀
ܕܢܗܘܘܢ ܩ̈ܘܠܐ ܕܦܠܚܬܐ ܠܦܠܚܝܢ ܐܠܝܢ .
ܗܢܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܘܚܝܪܘܗܝ ܒܢ̈ܝܐ ܕܦ̈ܠܚܢܐ ܀
ܒ̈ܡܠܟܐ ܗܘܒܚܐ ܘܥܒܕܝܢܘܬܗܘܢ ܗܘܝܢܬܐ .
ܦܩܕ ܠܐܘܪܐ ܘܡܦܩܘ ܒܢ̈ܝܐ ܕܒܝܬ ܡܠܟܘܬܐ ܀
ܘܡܠܟܘ ܪܐܙܐ ܠܬܪܥܬܐ ܕܦܠܚܘ ܠܒܢܐ .
ܐܝܟ ܠܚܕܐ ܡܘܕܥܐ ܘܫܒܐ ܐܦܪܝܐ ܒܫܒܐ ܒܪܒ ܀
ܠܦܪܘܩܗܘܢ ܠܒܢܐ ܕܢܦܩ ܗܘܐ ܠܗ ܕܗܘܡܘ ܐܦܪܗ .
ܕܢܝܚ ܒܠܦܠܚܐ ܘܐܚܐ ܘܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܠܐܠܗܐ ܗܘ ܀
ܘܠܗ ܫܡܝܐ ܗܘܐ ܡܠܡܠܘܝܬܐ ܕܐܬܦܩܕ ܒܗ .
ܢܒܝܐ ܒܫܦܠܐ ܘܢܣܒܢ ܡ̈ܠܐ ܠܫܡܥܐ ܢܟܐ ܀
ܩܢܐ ܒܗ ܫܡܥܐ ܘܫܡܥ ܠܗ ܢܟܠܐ ܘܚܝܪܐ ܠܗܘܪܐ .

Quippe cujusque via, qua incedit, ipsi congruens est, ac juxta statum suum proficiscitur et vadit in via quam *semel* ingressus est : si inops est cum eo graditur inopia; si dives est, nobilis, non autem occultus est ejus processus; si autem rex est, regionem præconibus vult perlustrari, legionibusque et exercitibus viam muniri.

Jam videamus quis fuerit missus e domo Patris et quis sit ille reconditus qui venit sese manifestare ex domo David.

Si Christus filius Dei, qui ortus est, Deus est, universa via ejus erit ipsi conveniens et prodigio plena.

Habitante ipso in utero, ad eum in uteris exultant infantes, et sane hujusmodi opus non est solitum hominibus.

Nascendo, stellam mittit remotis, ut afferant munera ac sese per tributum subjiciant.

Cum diverteret in spelunca, circumdederunt eum cœlitum cœtus, edentes cantica laudis hymnosque pulcherrimos.

Fasciis ipso involuto, exultant turmæ Gabrielis, revelantque pastoribus arcanum de istius pueri natura.

Venit ad templum et senex ligatus supplicationem adhibet, ut eum dimitteret infans ille, probe sciens hunc eum esse qui ipsum alligaverat.

Cum appareret in baptismo, Pater et Spiritus sanctus contestati sunt ipsum esse Deum; ab eo autem receptus fuit baptismus, ut per ipsum *baptismus* sanctificaretur.

Convivio accumbens, aquam in vinum optimum mutavit.

Occurrenti ei cæco cœnum imposuit, *ille* vero vidit lucem.

ܒܐܪܥܐ ܕܕܘܝܐ ܫܦܪ ܡܠܐ ܦܩܚܝܢ ܐܢܫܝܢ ܀
ܘܐܠܝܨܪ ܟܦܢܐ ܚܣܝܪܘܬܐ ܘܐܚܝܕܝܢ ܐܢܫܝܢ.
ܠܡܣܟܢܐ ܚܕܐ ܗܘܐ ܘܠܝܬܪܐ ܕܟܠܐ ܠܒܪ ܡܢ ܬܪܥܗ ܀
ܘܡܣܟܢܘܬܐ ܕܚܣܝܪܬ ܘܩܠܠܐ ܠܟܝܢ ܐܫܬܪܝܗ.
ܠܚܡ ܒܐܘܬܢܐ ܕܝܗܒ ܡܠܒܫ ܘܐܫܬ ܠܗ ܕܫܟܐ܀
ܠܟܠܗ ܐܚܝ ܕܟܠܗ ܫܠܡܝܢ ܗܘܐ ܟܠܗ ܡܣܟܢܢܐ.
ܬܠܬܐ ܒܒܝܬܐ ܘܡܐܘܪܚܐ ܕܡܟܪܐ ܡܠܝܬܐ ܠܢܦܫ܀
ܡܢ ܓܘ ܡܚܪܐ ܠܚܫܝܫܬܐ ܦܪܝܫܐ ܒܟܠܗ ܐܟܠ.
ܡܢ ܒܝܬ ܩܛܝܠܬܐ ܫܡܝܐ ܠܠܬܐ ܦܪܝܫ ܒܗ ܒܐܘܪܚܗ܀
ܠܐܡܪܝܗܝ ܠܐܪܥܐ ܕܠܗܐ ܗܘܐ ܕܢܦܫ ܐܠܝ.
ܘܗܕܐ ܐܘܪܚܐ ܕܗܒܝ ܪܒܐ ܐܠܓܝܪܬܐ ܠܗ܀
ܘܗܘ ܕܢܣܒ ܠܗ ܕܢܗܠܝ ܒܗ ܠܐܠܗܐ ܗܘܐ.
ܘܐܡܪ ܐܠܝܥܙܪ ܘܐܡܪ ܪܒܩܐ ܕܟܠܗ ܐܘܪܚܗ܀
ܗܢܝ ܚܙܪ ܒܗ ܒܗܘ ܦܠܚܝܗ ܕܦܠܐ ܠܒܪܐ.
ܦܬܐ ܒܐܝܬܘܗ ܘܪܓܫܝܢ ܚܡܠܐ ܕܝܢܒܪܘܗ܀
ܘܡܢ ܝܠܝܬܗ ܐܝܟ ܢܦܫ ܐܦ ܒܥܝܬܗ.
ܒܪܡܫܗ ܕܐܘܪܚܐ ܠܐ ܡܦܢܐ ܗܘܐ ܕܠܐ ܠܕܘܟܪܢܐ܀
ܒܝܠܕܐ ܚܕܝܢ ܘܐܬܐ ܚܕܬܐ ܫܡܥܢ ܒܗ ܢܦܫ.
ܠܦܪܢܣܗ ܚܕܝܢ ܕܥܠܐ ܠܒܪܐ ܡܬܠܠܬܗ܀
ܕܗܝ ܒܡܬܐܬ ܠܠܕܦܢܐ ܒܗ ܕܕܘܡܪܐ ܗܘܐ.
ܐܘܪܚܐ ܕܫܡܝܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܠܗ ܝܗܒܐ ܠܘܗ܀
ܒܠܘܐ ܦܫܝܢ ܗܘܘ ܘܠܗ ܡܠܬܗ ܗܘܐ ܠܒܪܐ ܚܕܬܐ.
ܗܝ ܢܫܡܬܐ ܗܘܬ ܕܠܝܠܐ ܐܬܐ ܕܫܡܝܐ ܡܢ ܒܠ܀
ܕܗܝ ܐܫܬܘܬ ܕܠܗܘܐ ܐܦܐ ܠܦܫܐ ܡܢ ܒܠ.

In aures surdi vocem effudit, easque aperuit; illuminavit quoque oculos tenebris *obductos* eosque exhilaravit.

Telonarium cum vidisset, jugum iniquitatis ab ipsius collo confregit, atque peccatricis, quæ lacrymas effuderat, chirographum laceravit.

Vexatum quemdam mutum, cæcum et a dæmonio oppressum, qui totus sanitate indigebat, totum sanavit.

Puellam domi mortuam jamque in via ad sepulturam resuscitavit. E monumento mortuum fœtentem voce sua excitavit.

Tres sibi in via sua ex mortuis testes ordinavit, qui terræ annunciarent eum qui ipsos suscitavit esse Deum.

Itaque via hæc tantopere nobilitata fuit, quia ille qui ad eam lustrandam descendebat, Deus erat; porro sicut signa ejus totiusque viæ ejus majestatem, ita quoque ipsius nativitatem prodigio esse plenam considera.

Abditus est in essentia sua, sed manifestantur virtutes suæ fortitudinis, et oportet ut ex manifestis ejus etiam occulta credamus. Initio viæ non orsus est sine prodigio, in *ipsa* conceptione inchoavit, et novum signum patravit quando exivit.

Mariam in primis ob seipsum admiratione replevit, ut hæc primum admiraretur Admirabilem; revelata fuit illi via multis abscondita.

Abscondita erant claustra virginalia, et ipsa obstupuit de opere inaudito. Digna fuit ipsa quæ videret prodigium cunctis absconditum, quia digna erat ut fieret mater absconditi ab omnibus. In seipsa vidit se esse virginem

ܒܠܒܘܫܗ ܚܕܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܗܘܬ ܘܐܪܡܠܐ ܗܘܬ܀
ܬ̈ܠܘܠܐ ܘܣܓܝܐ ܚܕܬܐ ܒܡܠܒܘܫܗ ܘܐܬܗܕܪܐ ܗܘܬ.
ܒܪܗ ܕܡܠܟܘܬܐ ܒܫܒܪܐ ܐܘܪܚܗ ܠܐܡܗ ܐܬܗܪ܆
ܘܡܢ ܠܐܣܝ̈ܪܐ ܚܒܠܐ ܘܡܛܪܐ ܒܫܡܠܝܐ ܕܥܒܪ.
ܘܗܝܡܢܘܬܐ ܕܐܦ ܒܫ̈ܡܝܬܐ ܡ̈ܠܟܝܢ ܐܠܦܝ ܠܗ܀
ܒܪܝܫܗ ܕܐܘܪܚܐ ܣܡܪܐ ܒܦܬܘܪܐ ܕܠܐ ܕܘܕܐ.
ܘܪܝܫܐ ܠܗ ܕܟܠܗ ܘܒܪ ܦܝ ܗܝܡܢܘܬܐ܀
ܣܡܪܐ ܒܦܬܘܪܐ ܘܒܫܘܠܛܢܗ ܘܦܠܓܘܬܗ.
ܟܪܬܐ ܕܐܬܐ ܕܢܦܩܝܢ ܐܘܚܕܐ ܕܟܪܝܣܛܐ ܗܘܬ܀
ܠܐ ܡܟܦܪܐ ܗܘܐ ܕܢܣܒ ܗܘܐ ܬ̈ܠܘܠܐ ܕܐܡܗ.
ܗܘ ܕܠܟܬܝܒܬܐ ܡܟܬܒܬܐ ܡܣܒ ܗܘܐ ܠܫܘܬܐ ܐܢܘܢ܀
ܠܐ ܦܠܚܘܬ ܗܘܐ ܠܐܡܬܐ ܫܝܬܐ ܕܡܢܐ ܗܘܐ ܠܗ.
ܒܡܠܟܬܐ ܢܛܪܗ ܐܝܟ ܕܢܛܪܝܢ ܗܘܐ ܒܟܠܗܘܬܐ:
ܘܗܘܝܬ ܐܡܐ ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܗܘ ܒܡܠܟܗ ܐܠܗܐ.
ܗܘ ܟܠܗܐ ܗܘ ܕܗܘܐ ܐܠܗܐ ܕܠܐ ܫܘܚܠܦܐ܀
ܘܐܡܗ ܒܡܠܟܬܐ ܕܗܘܬ ܐܡܐ ܕܠܐ ܫܘܚܠܦܐ.
ܡܫܝܚܐ ܒܡܠܟܗ ܐܦ ܟܠܗܐ ܗܘ ܐܦ ܒܪ ܐܢܫܐ ܗܘ܀
ܐܝܟ ܕܟܠܗܬܐ ܒܡܠܟܬܐ ܗܝ ܘܐܡܐ ܗܝ ܒܬܪܝܨܘܬ.
ܠܐ ܬܦܘܩ ܡܢܗ ܘܠܐ ܗܘ ܡܢܗ ܕܬܗܘܐ ܬܦܩܢ܀
ܚܙܐ ܠܟܘܢ ܡܢܗ ܟܠܗܘܬ ܐܦ ܐܢܫܘܬ.
ܠܐ ܟܠܗܐ ܕܦܢܐ ܠܐܢܫܐ ܒܡܢܝܐ ܡܫܬܘܬܦ܆
ܐܦܠܐ ܒܡܠܟܬܐ ܕܦܢܝܐ ܠܐܡܐ ܠܚܘܫܒ ܒܗ܆
ܘܕܠܒܫ ܦܓܪ ܐܬܓܠܐ ܠܢ ܘܗܘܐ ܡܠܟܢ܆
ܘܡܠܟܘܬܗ ܠܟܢܫܗ ܐܡܗ ܒܡܠܟܘܬܗ.

simul et matrem; claustra virginalia cum partu mirabunda in seipsa consideravit.

Filius Virginis in ipso viæ suæ initio matrem suam stupore affecit, deinceps vero etiam ceteros admiratione replevit per prodigia quæ patravit.

Fides igitur, cui etiam occulta manifesta sunt, initium viæ ejus mirabunda intuetur absque hæsitatione; nempe fides, quia novit quis sit ille et cujus filius. cum admiratione tam occulta ejus quum manifesta considerat.

Heres, qui terram devastatam restitutum venerat, minime orsus est a corrumpendo propriæ matris virginitatem; ille qui mortuis resurrectionem erat largiturus ut eos renovaret, non potuit veterem efficere matrem novam quam sibi paraverat.

Virginem servavit eam, sicut ipse servatus est in divinitate, et effecta est mater, sicut ipse in nativitate sua factus est homo.

Ille Deus est, quia factus est homo absque mutatione, et mater ejus virgo est, quia facta est mater sine læsione.

Christus in nativitate sua Deus est et homo, quemadmodum puella hæc virgo simul ac mater vere existit.

Non duos peperit illa, neque fas est ipsam in duas dividere; una unum peperit divinitus simul et humanitus.

Deus nullatenus homini similis est in sua nativitate, neque etiam virgo illa similis matribus consideranti ipsam apparet; sed quia induit corpus nostrum nobis similis effectus est atque inter nos conversatus, genitricem vero suam sibi matrem effecit quin virginitatis jacturam pateretur.

ܕܦܬܐ ܦܪܝܣ ܐܦ ܠܐܦ̈ܘܗܝ ܘܒܬ̈ܘܠܬܐ.
ܘܦܬܐ ܡܚܝܪܗ ܐܦ ܠܐܠܗܐ ܘܡܫܒܚܢܘܬܐ.
ܕܡܒܘܥܗ ܕܐܝܟܐ ܕܡܒܘܥܐ ܕܟܣܝܐ ܒܟܪܣܐ ܦܓܠ.
ܕܐܦ ܠܟܠܗ ܘܒܪܗ ܕܐܢܫܐ ܒܬܘܪܐ ܢܗܘܐ.
ܘܐܬܕܦܩ ܠܝ ܗܘ ܓܢܒܪܐ ܕܕܦܬܐ ܠܐܒܘܗܝ.
ܫܡܥܘ ܡܢܝ ܚܘܒܠܐ ܒܟܠܗܘܢ ܚ̈ܝܠܐ ܕܒܢܝ̈ܢܫܐ.
ܘܒܡܬ̈ܠ ܐܟܘܬ ܒܟܠܗܘܢ ܒܐܦ̈ܐ ܕܡ̈ܠܟܐ.
ܫܡܥܘ ܡܢܝ ܗܕܐ ܕܠܐ ܚܙܐ ܟ̈ܬܘܠܐ ܡܢ ܢܦܫ ܗܘܐ.
ܘܫܡܥ ܗܘ ܠܗ ܕܗܘܢ ܐܬܦܫܩ ܒܒܬܘܠܘܬܗ.
ܕܐܗܘܐ ܐܝܟܢܐ ܕܦܬܚܗ ܐܒܘܗܝ ܕܡܫܝܚܗ.
ܒܟܘܒܗ ܕܚܝܐ ܚܙܐ ܘܡܠܐܟܐ ܡܢ ܕܢܫܐ ܠܝ.
ܘܐܢ ܩܒܠ ܗܘܐ ܓ̈ܒܪܐ ܒܡܓܒܘܗ ܠܗ ܕܡܠܐܟܐ ܗܘ.
ܒܬܪܟܐ ܐܚܝܕܐ ܓܒܠ ܗܘܐ ܠܟܠܟܡܐ ܐܡܪ ܕܒܬܚܒܐ.
ܘܟܠܗ ܦܬܝܚܗ ܠܗ ܡܬܪܡܐ ܗܘܐ ܘܠܐ ܟܠܗܐ.
ܘܕܐܬܐ ܠܓܒܪܐ ܘܫܡܥ ܓ̈ܒܪܐ ܕܒܬܘܠܘܬܐ.
ܒܟܠܗ ܦܓܪܐ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܫܠܡܗ ܐܦ ܕܡܠܐܟܐ ܗܘ.
ܚܝܐ ܠܒܫܐ ܒܐܦܬܐ ܕܦܬ̈ܠ ܒܒܬܘܠܘܬܗ.
ܘܢܦܩ ܠܝ ܕܗܘ ܗܘ ܡܪܝܐ ܕܚܝܐ ܕܐܚܝܢ.
ܡܫܝܚܐ ܓܒܠ ܒܗ ܕܐܒܘܗܝ ܚܝܘܗ ܕܒܠܟܐ ܢܫܒܘܩ.
ܘܐܪܟܐ ܒܬܚܝܬܐ ܠܐ ܢܦܫ ܠܗ ܟܠ ܕܟܠܗ ܗܘ.
ܠܗ ܠܚܝܢܐ ܐܬܐ ܢܩܒܠ ܗܘ ܡܬܝܡܢ ܟܠ.
ܠܬܝܡܢ ܡܢܟ ܕܡܫܒܠ ܗܘܐ ܚܝܪܗ ܐܒܘܗܝ.
ܠܚܝܐ ܕܢܓܠܬ ܐܬܐ ܕܢܬܝܡܢ ܒܒܬܘܠܘܬܗ.
ܘܠܐ ܡܫܬܒܠ ܗܘܐ ܒܒܬܘܠܬܐ ܕܩܒܠ ܐܗܘܐ ܐܒܘܗ.

Similis est Maria tum matribus, tum virginibus, et similis est Natus ejus et Deo et hominibus.

Forma Patris formam servi in utero assumpsit, ut Deus simul et homo mirabiliter foret; ita heros ille, Patri suo similis, similis factus est nobis in cunctis hominum passionibus, excepta iniquitate; constituta quoque est mater ejus cunctis genitricum doloribus subjecta, excepto quod ipsius claustrum virginale filius exeundo non solverit.

Sane decebat ipsam ita in sua virginitate permanere, ut certior redderetur quisnam esset pater unigeniti sui.

In ipsius sinu purissimo habitavit Admirabilis, cum nobis exoriretur; quod si exeundo signa virginalia violasset, non foret Admirabilis.

Per portam clausam ingressurus erat in mundum, sicut scriptum est; si igitur eam aperuisset, neque Dominus fuisset, neque Deus; ast quia veniendo ad nativitatem servavit virginitatis sigilla, unusquisque confitetur Jesum et Dominum esse et Admiribilem.

Lætetur propheta *Ezechiel* ob matrem quæ in virginitate sua permansit, nobisque declaret hic eam ipsam portam esse, quam vidit esse clausam; per eam Christus intravit, dum Pater eum ad invisendum hunc mundum ablegavit, neque ipsi convenire poterat porta aperta, quandoquidem Deus erat.

Utique universorum restaurator non venit ut naturam corrumperet; ad restituendum quod corruptum erat miserat eum Pater; Hevam collapsam in virginitate sua restituere advenerat, nequaquam vero virginem læsit, quam sibi in matrem assumpsit.

ܘܡܛܠ ܐܠܨܗ ܠܗ ܠܚܫܘܟܐ ܕܢܐܚܘܕ ܡܛܠܬܗ ܦ̈ܠܚܐ.
ܘܗܕܡܝ ܘܫܒܩܠ ܘܠܐ ܢܦܩܠ ܠܗ ܐܡܪ ܕܐܦܪܐ ܐܠܐ
ܡܠܐ ܕܪܫܡܐ ܒܐܪܥܗ ܕܕܘܟܬܐ ܚܠܝܬܐ ܗܘ ܪܒܐ.
ܘܒܠܗ ܒܪܝܬܐ ܠܟܠܗ ܐܝܟܢܐ ܗܘ ܠܐ ܢܦܩܠ.
ܒܚܝܠܗ ܕܫܡܝܐ ܠܟܠܗ ܕܢܦܫܗ ܠܗ ܪ̈ܒܐ ܡܩ̈ܒܠܝܢ.
ܒܟܠܟܠܐ ܡܟܪܝܐ ܘܟܠܗ ܐܡܟܡܐ ܠܐ ܢܚܫ ܠܗ.
ܢܦܫܐ ܘܡܟܒܪܐ ܕܒ̈ܠܐ ܕܩ̈ܒܪܐ ܕܒܝܬܘܬܐ.
ܚܪܪܐ ܡܬܡܠܟܘܢ ܠܐ ܬܦܠܠ ܠܗ ܘܠܐ ܪܒܝܐ ܒܗ.
ܐܘ̄ ܠܝ ܕܒܝܬܝ ܠܐ ܠܝ ܐܦܪܬ ܐܘ ܐܡܪ ܐܝܟܐ:
ܒܟܠ ܠܐ ܬܒܫܩܠ ܐܦܪ ܐܝܟܐ ܕܡܢ ܠܝܦܩܠ ܠܗ.
ܐܠܐ ܒܥܘܠ ܠܝ ܚܕܪܐ ܕܡܟܠܬܗ ܐܢܬ ܠܐ ܬܒܝܬܘܬܗ.
ܐܪܒܝܬܗ ܒܐܡܪ* ܐܝܬ݀ ܗܘ ܒܢ̈ܝܐ ܕܐܝܒܒܝܢ ܠܗ.
ܠܗ ܝܗܒ ܒܐܝܪܐ ܦܠܚܬ ܠܥܠܝ ܐܘ ܦܠܚ ܐܝܟܐ.
ܐܒܠܐ ܠܒܝܬܐ ܚܪܬ ܡܠܝ ܐܘ ܒܟܐ ܐܝܟܐ
ܡܢ ܡܬܥܒܕܬܗ ܕܦܪܝ ܦܩܕܬ ܟܠ ܦܬܘܪܐ.
ܐܢ ܢܦܩ ܠܝ ܬܒܫܩ ܠܥܠܡ ܘܐܠܐ ܒܢܝܐ.
ܠܗ ܦܪܚܘܬܐ ܢܦܫ ܒܚܠܡ݂ ܕܡܢܦܫ ܠܝ.
ܦܪܝܬܝ ܬܐܒܪ ܘܐܢ ܢܦܩ ܐܢܬ ܡܢ ܕܥܠܝ ܗܘ.
ܒܬܠܬܐ ܕܟܝܪ̈ܐ ܘܦܪ̈ܐ ܠܠܡܕܐ ܠܚܫܡܫܬܐ.
ܘܐܝܢܐ ܕܦܒܪ ܘܡܦܫܩܬܐ ܗܘ ܠܗ ܠܥܠܡ ܗܘ.
ܚܪܝܪ ܡܟܝܗ ܘܢܦܫ ܠܒܒܐ ܕܒܬܘܠܘܬܗ.
ܘܦܠܝ ܕܠܫܒܩ ܠܗ ܢܒܥܠ ܗܘܝ ܠܐ ܦܪܐ ܠܥܠܡ.

v. 376. Quid significetur per vocem ܒܐܡܪ nescio; suspicor autem hic

Quid itaque faciam insipienti qui ob verba mea irascitur et qui perversitate ac malitia præpeditus me loquentem *renuit* auscultare.

Vox tonitrui in aure surdi est altum silentium, neque si cantent omnes creaturæ ipse quidquam audiet. Oculus cæci, quantumcunque ei solium myriades orirentur, nocti assuetus est nec ei convenit dies. Ita animæ scandalis et dubii anxietate refertæ frustra loquatur veritas, qua illa minime delectatur.

Ad te ergo, o dubitans, ad te, *inquam*, non sum locutus neque nunc loquor; si ita placet, audire renuas; porro ei loquor ego qui me auscultat; si te non delectat vinum verbi mei, illud ne bibas tu! In promptu sunt turbæ qui illud avide desiderant; neque enim pro mercede aliqua laboravi tecum aut nunc operam adhibeo, neque gloriam ex te intendi aut nunc quæro.

Ex dono Domini tui super mensam apposui; si tibi placuerit, *de eo* nobiscum degustes; sin aliter, transeas.

Non meretur voluntas mea reprehensionem, cum tui dilectione moveatur; vocavi te ut commodum reportares; si vero vacuus adhuc existis, hoc tibi imputandum est.

Virgo peperit, mundumque ad convivium invitavit; sed qui credit eam fuisse vitiatam, hic non est nobiscum.

Verus est ipsius Natus (h. e. *verum corpus assumpsit ejus filius*), sed intactum reliquit sigillum virginitatis; qui ægre istud audit, ille non est nobiscum invitatus.

librarii vitio mendum aliquod irrepsisse in codicem.

ܐܘ ܐܦܢܝܗ ܒܡܠܟܘܬܐ ܘܐܡܪܐ ܙܒܢ ܒܡܫܟܢܐ.
ܘܐܘ ܚܪܝܢܐ ܢܓܝܪܐ ܕܢܦܩܘܢ ܗܘ ܠܗ ܐܬܪܐ.
ܘܐܘ ܢܨܚܢܘܬܐ ܐܚܪܢܐ ܫܩܠܬ ܕܡܠܟܘܬܐ ܠܗ.
ܠܐ ܦܬܓܡܐ ܠܗ ܐܠܐ ܠܡܠܟܐ ܡܢ ܒܬܪ ܐܒܐ.
ܗܪܟܐ ܕܦܛܪܝܟܐ ܢܗܘܪܐ ܗܘ ܕܡܪܝܡ ܠܥܠ ܩܘܡܬܐ.
ܘܐܢܫܐ ܕܡܣܒܪ ܐܘ ܥܠܠ ܠܗ ܡܬܢܗܪ ܒܗ.
ܒܐܪܐ ܚܝܬܐ ܕܙܘܪ ܡܠܝܗ ܩ̈ܠܝܐ ܚܝ̈ܐ.
ܘܡܢ ܠܐ ܠܒܪܢܫܐ ܡܓܝܪ ܫ̈ܦܝܐ ܠܠܠܝܐ ܕܝܘܡܐ.
ܐܝܟܐ ܕܢܗܪܐ ܕܩܘܕܫܐ ܠܐ ܐܬܓܠܝܬ.
ܘܫܒܩ ܟܠ ܐܣܝܘܬܗ ܠܒܢܝܐ ܕܐܝܟ ܠܒܢܝܗ ܕܐܝܟ.
ܐܘ ܕܡܬܦܠܓܝܢ ܟܠ ܗܘ ܠܒܝܬܐ ܦܠܓܐ ܕܡܠܟܐ.
ܐܦ ܢܗܪ ܠܟܠܢ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܠܐ ܐܬܥܒܪܬ.
ܠܫܒܩ ܠܟ ܕܢܦܢ ܟܠ ܕܩ̈ܕܝܫܐ ܡܠܟܐ ܠܥܡܟ.
ܚܕܐ ܦܩ̈ܘܕܐ ܘܐܦ ܫܒܩ ܠܟܠ ܒܩܘܪܝܒܘܬܐ.
ܡܢ ܣܘܟܠܐ ܐܝܬ ܠܟ ܕܫܢܝܐ ܠܗܝܡܢܘܬܐ.
ܘܗܘ ܡܢܗ ܠܟ ܡܢ ܢܘܕܥܬܐ ܕܚܝ̈ܘܬܐ.
ܡܬܚܫܒ ܐܢܬ ܕܐܢܘܢ ܕܢܣܒܢ ܦܘܪܢܣܬ.
ܐܚܝ ܠܗܢ ܓܘܫܡܐ ܦܓܪܐ ܘܠܐ ܢܦܠ ܠܗ.
ܠܐ ܠܒܐ ܕܡܪܝܗ ܘܫܦܥ* ܫܦܥ ܠܟ ܒܟܠ ܡܬܩ̈ܒܠܝܢ.

v. 405. ܫܦܥ pono esse formam imperativi a verbo ܫܦܥܐ, cujus Castelli lexicon non exhibet nisi derivatum : ܫܦܝܥܐ ܫܦܝܥܐܝܬ *plenus, redundans, affluens*; fem. *plene, affluenter, abundanter*, ut *Jos. III*, 15, quo sensu similiter occurrit ܫܦܝܥܐ ܠܚܕܐ *Opp. S. Ephræmi I*, 563. — Verbum ipsum legi in *Carm. II de Euch.* S. Jacobi Sarug. *Cod. Vat.* 117,

Si credas eam esse virginem et matrem, convivio accumbas; si vero contendendi pruritus damnum tibi intulerit, exeas nobisque cedas locum.

Si vero demonstrationem aliam quæras ut persuadearis, non mihi grave videbitur tecum operam ponere, cum equidem inde proficiam.

Historia Mariæ lux est quæ expanditur super colles, quique tenebris obducitur, modo eam audiverit, per illam illuminabitur.

Puteus novus est ex quo fluxerunt aquæ vitæ, quique, quin fuerit effossus, protulit exundationes mundo sitienti.

Mater admirabilis est conjugio haud subjecta, cujus manibus impositus fuit infans qui medetur Adami gravamini.

O tu, qui dubio premeris circa sinum hunc admirabilem, veni, admirare nobiscum virginitatem inviolatam!

Ideo ægre credis, quia scandalis assuefacta est anima tua; age, dubia abjicias et sapias nobiscum in simplicitate. Unam tantum foves cogitationem quæ fidei adversatur, et te a professione veritatis disturbat; quippe ita cogitas: si *Maria* peperit corporaliter, quomodo transivit corpus per corpus quin hoc aperuerit?

Accedas, o miser, ut abundantia replearis, tibique acci-

fol. 510 *v.*, *col.* 3 : ܠܐܝܟܐ ܠܐܝܟܐ ܢܦܩܬܝ ܢܦܫܐ ܒܗ̇ ܫܥܬܐ ܕܩܘܪܒܐ ܕܥܐܠ ܟܠ ܡܟܢܫ ܢܥܡܬܐ ܣܓܝܐܐ ܡܢ ܣܓܝܐܐ : « Quonam, *quæso*, quonam exires, o anima, in illa hora *sacrificii eucharistici*, qua unusquisque ingreditur ut gratiam *sibi* colligat ex gratia (h. e. *ab ipso gratiæ Auctore*)? » Adhibitum pariter reperitur *Opp. S. Ephr. II*, 197 : ܕܡ ܢܦܩܬܝ ܬܐܪܓܡܘܗܝ

ܡܢ ܡܬܠܒܢܐ ܕܒܝܫ ܡܢܝܢ ܠܡܬܬܟܣܝܐ.
ܐܠܐ ܠܒܢ ܟܘܡܘܬܐ ܕܝܘܡܢܐ ܘܠܐ ܐܪܥܐ ܠܗ :
ܐܢ ܚܘܐ ܠܗ ܕܐܪܥܬ ܚܘܐ ܠܡܣܬܪܗ ܕܐܝܟ.
ܟܚܢܐ ܠܐܠܗܘܬܐ ܡܛܘܒܬ ܕܐܘܠܝܢ ܘܠܐ ܠܡܫܐ ܠܝ :
ܘܕܡܬܘܠܐܝܬ ܡܝܒܠܐ ܥܬܝܕܐ ܠܐ ܦܬܦܢ ܐܢܬ.
ܐܢ ܠܬܘܠܬܝܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܠܝܢܐ ܒܣܦܪܝ.
ܐܪܝܟ ܗܘ ܡܢܝܢ ܟܠܗ ܕܐܝܟ ܐܝܟ ܕܐܦܬܢ ܐܢܬ.
ܢܒܥܬ ܚܘܐ ܘܠܐ ܡܬܝܚܝܢ ܐܪܥܐ ܘܠܐ ܦܪܨܝܢ ܐܢܬ :
ܘܒܪ ܠܗܘܐ ܢܒܥ ܡܢ ܒܪܝܐ ܘܡܬܝܚܐ ܗܝ ܠܟܝ.
ܕܒܪܐ ܐܒܪܝ ܘܙܪܒܬ ܡܐܪܗ ܠܐ ܐܬܝܒܬ :
ܘܢܦܩܐ ܠܝܡܒܢܐ ܕܡܐܪܗ ܐܪܥܐ ܡܬܝܚ ܡܢ ܢܦܫ.
ܐܝܟ ܟܒܪܐ ܐܒܠܝ ܠܐܠܗܘܬܐ ܘܝܒܝܫ ܡܦܠܚܐ :
ܘܡܬܪܝܡ ܐܠܗܘܬܐ ܕܝܠܝܕܐ ܟܒܪܐ ܐܝܟ ܣܪܝܩܬܐ.
ܢܒܥܬ ܚܘܐ ܘܠܐ ܡܬܦܫ ܐܢܬ ܕܥܒܕܐ ܐܪܥܐ :
ܘܕܢܒܥ ܡܢܝ ܗܘ ܡܬܬܦܫ ܐܢܬ ܟܠܠ ܕܙܪܥܗ.
ܐܢ ܒܥܙ ܐܢܬ ܚܒܫ ܐܪܝܡܘܢ ܡܢ ܡܬܠܒܟܝ.
ܘܠܐ ܐܪܥܐ ܠܗ ܕܐܦܠܝ ܐܝܟ ܐܦܠܐ ܦܬܝܡܐ.
ܟܒܐܠ ܗܘ ܗܢܐ ܕܒܦܠܚܐ ܕܟܒܪܐ ܐܦܢ.
ܘܠܐܠܗܘܬܐ ܐܬܝܒܘܬ ܕܡܫܬܟܠܢܐ ܗܝ ܡܢ ܦܬܟܡܗ.
ܡܒܝܢܐ ܗܝ ܐܪܚܐ ܕܝܠܝܕܐ ܐܝܟ ܠܗ ܘܕܟܒܪܐ ܠܐ.

ܟܢܫܝܢ ܕܡܚܠܒܝܢ ܒܐܝܕܝܗܘܢ ܕܐܒܝܫܐ « Coacervantes manibus suis putrefacta hostium cadavera. » Item *III*, 25 : ܡܢܐ ܐܡܬܝ ܡܬܡܠܝܢ ܘܪܒܝܢ ܫܒܠܐ ܕܚܛܬܐ « Undenam *fit ut* adimpleantur et crescant aristæ frumenti ? »

pies omnigenam incolumitatem ex doctrina quæ vulneratis medetur gratis!

Nisi transire potuerit corpus per corpus quin hoc aperiret, age, demonstra mihi ab Heva fuisse apertum latus Adami.

Feminam fuisse partam a viro confiteris, nec illud te gravat, et porro non credis Mariam peperisse virginaliter. Si mulieris claustra virginalia ob tuas ratiunculas soluta volueris, aperiri consequenter debuerit latus Adami, juxta id quod asseris.

Exivit Heva quin porta aperiretur, quod minime inficiaris; ast exierit Filius Dei ex utero et hic ideo fuerit apertus!

Masculus fœtum produxit, et vestigium ipsius fœtus non agnoscitur; de femina vero injurie asseritur hujus fœtum non exiisse quin sibi portam aperiret.

Adam, utut vir, feminam parit nec dubium de hoc movetur; cum vero Maria mulier parit infantem, exoritur disceptatio.

Egressa est Heva et tu non palpas ut portam inquiras; ast cum Dominus noster egressus est, ecce tu ejus vestigia indagas.

Si negare volueris, auferas utrumque ex doctrina tua, et noli confiteri Adamum peperisse, non vero Mariam : iniquum hoc est, ut credas partum a viro editum, mulierem vero calumnieris, quasi fuerit hæc per partum suum corrupta.

Relicta *igitur in Maria* fuisset infantis via, viri autem *via*

Et in *Carmm. nisib.* p. 139 ܣܦܐ ܪܒܝܬܐ « auget usuras. » — Ex quibus patet verbo notionem inesse *abundandi*, significatione vero activa : *coacervandi*, *colligendi*, sicut chaldaic. סְפָה

ܘܗ̇ܘ ܦܘܠܚܢܐ ܕܒܪܢܫܐ ܗܘܐ ܠܗ̇ ܒܡܫܘܚܬܗ̇.
ܒܦܘܠܚܢܗ̇ ܕܚܝܐ ܒܥܡܠܐ ܠܡܬܡܣܟܢܐ ܠܐ ܐܬܬܙܝܥ ܗ̄ܘܐ.
ܘܐܡܬܝ ܗ̇ܘܢܐ ܒܦܘܠܚܢܗ ܕܠܐ ܩ̈ܢܐ ܥܘ̈ܬܪܐ.
ܗܠܟܬ݂ ܦܫܐ ܘܐܢܐ ܗܘܐ ܠܥܠܡܐ ܢܦܫܬ݂.
ܘܐܦܐ ܡܪܢܗ̇ ܥ̈ܩܒܐ ܘܡܘ̈ܬܐ ܠܟܝܢܗ ܕܐܕܡ.
ܠܟܠܗ ܕܐܕܡ ܢܦܫܬ݂ ܡܢܗ ܒܪܢܫܘܬ݂.
ܘܠܐ ܫܡܫܢܐ ܕܒܬܘܠܘܬܗ̇ ܕܟܠܒܐ ܘܠܥܠܡܐ ܒܗ.
ܡܠܝܠܐ ܕܗܘܘ ܐܢܫܐ ܒܥܠܡܐ ܕܠܗܘܬܐ:
ܢܫܒܚܗ ܠܚܝܐ ܒܗܘ ܦܘܠܚܢܗ ܕܡܫܝܚܐ.
ܡܢ ܠܒܝܬ ܢܚܘܢ ܚܙܘ ܐܠܘ ܘܢܚܙܘܢ ܐܠܘ:
ܠܝܫܘܥ ܐܝܟ ܒܝܫܬܐ ܘܪܥܬܐ ܘܥܠܡܐ ܕܒܪܗ.
ܚܠܦ ܒܪܢܫܐ ܕܡܢܐ ܕܒܡܫܘܚܬܐ ܦܐܪܐ ܡܝܬܝ.
ܠܐ ܐܠܗ ܠܐܡܪ ܕܚܪܐ ܬܡܡܐ ܕܒܡܫܘܚܬܗ̇.
ܕܒܗ ܕܒܪܢܫܐ ܕܠܐ ܐܬܬܙܝܥ ܡܢ ܦܘܠܚܢܐ.
ܦܝܫܘ ܫܒܘ ܕܐܡܬܝ ܫܠܝܐ ܒܡܫܘܚܬܐ ܠܒܪܗ.
ܐܘ ܠܟ ܐܝܟ ܢܦܫܐ ܕܚܛ̈ܝܐ ܡܬܒܢܝܐ ܕܬܕܡܘܪܬܐ:
ܒܒܢܝܐ ܕܕܪܐ ܐܒܐ ܕܡܫܪܒܬܐ ܕܟܠܗ ܕܪܒܐ:
ܘܬܪܥܗ ܕܪܡܐ ܫܩܝܠ ܡܢ ܠܥܠܐ ܕܢܚܬ ܒܚܝܠܐ.
ܐܪ̈ܙܐ ܬܡܝܗܐ ܕܒܗ ܡܬܦܢܝܢܐ ܒܡܫܘܚܬܐ ܡܪܝܡܐ.
ܐܘ ܠܟܘ ܒܝ ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ ܒܪܬܐ ܕܝܡܘܬܐ:
ܒܐܪܐ ܕܡܒܘܥܐ ܒܠܬܐ ܦܐܝܬܐ ܠܡܬܒܥܘ ܬܐܪܐ:
ܠܟܠܐ ܕܢܦܫܬ ܒܝܬܐ ܒܡܘܬܐ ܘܠܐ ܢܦܩܬܗ.
ܕܬܗܘܐ ܠܡܒܥܐ ܠܗܘ ܕܢܦܫ ܠܝ ܒܡܫܘܚܬܗ.
ܐܘ ܠܟܘ ܦܪܝܫܐ ܒܡܠܐ ܕܡܒܥܝܐ ܘܫܒܝܚܬܐ ܕܝܪ̈ܐ:

nequaquam *adesset! Quod cum fieri non possit*, partum *quod* viro *obtigit* etiam ipsi attribuas in virginitate sua.

In egressu Hevæ natura conclusa non fuit aperta; quomodo ergo hic ob egressum infantis scissuræ admitterentur? Processit Heva atque sine via ad mundum exivit; cum vero hujus dominus advenit, portas viasque finxerunt scrutatores.

Ex costa Adami illa exivit corporaliter, nec tamen minutus fuit locus ipsius costæ, et quare hoc? Quia homines conditi sunt *ut* imago divinitatis; *scilicet* Hevam symbolum esse voluit *Deus* ipsius partus Unigeniti; præscivit enim et præsignificavit Adami filios in similitudinem figuræ et imaginis filii sui.

Ideo peperit vir, ut quando Virgo fructum dedisset, nemo contenderet hunc solvisse signacula ipsius virginitatis; latus viri per partum minime apertum præfigurabat simili modo a Virgine filium fore pariendum.

Tu es, o Adam, caput gentium, fons familiarum, primogenitus generationum, pater tribuum, imago Excelsi, figura Altissimi, desumptus ex pulvere, conditus in gratia, typos gerens, *ille tandem* in quo agnoscatur virgo Maria!

Tu es, o Heva, partus novus, filia admirabilis, fructus gloriosus, sponsa decora, amicta mysteriis, costa extracta ex latere virginali quin illud læderet, ut fieres typus Illi qui ortus est nobis, permanente *matris* virginitate!

Tu es, o Maria, domus decora, ærarium thesaurorum,

ܐܠܗܐ ܕܡܫܒܚܐ ܕܡܠܟܐ ܠܢܘܗܪܐ ܕܠܐ ܡܬܚܫܟ:
ܕܗܒܐ ܕܨܠܝܢ ܟܘܪܐ ܕܐܣܝܡ ܒܟܘܪܐ ܕܢܬܒܚܪ.
ܡܘܕܝܬܐ ܕܚܬܝܡ ܠܟܘܪܐ ܕܢܬܒܚܪ ܒܒܘܠܒܠܬܐ.
ܐܘ ܒܪ ܚܝܐ ܟܘܠܐ ܫܒܐ ܒܐܪܐ ܢܟܠܐ:
ܡܓܠܐ ܕܟܘܪܐ ܒܚܫܫ ܡܢ ܟܠ ܢܓܠܐ ܡܢ ܐܠܗܐ:
ܠܬܒܥ ܡܘܗܒܬܐ ܡܢܦܣ ܕܬܐ ܡܓܠܐ ܕܡܘܠܝ:
ܫܒܠܗ ܕܐܒܐ ܒܪܗ ܕܒܬܘܠܬܐ ܕܠܐ ܡܬܟܦܒ:
ܕܡܠܟܝ ܒܐܕܢ ܒܫܘܐ ܟܘܪܝ ܒܦܢܝܡܢ ܠܢܗܪܝ:
ܒܝ ܕܡܠܟܐ ܕܕܘܡܟܪܐ ܐܢܬ ܠܡܚܪܐ ܒܝ.
ܪܡܫܗ ܐܕܢ ܠܒܘܠܒܠܬܐ ܕܢܓܡܠܐ ܠܝ:
ܟܘܪܗ ܚܙܐ ܠܗܘ ܦܠܚܝ ܕܦܠܐ ܒܗܪܐ.
ܡܓܠܝ ܠܟܘܪܐ ܒܬܘܠܐ ܕܦܢܝܡܢ ܡܝܬܡܐܬ.
ܘܐܫܬܡܠܝܘ ܒܗ ܙܪܐ ܘܡܘܫܚܐ ܕܡܫܚܢ ܗܘܘ.
ܝܠܕܢ ܠܟܢܫܐ ܓܠܐ ܠܗ ܠܟܢܫܐ ܒܬܘܪܐ ܕܐܣܝܡ:
ܡܢ ܝܡ ܡܓܠܐ ܠܝܘܕ ܠܬܘܪܢܐ ܕܐܚܪܒ ܐܘܪܐ.
ܒܗܘ ܦܠܚܝ ܒܝܪܬܐ ܚܪ ܡܓܠܝ.
ܘܟܘܪܐ ܕܒܚܪܐ ܐܠܗܐ ܒܝܠܦܢܗ ܕܠܗܘܢ.
ܠܒܘܠܒܠܬܗ ܕܦܢܝܡܢ ܐܚܝܕ ܟܠܡܐ ܠܐܕܢ.
ܘܪܘ ܠܡܠܟܗ ܒܐܠܡܐ ܕܚܘܒܐ ܒܝ ܡܬܦܠܚܝܐ.
ܕܠܐ ܐܘܡܢ ܘܕܠܐ ܦܝܬܐ ܒܡܠܒܢܐ ܚܙܐ.
ܘܒܬܘܠܬܐ ܡܓܠܝܗ ܝܠܕܢܐ ܒܟܘܪܐ ܪܒܐ.
ܘܗܘܘ ܟܠܡܐ ܠܟܢܫ ܠܗܐ ܚܙܐ ܘܐܕܢ.
ܕܐܚܕܢ ܐܒܐ ܒܢܝܗ ܕܟܠܡܐ ܠܚܫܝܡܗ.
ܟܠ ܗܘ ܟܘܪܐ ܕܫܢܝ ܕܢܓܠ ܐܢܫܐ ܠܐܘܟܐ.

mater Solis quæ peperisti lucem indefectibilem, cista ligata, porta clausa, divitiæ obsigillatæ, sanctuarium obsignatum, sinus in virginitate servatus!

O Fili viventis, infans senex, fructus dulcis, puer admirabilis omnibus senior, recens nate ex matre tua et antique dierum, generationibus anterior et natus hodie, virtus Patris, fili virginis investigabilis! Similitudo tua in Adamo, in Heva typus tuus, in Maria stupenda tua virtus, in te ipso prodigium prodigiorum te consideranti existis!

Adam typum exhibuit virginitatis quæ te portavit; Heva figura fuit mirabilissimæ tum nativitatis; sancte te genuit sinus virginalis Mariæ, atque in eo impleta sunt mysteria et typi hactenus occulta.

Fortissimus sæculorum ingressus est in mundum per portam clausam, ut ex medio silentio tyrannum, qui terram vastatione repleverat, insequeretur.

Ad hanc tuam generationem corpoream respiciens Genitor tuus hominem ad imaginem divinitatis tuæ creare voluit. Virginitati Mariæ constituit Adamum *tanquam* imaginem, Filii vero similitudinem formavit in matre vitæ, ubi sine conjugio nata et sine concupiscentia concepta fuit Heva. Quapropter virginaliter et mirabili modo peperit eam vir.

Itaque, imago Filii Dei et Adam et Heva fuere, quam quidem Pater in principio mundi Unigenito suo constituit.

Super eam portam, qua primum homines in terram introduxit, filium suum delineavit naturalibus quibusdam

ܚܘܪ ܠܒܪܐ ܒܬܫܡ̈ܫܬܐ ܡܫܝ̈ܚܝܬܐ.
ܘܫܘܚ ܠܥܠܡܐ ܕܦܪܩܗ ܕܒܝܫܬܐ ܡܐ ܕܐܬܐ ܠܗ.
ܠܐ ܡܬܬܦܝܣܝܢ ܥܒ̈ܕܐ ܡܦܠܚܢܘܗܝ ܕܒܬܘܠܘܬܐ.
ܘܐܡܢܐ ܕܡܦܟܪ ܐܦ ܠܥܡܠܐ ܐܦ ܠܒܬܘܠܐ.
ܡܠܦܗ ܠܦܪ̈ܝܫܐ ܕܒܬܘܠܘܬܗ ܠܐ ܐܫܬܪܝܬ.
ܢܒܥܘܢ ܗܫܐ ܕܪ̈ܫܐ ܘܩ̈ܝܢܐ ܘܡܫܒ̈ܚܬܐ ܬ̈ܓܕܐ.
ܡܢ ܗܘ ܠܒܐ ܣܓܝܐܐ ܕܦܪܝܣܐ ܕܦܠܐ ܢܒܗܪܐ.
ܒܠܒܗ ܗܢܐ ܠܟܠ ܡܢ ܕܐܫܟܚ ܡܬܬܢܝܬܐ.
ܟܠ ܗܘ ܒܪܫܐ ܡܬܦܫܛ ܒܘܪܟܐ ܕܪܒ ܬܫܒ̈ܚܬܐ.
ܒܟ ܡܠܟܘܬܐ ܒܝܪܚܐ ܢܝܪܐ ܕܡܫܝܚܐ ܐܦܗ.
ܘܐܚܝܬ ܠܦܪ̈ܨܘܦܘܗܝ ܫܒܩ ܠܒܪ̈ܬܐ ܕܢܦܫ ܗܘܐ ܒܗ.
ܕܢܚܬ ܡܠܬܐ ܒܪܟ ܐܡܠܟܬܐ ܟܠ ܫܡܘܥܐ.
ܘܩܕܡ ܠܥܠܡܐ ܒܝܕܪܐ ܕܢܗܪܐ ܫܒܩ* ܘܐܬܦܪܩ.
ܒܪܘܟ ܣܘܩܒܠܐ ܕܒܥܠܕܒܒܘܬܐ ܡܢ ܒܪܟ ܕܘܝܢ.
ܘܢܗܪܟ ܢܫܡܐ ܕܒܬܘܠܘܬܐ ܕܠܐ ܐܫܬܪܝܬ.
ܒܒܬܘܠܘܬܐ ܗܘܬ ܪܡܝܢ ܒܗ ܡܠܠ ܗܘܐ ܠܒܪܐ ܠܥܠܡܗ.
ܘܒܬܘܠܘܬܐ ܗܘܬ ܒܗ ܦܓܥܬܗ ܠܒܫܝܫܝܐ.
ܒܬܘܠܘܬܐ ܕܒܚܬܐ ܡܢ ܓܒܪܐ ܒܗ ܕܢܒܗ ܕܐܕܡ.
ܘܒܬܘܠܘܬܐ ܗܘܬ ܒܗ ܡܬܪܘܒܐ ܒܒܪܫܗ ܠܒܠܐ.
ܒܬܘܠܘܬܐ ܓܒܠܬܗ ܠܗܘ ܠܒܪܐ ܓܒܝܢ ܒܪܝܫܝܬܐ.
ܘܒܬܘܠܘܬܐ ܗܘܬ ܒܗ ܦܠܚܐ ܠܗ ܠܦܠܚܗ ܕܐܕܡ.
ܢܦܩܬ ܒܬܘܠܐ ܫܠܡ ܡܠܝܗ ܡܢ ܠܗܐ.

v. 486. Vide notam *pag.* 290. In præsenti loco verbum ܫܒܩ adhibi-

inscriptionibus, mundoque ostendit ante heredem domus, ubi is in illam intraret, virginitatis portas minime fore aperiendas.

Ille igitur qui admittit et naturam et scripturam, discere debuit Mariæ virginitatem non fuisse violatam.

Sileant nunc investigationes, scandala et sermones impuri de obsignato hoc Mariæ sinu, clara luce fulgente.

Veritas iis omnibus os obturavit qui superflua finxerunt de utero isto gestante sanctitatem quæ purificat immundos.

Erexit se doctrina ad gradum sublimem, liberrime loquens et sub calcaneis suis posuit scrutationes ipsi oblatrantes.

Descendit quippe Verbum, diei filius, super tenebras, filii vero noctis in splendore lucis congregati sunt (*abundarunt*) et *illico* dispersi; fugerunt dubitationis tenebræ a filia Davidis, et resplenduit anima virginis illibatæ.

Virgo enim erat, cum Angelus illi loquebatur et virgo quando concepit Unigenitum.

Virgo pura, quando habitabat in ea Oriens ex Patre, et virgo cum cresceret in utero suo infans.

Virgo portavit hunc heroem qui portat creaturas, et virgo quando genuit virtutem Patris.

Lac virginale suxit ex ea Filius Dei, et virginaliter am-

tum censuerim cum notione *abundandi*, *prodeundi*.

ܘܒܬܘܠܘܬܗ ܟܡܝܢ ܒܐܪܐ ܕܚܝܐ ܢܛܝܪܬܐ.
ܣܘܟܠܢܗ ܒܬܘܠܐ ܢܟܦܐ ܕܚܕܐ ܠܟܠܘܠܐ ܗܢܐ.
ܘܒܬܘܠܘܬܗ ܐܘܪܚܐ ܕܢܗܘܪܐ ܠܫܡܝܐ ܪܕܝ.
ܒܬܘܠܬܐ ܗܝ ܡܪܝܡ ܘܒܬܘܠܘܬܗ ܡܢ ܟܠܗܝܢ ܗܝ.
ܚܒܝܒ ܕܐܫܟܚ ܠܗ ܫܘܦܪܐ ܒܥܠܝܗ ܠܡܫܬܒܚܬܐ.

ܫܠܡ ܕܝܠܗ ܡܐܡܪܐ ܐܠܗܐ ܘܒܬܘܠܘܬ ܒܫܠܡ ܐܡܝܢ.

plexata est ipsa novæ vitæ fructum.

In corpore suo virginali *adest* lac purissimum infanti seni, et in eadem ejus virginitate via lucidissima soli orienti.

Virgo est Maria, et virginitas ejus perpetua est. Benedictus qui eam in partu suo multiplici decore ornavit!

Explicit *carmen* de Dei genitrice et semper virgine *Maria*.

APPENDICES.

Appendix prior.

DE SYRORUM METRO ET POËSI.

I. Testatur s. Ephræm (1) Bardesanem gnosticum, quo facilius gentiles suos dementaret iisque erroris sui venenum dulcedine aliqua temperatum propinaret, Davidem imitatum, dogmatum suorum expositionem poeticæ dictionis formæ alligasse.

Hunc vero agendi modum Syri quoque orthodoxi bene multi secuti sunt; inter quos, cum locum præstantissimum teneat Jacobus Sarugensis, haud abs re fuerit Dissertationi nostræ de hujus vita et scriptis brevem de Syrorum poesi adnectere disquisitionem.

II. Quum Syrorum ars poetica ex hebraica manaverit, hujus characterem prius assignemus oportet, quo illius indoles atque textura facilius perspiciantur.

Poesis Veteris Testamenti ex parte *objecti* sui proprie sacra est; nam sensibus Religionis et piis animæ erga Deum affectibus tota continetur. Hagiographorum autem scriptiones quæ huc referuntur *didactici* aut *lyrici* generis sunt, et crebro unum cum altero conjungitur; vocantur vero שִׁיר et מָשָׁל (2).

(1) *Opp.* tom. II, hymno 53, pag. 553.

(2) Cfr. *I Reg. V*, 12 : וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשָׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וָאָלֶף. In Vulg. *III Reg. IV*, 32 : « locutus est quoque (Salomon) tria millia *parabolas* et fuerunt *carmina* ejus quinque et mille. »

tur, ut Bardesanes et Harmodius (1), Bardesanis filius ejusque in Gnosi successor.

V. In re metrica autem, ne in computandis syllabis hæreatur, probe notandus est usus *synæreseos* et *diæreseos*.

Per *diæresin* igitur syllaba una, addita vocali, in duas elongatur, ita ut voces monosyllabæ bisyllabæ fiant, bisyllabæ evadant trisyllabæ, et ita porro. — *Diæresis* hæc in libris quandoque ea lineola infra litteram posita notatur, quam *Mehagjono* ܡܗܓܝܢܐ (2) Syri appellant.

E contra, per *synæresin* duæ syllabæ, alterutri sua demta vocali, in unam contrahuntur, vocesque bisyllabæ evadunt monosyllabæ, trisyllabæ vero bisyllabæ, et sic porro; quod lineola supra litteram, sua privatam vocali, posita quandoque significatur; lineola hæc vocatur *Maretono ;* ܡܪܗܛܢܐ a verbo ܪܗܛ *cucurrit.*

Utriusque, diæreseos et synæreseos, exempla indicantur passim apud auctores (3); ego, ut reliqua omittam, ex priori carmine Jacobi Sarugensis, supra prolato, unicum proferam, reliqua lectori inquirenda permittens.

Synæresis itaque admittenda est in voce ܟܣܐ versus quinti, ita proinde legendi : ܟܐ ܕܡܪܘܐ ܒܒܣܡܗ ܠܢܦܫܐ ܘܡܛܥܝܐ ܚܫܝܗ̇ vel potius ܟܣܐ ܕܡܪܘܐ ܘܡܙܓ, *calix potu suo inebrians animam, ejusque passiones oblivioni tradens*; non vero, uti soluta fieret oratione : ܟܣܐ ܘܡܙܓ.

(1) Cff. *B. O. I*, 61 et Hahn, *Bardesanes etc.* p. 32 seqq.

(2) Nomen istud a verbo ܗܓܐ *meditatus est* derivatur, notatque litteram illam, cui supponitur, cum meditatione quadam seu tarditate legendam esse. Videsis Amira : *Grammat. chaldaica*, Romæ 159, p. 40; Hahn et Sieffert : *chrestomathia,* p. XVI; Uhlemann : *Grammatik*, Berlin 1857, pp. 11, 263 seqq.

(3) Consulantur Hahn, *Bardesanes etc.* pp. 39 seqq.; item *Chrestomathia*, pp. XIII-XVI; Bickell, *Carmina Nisibena*, pp. 34 et 3; Zingerle, *Zeitschrift der D. M. G.*, 1860 pp. 679 seq, 1863 p. 7, 1864 p. 754.

Diæresis autem ibidem in primo versu statim obvia est, ;ic efferendo : ܛܒܐ ܕܦܬܝܚ ܬܪܥܗ ܠܒܝܫܐ ܘܚܛܝܐ,) *benigne, cujus ostium patet malis et peccatoribus;* ubi ıltima vox male legeretur : ܘܚܛܝܐ

Tandem, ut hac speciali observatione illud concludam ıuod de versibus singulatim spectatis adnotare volui, ıetrum Jacobi Sarugensis dodecasyllabum ternis quatuor ;yllabarum pedibus constat; hæc autem scansio, quum erta quantitate syllabarum non constet, potius cum ıemystichiis Gallorum in versu alexandrino, quam cum .atinorum pedibus comparari debet.

VI. Versus syriaci junctim positi contextum efformant, ıui variis nominibus insignitur pro varia quam induit orma. Carmina quippe alia ܡܐܡܪܐ *sermones* sive *carmina ontinua* dicuntur, ubi sententiæ æqualibus versibus et ine stropharum discrimine decurrunt; quæ vocantur tiam distinctius et plenius ܡܐܡܪܐ ܕܡܫܘܚܬܐ *sermones ıetrici;* hujusmodi autem sunt Jacobi Sarugensis lucubraiones, quæ in vaticanis codd. supersunt, quamvis etiam alias omposuerit, ut supra Georgius (1) et Barhebræus (2) testantur.

Alterius generis sunt carmina ex pluribus strophis conata, instar odarum latinarum; atque hæc carmina aliuando æqualibus pedibus constant, aliquando vero diveris et inæqualibus, sibique nomen ܡܕܪܫܐ *disputationum darum, hymnorum* adsciverunt (3).

(1) Cfr supra, *Dissert.* pag. 66.

(2) Supra, pag. 104.

(3) Ad alterutram stropharum speciem, quarum postrema latius patet, ertinent quoque ܩܘܠܐ *hymni,* ܥܘܢܝܬܐ *responsoria* aut *antiphonæ;* ܙܡܪ, ܙܡܝܪܬܐ, ܡܙܡܘܪܐ . ܡܙܡܘܪ *ψαλμοί*, *psalmi* vel *cantica;* ܡܥܠܬܐ *gradus, scalæ;* ܬܫܒܚܬܐ *laudes,* v. g. sanctorum; et quandoque ܨܠܘܬܐ et ܒܥܘܬܐ *precatio;* rarius vero, ut putem, ܩܠܐ *intonatio.* Cfr. *O I*, 61, et Hahn, *Bardesanes etc.* pp. 49 seqq.

tur, ut Bardesanes et Harmodius (1), Bardesanis filius ejusque in Gnosi successor.

V. In re metrica autem, ne in computandis syllabis hæreatur, probe notandus est usus *synæreseos* et *diæreseos*.

Per *diæresin* igitur syllaba una, addita vocali, in duas elongatur, ita ut voces monosyllabæ bisyllabæ fiant, bisyllabæ evadant trisyllabæ, et ita porro. — *Diæresis* hæc in libris quandoque ea lineola infra litteram posita notatur, quam *Mehagjono* ܡܗܓܝܢܐ (2) Syri appellant.

E contra, per *synæresin* duæ syllabæ, alterutri sua demta vocali, in unam contrahuntur, vocesque bisyllabæ evadunt monosyllabæ, trisyllabæ vero bisyllabæ, et sic porro; quod lineola supra litteram, sua privatam vocali, posita quandoque significatur; lineola hæc vocatur *Marhetono*; ܡܪܗܛܢܐ a verbo ܪܗܛ *cucurrit*.

Utriusque, diæreseos et synæreseos, exempla indicantur passim apud auctores (3); ego, ut reliqua omittam, ex priori carmine Jacobi Sarugensis, supra prolato, unicum proferam, reliqua lectori inquirenda permittens.

Synæresis itaque admittenda est in voce ܟܣܐ versus quinti, ita proinde legendi: ܟܣܐ ܕܡܪܘܐ ܒܡܫܬܝܗ ܠܢܦܫܐ ܘܡܛܥܝܐ ܚܫ̈ܘܗܝ vel potius ܟܣܐ ܕܡܪܘܐ ܘܡܪ, *calix potu suo inebrians animam, ejusque passiones oblivioni tradens*; non vero, uti soluta fieret oratione: ܟܣܐ ܘܡܪ.

(1) Cff. *B. O. I*, 61 et Hahn, *Bardesanes etc.* p. 32 seqq.

(2) Nomen istud a verbo ܗܓܐ *meditatus est* derivatur, notatque litteram illam, cui supponitur, cum meditatione quadam seu tarditate legendam esse. Videsis Amira: *Grammat. chaldaica*, Romæ 1596, p. 40; Hahn et Sieffert: *chrestomathia*, p. XVI; Uhlemann: *Grammatik*, Berlin 1857, pp. 11, 263 seqq.

(3) Consulantur Hahn, *Bardesanes etc.* pp. 39 seqq.; item *Chrestomathia*, pp. XIII-XVI; Bickell, *Carmina Nisibena*, pp. 34 et 35; Zingerle, *Zeitschrift der D. M. G.*, 1860 pp. 679 seq, 1863 p. 734, 1864 p. 754.

Diæresis autem ibidem in primo versu statim obvia est, sic efferendo : ܘܰܠܚܰܛܳܝܶܐ ܠܒܺܝܫܳܐ ܬܰܪܥܶܗ ܕܦܬܺܝܚ ܛܳܒܳܐ, *o benigne, cujus ostium patet malis et peccatoribus;* ubi ultima vox male legeretur : ܘܰܠܚܰܛܳܝܶܐ.

Tandem, ut hac speciali observatione illud concludam quod de versibus singulatim spectatis adnotare volui, metrum Jacobi Sarugensis dodecasyllabum ternis quatuor syllabarum pedibus constat; hæc autem scansio, quum certa quantitate syllabarum non constet, potius cum hemystichiis Gallorum in versu alexandrino, quam cum latinorum pedibus comparari debet.

VI. Versus syriaci junctim positi contextum efformant, qui variis nominibus insignitur pro varia quam induit forma. Carmina quippe alia ܡܺܐܡܪ̈ܶܐ *sermones* sive *carmina continua* dicuntur, ubi sententiæ æqualibus versibus et sine stropharum discrimine decurrunt; quæ vocantur etiam distinctius et plenius ܡܺܐܡܪ̈ܶܐ ܕܡܫܽܘܚܬܳܐ *sermones metrici;* hujusmodi autem sunt Jacobi Sarugensis lucubrationes, quæ in vaticanis codd. supersunt, quamvis etiam alias composuerit, ut supra Georgius (1) et Barhebræus (2) testantur.

Alterius generis sunt carmina ex pluribus strophis conflata, instar odarum latinarum; atque hæc carmina aliquando æqualibus pedibus constant, aliquando vero diversis et inæqualibus, sibique nomen ܡܕܪ̈ܫܶܐ *disputationum odarum, hymnorum* adsciverunt (3).

(1) Cfr supra, *Dissert.* pag. 66.

(2) Supra, pag. 104.

(3) Ad alterutram stropharum speciem, quarum postrema latius patet, pertinent quoque ܥܘܢܝ̈ܬܐ *hymni*, ܩܘܠ̈ܐ *responsoria* aut *antiphonæ;* ܙܡܝܪ̈ܐ . ܡܙܡܘܪ̈ܐ . ܡܙܡܘܪ̈ܬܐ , ܡܙܡܘܪ̈ܐ ψαλμοί, *psalmi* vel *cantica;* ܡܥܠܝ̈ܬܐ *gradus, scalæ;* ܬܫܒ̈ܚܬܐ *laudes*, v. g. sanctorum; et quandoque ܒܥܘܬܐ et ܒܥܘܬܐ *precatio;* rarius vero, ut putem, ܥܢܝܢܐ *intonatio*. Cfr. *B. O. I*, 61, et Hahn, *Bardesanes etc.* pp. 49 seqq.

Apud S. Ephræmum poëmata hujusmodi magno numero occurrunt, neque omnino desunt inter scripta S. Jacobi Sarugensis, qui, ut modo animadvertimus, carmina sua metro tetra-syllabo ter geminato plerumque concinnavit. Speciminis causa duas strophas ex ejus *hymno de Edessa* (1) huc referre juverit, quarum metrum, uti illud intelligendum censui, numeris indicavi, textu vocalium notis animato.

ܦܣܘܩܐ ܡܢ ܣܘܓܝܬܐ ܕܥܠ ܐܘܪܗܝ ܀

ܐܘܪܗܝ ܫܠܚܬ 4
ܠܡܫܝܚܐ 3
ܩܪܝܬܐ . 3
ܕܢܐܬܐ ܠܗ ܘܢܢܗܪܝܗ 5
ܚܠܦ ܟܠܗܘܢ ܥܡ̈ܡܐ 5
ܦܝܣܐ ܒܥܝܐ ܠܗ 5
ܕܢܫܒܘܩ ܠܨܗܝܘܢ 4
ܕܣܢܝܬܗ ܘܢܐܬܐ ܠܗ 5
ܠܘܬ ܥܡ̈ܡܐ ܕܐܚܒܘܗܝ ܀ 5

ܢܓܘܕܝܢܝ ܒܬܪܟ
ܠܡܪܥܝܬܟ
ܕܥܢܐ ܐܢܐ
ܛܥܝܬܐ ܒܥܠܡܐ .
ܒܬܪܟ ܪܗܛܐ ܐܢܐ
ܘܩܠܟ ܒܥܝܐ ܐܢܐ .
ܕܢܫܬܠܡ ܒܝ
ܡܢܝܢܐ ܗܘ ܕܡܐܐ
ܒܐܒܝܕܬܐ ܕܐܫܬܟܚܬ ܀

Fragmentum ex hymno de Edessa.

Edessa per epistolam Christo legationem misit, ut ipsam adventu suo illuminaret. Omnium gentium nomine supplex eum rogavit ut Sionem, odio erga illum animatam, desereret, gentesque quæ illum diligebant adiret.

Trahe me post te ad ovile tuum quia ovis ego sum errabunda in mundo. Post te ego curro, vocemque tuam inquiro, ut per me compleatur numerus ille centenarius, per perditam, *inquam, ovem* quæ inventa fuerit.

VII. Multa quidem syrorum carmina eo fine composita aut saltem adhibita fuere, ut in sacris conventibus cane-

(1) Apud Curetonium : *ancient syriac documents* p. ܩܡ.

rentur, atque ita pios apud auditores animi sensus, musico concentu juvante, moverent. Toni autem seu melodiæ species, ܩܠܐ, in ecclesia syriaca adhiberi solitæ recensentur a Stephano Aldoensi (1) septuaginta quinque supra ducentas; quæ magna varietas hinc orta intelligi potest, quod hymni uno eodemque metro adstricti pro argumenti diversitate aliter atque aliter in sacra hymnodia sonarent. Syri enim, uti monet Jos. Al. Assemanus (2), « cum notas « musicales non norint saltem communiter, vocem modu« lantur in officiis ecclesiasticis, quo fere pacto Itali qui « canunt ut dicitur vulgo ad *aria;* quæ *ariæ*, Græcis « *hirmi* dictæ, sunt regulæ canendi; unde in codicibus « aliisque scriptis leguntur sub initium singularum can« tionum;... itaque hymnorum frontibus illas inscribunt « vel integras, si sint breves, vel illarum primum versum « seu primas versus voces : hinc quippe fit ut experientia « ac usu edocti vocem modulentur eo tono seu inflexione, « qua *hirmos* inscriptos modulari consueverunt; *hirmi* isti « seu *toni* rubro charactere communiter scribi consueverunt; « aliquando autem in officiis syriacis occurrunt hæ notæ « ܥܠ ܩܠܐ *ad tonum*, sive ܩܡ ܩܠܗ, quæ nota significat « ejusdem esse cum antecedente tonum. »

VIII. In ferenda sua sententia de merito syrorum poëseos litterario iniqui fuerunt Joh. Dav. Michaelis et Eichhornius; hic enim ait poetas syros nihil habere quo alliciant, oblectent, exhilarent, ac ipsam eorum orationem tenuem esse, humilem, frigidam. Quod judicium, imperitia nixum, scite retundit Cl. Zingerle (3), idoneis exemplis probans Syrorum poematibus id minime deesse, quod

(1) *Codex liturg.* tom. IX p. XCIV. Cfr. Zingerle, *Zeitschrift der D. M. G.* 1863 pp. 687 seqq.

(2) *Codex liturg.* loc. cit.

(3) *Zeitschrift der D. M. G.* 1861, p. 631.

apud reliquarum gentium poetas admirationem movet et estheticum sensum. Est quidem aliquando languescens et justo prolixior eorum oratio, tum etiam verborum lusibus, ut aiunt, et tautologiis nimium indulgent, iique defectus apud seriores præcipue scriptores reperiuntur; sed et pulcherrima apud poetas syros invenias non pauca, eaque ad nobilissimos animi motus ciendos aptissima : quæ omnia exemplis probare neque hujus loci est, neque nostri fert instituti ratio.

Ceterum, quod ut moneam vix opus est, ubi sermo fit de litterario Syrorum poeseos merito, poeticis ipsorum compositionibus non adnumerarem lucubrationes illas, quibus syri auctores, præsertim posteriores, ligata oratione *Grammaticos*, *Chronica*, imo etiam *Librorum catalogos* et alia hujusmodi confecerunt (1).

(1) Id fecerunt Georgius Arabum episcopus, Gregorius Barhebræus, Ebedjesu Sobensis, alii.

Appendix alter.

VITA SANCTI JACOBI SARUGENSIS.

Ex codice Musæi britannici, *add.* 12174, *fol.* 285 *rect.* (1)

ܬܘܒ ܬܫܥܝܬܐ ܕܥܠ ܡ̈ܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ ܘܡܫܒܚܐ ܠܐܠܗܐ.
ܡܪܝܐ ܡܚܡܠܒ ܦܠܠܓܘܬܐ ܠܟܘܪܐ . ܘܐܦܝܣܩܘܦܐ ܕܒܛܢܢ
ܕܣܪܘܓ . ܐܒܘܗܝ ܕܝܢ ܕܗܢܐ ܩܕܝܫܐ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܡܢ
ܟܘܪܬܡ ܕܥܠ ܦܪܬ . ܐܡܗ ܕܝܢ ܥܩܪܬܐ ܗܘܬ . ܘܐܬܝܗܒܗ
ܒܥܠܬܗ ܠܘܬ ܡܪܝܐ ܕܒܪ ܢܬܠ . ܘܪܗܛܬ ܠܥܕܬܐ . ܘܐܝܟ
ܙܒܢܐ ܕܝܢ ܕܐܠܗܐ ܣܒܥܬܗ . ܘܝܠܕܬ ܒܪܐ ܕܒܡܘܠܕܬܐ .
ܘܟܕ ܗܘܐ ܒܪ ܬ̈ܠܬ ܫܢܝܢ . ܐܝܬܝܘܗܝ ܐܒܗ̈ܘܗܝ ܕܝܠܕܘܗܝ
ܠܥܕܬܐ . ܒܥܐܕܐ ܕܕܢܚܗ ܕܡܪܢ ܡܫܝܚܐ ܗܘܐ .
ܘܟܕ ܥܐܠ ܗܘܐ ܠܟܗܢܐ ܩܘܪܒܢܐ : ܘܡܛܝܐ ܒܝܬܐ ܕܐܠܗܐ ܥܠ
ܠܩܠܝܠܝܢ ܕܐܒܗ̈ܝܗ ܗܘܘ ܕܝܠܕܘܗܝ ܒܡܘܒܠܐ ܩ̈ܕ . ܘܡܬܪܒܝܐ
ܡܢܝܐ ܗܘܐ ܒܗܘܢܐ : ܘܟܕ ܐܝܟ ܙܥܘܪܐ ܩܪܝܒܐ ܕܠܥܕܬܐ : ܘܡܬܒܪܟܗ
ܘܦܐܝܣܝܢ ܡܢܝ ܘܠܟܠܗܘܢ ܘܩܕܡܝܢ ܫܡܥܘ ܡܫܡܫܢܐ ܠܩܕܡܗ :
ܐܝܟ ܗܘܐ ܘܢܦܠ ܗܘ ܒܠܒܐ ܥܠ ܓܠܦܐ ܕܡܕܒܚܗ . ܘܪܙܐ
ܠܥܡܐ ܕܦܐܪ ܗܘܐ ܒܩܝܡܬܐ ܕܐܠܗܐ . ܘܫܠܡ ܠܡܬܪܒܝܐ
ܩܪܝܒܐ . ܘܩܒܠ ܩܪܝܒ ܥܠܘܗܝ ܫܡܐ . ܩܕ ܫܦܝܪܝܢ ܒܗ ܡܠܟܘܢ
ܘܐܝܬ ܒܩܝܡܬ ܫܡܐ . ܘܐܝܟ ܕܢܦܠ ܡܠܐܟܐ ܕܡܪܝܐ . ܘܩܒܠ

(1) Hujus *vitæ S. Jacobus Sarug.* textum syriacum, transcriptum ab eruditissimo D. W. Wright, amice mecum communicavit Rev. P. H. Matagne, qui etiam nuper, ut monui pag. 104, commentationem conscripsit de S. Jacobo Sarugensi.

ܠܗ ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܥܕܬܐ . ܘܩܒܠܗ̇ ܐܬܪ̈ܘܗܝ ܘܐܦܠܚܗ̇ ܬܟܠܬ
ܫܢ̈ܝܢ ܀ ܐܝܟ ܕܡܣܪܗܒ ܡܢ ܐܒܗ̈ܬܐ ܗܘܐ ܟܪܝܗܐ . ܘܡܢ ܗܘ
ܗܕܬܐ ܐܪܒܥܝܢ ܒܟܘܪܗܢܐ ܕܡܘܬܐ . ܘܐܬܢܝܚ ܕܠܥܠܡ
ܦܠܚܐ ܕܠܗ ܕܫܡܝܐ ܗܘ . ܐܬܪܚܡ ܗܘܐ ܕܝܢ ܒܫܘܪܐ ܕܫܪܘܓ ܀
ܗܘܐ ܕܝܢ ܒܦܘܪܫܢܐ . ܘܫܡܥ ܕܝܢ ܡܠܦܢܐ ܩܕܝܫܐ . ܘܩܒܪܘܗ
ܪܘܚܐ ܘܦܓܪܗ ܩܕܝܫܐ ܒܟܢܘܫܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܕܫܪܘܓ . ܘܐܦܝܣ
ܩܫ̈ܝܫܐ ܘܕܝܪ̈ܝܐ ܘܐܦ ܕܝܪ̈ܝܬܐ ܘܫ̈ܡܫܐ . ܘܡܠܦܢܘܬܐ
ܡܫܒܚ ܘܠܐ ܫܬܩܐ . ܘܐܬܚܫܒ ܡܪܢ ܘܫܡܥ ܠܗ . ـ
ܐܬܟܠܝ ܕܝܢ ܕܗܘܐ ܡܠܦܢܘܬܗ ܡܫܬܡܥܢ ܠܒܢܝ̈ ܕܥܠܡܐ .
ܡܐܡܪ̈ܐ ܕܝܢ ܫܒܝ̈ܚܐ ܘܩܠ̈ܬܐ . ܡܐܡܪܐ ܕܝܢ ܐܫܪܝܐ
ܕܫܡܥ ܘܠܐ ܫܒܩܗ . ܟܠ ܡܪܢ ܘܦܘܪܫܢܐ . ـ ܘܐܬܚܘܝ
ܗܘܐ ܕܝܢ ܗܘ ܡܪܢ ܫܡܫܐ . ܒܦܘܠܚܗ ܕܡܪܢ ܫܐܘܠܐ
ܒܐܬܪܐ . ܘܫܡܥ ܘܗܘܐ ܘܐܬܒܪܟ ܡܢܗ . ܫܡܥ ܕܝܢ
ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܦܝܣܩܘܦܐ ܩܕܝܫܐ ܕܒܟܠܗ ܡܫܝܚܐ . . ܕܒܪܘܗܝ ܕܝܢ
ܕܝܢ ܡܪܢ ܡܫܝܚܐ : ܘܫܘܒܚܐ ܘܠܒܝܫܘܬܗ : ܘܐܝܩܪܗ
ܘܠܐܒܘܗܝ : ܘܪܘܚܗ ܘܡܠܟܘܬܗ : ܘܢܘܗܪܗ ܘܡܫܡܫܢܘܬܗ :
ܘܒܝܬܗ ܘܐܒܘܬܗ : ܘܩܕܝܫܘܬܗ ܘܫܘܒܚܗ ܘܪܒܘܬܗ ܀ ܐܢܫ
ܠܝ ܐܝܬ ܕܢܚܙܐ ܠܗܘܢ ܠܫܡܝܐ ܕܐܝܟܢܐ ܗܢܘ ܕܟܠܗ
ܘܐܝܟܢܐ ܗܘܐ ܠܝ ܡܘܬܐ ܘܫܒܚܐ ܪܘܚܐ ܒܟܠܗܘܢ ܐܡܝܢ
ܘܕܡܠܟܘܬܗ ܠܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ .

Narratio de sancto et electo ac deifero domino Jacobo, doctore divino Batnarumque Sarugi episcopo.

Pater quidem hujus sancti erat ex Curtamo, *oppido* ad Euphratem *sito;* mater autem ejus sterilis erat, quam cum vir ejus duxisset ad dominum Barhadatum, fusis ibi

precibus, ex Dei voluntate cognovit. Peperit porro filium miraculi *fructum*, quem, cum esset trium annorum, parentes ejus secum adduxerunt ut illic orarent in die festo sancti Makimi pueri. Adstabat autem turba numerosa, replebantque domum Dei populi qui ad templum affluxerant, altari undique sacerdotibus stipato; cumque advolans descenderet Spiritus sanctus corpus Salvatoris nostri et Domini, Dei nostri ac Redemptoris Jesu Christi sanctificaturus, prosiliit descenditque infans ille e sinu genitricis suæ, scindensque turbam in domo Dei adstantem, ad altare sanctum ascendit et stetit coram mensa vitæ. Eum intuebantur omnes in *hac* martyrum domo præsentes, prosiliitque *e cœlo* descendens angelus Domini et puero donum Dei porrexit. *Is* autem manus extendit tribusque pugillis bibit, sicut Ezechiel dum volumen devoraret. Atque ex illa hora requievit super eum Spiritus Domini, cœpitque sermones edicere insolitos.

Adolevit autem in Hauris Sarugi, ubi periodeutem egit multosque sermones composuit. Hinc eum Spiritus evocavit ut ipsum ecclesiæ Batnarum Sarugi pastorem præficeret.

Scripsit tractatus et commentaria, historias quoque et cantica. Porro doctrina ejus præclara erat et sincera; Dominus autem in ipso requiescebat et gaudio afficiebatur.

Reperimus vero doctrinam ejus mole esse quinquaginta prophetis *æqualem* : sermones scilicet septingentos sexaginta tres, quorum postremum de Maria et Golgotha haud absolvit.

Vixit mar Jacobus tempore mar Severi patriarchæ, ad quem ascendit et a quo benedictionem percepit; ascendit autem cum apparatu multorum Orientis episcoporum.

Denique mores sancti Jacobi quod attinet, *elucebat* castimonia sua et sanctitate, alacritate et abstinentia, vigilia et labore, indefesso ministerii *zelo*, fletu et gemitibus, charitate, virtute et orationibus. Brevius nobis suppetit

tempus quam ut narrationem usque ad diem ejus obitus perducamus.

Sit ipse nobis oratione et supplicationibus murus et refugium perpetuum in sæcula sæculorum. Amen.

VOCES QUÆDAM SYRIACÆ

in superiore dissertatione occurrentes, quæ in Castelli lexico desiderantur, aut ibi non eadem notione vel sine exemplo positæ sunt.

ܐܓܘܓܐ ἀγωγή, pag. 39.

ܐܘܓܐ *apage*, pag. 204.

ܐܘܘܢܐ *mansio*, pag. 250.

ܐܛܠܩܣ *sericus*, *rasilis*, pag. 144.

ܐܪܕ *venatus est*, *prosecutus est*, pag. 60.

ܐܘܠܒ *animosus fuit*, *contempsit*, pag. 56.

ܣܛܢ *diabolus*, pag. 84.

ܒܬܘܠܐܝܬ *virginaliter*, pag. 292.

ܕܠ *descendit*, *venit*, *subiit*, pagg. 36 et 214.

ܕܘܪ̈ܐ δωρεά, *dona*, pag. 33.

ܗܢܝܐ *suavis*, *jucundus*, pag. 28.

ܗܦܟܐܝܬ *præpostere*, *perverse*, pag. 134.

ܡܐܒܠܢܐ *infirmus*, *vexatus*, pag. 282.

ܡܗܝܡܢ̈ܐ *fideles*, pag. 259.

ܟܝܢܐܝܬ *naturaliter*, pag. 153.

ܡܒܢܝܢܐ *architectus* vel *ædituus* (?), pag. 82.

ܡܕܒܪܢܐܝܬ κατ' οἰκονομίαν, respectu habito ad naturam Christi humanam, pag. 153.

ܡܚܬܬܐ *descensio, actio descendendi*, pag. 244.

ܡܝܩܪܢܐ *honorabilis*, pag. 82.

ܡܟܝܟܐܝܬ *humiliter*, pag. 156.

ܡܠܠܠܬܐ *eloquentia*, pag. 39.

ܡܢܗ ܘܠܗ *ex se solo, per se*, pag. 160.

ܡܣܪܩܘܬܐ *exinanitio, suimet abrenuntiatio voluntaria*, pag. 66.

ܡܨܥܝܘܬܐ *mediatio*, pag. 155.

ܡܟܣܢܘܬܐ *reprehensio*, pag. 288.

ܡܫܬܚܠܦܢܘܬܐ *immutabilitas*, pag. 184.

ܡܬܝܕܥܢܐ *intellectualis*, et forte *malignus*, pag. 84.

ܢܘܦܐ *inclinatio*, pag. 126.

ܢܣܘܒܐ *percipiens, particeps*, pag. 54.

ܢܦܫܢܐܝܬ *secundum animam, una cum anima*, pag. 258.

ܣܦܣܪܐ *gladius, culter*, pag. 56.

ܣܢܐܓܪܐ *intercessor, patronus*, pag. 155.

ܣܦܐ *redundavit, abundanter prodiit, collegit*, pp. 290 et 298.

ܥܘܠܘܬܐ *perversitas*, pag. 77.

ܥܣܘܝܐ *medicus*, pag. 153.

ܦܘܬܟܐ *notio*, pag. 153.

ܦܰܝܢܳܐ *φαινόλης pœnula*; nomen amictus patriarcharum, episcoporum et presbyterorum apud Syros. Cfr. Bernstein ad hanc vocem, pag. 144.

ܦܠܓܘܬܐ *divisio*, *dubitatio*, pagg. 288 et 298.

ܦܪܘܫܐܝܬ *discrete*, *convienti et debito modo*, pag. 269.

ܨܝܪܘܬܐ *ars pictoria* vel *cœlatoria*, pag. 28.

ܨܠܝܒܘܬܐ *crucifixio*, pag. 154.

ܪܗܛܘܪܐ *rhetor*, pag. 264.

ܪܢܒܐ *clamans*, *præco*, pag. 280.

ܪܟܘܟܐܝܬ *alta et lugubri voce*, pagg. 42 et 72.

ܪܟܝܐ part. a ܪܟܐ quod cum ܒ = *delectatus est* de aliqua re, pag. 288.

ܪܦܝܘܬܐ *relaxatio* sensu ethico; *negligentia*, pag. 74.

ܫܐܝܠܐܝܬ *improprie*, *metaphorice*, pag. 184.

ܫܡܘ̈ܥܬܐ *nuntia infausta*, pag. 45.

ܫܢܘܬܐ *discessio*, *migratio*, pag. 126.

ܬܘܣܦܬܐ *additamentum*, pag. 244.

ܬܘܬܒܐ *advena*, pag. 56. Cfr. præter locum ibid. indicatum *III Reg. XVII*, 1.

ܬܚܘܒܐ *imbecillis*, pag. 154.

ܬܢܘܝ *pactum*, *conditio*, pag. 58.

ܬܘܠܒܐܝܬ *attente*, pag. 61.

—

CORRIGENDA.

Pag. 15, lin. 18, *deme :* aliis. — Pag. 16, § 6, *lege :* § 7. — Pag. 19, § 7, *lege :* § 8. — Pag. 20, § 8, *lege :* § 9. — Pag. 21 in nota (e), Clementes, *lege :* Clementis. — Pag. 36, v. 106, ܐܬܥܠܝ *lege :* ܐܬܥܠܝ — Pag. 39, in nota ad v. 126, post verba : nullo tamen auctore, *adde :* Cfr. tamen Bernstein *fasciculo* qui prodiit *Lexici ling. syriac.* — Pag. 53, lin. 12, margarites, *lege :* margaritas. — Pag. 55, lin. 18, similis, *lege :* simili. — Pag. 57, lin. 10, advenorum, *lege :* advenarum. — Pag. 69, lin. 1 in notis, *forse*, lege : *forte*. — Pag. 70, v. 444, ܕܩܒܪ *lege :* ܕܩ̈ܒܪ — Pag. 86, lin. 21, exstitit, *lege :* existit. — Pag. 114 in nota (2) ibid. pp. et 112, *lege :* ibid. pp. ܩܡܚ et 112. — Pag. 116, in nota, lin. 7, cæpit, *lege :* cœpit. — Pag. 133, lin. penult. ܒܡܨܡܨܘ *lege :* ܒܡܨܡܨܘ — Pag. 134, lin. penult. ܕܪܘܫܐ *lege :* ܪܕܘܫܐ — Pag. 143 in nota (1) lin. 3, ܠܘܪܡܬܐ *lege :* ܠܘܪܡܬܐ — Pag. 144 in nota lin. 6, ܘܐܬܠܘ *lege :* ܘܐܬܠܘ ; ibid. lin. 7, ܩܘܪܣܐ *lege :* ܩܘܪܣܐ — Pag. 184 in nota lin. 4, ܕܠܐ *lege :* ܕܠܗ — Pag. 185 in nota lin. 2, ܡܫܡܫܘ *lege :* ܡܫܡܫܘ — Pag. 234, v. 337, ܕܗܘ *lege :* ܕܗܒ — Pag. 248, v. 280, ܬ̈ܡܐ *lege :* ܬ̈ܡܐ — Pag. 264, v. 80 initio, *supple* ܕܠܐ — Pag. 307, lin. 14, ܡܠܐܟܬܐ *lege* ܡܠܐܟܬܐ

THESES

I.

Necessarium fidei præambulum est ipsa certitudo existentiæ Dei, entis summe perfecti et ab hac rerum universitate distincti. Quod quidem dogma certissimis demonstratur argumentis.

II.

Deus autem, qualis nobis lumine intellectuali manifestatur, est *actus purus*, vita perfectissima et immutabili præditus : qua Infiniti notione penitus profligantur cujuscumque nominis pantheistæ, quippe qui loco Dei vivi et personalis ponunt inane quoddam simulacrum, tantum a perfectione distans, quantum inter veritatem et errorem est intervallum.

III.

Æque aperte, ne dicam evidentius, eadem notione refelluntur qui Deum concretione materiali vel corpore humano constantem sibi crasso errore persuaserunt.

IV.

Nugari censendi sunt Religionis hostes, dum conceptum Dei corporalis ss. litteris edoceri asserere haud verentur. Injuria quoque nonnulli, etiam catholici, Melitonem Sardensem, virum ingenio et sanctitate conspicuum, anthropomorphismi insimularunt; quæ enim ipsi objiciebantur non solum levissima erant et priscorum testimoniis etiam tunc facile dissolvenda, sed præterea ipsius auctoris fragmentis syriacis nuper inventis (1) splendide nunc diluuntur.

V.

Cum Deus non visibilis tantum et physicæ universitatis sit dominus, sed etiam ordinis suprasensibilis regnique moralis auctor, moderator ac vindex, plane consequitur nos rationis dictamine ad eum colendum teneri eo modo quem ipse præscribere voluerit.

VI.

Potuit etiam Deus mysteria et mandata positiva revelare, eaque homo, cum ipsi certo innotuerint, integro mentis ac cordis obsequio debet amplecti.

(1) Cff. *Spicilegium syriacum* by W. Cureton, London 1855, pp. ܡܐ-ܢܐ; *Spicilegium Solesmense, tom. II*, pp. xxxviii *sqq.*, Paris. 1855.

VII.

Revelationis divinæ criteria merito censentur miracula et prophetiæ, qualia esse possibilia aut homini cognoscibilia ii tantum inficiari possunt qui pantheismi aut atheismi præjudiciis obstricti tenentur.

VIII.

Theologiæ, sive scientiæ de Deo rebusque divinis ex revelatione haustæ, propria est methodus auctoritatis. Nam « cum sanctissima nostra religio non ab humana « ratione fuerit inventa, sed a Deo hominibus clementis- « sime patefacta, tum quisque vel facile intelligit, reli- « gionem ipsam ex ejusdem Dei loquentis auctoritate « omnem suam vim acquirere, neque ab humana ratione « deduci aut perfici umquam posse (1). »

IX.

Attamen, statuta hac S. Augustini regula « ut de cre- « dendis nulla infidelitate dubitemus, de intelligendis nulla « temeritate affirmemus; in illis enim auctoritas tenenda « est, in his veritas inquirenda (2) » ex humanarum scientiarum et philosophiæ imprimis cum theologia consortio plurima theologicis disciplinis et prope necessaria obveniunt emolumenta. Neque enim ita solum motiva credibilitatis illustrantur, sed et fidei objectum conceptibus propriis vel analogis apprehenditur et expolitur, singularum deinde notionum quoad fieri potest enucleata prodit distinctio, accommodata dispositio et consociatio, penitior cognitio mutui habitus et nexus quo singula doctrinæ

(1) SS. D. N. Pii IX *Encycl.* 9 nov. 1846.
(2) *De Trinit.* lib. 9, cap. 1.

revelatæ capita cohærent; quibus tandem præsidiis omnes fidei articuli in certum ordinem aptumque systema rediguntur.

X.

Christus Dominus in perenne revelationis tutamen Ecclesiam instituit visibilem, « *columnam et firmamentum veri-* « *tatis.* » Ecclesia autem est vera perfectaque societas, plane libera, pollens suis propriis et constantibus juribus sibi a divino fundatore suo collatis, neque civilis potestatis est definire quæ sint Ecclesiæ jura, ac limites intra quos eadem jura exercere queat (1).

XI.

Quum veritas salutaris et morum disciplina contineantur in libris scriptis et sine scripto traditionibus, quæ ab ipsius Christi ore ab apostolis acceptæ, aut ab ipsis apostolis, Spiritu sancto dictante, quasi per manus traditæ, ad nos usque pervenerunt; orthodoxorum patrum exempla secuti, omnes libros tam Veteris quam Novi Testamenti, quum utriusque unus Deus sit auctor, necnon traditiones ipsas, tum ad fidem, tum ad mores pertinentes, tanquam vel ore tenus a Christo, vel a Spiritu sancto dictatas, et continua successione in Ecclesia Catholica conservatas, pari pietatis affectu ac reverentia suscipimus et veneramur (2).

XII.

Ex ipsa œconomia primæ promulgationis doctrinæ christianæ et ex disertis verbis Christi colligitur, organum

(1) Cf. *Syllabus* 8 dec. 1864, prop. XIX.
(2) Cf. *Concil. Trid.* sess. IV, decret. de can. script.

divinitus institutum, ad divinam revelationem in sua integritate et sinceritate custodiendam ac propagandam, esse vivum et authenticum magisterium.

XIII.

Concilii Tridentini Patres, edicentes, ne quis « contra eum sensum, quem tenuit et tenet sancta mater Ecclesia,... aut etiam contra unanimem consensum patrum, ipsam Scripturam sacram interpretari audeat (1) », sacrarum Scripturarum interpreti legem statuerunt, quæ tantum abest ut illi in sua exegesi adferat impedimentum, ut contra magno illi sit ad rectam interpretationem adjumento.

XIV.

Vulgatam autem versionem iidem Patres non eo sensu declararunt *authenticam*, ut negaverint in ullo vocabulo labi potuisse interpretem; sed *eatenus voluit eam authenticam haberi,* verbis utor Andreæ Vegæ (2), qui Tridentino Concilio interfuit, *ut certum omnibus esset nullo eam fœdatam errore, ex quo perniciosum aliquod dogma in fide et moribus colligi possit, atque ideo adjecit : ne quis illam quovis prætextu rejicere auderet.*

XV.

Vulgatæ nostræ pericopas (*Marc. XVI*, 9-20, *Joh. V*, 4; *Joh. VII*, 53-*VIII*, 11), quas Tischendorfius in editionibus suis novi testamenti in textum non recepit, quarumque conservatione nocumentum evangeliorum authentiæ

(1) Sess. IV l. c.

(2) Vide Jo. Marianæ e Soc. Jesu *Tractatus VII.* Coloniæ Agrippinæ 1609. *Tract.* 2, *cap. XXI*, *pag.* 101 *sqq.*

afferri alibi (1) immerito affirmat, etiam ob rationes criticas et testimoniorum auctoritatem pro genuinis habemus.

XVI.

Christus Dominus Petrum constituit Ecclesiæ caput et rectorem supremum. Quem enim ipsi *Matt. XVI*, 18, promiserat primatum honoris et jurisdictionis, eumdem *Joh. XXI*, 15-17, illi reapse contulisse legitur.

XVII.

Cum primatus ob perpetuum Ecclesiæ bonum et unitatis firmamentum fuerit institutus, eadem prærogativa jugiter perseverat in legitimis Petri successoribus, Pontificibus Romanis.

XVIII.

Petrus Romæ sedem suam fixit et episcopatum usque ad mortem suam gessit. Quod factum, sicuti certæ traditioni et multis testimoniis innititur, ita etiam vetustis syriacis documentis nuper detectis confirmatur dilucide, e quibus inter alia tanquam argumentum sequentia verba lubet afferre:

ܒܫܢܬ ܬܠܬܝܢ ܕܩܠܘܕܝܘܣ ܩܣܪ. ܢܦܩ ܗܘܐ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ
ܡܢ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܕܢܐܙܠ ܠܗ ܠܪܗܘܡܐ.... ܘܟܕ ܡܛܝ ܗܘܐ
ܚܕܘܬܐ ܒܡܫܠܡܢܘܬܗ ܟܢܫܐ ܗܘܐ ܬܡܢ ܥܡܗ ܒܪܗܘܡܐ
ܘܩܕܝܫܘܬܐ ܕܚܝܘܗܝ ܘܡܘܗܒܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܕܨܠܘܬܐ ܐܡܘܢܝܐ
ܘܡܫܡܥ ܗܘܐ ܐܦܢ ܕܪܝܐ ܕܡܢ ܦܪܘܣܛܐ ܕܦܘܩܕܢܐ ܠܡܫܪܝܢ
ܘܫܡܥܘ ܣܓܝܐܐ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܣܓܝܐܐ ܠܟܢܘܫܗ ܗܘܐ ܠܗܘܢ

(1) *Wann wurden unsere Evangelien verfasst?* Leipzig 1866, pagg. 125 et 126.

ܫܢܝܢ. ܘܚܒܫܗ ܗܘܐ ܒܝܬ ܐܣܝܪܐ. ܘܝܕܥ ܗܘܐ ܕܙܩܝܦ ܗܘܐ ܠܗ. ܘܩܪܐ ܗܘܐ ܠܠܝܢܣܘܣ ܡܫܡܫܢܐ ܘܥܒܕܗ ܗܘܐ ܐܦܣܩܘܦܐ ܚܠܦܘܗܝ ܒܪܗܘܡܝ ⁘ *Anno tertio Claudii Cæsaris egressus est Simon Petrus ex Antiochia, Romam iturus... Cumque doctrina ejus cum gaudio exciperetur, illic, Romæ scilicet et in finitimis ejus civitatibus necnon in universis Italorum oppidis, ecclesiam ædificavit. Porro ibi per annos viginti quinque functus est officio rectoratus antistitum, atque post hunc annorum lapsum apprehendit eum Nero Cæsar vinculisque inclusit. Sciens autem se crucifixum iri, Linsum* [LINUM] *diaconum accersivit, huncque loco suo Romæ episcopum constituit* (1).

XIX.

Quia vero « primatus Petro datus fuit ut una Christi « Ecclesia et cathedra una monstretur (2), » ideo Romani Pontificis ex cathedra definientis in rebus fidei et morum judicium statim est irreformabile; cui ceteroquin Ecclesiæ consensus, quamquam ut illud irreformabile sit haud requisitus, nunquam tamen non accedit, cum ipsa Ecclesia vera ex voluntate Christi cum suo visibili capite necessario conseratur.

(1) Cfr. apud Cureton, *Ancient syriac documents*, London, 1864, pp. ܠܗ et ܠܘ documentum cui titulus : *doctrina Petri in Roma*, desumptum e codice ms. sæculi VI, quodque ex editoris sententia ad primum sæculum vel certe ad initium secundi pertinet. — In textu syriaco non legitur *Linus* sed *Linsus;* scilicet pro ܠܝܢܘܣ ibi irrepsit ܠܝܢܣܘܣ, prono in hujusmodi peregrinis nominibus describendis librarii syriaci lapsu. Simili errore paulo infra idem nomen legitur ܐܝܣܘܣ *Isus*, ubi præterea littera ܢ fuit permutata in ܝ ; eo vero loco, in alio vetere codice recte ponitur ܠܝܢܘܣ *Linus.*

(2) S. Cyprianus, *De unitate Ecclesiæ.*

XX.

Doctrinæ, qua Romano Pontifici infallibilitas vindicatur, nihil officiunt quæ egit Zephyrinus in causa Montanismi. Criminationes autem quibus eidem Pontifici, ac præsertim ejus successori Callisto, Sabellianismi notam inurere quærit auctor anonymus Φιλοσοφουμενων, calumniæ sunt quæ cum aliunde, tum ex ipso scriptore facile possunt refelli.

XXI.

Deus qui rationis lumine *natura unus* ostenditur, est ex revelatione divina *trinus in personis* agnoscendus. Nam « fides catholica hæc est, ut unum Deum in Trinitate et « Trinitatem in unitate veneremur, neque confundentes « personas, neque substantiam separantes (1). »

XXII.

Essentiæ unitati et personarum distinctioni innititur Patris, Filii et Spiritus sancti mutua inexistentia seu circuminsessio, quam περιχωρησιν patres græci vocare solent, quæque dilucide edocetur in evangelii S. Joh. cap. XIV, v. 7.

XXIII.

Divinæ Trinitatis mysterium duplici conceptu constat, tum ejus quod unum est, commune et absolutum, tum ejus quod est distinctum, proprium atque relativum. Cum vero prior complectatur essentiam sive naturam, οὐσίαν ἢ φύσιν, alterum autem personas, ὑποστάσεις, respiciat, patet falli incredulos qui in hoc dogmate contradictionem formalem reperire sibi videntur.

XXIV.

Vanum est illorum rationalistarum commentum qui in

(1) Symbolum *Quicunque.*

revelationis invidiam asserunt dogma catholicum sanctissimæ Trinitatis ex theogoniis gentium, vel e philosophiæ profanæ placitis esse derivatum. Neque enim certo constat, alicui ex ethnicis aut philosophis antiquis cognitas fuisse in Deo hypostases distinctas et æquales; de quo, si historice constaret, dicendum foret, notionem hanc non esse pro fœtu habendam humani ingenii, sed communicationi revelationis divinæ acceptam esse referendam.

XXV.

Plurima loca veteris fœderis ubi sermo est de *Jehova*, de *angelo Jehovæ* vel *angelo Dei*, יְהוָֹה, מַלְאַךְ יְהוָֹה, מַלְאַךְ פְּנֵי יְהוָֹה, מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים, מַלְאַךְ אֱלֹהִים v. g. *Gen. XVIII*, *XXII*, *XXVIII*, *XXXI*, *XXXII*, *XLVIII*, *Exod. III*, 2; *XXIII; Josue V*, 13 seqq.; *Jud. XIII*, 3 seqq.; *Isa. LXIII*, 9, etc., ita interpretamur, ut ibi veram intelligamus *theophaniam*, qua non ipse Deus Pater, sed Verbum incarnandum sub visibili forma apparuerit. Ex his etiam locis perspicaciores et doctiores inter Judæos, uti paraphrastæ chaldæi, suum מֵימְרָא דַי יְיָ, *Λόγου τοῦ Θεοῦ*, desumpsisse, et personarum in Deo distinctionem, sub novo testamento aperte revelandam, obscuro quodam modo percepisse opinamur.

XXVI.

Creatio ex nihilo tantum abest ut rectæ rationis dictamini contradicat, ut contra unica sit via rationabilis originem rerum explicandi atque mundi limitati et mutabilis existentiam cum Entis infiniti notione conciliandi.

XXVII.

Creatio rerum ex nihilo in sacris paginis utriusque fœderis luculentissime prædicatur.

XXVIII.

Eamdem quoque rerum originem perpetuo ab Ecclesiæ doctoribus fuisse propugnatam asserimus; neque prioribus Christianismi sæculis ab orthodoxa doctrina hac in re deflexerunt Hermas, Justinus, Tatianus, Theophylus antiochenus, Melito sardensis, Irenæus, Hyppolitus, Tertullianus.

XXIX.

Cum Deus sit ipsa Sapientia, necessario in productione mundi operatus est propter finem, qui alius esse non potest nisi is, quem S. Scriptura his verbis enunciavit : « Universa propter semetipsum operatus est Dominus (1). »

XXX.

Universum genus humanum ab uno Adamo omnium protoparente propagatum esse docet Apostolus *Act. XVII*, 26, hisce verbis : « *ἐποίησὲ τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.* » Quo loco, quod attinet ad veriorem ejus lectionem, hanc ab interprete Syro : ܘܡܢ ܚܕ ܕܡܐ *et ex uno sanguine*, potius quam ab auctore Vulgatæ : *ex uno*, servatam esse existimaverim.

XXXI.

Homo a Conditore suo donatus est anima spirituali nunquam interitura; quam immortalitatis fidem apud antiquos Hebræos viguisse pseudo-philosophi plures falso negarunt. Etenim in ipso *Pentateucho* ea quæ exhibetur Dei notio et historia creationis, item narrationes de defunctis patriarchis, leges quibus mortuorum evocationes prohibentur aliaque argumenta contrarium aperte demonstrant.

(1) *Prov.* XVI, 4.

XXXII.

Dogma catholicum est primum hominem in sanctitate et justitia supernaturali fuisse constitutum. Cum his autem intime in Adamo conjuncta erant eximiæ tum animæ tum corporis dotes, integritas potissimum et immortalitas.

XXXIII.

Porro Adam in felicissimo hoc statu constitutus est, non solum quantum erat ipse singularis persona, sed etiam tanquam protoparens et principium naturæ, quæ tota in eo et per eum divino decreto elevata fuit, et cum iis donis, præcepti conditione servata, propaganda fuisset.

XXXIV.

Illa vero naturæ sublimatio supernaturalis erat et homini prorsus indebita, atque adeo potuisset Deus, si voluisset, non tantum *potentia absoluta*, quod est catholice omnino tenendum, sed etiam *potentia ordinata*, humanum genus in eo statu, quem *naturæ puræ* theologi vocant, ab initio collocare.

XXXV.

Injuria historiam peccati protoparentum, *Gen. cap. III* exhibitam, allegoriis accensendam rationalistæ contendunt; neque, spectatis sanæ hermeneuticæ regulis, multo tolerabilior est sententia Cajetani, dialogum mulierem inter et serpentem de mera tentatione interna interpretantis.

XXXVI.

Adam, prævaricatione sua secundum corpus et animam in deterius commutatus, acceptam a Deo sanctitatem et

justitiam non sibi soli, sed toti propagini suæ perdidit, atque ita peccatum hoc, quod origine unum est, et propagatione non vero imitatione transfusum, inest unicuique proprium.

XXXVII.

A veritate longe aberrant quicunque essentiam peccati originis positam esse docent vel in actuali vitæ cujusdam anteactæ peccato, vel in forma substantialiter mala, vel in concupiscentia qualis invenitur in baptizatis, vel tandem in actuali peccato Adami posteris ejus imputato.

XXXVIII.

Formalem peccati originalis rationem consistere opinamur in privatione gratiæ sanctificantis, quatenus sequitur a peccato Adami, sive in carentia habitualis conversionis ad Deum finem hominis supernaturalem, quæ universæ Adami posteritati inesse deberet.

XXXIX.

Hac posita peccati originalis notione, propugnamus infantes ante regenerationem vita functos, licet visione beatifica nunquam fruituros, nulla pœna sensus affici.

XL.

Doctrina catholica de peccato originali neutiquam divinis attributis aut rectæ rationi repugnat.

XLI.

Ad peccatum originale in posteros Adami generatione transfusum pertinet effatum *Ps. L*, 7 : *Ecce in iniquitatibus conceptus sum, et in peccatis concepit me mater mea.*

XLII.

Existere autem aliquod originale peccatum, præclaro argumento eruitur ex *epist. ad Rom. cap.* V, *vv.* 12-14, ubi versum duodecimum plene et curate explicueris hac paraphrasi : « Quamobrem sicut per unum hominem peccatum in hunc mundum introivit et per peccatum mors, ita et per unum hominem justitia introivit in hunc mundum et per justitiam rediit vita ; sic autem, inquam, factum est ut mors in omnes homines pertransierit, quia nempe per unum illum hominem omnes peccaverunt. »

XLIII.

Fidem de peccato originis in universam Adami posteritatem transfuso, quæ semper et ubique inter christianos viguit, præclare quoque professa est ecclesia syriaca, cujus rei testes locupletissimi exstant S. Ephræm et S. Jacobus Sarugensis ; ad hunc autem quod attinet, sicut ipse peccatum originale perpetuo in mente habet in suo *carmine de beatissima Virgine*, ita illud expresse commemorat ibidem, hisce verbis (1) : « *per Hevam ruina, per Mariam vero* « *resurrectio universo generi nostro* ܠܟܠܗ ܓܢܣܢ *obtigit;* » uti et in *epistola ad Samuelem* (2) : « *Dominus noster voluit* « *ad justitiæ regulam exsolvere chirographum commune, cujus* « *reatum contraxit Adam caput generationum per consilium* « *serpentis homicidæ;* ܒܡܠܟܐ ܪܝܫ ܕܫܪܒܬܗܘܢ ܐܬܚܝܒ ܕܚܘܝܐ : ܗܘ ܕܨܒܐ ܡܪܢ ܢܦܪܘܥ ܚܘܒܐ ܡܫܘܬܦܐ ܕܐܕܡ ܒܟܐܢܘܬܐ .

XLIV.

Iidem hujus ecclesiæ doctores immaculatum Deiparæ virginis conceptum præclare docuerunt (3).

(1) Cfr. *Dissert.* nostræ pag. 256.

(2) *Ibid.* pag. 124.

(3) Cff. S. Ephræm, *Opera*, II pag. 327, 329, 425, et III, pp. 601 ; S. Jacob. Sarug. in *Dissert.* pagg. 187 seqq.

XLV.

Neque tali ipsiusmet doctrinæ contradicere dicenda est sententia qua S. Jacobus Sarugensis asserit Virginem immaculatam, quo tempore Verbum divinum in sanctissimo utero suo concepit, *sanctificatam fuisse et in eo statu constitutam in quo erat Heva ante peccatum* (1).

XLVI.

Beatissimam Mariam *semper virginem* exstitisse doctrina est omni Christianismi ætate testatissima, cui copiose etiam patrocinantur syriaca monumenta, cujusque inter alia argumentum præclarum reperitur inter glossemata quæ in antiquissima recensione syriaca primi evangelii, *Cap. I,* 16, 18, 25 observantur (2). Porro idem ex professo docuit S. Jacobus Sarugensis, quamvis affirmare videatur, id quod dici nequit, beatissimam Virginem non sine doloribus peperisse (3).

XLVII.

Beatissima Christi mater est proprie Θεοτόκος, neque solum Θεομήτωρ *Dei mater,* sed et Θεογεννήτωρ *Dei genitrix,* quippe quæ realiter concepit ac peperit naturam humanam illius, « qui licet Deus sit et homo, non duo tamen, « sed unus est Christus (4). »

XLVIII.

Tota religionis christianæ œconomia veluti suo funda-

(1) Cfr. *Dissert.* pag. 240.

(2) Cfr. *Remains of a very antient recension of the four Gospels in Syriac,* edited by W. Cureton, 1858.

(3) Vide *Dissert.* pag. 196 seqq.

(4) Symbolum *Quicunque.*

mento innititur dogmati Incarnationis, qua Verbum Patri consubstantiale carnem assumpsit, ut velut alter Adamus, prioris Adami ἀντίτυπος, naturam humanam in hoc lapsam rursum erigeret, hominesque Deo reconciliaret. « Sic enim « Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret, « ut omnis qui credit in ipsum non pereat, sed habeat « vitam æternam (1). »

XLIX.

Perperam Renaudotius (2) Jacobum Sarugensem traduxit ut eum, qui duas naturas Christo inesse negaverit. Solidis enim demonstratur argumentis hunc Syrorum doctorem orthodoxe de augustissimo Incarnationis mysterio sensisse, atque cum concilio Chalcedonensi professum de Christo, « eumdem perfectum in deitate et eumdem perfectum in « humanitate, Deum verum et hominem verum, eumdem « ex anima rationali et corpore, consubstantialem Patri « secundum deitatem, consubstantialem nobis eumdem « secundum humanitatem per omnia nobis similem abs- « que peccato (3). »

L.

Dogma divinitatis Christi tam splendidis nititur argumentis, ut non minus inscitiæ quam impietatis jure arguantur scioli recentiores, qui illam octodecim sæculorum fidem labefactare temere attentarunt.

LI.

Quæ Isaias *Cap. LII*, 13-*LIII*, 12, de *servo Dei* עֶבֶד יְהוָה vaticinatur, ad Christum novi fœderis aucto-

(1) *Evang. S. Joh. III*, 16.
(2) *Liturgg. orientt.* tom. II, pag. 367.
(3) Apud Labbe et Cossart, IV, 1459.

rem pertinere asserimus contra recentiores interpretes judæos et plures rationalistas hodiernos, qui hæc prophetæ effata ad aliam personam, vel collective ad populum judaicum referre frustra nituntur.

LII.

Verba psalmi II : *Filius meus es tu*, *ego hodie genui te*, etsi prophetice dicuntur de generatione quadam metaphorica, ad humanam Christi naturam referenda, ejus tamen divinitatem indirecte demonstrant. Porro admittere nolim, quod passim interpretibus placuit, comma istud, *Act. XIII*, 32-33, a Paulo allegari ad resurrectionem Domini probandam; quare quod ibi legitur ἀναστήσας Ἰησοῦν Syrus felicius reddidit ܕܐܩܝܡ ܠܝܫܘܥ *suscitans Jesum*, quam Latinus interpres vertendo : *resuscitans Jesum.*

LIII.

Pariter psalmus XLIV propheticus est de Messia, ejusque divina natura ibi adstruitur hisce verbis : « Sedes tua, « Deus, in sæculum sæculi ; virga directionis virga regni « tui. Dilexisti justitiam et odisti iniquitatem ; propterea « unxit te, Deus, Deus tuus oleo lætitiæ præ consortibus « tuis. »

LIV.

Contendimus *Rom. IX*, 5 : ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμήν, præclarum contineri divinitatis Jesu Christi testimonium. Temerarie proinde Tischendorfius et Lachmannus hanc pericopam, in editionibus sui novi testamenti, ita interpunxerunt, ut a verbis : ὁ ὢν ἐπὶ πάντων novam sententiam, ad Deum Patrem referendam, inchoarent.

LV.

Divinum Incarnationis mysterium esse Deo dignissimum ipsa ratio fide illustrata suadet; porro absurde rationalistæ nonulli jactitant, summam Verbi perfectionem et infinitam majestatem impedimento esse, quominus possit cum natura humana hypostatice uniri.

LVI.

Humana Christi natura Verbo hypostatice conjuncta uno eodemque latriæ cultu adorari debet quo Verbi divinitas : ex quo liquet cultum ss. Cordis Jesu, prout in Ecclesia catholica in usu est, pium esse et principiis dogmaticis plane conformem.

LVII.

Christus redemptor non pro solis electis, ut Calviniani et Jansenistæ contendunt, neque pro solis fidelibus, ut aliis visum est, sed pro omnibus omnino hominibus ex sincera voluntate iisdem auxilia salutis promerendi mortuus est ac sanguinem fudit.

LVIII.

Homo beneficia mortis Christi in se recipit per justificationis gratiam, cujus descriptionem ab Apostolo prolatam *Rom. III*, 24-26 in hanc sententiam rite exposueris : « Justificantur autem non ullo suo merito, sed gratis, gratuita Dei bonitate, per redemptionem illam quæ peracta est in persona Jesu Christi, quem Deus hominibus, qui fidem illi habere voluerint, in victimam ipsiusmet sanguinis effusione piacularem proposuit, idque ad ostendendam suam sanctitatem peccata exosam, eo quod

peccata ante patrata in sua longanimitate impunita reliquerat; ad ostendendam suam sanctitatem hoc nunc tempore, idque ut et ipse agnosceretur sanctus, et sanctificaret quotquot fidem Jesu Christo haberent. »

LIX.

Justitiæ supernaturalis et gratiæ fontes « septem sunt « sacramenta novæ legis, quæ multum ab antiquis differunt. Illa enim non causabant gratiam, sed eam solum « per passionem Christi dandam figurabant. Hæc vero « nostra et continent gratiam, et ipsam digne suscipientibus conferunt (1). »

LX.

Sacramentorum valor et efficacia neutiquam pendent a fide et probitate ministri aut a merito suscipientis; nam gratiam conferunt *ex opere operato* non ponentibus obicem.

LXI.

Sæculo tertio, in celebri controversia de valore baptismi ab hæreticis collati, quæstio tantummodo movebatur de fide ministri, nequaquam vero de materia et forma ipsius sacramenti. Errabant ergo Launojus (2) et Dupin (3), dum inde ansam sumebant Stephanum Pontificem Romanum accusandi, quod probasset omnem hæreticorum baptismum, etiam despectis legitimis materia et forma collatum.

(1) Eugenius IV, *Decret. pro unione Armenorum.*
(2) Lib. VIII, epist. 15.
(3) *Biblioth.*, tom. I, pp. 151 et 176.

LXII.

Ut licite et fructuose suscipiantur sacramenta *vivorum*, per se loquendo requiritur status gratiæ. Necesse ergo est ut qui peccati mortalis sibi conscius est aut confessionem instituat, aut contritionem perfectam ante eliciat quam ad illa accedat; atque si sermo sit de ss. Eucharistia, sacramentaliter confiteatur necesse est, excepto casu quo necessitas communicandi vel celebrandi urgeat et copia confessarii desit.

LXIII.

Baptismus, extra casum martyrii, omnibus ad salutem necessarius est necessitate medii, in re vel in voto.

LXIV.

Dignitate et excellentia ceteris sacramentis multum præstat sanctissima Eucharistia, in qua continentur « vere, realiter et substantialiter corpus et sanguis, una cum anima et divinitate Domini nostri Jesu Christi (1). »

LXV.

Christus Dominus, cum in spiritualem refectionem animarum Eucharistiam instituit, tum eo etiam fine ut jugiter in Ecclesia foret verum sacrificium, non tantum *latreuticum* et *eucharisticum*, sed etiam divinorum beneficiorum *impetratorium* ac *propitiatorium* peccatorum pro vivis et defunctis.

LXVI.

Ex ipsa institutione sacramenti Pœnitentiæ, *Joh. XX*, 22

(2) Cfr. *Conc. Trid.* Sess. XIII, can. 1.

relata, recte conficitur voluntariam peccatorum suorum accusationem a pœnitente præstandam ad illud jure divino pertinere. Porro ex ea disciplinæ immutatione, quam sæculo IV Nectarium constantinopolitanum in ecclesiam suam induxisse ex Socrate (1) et Sozomeno (2) constat, perperam abusi sunt Calvinus aliique, ut probarent confessionem sacramentalem, in Ecclesia catholica vigentem, non esse nisi institutionem humanam, hominum auctoritate usurpari cœptam hominumque decreto sublatam.

LXVII.

E concilii Tridentini *Sess. XIV, cap. 4* firmum petitur argumentum quo attritio demonstretur esse sufficiens dispositio ad peccatorem cum Deo in sacramento Pœnitentiæ reconciliandum.

LXVIII.

Attritio ad remissionem peccatorum in sacramento Pœnitentiæ requisita includere debet propositum firmum et efficax non peccandi de cætero, per se loquendo efficax et formale, atque universale respectu mortalium.

LXIX.

Opinamur licitum esse sacerdoti absolvere sub conditione moribundum christianum, non solum eum qui antea christiane vixit et nunc sensibus destitutus est, sed eum etiam qui in ipso actu peccati sensibus destituitur.

LXX.

Vi contractus mere civilis nequit inter christianos con-

(1) Lib. V, cap. 19.
(2) Lib. VII, cap. 16.

stare veri nominis matrimonium; certum enim est contractum matrimonii inter Christianos semper esse sacramentum, et nullum esse contractum si sacramentum excludatur (1).

LXXI.

Ecclesia habet potestatem impedimenta matrimonium dirimentia inducendi, estque hoc jus Ecclesiæ proprium, ad civilem vero potestatem nullatenus spectat (2).

LXXII.

Cum matrimonium catholicorum cum hæreticis sit ex lege ecclesiastica universali graviter prohibitum, sequitur illud citra dispensationem Sedis Apostolicæ et cautelarum ab ea præscriptarum observationem licite iniri nunquam posse.

(1) Cf. *Syllabus* a. 1864, prop. LXXIII.
(2) *Ib.* prop. LXVII sq.

Vidit S. Facultas Theologica.

H. J. Feye, S. Fac. p. t. Decanus.
F. J. Moulart, S. Fac. p. t. a Secretis.

Vidit Rector Universitatis.
N. J. Laforet.

INDEX LIBRI.

DISSERTATIO.

CAPUT PRIMUM.

CAPUT ALTERUM.

ARTICULUS III.

ARTICULUS IV.

ARTICULUS V.

CARMINA DUO S. JACOBI SARUGENSIS DE B. M. V.

APPENDICES.

APPENDIX PRIOR.

APPENDIX ALTER.